BRANDON SANDERSON

CALEA REGILOR

VOLUMUL AL II-LEA

FANTASY MASTERS | PALADIN

„Talentul scriitoricesc al lui Sanderson şi forţa narativă pură m-au captivat pe tot parcursul poveştii. Prin *Calea regilor,* Sanderson se impune ca una dintre figurile preeminente ale genului fantastic, iar numele lui va sta alături de cele ale lui Tolkien, Leiber, Moorcock, Robert Jordan şi George R.R. Martin. Recomand această carte fără rezerve şi consider că va deveni unul dintre reperele literaturii *fantasy,* la care se va raporta întreaga suită de romane scrise de aici înainte."

Rob H. Bedford, *SFFworld.com*

„Sanderson scrie cu pasiune, iar acest lucru se oglindeşte în personajele pe care le creează şi care par a prinde viaţă dincolo de paginile cărţii."

sfsite.com

Nu citisem nici măcar un sfert din această carte când mi-am dat seama că am început un roman impresionant. Sanderson scrie ca şi cum viaţa lui ar depinde de asta, ştiind exact când să abandoneze un punct de vedere pentru a trece la altul, când să salveze în ultimul moment un personaj aflat pe marginea prăpastiei şi când să-i pună la încercare curajul.

Josua S. Hill, *Fantasy Book Review*

Brandon Sanderson

CALEA REGILOR

The Way of Kings

Cartea întâi din
ARHIVA LUMINII DE FURTUNĂ
volumul II

Traducere din limba engleză
de Ana-Veronica Mircea

PARTEA A TREIA
Murind

KALADIN●SHALLAN

Vedere a Orașului Clopoțeilor, din Port până la Conclav, unite de Kalinsa

29
ERORGANŢĂ

„Cei din cenuşă şi foc, cei care ucideau ca un roi, neîndurători în faţa Heralzilor.”

Notaţie din Masly, pagina 337. Confirmată de Coldwin şi Hasavah.

„S-ar părea că intri în graţiile lui Jasnah cu mare repeziciune”, scrise distrestria. „Cât mai durează până când o să poţi face schimbul?”

Shallan se strâmbă şi roti nestemata trestiei. „Nu ştiu”, răspunse ea. „Jasnah supraveghează Animmodul cu mare atenţie, după cum era de aşteptat. Îl poartă de dimineaţa până seara. Noaptea îl încuie în seiful ei şi ţine cheia la gât.”

Răsuci nestemata şi rămase în aşteptarea unui răspuns. Se afla în camera ei, o încăpere mică, săpată în piatră, din apartamentele lui Jasnah. Era un loc auster: un pat îngust, o noptieră şi masa de scris erau singurele mobile. Hainele îi rămăseseră în cufărul în care le adusese. Niciun covor nu împodobea podeaua şi nu existau ferestre, fiindcă locuiau în Conclavul din Kharbranth, care se găsea sub pământ.

„E cu adevărat supărător”, scrise trestia. De fapt, scria Eylita – logodnica lui Nan Balat –, dar toţi cei trei fraţi în viaţă ai lui Shallan se aflau în încăperea din Jah Keved, participând la discuţie.

„Presupun că şi-l scoate când face baie”, scrise Shallan. „Odată ce va avea mai multă încredere în mine, s-ar putea să se folosească de serviciile mele ca băieşiţă. Atunci s-ar

putea ivi ocazia.”

„Planul e bun”, scrise trestia. „Nan Balat vrea să subliniez că ne pare foarte rău fiindcă te punem să faci asta. Trebuie să-ţi fie greu să stai atât de mult timp departe de casă.”

Greu? Shallan prinse distrestia în mână şi ezită.

Da, era greu. Greu să nu se îndrăgostească de libertate, greu să nu se lase prea absorbită de studiile ei. De când o convinsese pe Jasnah s-o primească drept pupilă nu trecuseră decât două luni, dar deja se simţea pe jumătate mai puţin timidă şi de două ori mai încrezătoare în sine.

Dar cel mai greu era să ştie că totul urma să se încheie în curând. Studiile în Kharbranth erau, fără îndoială, cel mai frumos lucru care i se întâmplase vreodată.

„O să mă descurc”, scrise. „Voi sunteţi cei care au o viaţă grea, pentru că vă ocupaţi de interesele familiei acasă. Cum o duceţi?”

Răspunsul le luă celorlalţi ceva timp. „Prost”, răspunse într-un târziu Eylita. „Datoriile tatălui tău au ajuns la scadenţă şi Wikim abia mai reuşeşte să abată atenţia creditorilor. Înaltul prinţ e bolnav şi toată lumea vrea să ştie pe ce poziţie se află casa noastră în privinţa succesiunii. Ultima carieră de marmură e aproape secătuită. Dacă se află că nu mai avem resurse, lucrurile vor lua o întorsătură urâtă pentru noi.”

Shallan se strâmbă.

„Cât timp mai am?”

„Câteva luni, în cel mai bun caz”, îi răspunse Nan Balat, prin logodnica lui. „Deprinde cât mai trăieşte înaltul prinţ şi dacă îşi dă seama toată lumea de ce ne vinde Asha Jushu bunurile.”

Jushu era cel mai tânăr dintre fraţi, născut cu puţin înaintea lui Shallan. Vechiul lui obicei de a se ţine de jocuri

de noroc le devenea cu adevărat util. Tânărul fura de ani de zile de la tatăl lor lucruri pe care le vindea ca să-şi acopere pierderile. Pretindea că face în continuare acelaşi lucru, dar aducea banii acasă, ca să le fie de ajutor. În ciuda acelui obicei, era un om bun. Şi, ţinând seama de toate, nu putea fi învinuit prea mult pentru ceea ce făcea. Niciunul dintre ei nu putea să-l învinuiască.

„Wikim crede că mai poate ţine o vreme pe toată lumea la distanţă. Dar suntem în pragul disperării. Cu cât te-ntorci mai repede cu Animmodul, cu atât mai bine.”

Shallan şovăi, apoi scrise: „Suntem siguri că asta e cea mai bună cale? Poate ar trebui s-o rugăm pur şi simplu pe Jasnah să ne ajute.”

„Crezi că ea o să răspundă unei astfel de cereri?” o întrebară fraţii. „De ce ar ajuta o casă vedenă necunoscută şi deloc simpatizată? Şi oare ne-ar păstra secretul?”

Probabil că nu. Cu toate că Shallan era din ce în ce mai sigură că reputaţia lui Jasnah era exagerată, prinţesa avea într-adevăr o latură lipsită de milă. N-ar fi lăsat deoparte importantele ei studii ca s-ajute familia lui Shallan.

Întinse mâna, pregătindu-se să răspundă, dar trestia reîncepu să scrie. „Shallan”, spunea mesajul. „Sunt Nat Balat; i-am trimis pe ceilalţi afară. Acum îţi scriem doar eu şi Eylita. Trebuie să mai ştii ceva. Luesh a murit.”

Ea clipi, surprinsă. Luesh, majordomul tatălui ei, era cel care ştiuse cum să folosească Animmodul. Se număra printre puţinii oameni în care ea şi fraţii ei puteau avea deplină încredere.

„Ce s-a întâmplat?” scrise ea, după ce schimbă foaia de hârtie.

„A murit în somn şi n-avem niciun motiv să bănuim c-ar fi fost ucis. Dar, Shallan, la câteva săptămâni după moartea lui, ne-au vizitat nişte oameni care pretindeau că

sunt prietenii tatei. Stând de vorbă cu mine, fără martori, au dat de înţeles că ştiu de Animmodul lui şi au sugerat, cu insistenţă, că trebuie să li-l înapoiez.”

Shallan se încruntă. Încă mai ţinea Animmodul în punga ferită din mânecă. „Să-l înapoiezi?” scrise.

„Noi nu ne-am dat niciodată seama de unde-l avea tata”, îi transmise Nan Balat. „A fost amestecat în ceva, Shallan. Hărţile alea, ceea ce spunea Luesh, iar acum asta. Continuăm să pretindem că tata e în viaţă şi din când în când primeşte de la alţi ochi-luminoşi scrisori care vorbesc, vag, de «planuri». Cred c-avea de gând să folosească o anumită tactică pentru a deveni înalt prinţ. Şi era sprijinit de nişte forţe puternice.”

„Aceşti oameni, cei care-au venit, sunt foarte periculoşi. Genul de oameni pe care nu vrei să-i superi. Şi-şi vor Animmodul înapoi. Indiferent cine-ar fi, bănuiesc că i l-au dat tatei ca să se poată îmbogăţi şi să poată face o ofertă pentru succesiune. Ei ştiu că e mort.

Cred că, dacă nu le înapoiem un Animmod care funcţionează, e posibil să ne aflăm, cu toţii, în mare pericol. Trebuie să ne aduci fabrialul lui Jasnah. O să-l folosim imediat ca să mai creăm nişte cariere de piatră valoroasă şi apoi o să-l putem da acelor oameni. Shallan, trebuie să reuşeşti. Eu am fost şovăielnic în privinţa planului tău, dar toate celelalte posibilităţi dispar cu mare repeziciune.”

Shallan se înfioră. Reciti paragrafele de vreo câteva ori, apoi scrise:

„Dacă Luesh a mort, înseamnă cu nu ştim cum să folosim un Animmod. Asta e o problemă.”

„Ştiu”, spuse mesajul trimis de Nan Balat. „Vezi dacă poţi afla cum se întrebuinţează. E periculos, Shallan. Ştiu că e. Îmi pare rău.”

Ea trase aerul adânc în piept.

„Trebuie s-o facem”, scrise.

„Uite”, îi transmise Nat Balat. „Vreau să-ţi arăt ceva. Ai văzut vreodată simbolul ăsta?”

Urmă o schiţă stângace. Eylita nu era cine ştie ce artistă. Din fericire, desenul era simplu – trei romburi, unite într-un model straniu.

„Nu, niciodată”, scrise Shallan. „De ce?”

„Luesh purta un pandantiv cu simbolul ăsta”, răspunse Nan Balat. L-am găsit asupra cadavrului său. Iar unul dintre bărbaţii veniţi în căutarea Animmodului avea acelaşi model tatuat pe mână, chiar sub degetul mare.”

„Ciudat”, scrise Shallan. „Aşadar Luesh…”

„Da”, veni răspunsul lui Nan Balat. „În ciuda spuselor sale, cred că el trebuie să fi fost cel care i-a adus tatei Animmodul. Era amestecat în asta, poate ca om de legătură între tata şi cei care-l sprijineau. Am încercat să le sugerez că ar putea să mă sprijine pe mine în locul lui, dar s-au mulţumit să râdă. N-au stat mult şi nici n-au spus o dată exactă până la care trebuie înapoiat Animmodul. Mă-ndoiesc că vor fi satisfăcuţi dacă vor primi unul stricat.”

Shallan îşi strânse buzele.

„Balat, te-ai gândit că am putea isca un război? Dacă se află c-am furat un Animmod alethi…”

„Nu, n-ar fi război”, răspunse Nan Balat. „Regele Hanavanar ne-ar preda pur şi simplu alethilor. Care ne-ar executa pentru furt.”

„Extraordinar de liniştitor, Balat”, scrise ea. „Îţi mulţumesc atât de mult.”

„Cu plăcere. Să sperăm că Jasnah n-o să-şi dea seama că i-ai luat Animmodul. Va presupune, probabil, că i s-a stricat, dintr-un motiv oarecare.”

Shallan oftă.
„Poate”, scrise ea.
„Fii prudentă.”
„Şi tu.”
Şi cu asta încheiară. Ea puse distrestia alături, apoi citi toată conversaţia şi o memoră. Pe urmă mototoli hârtiile şi plecă în salonul apartamentului lui Jasnah. Prinţesa nu era acolo – îşi întrerupea rareori de studiile aşa că Shallan arse întregul schimb de replici în cămin.
Rămase neclintită o vreme, cu ochii la foc. Era îngrijorată. Nan Balat ştia să se descurce, dar purtau cu toţii cicatricele vieţii pe care o duseseră. Eylita era singura condeieră în care puteau avea încredere şi… ei bine, era incredibil de frumoasă, dar nu foarte deşteaptă.
Shallan părăsi încăperea cu un oftat şi se întoarse la studiile ei. Aveau s-o ajute să-şi scoată din minte propriile necazuri şi, în plus, Jasnah se enerva dac-o vedea pierzând vremea prea mult.

Cinci ore mai târziu, Shallan se întrebă de ce fusese atât de nerăbdătoare.
Îi plăcea *cu adevărat* că avea ocazia să înveţe. Dar, în ultima vreme, Jasnah o pusese să studieze istoria monarhiei alethi. Nu era cel mai interesant subiect cu putinţă. Se plictisea fiindcă era silită să citească mai multe cărţi pline de opinii pe care ea le găsea ridicole.
Stătea în separeul lui Jasnah din Văl. Peretele imens cu lumini, separeuri şi cercetători misterioşi n-o mai copleşea. Locul începuse să i se pară confortabil şi familiar. Pe moment era singură.
Se frecă la ochi cu mâna liberă, apoi închise cartea.
— Ajung să detest de-a binelea monarhia alethi, murmură ea.

— Chiar aşa? întrebă o voce din spate.

Jasnah trecu pe lângă ea, îmbrăcată într-o rochie lucioasă de culoare mov, urmată de un hamal parsh cu un teanc de cărţi.

— O să-ncerc să n-o iau personal.

Shallan tresări, apoi roşi puternic.

— Nu mă refeream la individualităţi, Luminată Jasnah. Vorbeam despre întreaga categorie.

Jasnah se aşeză cu graţie pe scaunul ei. Se uită la Shallan ridicând o sprânceană, apoi îi făcu semn parshului să-şi lase povara jos.

Shallan continua s-o considere o enigmă. Uneori părea o erudită severă, sâcâită de întreruperile ei. Alteori, în spatele faţadei serioase părea să se ascundă o umbră de umor sardonic. Oricum ar fi fost, Shallan descoperea cu uimire că în apropierea prinţesei se simţea în largul ei. Jasnah o încuraja să spună tot ce-i trecea prin minte, iar ea o făcea cu încântare.

— Judecând după răbufnirea ta, deduc că subiectul te oboseşte, spuse Jasnah, aranjându-şi cărţile după plecarea parshului. Ai spus că eşti dornică să devii erudită. Ei bine, trebuie să-nveţi ce *este* erudiţia.

— Citind argumentaţii după argumentaţii, toate scrise de oameni care refuză să accepte orice alt punct de vedere?

— Sunt siguri pe ei înşişi.

— Nu sunt expertă în privinţa siguranţei de sine, Luminăţia Ta, spuse Shallan, ridicând o carte şi inspectând-o cu priviri critice. Dar îmi imaginez că sunt în stare s-o recunosc când o am înaintea ochilor. Şi nu cred că este un termen potrivit pentru cărţi cum e cea scrisă de Mederia. Mie mi se par mai degrabă pline de aroganţă decât de încredere în sine, adăugă oftând şi lăsând

volumul jos. Ca să fiu sinceră, am impresia că „aroganţă” nu e cuvântul cel mai bine ales. Nu oferă cea mai bună caracterizare.

— Şi-atunci care *ar fi* cuvântul cel mai inspirat?

— Nu ştiu. Poate „erorganţă”.

Jasnah îşi ridică o sprânceană cu un aer sceptic.

— Înseamnă să fii de două ori mai sigur decât cineva care e numai „arogant” – continuă Shallan –, când cunoşti doar o zecime din faptele necesare.

Cuvintele ei aduseră pe buzele lui Jasnah o umbră de zâmbet.

— Te revolţi împotriva a ceea ce se numeşte Mişcarea Siguranţei de Sine, Shallan. *Erorganţa* e o tehnică literară. Eruditele îşi susţin cauza exagerând în mod intenţionat.

— Mişcarea Siguranţei de Sine? întrebă Shallan, ridicând una dintre cărţile sale. Cred că m-aş ralia la această mişcare.

— A, da?

— E o poziţie din care e mult mai uşor să-nfigi cuţitul între umeri.

La asta nu i se răspunse decât cu o ridicare din sprâncene. Aşa că adăugă, vorbind cu mai multă seriozitate:

— Cred că sunt în stare să înţeleg această tehnică, Luminăţia Ta, dar cărţile despre moartea Regelui Gavilar pe care mi le-ai dat îşi apără punctele de vedere devenind din ce în ce mai iraţionale. Ceea ce a-nceput ca o expunere emfatică pare să fi decăzut, devenind schimb de insulte şi ciorovăială.

— Se străduiesc să provoace o discuţie. Ai prefera ca eruditele să se ascundă din faţa adevărului, ca mulţi alţii? Ai vrea ca oamenii să fi preferat ignoranţa?

— Când am citit aceste cărţi, mi s-a părut că erudiţia şi

ignoranţa sunt foarte asemănătoare, ripostă Shallan. Ignoranţa ar putea consta în ascunderea omului din faţa inteligenţei, dar erudiţia poate părea ignoranţă ascunsă în spatele inteligenţei.

— Şi cum rămâne cu inteligenţa fără ignoranţă? Cu descoperirea adevărului fără ignorarea posibilităţii de a te înşela?

— O comoară mitologică, Luminăţie, foarte asemănătoare cu Săbiile Onoarei şi Cristalele din Zori. Merită cu siguranţă să fie căutate, dar cu multă prudenţă.

— Prudenţă? se miră Jasnah, încruntându-se.

— Îţi pot aduce celebritatea, dar, în realitate, *descoperirea* lor ne-ar ucide pe toţi. O dovadă că e cu putinţă, în acelaşi timp, să fii inteligent *şi* să recunoşti inteligenţa celor care nu sunt de aceeaşi părere cu tine? Ei, aş zice că asta ar submina întreaga lume a erudiţiei.

— Mergi prea departe, copilă, zise pufnind Jasnah. Îndrăznesc să afirm că, dacă ai lua jumătate din energia pe care o foloseşti ca să fii spirituală şi ai îndrepta-o către munca ta, ai putea ajunge una dintre cele mai mari erudite ale epocii noastre.

— Îmi cer scuze, Luminăţie, spuse Shallan. Sunt… ei bine, sunt derutată. Având în vedere golurile din educaţia mea, presupun că ar fi trebuit să fiu pusă să studiez fapte dintr-un trecut mai îndepărtat, nu doar de acum câţiva ani.

Jasnah deschise una dintre cărţile sale.

— Am descoperit că tinerele de vârsta ta dau dovadă de o oarecare lipsă de apreciere a trecutului îndepărtat. De aceea am ales un domeniu de studiu care e nu doar recent, ci şi senzaţional, ca să-ţi uşurez intrarea în adevărata lume a erudiţiei. Uciderea unui rege nu prezintă interes pentru tine?

— Ba da, Luminăţie, răspunse Shallan. Copiilor le plac

lucrurile strălucitoare şi zgomotoase.

— Uneori îţi iei nasul la purtare.

— Uneori? Adică nu-l port pe faţă tot timpul? Va trebui să… zise Shallan, dar vocea i se stinse şi ea îşi muşcă buzele, înţelegând că mersese prea departe. Îmi cer scuze.

— Nu-ţi cere niciodată scuze fiindcă eşti inteligentă, Shallan. Creează un precedent dăunător. Oricum, ascuţimea minţii trebuie folosită cu băgare de seamă. Tu pari adesea să spui primul lucru inteligent acceptabil care-ţi trece prin minte.

— Ştiu, mărturisi Shallan. E de multă vreme una dintre slăbiciunile mele. Pe care toate guvernantele şi profesoarele mele s-au străduit din greu s-o descurajeze.

— Probabil prin pedepse aspre.

— Da. Metoda preferată era să mă pună la colţ, cu cărţi pe care trebuia să le ţin pe cap.

— Ceea ce – spuse Jasnah cu un oftat – te-a deprins, în schimb, să-ţi găseşti replicile usturătoare *mult* mai repede, fiindcă ştiai că trebuie să le rosteşti înainte de a avea timp să te răzgândeşti şi să-ţi ţii gura.

Shallan îşi lăsă capul pe umăr.

— Pedepsele n-au fost bune de nimic, continuă Jasnah. În cazul cuiva ca tine, au reprezentat de fapt o încurajare. Un joc. Cât de multe trebuia să spui ca să fii pedepsită? Puteai găsi ceva atât de inteligent încât profesoarelor tale să le scape zeflemeaua? Statul la colţ îţi oferea mai mult timp în care să-ţi pregăteşti replicile.

— Dar e necuviincios din partea unei femei tinere să vorbească aşa cum o fac eu uneori.

— Singurul lucru „necuviincios” e să nu-ţi canalizezi inteligenţa către un scop util. Gândeşte-te la asta. Te-ai deprins să faci ceva foarte asemănător cu ceea ce te enervează la erudite: recurgi la o ingeniozitate în spatele

căreia nu se află gândirea – s-ar putea spune că e vorba de inteligenţă lipsită de fundamentul unui raţionament potrivit în situaţia dată, zise Jasnah şi întoarse o pagină. Erorganţă, nu aşa i-ai spune?

Shallan roşi.

— Îmi place să am pupile inteligente, continuă Jasnah. Îmi oferă mai mult material cu care să lucrez. Ar trebui să te iau cu mine la Curte. Bănuiesc că măcar Cuget te-ar găsi amuzantă – fie şi numai din cauză că timiditatea ta aparent înnăscută şi limba ascuţită sunt o combinaţie care intrigă într-o atât de mare măsură.

— Da, Luminăţie.

— Te rog doar să nu uiţi că mintea unei femei e cea mai preţioasă dintre armele sale. Nu trebuie întrebuinţată cu stângăcie sau înainte de vreme. Într-un mod foarte asemănător cu împlântarea cuţitului între umeri, mai înainte adusă în discuţie, eficienţa unei ironii inteligente e cu atât mai mare cu cât e aruncată atunci când te aştepţi mai puţin.

— Îmi cer scuze, Luminăţie.

— N-a fost o dojană, spuse Jasnah. Doar o simplă observaţie. Le fac în anumite ocazii: „Cărţile astea sunt prăfuite”, „Cerul e senin astăzi”, „Pupila mea e o obrăznicătură cu limba ascuţită”.

Shallan zâmbi.

— Ei, acum spune-mi ce-ai aflat.

Tânăra se strâmbă.

— Nu prea multe, Luminăţie. Sau ar trebui să spun că prea multe? Fiecare autoare îşi are propriile teorii în privinţa motivelor care i-au îndemnat pe parshendi să-ţi ucidă tatăl. Unele pretind că trebuie să-i fi insultat la ospăţul din noaptea aceea. Altele susţin că toată povestea cu tratatul a fost un vicleşug prin care parshendii să

ajungă în apropierea lui. Ceea ce nu prea are sens, fiindcă mai înainte li s-au ivit ocazii mult mai bune.

— Şi Asasinul în Alb? întrebă Jasnah.

— O ciudăţenie în toată puterea cuvântului, răspunse Shallan. Notele de subsol sunt pline de comentarii despre el. De ce-au angajat parshendii un asasin care nu era de-al lor? S-au temut că ei înşişi nu erau în stare să ducă treaba la bun sfârşit? Şi poate că nu l-au angajat, că totul a fost pus la cale astfel încât să cadă vina asupra lor? Multe autoare cred că e puţin probabil, având în vedere că au revendicat asasinatul.

— Şi părerea ta?

— Cred că nu sunt persoana potrivită pentru formularea concluziilor.

— Dacă nu tragi concluzii, care mai e scopul cercetărilor?

— Profesoarele mele mi-au spus că supoziţiile pot fi făcute numai când ai o experienţă bogată, îi explică Shallan.

— Profesoarele tale erau idioate, zise Jasnah pufnind. Imaturitatea tinerilor e unul dintre cei mai puternici catalizatori ai schimbărilor din cosmer, Shallan. Îţi dai seama că Făuritorul Soarelui n-avea decât şaptesprezece ani când a făcut prima cucerire? Iar Gavarah încă nu-şi trăise a douăzecea Lăcrimare când a propus teoria celor trei tărâmuri.

— Dar pentru fiecare Făuritor al Soarelui sau Gavarah nu există câte trei sute de Gregorhs?

Gregorhs fusese un rege tânăr, notoriu fiindcă începuse un război lipsit de sens împotriva aliaţilor tatălui său.

— Din fericire, n-a existat decât *un singur* Gregorhs, spuse Jasnah cu o strâmbătură. Punctul tău de vedere e corect. De aici se deduce scopul educaţiei. Tinereţea

înseamnă acţiune. Erudiţia înseamnă acţiune *pe baza informaţiilor.*

— Sau şedere într-un separeu, citind despre o crimă săvârşită cu şase ani în urmă.

— Nu ţi-aş fi cerut să faci acest studiu dacă n-ar fi existat un scop, zise Jasnah, deschizând o altă carte de-a ei. Prea multe erudite nu văd în cercetare altceva decât o acţiune cerebrală. Dacă nu folosim la nimic cunoştinţele dobândite, atunci ne irosim studiul. Cărţile pot păstra informaţii mai bine decât noi înşine – dar nu le pot *interpreta.* Aşa că dacă nu tragi concluzii după ce citeşti, atunci e la fel de bine să laşi informaţiile la locul lor, în text.

Shallan se lăsă pe spătarul scaunului, gânditoare. Când lucrurile îi erau prezentate astfel, îşi dorea să se-ntoarcă la studiu. Ce anume voia Jasnah să facă ea cu informaţiile? Simţi din nou împunsătura vinovăţiei. Jasnah se străduia din greu s-o instruiască, deschizându-i calea erudiţiei, iar ea avea s-o răsplătească furându-i cel mai preţios dintre bunuri şi lăsându-i un înlocuitor stricat. Gândul o îngreţoşa.

Se aşteptase ca studiul sub îndrumarea lui Jasnah să însemne memorarea unor texte şi alte activităţi absurde, însoţite de pedepse aspre pentru insuficienta ei inteligenţă. Aşa o instruiseră toate profesoarele de până atunci. Însă Jasnah era altfel. Îi dădea un subiect de studiu şi libertatea de a se ocupa de el după bunul plac. O încuraja şi îi oferea ipoteze, dar aproape toate conversaţiile lor se învârteau în jurul unor aspecte precum adevărata natură a erudiţiei, scopul învăţăturii, frumuseţea cunoaşterii şi a utilizării ei.

Lui Jasnah Kholin îi plăcea cu adevărat să-nveţe şi voia să le placă şi altora. Dincolo de privirea ei aspră, de ochii

pătrunzători şi buzele pe care apărea rareori câte un zâmbet, Jasnah Kholin credea cu adevărat în ceea ce făcea. Indiferent ce-ar fi făcut.

Shallan îşi ridică una dintre cărţi şi, la adăpostul ei, aruncă o privire spre cotoarele volumelor din ultimul teanc studiat de Jasnah. Alte istorisiri despre Epocile Heraldice. Legende, comentarii, cărţi ale unor autoare renumite pentru speculaţiile lor nebuneşti. Cea pe care o citea în momentul acela se numea *Umbre rămase în amintiri.* Shallan memoră titlul. Voia să încerce să găsească un exemplar şi să-l răsfoiască.

Ce urmărea Jasnah? Ce secrete spera să smulgă din tomurile acelea, în marea lor majoritate cópii vechi de secole ale altor cópii? Deşi Shallan descoperise câteva secrete legate de Animmod, natura cercetărilor lui Jasnah – motivul pentru care venise la Kharbranth – rămânea ascuns. Şi, în acelaşi timp, înnebunitor şi tentant. Prinţesei îi plăcea să vorbească despre marile femei din trecut, care nu se mulţumiseră doar să consemneze istoria, ci o şi influenţaseră. Indiferent ce ar fi studiat, simţea că era important. Că ar fi putut schimba lumea.

„Nu trebuie să te laşi atrasă în asta”, îşi spuse Shallan, întorcându-se la cartea şi la notiţele ei. „Scopul tău nu e să schimbi lumea. Tu nu vrei decât să-ţi aperi fraţii şi casa.”

Cu toate astea, trebuia să facă din ucenicia ei un spectacol convingător. Fapt care îi oferi un motiv să se cufunde în studiu pentru două ore, până o întrerupse zgomotul unor paşi pe coridor. Se părea că veneau servitorii cu masa de prânz. Jasnah şi Shallan mâncau adesea în balconul lor.

Stomacul îi chiorăi când simţi mirosul mâncării, şi lăsă cartea deoparte cu încântare. De obicei desena în timpul mesei, o activitate pe care Jasnah o încuraja – cu toate că îi

displăceau artele vizuale. Spunea că bărbaţii de obârşie înaltă găseau adesea „ademenitoare” înclinaţia unei femei către desen şi pictură, aşa că Shallan trebuia să-şi păstreze îndemânarea, fie şi numai pentru a atrage peţitori.

Shallan nu ştia dacă trebuia sau nu să vadă în cuvintele ei o insultă. Şi ce spuneau aceste cuvinte despre intenţia lui Jasnah de a se mărita ea însăşi, când niciodată nu se deranja să se ocupe de cele mai potrivite arte pentru o femeie, precum muzica şi desenul?

— Maiestate, spuse Jasnah, ridicându-se cu o mişcare lină.

Shallan tresări şi se grăbi să se uite peste umăr. Bătrânul rege din Kharbranth stătea pe coridor, în magnifica sa robă portocalie cu alb, având broderii lucrate cu migală. Shallan se ridică în picioare cu mare iuţeală.

— Luminată Jasnah, spuse regele. V-am întrerupt?

— Vizita Maiestăţii Voastre nu reprezintă niciodată o întrerupere, răspunse Jasnah; probabil că era tot atât de surprinsă ca Shallan, dar nu-şi trădă nicio clipă stânjeneala şi neliniştea. Ne pregăteam oricum să ne aşezăm la masa de prânz.

— Ştiu, Luminăţia Ta, spuse Taravangian. Sper că nu vă deranjează dacă mă alătur şi eu.

Un grup de servitori începu s-aducă mâncarea şi o masă.

— Nicidecum, spuse Jasnah.

Slujitorii se grăbiră să aranjeze totul, punând două feţe de masă pe aceeaşi tăblie, pentru a-i separa pe mesenii de sexe diferite în timpul prânzului. Fixară cele două semiluni de pânză – roşie pentru rege, albastră pentru cele două femei – cu greutăţi aşezate în centru. Urmară farfuriile cu mâncare, acoperite: o tocană de legume dulci, rece şi cu sos limpede, pentru femei, şi o supă cu miros puternic de mirodenii pentru rege; kharbranthienii preferau supele la

masa de prânz.

Shallan văzu, cu surprindere, că pregăteau un loc şi pentru ea. Tatăl ei nu mâncase niciodată la aceeaşi masă cu copiii – până şi ea, preferata lui, era exilată la o alta. Când Jasnah se aşeză, ea îi urmă exemplul. Stomacul îi chiorăi iarăşi şi regele le făcu semn să-nceapă. Comparate cu graţia lui Jasnah, mişcările lui păreau greoaie.

Peste câteva clipe, Shallan mânca mulţumită – cu eleganţă, aşa cum se cuvenea s-o facă femeile, cu mâna interzisă în poală şi folosindu-se de cea liberă şi de o ţepuşă ca să străpungă bucăţi de legume şi de fructe. Regele îşi sorbea supa, dar nu atât de zgomotos ca mulţi alţi bărbaţi. De ce binevoise să le viziteze? O invitaţie oficială la cină n-ar fi fost mai potrivită? Fireşte, aflase că Taravangian nu era renumit pentru cunoaşterea şi respectarea protocolului. Era un rege care se bucura de popularitate, iubit de ochi-întunecaţi pentru că le construia spitale. Însă ochi-luminoşii nu-l considerau prea sclipitor.

Nu era un idiot. Din nefericire, când trebuia să faci faţă politicii ochi-luminoşilor, o inteligenţă care nu depăşea media era un dezavantaj. În timp ce mâncau, tăcerea se prelungi, devenind stânjenitoare. Regele păru de mai multe ori pe punctul de a spune ceva, pentru a se întoarce apoi la supa lui. Părea intimidat de Jasnah.

— Ce face nepoata Maiestăţii Voastre? întrebă aceasta, în cele din urmă. Îşi revine fără probleme?

— Fără nicio problemă, mulţumesc, răspunse Taravangian, părând uşurat fiindcă începuseră o conversaţie. Deşi acum ocoleşte coridoarele mai înguste din Conclav. Ţin să vă mulţumesc pentru ajutor.

— Când poţi să fii de ajutor, te simţi întotdeauna împlinit, Maiestate.

— Dacă-mi îngăduiţi s-o spun, ardenţii nu sunt prea

mulţumiţi de ceea ce faceţi, zise Taravangian. Îmi dau seama că e un subiect cu adevărat delicat. Poarte că n-ar fi trebuit s-aduc vorba, dar…

— Nu vă sfiiţi să-l aduceţi discuţie, spuse Jasnah, mâncând un mic lurnip verde, înfipt în ţepuşa ei. Nu mă ruşinez de alegerile făcute.

— Atunci veţi ierta curiozitatea unui bătrân?

— Iert întotdeauna curiozitatea, Maiestate, răspunse Jasnah. Mi se pare una dintre cele mai autentice trăiri.

— Atunci, spuneţi-mi, unde l-aţi găsit? întrebă Taravangian, arătând cu capul către Animmodul purtat de Jasnah sub o mănuşă neagră. Şi cum îl feriţi de devoţiuni?

— Unii ar putea considera aceste întrebări periculoase, Maiestate.

— Mi-am câştigat deja câţiva noi duşmani când v-am primit cu braţele deschise.

— O să fiţi iertat, spuse Jasnah. Depinde ce devoţiune v-aţi ales.

— Să fiu iertat? Eu?

Bărbatul în vârstă păru să găsească ideea amuzantă şi, pentru o clipă, Shallan crezu că desluşea în expresia feţei lui un regret profund.

— Puţin probabil, adăugă el. Dar asta e cu totul altceva. Vă rog. Nu renunţ la întrebările mele.

— Iar eu nu renunţ la stilul meu evaziv, Maiestate. Îmi pare rău. Vă iert curiozitatea, dar nu vi-o pot răsplăti. Aceste secrete sunt numai ale mele.

— Fireşte, fireşte, zise regele şi se lăsă pe spătarul scaunului, părând stânjenit. Acum presupuneţi, probabil, că am adus acest prânz numai ca să vă iau prin surprindere şi să vă pun întrebări despre fabrial.

— Aşadar aţi mai avut şi un alt scop?

— Păi, vedeţi, am auzit cele mai minunate lucruri despre

talentul artistic al pupilei voastre. M-am gândit că, poate…

Îi zâmbi lui Shallan.

— Fireşte, Maiestate, răspunse ea. Aş fi încântată să vă desenez.

Regele radia de încântare când tânăra se ridică, lăsându-şi mâncarea pe jumătate terminată, şi-şi adună lucrurile. Se uită la Jasnah, dar chipul femeii mai vârstnice era impenetrabil.

— Preferaţi un portret simplu, pe un fundal alb? Sau aţi vrea o perspectivă mai amplă, care să cuprindă şi decorul din jur?

— Shallan, spuse apăsat Jasnah, oare n-ar fi bine s-aştepţi până ce terminăm de mâncat?

Ea roşi, simţindu-se ca o proastă fiindcă se entuziasmase astfel.

— Nu, nu, interveni regele. Eu am terminat. Un desen mai cuprinzător ar fi perfect, copilă. Cum vrei să stau?

Îşi îndepărtă scaunul de masă, pozând apoi şi zâmbind cu aerul unui bunic.

Ea clipi, întipărindu-şi imaginea în minte.

— Aşa e perfect, Maiestate. Puteţi continua masa.

— Nu e nevoie să stau nemişcat? Am mai pozat pentru portrete.

— E în ordine aşa, îl asigură Shallan, aşezându-se.

— Foarte bine, spuse regele, revenind lângă masă. Îmi cer scuze fiindcă te pun să mă foloseşti tocmai pe mine drept subiect al lucrării tale. Sunt sigur că faţa mea e cea mai inexpresivă dintre toate cele pe care le-ai desenat vreodată.

— Nicidecum, spuse Shallan. Un chip ca al Maiestăţii Voastre este exact ceea ce-i trebuie unei pictoriţe.

— Serios?

— Da, pentru că…

Shallan se întrerupse. Fusese cât pe-aci să trântească o glumă usturătoare: „Da, pentru că pielea seamănă destul de bine a pergament ca să fie o pânză ideală…”

— … aveţi acest nas frumos, precum şi înţelepciunea care vi se citeşte în cutele frunţii. Desenul în cărbune le poate scoate foarte bine în evidenţă.

— O, minunat. Atunci începe. Deşi nu-mi dau seama cum o să lucrezi fără să-ţi pozez.

— Luminata Shallan are câteva talente fără pereche, spuse Jasnah.

Tânăra începu să deseneze.

— Cred că aşa trebuie să fie, spuse regele. Am văzut desenele făcute de ea pentru Varas.

— Varas? întrebă Jasnah.

— Custodele-şef al colecţiilor din Palanaeum, o lămuri regele. Un văr îndepărtat de-al meu. Spune că tot personalul e pe deplin cucerit de tânăra voastră pupilă. Cum aţi găsit-o?

— Pe neaşteptate – răspunse Jasnah – şi având mare nevoie de educaţie.

Regele îşi lăsă capul pe-o parte.

— Pentru talentul ei artistic nu-mi pot asuma merite, continuă Jasnah. Îl avea deja.

— A, deci o binecuvântare a Atotputernicului.

— Aţi putea spune şi aşa.

— Dar voi n-aţi face-o, nu?

Taravangian chicoti stângaci.

Shallan desena repede, conturându-i forma capului. El şovăi, stânjenit.

— Vă este greu, Jasnah? Adică, e dureros?

— Ateismul nu e o boală, Maiestate, răspunse ea sec. Nu e ca şi cum m-aş fi trezit cu o spuzeală pe picior.

— Sigur că nu, sigur că nu. Dar… ăă, nu e dificil când n-

ai nimic în care să crezi?

Shallan se aplecă în faţă, continuând să deseneze, dar urmărind conversaţia cu atenţie. Ea îşi închipuise că instruirea sub îndrumarea unei eretice avea să fie ceva mai incitantă. Ea şi Kabsal – ardentul plin de haz pe care-l cunoscuse în prima ei zi în Kharbranth – discutaseră deja de mai multe ori despre credinţa lui Jasnah. Însă subiectul nu era abordat aproape niciodată în prezenţa prinţesei. Iar atunci când se întâmpla totuşi, ea schimba vorba.

Dar în ziua acea nu o făcu. Poate că simţise sinceritatea întrebării puse de rege.

— N-aş spune că n-am în ce să cred, Maiestate. De fapt, am multe. Cred în fratele şi în unchiul meu, în propriile deprinderi. În lucrurile pe care le-am învăţat de la părinţii mei.

— Dar ceea ce este bine şi ceea ce este rău – acestea… Ei, pe acestea le-aţi respins.

— Nu accept învăţăturile devoţiunilor, însă aceasta nu înseamnă că pur şi simplu resping credinţa în bine şi rău.

— Dar Atotputernicul hotărăşte ce e bine!

— E nevoie să existe cineva, o *creatură* nevăzută, care să declare că un anumit lucru e bun pentru ca el să fie într-adevăr bun? Cred că etica mea – care nu dă socoteală decât în faţa inimii mele – e mai puţin îndoielnică şi mai apropiată de adevăr decât a acelora care fac binele doar de teama unei pedepse.

— Dar aceasta este esenţa legii, spuse regele, părând derutat. Dacă nu există pedeapsă, nu poate fi decât haos.

— Da, dacă n-ar exista legea, unii ar face tot ce le-ar trece prin cap, zise Jasnah. Dar nu e extraordinar faptul că, deşi există şansa unui câştig personal pe cheltuiala altora, atât de mulţi oameni aleg să facă mereu ceea e corect?

— Fiindcă se tem de Atotputernic.
— Nu, îl contrazise Jasnah. Cred că în noi există ceva înnăscut care pricepe că a alege ce e mai bine pentru societate e de obicei şi spre binele fiecărui individ. Omenirea e nobilă dacă îi oferim şansa de a fi nobilă. Această nobleţe există independent de poruncile oricărui zeu.
— Eu pur şi simplu nu înţeleg cum poate exista *ceva* în afara poruncilor Zeului, spuse regele şi clătină din cap, năucit. Luminată Jasnah, nu vreau să vă contrazic, dar faptul că toate lucrurile există datorită Lui nu reprezintă de fapt însăşi definiţia Atotputernicului?
— Unu plus unu fac doi, nu?
— Păi, da.
— Nu e nevoie de porunca niciunui zeu pentru ca acesta să fie un adevăr, continuă Jasnah. Prin urmare, n-am putea spune că matematica există în afara Atotputernicului, independent de el?
— Poate.
— Ei, zise Jasnah, eu susţin, pur şi simplu, că şi etica şi voinţa omului există independent de el.
— Dacă susţineţi asta, zise chicotind regele, atunci înlăturaţi toate scopurile existenţei Atotputernicului!
— Întocmai.
În balcon se lăsă tăcerea. Lămpile cu sfere ale prinţesei aruncau asupra lor o lumină albă, rece, uniformă. Trecu o clipă stânjenitoare, în care nu se auzi decât cărbunele lui Shallan scrijelind pe hârtie. Ea desena cu mişcări iuţi, hârşâite, tulburată de spusele lui Jasnah. O făceau să se simtă goală pe dinăuntru. În parte pentru că regele, în ciuda bunăvoinţei lui, nu se pricepea să aducă argumente. Era un bătrân adorabil, dar nu-i putea face faţă lui Jasnah într-o conversaţie.

— Ei, spuse el, trebuie să recunosc că vă susţineţi foarte bine punctele de vedere. Totuşi, nu le pot accepta.

— N-am intenţia să vă convertesc, Maiestate, răspunse Jasnah. Mă mulţumesc să-mi păstrez convingerile pentru mine, un lucru care pare dificil pentru cea mai mare parte a confraţilor mei din devoţiuni. Shallan, încă n-ai terminat?

— E aproape gata, Luminăţie.

— Dar n-au trecut decât vreo câteva minute! exclamă regele.

— Talentul ei e remarcabil, Maiestate, răspunse Jasnah. După cum cred că am mai spus.

Shallan se lăsă pe spătarul scaunului, cercetându-şi lucrarea. Fusese atât de concentrată asupra conversaţiei, încât, încrezătoare în propriile instincte, îşi lăsase pur şi simplu mâna să deseneze. Desenul îl înfăţişa pe rege aşezat pe scaunul său, cu o figură înţeleaptă, având în spate pereţii balconului în formă de turlă. Uşa acestuia se afla în dreapta lui Taravangian. Da, era un portret reuşit. Nu cel mai bun pe care-l făcuse vreodată, dar…

Încremeni, cu răsuflarea tăiată, cu inima tremurându-i în piept. Desenase *ceva* în cadrul uşii, în spatele regelui. Două creaturi înalte şi suple, cu mantii despicate în faţă şi atârnând prea ţepene în părţi, ca şi cum ar fi fost de sticlă. Deasupra gulerelor înalte şi tari, acolo unde ar fi trebuit să se afle capetele, aveau câte un mare simbol plutitor, o imagine contorsionată, plină de unghiuri şi de forme geometrice imposibile.

Rămase nemişcată, năucită. De ce desenase aşa ceva? Ce o împinsese să…

Îşi înălţă brusc capul. Coridorul era pustiu. Creaturile nu făceau parte din Amintirea pe care-o păstrase. Mâna ei desenase pur şi simplu din proprie voinţă.

— Shallan? spuse Jasnah.

Din reflex, tânăra lăsă cărbunele să-i scape şi mototoli foaia în mâna liberă.

— Îmi cer scuze, Luminăţie. Am dat prea multă atenţie conversaţiei. Am desenat cu neglijenţă.

— Ei, dar am putea cu siguranţă să *vedem* desenul, copilă, spuse regele ridicându-se.

Ea strânse hârtia mai tare.

— Vă rog, nu!

— Uneori are temperament de artistă, Maiestate, zise oftând Jasnah. Nu se poate scoate nimic de la ea.

— O să fac altul, Maiestate, spuse Shallan. Îmi pare atât de rău!

Regele îşi frecă barba rară.

— Da, păi trebuia să fie un dar pentru nepoata mea…

— Până la sfârşitul zilei, făgădui Shallan.

— Ar fi minunat. Eşti sigură că nu e nevoie să-ţi pozez?

— Nu, nu e necesar, Maiestate, răspunse Shallan.

Pulsul îi zvâcnea nebuneşte şi nu-şi putea scoate din minte cele două chipuri diforme, aşa că-şi întipări o altă Amintire a regelui. O putea folosi ca să facă un tablou mai potrivit.

— Bine, zise regele. Cred că trebuie să plec. Vreau să trec pe la unul dintre spitale şi să vizitez bolnavii. Poţi trimite desenul în apartamentul meu, dar nu te grăbi. Serios, totul e în ordine.

Shallan făcu o reverenţă, încă ţinând la piept hârtia mototolită. Regele se retrase împreună cu slujitorii lui şi mai mulţi parshi intrară ca să ia masa.

— Din câte ştiu eu, n-ai mai făcut niciodată o greşeală într-un desen, spuse Jasnah, aşezându-se din nou la masa de lucru. Cel puţin nu una atât de groaznică încât să distrugi hârtia.

Shallan roşi.

— Presupun că i se poate întâmpla până şi unei maestre. Haide, foloseşte următoarea oră ca să-i faci Maiestăţii Sale un portret mai bun.

Shallan se uită în jos, la desenul distrus. Creaturile erau plăsmuiri, opera minţii ei lăsate să hoinărească în voie. Atât şi nimic mai mult. Rodul imaginaţiei. Poate că în subconştientul ei se găsea ceva pe care simţea nevoia să-l exprime. Însă ce semnificaţie puteau avea acele chipuri?

— Am observat că, la un moment dat, când vorbeai cu regele, ai ezitat, zise Jasnah. Ce n-ai spus?

— Ceva nepotrivit.

— Dar inteligent?

— Inteligenţa nu mai pare niciodată la fel de impresionantă cât o desprinzi de momentul respectiv, Luminăţie. N-a fost decât o idee prostească.

— Şi ai înlocuit-o cu un compliment găunos. Cred c-ai înţeles greşit ceea ce m-am străduit să-ţi explic, copilă. Nu vreau să păstrezi tăcerea. E bine să dai dovadă de inteligenţă.

— Dar – obiectă Shallan – dacă aş fi vorbit, l-aş fi insultat pe rege şi poate că l-aş fi pus şi în încurcătură, făcându-l să se simtă stânjenit. Sunt sigură că ştie ce spune lumea despre mintea lui înceată.

— Vorbe lipsite de temei, zise Jasnah, pufnind. Răspândite de idioţi. Dar poate că e înţelept să nu vorbeşti, ţinând însă cont de faptul că a-ţi canaliza talentele nu e totuna cu a le înăbuşi. Aş prefera să te gândeşti la ceva care-i în acelaşi timp inteligent şi bine-venit.

— Da, Luminăţie.

— În plus, adăugă Jasnah, cred că l-ai făcut pe Taravangian să râdă. În ultima vreme pare chinuit de ceva.

— Atunci nu-l găseşti plictisitor? întrebă Shallan, curioasă.

Ea însăşi nu-l considera pe rege nici plictisitor, nici prost, dar credea că o femeie atât de inteligentă şi de instruită ca Jasnah ar fi putut să nu aibă răbdare cu un bărbat ca el.

— Taravangian e un om minunat, răspunse prinţesa, şi, în ceea ce priveşte manierele de la curte, valorează cât o sută de experţi autoproclamaţi. Îmi aduce aminte de unchiul meu, Dalinar. Zelos, sincer, interesat de orice.

— Ochi-luminoşii spun că e o fire slabă, zise Shallan. Pentru că e mijlocitor între atât de multe alte capete încoronate, pentru că se fereşte de războaie, pentru că n-are o Cristalsabie.

Jasnah nu răspunse, deşi părea tulburată.

— Luminăţie? insistă Shallan, trecând la locul ei şi aranjându-şi cărbunii pentru desen.

— În zilele de demult, spuse Jasnah, un bărbat care aducea pacea în regatul lui era considerat un rege de mare valoare. Acum, acelaşi bărbat e luat în râs, fiind numit laş, adăugă ea, clătinând din cap. O schimbare petrecută de-a lungul veacurilor. Ar trebui să ne-ngrozească. Am putea trage foloase de pe urma mai multor bărbaţi ca Taravangian, şi am să-ţi cer să nu-l mai numeşti plictisitor niciodată, nici măcar într-o doară.

— Da, Luminăţie, zise Shallan, lăsând capul în jos. Crezi într-adevăr tot ceea ce ai spus? Despre Atotputernic?

Jasnah păstră o clipă tăcerea.

— Da. Deşi poate că mi-am exagerat convingerile.

— Mişcarea Siguranţei de Sine privind teoria retorică?

— Da, răspunse Jasnah. Cred că asta a fost. Azi trebuie să am grijă să nu stau cu spatele spre tine când citesc.

Shallan zâmbi.

— O adevărată erudită nu trebuie să-şi închidă mintea în faţa niciunui subiect, continuă Jasnah, indiferent cât de

sigură pe sine s-ar simţi. Simplul fapt că încă n-am găsit un motiv convingător ca să mă alătur unei devoţiuni nu înseamnă că nu voi găsi niciodată unul. Cu toate că mi se întăresc convingerile de fiecare dată când port câte o discuţie ca aceea de astăzi.

Shallan îşi muşcă buza. Jasnah îi remarcă expresia feţei.

— Trebuie să-nveţi să te controlezi, Shallan. Îţi face sentimentele prea evidente.

— Da, Luminăţie.

— Ei, spune ce ai de spus.

— Atâta doar că discuţia ta cu regele n-a fost pe de-a-ntregul echitabilă.

— A, da?

— Din cauză că el… ei, ştii. Din cauza capacităţii lui limitate. S-a descurcat uimitor de bine, dar n-a adus argumentele pe care le-ar fi putut găsi cineva cu mai multă experienţă în domeniul teologiei vorine.

— Şi cu ce argumente ar fi putut veni o asemenea persoană?

— Păi nici eu nu sunt foarte bine instruită în domeniul ăsta. Dar cred că ai ignorat – sau cel puţin ai bagatelizat – o parte importantă a dezbaterii.

— Şi anume?

Shallan îşi atinse pieptul cu palma.

— Inimile noastre, Luminăţie. Eu cred pentru că simt ceva, o apropiere de Atotputernic, o pace care coboară asupra mea când îmi trăiesc credinţa.

— Mintea e în stare să imagineze răspunsurile emoţionale dorite.

— Dar n-ai spus chiar tu că modul în care acţionăm – ceea ce simţim despre bine şi rău – e o însuşire definitorie a umanităţii noastre? Ţi-ai folosit etica înnăscută ca să-ţi dovedeşti adevărul propriului punct de vedere. Prin

urmare, cum poţi acum să scoţi din discuţie sentimentele mele?

— Să le scot din discuţie? Nu. Să le privesc cu scepticism? Poate. Sentimentele tale, Shallan – oricât de puternice –, sunt ale tale. Nu ale mele. Iar ceea ce simt eu este că a-mi petrece viaţa străduindu-mă să câştig favorurile unei fiinţe nevăzute, necunoscute şi imposibil de cunoscut, care mă priveşte din cer, reprezintă un exerciţiu de o deplină inutilitate, zise ea îndreptându-şi condeiul către tânăra sa pupilă. Dar stilul tău retoric se îmbunătăţeşte. O să scoatem totuşi o erudită din tine.

Shallan zâmbi, inundată de un val de plăcere. O laudă primită de la Jasnah era mai preţioasă ca un broam de smarald.

„Dar… n-o să devin o erudită. O să fur Animmodul şi-o să plec.”

Nu-i plăcea să se gândească la asta. Era ceva peste care trebuia să treacă; avea tendinţa să evite orice gând care-o făcea să nu se simtă în largul ei.

— Acum grăbeşte-te să faci desenul regelui, o îndemnă Jasnah, luând o carte. După ce-l termini te mai aşteaptă încă mult de lucru, în adevăratul sens al cuvântului.

— Da, Luminăţie, spuse ea.

Dar, pentru prima oară în viaţa ei, desenul i se păru greu de făcut, fiind prea preocupată ca să se poată concentra.

30
ÎNTUNERICUL NEVĂZUT

„Erau dintr-odată primejdioşi. Ca o zi senină cuprinsă brusc de furtună.”

Acest fragment este obârşia unui proverb thaylen, ulterior modificat atribuindu-i-se o origine mai banală. Cred că e posibil să se refere la Pustiitori. Vezi *Împăratul,* de Ixsix, capitolul patru.

Kaladin ieşi din baraca întunecoasă în lumina limpede a primelor ore ale dimineţii. Sfărâmăturile de cuarţ din sol scânteiau în faţa lui, reflectând razele soarelui, de parcă pământul ar fi scăpărat şi s-ar fi aprins, gata să răbufnească din interior.

Îl urma un grup de douăzeci şi nouă de oameni. Sclavi. Hoţi. Dezertori. Străini. Până şi câţiva bărbaţi al căror singur păcat fusese sărăcia. Cei care li se adăugaseră echipelor de podari din disperare. Plata era mai bună decât nimic şi li se promisese avansarea dacă supravieţuiau unui număr de o sută de podalergări. Asta însemna primirea unui post de străjer – ceea ce, în mintea unui om sărman, era totuna cu o viaţă de lux. Să fii plătit ca să stai toată ziua, uitându-te în dreapta şi-n stânga? Ce soi de nebunie mai era şi asta? Părea aproape ca şi cum ai fi fost bogat.

Nu înţelegeau. Nimeni nu supravieţuia unui număr de o sută de podalergări. Kaladin avusese parte de douăzeci şi patru şi era deja unul dintre cei mai experimentaţi podari în viaţă.

Podul Patru îl urma. Ultimul dintre cei care i se

împotriviseră – un bărbat pe nume Bisig – se dăduse bătut cu o zi în urmă. Kaladin prefera să-şi spună că râsetele, mâncarea şi omenia avuseseră, în cele din urmă, câştig de cauză. În realitate, fusese probabil vorba de câteva priviri încruntate şi ameninţări şoptite din partea lui Pietroi şi a lui Teft.

Kaladin închidea ochii la aşa ceva. În final, loialitatea oamenilor avea să-i fie necesară, dar pe moment se mulţumea cu supunerea lor.

Sub îndrumarea lui, făcură exerciţiile fizice de dimineaţă pe care le învăţase în prima zi de armată. Extensii urmate de sărituri. Dulgheri în haine de lucru cafenii, cu bonete de aceeaşi culoare sau verzi, treceau pe lângă ei în drum spre lemnărie, clătinând amuzaţi din cap. Soldaţii de pe culmea scundă de deasupra, aflată acolo unde începea tabăra propriu-zisă, se uitau în jos şi râdeau.

Gaz îi urmărea de lângă cea mai apropiată baracă, cu braţele încrucişate şi cu nemulţumirea citindu-i-se în singurul său ochi.

Kaladin îşi şterse fruntea. Preţ de-o clipă care părea să nu se mai sfârşească îl privi pe Gaz drept în ochi, apoi se întoarse din nou spre oamenii săi. Încă mai aveau timp să exerseze cărând podul înainte de micul dejun.

Gaz nu se obişnuise nicidecum cu un singur ochi. Era *posibil* să te obişnuieşti cu aşa ceva? Ar fi preferat să-şi fi pierdut mai degrabă o mână sau un picior decât ochiul. Avea mereu senzaţia că în întuneric se ascundea *ceva* pe care alţii îl puteau zări şi el nu. Ce pândea acolo? Spreni care aveau să-i soarbă sufletul din trup? Aşa cum un şobolan putea goli un întreg burduf de vin rozându-i colţul?

Camarazii lui spuneau că era norocos.

— Lovitura ţi-ar fi putut lua viaţa.

Ei bine, măcar n-ar mai fi fost nevoit să-şi ducă traiul în acel întuneric. Unul din ochii lui era întotdeauna închis. Îl închidea pe celălalt şi gata, îl înghiţea bezna.

Se uită în stânga, iar întunericul fugi într-o parte. Înalt şi zvelt, Lamaril stătea sprijinit de un stâlp. Nu era un bărbat masiv, dar nu era nici slab. Era numai muchii. Barbă dreptunghiulară. Trup dreptunghiular. Tăios. Ca un cuţit.

Îl chemă pe Gaz cu o fluturare de mână, iar el se apropie fără tragere de inimă. Scoase din pungă o sferă şi i-o întinse. O pată străvezie de topaz. Nu-i convenea deloc s-o piardă. Niciodată nu-i convenea să piardă bani.

— Îmi datorezi de două ori pe-atât, remarcă Lamaril ridicând sfera şi uitându-se prin ea în timp ce scânteia în bătaia soarelui.

— Ei, asta-i tot ce primeşti deocamdată. Bucură-te că primeşti ceva.

— Bucură-te că mi-am ţinut gura, spuse celălalt alene, sprijinindu-se din nou de stâlp.

Era stâlpul care marca marginea lemnăriei.

Gaz scrâşni din dinţi. Nu-i convenea să plătească, dar ce altceva a fi putut face? „Lua-l-ar furtunile! Lua-l-ar furtunile turbate!”

— S-ar părea că ai o problemă, spuse Lamaril.

În prima clipă, Gaz crezu că vorbea despre datoria pe jumătate neplătită. Bărbatul ochi-luminoşi arătă cu capul spre baraca Podului Patru.

Gaz se uită la podari, neliniştit. Tânărul şef de pod strigă un ordin şi ceilalţi străbătură lemnăria în fugă. Îi deprinsese deja să alerge în acelaşi ritm. Acea unică schimbare însemna atât de mult. Îi făcea mai iuţi, îi ajuta să gândească precum o echipă.

Oare băiatul ăla fusese într-adevăr instruit ca soldat, aşa

cum pretinsese cândva? Ce rost avusese să-l irosească, să-l facă podar? Fireşte, mai era şi stigmatul *shash,* aflat pe fruntea lui…

— Nu văd nicio problemă, mârâi Gaz. Sunt rapizi. Asta e bine.

— Sunt insubordonaţi.

— Execută ordinele.

— Poate pe ale *lui,* zise Lamaril şi clătină din cap. Podarii există cu un singur scop, Gaz. Ca să apere vieţile unor oameni mai valoroşi.

— Serios? Şi eu, care credeam că rolul lor e să care poduri.

Lamaril îi aruncă o privire tăioasă.

— Nu-mi pune răbdarea la încercare, Gaz. Şi nu-ţi uita locul. Ţi-ar plăcea să li te alături?

Gaz simţi împunsătura fricii. Lamaril era un ochi-luminoşi de rang neînsemnat, unul dintre cei fără pământuri. Dar era superiorul lui direct, omul de legătură dintre echipele de podari şi acel ochi-luminoşi de rang mai înalt care supraveghea lemnăria.

Îşi lăsă capul în jos.

— Îmi cer scuze, Luminlordul meu.

— Înaltul Prinţ Sadeas are un avantaj, spuse Lamaril, sprijinindu-se iarăşi de stâlp. Şi-l păstrează cerându-ne tuturor să ne dăm silinţa. Din toate puterile. Fiecare la locul lui, adăugă el, făcând un semn din cap către oamenii Podului Patru. Viteza nu e rea. Nici iniţiativa. Dar oamenii cu iniţiativă, cum e băiatul ăsta, nu sunt prea des mulţumiţi de poziţia lor. Echipele de podari îşi fac treaba aşa cum sunt, nu e nevoie de modificări. Schimbarea poate fi neliniştitoare.

Gaz se îndoia că vreunul dintre podari înţelegea cu adevărat ce rol ocupă în planurile lui Sadeas. Dacă ar fi

ştiut de ce erau folosiţi cu atâta lipsă de milă – de ce le erau interzise scuturile şi armurile – s-ar fi aruncat în hăul dintre platouri. Momeală. Erau momeală. Atrăgeau atenţia parshendilor, îi lăsau pe sălbatici să creadă că făceau treabă bună omorând oameni din echipele câtorva poduri. Atâta vreme când găseai alţii din belşug, nu conta. Decât pentru cei masacraţi.

„Părinte al Furtunii, mă dispreţuiesc pentru că iau parte la asta!” Dar se dispreţuia de mult. Nu descoperise o noutate.

— O să fac ceva, îi promise lui Lamaril. Un cuţit în noapte. Otravă în mâncare.

Gândul îi răsuci un cuţit în măruntaie. Băiatul îi dădea bani puţini, dar numai aşa putea să ţină pasul cu plăţile către Lamaril.

— Nu! şuieră acesta. Vrei să se vadă c-a reprezentat într-adevăr o ameninţare? Soldaţii vorbesc deja despre el, adăugă Lamaril strâmbându-se. Ultimul lucru de care avem nevoie e un martir, ca punct de plecare pentru o revoltă a podarilor. Nu vreau nimic care să *sugereze* aşa ceva; nimic de care ar putea profita duşmanii înaltului nostru prinţ.

Se uită la Kaladin, care alerga pe lângă oamenii lui.

— Trebuie să moară pe câmpul de luptă, aşa cum merită. Asigură-te c-o să se-ntâmple aşa. Şi plăteşte-mi restul datoriei, că altfel o să cari în curând unul dintre podurile astea.

Se îndepărtă, cu mantia verde ca frunzişul pădurii fluturându-i în urmă. De când era soldat, Gaz învăţase să se teamă cel mai mult de ochi-luminoşii cu ranguri minore. Îi scârbea apropierea rangului lor de cel al ochi-întunecaţilor, însă aceşti ochi-întunecaţi erau singurii asupra cărora li se întindea autoritatea. Ceea ce îi făcea

periculoşi. Să te afli în preajma unui om ca Lamaril era totuna cu a lua cărbuni încinşi între degetele goale. N-aveai cum să nu te arzi. Tot ce sperai era c-o să te poţi mişca destul de repede ca să te arzi cât mai puţin.

Podul Patru trecu pe lângă el. Cu o lună înainte, Gaz n-ar fi crezut că aşa ceva era cu putinţă. Un grup de podari făcând *instrucţie?* Iar asta nu părea să-l fi costat pe Kaladin mai mult decât nişte mâncare şi câteva făgăduieli găunoase, care spuneau că avea să-i apere.

N-ar fi trebuit să fie de-ajuns. Viaţa de podar era lipsită de speranţă. Gaz *nu putea* să li se alăture. Pur şi simplu nu putea. Înălţimea sa Kaladin trebuia să cadă. Dar, dacă nu mai veneau sferele de la el, Gaz ar fi putut ajunge podar cu tot atâta uşurinţă, fiindcă n-ar mai fi reuşit să-l plătească pe Lamaril. „Furtună a focurilor infernului!” se gândi. Era ca şi cum ar fi trebuit s-alegi gheara cu care urma să te strivească un demon al spărturilor.

Continuă să se uite la echipa lui Kaladin. Şi întunericul ăla continua *încă* să-l aştepte. Ca o mâncărime într-un loc unde nu te puteai scărpina. Ca un ţipăt care nu putea fi oprit. O amorţeală furnicătoare de care nu izbutea să scape.

Probabil că avea să-l urmeze chiar şi după moarte.

— Podul sus! strigă Kaladin, alergând cu Podul Patru.

Şi-l săltară deasupra capetelor când erau încă în mişcare. Era mai greu s-alergi astfel, ţinând podul deasupra capului, în loc să-l sprijini pe umeri. Îi simţea greutatea enormă în braţe.

— Jos! ordonă.

Cei din faţă dădură drumul podului şi alergară spre margini. Ceilalţi îl lăsară în jos cu o mişcare rapidă. Izbi greoi pământul, zgâriind piatra. Îşi ocupară poziţiile,

prefăcându-se că-l împingeau peste o spărtură. Kaladin îi ajută dintr-o parte.

„Va trebui să exersăm deasupra unei spărturi adevărate”, îşi zise când terminară. „Mă-ntreb cu ce-ar trebui să-l mituiesc pe Gaz ca să-mi îngăduie aşa ceva.”

Odată încheiată falsa lor podalergare, oamenii se uitară la Kaladin, obosiţi, dar entuziaşti. El le zâmbi. În lunile petrecute în armata lui Amaram ca şef de pluton învăţase că laudele trebuiau să fie sincere, dar adresate întotdeauna fără reţinere.

— Trebuie să mai exersăm coborârea podului, spuse. Dar, una peste alta, sunt impresionat. După numai două săptămâni, lucraţi deja împreună la fel de bine ca alte echipe instruite luni întregi. Sunt încântat. Şi mândru. Mergeţi să beţi apă şi luaţi o pauză. O să mai facem una sau două alergări înainte de corvoada zilei.

Erau din nou de rând la adunat pietre, dar de asta nu se putea plânge. Convinsese oamenii că ridicarea bolovanilor avea să-i facă mai puternici şi îi luase pe cei în care avea mai multă încredere să-l ajute la cules de buruiana dâmbului, singura cale pe care putea continua – cu mare greutate – să le ofere tuturor mâncare în plus şi să-şi facă o provizie de leacuri.

Două săptămâni. Două săptămâni uşoare, judecând după modul în care se scurgeau vieţile podarilor. Numai două podalergări, dintre care la una ajunseseră pe platou prea târziu. Parshendii fugiseră deja cu inima-nestemată, înainte de sosirea lor. Ceea ce era bine pentru podari.

Celălalt asalt nu fusese prea rău, dacă-l apreciai după numărul podarilor. Încă doi morţi: Amark şi Koolf. Încă doi răniţi: Narm şi Peet. Doar o mică parte din câţi pierduseră alte echipe, dar totuşi prea mulţi. Kaladin se strădui să-şi păstreze expresia optimistă în timp ce se îndrepta spre

butoiul cu apă şi lua polonicul din mâna altui bărbat pentru a-l goli apoi cu sete.

Podul Patru avea să se surpe din cauza propriilor răniţi. Nu erau decât treizeci de oameni în putere, cu cinci răniţi care nu primeau nicio plată şi trebuiau hrăniţi din banii obţinuţi de pe urma buruienii dâmbului. Punându-i la socoteală şi pe cei care muriseră, în săptămânile scurse de când se străduia să-ncerce să-i protejeze, pierduseră aproape treizeci la sută din totalul oamenilor. În armata lui Amaram, un astfel de ritm al pierderilor ar fi fost catastrofal.

Pe atunci, viaţa lui Kaladin fusese una de instrucţie şi marşuri, punctată când şi când de răbufnirile frenetice de pe câmpul de bătaie. Acum luptele se ţineau lanţ. Una la fiecare câteva zile. Aşa ceva putea – *avea* – să istovească o armată.

„Trebuie să existe o cale mai bună”, îşi zise Kaladin, plimbându-şi zgomotos apa călduţă prin gură înainte de a-şi turna un alt polonic în cap. Nu putea continua să piardă, săptămână de săptămână, câte doi oameni, fie morţi, fie răniţi. Dar cum puteau supravieţui, când ofiţerilor puţin le păsa dacă trăiau sau mureau?

Izbuti cu greu să se stăpânească, să nu arunce, frustrat, polonicul în butoi. I-l dădu, în schimb, lui Cikatrice, privindu-l cu un zâmbet încurajator. O minciună. Însă una importantă.

Gaz îl privea din umbra barăcilor altor podari. Silueta translucidă a lui Syl – acum sub forma unui puf plutitor de buruiana dâmbului – se rotea, în zbor grăbit, în jurul sergentului podarilor. În cele din urmă, veni la Kaladin şi i se opri pe umăr, luându-şi înfăţişarea de femeie.

— Pune ceva la cale, spuse ea.

— Nu s-a amestecat, zise Kaladin. Nici măcar n-a

încercat să ne-mpiedice să facem tocană seara.

— A stat de vorbă cu ochi-luminoşi ăla.

— Cu Lamaril?

Ea dădu din cap.

— E superiorul lui, spuse Kaladin, intrând în umbra barăcii Podului Patru.

Se sprijini de perete, cu ochii la oamenii lui, aflaţi lângă butoiul cu apă. Vorbeau între ei. Glumeau. Râdeau. Seara se duceau să bea împreună. Părinte al Furtunii, nu-şi închipuise niciodată c-o s-ajungă să se *bucure* fiindcă oamenii aflaţi sub comanda lui se duc la băut.

— Nu mi-a plăcut cum arătau feţele lor, spuse Syl, aşezându-se pe umărul lui. Erau întunecate. Ca norii de furtună. N-am auzit ce spuneau. I-am zărit prea târziu. Dar nu îmi place asta şi, mai ales, nu-mi place Lamaril.

Kaladin dădu încet din cap.

— Nici tu n-ai încredere în el? întrebă Syl.

— E un ochi-luminoşi.

Atât era de-ajuns.

— Aşa că o să…

— Aşa că n-o să facem nimic, spuse Kaladin. Nu pot riposta dacă ei nu-ncearcă nimic. Şi, dacă-mi cheltuiesc toată energia temându-mă pentru ceea ce *ar putea* face ei, n-o să pot rezolva problemele pe care trebuie să le-nfrunt acum.

Nu spuse şi care era adevărata lui temere. Dacă Gaz sau Lamaril se hotărau să-i ceară moartea, nu putea face aproape nimic ca să-i oprească. Fireşte, podarii erau rareori executaţi, cu excepţia cazului în care nu-şi făceau podalergarea. Dar până şi într-o armată „onestă” ca a lui Amaram se auzeau zvonuri despre învinuiri inventate şi dovezi măsluite. În tabăra lipsită de disciplină a lui Sadeas, unde abia dacă existau câteva reguli, nu s-ar fi sinchisit

nimeni, nici măcar cât negru sub unghie, dacă el, Kaladin – un sclav care purta stigmatul *shash* – ar fi fost atârnat în furtună pentru vreo vină greu de înţeles. L-ar fi lăsat în seama unei mari furtuni şi s-ar fi spălat pe mâini de moartea lui, pretinzând că soarta îi fusese hotărâtă de Părintele Furtunii.

Se ridică şi o porni spre acea zonă a lemnăriei în care lucrau dulgherii. Meşterii şi ucenicii lor trudeau din greu, tăind bucăţi de lemn pentru cozi de suliţe, poduri, stâlpi sau mobilier.

Când trecu pe lângă ei, îl salutară toţi pe Kaladin cu înclinări ale capului. Le devenise familiar, se obişnuiseră cu cererile lui bizare, precum dorinţa de a împrumuta o bucată de lemn destul de lungă ca să fie ţinută de patru oameni în timp ce exersau alergarea în aceeaşi cadenţă. Acum găsi un pod pe jumătate terminat. Până la urmă fusese făcut din acea scândură pe care o folosise el.

Îngenunche şi studie lemnul. Un grup de bărbaţi muncea chiar în dreapta lui, cu un ferăstrău imens, tăind rondele subţiri dintr-un buştean. Probabil că aveau să intre în alcătuirea unor scaune.

Îşi trecu degetele peste lemnul neted, de esenţă tare. Toate podurile mobile erau făcute dintr-un soi de lemn numit makam. De un maroniu intens, cu fibre care abia se puteau distinge, era, deopotrivă, durabil şi uşor. Dulgherii îi lustruiseră suprafaţa netedă şi mirosea a rumeguş şi a mosc.

— Kaladin! îl strigă Syl, mergând prin aer şi apoi pe lemn. Pari dus pe gânduri.

— Grija cu care sunt lucrate podurile astea e o ironie, zise el. Dulgherii din armata asta îşi cunosc meseria mult mai bine decât soldaţii.

— E normal. Dulgherii vor să facă poduri durabile.

Soldaţii pe care i-am auzit eu vorbind nu vor decât s-ajungă pe platouri, să-nşface inima-nestemată şi să plece. Pentru ei e ca un joc.

— Pătrunzătoare observaţie. Începi să ne studiezi cu din ce în ce mai multă pricepere.

Ea se strâmbă.

— Am impresia că mai degrabă îmi amintesc lucruri pe care le-am ştiut cândva.

— În curând aproape că nici n-o să mai fi spren. O să devii un mic filosof translucid. Vom fi nevoiţi să te trimitem la o mănăstire ca să-ţi petreci timpul cufundată în gânduri profunde, importante.

— Da, aşa cum e cel mai bine să vă trimiteţi acolo ardenţii, ca să bea din greşeală o poţiune care le albăstreşte gura, zise ea cu un zâmbet răutăcios.

Kaladin zâmbi la rândul lui, continuând să-şi plimbe degetele pe lemn. Încă nu înţelegea de ce nu li se îngăduia podarilor să aibă scuturi. La întrebarea asta nu-i dădea nimeni un răspuns direct.

— Se întrebuinţează makamul fiindcă e destul de rezistent ca să nu cedeze când şarjează cavaleria grea, spuse el. Ar trebui să ne putem folosi de asta. Nu vor să ne dea scuturi, dar noi cărăm deja unul pe umeri.

— Dar ce vor face dacă-ncercaţi aşa ceva?

Kaladin se ridică în picioare.

— Nu ştiu, dar nici n-am de ales.

O astfel de încercare ar fi fost un risc. Un risc imens. Dar ideile care nu implicau riscuri i se terminaseră cu multe zile în urmă.

— Îl putem ţine aşa, spuse Kaladin, arătând spre Pietroi, Teft, Cikatrice şi Moash.

Stăteau lângă podul aşezat pe una dintre suprafeţele

laterale, cu partea de dedesubt la vedere. Aceasta din urmă era o construcţie complicată, cu opt şiruri a câte trei locaşuri, care permiteau ca douăzeci şi patru de oameni să stea chiar sub pod şi, în plus, existau şaisprezece mânere – câte opt de fiecare parte, pentru alţi şaisprezece oameni plasaţi în afară. Patruzeci de oameni, alergând umăr la umăr, când echipa era completă.

Pentru fiecare om de sub pod existau un locaş în care să-şi ţină capul, două bucăţi de lemn curbate care se sprijineau pe umeri şi două bare cu rol de mânere. Podarii purtau veste căptuşite la umeri, iar cei mai scunzi aveau căptuşeli mai groase, ca să compenseze diferenţa. Gaz se străduia de obicei să-i repartizeze pe nou-veniţi în echipe ţinând cont de înălţimea lor.

Ceea ce, fireşte, nu se întâmpla în cazul Podului Patru. Podul Patru îi primea pe cei care mai rămâneau.

Kaladin le arătă mai multe bare şi grinzi.

— Am putea să-l apucăm de aici şi să alergăm drept înainte, cărând podul în dreapta noastră, întors pe-o parte şi uşor înclinat. Îi punem pe cei mai înalţi spre exterior şi pe cei mai scunzi spre interior.

— La ce bun? întrebă Pietroi, încruntându-se.

Kaladin aruncă o privire spre Gaz, care îi urmărea din apropiere. De la o distanţă supărător de mică. Era mai bine să nu spună de ce dorea, de fapt, să care podul astfel. În plus, nu voia nici să le dea oamenilor speranţe înainte de a se convinge c-avea să meargă.

— Nu e decât un experiment, spuse. Dacă putem schimba din când în când poziţia, o să ne fie mai uşor. O să punem la treabă alţi muşchi.

Stând deasupra podului, Syl se încruntă. Se încrunta ori de câte ori Kaladin ascundea adevărul.

— Adunaţi oameni, spuse el cu o fluturare de mână către

Pietroi, Teft, Cikatrice şi Moash.

Îi numise pe cei patru comandanţi de grupă, deşi podarii n-aveau de obicei aşa ceva. Dar soldaţii lucrau în general mai bine în grupuri mici, de câte şase sau opt oameni.

„Soldaţi”, îşi spuse Kaladin. „Aşa mă gândesc la ei acum”?

Nu luptau. Dar erau soldaţi. Era prea uşor să-i subapreciezi când îi considerai „doar” podari. Ca să te năpusteşti către arcaşii duşmani fără scuturi era nevoie de curaj. Chiar şi atunci când erai silit s-o faci.

Îşi întoarse privirea şi văzu că Moash nu plecase cu ceilalţi trei. Bărbatul cu faţa îngustă avea ochii de un verde-închis şi părul castaniu presărat cu fire negre.

— S-a întâmplat ceva, soldat? întrebă Kaladin.

La auzul ultimului cuvânt, Moash clipi surprins, dar şi el, şi ceilalţi erau învăţaţi să se aştepte la tot felul de lucruri neobişnuite din partea lui Kaladin.

— De ce m-ai făcut comandantul unei grupe?

— Pentru că te-ai împotrivit conducerii mele mai mult decât oricine altcineva. Şi, în privinţa asta, e clar că ai protestat mai zgomotos decât ceilalţi.

— M-ai făcut şef de grupă pentru că am refuzat să mă supun ordinelor tale?

— Te-am făcut şef de grupă pentru c-am observat că eşti capabil şi inteligent. Dar, dincolo de asta, nu te-ai lăsat dominat prea uşor. Ai o voinţă puternică. De aşa ceva mă pot folosi.

Moash îşi scărpină bărbia prin barba scurtă.

— Bine, atunci. Dar, spre deosebire de Teft şi de mâncătorul ăla de coarne, eu nu cred că eşti un dar trimis de Atotputernic. N-am încredere în tine.

— Atunci de ce mi te supui?

Moash îi întâlni privirea, apoi ridică din umeri.

— Presupun că sunt curios.

Şi plecă să-şi adune grupa.

●

„Pe vânturile turbate…” îşi zise Gaz, uluit, când trecu pe lângă el echipa Podului Patru. Ce-i apucase de încercau să care podul întors *pe-o parte?*

Pentru asta, erau nevoiţi să se grupeze într-un mod bizar, pe trei rânduri în loc de cinci, ţinând podul de dedesubt şi ducându-l în dreapta lor. Abia aveau loc cu toţii, iar mânerele nu erau făcute ca să cari podul astfel.

Gaz se scărpină în cap, urmărindu-i cu privirea în timp treceau pe lângă el, apoi întinse o mână, oprindu-l pe Kaladin când ajunse în dreptul lui. Înălţimea sa dădu drumul podului şi se grăbi să apropie, ştergându-şi fruntea, în vreme ce toţi ceilalţi îşi continuau alegarea.

— Da?

— Ce e asta? întrebă Gaz, arătând cu degetul.

— Echipa podului. Cară ceea ce cred că e… da, e un *pod.*

— Nu ţi-am cerut un răspuns obraznic, se răsti Gaz. Vreau o explicaţie.

— Căratul podului deasupra capului e obositor, spuse Kaladin.

Era înalt, destul de înalt ca să-l domine pe Gaz. „Dar-ar furtuna, n-o să mă las intimidat!”

— E un mod de a folosi alţi muşchi. Ca atunci când muţi un sac de pe un umăr pe altul.

Gaz se uită într-o parte. Oare se mişcase ceva în întuneric?

— Gaz? întrebă Kaladin.

— Ascultă, Înălţimea ta, spuse chiorul, uitându-se din nou la el. O fi obositor să-l cari deasupra capului, dar să-l cari *aşa* e pur şi simplu o tâmpenie. O să vă-mpiedicaţi unul de altul, iar mânerele sunt groaznice. Abia ai găsit loc

pentru toţi oamenii.

— Da, răspunse Kaladin, ceva mai încet. Dar, de foarte multe ori, numai o jumătate din echipa podului scapă cu viaţă din podalergare. Aşa o să-l putem aduce înapoi şi dacă suntem mai puţini. Asta o să ne permită măcar să ne schimbăm poziţiile.

Gaz şovăi. „Numai o jumătate din echipa podului…”

Dacă-şi cărau podul aşa în timpul unui asalt adevărat, aveau să înainteze mai încet şi să se afle în bătaia săgeţilor. Avea să fie un dezastru. Cel puţin pentru Podul Patru.

Zâmbi.

— Îmi place.

Kaladin păru şocat.

— Ce?

— Iniţiativă. Creativitate. Da, continuaţi instrucţia. Mi-ar plăcea foarte mult să vă văd îndreptându-vă către un platou cu podul ţinut astfel.

Kaladin îşi strânse pleoapele.

— Serios?

— Da, răspunse Gaz.

— Bine. Poate c-o s-o facem.

Gaz zâmbi, urmărindu-l cu privirea pe Kaladin, care se retrase. Un dezastru era exact ce-i trebuia. Acum nu-i mai rămânea nimic altceva de făcut decât să găsească o altă cale de a-l plăti pe Lamaril.

31
SUB PIELER

CU ŞASE ANI ÎN URMĂ

— Să nu faci aceeaşi greşeală ca mine, fiule.

Kal îşi ridică privirea de pe manuscris. Tatăl lui stătea în cealaltă parte a sălii de operaţii, cu o mână la cap şi cu un pocal de vin pe jumătate gol în cealaltă. Era vin violet, cea mai tare băutură.

Lirin lăsă pocalul jos, iar lichidul de un violet intens – culoarea sângelui de cremling – se clătină şi se cutremură. Schimba direcţia Luminii de Furtună revărsate din două sfere de pe masă.

— Tată?

— Când ajungi la Kharbranth, rămâi acolo, zise Lirin cu o voce neclară. Să nu te-ntorci în oraşul ăsta de *proşti,* mic şi înapoiat. Să nu-ţi sileşti frumoasa soţie să trăiască departe de toţi oamenii pe care i-a cunoscut vreodată şi pe care i-a iubit.

Tatăl lui Kal nu se-mbăta prea des; aceea era una dintre rarele nopţi în care se dovedea îngăduitor faţă de sine însuşi. Poate fiindcă mama lui Kal se dusese devreme la culcare, istovită după o zi de muncă.

— Ai spus întotdeauna că trebuie să mă-ntorc, zise încet băiatul.

— Sunt un idiot.

Cu spatele la Kal, tatăl lui se uita la peretele pătat de lumina albă a sferelor.

— Nu mă vor aici. Nu m-au vrut niciodată, adăugă el.

Kal îşi coborî privirea spre manuscris. Era plin cu

desene înfăţişând trupuri disecate, cu muşchii măriţi şi scoşi în afară. Reprezentările erau atât de amănunţite! Fiecare avea câte o pereche de glife pentru denumirea fiecărei porţiuni, iar el le memorase. Acum studia procedeele, cercetând trupurile unor oameni morţi de multă vreme.

Cândva, Laral îi spusese că oamenii nu trebuiau să vadă sub piele. Foile acelea, cu desenele lor, reprezentau o parte din ceea ce îi făcea pe toţi atât de bănuitori în privinţa lui Lirin. Să vezi sub piele era ca şi cum te-ai fi uitat sub haine, ba chiar mai rău.

Tatăl lui îşi mai turnă vin. Cât de mult se putea schimba lumea, într-un timp atât de scurt! Înfrigurat, Kal îşi strânse mai tare haina în jurul trupului. Venise iarna, dar vasul lor pentru jar era gol; nu-şi puteau permite să cumpere cărbuni, pentru că pacienţii nu mai ofereau nimic. Lirin continua să-i trateze şi să-i opereze, dar îşi încetaseră pur şi simplu donaţiile, ca urmare a ordinului lui Roshone.

— N-ar trebui să poată face asta, şopti Kal.

— Dar poate, zise Lirin.

Purta o cămaşă albă, o vestă neagră şi o pereche de pantaloni cafenii. Vesta era descheiată şi piepţii îi atârnau în lateral, ca pielea îndepărtată de pe trupurile oamenilor din desenele lui Kal.

— Am putea cheltui sferele, spuse băiatul cu voce şovăitoare.

— Alea sunt pentru educaţia ta, se răsti Lirin. Dacă te-aş putea trimite acum, aş face-o.

Părinţii lui Kal le trimiseseră o scrisoare chirurgilor din Kharbranth, cerându-le să-i îngăduie lui Kal să-şi dea mai devreme testele pentru admitere. Răspunsul lor fusese negativ.

— El vrea să le cheltuim, zise Lirin, în cuvinte greu de

înţeles. De-aia a spus ce-a spus. Încearcă să ne terorizeze, ca să avem nevoie de sfere.

Cuvintele adresate de Roshone orăşenilor nu fuseseră *exact* ceea ce se înţelegea printr-o poruncă. Sugerase doar că, dacă tatăl lui Kal era prea prost ca să ceară bani, atunci nu trebuia plătit. În ziua următoare, oamenii îşi încetaseră donaţiile.

Orăşenii îl priveau pe Roshone cu un amestec năucitor de adoraţie şi teamă. După părerea lui Kal, nu merita niciuna, nici alta. Era evident că fusese exilat la Vatra-de-Piatră din cauza înverşunării şi a numeroaselor lui cusururi. Nu merita să stea printre adevăraţii ochi-luminoşi, cei care luptau pe Câmpiile Sfărâmate ca să se răzbune.

— De ce se străduieşte toată lumea atât de mult să-i facă pe plac? întrebă Kal, uitându-se la spatele tatălui său. Cu Luminlordul Wistiow nu se purtau aşa.

— Pentru că Roshone e necruţător.

Kal se încruntă. Oare vorbea vinul pe care-l băuse?

Tatăl lui se întoarse spre el, cu atât de clara Lumină de Furtună reflectându-i-se în ochi. Ochi în care băiatul citi o luciditate surprinzătoare.

— Luminlordul Wistiow lăsa oamenii de capul lor. Aşa că ei îl ignorau. Roshone le dă de înţeles că-i găseşte vrednici de dispreţ. Aşa că ei se îngrămădesc să-i facă pe plac.

— Asta n-are sens, zise Kal.

— E în firea lucrurilor, răspunse Lirin, jucându-se cu una dintre sferele de pe masă, pe care o rostogolea sub un deget. Va trebui să-nveţi asta, Kal. Când percep lumea ca fiind corectă, oamenii sunt mulţumiţi. Dar dacă văd o gaură – un defect – se grăbesc s-o umple.

— Faci asta să sune a nobleţe.

— Într-un fel, este, zise oftând Lirin. N-ar trebui să fim

atât de supăraţi pe vecinii noştri. Sunt meschini, e adevărat, dar meschinăria asta vine din ignoranţă. Nu mă dezgustă ei. Mă dezgustă cel care-i manipulează. Ca să poată merge el mai departe, unul ca Roshone e-n stare să ia ceea ce e onest şi loial într-un om şi să-l deformeze, transformându-l într-o mizerie noroioasă pe care s-o calce în picioare.

Sorbi din pocal, terminându-şi vinul.

— Ar trebui să cheltuim pur şi simplu sferele, zise Kal. Ori să le trimitem undeva, la un cămătar, sau ceva de felul ăsta. Dacă ar dispărea, ne-ar lăsa şi el în pace.

— Nu, răspunse încet Lirin. Roshone nu e genul care te cruţă după ce te-a înfrânt. El continuă să dea în tine cu picioarele. Nu ştiu ce greşeală politică l-a adus în locul ăsta, dar este evident că pe rivalii lui nu se poate răzbuna. Noi suntem, aşadar, tot ce are.

Lirin rămăsese tăcut pentru câteva clipe.

— Sărmanul neghiob! adăugă el.

„Sărmanul neghiob?” se gândi Kal. „Omul ăsta încearcă să ne distrugă vieţile şi asta-i tot ce găseşte tata de spus?”

Cum rămânea cu poveştile cântate de oameni lângă vatră? Acelea despre păstori deştepţi, care păcăleau şi înfrângeau un ochi-luminoşi slab de minte. Existau zeci de variante, iar Kal le auzise pe toate. Lirin nu putea să riposteze cumva? Să acţioneze, în loc să stea şi s-aştepte?

Dar nu spuse nimic. Ştia ce i-ar fi răspuns tatăl lui: „Lasă-mă pe mine să-mi fac griji pentru asta. Tu vezi-ţi de-nvăţătură.”

Oftând, Kal se lăsă pe spătarul scaunului şi îşi deschise din nou manuscrisul. În sala de operaţii, lumina era sărăcăcioasă, nu venea decât de la cele patru sfere de pe masă şi de la încă una, pe care Kal o folosea pentru citit. Lirin le păstra pe cele mai multe închise în dulap, bine

ascunse. Băiatul o ţinea pe a lui în mână, luminându-şi pagina. Pe spatele acesteia erau explicaţii mai lungi ale procedeelor, pe care i le putea citi mama lui. Era singura femeie din oraş care ştia să citească, deşi Lirin spunea că, pentru femeile ochi-întunecaţi de rang înalt din marile oraşe, asta nu era ceva neobişnuit.

În timp ce învăţa, scoase absent un obiect din buzunar. O piatră pe care o găsise pe scaunul lui, aşteptându-l, când venise să se apuce de învăţat. O recunoscuse drept piatra preferată a lui Tien, pe care, în ultima vreme, o căra cu el pretutindeni. Acum i-o lăsase lui Kaladin; făcea asta adesea, sperând că şi fratele lui mai mare avea să-i poată vedea frumuseţea ascunsă, deşi toate păreau să nu fie decât nişte pietre obişnuite. Trebuia să-l întrebe pe Tien ce găsea atât de nemaipomenit la ea. Întotdeauna exista ceva.

Tien îşi petrecea acum zilele învăţând dulgheria de la Ral, un bărbat din oraş. Lirin i-l trimisese fără tragere de inimă: sperase să scoată din el încă un alt chirurg care să-i fie de ajutor, dar băiatul nu suporta să vadă sânge. Încremenea de fiecare dată, fără a izbuti să se obişnuiască. Era o problemă. Kal sperase că, dacă el pleca, tatăl său urma să rămână cu Tien drept ajutor. Şi avea să plece, într-un fel sau altul. Încă nu alesese între armată şi Kharbranth, deşi în ultimele luni începuse să-şi dorească mai degrabă o viaţă de suliţaş.

Dacă o lua pe acel drum, trebuia s-o facă pe furiş, imediat ce avea să fie destul de mare pentru ca recrutorii să-l poată lua fără acordul părinţilor lui. Era probabil de ajuns să aibă cincisprezece ani. Mai avea de aşteptat cinci luni. Deocamdată îşi zicea că-ţi prinde foarte bine să cunoşti muşchii – şi părţile vitale ale trupului –, indiferent dacă eşti chirurg sau suliţaş.

Se auzi o bufnitură în uşă. Nu fusese o bătaie, ci o

bufnitură. Se repetă. Ca şi cum ceva greu ar fi împins în lemn sau l-ar fi izbit.

— Ce vânturile furtunii! zise Lirin, ridicându-se de pe taburetul lui.

Traversă mica încăpere; vesta lui descheiată mătură masa de operaţie, unul dintre nasturi zgâriind lemnul.

O altă bufnitură. Kal se grăbi să se ridice de pe scaun, închizându-şi manuscrisul. La paisprezece ani şi jumătate, era aproape tot atât de înalt ca tatăl său. Dinspre uşă se auzi un zgrepţănat, ca de unghii sau de gheare. Kal întinse mâna către Lirin, dintr-odată îngrozit. Era noaptea târziu, în cameră era întuneric, în oraş domnea tăcerea.

Afară era ceva. Părea un animal. Ceva inuman. Se vorbea despre un bârlog al crestelor-albe, care făceau necazuri prin împrejurimi, atacând călătorii pe drum. Kal avea în cap o imagine a acelor creaturi reptiliene, mari cât un cal, dar cu spatele acoperit de carapace. Adulmeca vreuna dintre ele la uşă? Se freca de ea, încercând să intre cu forţa?

— Tată! scânci băiatul.

Lirin deschise brusc uşa. Lumina palidă a sferelor nu dezvălui un monstru, ci un bărbat îmbrăcat în negru. Ţinea în mâini o bară lungă de metal şi purta o mască neagră din lână, cu găuri pentru ochi. Băiatul îşi simţi inima bătându-i mai repede, pradă panicii, când intrusul făcu un salt înapoi.

— Nu v-aşteptaţi să găsiţi pe nimeni înăuntru, nu-i aşa? spuse tatăl lui. Au trecut ani de când n-a mai fost niciun hoţ în oraş. Mi-e ruşine pentru voi!

— Dă-ne sferele! strigă o voce din întuneric.

În umbră se mişcă încă o siluetă, apoi o alta.

„Părinte al Furtunii!” Kal strânse manuscrisul la piept cu mâini tremurătoare. „Câţi sunt?” Hoţi la drumul mare,

veniţi să jefuiască oraşul! Astfel de lucruri se întâmplau. Din ce în ce mai des în vremurile acelea, aşa spunea tatăl lui.

Cum putea Lirin să fie atât de calm?

— Sferele alea nu-s ale tale, strigă o voce.

— Serios? spuse tatăl lui Kal. Şi asta le face să fie ale voastre? Credeţi c-o să vă lase să le păstraţi?

Lirin nu le vorbea ca unor tâlhari din afara oraşului. Băiatul se apropie tiptil şi se opri exact în spatele lui, înspăimântat – şi în acelaşi timp ruşinându-se de spaima lui. Bărbaţii din întuneric erau creaturi obscure, de coşmar, mişcându-se încoace şi încolo, cu feţe negre.

— O să i le dăm lui, spuse o voce.

— Nu e nevoie s-ajungem la violenţă, Lirin, adăugă un altul. Oricum n-o să le cheltuieşti.

Tatăl lui Kal pufni. Se repezi în cameră. Băiatul ţipă, trăgându-se înapoi când Lirin deschise dulapul în care ţinea sferele. Înşfăcă pocalul mare de sticlă în care le păstra; era acoperit cu o pânză neagră.

— Le vreţi? strigă, trecând pe lângă Kal în drum spre uşă.

— Tată! spuse el, cuprins de panică.

— Vreţi lumina pentru voi? zise Lirin, iar vocea îi deveni mai puternică. Iat-o!

Smulse pânza. Pocalul răbufni, radiind văpăi de o strălucire aproape orbitoare. Kal îşi ridică braţul. Tatăl lui era o siluetă întunecată, care părea să ţină soarele între degete.

Pocalul uriaş lucea, împrăştiind o lumină domoală. O lumină aproape rece. Băiatul clipi pentru a scăpa de lacrimi, iar ochii i se obişnuiră cu ea. Acum îi vedea clar pe bărbaţii de-afară. Acolo unde se conturaseră mai înainte siluete ameninţătoare, acum erau oameni care dădeau

înapoi, cu mâinile ridicate. Nu mai păreau atât de intimidanţi; de fapt, bucăţile de stofă de pe feţele lor arătau ridicol.

De unde până atunci se temuse, Kal se simţea acum ciudat de încrezător în sine. Pentru o clipă, tatăl său păru să ţină în mână nu doar lumina, ci însăşi înţelegerea faptelor. „Ăla e Luten”, îşi zise băiatul, văzând un bărbat care şchiopăta. Era uşor de recunoscut, în ciuda măştii. Lirin îi operase piciorul; mulţumită lui, încă mai putea să meargă. Kal îi recunoscu şi pe ceilalţi. Harl era cel cu umeri laţi, iar Balsas, cel cu o haină nouă, frumoasă.

La început, Lirin nu spuse nimic. Stătea ţinând în mână acea strălucire vie, care lumina întreaga piaţă pietruită de afară. Bărbaţii păreau acum să se micşoreze, parcă ştiind că-i recunoscuse.

— Ei? spuse chirurgul. M-aţi ameninţat. Haideţi. Loviţi-mă! Jefuiţi-mă! Faceţi asta ştiind că am trăit printre voi aproape toată viaţa. Ştiind că v-am lecuit copiii. Haideţi! Vărsaţi sângele unuia de-al vostru!

Bărbaţii dispărură în noapte fără nicio vorbă.

32
CĂRAT PE-O PARTE

„Locuiau sus, într-un loc pe care niciun om nu-l putea atinge, dar pe care-l puteau vizita cu toţii. În însuşi turnul oraşului, înălţat fără ajutorul mâinilor omeneşti.”

Deşi e o poveste romantică fantastică din cel de-al treilea secol de după Mârşăvie, *Cântecul ultimei veri* reprezintă în acest caz o referinţă validă. A se vedea pagina 27 din traducerea Varalei, luându-se în considerare nota de subsol.

Se descurcau mai bine când cărau podul pe-o parte. Dar nu cu mult mai bine.

Kaladin privea echipa Podului Patru înaintând cu stângăcie şi manevrând podul în lateral. Din fericire, sub pod se aflau o mulţime de mânere, iar ei descopereau cum era cel mai bine să le ţină. Erau nevoiţi să-i dea o înclinare mai puţin abruptă decât ar fi vrut el. Asta le expunea picioarele, dar poate reuşea să-i înveţe să-i schimbe poziţia când apăreau săgeţile.

În momentul acela îl duceau într-o poziţie care le încetinea mişcările şi erau atât de înghesuiţi încât, dacă parshendii reuşeau să doboare un podar, ceilalţi s-ar fi împiedicat de el. Şi ar fi fost de-ajuns să piardă doar câţiva oameni pentru ca echilibrul să se strice, şi atunci podul le-ar fi scăpat în mod sigur din mâini.

„Manevra asta va trebui făcută cu foarte mare grijă”, se gândi Kaladin.

Syl fâlfâia în urma podului sub înfăţişarea unui vârtej de frunze aproape translucide. În spatele ei, ceva îi atrase atenţia lui Kaladin: un soldat în uniformă călăuzea un grup

de bărbaţi în zdrenţe, cu feţe deznădăjduite. „În sfârşit”, îşi zise. Era în aşteptarea unui nou grup de recruţi. Îşi flutură scurt mâna către Pietroi. Mâncătorul de coarne dădu din cap; avea să se ocupe el de antrenament. Era oricum vremea să facă o pauză.

Kaladin urcă în fugă scurta pantă către marginea lemnăriei şi sosi exact în clipa când Gaz îi întâmpina pe nou-veniţi.

— Ce adunătură jalnică! spuse chiorul. Credeam că data trecută mi-aţi trimis toate scursorile, dar grupul ăsta…

Lamaril ridică din umeri.

— Acum sunt ai tăi, Gaz. Împarte-i cum îţi place.

El şi soldaţii lui se îndepărtară, lăsându-i în urmă pe recruţii ghinionişti. Unii purtau haine decente; erau, probabil, nelegiuiţi prinşi de curând. Ceilalţi aveau stigmatul sclaviei pe frunte. Vederea lor trezi în Kaladin sentimente pe care se silise să şi le alunge. Încă se mai afla în vârful unei râpe abrupte; un singur pas greşit l-ar fi putut rostogoli înapoi, în braţele disperării.

— Aşezaţi-vă pe-un singur şir, cremlingilor, se răsti Gaz la nou-veniţi, scoţându-şi bâta şi mişcând-o ameninţător.

Îl văzu pe Kaladin, dar nu spuse nimic.

Bărbaţii se aliniară în grabă.

Gaz trecu pe lângă ei, numărându-i, şi-i alese pe cei mai înalţi.

— Voi cinci sunteţi la Podul Şase. Ţineţi minte asta! Altminteri o să am grijă să fiţi biciuiţi.

Numără un alt grup.

— Voi şase, la Podul Paisprezece. Voi patru din capăt, la Podul Trei. Tu, tu şi tu, la Podul Unu. Podul Doi n-are nevoie… Voi patru, la Podul Şapte.

Ăştia erau toţi.

— Gaz, spuse Kaladin, încrucişându-şi braţele.

Syl îi coborî pe umăr, dând micii sale furtuni de frunze înfăţişarea unei femei tinere.

Sergentul se răsuci spre el.

— Podul Patru nu mai are decât treizeci de oameni teferi.

— Podurile Şase şi Paisprezece au mai puţini.

— Au câte douăzeci şi nouă şi tocmai le-ai dat destui oameni noi. Iar Podul Unu are treizeci şi şapte, şi i-ai trimis trei recruţi.

— La ultima alergare n-aţi pierdut decât unul şi…

Kaladin îl prinse pe Gaz de braţ când încerca să se îndepărteze. Sergentul tresări şi-şi ridică bâta.

„Încearcă numai”, zise în gând Kaladin, întâlnindu-i privirea. Aproape că-şi dorea să-l vadă încercând.

Gaz scrâşni din dinţi.

— Bine. Un singur om.

— Îl aleg eu.

— N-ai decât. Oricum niciunul nu-i bun de nimic.

Kaladin se întoarse spre noii podari. Se strânseră în grupuri mici, în funcţie de podurile la care fuseseră trimişi. El îşi îndreptă imediat atenţia către cei mai înalţi. Priviţi prin ochii unui sclav, păreau bine hrăniţi. Doi arătau ca şi cum…

— Hei, gancho! strigă o voce dintr-un alt grup. Hei! Cred că mă vrei pe mine.

Kaladin se întoarse. Un bărbat scund şi subţire îi făcea semn cu mâna. N-avea decât un singur braţ. Cine-l trimisese să fie podar?

„O să oprească o săgeată”, se gândi. „Pentru şefi, e singurul lucru la care-s buni unii dintre podari.”

Bărbatul avea păr castaniu şi pielea de culoarea bronzului, de o nuanţă puţin prea închisă ca să fie un alerthi. Şi unghii translucide având culoarea ardeziei –

aşadar era herdazian. În ochii celor mai mulţi dintre nou-veniţi se citea apatia, însă el zâmbea, deşi purta pe frunte stigmatul sclaviei.

„Semnul e vechi”, se gândi Kaladin. „Fie a avut mai înainte un stăpân bun, fie a reuşit cumva să nu se lase doborât.” Era evident că nu înţelegea ce-l aştepta ca podar. Celor care înţelegeau le pierea zâmbetul.

— Mă puteţi folosi, spuse bărbatul. Noi, herdazienii, suntem luptători de elită, gon.

Ultimul cuvânt folosit părea să-l numească pe Kaladin.

— Vezi tu, odată am avut de-a face, desigur, cu trei bărbaţi, şi erau beţi şi tot restul, dar tot i-am bătut.

Vorbea într-un ritm foarte rapid şi accentul lui puternic făcea cuvintele neclare, contopindu-le.

Avea să fie un podar groaznic. Ar fi putut să alerge cu podul pe umeri, dar nu şi să-l manevreze. Iar muşchii lui păreau cam fleşcăiţi în jurul taliei. Indiferent la ce pod ar fi ajuns, ceilalţi l-ar fi pus în faţă, astfel încât o săgeată să-i scape de el.

„Trebuie să faci ce poţi ca să rămâi în viaţă”, şopti o voce din trecutul lui. „Transformă o povară într-un câştig…”

„Tien.”

— Bine, spuse Kaladin, arătând cu degetul spre el. Îl iau pe herdazianul din spate.

— *Ce?* zise Gaz.

Bărbatul scund se apropie agale de Kaladin.

— Mulţumesc, gancho! O să te bucuri că m-ai ales.

Kaladin se întoarse să plece, trecând pe lângă Gaz. Sergentul podurilor se scărpină în cap.

— Ai insistat atâta ca să-l poţi alege pe piticul ciung?

Kaladin trecu de el fără să-i răspundă. Se întoarse în schimb spre herdazianul cu un singur braţ.

— De ce-ai vrut să vii cu mine? Nu ştii nimic despre nicio echipă de podari.

— Ai fost singurul care-a venit s-aleagă, răspunse omul. Asta-nseamnă că un om trebuie să fie deosebit, ceilalţi nu. Simt că eşti un om bun. Se vede în ochii tăi, gancho, adăugă el, apoi se întrerupse o clipă. Ce e o echipă de podari?

Kaladin descoperi că detaşarea nou-venitului îl făcea să zâmbească.

— O să vezi. Cum te cheamă?

— Lopen. Nişte veri de-ai mei îmi spun *lopenul,* fiindcă n-au mai auzit niciodată de cineva cu numele ăsta. Am întrebat în toate părţile, poate o sută… sau două sute… o grămadă de oameni, sigur. Şi niciunul n-a auzit de numele ăsta.

Kaladin clipi, surprins de torentul de cuvinte. Omul ăla se oprea vreodată ca să respire?

Echipa era în pauză, la umbra podului masiv, proptit pe-o parte. Cei cinci răniţi li se alăturaseră şi stăteau de vorbă; se ridicase până şi Leyten, ceea ce era un semn bun. Cu piciorul lui zdrobit, îi era foarte greu să meargă. Kaladin făcuse tot ce-i stătea în puteri, dar Leyten avea să şchiopăteze toată viaţa.

Numai Dabbid, cel pe care lupta îl zdruncinase atât de puternic, nu vorbea cu ceilalţi. Îi urma peste tot, dar nu vorbea. Kaladin începea să se teamă că mintea lui istovită n-avea să-şi revină niciodată.

Hobber – bărbatul cu faţa rotundă şi cu strungăreaţă care se alesese cu o săgeată în picior – mergea fără cârje. Peste puţin timp avea să poată alerga din nou cu podul, ceea ce era de asemenea bine. Aveau nevoie de orice pereche de braţe pe care-o puteau găsi.

— Du-te-n baraca aia, îi spuse Kaladin lui Lopen. În

mormanul din spate îţi găseşti o pătură, sandale şi o vestă.

— Sigur, spuse Lopen şi se îndepărtă agale, făcându-le câtorva oameni cu mâna când trecu pe lângă ei.

Pietroi se apropie de Kaladin şi îşi încrucişă braţele.

— E noul membru?

— Da, răspunse Kaladin.

— Şi îmi închipui că doar de-ăştia o să ne mai dea Gaz, zise Pietroi şi oftă. Ar fi trebuit să ne-aşteptăm. De-acum înainte n-o să ne mai dea decât podarii care nu-s buni de nimic.

Kaladin se simţi tentat să se declare de acord, dar şovăi. Syl ar fi văzut probabil în spusele lui o minciună şi s-ar fi întristat.

— Felul ăsta nou în care cărăm podul, începu Pietroi. Cred că nu ne ajută prea tare. E…

Se întrerupse când în tabără se auzi cornul, iar sunetul lui, lovindu-se de clădirile din piatră, era asemenea behăitului unei carapace mari. Kaladin se încordă. Oamenii lui erau de rând la podalergare. Aşteptă, încordat, până când auzi cornii sunând a treia oară.

— Aliniaţi-vă! strigă el. Să mergem!

Spre deosebire de celelalte nouăsprezece echipe care erau de rând, oamenii lui Kaladin n-o luară la fugă în dezordine, ci într-o formaţie ordonată. Lopen se grăbi să iasă, purtând o vestă, apoi şovăi, uitându-se la cele patru grupe şi neştiind încotro s-o ia. Pus în faţă, ar fi fost făcut bucăţi, dar, aflat în orice altă poziţie, probabil că i-ar fi încetinit.

— Lopen! strigă Kaladin.

Bărbatul ciung salută. „Oare crede că face parte din armată?”

— Vezi butoiul ăla cu apă de ploaie? Ia nişte burdufuri de la ucenicii dulgherilor. Mi-au spus că putem împrumuta

câteva. Umple cât de multe poţi şi prinde-ne din urmă.

— Sigur, gancho, răspunse nou-venitul.

— Podul sus! strigă Kaladin, ocupându-şi locul în faţă. Pe umeri!

Podul Patru se puse în mişcare. În timp ce alte echipe de podari se îngrămădeau în jurul barăcilor, cea condusă de Kaladin traversă în fugă lemnăria. Coborâră primii panta şi ajunseră la cel dintâi pod permanent când armata nici măcar nu se aliniase încă. Acolo, Kaladin le ordonă să pună podul jos şi să aştepte.

La scurt timp după aceea, Lopen coborî cu paşi mărunţi dealul – şi, surprinzător, Dabbid şi Hobber îl însoţeau. Şchiopătatul lui Hobber îi împiedica să se mişte repede, dar construiseră un soi de targă dintr-o prelată şi două stinghii de lemn. În mijlocul ei erau îngrămădite vreo douăzeci de burdufuri cu apă. Alergară către echipa podului.

— Ce-i asta? întrebă Kaladin.

— Mi-ai spus s-aduc cât de multe pot să car, gon, răspunse Lopen. Ei, am luat asta de la dulgheri. O întrebuinţează ca să care bucăţi de lemn, dar acum nu le trebuie, aşa că am luat-o şi iată-ne aici. Nu-i aşa, muli?

Îi pusese întrebarea lui Dabbid, care se mulţumi să dea din cap.

— Muli? se miră Kaladin.

— Înseamnă mut, îl lămuri Lopen, ridicând din umeri. ’Pen că s-ar părea că nu vorbeşte prea mult, înţelegi.

— Înţeleg. Ei, bună treabă. Pod Patru, din nou pe poziţii! Vine restul armatei.

Următoarele ore se scurseră aşa cum era de aşteptat în timpul unei pod alergări. Muncă istovitoare, cărând podul greu de-a lungul platourilor. Apa se dovedi de mare ajutor, în timpul alergărilor, armata le dădea podarilor din când în

când apă, dar niciodată atât de des cum ar fi fost necesar. Apa băută după traversarea fiecărui platou îi ajuta la fel de mult ca vreo cinci-şase oameni în plus.

Dar adevărata schimbare se produsese datorită antrenamentului. Oamenii din echipa Podului Patru nu se mai simţeau istoviţi de fiecare dată când îl lăsau jos. Munca era tot atât de grea, dar trupurile lor erau pregătite să-i facă faţă. Kaladin surprinse în mai multe rânduri privirile pline de uimire şi de invidie ale podarilor din alte echipe când oamenii lui râdeau şi glumeau în loc să se prăbuşească, frânţi de oboseală. Să alergi cu un pod o dată sau de două ori pe săptămână – cum făceau ceilalţi – nu era de-ajuns. Antrenamentul şi câte o masă în plus în fiecare seară îi ajutaseră să li se întărească muşchii, pregătindu-i pentru muncă. Avură parte de un marş îndelungat, cel mai lung pe care-l făcuse Kaladin vreodată. Merseră către est ore de-a rândul. Era semn rău. Când ţinta era un platou mai apropiat, soseau adesea înaintea parshendilor. Dar la o asemenea depărtare mergeau doar ca să-i împiedice pe duşmani să plece cu inima-nestemată; n-aveau nicio şansă s-ajungă înaintea lor.

Ceea ce însemna că apropierea de ţintă avea să fie dificilă. „Încă nu suntem pregătiţi să cărăm podul pe-o parte”, se gândi supărat Kaladin când ajunseră în sfârşit în apropierea unui platou imens, înalt şi cu o formă neobişnuită. Auzise de el – i se spunea Turnul. Nicio armată alethi nu câştigase vreodată o inimă-nestemată acolo.

Îşi lăsară podul jos înaintea penultimei spărturi, punându-l în poziţia potrivită şi, în timp ce iscoadele îl traversau, Kaladin avu o presimţire sumbră. Turnul avea formă ascuţită, cu vârful dinspre est la mare înălţime, ceea ce dădea naştere unei pante abrupte. Sadeas adusese un

mare număr de soldaţi; platoul enorm permitea desfăşurarea unei forţe numeroase. Kaladin aşteptă, neliniştit. Poate aveau noroc, poate parshendii plecaseră deja cu inima-nestemată. La o depărtare atât de mare, era cu putinţă.

Iscoadele se întoarseră în fugă.

— Liniile duşmanului sunt pe marginea cealaltă! Încă n-au deschis pupa!

Kaladin gemu încet. Armata începu să traverseze pe podul lui, iar oamenii din echipă îşi îndreptară spre el privirile grave şi triste. Ştiau ce urma. Unii dintre ei, probabil foarte mulţi, n-aveau să mai supravieţuiască.

De data asta avea să fie foarte rău. La alergările de până atunci avuseseră rezerve. Dacă pierdeau patru sau cinci oameni, puteau totuşi să meargă mai departe. Însă acum alergau numai cu treizeci. Fiecare om căzut avea să-i încetinească simţitor, iar o pierdere de numai patru sau cinci i-ar fi putut face să se clatine sau chiar să răstoarne podul. Dacă se întâmpla aşa ceva, parshendii aveau să-şi trimită majoritatea săgeţilor asupra lor. Fusese şi înainte martor la astfel de lucruri. Dacă echipa unui pod începea să se clatine, parshendii o atacau.

În plus, când era clar că echipa unui pod avea un număr mic de oameni, parshendii îşi propuneau să-l doboare. Podul Patru dăduse de necaz. În urma acelei alergări puteau să moară cu uşurinţă cincisprezece sau douăzeci de oameni. Trebuia făcut ceva.

Asta era.

— Veniţi mai aproape, spuse.

Oamenii se încruntară, strângându-se în jurul lui.

— O să ţinem podul pe-o parte, zise el încet. Eu o să fiu în faţă. O să vă conduc. Fiţi pregătiţi să mergeţi în direcţia în care merg eu.

— Kaladin, când ţinem podul într-o parte, înaintăm mai încet, spuse Teft. A fost o idee interesantă, dar…

— Voi aveţi încredere în mine, Teft?

— Păi, cred că da.

Bărbatul cărunt se uită la ceilalţi. Kaladin observă că mulţi dintre ei nu aveau încredere, cel puţin nu pe de-a-ntregul.

— O să meargă, spuse el cu înflăcărare. O să folosim podul în chip de scut care să oprească săgeţile. Trebuie să ne grăbim, să înaintăm mai repede decât alte poduri. O să fie greu să-i întrecem ducând podul într-o parte, dar e singurul lucru care-mi vine în minte. Dacă n-o să meargă, o să mă aflu în faţă, aşa c-o să fiu primul care-o să cadă. Dacă mor, puneţi din nou podul pe umeri. Am exersat mişcarea. Şi-o să scăpaţi de mine.

Podarii păstrară tăcerea.

— Şi dacă nu vrem să scăpăm de tine? întrebă Natam cel cu faţa prelungă.

Kaladin zâmbi.

— Atunci alergaţi repede şi urmaţi-mă. O să schimb direcţia pe neaşteptate în timpul alergării; fiţi pregătiţi pentru asta.

Se întoarse la pod. Soldaţii de rând erau pe partea cealaltă, iar ochi-luminoşii – printre care şi Sadeas, cu Cristalarmura lui bogat împodobită – treceau peste spărtură. Kaladin şi oamenii lui îi urmară, apoi traseră podul în urma lor. Îl cărară pe umeri până în faţa armatei, îl lăsară jos şi aşteptară să-şi ocupe locurile celelalte poduri. Lopen şi ceilalţi doi oameni care cărau apă rămaseră în urmă, cu Gaz; se părea că n-aveau să fie pedepsiţi fiindcă nu alergau. Aveau un dram de noroc.

Kaladin simţi sudoarea brobonindu-i fruntea. Desluşea cu greu şirurile de parshendi aflate în faţă, pe cealaltă

margine a spărturii. Bărbaţi cu pielea neagră cu stacojiu, săgeţi în arcuri scurte, gata de tragere. În spatele lor se înălţa imensa pantă a Turnului.

Inima lui Kaladin începu să bată mai repede. Presimţiospreni ţâşneau împrejurul oamenilor din întreaga armată, dar nu şi în jurul podarilor lui. Spre cinstea lor, nu erau nici spaimospreni – nu fiindcă nu le-ar fi fost frică, ci fiindcă nu intraseră în panică, aidoma celorlalte echipe de pod către care se duseseră spaimosprenii.

„Să-ţi pese”, păru să-i şoptească Tukks, din trecut. „Cheia luptei nu e lipsa entuziasmului, ci entuziasmul ţinut în frâu. Să-ţi pese de victorie. De oamenii pe care-i aperi. Trebuie să-ţi pese de ceva.”

„Îmi pasă”, îşi zise Kaladin. „Să mă lovească furtuna pentru prostia mea, dar îmi pasă.”

— Podurile sus! tună vocea lui Gaz de-a lungul rândurilor din faţă, repetând ordinul lui Lamaril.

Echipa lui Kaladin se puse în mişcare, întorcând repede podul pe o parte şi ridicându-l. Bărbaţii mai scunzi formară un şir, ţinând podul în dreapta, iar ceilalţi, mai înalţi, alcătuiră un alt rând compact în spatele lor, întinzându-şi braţele şi ridicând sau echilibrând podul. Lamaril le aruncă o privire aspră, iar lui Kaladin i se opri răsuflarea în gât.

Gaz se apropie de Lamaril şi îi şopti ceva. Acesta dădu încet din cap şi nu spuse nimic. Răsună semnalul de atac.

Podul Patru porni. Din spatele lor, valuri de săgeţi porniră peste capetele podarilor, coborând în arc către parshendi. Kaladin alerga cu fălcile încleştate. Se străduia din greu să nu se-mpiedice de mugurii de stâncă şi de coaja-de-piatră de pe platou. Din fericire, deşi echipa lui era mai lentă decât de obicei, antrenamentul şi rezistenţa dobândită îi permiteau să se mişte mai repede decât altele. Având-l pe el în frunte, Podul Patru reuşi s-o ia înaintea

tuturor celorlalte.

Şi asta avea o mare importanţă, pentru că el îşi conduse oamenii ceva mai la dreapta, ca şi cum ar fi pierdut puţin direcţia, ducând podul greu pe o parte. Parshendii îngenunchează şi începură un cântec monoton. Săgeţile alethi cădeau printre ei, abătând atenţia unora, dar alţii îşi înălţară arcurile.

„Pregăteşte-te…” îşi zise Kaladin. Înteţi ritmul înaintării şi simţi un val neaşteptat de putere. Încordarea din muşchii picioarelor îi dispăru şi încetă să mai gâfâie. Poate era neliniştea dinaintea luptei, poate că-l cuprindea nepăsarea, dar forţa neaşteptată îi dădu o uşoară senzaţie de euforie. Se simţea străbătut de un freamăt care-i intra în sânge.

În clipa aceea simţi că *trăgea* podul în urma lui de unul singur, ca o pânză ce duce corabia înainte. Se întoarse mai mult spre dreapta, înclinându-se şi mai tare, ceea ce făcea ca el şi oamenii lui să fie complet expuşi în faţa parshendilor.

Aceştia îşi continuară cântecul monoton, ştiind cumva – fără să primească vreun ordin – când să-şi încordeze arcurile. Îşi duseră săgeţile în dreptul obrajilor marmoraţi, ochind podarii. Aşa cum era de aşteptat, cei mai mulţi îi aleseră pe oamenii lui Kaladin.

„E aproape!”

După alte câteva bătăi de inimă…

„Acum!”

Kaladin se-ntoarse brusc spre stânga, exact în clipa când trăgeau parshendii. Echipa se mişcă odată cu el, înaintând acum cu suprafaţa podului îndreptată către arcaşi. Săgeţile îşi luară zborul, lovind zgomotos lemnul, afundându-se în el. Câteva săgeţi se loviră cu zgomot de piatra de la picioarele podarilor. Podul amplifică răsunetul

loviturilor.

Kaladin auzi strigătele disperate de durere care se înălţau din mijlocul altor echipe. Oamenii cădeau, unii fiind, probabil, la prima lor alergare. La Podul Patru nu ţipă nimeni. Nu căzu nimeni.

Kaladin întoarse din nou podul, alergând aplecat în direcţia opusă, cu podarii din nou în bătaia săgeţilor. Parshendii surprinşi îşi încordară din nou arcurile. De obicei trăgeau în rafale. Ceea ce era în avantajul lui Kaladin, pentru că, imediat ce îşi slobozиră duşmanii săgeţile, se întoarse, folosind podul masiv drept scut.

Săgeţile izbiră din nou lemnul. Dinspre celelalte echipe de podari se auziră iarăşi ţipete. Kaladin reuşise din nou să-şi apere oamenii, alergând în zigzag.

„Încă o dată”, îşi zise el. Acum avea să fie cel mai greu. Parshendii ştiau ce făcea. Aveau să fie gata de tragere imediat ce schimba direcţia.

O schimbă.

Nu trase nimeni.

Uluit, îşi dădu seama că arcaşii duşmani îşi îndreptaseră întreaga atenţie asupra celorlalte poduri, văzând în ele ţinte mai uşoare. Spaţiul din faţa Podului Patru era practic liber.

Spărtura era aproape şi – cu toate că alergase aplecat – Kaladin îşi aduse echipa acolo unde trebuia. Pentru ca atacul cavaleriei să aibă efect, podurile trebuiau înşiruite cât mai aproape unul de altul. Se grăbi să ordone coborârea podului. O parte dintre arcaşii parshendi îşi îndreptaseră din nou atenţia către ei, dar cei mai mulţi trăgeau în alte echipe.

Un zgomot din spate anunţă prăbuşirea unui pod. Kaladin şi oamenii lui împinseră, cu soldaţii alethi din spatele lor trimiţând asupra duşmanilor o ploaie de săgeţi

ca să-i împiedice să tragă podul înapoi. Fără să se-ntrerupă, Kaladin se uită peste umăr.

Al doilea pod din şir era aproape. Era Podul Şapte, dar înainta cu greutate, cu oamenii seceraţi rând pe rând de săgeţi care veneau una după alta. Căzură sub ochii lui şi podul se strivi de stâncă. Acum se clătina podul Douăzeci şi Şapte. Alte două poduri căzuseră deja. Podul Şase ajunse la spărtură, însă cu greu, cu numai jumătate dintre podari rămaşi în viaţă. Unde erau celelalte poduri? Privirea aruncată în grabă nu-l lămuri şi fu nevoit să-şi continue munca.

Oamenii săi îşi aşezară podul cu o bufnitură şi el le strigă să se retragă. Se îndepărtară cu toţii în mare grabă, ca să poată traversa cavaleria. Dar nu apăru niciun călăreţ. Cu fruntea brobonită de sudoare, Kaladin se răsuci în loc.

Alte cinci echipe îşi aşezaseră podurile, însă restul podarilor încă se mai chinuiau s-ajungă la spărtură. Spre surprinderea lui Kaladin, încercaseră să-şi încline la rândul lor podurile ca să se apere de săgeţi, imitându-i pe oamenii lui. Mulţi se împiedicară, fiindcă unii încercau să lase podul în jos, pentru protecţie, pe când alţii îşi continuau fuga.

Domnea haosul. Celelalte echipe nu exersaseră alergarea cu podul pus pe-o parte. Încercând să-şi salte podul în noua poziţie, o echipă răzleţită îl scăpă. Parshendii, care continuau să tragă, secerară alte două echipe.

Cavaleria grea atacă, traversând cele şase poduri aşezate. De obicei, câte doi călăreţi mergând alături pe fiecare pod alcătuiau un grup de o sută, împărţit pe trei rânduri de câte treizeci până la patruzeci de oameni. Totul depindea de numărul de poduri aliniate în şir, făcând

posibilă o şarjă eficientă împotriva sutelor de arcaşi parshendi.

Dar de data asta podurile fuseseră puse mult prea la întâmplare. O parte a cavaleriei traversă, dar oamenii erau prea împrăştiaţi şi nu puteau ataca fără teama că vor fi împresuraţi.

Pedestraşii începură să ajute la împingerea Podului Şase. „Ar trebui s-o facem şi noi”, se gândi Kaladin. „Să punem celelalte poduri peste spărtură.”

Dar era prea târziu. El rămăsese lângă câmpul de luptă, însă oamenii lui se repeziseră – aşa cum erau obişnuiţi – în spatele celui mai apropiat pâlc de stânci care le putea oferi adăpost. De data asta aleseseră un loc aflat la o distanţă suficient de mică pentru a putea vedea lupta, dar foarte bine apărat de săgeţi. După primul atac, parshendii nu le mai dădeau niciodată atenţie podarilor, deşi alethii aveau grijă să lase în urmă străji care să apere punctul de trecere şi să nu le îngăduie parshendilor să le taie retragerea.

Soldaţii izbutiră în sfârşit să aşeze Podul Şase şi alte două echipe le lăsară jos pe ale lor, dar jumătate dintre podari nu reuşiseră să-şi ducă treaba la bun sfârşit. Armata trebuia să se reorganizeze din mers, grăbindu-se să înainteze ca să susţină cavaleria şi împrăştiindu-se pentru a trece prin locurile unde se aflau poduri.

Teft ieşi din spatele stâncilor şi îl înşfăcă pe Kaladin de braţ, trăgându-l în locul care-i oferea o relativă siguranţă. El se lăsă tras, continuând să nu scape din ochi câmpul de luptă şi înţelegând că se petrecuse ceva cumplit.

Pietroi veni lângă el şi îl bătu pe umăr. Ud de sudoare, părul masivului mâncător de coarne i se lipise de cap, dar el zâmbea cu toată faţa.

— E un miracol! Nici măcar un singur om n-a fost rănit!

Moash li se alătură.

— Părinte al Furtunii! Nu-mi vine să cred ce-am făcut. Kaladin, ai schimbat podalergările pentru totdeauna!

— Nu, răspunse el încet. Am dat peste cap tot atacul.

— Păi… Ce?

„Părinte al Furtunii!” se gândi Kaladin. Cavaleria grea fusese divizată. O şarjă de cavalerie nu trebuia întreruptă; intimidarea contribuia la victorie la fel de mult ca orice altceva.

Însă acolo parshendii se puteau feri din calea ei, atacând apoi oamenii din flancuri. Iar pedestraşii nu ajungeau destul de repede ca să-i ajute. Mai multe grupuri de călăreţi erau complet încercuite. Soldaţii se îngrămădeau în jurul podurilor aşezate, încercând să traverseze, dar parshendii ocupaseră un avanpost stabil şi îi respingeau. Suliţaşii cădeau de pe poduri, iar duşmanii izbutiră în cele din urmă chiar să arunce unul dintre acestea în spărtură. În curând, forţele alethi se mulţumiră doar să se apere, concentrându-se asupra podurilor ca să asigure retragerea cavaleriei.

Kaladin se uita, *se uita* cu adevărat. Până atunci, nu studiase niciodată tactica şi nevoile întregii armate în timpul atacurilor. Nu se gândise decât la echipa lui. Era o greşeală prostească, ar fi trebuit să-şi dea seama. Ar fi trebuit să-şi dea seama, dacă încă se mai considera un soldat adevărat. Îl ura pe Sadeas; detesta modul în care înaltul prinţ se folosea de podari. Dar n-ar fi trebuit să schimbe tactica de bază a Podului Patru fără să ţină cont de planul mai amplu al întregii lupte.

„Le-am îndreptat atenţia asupra celorlalte poduri”, îşi zise. „Asta ne-a adus pe noi prea repede la spărtură şi i-a încetinit pe alţii.”

Şi, fiindcă alergaseră în faţa tuturor, mulţi alţi podari văzuseră foarte bine cum foloseau podul drept scut. Şi le

venise ideea să-i imite. Ca urmare, fiecare echipă ajunsese până la urmă să alerge cu o altă viteză, iar arcaşii alethi nu mai ştiuseră unde să-şi concentreze rafalele ca să-i slăbească pe parshendi pentru a uşura coborârea podurilor.

„Părinte al Furtunii! Tocmai l-am făcut pe Sadeas să piardă lupta asta.”

Avea să fie pedepsit. Podarii fuseseră daţi uitării în timp ce generalii şi căpitanii se grăbeau să schimbe planurile de luptă. Dar imediat ce se termina totul, aveau să vină după el.

Sau poate chiar mai devreme. Gaz şi Lamaril erau în marş către Podul Patru, însoţiţi de un grup de suliţaşi din forţele de rezervă.

Pietroi i se alătură lui Kaladin, lângă care se opri nervos şi Teft, cu o piatră în mână. Podarii din spatele lui începură să murmure.

— Staţi deoparte, le spuse el încet lui Pietroi şi lui Teft.

— Dar, Kaladin! protestă Teft. Vor…

— Staţi deoparte. Adunaţi podarii. Încercaţi să-i duceţi înapoi la loc sigur, în lemnărie.

„Dacă scapă vreunul dintre noi din dezastrul ăsta.”

Cei doi nu se retraseră, iar Kaladin făcu un pas înainte. Pe Turn, bătălia încă mai continua, dezlănţuită; grupul lui Sadeas – condus chiar de el, Cristalpurtătorul – reuşise să cucerească o mică porţiune de teren şi o apăra cu încăpăţânare. De ambele părţi se înălţau mormane de cadavre. Dar nu era de-ajuns.

Pietroi şi Teft i se alăturaseră din nou lui Kaladin, dar el îi ţintui cu o privire aspră, făcându-i să se retragă. Pe urmă se întoarse spre Gaz şi Lamaril. „O să le-atrag atenţia că Gaz m-a îndemnat să acţionez astfel, se gândi. El mi-a sugerat să car podul pe-o parte în timpul asalturilor.”

Ba nu. N-avea martori. Ar fi fost cuvântul lui împotriva cuvântului chiorului. N-avea să meargă – în plus, un asemenea argument le-ar fi dat celor doi un motiv întemeiat ca să-l omoare pe loc, înainte să le poată vorbi superiorilor acestora.

Trebuia să găsească altceva.

— Ai idee ce-ai făcut? bolborosi Gaz, apropiindu-se.

— Am dat peste cap strategia armatei, aruncând în haos întreaga forţă de asalt. Şi aţi venit să mă pedepsiţi, pentru ca, atunci când vor urla la voi superiorii din cauza celor întâmplate, să le puteţi spune măcar să v-aţi grăbit să vă ocupaţi de singurul vinovat.

Gaz se opri, cu Lamaril şi suliţaşii în jurul lui. Sergentul podurilor părea surprins.

— Dacă asta valorează ceva, adăugă Kaladin cu tristeţe, n-am ştiut c-o să iasă cum a ieşit. Am încercat pur şi simplu să supravieţuiesc.

— Podarii nu *trebuie* să supravieţuiască, ripostă scurt Lamaril.

Îşi flutură mâna către doi dintre soldaţii lui, apoi arătă spre Kaladin.

— Dacă mă lăsaţi în viaţă, spuse acesta, făgăduiesc să le spun superiorilor voştri că n-aţi avut nicio legătură cu cele petrecute. Dacă mă ucideţi, o să lăsaţi impresia c-aţi vrut s-ascundeţi ceva.

— S-ascundem ceva? spuse Gaz, aruncând o privire spre bătălia de pe Turn. O săgeată rătăcită se lovi cu zgomot de o piatră aflată la mică distanţă de el, iar coada i se rupse. Ce am avea de ascuns?

— Depinde. Totul *ar putea* foarte bine să pară c-a fost ideea voastră, de la bun început. Luminlord Lamaril, nu m-ai oprit. Ai fi putut, dar nu te-ai sinchisit, iar soldaţii v-au zărit pe tine şi pe Gaz stând de vorbă când v-aţi dat seama

ce făceam eu. Dacă n-o să pot garanta că habar n-aveaţi care-mi era intenţia, o să apăreţi într-o lumină foarte, foarte proastă.

Soldaţii lui Lamaril îşi priviră comandantul. Bărbatul cu ochi luminoşi se încruntă.

— Trageţi-i o bătaie, dar nu-l omorâţi, spuse acesta.

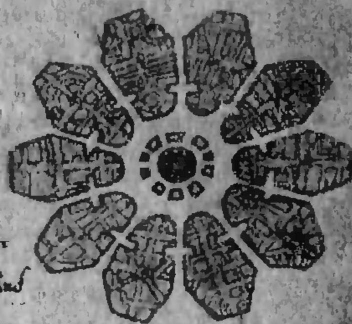
Se întoarse cu spatele şi se îndreptă spre liniile rezervelor armatei alethi.

Suliţaşii vânjoşi se apropiară de Kaladin. Erau ochi-întunecaţi, dar, având în vedere cu câtă îndurare aveau de gând să-l trateze, nu s-ar fi schimbat nimic dac-ar fi fost parshendi. Kaladin închise ochii şi îşi adună toate puterile. Nu se putea lupta cu ei. Nu şi dacă voia să rămână la Podul Patru.

Coada unei suliţe îl pocni în burtă, trântindu-l la pământ, şi icni când începură să-l izbească picioarele soldaţilor. O lovitură de cizmă îi sfâşie punga de la brâu. Sferele lui – prea preţioase ca să le lase în baracă – se împrăştiară pe pietre. Îşi pierduseră cumva Lumina de Furtună şi erau înnegurate, fără viaţă.

Soldaţii continuară să-l lovească.

Analiza celor mai importante patru orașe din lume și a formelor lor, pe baza planurilor existente în arhivele din Palanaeum, Kharbranth

Akinah

Dacă înlături străzile actuale și trotuarele din Akinah, din Thaylen, din Vedenar și din Kholinar și pui cartierele laolaltă, în forme mai mari, lăsând deoparte formațiunile stâncoase naturale pe care au fost construite inițial aceste orașe, modelul stâncii aflate dedesubt devine mult mai clar.

Thaylen

Simetria divină a componenței din zece părți a Akinahului e scoasă mai bine în evidență când forma acestui oraș e privită de sus. Din mijlocul liniilor care alcătuiesc Thaylenul se desprinde un model în formă de stea. Străzile întortocheate ale Vedenarului dau naștere unui model sistematizat, constând în săgeți și cercuri.

Vedenar

În cazul Kholinarului, până și zidurile orașului urmăresc conturul formațiunilor stâncoase subcartografice cunoscute sub numele de Tăietoare de Vânt. Acestea sunt încorporate în ziduri, fiind folosite pentru mărirea puterii de apărare a cetății.

Kholinar

Încă mă mai întreb dacă este sau nu vorba de o coincidență stranie. Și, dacă nu e, ce semnificație au toate acestea?

Eruditul Kabsal

33
CIMATICA

„Îşi schimbau înfăţişarea chiar în vreme ce ne luptam cu ei. Erau ca umbrele, care-şi pot modifica forma în timpul dansului flăcărilor. Nu-i subestimaţi niciodată, judecând după prima impresie.”

Fragment despre care se presupune că i-ar aparţine lui Talatin, un Radiant din ordinul Paznicilor Pietrei. Sursa – *Întrupatul* lui Guvlow – e în general considerată demnă de încredere, deşi aceste rânduri au fost preluate din copia unui fragment al *Poemului celei de-a şaptea dimineţi,* care s-a pierdut.

Uneori, când intra în Palanaeumul propriu-zis – imensul depozit de cărţi, manuscrise şi pergamente aflat dincolo de partea rezervată pentru studii a Vălului – Shallan era atât de distrasă de frumuseţea şi de mărimea lui, încât dădea uitării orice altceva.

Palanaeumul avea forma unei piramide inversate cioplite în stâncă. De jur-împrejur avea galerii suspendate, asemenea unor balcoane uşor înclinate care se întindeau pe toţi cei patru pereţi, răsucindu-se maiestuos în unghiuri drepte şi formând o scară gigantică, îndreptată către centrul Rosharului. Mai multe lifturi ofereau o cale de coborâre mai rapidă. Sprijinită de balustrada de la nivelul de sus, Shallan nu putea să vadă decât jumătate din nivelul de jos. Construcţia părea prea mare, prea maiestuoasă pentru a fi creată de mâna omului. Cum reuşiseră să alinieze perfect terasele? Folosiseră Animmozi pentru crearea spaţiilor deschise? De câte nestemate fusese nevoie?

Locul era întunecos; nu exista o iluminare generală, ci doar nişte lămpi mici cu smaralde, plasate astfel încât lumina să cadă pe galerii. Ardenţi din Devoţiunea Cunoaşterii Profunde străbăteau periodic toate nivelurile, schimbând sferele. Probabil că acolo erau sute şi sute de smaralde; după toate aparenţele, alcătuiau tezaurul regal al Kharbranthului. Unde puteau fi păstrate mai bine decât în acel loc extrem de sigur care era Palanaeumul? Acolo, sferele erau apărate şi, în acelaşi timp, serveau la iluminarea imensei biblioteci.

Shallan îşi continuă drumul. Slujitorul ei parsh ducea o lampă cu trei pete de safir. Lumina blândă de culoare albastră era reflectată de pereţii din piatră, cu porţiuni Animmodelate în cuarţ din motive pur ornamentale. Balustradele fuseseră sculptate din lemn, apoi transformate în marmură. Când îşi plimba degetele de-a lungul uneia, simţea fibrele lemnului iniţial. Şi, în acelaşi timp, netezimea rece a pietrei. O ciudăţenie care părea creată anume pentru derutarea simţurilor.

Parshul ei căra şi un coş plin de cărţi cu desene ale unor erudite celebre, care studiaseră ştiinţele naturii. Jasnah începuse să-i îngăduie să-şi dedice o parte din timpul consacrat studiului cercetării unor subiecte alese de ea însăşi. O singură oră pe zi, dar ora aceea devenise foarte preţioasă, în ultima vreme, căuta prin *Călătorii apusene,* o carte scrisă de Myalmr.

Lumea era un loc minunat, iar ea era însetată de cât mai multă învăţătură, dorea să studieze toate făpturile, să le deseneze în caietele ei. Să sistematizeze Rosharul, surprinzându-l în imagini. Cărţile pe care le studia, deşi minunate, erau incomplete. Fiecare autoare avea talent fie la scris, fie la desenat, dar rareori la ambele. Şi în acele rare cazuri nu pricepea prea bine partea ştiinţifică.

În abordarea lor erau atât de multe goluri. Pe care ea ar fi putut să le umple.

„Nu”, îşi spuse cu hotărâre, continuându-şi drumul. „Nu pentru asta am venit aici.”

Îi era din ce în ce mai greu să se concentreze asupra furtului, deşi – aşa cum sperase – Jasnah începuse s-o folosească drept băieşiţă. Ocazia de care avea nevoie s-ar fi putut ivi în curând. Cu toate acestea, cu cât studia mai mult, cu atât era mai însetată de cunoaştere.

Shallan îşi conduse parshul către unul dintre lifturi. Acolo, alţi doi parshi începură să o coboare. Ea aruncă o privire către coşul în care se aflau cărţile. În lift, ar fi putut să-şi petreacă timpul citind şi, poate, să termine capitolul din *Călătoriile apusene*...

Îşi desprinse privirea de coş. „Continuă să te concentrezi.” La al cincilea nivel de jos, ieşi pe pasarela mai scurtă care unea liftul cu rampele în pantă lină încastrate în pereţi. Când ajunse la acestea, o luă la dreapta şi coborî ceva mai jos. Peretele era plin de uşi şi, după ce o găsi pe cea dorită, intră într-o încăpere mare din piatră, plină până sus cu rafturi de cărţi.

— Aşteaptă aici, îi spuse parshului, scoţându-şi blocul de desen din coş.

Şi-l îndesă sub braţ, luă lampa şi dispăru grăbită printre rafturile pline de cărţi.

Puteai să dispari în Palanaeum vreme de mai multe ore şi să nu te întâlneşti cu absolut nimeni. Shallan vedea rareori pe câte cineva în timp ce căuta pentru Jasnah câte o carte obscură. Existau, fireşte, ardenţi şi servitori care să aducă volumele dorite, dar, după părerea lui Jasnah, era important ca Shallan să exerseze făcând-o ea însăşi. Sistemul de catalogare din Kharbranth părea să fi devenit o regulă pentru cele mai multe biblioteci şi arhive din

Roshar.

În partea din spate a încăperii găsi o mică masă de lucru din lemn de copac-ştiulete. Îşi puse lampa pe marginea acestuia şi se aşeză pe taburet, scoţându-şi mapa cu desene. În cameră era linişte şi întuneric, lumina lămpii nu-i dezvăluia decât marginile rafturilor din dreapta şi peretele neted de piatră din stânga. Aerul mirosea a hârtie veche şi a praf. Nu era umed. În Palanaeum nu era niciodată umezeală. Poate că lipsa ei avea o legătură cu jgheaburile lungi, pline cu o pudră albă, aflate în capătul fiecărei încăperi.

Dezlegă şnururile de piele ale mapei. În interior, colile de deasupra erau albe, iar pe următoarele apăreau portretele unor oameni din Palanaeum. Mai multe chipuri pentru colecţia ei. În mijloc erau ascunse câteva desene mai importante: schiţe în care Jasnah lucra cu Animmodul.

Prinţesa îl folosea destul de rar; poate ezita s-o facă în prezenţa lui Shallan. Dar ea o surprinsese în câteva rânduri, mai ales când era distrată şi părea să fi uitat că nu era singură.

Shallan ridică unul dintre desene: Jasnah, în separeu, cu mâna într-o parte, atingând o bucată de hârtie mototolită; o nestemată a Animmodului strălucea. Shallan mai privi unul. Înfăţişa aceeaşi scenă, cu doar câteva secunde mai târziu. Hârtia devenise un ghem de foc. Nu arsese. Se *transformase în flăcări.* Limbi de foc încolăcindu-se, o străfulgerare de căldură în aer. Ce anume conţinea, ce voise Jasnah să ascundă?

Într-un alt desen, Jasnah îşi Animmodela vinul din pocal, preschimbându-l într-o bucată de cristal sub care să-şi ţină hârtiile, în timp ce pocalul însuşi ţinea pe loc un alt teanc, într-una din rarele ocazii când cinaseră – şi studiaseră – într-o curte din afara Conclavului. Şi mai avea un desen, în

care Jasnah ardea cuvintele după ce i se terminase cerneala. Când o văzuse arzând litere pe o pagină, Shallan fusese uluită de precizia Animmodului.

Animmodul acela părea acordat mai ales cu trei esenţe: Abur, Scânteie şi Lucentia. Cu toate astea, ar fi trebuit să le poată crea pe toate cele zece, de la Zefir la Astragal. Ultima era cea mai importantă pentru Shallan, fiindcă în Astragal erau incluse piatra şi pământul. Ar fi *putut* crea zăcăminte noi de minereuri pe care să le extragă familia ei. Ar fi mers; în Jah Kaved, Animmozii erau foarte puţini, iar marmura, jadul şi opalul s-ar fi vândut la un preţ foarte bun. Cu un Animmod nu puteai crea nestemate – se spunea că era imposibil – dar era posibilă crearea altor zăcăminte, aproape la fel de importante.

Odată ce le epuizau, ar fi fost nevoiţi să treacă la o îndeletnicire mai puţin profitabilă. Însă ar fi fost bine. Între timp, şi-ar fi putut plăti datoriile şi i-ar fi putut despăgubi pe cei faţă de care nu-şi onoraseră promisiunile. Casa Davar ar fi reintrat în rândul celor lipsite de importanţă, dar n-ar fi fost distrusă.

Shallan studie încă o dată desenele. Prinţesa alethi părea să dea dovadă de o nemaipomenită nepăsare în privinţa Animmodului. Se afla în posesia unuia dintre cele mai puternice fabriale din întregul Roshar şi îl folosea ca să creeze *greutăţi care să-i ţină hârtiile?* La ce altceva îl mai întrebuinţa când nu o vedea Shallan? Acum părea să-l folosească în prezenţa ei mai des ca la început.

Shallan căută în punga ascunsă din mânecă şi scoase Animmodul stricat al tatălui ei. Avea două spărturi: prima de-a latul unuia dintre lanţuri şi cealaltă în montura uneia dintre pietre. Îl studie în lumină, căutând – pentru prima oară – un semn care să-i trădeze stricăciunile. Veriga lanţului fusese înlocuită perfect, aşa cum fusese refăcută şi

montura. Chiar dacă ştia exact unde fuseseră spărturile, nu izbutea să-i găsească niciun cusur. Însă, din nefericire, simpla reparare a defectelor exterioare nu-l făcuse funcţional.

Ridică obiectul greu, făcut din metal şi lanţuri. Apoi şi-l puse, aşezându-şi inelele lanţului pe degetul mare, pe cel mic şi pe cel mijlociu. În momentul acela, în el nu era montată nicio piatră preţioasă. Îl compară cu desenele, studiindu-l din toate părţile. Da, păreau identice. Îşi făcuse griji din cauza asta.

Uitându-se la Animmodul stricat, îşi simţi inima tresărind ca aripile unei păsări speriate. I se păruse acceptabil să fure de la Jasnah când prinţesa fusese un personaj îndepărtat, necunoscut. Ar fi furat de la o eretică, pe care-o crezuse ţâfnoasă şi năzuroasă. Însă de la adevărata Jasnah? De la o erudită minuţioasă, severă dar corectă, de o înţelepciune uimitoare, aşa cum îi era şi intuiţia? Oare era într-adevăr Shallan în stare să fure de la ea?

Încercă să-şi liniştească bătăile inimii. Aşa fusese încă din copilărie. Îşi aducea aminte de lacrimile care o podideau când i se certau părinţii. Nu se pricepea să facă faţă confruntărilor.

Dar avea să fure. Pentru Nan Balat, Tet Wikim şi Asha Jushu. Fraţii ei depindeau de ea. Îşi lipi mâinile de coapse ca să le oprească tremurul şi respiră adânc, metodic. După câteva minute, reuşind să se stăpânească, îşi scoase Animmodul stricat şi-l puse la loc, în punga ferită. Îşi adună hârtiile. Ar fi putut fi importante pentru descoperirea modului în care funcţiona Animmodul. Ce era de făcut în privinţa asta? O putea întreba cumva pe Jasnah fără să-i trezească bănuielile?

Printre rafturile din apropiere pâlpâi o lumină, iar ea

tresări şi-şi ascunse desenele. Dar nu era decât o ardentă bătrână îmbrăcată în robă, târşâindu-şi picioarele cu o lampă în mână, urmată de un servitor parsh. Nu se uită spre Shallan când coti printre două rânduri de rafturi, cu lumina lămpii strălucind printre cărţi. Luminată astfel – cu faţa ascunsă, dar cu lumina scurgându-se printre rafturi – părea unul dintre Heralzi, mergând printre vrafurile de cărţi.

Cu inima bătându-i din nou cu putere, Shallan îşi duse mâna tăinuită la piept. „O să fiu o hoaţă groaznică”, îşi zise ea strâmbându-se. Îşi adună toate lucrurile şi o porni printre rafturi, cu lampa înainte. La capătul fiecărui şir erau gravate simboluri indicând data intrării cărţilor în Palanaeum. Aşa erau catalogate. La nivelul de sus se găseau dulapuri enorme, pline cu indexuri.

Jasnah o trimisese să aducă – şi apoi să citească – un exemplar din *Dialoguri,* o renumită lucrare istorică, despre teoria politicii. Însă în încăperea aceea se afla şi *Umbre rămase în amintiri* – cartea pe care o citea Jasnah când le vizitase regele. Shallan se uitase în index. Probabil că între timp cartea fusese adusă din nou la locul ei.

Cuprinsă dintr-odată de curiozitate, Shallan numără rândurile. Intră între ele şi numără rafturile. Cam pe la mijloc, în partea de jos, găsi un volum subţire, roşu, legat în piele de porc: *Umbre rămase în amintiri.* Îşi lăsă lampa jos, scoase cartea şi începu s-o răsfoiască, simţindu-se ca o hoaţă.

Ceea ce descoperi o derută. Nu-şi dăduse seama că era o carte cu poveşti pentru copii. Nu existau comentarii în subsol, era o simplă colecţie de basme. Shallan se aşeză pe podea şi o citi pe prima de la cap la coadă. Era vorba despre un copil care hoinărea noaptea la mare depărtare de casă şi era urmărit de Pustiitori până când se ascundea

într-o peşteră de lângă un lac. Acolo cioplea o bucată de lemn, dându-i o formă cât de cât asemănătoare cu o siluetă omenească, şi o punea să plutească pe lac, păcălind creaturile, care o atacau şi o mâncau pe aceasta în loc să-l mănânce pe el.

Shallan n-avea prea mult timp – Jasnah ar fi intrat la bănuieli dacă rămânea prea multă vreme jos –, dar răsfoi şi celelalte poveşti. Erau scrise într-un stil asemănător şi vorbeau despre duhuri şi Pustiitori. Singurul comentariu era la sfârşit şi oferea explicaţii despre curiozitatea pe care i-o stârniseră autoarei poveştile populare ale ochi-întunecaţilor.

„Umbre rămase în amintiri, care-ar fi fost mai bine să fie uitate”, îşi zise Shallan.

Asta citise Jasnah? Ea crezuse că volumul era o discuţie filosofică profundă despre o crimă secretă, de importanţă istorică. Prinţesa era veristitaliană. Reconstituia adevărul pornind de la cele petrecute în trecut. Ce fel de adevăr putea găsi în poveştile menite să-i înspăimânte pe copiii ochi-întunecaţi neascultători?

Shallan puse volumul înapoi la locul lui şi se grăbi să plece.

Peste foarte puţin timp, Shallan reveni în separeu şi descoperi că toată graba ei nu fusese necesară. Jasnah nu era acolo. Însă era Kabsal.

Tânărul ardent stătea la masa lungă, răsfoind una dintre cărţile despre artă ale lui Shallan. Ea îl zări înainte de a fi zărită şi, în ciuda tuturor necazurilor, se trezi zâmbind. Îşi încrucişă braţele la piept şi adoptă o expresie neîncrezătoare.

— Iarăşi? întrebă ea.

Kabsal sări în sus, închizând cartea cu un pocnet.

— Shallan, spuse Kabsal, al cărui cap reflecta lumina albastră a lămpii parshului ei. Am venit s-o caut…

— Pe Jasnah, completă Shallan. Ca de obicei. Şi totuşi, ea nu e niciodată aici când vii tu.

— O coincidenţă nefericită, zise el, ducându-şi o mână la frunte. Nu mă pricep deloc să aleg momentul, nu-i aşa?

— Iar la picioarele tale e un coş cu pâine?

— Un dar pentru Luminata Jasnah. De la Devoţiunea Cunoaşterii Profunde.

— Mă-ndoiesc că un coş cu pâine o s-o convingă să renunţe la erezie. Poate dacă adaugi şi nişte gem.

Ardentul zâmbi, luă coşul şi scoase din el un mic borcan cu gem din boabe de sim.

— Ţi-am spus, fireşte, că lui Jasnah nu-i place gemul, zise Shallan. Şi tu continui să-l aduci, ştiind că se numără printre preferinţele mele. Şi ai făcut asta de… vreo zece ori în ultimele câteva luni?

— Încep să devin ceva cam transparent, nu?

— Doar un pic, zise ea zâmbind. E vorba despre sufletul meu, nu-i aşa? Eşti îngrijorat fiindcă-mi fac ucenicia sub îndrumarea unei eretice.

— Ăă… ei bine, da, mă tem.

— Ar trebui să mă simt insultată. Dar *ai adus* gem.

Zâmbi din nou, făcându-i semn parshului să-i pună cărţile pe masă şi s-aştepte dincolo de uşă. Era adevărat că pe Câmpiile Sfărâmate existau parshi care *luptau?* I se părea greu de crezut. Dintre toţi cei pe care-i întâlnise vreodată, niciunul nu nu era în stare nici măcar să ridice vocea. Nu păreau destul de inteligenţi ca să devină nesupuşi.

Bineînţeles că o parte dintre relatările pe care le auzise – printre care şi cele citite la îndemnul lui Jasnah, când studiase asasinarea lui Gavilar – indicau faptul că

parshendii nu semănau cu ceilalţi parshi. Erau mai mari de statură, aveau o armură stranie, crescută din propria piele, şi vorbeau mult mai des. Poate că nici nu erau parshi, ci un soi de veri îndepărtaţi de-ai lor, o rasă pe de-a-ntregul diferită.

Se aşeză la masă în vreme ce Kabsal scotea pâinea, iar parshul aştepta în cadrul uşii. Un parsh nu prea era cine ştie ce supraveghetor, dar, practic, Shallan n-avea nevoie de aşa ceva, căci Kabsal *era* ardent.

Pâinea fusese cumpărată de la o brutărie thaylenă, ceea ce însemna că era pufoasă şi cafenie. Şi, tot pentru că el era ardent, nu conta că gemul era o mâncare feminină, o puteau savura împreună. Shallan îl privi în timp ce tăia pâinea. Ardenţii din slujba tatălui ei, bărbaţi şi femei deopotrivă, fuseseră bătrâni, ursuzi, aflaţi în ultimii ani ai vieţii, cu priviri severe şi neavând niciun pic de răbdare cu copiii. Niciodată nu-i *trecuse prin cap* că devoţiunile puteau atrage oameni tineri, cum era Kabsal.

În timpul ultimelor câteva săptămâni, se pomenise având în privinţa lui gânduri pe care-ar fi fost mai bine să le evite.

— Te-ai întrebat vreodată ce dezvălui despre tine însăţi când îţi dai pe faţă preferinţa pentru gemul din boabe de sim? o întrebă el.

— Nu mi-am dat seama că plăcerea pe care mi-o oferă gemurile e atât de importantă.

— Unii au cercetat lucrurile astea, zise Kabsal, întinzând gemul gros şi roşu şi oferindu-i felia de pâine. Când lucrezi în Palanaeum, dai peste cărţi foarte bizare. E greu să nu tragi concluzia că *totul* a fost probabil studiat într-o epocă sau alta.

— Hmm, făcu Shallan. Chiar şi gemul de sim?

— După cum scrie în *Plăcerea gustului şi personalitatea*

– şi, înainte de a începe să obiectezi, *da,* cartea e reală şi chiar aşa se numeşte –, preferinţa pentru boabele de sim indică o personalitate spontană, impulsivă. Şi, totodată, preferinţa pentru…

Amuţi când îl lovi în frunte un cocoloş de hârtie. Clipi, nedumerit.

— Îmi cer scuze, spuse Shallan. Se întâmplă uneori. Probabil din pricina impulsivităţii şi spontaneităţii mele.

El zâmbi.

— Nu eşti de acord cu aceste concluzii?

— Nu ştiu, răspunse ea, ridicând din umeri. Am întâlnit oameni care mi-au spus că pot afla ce personalitate am pornind de la ziua în care m-am născut, de la poziţia Cicatricei lui Tain la a şaptesprezecea mea aniversare sau prin extrapolări numerice ale celei de-a zecea paradigme glifice. Dar cred că oamenii sunt mult mai complicaţi.

— Oamenii sunt mai complicaţi decât extrapolarea numerică şi decât a zecea paradigmă glifică? întrebă Kabsal, ungându-şi cu gem o felie de pâine. Nu e de mirare că-mi vine atât de greu să-nţeleg femeile.

— Foarte amuzant. *Vreau să spun* că suntem mai complecşi decât o simplă adunătură de trăsături ale personalităţii. Sunt spontană? Uneori. Ai putea descrie astfel modul în care-am hăituit-o pe Jasnah ca să-i devin pupilă. Dar, înainte de asta, mi-am petrecut şaptesprezece ani din viaţă fiind cât se poate de *lipsită* de spontaneitate. În multe situaţii – dacă sunt încurajată – limba mea poate fi din cale afară de spontană, dar despre acţiunile mele se poate spune rareori acelaşi lucru. Suntem *cu toţii* spontani uneori, iar alteori suntem *cu toţii* din cale afară de prudenţi.

— Atunci, după cum spui tu, cartea are dreptate. Spune că eşti spontană; tu eşti spontană uneori. Prin urmare, e

corect.

— Dacă judecăm aşa, are dreptate în privinţa *tuturor.*

— Sută la sută!

— Ei, nu sută la sută, îl contrazise Shallan, înghiţind încă o bucată din pâinea dulce, pufoasă. După cum am constatat, lui Jasnah nu-i place niciun soi de gem.

— A, da, încuviinţă Kabsal. Este şi o eretică a *dulceţurilor.* Sufletul ei se află într-un pericol mult mai mare decât credeam, zise el rânjind şi muşcând din pâine.

— Într-adevăr, spuse Shallan. Şi ce altceva mai spune cartea aia despre mine – şi despre jumătate din populaţia lumii – fiindcă ne plac mâncărurile cu mult prea mult zahăr?

— Ei, aprecierea boabelor de sim mai sugerează şi o îndrăgire a spaţiilor aflate sub cerul liber.

— Ah, sub cerul liber, zise Shallan. Am fost cândva în acel loc legendar. Cu atât de mult timp în urmă, încât aproape că l-am uitat. Spune-mi, încă mai străluceşte soarele, sau am doar amintirea unui vis?

— Studiile tale nu sunt, cu siguranţă, ceva *atât* de rău.

— Jasnah e îndrăgostită nebuneşte de praf, spuse Shallan. Cred că-i prieşte, se hrăneşte cu particulele lui, cum ronţăie chulii muguri-de-stâncă.

— Dar tu, Shallan? *Ţie* ce-ţi prieşte?

— Cărbunele.

Kabsal păru mai întâi nedumerit de răspuns, apoi se uită la mapa ei cu desene.

— A, da. Am fost surprins de repeziciunea cu care s-a dus vestea şi ţi s-au răspândit prin Conclav desenele.

Shallan îşi mâncă ultima bucăţică de pâine, apoi îşi şterse degetele cu o fâşie de pânză umedă, adusă de ardent.

— Mă faci să par o molimă, zise ea şi îşi trecu un deget

prin părul roşu, strâmbându-se. Cred că am culoarea unei spuzeli, nu-i aşa?

— Prostii, se grăbi el să răspundă. N-ar trebui să spui astfel de lucruri, Luminăţie. E lipsit de respect.

— Faţă de mine?

— Nu, faţă de Atotputernic, care te-a creat.

— Tot el a creat şi cremlingii. Ca să nu mai vorbesc de spuzeli şi de boli. Aşa că e, de fapt, o onoare să fiu comparată cu una dintre ele.

— Nu sunt în stare să urmăresc logica asta, Luminăţie. El a creat toate lucrurile, de aceea comparaţiile sunt lipsite de sens.

— Ca şi afirmaţiile din cartea ta despre plăcerea gustului, nu?

— Bun răspuns.

— Există lucruri mai rele decât o boală, spuse ea alene, căzând pe gânduri. Când o capeţi, boala îţi aduce aminte că trăieşti. Te face să lupţi pentru ceea ce ai. Iar după ce-ţi trece, viaţa normală, de om sănătos, pare, prin comparaţie, minunată.

— Şi n-ai prefera să fii o senzaţie de euforie? Să le-aduci celor pe care i-ai infectat o stare plăcută şi bucurie?

— Euforia trece. De obicei ţine puţin, aşa că ne petrecem mai multă vreme tânjind după ea decât savurând-o, zise Shallan oftând. Acum sunt deprimată. Cel puţin întoarcerea la studiu o să mi se pară, prin comparaţie, incitantă.

El se uită la cărţi, încruntându-se.

— Aveam impresia că îţi place să studiezi.

— Şi eu aveam impresia asta. Până când în viaţa mea a intrat cu paşi apăsaţi Jasnah Kholin şi mi-a dovedit că până şi ceva plăcut poate deveni plictisitor.

— Înţeleg. Deci e o maestră severă?

— De fapt, nu e, răspunse Shallan. Mie-mi plac la nebunie hiperbolele.

— Mie nu, spuse el. Când trebuie să-l scrii, cuvântul ăsta e un pui de târfă.

— Kabsal!

— Îmi cer iertare, spuse el, apoi se uită în sus. Îmi cer iertare.

— Sunt sigură că tavanul te iartă. Ca să atragi atenţia Atotputernicului, probabil că ai putea să arzi o rugăciune.

— Oricum îi datorez câteva, zise Kabsal. Ce spuneai?

— Ei bine, Luminata Jasnah *nu e* o maestră severă. De fapt, este exact aşa cum se spune. Sclipitoare, frumoasă, misterioasă. Sunt norocoasă c-am ajuns pupila ei.

Kabsal dădu din cap.

— Se spune că e o femeie nepreţuită, n-o strică decât un singur lucru.

— Erezia?

El dădu aprobator din cap.

— Pentru mine nu e atât de rău cum am crezut, spuse Shallan. Vorbeşte rar despre convingerile ei, dacă nu e provocată.

— Atunci înseamnă că se ruşinează.

— Mă îndoiesc. Are tact, atât şi nimic mai mult.

El o privi cu atenţie.

— Nu trebuie să-ţi faci griji din pricina mea, zise Shallan. Jasnah nu-ncearcă să mă convingă să abandonez devoţiunile.

Kabsal se aplecă în faţă, devenind mult mai sobru. Era mai în vârstă decât ea – un bărbat de vreo douăzeci şi cinci de ani, sigur de sine, plin de zel şi serios. Era, practic, singurul bărbat cam de aceeaşi vârstă cu care stătuse vreodată de vorbă fără a se afla sub supravegherea atentă a tatălui ei.

Dar era, totodată, un ardent. Aşa că, fireşte, asta nu putea duce nicăieri. Sau putea?

— Shallan, o întrebă Kabsal cu blândeţe, nu-ţi dai seama ce ne îngrijorează – *mă* îngrijorează – totuşi? Luminata Jasnah e o femeie foarte puternică şi fascinantă. Ne putem aştepta ca ideile ei să fie molipsitoare.

— Molipsitoare? Parcă spuneai că *eu* sunt boala.

— N-am spus niciodată asta!

— Aşa e, dar eu am pretins că ai făcut-o. Ceea ce e, de fapt, acelaşi lucru.

El se încruntă.

— Luminată Shallan, ardenţii *îşi fac griji* pentru tine. Suntem responsabili pentru sufletele copiilor Atotputernicului. Jasnah are în spate o istorie a coruperii celor pe care îi are în preajmă.

— Serios? întrebă ea, sincer interesată. A corupt alte pupile?

— Nu ocup o poziţie care să-mi permită să vorbesc despre aşa ceva.

— Atunci schimbă-ţi poziţia.

— Ba mi-o păstrez cu fermitate, Luminăţie. Nu voi spune nimic în privinţa asta.

— Atunci scrie.

— Luminăţie… începu el, pe un ton îndurerat.

— Of, bine, zise ea, oftând. Ei, te pot asigura că sufletul meu e în perfectă stare, nu s-a molipsit câtuşi de puţin.

El se lăsă pe spătarul scaunului şi tăie o altă felie de pâine. Iar ea se trezi din nou studiindu-l şi începu iarăşi să fie sâcâită de propria absurditate copilărească. Avea să se întoarcă în curând la familia ei, iar Kabsal o vizita numai de motive care ţineau de Chemarea lui. Numai că ea ajunsese cu adevărat să-i îndrăgească prezenţa. Era sigurul om din Kharbranth cu care simţea că putea sta

într-adevăr de vorbă. Şi era frumos; hainele simple şi capul ras nu făceau altceva decât să-i scoată în evidenţă trăsăturile puternice. Ca mulţi alţi ardenţi, avea barba scurtă şi tunsă cu grijă. Folosea o tonalitate distinsă şi era atât de cultivat!

— Ei, dacă eşti atât de sigură în privinţa sufletului tău – zise el, întorcându-se din nou spre ea, poate că te interesează devoţiunea noastră.

— Am una. Devoţiunea Purităţii.

— Da, dar nu e un loc potrivit pentru o erudită. Ceea ce glorifică aceasta nu are nicio legătură cu studiile sau cu arta ta.

— Un om n-are nevoie de o devoţiune care să se concentreze nemijlocit asupra Chemării Sale.

— Însă e minunat când cele două coincid.

Shallan îţi reţinu o strâmbătură. Aşa cum era de imaginat, Devoţiunea Purităţii se concentra asupra deprinderii unui mod de a te apropia cât mai mult de onestitatea şi etica Atotputernicului. Ardenţii din palatul devoţiunii nu ştiuseră cum să interpreteze fascinaţia ei pentru artă. Îi ceruseră întotdeauna să deseneze numai lucruri pe care le considerau „pure”. Statuile Heralzilor sau reprezentările Ochiului Dublu.

Iar devoţiunea îi fusese aleasă, bineînţeles, de tatăl ei.

— Mă întreb doar dacă ai ştiut tot ce trebuia când te-ai hotărât, zise Kabsal. La urma urmelor, e permis să-ţi schimbi devoţiunea.

— Da, dar nu-i aşa că nimeni nu vede cu ochi buni recrutarea? Ardenţii care se iau la întrecere, adunând cât mai mulţi membri…?

— Într-adevăr, nu sunt văzuţi cu ochi buni. Obiceiul e deplorabil.

— Dar îl practici, totuşi?

— Şi să-njur mi se întâmplă din când în când.
— N-am observat. Eşti un ardent ciudat, Kabsal.
— O să fii surprinsă. Nu suntem o adunătură de oameni atât de rigizi cum crezi. Ei, în afară de fratele Habsant; el îşi petrece prea mult timp stând cu ochii pe noi, ceilalţi, zise el, apoi şovăi. De fapt, dacă mă gândesc mai bine, cred că el a-nţepenit, c-a devenit rigid de-a binelea. Nu ştiu dacă l-am văzut vreodată mişcându-se…
— Te îndepărtezi de subiect. N-ai încercat să mă atragi în devoţiunea ta?
— Ba da. Nu e ceva atât de neobişnuit cum crezi. Ne uităm adesea chiorâş unii la alţii din cauza profundei noastre lipse de etică, spuse el şi se aplecă din nou în faţă, devenind mai serios. În comparaţie cu altele, devoţiunea mea are puţini membri, pentru că nu e la fel de cunoscută. Aşa că, ori de câte ori vine la Palanaeum cineva însetat de cunoaştere, luăm asupra noastră datoria de a-l informa.
— De a-l recruta.
— Îi oferim ocazia să vadă ce-i lipseşte, spuse Kabsal şi muşcă din felia de pâine cu gem. În Devoţiunea Purităţii vi se spune care e natura Atotputernicului? Prisma divină, cu cele zece feţe care-i reprezintă pe Heralzi?
— Numai în treacăt, răspunse ea. Am vorbit mai ales despre atingerea ţelurilor mele în privinţa purităţii. E oarecum plictisitor, recunosc, de vreme ce, dinspre partea mea, impuritatea n-a prea avut şanse să-şi facă apariţia.
Kabsal clătină din cap.
— Atotputernicul ne dăruieşte tuturor talente şi, când ne alegem o Chemare care le fructifică, îl venerăm într-un mod cu adevărat esenţial. O devoţiune – şi ardenţii săi – ar trebui să ajute la cultivarea acestui fel de a-l venera, încurajând stabilirea şi atingerea unor ţeluri care tind spre perfecţiune, zise el făcând semn cu mâna către teancul de

cărţi de pe masă. În privinţa lor e cazul să te-ajute devoţiunea ta, Shallan. În ceea ce priveşte istoria, logica, ştiinţele, arta. E important să fii cinstit şi bun, dar ar trebui să ne străduim mai mult să încurajăm talentele înnăscute ale oamenilor, în loc să-i silim să se adapteze unor Glorificări şi Chemări pe care le considerăm noi importante.

— Cred că e un argument rezonabil.

Kabsal dădu din cap, părând să fi căzut pe gânduri.

— E de mirare că o femeie ca Jasnah Kholin s-a îndepărtat de aşa ceva? Multe devoţiuni încurajează femeile să lase studiile dificile de teologie în seama ardenţilor. Dacă Jasnah ar putea măcar să vadă frumuseţea doctrinei noastre!

Zâmbi şi scoase din coşul lui cu pâine o carte groasă.

— La început, chiar am sperat că i-aş putea arăta ce vreau să spun, adăugă el.

— Mă-ndoiesc că ar avea o reacţie favorabilă la aşa ceva.

— Poate, spuse el absent, ridicând tomul. Dar dacă ai fi tu acela care ar izbuti în cele din urmă s-o convingă!

— Frate Kabsal, asta sună aproape ca şi cum te-ai strădui să te distingi.

El roşi, iar Shallan îşi dădu seama că spusese ceva care-l făcuse să se ruşineze cu adevărat. Tresări, blestemându-şi limba.

— Da, răspunse el. Mă străduiesc să mă disting. N-ar trebui să-mi doresc cu atâta ardoare să fiu cel care o converteşte. Dar mi-o doresc. Măcar dac-ar vrea să-mi asculte demonstraţia!

— Demonstraţie?

— Am dovada clară a existenţei Atotputernicului.

— Mi-ar plăcea s-o văd, spuse Shallan şi ridică un deget,

cerându-i s-o lase să termine. Nu fiindcă mă îndoiesc de existenţa lui, Kabsal. Sunt pur şi simplu curioasă.

El zâmbi.

— O să fie plăcerea mea să-ţi explic. Dar, înainte de toate, nu mai vrei o felie de pâine?

— Ar trebui să răspund că nu, ca să mă feresc de excese, cum m-au învăţat preceptoarele mele. Însă o să spun da.

— De dragul gemului?

— Bineînţeles, încuviinţă ea, luând pâinea. Cum mă descrie cartea ta cu afirmaţii ambigue? Impulsivă şi spontană? Pot să fiu aşa. Când e vorba de gem.

El îi unse o felie, apoi îşi şterse degetele pe bucata lui de pânză, îşi deschise cartea şi o răsfoi până la o pagină pe care se afla un desen. Shallan se trase mai aproape ca să vadă mai bine. Nu era un portret; părea un soi de model.

O formă triunghiulară, cu trei aripi pe margini şi cu ceva ascuţit în centru.

— Recunoşti imaginea? întrebă Kabsal.

I se părea cunoscută.

— Am senzaţia că ar trebui.

— E Kholinarul, spuse el. Capitala alethilor, desenată aşa cum s-ar vedea de sus. Vezi piscurile astea, vezi culmile? A fost construită în jurul unei formaţiuni stâncoase care exista deja acolo, spuse el, întorcând pagina. Aici e Vedenarul, capitala Jah Kevedului.

De data asta, modelul era hexagonal. Akinah. Modelul era circular. Thaylen. Modelul era o stea cu patru colţuri.

— Ce înseamnă?

— E dovada că Atotputernicul se află în toate lucrurile. Îl poţi vedea aici, în aceste oraşe. Observi cât de simetrice sunt?

— Sunt oraşe construite de oameni, Kabsal. Ei şi-au dorit simetria, pentru că e sacră.

— Da, dar în toate cazurile au fost construite în jurul unor formaţiuni stâncoase existente.

— Asta nu-nseamnă nimic, spuse Shallan. Eu cred într-adevăr în existenţa lui, dar nu ştiu dacă *asta* e dovada. Vânturile şi apa pot crea simetrie; o vedem în natură tot timpul. Oamenii au ales locuri de o simetrie rudimentară, apoi şi-au construit oraşele astfel încât să elimine orice defect.

El se întoarse din nou să caute în coş. Şi scoase – din toate lucrurile posibile – un platou de metal. Shallan deschise gura, gata să pună o întrebare, dar ardentul ridică din nou un deget şi aşeză platoul pe un mic suport de lemn înălţat la câţiva centimetri deasupra mesei.

Kabsal presără pe foaia de metal nisip alb şi fin ca o pudră. Pe urmă scoase un arcuş, de genul celor trecute peste coardele instrumentelor muzicale.

— Văd c-ai venit pregătit pentru demonstraţia asta, remarcă Shallan. *Chiar* voiai să-ţi susţii cauza în faţa lui Jasnah.

El zâmbi, apoi trase arcuşul de-a curmezişul muchiei platoului, făcând-o să vibreze. Grăunţele de nisip săriră în sus şi ricoşară, ca nişte insecte minuscule azvârlite pe o suprafaţă fierbinte.

— Asta, spuse el, se numeşte cimatică. Studiul tiparelor create de sunete când interacţionează cu un mediu fizic.

Trase din nou arcuşul peste margine, iar platoul scoase un sunet, o notă muzicală aproape pură. Asta fu de ajuns ca să atragă un singur muzicospren, care se răsuci o clipă în aerul de deasupra ardentului, apoi se făcu nevăzut. Kabsal încheie, apoi fluturându-şi arcuşul, arătă spre platou.

— Adică…? întrebă Shallan.

— Kholinar, spuse el, ridicând cartea, pentru

comparaţie.

Ea îşi lăsă capul pe-o parte. Modelul din nisip reproducea întocmai Kholinarul.

Ardentul mai adăugă nisip, apoi îşi trecu din nou arcuşul peste marginea platoului, într-un alt punct, iar nisipul se reaşeză.

— Vedenar, spuse.

Ea făcu din nou comparaţia. Asemănarea era perfectă.

— Thaylen, zise el, după repetarea procedeului într-un alt punct, apoi alese cu mare grijă încă unul şi atinse marginea cu arcuşul pentru o ultimă oară. Akinah. Shallan, dovada existenţei Atotputernicului se află chiar în oraşele în care locuim. Uită-te la simetria lor desăvârşită!

Ea trebuia să admită că modelele aveau ceva captivant.

— Ar putea fi o corelaţie falsă. Ambele au aceeaşi cauză.

— Da, e Atotputernicul, spuse el, aşezându-se. Însăşi limba noastră e simetrică. Priveşte glifele. Toate pot fi îndoite, suprapunându-se perfect. La fel se întâmplă şi cu alfabetul. Ia orice rând scris şi îndoaie-l în jos, peste el însuşi, şi-o să-i descoperi simetria. Ştii cu siguranţă povestea, faptul că şi glifele, şi literele provin de la Cântăreţii din Zori.

— Da.

— Chiar şi numele noastre. Al tău e aproape perfect: Shallan. O singură literă diferă, e un nume ideal pentru o femeie ochi-luminoşi. Nu *prea* sacru, dar atât de aproape! Gândeşte-te la numele celor zece Regate de Argint. Alethela, Valhav, Shin Kak Nish. Perfecte, simetrice.

Întinse mâna, luând-o pe a ei.

— E aici, în jurul nostru. Să nu uiţi asta, Shallan, indiferent ce-ar spunea ea.

— N-o să uit, răspunse Shallan, dându-şi seama cum condusese el discuţia.

Spusese că o credea, dar îi arătase toate dovezile. Era, în acelaşi timp, mişcător şi enervant. Ei nu-i plăcea să fie tratată părinteşte. Dar, pe de altă parte, oare chiar puteai învinui un ardent pentru că predica?

Kabsal îşi ridică brusc privirea, lăsându-i mâna.

— Aud paşi.

Se ridică, iar Shallan se răsuci chiar în clipa când în separeu intra Jasnah, urmată de un parsh cu un coş plin de cărţi. Nu părea surprinsă de prezenţa ardentului.

— Îmi cer scuze, Luminată Jasnah, spuse Shallan, ridicându-se. A...

— Nu eşti prizonieră, copilă, o întrerupse prinţesa cu bruscheţe. Ţi se permite să ai oaspeţi. Dar verifică-ţi cu grijă pielea, să n-ai urme de muşcături. Cei din soiul ăsta obişnuiesc să-şi tragă prada în mare, după ei.

Kabsal roşi. Se grăbi să-şi adune lucrurile.

Jasnah îi făcu semn parshului să-i pună cărţile pe masă.

— Platoul poate reproduce şi modelul cimatic al Urithirului, preotule? Sau nu le aveţi decât pe ale celor patru oraşe de bază?

Kabsal se uită la ea, evident şocat fiindcă ea ştia exact la ce folosea platoul. Îşi luă cartea.

— Urithiru e o simplă fabulaţie.

— Ciudat. Despre cei de soiul tău se presupune că dau crezare fabulaţiilor.

Faţa i se înroşi mai tare. Termină de împachetat lucrurile, apoi o salută pe Shallan cu o scurtă înclinare a capului şi plecă în grabă.

— Dacă-mi este îngăduit s-o spun, Luminăţie, zise Shallan, a fost *din cale-afară* de nepoliticos din partea ta.

— Sunt predispusă la astfel de accese de grosolănie, răspunse Jasnah. Şi nu mă-ndoiesc că el a auzit cum sunt. Am vrut să mă asigur că primeşte ce se aştepta să

primească.

— Cu ceilalţi ardenţi din Palanaeum nu te porţi aşa.

— Ceilalţi ardenţi din Palemaeum nu se străduiesc să-mi întoarcă pupila împotriva mea.

— Dar n-a... începu Shallan, lăsându-şi fraza să se stingă. Doar îşi făcea griji pentru sufletul meu.

— Încă nu ţi-a cerut să-ncerci să-mi furi Animmodul?

Shallan se simţi dintr-odată străbătută de un fior. Mâna i se duse la punga ferită din mânecă. Oare Jasnah ştia? „Nu”, îşi spuse. „Nu, ascultă-i cu atenţie întrebarea.”

— Nu, n-a făcut-o.

— Ai grijă, spuse Jasnah, deschizând o carte. Am experienţă în privinţa celor de teapa lui, zise ea, apoi se uită la Shallan şi expresia feţei i se îmblânzi. Nu-l interesezi. În niciunul dintre felurile în care-ţi închipui. Aici nu e vorba de sufletul tău. E vorba de mine.

— Asta pare să aducă a aroganţă, nu crezi? zise Shallan.

— Numai dacă mă-nşel, copilă, răspunse Jasnah, îndreptându-şi atenţia către cartea ei. Şi mă-nşel rareori.

34
ZIDUL DE FURTUNĂ

„Am mers pe jos de la Abamabar la Urithiru.”

Acest citat din *A opta pildă* a *Căii regilor* pare să le contrazică pe Varala şi Sinbian, care pretind că în oraş nu se putea ajunge mergând pe jos. Poate s-a construit un drum sau poate că Nohadon a folosit o metaforă.

„Podarii nu trebuie să supravieţuiască...”

Mintea lui Kaladin era înceţoşată. Ştia că avea dureri, dar, în afară de asta, plutea. Ca şi cum capul i s-ar fi desprins de trup şi s-ar fi lovit de pereţi şi de tavane.

— Kaladin! şopti o voce îngrijorată. Kaladin, te rog. Te rog să nu mai suferi.

„Podarii nu trebuie să supravieţuiască...” De ce-l supărau cuvintele astea atât de mult? Îşi aminti ce se întâmplase, cum folosiseră podul drept scut, cum năuciseră întreaga armată, cum condamnaseră atacul la eşec. „Părinte al Furtunii, sunt un idiot!” îşi zise el.

— Kaladin?

Era vocea lui Syl. Riscă să deschidă ochii şi zări o lume cu susul în jos, cu cerul întinzându-se sub el, în timp ce familiara lemnărie se afla în aerul de deasupra.

Nu. El stătea cu susul în jos. Atârnat de unul dintre pereţii barăcii Podului Patru. Vârful clădirii Animmodelate se afla la o înălţime de peste patru metri şi jumătate şi acoperişul cobora în pantă lină. Kaladin avea gleznele legate cu o funie prinsă – la rândul ei – pe un inel fixat de acoperişul povârnit. Văzuse aşa ceva întâmplându-li-se altor podari. Unul săvârşise o crimă în tabără, iar altul

fusese prins furând pentru a cincea oară.

Era cu spatele la perete, aşa că privea spre răsărit. Mâinile îi atârnau libere pe lângă trup, aproape atingând pământul. Gemu din nou, simţind durere pretutindeni.

Aşa cum îl învăţase tatăl său, începu să se împungă cu degetul, în căutarea coastelor rupte. Se crispă când descoperi că mai multe aveau probleme, fiind cel puţin crăpate. Probabil frânte. Îşi pipăi şi umărul, acolo unde avea impresia că i se rupsese clavicula. Avea un ochi umflat. Timpul urma să-i arate dacă suferise vătămări interne grave.

Îşi frecă faţa, şi cruste de sânge uscat se desprinseră şi plutiră către pământ. O tăietură în pielea capului, nas însângerat, buză spartă. Syl i se opri pe piept, cu picioarele pe sternul lui, cu mâinile împreunate în faţă.

— Kaladin?

— Sunt în viaţă, murmură el, şi cuvintele sunară neclar din cauza buzei umflate. Ce s-a-ntâmplat?

— Te-au bătut soldaţii, răspunse ea, părând să se micşoreze. Le-am plătit-o. Pe unul l-am făcut să se-mpiedice azi de trei ori.

Părea îngrijorată.

El se pomeni zâmbind. Cât timp putea un om s-atârne astfel, cu tot sângele năvălindu-i în cap?

— Au fost o mulţime de zbierete, spuse încet Syl. Cred că mai mulţi oameni au fost degradaţi. Soldatul, Lamaril, a…

— Ce?

— A fost executat, continuă Syl pe un ton şi mai scăzut. A făcut-o Înaltul Prinţ Sadeas, cu mâna lui, când s-a-ntors armata de pe platou. A spus ceva despre răspunderea finală, care cade asupra ochi-luminoşilor. Lamaril a tot ţipat întruna că i-ai promis c-o să-l absolvi şi că-n locul lui

ar trebui pedepsit Gaz.

Kaladin zâmbi dispreţuitor şi trist.

— N-ar fi trebuit să pună să fiu bătut pân-am leşinat. Gaz?

— L-au lăsat pe aceeaşi poziţie. Nu ştiu de ce.

— Legea răspunderii. Într-un asemenea dezastru, vina trebuie să cadă, în cea mai mare parte, asupra ochi-luminoşilor. Le place să respecte astfel de precepte vechi, făcând paradă, atunci când le convine. De ce mai sunt eu în viaţă?

— Se pare că vor să dea un exemplu, răspunse Syl, cuprinzându-şi trupul cu braţele translucide. Kaladin, mi-e frig.

— Poţi să simţi temperatura? întrebă el, tuşind.

— De obicei nu. Acum da. Nu înţeleg asta. Nu… nu-mi place.

— O să fie bine.

— N-ar trebui să minţi.

— Câteodată e-n ordine să minţi, Syl.

— Şi asta e una dintre acele dăţi?

El clipi, încercând să nu-şi ia în seamă rănile şi presiunea pe care-o simţea în cap şi să-şi limpezească mintea. Nu-i reuşi nimic.

— Da, şopti.

— Cred că înţeleg.

— Aşadar, spuse Kaladin, sprijinindu-şi creştetul capului de perete, o să fiu judecat de o mare furtună. O vor lăsa să mă ucidă.

Atârnat acolo, Kaladin urma să se afle drept în calea vântului şi a tuturor lucrurilor pe care putea să le-arunce în el. Dacă erai prudent şi făceai ceea ce trebuia, ai fi putut supravieţui afară, în furtună, deşi experienţa era groaznică. El unul o făcuse de mai multe ori, ghemuit,

adăpostindu-se lângă stânci, în partea opusă vântului. Dar aninat de un perete, cu faţa în direcţia din care venea furtuna? Avea să fie făcut fâşii şi strivit de stânci.

— Mă-ntorc imediat, spuse Syl, desprinzându-se de pieptul lui sub forma unei pietre în cădere, pentru a se preschimba, înainte de a atinge pământul, într-o trâmbă de frunze purtate de vânt, care se îndepărtă fâlfâind şi bombându-se spre dreapta. Lemnăria era pustie. Kaladin simţea mirosul de aer proaspăt şi rece, simţea întregul ţinut adunându-şi puterile pentru a face faţă furtunii. Acalmia, aşa se numeau acele momente de dinaintea furtunii, când vântul se oprea, aerul era rece, presiunea scădea şi umiditatea creştea.

Câteva clipe mai târziu, de după colţul peretelui apăru capul lui Pietroi, cu Syl pe umăr. Se furişă către Kaladin, urmat de un Teft nervos. Li se alătură Moash; deşi protestase, spunând că n-avea încredere în Kaladin, cel de-al treilea părea la fel de îngrijorat ca primii doi.

— Înălţimea ta? întrebă el. Ţi-ai revenit?

— Sunt conştient, murmură Kaladin. S-a-ntors toată lumea cu bine de câmpul de luptă?

— Toţi oamenii noştri, fireşte, răspunse Teft, scărpinându-se în barbă. Dar am pierdut lupta. A fost un dezastru. Peste două sute de podari morţi. Supravieţuitorii au fost de-ajuns doar ca să care unsprezece poduri.

„Două sute de oameni”, se gândi Kaladin. „E vina mea. I-am apărat pe ai mei pe socoteala altora. Am fost prea nechibzuit”.

„Podarii nu trebuie să supravieţuiască. Aici se ascunde ceva.” Nu-l putea întreba pe Lamaril. Care primise, însă, ceea ce merita. Dacă ar fi putut alege, Kaladin le-ar fi hărăzit acelaşi sfârşit tuturor ochi-luminoşilor, cu regele lor cu tot.

— Am vrut să-ţi spunem ceva, zise Pietroi. Din partea tuturor oamenilor. Cei mai mulţi nu vor ieşi. Vine o mare furtună şi…

— E-n ordine, şopti Kaladin.

Teft îl înghionti pe Pietroi, ca să continue.

— Ei, asta e. Nu te vom uita. Noi, Podul Patru, nu vom mai fi iar ca înainte. Poate că vom muri cu toţii, dar le vom arăta celor noi. Focuri noaptea. Râsete. Viaţă. Vom face din asta o tradiţie. Pentru tine.

Pietroi şi Teft ştiau de buruiana dâmbului. Puteau continua să câştige bani în plus ca să plătească totul.

— Ai făcut-o pentru noi, se amestecă Moash. Am fi murit pe platoul ăla. Probabil în număr tot atât de mare cum s-a-ntâmplat la celelalte poduri. În felul ăsta, nu pierdem decât un singur om.

— Eu cred că nu e corect ce fac ei, spuse Teft, încruntându-se. Am vorbit între noi că ar trebui să tăiem funia şi să te dăm jos…

— Nu, îl întrerupse Kaladin. V-aţi alege şi voi cu aceeaşi pedeapsă.

Cei trei se uitară unii la alţii. Se părea că ajunseseră la aceeaşi concluzie.

— Ce-a spus Sadeas? întrebă Kaladin. Despre mine.

— Că înţelege de ce ar vrea un podar să-şi salveze viaţa, „chiar şi pe socoteala altora”, răspunse Teft. A spus că eşti un laş egoist, dar s-a purtat ca şi cum toate astea ar fi fost de aşteptat.

— Zice că-l lasă pe Părintele Furtunii să te judece, adăugă Moash. Pe Jezerezeh, regele Heralzilor. Zice că, dacă meriţi să trăieşti, vei trăi…

Vocea i se stinse. Ştia la fel se bine ca toţi ceilalţi că oamenii neprotejaţi nu puteau supravieţui marilor furtuni, nu astfel.

— Vreau să faceţi toţi trei ceva pentru mine, spuse Kaladin, închizând ochii ca să nu-i intre sângele scurs de la rana din buză, care i se deschisese din nou în timp ce vorbea.

— Orice, Kaladin, făgădui Pietroi.

— Vreau să vă-ntoarceţi în baracă şi să le spuneţi oamenilor să iasă afară după furtună. Spuneţi-le să se uite-n sus, la mine, aşa cum sunt legat aici. Spuneţi-le c-o să deschid ochii şi-o să-i privesc la rândul meu, şi-o să ştie că am supravieţuit.

Cei trei podari amuţiră.

— Da, desigur, Kaladin, zise apoi Teft. O vom face.

— Spuneţi-le – continuă Kaladin cu voce mai fermă – că nu se va sfârşi astfel. Spuneţi-le că aleg să nu-mi iau viaţa şi că n-o să cedez în faţa lui Sadeas în niciun chip, chiar de-ar fi să trec prin *Infern.*

Pe chipul lui Pietroi se aşternu unul dintre zâmbetele lui largi.

— Pe *uli'tekanaki,* Kaladin. Mai că te-aş crede.

— Poftim, spuse Teft, întinzându-i ceva. Ca să-ţi poarte noroc.

Kaladin luă obiectul într-o mână slăbită, pătată de sânge. Era o sferă, o pată azurie întreagă. Era înnegurată, cu toată Lumina de Furtună secătuită. „Ia o sferă cu tine în furtună şi măcar o să ai o lumină, ca să poţi vedea”, spunea o zicală veche.

— E tot ce-am putut să salvăm din punga ta, adăugă Teft. Gaz şi Lamaril au luat restul. Ne-am plâns, dar ce-am fi putut face?

— Mulţumesc, spuse Kaladin.

Moash şi Pietroi se retraseră în baracă, la loc sigur, iar Syl părăsi umărul celui din urmă, ca să rămână alături de Kaladin. Şi Teft mai zăbovi, ca şi cum s-ar fi gândit să

rămână în furtună, alături de şeful său de pod. În cele din urmă clătină din cap, bombănind, şi plecă pe urmele celorlalţi. Lui Kaladin i se păru că-l auzise zicându-şi că e laş.

Uşa barăcii se închise. Kaladin pipăi mica sferă de sticlă. Cerul se întuneca, şi nu doar fiindcă apunea soarele. Întunericul se îndesea. Marea furtună.

Syl merse pe perete, apoi se aşeză pe el, uitându-se la Kaladin cu o expresie sumbră pe faţa ei minusculă.

— Le-ai spus c-o să supravieţuieşti. Altminteri ce-o să se-ntâmple?

Capul lui zvâcnea în ritmul pulsului.

— Mama ar fi scandalizată dacă ar şti cât de repede m-au învăţat ceilalţi soldaţi jocuri de noroc. Era prima mea noapte în armata lui Amaram, iar ei m-au pus să joc pentru sfere.

— Kaladin? spuse Syl.

— Îmi cer scuze, răspunse el, legănându-şi capul dintr-o parte în alta. Întrebarea ta mi-a adus aminte de noaptea aia. Ştii, jucătorii au o vorbă: „a pune totul pe-o carte”. Se foloseşte atunci când îţi bagi toţi banii într-o singură prinsoare.

— Nu înţeleg.

— Fac prinsoare pe tot ce am, murmură Kaladin. Dac-o să mor, vor ieşi din baracă, vor clătina din cap şi-şi vor spune c-au ştiut c-aşa se va întâmpla. Însă dac-o să fiu viu, vor ţine minte. Şi asta le va da speranţă. S-ar putea s-o vadă ca pe un miracol.

Syl rămase o clipă tăcută.

— Vrei să fii un miracol?

— Nu, şopti Kaladin. Dar pentru ei o să fiu.

Era o speranţă disperată, prostească. Spre est, orizontul, pe care ochii lui îl vedeau răsturnat, se întuneca

din ce în ce mai tare. Pentru el, furtuna părea umbra unei fiare imense, înaintând greoi. Totul era supărător de neclar, cum se-ntâmplă când eşti lovit prea tare în cap. Comoţie. Aşa se numea. Îi venea greu să gândească, dar nu voia să-şi piardă cunoştinţa. Voia să privească furtuna drept în faţă, deşi îl înspăimânta. Simţea aceeaşi panică ca în clipa când se uitase în întunericul spărturii, când fusese gata să-şi curme singur viaţa. Era teama de ceea ce nu putea să vadă, de ceea ce n-avea cum să ştie.

Se apropia zidul de furtună, o perdea vizibilă de ploaie şi vânt, care era începutul. Era un val masiv de apă, praf şi pietre, înalt de zeci de metri, cu mii şi mii de vântspreni zburând în faţa lui, ca tot atâtea săgeţi şuierătoare.

În luptă, se simţea în siguranţă mulţumită îndemânării cu care mânuia suliţa. Când păşise pe marginea spărturii, mai avea loc de-ntors. De data asta, n-avea nimic. Nicio armă cu care să lupte cu fiara întunecată, nicio cale pe care să ocolească umbra ce se lăţea, cuprinzând orizontul, afundând lumea într-o noapte timpurie. Marginea estică a craterului care adăpostea tabăra se măcinase, iar baraca Podului Patru era prima din şirul ei. Între Kaladin şi Câmpii nu se afla nimic. Nimic între el şi furtună.

Uitându-se la valul învârtejit de apă şi resturi purtate de vânt, care se apropia mugind, se simţea ca şi cum ar fi privit sfârşitul lumii prăvălindu-se asupra lui.

Trase aer în adâncul pieptului, uitându-şi durerea din coaste, în vreme ce furtuna, traversând într-o clipită lemnăria, îl izbi.

35
O LUMINĂ CA SĂ POŢI VEDEA

„Deşi mulţi ar fi dorit ca Urithiru să fie construit în Alethela, era evident că nu se putea. Şi aşa se face că am cerut să fie înălţat mai spre vest, într-un loc mai apropiat de Onoare.”

Poate cea mai veche scriere originală care a supravieţuit şi în care este menţionat oraşul, citată în *Vavibrar,* versetul 1804. Ce n-aş da să găsesc o cale de traducere a cântului-din-zori!

Forţa zidului de furtună aproape că-l lăsă fără cunoştinţă, dar neaşteptata ei răceală îl făcu să-şi vină brusc în fire.

Pentru o clipă, Kaladin nu simţi nimic altceva decât frigul. Un şuvoi mare de apă îl lipise de peretele barăcii. Pietre şi frânturi de crengi se izbeau de stâncă, în jurul lui; era deja prea amorţit ca să mai poată spune câte îi tăiau sau îi loveau pielea.

O suporta, năucit, cu ochii strâns închişi şi ţinându-şi răsuflarea. Pe urmă zidul de furtună trecu, prăvălindu-se mai departe. Următoarea rafală de vânt veni dintr-o parte – aerul se învârtejea acum pretutindeni şi vântul biciuia din toate direcţiile. Îl azvârli în lateral, cu spatele frecându-i-se de piatră – şi apoi sus, în aer. Pe urmă se stabiliză, suflând din nou dinspre est. Kaladin atârna în beznă şi picioarele îi zvâcneau, trăgând de frânghie. Cuprins de panică, îşi dădu seama că acum fâlfâia în vânt, ca un zmeu de hârtie, legat de inelul din acoperişul înclinat.

Numai frânghia îl împiedica să fie luat pe sus, împreună

cu tot felul de sfărâmături, pentru a fi rostogolit şi azvârlit înaintea furtunii, prin întregul Roshar. Preţ de câteva bătăi de inimă, nu putu să gândească. Nu izbutea să simtă decât panica şi frigul – una îi clocotea în piept, iar celălalt se străduia să-l îngheţe dinspre piele către interior. Ţipă, agăţându-se de singura lui sferă ca de o parâmă de salvare. Ţipătul se dovedi a fi o greşeală, fiindcă lăsă frigul să-i pătrundă în gură. Ca un duh ce se silea să-şi îndese braţul în gâtlejul lui.

Vântul era ca un vârtej haotic, îndreptându-se în direcţii diferite. O rafală se repezi spre el, apoi trecu, lăsându-l în urmă, şi el căzu pe acoperişul barăcii cu o bufnitură. Aproape imediat, vântul cumplit încercă să-l salte din nou, lovindu-i pielea cu valuri de apă rece ca gheaţa. Bubui tunetul – bătaia de inimă a fiarei care-l înghiţise. Fulgerul spintecă bezna ca muşcătura unor dinţi albi în noapte. Vântul era atât de zgomotos încât aproape că acoperea tunetul cu urletele şi gemetele sale.

— Ţine-te de acoperiş, Kaladin!

Vocea lui Syl. Atât de slabă, de firavă. Cum de izbutea s-o audă?

Amorţit, îşi dădu seama că zăcea cu faţa în jos pe acoperişul înclinat. Nu era chiar atât de abrupt încât s-alunece imediat, iar vântul îl împingea mai ales înapoi. O ascultă pe Syl şi se prinse de marginea acoperişului cu degete reci, alunecoase. Pe urmă rămase întins cu faţa în jos, cu capul între braţe. Încă mai ţinea sfera în mână, lipită de acoperişul de piatră. Degetele începură să-i alunece. Vântul sufla extrem de tare, încercând să-l împingă către vest. Dacă-şi dădea drumul, ar fi ajuns să atârne din nou în aer. Frânghia care-l lega nu era destul de lungă ca să poată ajunge în cealaltă parte a acoperişului uşor înclinat, unde s-ar fi aflat la adăpost.

Un bolovan se izbi de acoperiş lângă el – nu putea nici s-audă lovitura, nici să-l vadă în bezna furtunii, dar simţea clădirea vibrând. Bolovanul se rostogoli şi căzu, zdrobindu-se de pământ. Nu toată furtuna avea o asemenea forţă, dar câte-o rafală putea din când în când să ridice şi să arunce obiecte mari, purtându-le pe distanţe de zeci de metri.

Degetele îi alunecau în continuare.

— Inelul, şopti Syl.

Inelul. Funia îi lega picioarele de un inel din oţel, aflat sub el, pe-o latură a acoperişului. Kaladin îşi dădu drumul, apoi se agăţă de inel în timp ce suflul îl împingea înapoi. Îşi încleştă degetele de el. Frânghia îi cobora către glezne, fiind cam de lungimea corpului său. Se gândi pentru o clipă s-o dezlege, dar nu îndrăznea să dea drumul inelului. Rămase acolo, ca o flamură fluturând în bătaia vântului, ţinându-se de inel cu amândouă mâinile, cu sfera în căuşul uneia dintre ele, lipită de oţel.

Fiecare clipă era o luptă. Vântul îl smucea spre stânga, apoi îl arunca spre dreapta. Nu putea şti de când dura totul, timpul fiind lipsit de noimă în acel loc al furiei şi tumultului. Mintea lui amorţită şi chinuită începu să creadă că totul nu era decât un coşmar. Un vis cumplit plăsmuit în capul său, bântuit de vânturi negre, vii. Ţipete în aer, strălucitoare şi albe, scăpărarea fulgerului dezvăluind o lume înfiorătoare, diformă, o lume a haosului şi a spaimei. Suflul vântului părea să mişte clădirile dintr-o parte într-alta, întreaga lume se strâmba, încovoiată de cumplita forţă a furtunii.

În acele scurte momente de lumină în care îndrăznea să se uite în jur, avea impresia c-o zărea pe Syl stând în faţa lui, în picioare, cu faţa în bătaia vântului, cu mâinile ei minuscule întinse înainte. Ca şi cum ar fi încercat să oprească furtuna şi să despice vântul, aşa cum despică

pietrele un torent de apă vijelioasă.

Răceala ploii îi amorţea zgârieturile şi vânătăile dureroase. Dar îi amorţea şi degetele. Nu le simţi alunecând. Pe urmă nu mai ştiu decât că flutura din nou prin aer, azvârlit într-o parte şi izbit de acoperişul barăcii.

Se alese cu o lovitură puternică. Văzu în faţa ochilor scânteieri luminoase care se contopiră, urmate de negură.

Nu de pierderea cunoştinţei, ci de negură.

Kaladin clipi. Totul era neclintit. Furtuna era tăcută şi lumea era întuneric în stare pură. „Sunt mort”, îşi zise imediat. Dar de ce putea simţi piatra udă a acoperişului de sub el? Scutură din cap şi apa furtunii i se prelinse pe faţă. Nu erau fulgere, nu era vânt, nu ploua. Tăcerea era nefirească.

Se ridică, împleticindu-se, şi izbuti să stea în picioare pe acoperişul în pantă lină. Simţea, sub vârfurile picioarelor, piatra alunecoasă. Dar nu-şi simţea rănile. Pur şi simplu, durerea nu mai era acolo.

Deschise gura să strige în beznă, dar şovăi. Liniştea nu trebuia spartă. Aerul însuşi părea mai uşor, aşa cum era şi el. Aproape că se simţea în stare să se îndepărteze, plutind.

În întunecimea aceea, dinaintea chipului său apăru un altul, imens. Un chip de negură, conturându-se totuşi slab în întuneric. Era lat – cam cât un nor alb de vreme bună – şi se întindea, în ambele părţi, până departe, dar, nu se ştie cum, Kaladin îl putea vedea. Inuman. Zâmbitor. Kaladin simţi, în adâncul său, un fior – rostogolirea unor ace de gheaţă – străbătându-i grăbit şira spinării şi întregul trup. În mâna lui, sfera prinse brusc viaţă, revărsându-şi strălucirea pâlpâitoare, de safir. Lumină acoperişul de piatră de sub el, făcându-i pumnul să împrăştie lumina unui foc albăstrui. Cămaşa lui era o

zdreanţă, pielea îi era sfâşiată. Se uită în jos la propriul trup, şocat, apoi îşi înălţă privirea către chipul imens.

Dispăruse. Nu mai exista decât bezna.

Un fulger brăzdă cerul şi durerile lui Kaladin reveniră. Icni, căzând în genunchi în faţa ploii şi a vântului. Alunecă în jos, lovindu-se cu faţa de acoperiş.

Ce fusese? O viziune? O nălucire? Puterile îi scăzură brusc, iar gândurile îi redeveniră tulburi. Rafalele de vânt nu mai erau la fel de puternice, dar ploaia era încă atât de rece! Apatic, năucit, aproape copleşit de durere, îşi ridică mâna într-o parte şi se uită la sferă. Strălucea. Mânjită de sângele lui şi strălucitoare.

Durerea era atât de cumplită, iar puterile îl lăsaseră. Închise ochii şi se simţi învăluit de o a doua întunecime. De bezna inconştienţei.

Când se domoli furtuna, Pietroi ajunse primul la uşă. Teft îl urmă, mişcându-se mai încet şi mormăind doar pentru el. Îl dureau genunchii. Îl dureau *întotdeauna* în preajma unei furtuni. Bunicul lui se plângea de aşa ceva în ultimii ani ai vieţii, iar el îl considera nătâng. Acum ajunsese să sufere de aceeaşi meteahnă.

„Blestem purtat de furtună”, îşi zise, ieşind obosit din baracă. Încă mai ploua, fireşte. Era burniţa mocnită de după toiul furtunii, stropeala. Câţiva ploispreni stăteau în bălţi, ca nişte lumânări albastre, iar câţiva vântspreni dansau în rafalele furtunii. Burniţa era rece şi el împroşcă apa băltoacelor, care-i udă leoarcă picioarele încălţate cu sandale, îngheţându-i-le până la os. Nu-i plăcea să fie ud. Dar nu-i plăceau o mulţime de alte lucruri.

Pentru o vreme, viaţa fusese promiţătoare. Acum nu mai era.

„Cum a fost posibil ca într-un timp atât de scurt să se

înrăutăţească aşa de mult lucrurile?” se întrebă, ţinându-şi braţele pe lângă trup, mergând încet şi privindu-şi picioarele. Câţiva soldaţi ieşiseră din barăcile lor şi stăteau pe-aproape, îmbrăcaţi în haine de ploaie, urmărind totul. Probabil ca să se asigure că nimeni nu se furişase mai devreme afară, ca să taie funia lui Kaladin. Însă nu încercară să-l oprească pe Pietroi. Furtuna se terminase.

Podarul voinic trecu în fugă de colţul clădirii. Alţii ieşiseră din baracă în spatele lui Teft, care se ţinea după el. Afurisitul mâncător de coarne! Ca un chull mare, greoi. Credea cu adevărat. Credea c-aveau să-l găsească în viaţă pe tânărul podar neghiob. Probabil îşi închipuia c-aveau să dea de el bând o ceaşcă de ceai şi odihnindu-se la umbra Părintelui Furtunii în persoană.

„Şi tu nu crezi”? se întrebă Teft, uitându-se tot în jos. „Dacă nu crezi, de ce te ţii după el? Dacă n-ai crede, te-ai uita. Nu te-ai holba la picioarele tale. Te-ai uita în sus, ca să vezi.”

Era cu putinţă să crezi şi să nu crezi, în acelaşi timp? Teft se opri lângă Pietroi şi – adunându-şi toate puterile – se uită în sus, la peretele barăcii.

Văzu ceea ce se aşteptase să vadă şi ceea ce se temuse c-avea să vadă. Leşul părea o bucată de carne de la măcelărie, jupuită şi sângerândă. Era un om? Pielea lui Kaladin era crăpată într-o mie de locuri şi pe peretele clădirii se prelingeau stropi de sânge amestecaţi cu apă de ploaie. Trupul tânărului era încă atârnat de glezne. Cămaşa îi fusese sfâşiată; pantalonii de podar erau în zdrenţe. Ca o ironie, furtuna îi spălase faţa, lăsându-i-o mai curată decât în clipa când îl părăsiseră.

Teft văzuse destui oameni morţi pe câmpul de luptă ca să ştie la ce se uita. „Sărmane flăcău!” se gândi, clătinând din cap în timp ce restul oamenilor Podului Patru se

adunau în jurul lui şi al lui Pietroi, tăcuţi, îngroziţi. „Era cât pe-aci să te cred.”

Ochii lui Kaladin se deschiseră brusc.

Podarii adunaţi acolo icniră, iar unii înjurară admirativ şi căzură la pământ, împroşcând apa din bălţi. Kaladin trase aer în piept, hârâind şuierător şi privind drept înainte, concentrat, dar fără să vadă. Expiră, scuipând printre buze salivă însângerată. Mâna strânsă, care-i atârna dedesubt, i se deschise.

Ceva căzu pe pietre. Sfera pe care i-o dăduse Teft. Intră clipocind într-o băltoacă şi rămase acolo. Era înnegurată, neavând Lumină de Furtună în ea.

„Cum, pentru numele lui Kelek”? se întrebă Teft, îngenunchind. Laşi o sferă afară, în furtună, şi îi adună lumina. Ţinută în mâna lui Kaladin, aceea ar fi trebuit să se impregneze în totalitate. Ce se întâmplase?

— *Umalakai'ki!* strigă Pietroi, arătând cu degetul. *Kama mohoray namavau…*

Tăcu, dându-şi seama că vorbea într-o limbă neînţeleasă de ceilalţi.

— Să m-ajute cineva să-l dau jos! E încă viu! Avem nevoie de-o scară şi de un cuţit! Grăbiţi-vă!

Podarii plecară în fugă. Soldaţii se apropiară bombănind, dar nu-i opriră. Însuşi Sadeas declarase că soarta lui Kaladin avea să fie hotărâtă de Părintele Furtunii. Toată lumea ştia că asta însemna moarte.

În afara cazului când… Teft se ridică, ţinând în mână sfera înnegurată. „O sferă golită de lumină, după furtună”, îşi spuse. „Şi un om încă viu, deşi ar fi trebuit să fie mort. Două lucruri imposibile.”

Împreună, dovedeau ceva care-ar fi trebuit să fie *încă şi mai* imposibil.

— Unde e scara aia? se trezi strigând, la rândul lui. Lovi-

v-ar blestemele, grăbiţi-vă, grăbiţi-vă! Trebuie să-l bandajăm. S-aducă repede cineva poţiunea aia pe care-o pune el întotdeauna pe răni!

Se uită la Kaladin, apoi adăugă, mult mai încet:

— Şi-ai face *bine* să supravieţuieşti, fiule. Pentru că vreau nişte răspunsuri.

36
LECŢIA

„Luând Cristalul din Zori, despre care se ştie că orbeşte orice creatură pustiitoare sau muritoare, s-a târât în susul treptelor făurite pentru Heralzi, înalte, fiecare, de câte zece paşi, către marele templu de deasupra.”

Din *Poemul lui Ista.* N-am găsit nicio explicaţie modernă care să dezvăluie ce erau aceste „Cristale din Zori”. Eruditele par să le ignore, deşi în relatările despre mitologia antică apar desigur foarte des.

„Nu era câtuşi de puţin neobişnuit să întâlnim băştinaşi în timpul călătoriei pe Dealurile Nerevendicate”, citi Shallan. „La urma urmelor, aceste ţinuturi străvechi au fost cândva unul dintre Regatele de Argint. Nu putem să nu ne întrebăm dacă animalele uriaşe cu carapace trăiau şi pe atunci acolo sau dacă au venit să se statornicească în pustietate abia după plecarea oamenilor.”

Se lăsă pe spătarul scaunului, în aerul umed şi cald. În stânga ei, Jasnah Kholin plutea tăcută în bazinul încastrat în podeaua camerei de baie. Lui Jasnah îi plăcea să se înmoaie în apa băii, iar Shallan nu putea s-o condamne. De când se ştia, pentru Shallan baia fusese un chin, care însemna zeci de parshi cărând găleţi cu apă caldă, după care urma o spălare rapidă în cada de alamă, înainte de a se răci apa.

Palatul din Kharbranth oferea mult mai mult lux. Bazinul de piatră din podea părea un mic lac personal, încălzit cu dărnicie de fabriale ingenioase, care se înfierbântau. Shallan încă nu ştia prea multe despre fabriale, deşi asta o

intriga oarecum. Acel tip se răspândea din ce în ce mai mult. Cu numai două zile înainte, mai-marii Conclavului îi trimiseseră lui Shallan unul pentru încălzirea camerelor sale. Apa nu trebuia cărată, ci venea prin ţevi. Răsuceai o pârghie şi curgea în bazin. Sosea gata încălzită şi mai multe fabriale din pereţii laterali ai acestuia o păstrau astfel. Shallan făcuse ea însăşi baie acolo şi era absolut magnific.

Foarte practică, ornamentaţia era alcătuită din pietricele colorate care împodobeau stânca, fiind fixate cu mortar pe părţile laterale ale pereţilor. Shallan stătea lângă bazin, complet îmbrăcată, citind în timp ce aştepta, gata s-o ajute pe Jasnah dacă era necesar. Cartea era istorisirea lui Gavilar – aşa cum i-o dictase lui Jasnah cu ani în urmă – după prima lui întâlnire cu straniii parshi numiţi apoi parshendi.

„În timpul explorărilor noastre ne întâlneam din când în când cu băştinaşii”, citi ea. „Nu erau parshi. Natani, cu pielea lor de un albăstriu palid, cu nasuri late şi păr ca lâna. În schimbul mâncărurilor pe care li le dăruiam, ne arătau terenurile de vânătoare ale carapacelor-mari. Pe urmă am întâlnit parshi. Mai fusesem în vreo şase expediţii în Natanatan, dar nu mai văzusem niciodată aşa ceva! Parshi, trăind pe cont propriu? Logica, experienţa şi ştiinţa susţineau că e imposibil. Parshii au nevoie de un popor civilizat care să-i călăuzească. E un fapt dovedit în repetate rânduri. Lasă unul într-un ţinut sălbatic, şi o să stea pur şi simplu locului, nefăcând nimic, până când o s-apară cineva să-i dea ordine.

Şi totuşi, acolo se afla un grup în stare să vâneze, să facă arme, să înalţe clădiri şi – realmente – să-şi creeze propria civilizaţie. Ne-am dat în curând seama că acea singură descoperire putea să îmbogăţească, ba chiar să

schimbe cu desăvârşire tot ceea ce ştiam despre docilii noştri slujitori.”

Shallan îşi coborî privirea către partea de jos a paginii, unde – separată de o linie – se afla o notă de subsol, scrisă cu litere mici, înghesuite. Majoritatea cărţilor dictate de bărbaţi aveau note de subsol, adăugate de femeile sau de ardenţii care le aşternuseră pe hârtie. Ca urmare a unei înţelegeri nescrise, acestea nu erau niciodată citite cu voce tare. Acolo, o soţie explica uneori – sau chiar contrazicea – relatarea bărbatului ei. Singurul mod de a păstra astfel de comentarii sincere pentru eruditele din viitor era menţinerea caracterului sacru şi secret al scrierii.

„Trebuie să se ţină cont”, scria Jasnah în nota de subsol a acelui pasaj, „că am adaptat cuvintele tatălui meu – respectându-i instrucţiunile – pentru a le face mai potrivite cu o istorisire scrisă.” Ceea ce însemna că-i redase cuvintele într-un stil mai erudit, mai impresionant. „În plus, judecând după majoritatea relatărilor, la început, regele Gavilar nu le-a dat atenţie acestor parshi stranii, capabili să se descurce singuri. A înţeles importanţa propriei descoperiri abia mai târziu, după explicaţiile primite de la eruditele şi condeierele sale. Acest adaos nu are menirea de a scoate în evidenţă ignoranţa tatălui meu; el a fost – şi este – un războinic. Atenţia nu i s-a îndreptat către importanţa antropologică a expediţiei, ci către vânătoarea care avea să fie punctul ei culminant.”

Shallan închise gânditoare cartea. Volumul era din colecţia personală a lui Jasnah – Palanaeumul se afla în posesia mai multor exemplare, însă lui Shallan nu-i era îngăduit să ia cărţile din bibliotecă într-o cameră de baie.

Hainele lui Jasnah se găseau pe o banchetă de pe o latură a încăperii. Erau împăturite, având deasupra punga aurie care adăpostea Animmodul. Shallan se uită la

prinţesă. Plutea cu faţa în sus în bazin, cu părul negru răsfirat în urma ei pe apă, cu ochii închişi. Baia zilnică era singurul moment în care părea să se destindă pe de-a-ntregul. Părea mult mai tânără aşa, lipsită şi de haine, şi de încordare, plutind ca un copil care se odihneşte după o zi de înot în forţă.

Avea treizeci şi patru de ani. În anumite privinţe, părea foarte bătrână – alte femei de vârsta ei aveau copii de-o seamă cu Shallan. Şi totuşi, era atât de tânără! Destul de tânără ca să-i fie lăudată frumuseţea, destul de tânără pentru ca bărbaţii să afirme, sus şi tare, că era un păcat să nu fie încă măritată.

Shallan se uită la teancul de haine. Îşi ţinea fabrialul stricat în punga ascunsă. Era momentul potrivit să le schimbe între ele. Prilejul pe care-l aştepta de atâta timp. Jasnah avea acum destul de multă încredere în ea încât să se relaxeze, savurându-şi baia fără nicio grijă în privinţa fabrialului.

Oare Shallan era cu adevărat în stare s-o facă? Era în stare s-o trădeze pe femeia care o luase sub îndrumarea ei?

„Având în vedere ce am făcut înainte, asta ar fi o nimica toată”, îşi zise. N-ar fi fost prima oară când trăda pe cineva care îi acorda încredere.

Se ridică în picioare. Dintr-o parte, Jasnah întredeschise un ochi.

„Fir-ar să fie”, se gândi Shallan, îndesându-şi cartea sub braţ, apoi începu să măsoare încăperea cu pasul, luându-şi un aer meditativ. Jasnah o urmărea cu privirea. Nu bănuitoare. Curioasă.

— De ce-a vrut tatăl tău să-ncheie un tratat cu parshendii? se trezi întrebând din mers.

— De ce să nu fi vrut?

— Ăsta nu e un răspuns.

— Bineînţeles că este. Dar e unul care nu-ţi dezvăluie nimic.

— Dacă ai vrea să-mi dai un răspuns util, Luminăţie, mi-ar fi de folos.

— Atunci pune o întrebare utilă.

Shallan strânse din dinţi.

— Ce îşi dorea Regele Gavilar din ceea ce aveau parshendii?

Jasnah zâmbi şi închise din nou ochii.

— Eşti aproape. Dar presupun că poţi ghici răspunsul.

— Cristale.

Jasnah dădu din cap, continuând să se relaxeze în apă.

— Textul nu le aminteşte, zise Shallan.

— Tata nu vorbea despre ele. Dar, din ceea ce spunea… ei bine, acum bănuiesc că au fost motivul tratatului.

— Atunci poţi fi sigură că el ştia? Poate că nu dorea decât inimile-nestemată.

— Poate, răspunse Jasnah. Parshendii păreau amuzaţi de interesul pe care ni-l stârneau nestematele împletite în bărbile lor, adăugă zâmbind. Ar fi trebuit să vezi ce şocaţi am fost când am descoperit de unde le aveau. Când s-a surpat Aimia şi au pierit toţi lancerynii, am crezut că văzuserăm ultimele nestemate mari. Dar mai exista un animal cu carapace mare care le avea şi care trăia într-un ţinut nu prea îndepărtat de Kholinar. Oricum, parshendii erau de acord să le-mpartă cu noi, atâta vreme cât le puteau vâna şi ei. Din partea lor, dacă te osteneai să vânezi demonii spărturilor, nestematele acestora îţi aparţineau. Mă-ndoiesc că ar fi fost nevoie de un tratat pentru asta. Şi totuşi, chiar înainte de a pleca pe drumul de întoarcere către Alethkar, tatăl meu a-nceput să susţină cu fervoare necesitatea unei înţelegeri.

— Şi ce se întâmplase? Ce se schimbase?

— Nu pot fi sigură. Dar mi-a descris la un moment dat purtarea stranie a unui luptător parshendi în timpul vânătorii unui demon al spărturilor. În loc să-şi ducă mâna la suliţă când a apărut animalul, a întins-o într-o parte într-un fel care trezea bănuieli. Numai tata l-a văzut; şi, bănuiesc eu, a crezut c-avea să cheme o Sabie. Luptătorul şi-a dat seama ce făcea şi s-a oprit. Tata n-a mai vorbit despre asta, dar presupun că nu voia ca toată lumea să-şi îndrepte atenţia asupra Câmpiilor Sfărâmate mai mult decât o făcuse deja.

Shallan bătu cu palma în carte.

— Argumentul pare firav. Dacă era sigur în privinţa Săbiilor, trebuie să fi văzut mai multe.

— Bănuiesc şi asta. Dar după moartea lui am studiat tratatul cu atenţie. Clauzele legate de favorizarea negoţului şi de trecerea hotarului dintr-o parte într-alta ar fi putut la fel de bine să fie un pas către includerea parshendilor, ca naţiune, în Alethkar. I-ar fi împiedicat în mod sigur să-şi vândă Cristalele altor regate, fără să vină mai întâi la noi. Poate că asta-i tot ce voia să facă.

— Dar de ce l-au omorât? întrebă Shallan, încrucişându-şi braţele şi îndreptându-se agale către teancul de haine împăturite. Şi-au dat seama că le voia Cristalsăbiile şi l-au atacat înainte de asta?

— E îndoielnic, spuse Jasnah.

Părea sceptică. De ce credea ea că-l omorâseră parshendii pe Gavilar? Shallan era gata s-o întrebe, dar avea senzaţia că n-ar fi aflat prea multe. Prinţesa voia s-o facă să se gândească, să descopere, să-şi tragă propriile concluzii.

Tânăra se opri lângă banchetă. Punga Animmodului era deschisă, cu şnururile dezlegate. Vedea preţiosul obiect

încolăcit înăuntru. Înlocuirea se putea face cu uşurinţă. Îşi cheltuise o mare parte din bani ca să cumpere nestemate asemănătoare cu ale lui Jasnah şi le pusese în Animmodul stricat. Cele două arătau acum exact la fel.

Încă nu aflase nimic despre modul de folosire al fabrialului; se străduia să descopere o cale de a pune întrebarea asta, însă Jasnah evita să vorbească despre el. Iar dacă insista prea mult, ar fi trezit suspiciuni. Trebuia să obţină informaţii din altă parte. Poate de la Kabsal sau din vreo carte aflată în Palanaeum.

Oricum, n-avea timp de pierdut. Shallan se pomeni că-şi duce mâna către punga ascunsă, şi-o strecoară înăuntru şi-şi plimbă degetele pe lanţurile fabrialului ei stricat. Inima îi bătea mai repede. Se uită la Jasnah, dar prinţesa continua să stea întinsă, plutind cu ochii închişi. Dacă îi deschidea?

„Nu te gândi la asta!” îşi spuse. „Fă-o. Fă schimbul. Mai lipseşte atât de puţin…”

— Progresezi mult mai repede decât aş fi crezut, spuse Jasnah pe neaşteptate.

Shallan se răsuci, dar ochii celeilalte erau tot închişi.

— Am greşit judecându-te atât de aspru din cauza educaţiei pe care o aveai înainte. Am spus adesea că entuziasmul e mai important decât felul în care ai fost crescut. Tu ai hotărârea şi capacitatea necesare pentru a deveni o erudită respectată, Shallan. Îmi dau seama că răspunsurile par să vină prea încet, dar continuă-ţi cercetările. Până la urmă le vei afla.

Shallan rămase o clipă nemişcată, cu mâna în pungă şi cu inima bătându-i puternic, fără niciun control. Îi era rău. „Nu pot s-o fac,” înţelese ea. „Părinte al Furtunii, dar sunt o idioată. Am bătut atâta drum… şi acum n-o pot face!”

Îşi scoase mâna din pungă şi traversă tiptil camera de

baie, întorcându-se la scaunul ei. Ce-avea să le spună fraţilor ei? Că tocmai îşi condamnase familia la pieire? Se aşeză şi-şi puse cartea alături oftând, ceea ce o făcu pe Jasnah să deschidă ochii. Prinţesa se uită la ea, apoi se ridică din apă şi arătă către săpunul pentru păr.

Shallan se ridică strângând din dinţi şi plecă după tăviţa cu săpun; o aduse şi se ghemui ca să i-o întindă. Jasnah luă pudra pentru spălarea părului şi o strivi în pumn, preschimbând-o în spumă înainte se a şi-o pune, cu ambele mâini, pe părul negru, lucios. Chiar şi dezbrăcată, Jasnah Kholin rămânea impasibilă şi stăpână pe sine.

— Poate că în ultima vreme ne-am petrecut prea mult timp numai înăuntru, îi spuse. Pari să te simţi ca-n cuşcă, Shallan. Încordată.

— Mă simt foarte bine, se răsti tânăra.

— Hmm, da. După cum o dovedeşte tonul tău destins, perfect rezonabil. Poate că trebuie să-ţi schimbăm un obiect de studiu, să trecem de la istorie la ceva mai practic, mai intuitiv.

— Ca ştiinţele naturale? întrebă Shallan, devenind mai atentă.

Jasnah îşi lăsă capul pe spate. Shallan îngenunche pe un prosop de lângă bazin şi îşi întinse mâna liberă ca să frece cu săpun pletele bogate ale maestrei sale.

— Mă gândeam la filosofie, spuse aceasta.

Shallan clipi, nedumerită.

— Filosofie? La ce ajută?

„Nu e arta de a folosi cât mai multe cuvinte cu putinţă fără să spui nimic?”

— Filosofia e un domeniu de studiu foarte important, răspunse Jasnah cu asprime. Mai ales dac-o să te amesteci în politica de la curte. Natura moralităţii trebuie luată în considerare şi e de preferat s-o faci înainte de a te găsi în

situaţii care cer luarea unei decizii de ordin moral.

— Da, Luminăţie. Deşi nu reuşesc să-mi dau seama cum poate fi filosofia mai „practică” decât istoria.

— Istoria, prin definiţie, nu poate fi o experienţă directă. Ceea ce ni se întâmplă, ni se întâmplă în prezent, iar prezentul e tărâmul filosofiei.

— Asta nu e decât o chestiune de definiţie.

— Da, încuviinţă Jasnah, toate cuvintele au tendinţa să depindă de modul în care sunt definite.

— Presupun, încuviinţă Shallan, trăgându-se înapoi şi lăsând-o să-şi afunde părul în apă ca să cureţe săpunul.

Prinţesa începu apoi să-şi frece pielea cu un altul, uşor abraziv.

— Răspunsul ăsta n-are niciun haz, Shallan. Ce s-a întâmplat cu spiritul tău sclipitor?

Tânăra aruncă o privire spre banchetă şi spre preţiosul fabrial de pe ea. După atâta timp, se dovedise prea slabă ca să transforme în faptă ceea ce ce trebuia făcut.

— Spiritul meu a luat, pe moment, o pauză, Luminăţie, zise ea. Aşteaptă să fie revizuit de confraţii săi, sinceritatea şi temeritatea.

Prinţesa o privi, ridicându-şi o sprânceană.

Încă îngenuncheată pe prosop, Shallan se lăsă pe călcâie.

— De unde ştii ce e corect, Jasnah? Dacă nu le dai ascultare devoţiunilor, cum poţi lua o hotărâre?

— Asta depinde de filosofia fiecăruia. Ce contează cel mai mult pentru tine?

— Nu ştiu. Poţi să-mi spui tu?

— Nu, răspunse Jasnah. Dacă-ţi ofer răspunsurile, nu simt cu nimic mai bună decât devoţiunile, care impun credinţe.

— Devoţiunile nu reprezintă răul, Jasnah.

— În afara cazului când încearcă să conducă lumea.

Shallan îşi strânse buzele într-o linie subţire. Războiul Pierderii distrusese Hierocraţia, împărţind vorinismul în devoţiuni. Era consecinţa inevitabilă a încercării unei religii de a guverna. Devoţiunile aveau menirea de a da lecţii de morală, nu de a o impune. Asta li se potrivea ochi-luminoşilor.

— Spui că nu-mi poţi oferi răspunsuri, zise ea. Dar pot cere sfatul cuiva mai înţelept? Al cuiva care a trecut prin aceleaşi experienţe înaintea mea? De ce scriu filosoafele noastre, de ce trag concluzii, dacă nu pentru a-i influenţa pe alţii? Tu însăţi mi-ai spus că informaţiile n-au niciun preţ dacă nu le folosim ca să facem raţionamente.

Jasnah zâmbi, coborându-şi braţele în apă şi spălându-se de săpun. Shallan îi surprinse în ochi un licăr de triumf. Nu susţinea diverse idei fiindcă ar fi crezut neapărat în ele; voia doar s-o stârnească pe Shallan. Ceea ce era enervant. Cum puteai şti ce credea de fapt, dacă adopta asemenea puncte de vedere contradictorii?

— Te porţi ca şi cum n-ar exista decât un singur răspuns, spuse prinţesa, făcându-i semn lui Shallan să-i aducă un prosop şi ieşind din bazin. Un singur răspuns, absolut valabil întotdeauna.

Shallan se grăbi să se supună şi-i aduse un prosop mare, pufos.

— Nu e ăsta rolul filosofiei? Să găsească răspunsuri? Să caute veridicitatea, adevăratul sens al lucrurilor?

Continuând să se şteargă, Jasnah o privi, ridicându-şi o sprânceană.

— Ce e? întrebă tânăra, cuprinsă brusc de sfială.

— Cred că e momentul potrivit pentru un exerciţiu practic, răspunse Jasnah. În afara Palanaeumului.

— Acum? E atât de târziu!

— Ţi-am spus că filosofia e o artă practică.

Jasnah se înfăşură în prosop, apoi întinse mâna şi scoase Animmodul din pungă. Îşi potrivi lanţurile în jurul degetelor, fixându-şi nestematele pe dosul palmei.

— O să ţi-o dovedesc. Haide, ajută-mă să mă-mbrac.

În copilărie, Shallan savurase serile în care izbutea să se furişeze afară, în grădină. Când se aşternea peste ea pătura întunericului, părea un cu totul alt loc. În umbra nopţii putea să-şi imagineze că mugurii-de-stâncă, cojile-de-piatră şi copacii erau plante din ţinuturi străine. Râcâielile cremlingilor care ieşeau din crăpături păreau paşii misterioşi ai unor oameni de pe meleaguri îndepărtate. Negustori cu ochii mari, veniţi din Shinovar, un călăreţ de carapace-mare din Kadrix sau un marinar de pe una dintre corăbiile înguste care pluteau pe Lacul Străveziu.

Însă când mergea noaptea prin Kharbranth nu-şi imagina aceleaşi lucruri. Cândva îşi făcuse un joc incitant închipuindu-şi nişte siluete negre care cutreierau întunericul – însă acolo acele siluete ar fi putut fi reale. În loc să devină un loc misterios şi incitant, Kharbranth i se părea, pe timp de noapte, la fel ca ziua – dar ceva mai periculos.

Jasnah nu lua în seamă strigătele purtătorilor de carete şi de palanchine. Mergea încet, purtând o rochie frumoasă, violetă cu auriu, cu Shallan pe urmele ei, îmbrăcată în mătase albastră. Jasnah nu întârziase ca să-şi aranjeze părul după baie, aşa că-l avea despletit, revărsându-i-se pe umeri în valuri, aproape scandalos în libertatea lui.

Se plimbau pe Ralinsa – drumul principal, care şerpuia pe coasta dealului, legând Conclavul de port. În ciuda orei târzii, era plin de oameni şi mulţi dintre cei care-l

străbăteau păreau să poarte noaptea în ei. Erau mai morocănoşi, mai întunecaţi la faţă. Locul continua să răsune de strigăte, dar noaptea era şi-n ele, în grosolănia cuvintelor şi în tonul tăios. Coasta abruptă de deal pe care se înălţa oraşul nu era mai puţin ticsită de clădiri decât în alte dăţi, dar şi ele păreau s-atragă noaptea. Erau negre, ca pietrele arse-n foc. Rămăşiţe găunoase.

Se auzeau şi clopoţeii. În întuneric, oricare dintre ei suna, de fiecare dată, ca un mic ţipăt. Făceau prezenţa vântului mai palpabilă, îl preschimbau în ceva viu, care stârnea, la fiecare trecere, un amalgam supărător de clinchete. O adiere se înălţă în văzduh şi peste Ralinsa se prăvăli o avalanşă de sunete. Shallan se pomeni că era cât pe-aci să se ghemuiască în faţa ei.

— N-ar trebui să chemăm un palanchin, Luminăţie? întrebă ea.

— Palanchinul ar putea dăuna lecţiei, răspunse Jasnah.

— Dacă n-ai nimic împotrivă, aş putea învăţa lecţia asta în timpul zilei.

Jasnah se opri şi-şi îndreptă privirea către o stradă lăturalnică, mai întunecată.

— Ce zici de strada aia, Shallan?

— Nu mi se pare deosebit de atrăgătoare.

— Şi totuşi, e drumul cel mai scurt dintre Ralinsa şi cartierul teatrelor, spuse prinţesa.

— Acolo mergem?

— Nu „mergem” nicăieri, răspunse Jasnah, intrând pe strada laterală. Acţionăm, chibzuim şi învăţăm.

Shallan o urmă, nervoasă. Noaptea le înghiţi; lumina venea numai din când în când, dinspre câte o tavernă sau o prăvălie deschisă până târziu. Jasnah purta peste Animmod mănuşa ei neagră, fără degete, care ascundea strălucirea nestematelor.

Shallan îşi dădu seama că o cuprindeau fiori reci. Simţea, prin tălpile papucilor, toate denivelările terenului pe care umblau, toate pietricele, toate crăpăturile. Se uită nervoasă în jur când trecură pe lângă un grup de muncitori adunaţi în faţa uşii unei taverne. Erau ochi-întunecaţi, fireşte. În întuneric, diferenţa părea mult mai mare.

— Luminăţie? întrebă ea, în şoaptă.

— Când suntem tineri, ne dorim răspunsuri simple, spuse Jasnah. Poate că nu există nicio dovadă a tinereţii mai puternică decât dorinţa ca totul să fie *aşa cum ar trebui.* Aşa cum a fost întotdeauna.

Shallan se încruntă, continuând să se uite peste umăr la bărbaţii din faţa tavernei.

— Cu cât ne maturizăm mai mult, cu atât ne punem mai multe întrebări. Începem să ne întrebăm de ce. Totuşi, încă ne mai dorim un răspuns simplu. Presupunem că oamenii din jur – adulţii, conducătorii – au aceste răspunsuri. Indiferent ce ne-ar oferi ei, de cele mai multe ori suntem mulţumiţi.

— Eu n-am fost mulţumită niciodată, spuse Shallan. Am vrut mai mult.

— Ai fost matură, spuse Jasnah. Ceea ce descrii ni se întâmplă multora dintre noi, pe măsură ce ni se înmulţesc anii. Am într-adevăr impresia că înaintarea în vârstă, înţelepciunea şi *întrebările puse nouă înşine* sunt sinonime. Cu cât mai bătrâni suntem, cu atât e mai probabil să respingem răspunsurile simple. În afara cazului când ni se pune cineva în cale şi ne cere să-l acceptăm, indiferent ce s-ar întâmpla, zise Jasnah strângându-şi pleoapele. Te întrebi de ce resping devoţiunile.

— Da, aşa e.

— Pentru că aproape toate încearcă să pună capăt

întrebărilor.

Jasnah se opri. Pe urmă îşi scoase mănuşa cu un gest scurt, folosindu-se de lumina de sub ea ca să poată vedea strada din jur. Nestematele de pe mâna ei – mai mari decât broamii – străluceau ca nişte torţe, una roşie, una albă, una cenuşie.

— E înţelept să-ţi arăţi astfel bogăţia, Luminăţie? întrebă foarte încet Shallan, uitându-se în jur.

— Nu e. Cu siguranţă nu. Mai ales aici. Vezi tu, strada asta şi-a câştigat recent o notorietate aparte. În ultimele două luni s-a întâmplat de trei ori ca oamenii care au ieşit de pe drumul principal ca să meargă spre teatre pe strada asta să fie opriţi de tâlhari. În toate cele trei cazuri, oamenii au fost ucişi.

Shallan simţi cum sângele îi fugea din obraji.

— Garda oraşului n-a făcut nimic, adăugă Jasnah. Taravangian i-a mustrat de mai multe ori cu asprime, însă căpitanul gărzii e văr cu un ochi-luminoşi foarte influent din oraş, iar el nu e un rege deosebit de puternic. Unii bănuiesc că aici se mai ascunde şi altceva, că tâlharii mituiesc garda. Pe moment, acţiunile acesteia sunt irelevante, pentru că, precum vezi, în ciuda reputaţiei locului, nu-l păzeşte nimeni.

Jasnah îşi puse mănuşa, cufundând iarăşi strada în beznă. Shallan clipi, obişnuindu-şi din nou ochii cu întunericul.

— Cât de nesăbuite crezi că suntem venind aici, noi, două femei fără apărare, în haine scumpe şi cu bogăţii asupra lor? o întrebă Jasnah.

— *Foarte* nesăbuite. Jasnah, putem pleca? Indiferent la ce lecţie te-ai gândit, nu merită aşa ceva.

Prinţesa îşi uni buzele, transformându-le într-o linie, apoi îşi întoarse privirea către o alee îngustă, încă şi mai

întunecoasă, care pornea din strada pe care se aflau. Acum, după ce îşi pusese mănuşa la loc, bezna era aproape de nepătruns.

— Te afli într-un moment interesant al vieţii tale, Shallan, spuse ea, îndoindu-şi degetele. Eşti destul de matură ca să-ţi pui întrebări, ca să-i întrebi pe alţii, ca să respingi ceea ce îţi este descris, pur şi simplu *pentru că* ţi-a fost descris. Dar te agăţi şi de idealismul tinereţii. Ai senzaţia că trebuie să existe un Adevăr unic, care defineşte totul – şi crezi că, odată ce-l vei găsi, tot ce te nedumereşte acum va căpăta dintr-odată sens.

— Eu…

Shallan ar fi vrut s-o contrazică, dar cuvintele prinţesei înfăţişau totul cu exactitate. Era obsedată de faptele cumplite pe care le săvârşise, de fapta cumplită pe care avea de gând s-o săvârşească. Era cu putinţă să faci ceva atât de îngrozitor din dorinţa de a înfăptui ceva minunat?

Prinţesa intră pe aleea îngustă.

— Jasnah! strigă Shallan. Ce faci?

— Asta e filosofie în acţiune, copilă. Vino cu mine.

Tânăra şovăi la intrarea pe alee, cu inima bătându-i puternic, cu mintea tulbure. Vântul sufla şi clopoţeii sunau ca nişte stropi de ploaie îngheţaţi care se sparg când se izbesc de piatră. Hotărându-se într-o clipă, se grăbi pe urmele lui Jasnah, preferând să aibă companie, chiar şi în întuneric, în loc să rămână singură. Licărirea umbrită a Animmodului izbutea cu greu să le lumineze drumul, iar Shallan mergea în umbra prinţesei.

Se auziră zgomote în spatele lor. Shallan se răsuci cu o tresărire şi văzu mai multe forme întunecate îngrămădindu-se la intrarea pe alee.

— Of, Părinte al Furtunii, şopti.

De ce? De ce făcea Jasnah asta?

Tremurând, o prinse pe prinţesă de rochie cu mâna liberă. Alte umbre se mişcau în faţa lor, venind din capătul mai îndepărtat al aleii. Se apropiară, mormăind şi împroşcând apa murdară şi stătută din băltoace. Papucii lui Shallan erau deja îmbibaţi cu apă rece.

Jasnah se opri. Slaba lumină a Animmodului ei acoperit se reflecta în metalul din mâinile celor care le vânau. Erau săbii sau cuţite.

Bărbaţii aceia se pregăteau să ucidă. Nu jefuiai femei ca Jasnah şi Shallan, femei cu legături sus-puse, lăsându-le în viaţă ca să depună mărturie. Bărbaţii aceia nu erau tâlharii galanţi din poveştile romantice. Trăiau ştiind în fiecare clipă că dacă erau prinşi, aveau să fie spânzuraţi.

Paralizată de frică, Shallan nu putea nici măcar să ţipe.

„Părinte al Furtunii, Părinte al Furtunii, Părinte al Furtunii!"

— Şi acum, lecţia, spuse Jasnah cu voce aspră, cruntă.

Îşi smulse mănuşa.

Lumina revărsată brusc era aproape orbitoare. Shallan ridică o mână ca să-şi ferească ochii şi se retrase împleticindu-se pentru ca în cele din urmă să se sprijine de zidul care mărginea aleea. Erau înconjurate de patru bărbaţi. Nu cei din uşa tavernei, alţii. Pe care ea nu-i observase urmărindu-le. Acum le vedea cuţitele şi dorinţa de a ucide din adâncul ochilor.

Ţipătul ei se înălţă, eliberat în sfârşit.

Bărbaţii mormăiră la apariţia luminii orbitoare, dar continuară să se apropie. Unul, cu pieptul lat şi barba neagră, se năpusti la Jasnah, cu arma ridicată. Prinţesa întinse liniştită mâna, cu degetele înclinate, şi o apăsă pe pieptul bărbatului care-şi repezea spre ea cuţitul. Lui Shallan i se opri răsuflarea în gât.

Mâna lui Jasnah pătrunse prin pielea bărbatului, iar el

încremeni. O clipă mai târziu, ardea.

Nu, nu ardea, *devenise* foc. Cât ai clipi, se preschimbase în flăcări. Înălţate în jurul mâinii lui Jasnah, aveau conturul unui om cu capul dat pe spate şi cu gura căscată. Preţ de-o clipă, flăcările care-i aduceau moartea bărbatului întrecură în strălucire nestematele prinţesei.

Ţipătul lui Shallan se stinse. Silueta de flăcări era de o frumuseţe stranie. Peste o clipă dispăru, iar focul se risipi în aerul nopţii, lăsând o imagine portocalie să zăbovească în ochii lui Shallan.

Ceilalţi trei bărbaţi începură să înjure, îndepărtându-se în grabă şi împiedicându-se îngroziţi unul de altul. Unul căzu. Jasnah se răsuci, nepăsătoare, trecându-şi degetele peste umărul lui în vreme ce el se străduia să se salte în genunchi. Bărbatul se transformă în cristal – o siluetă de cuarţ pur, fără niciun defect – iar hainele i se transformară şi ele. Diamantul Animmodului păli, dar mai păstră suficientă Lumină de Furtună ca să trimită curcubeie de scântei prin leşul preschimbat.

Ceilalţi doi bărbaţi fugiră în direcţii opuse. Jasnah respiră adânc, închise ochii şi-şi înălţă mâna deasupra capului. Shallan îşi duse mâna interzisă la piept, uluită, năucită, îngrozită.

Lumina de furtună ţâşni din mâna prinţesei ca două fulgere gemene, simetrice. Fiecare dintre acestea lovi câte un tâlhar, iar ei plesniră şi se umflară, devenind fum. Hainele goale le căzură la pământ. Cristalul de cuarţ fumuriu al Animmodului crăpă cu un pocnet ascuţit şi lumina îi dispăru, lăsând-o pe Jasnah doar cu diamantul şi cu rubinul.

Rămăşiţele celor doi hoţi se înălţară în aer – vălurele de vapori unsuroşi. Ea deschise ochii, părând nefiresc de calmă. Îşi trase din nou mănuşa peste fabrial – folosindu-se

de mâna interzisă ca să şi-o sprijine de burtă în timp ce-şi strecura înăuntru degete mâinii libere. Pe urmă se întoarse, senină, pe drumul pe care veniseră. Lăsă leşul de cristal în urmă, îngenuncheat, cu o mână ridicată. Încremenit pe vecie.

Shallan se dezlipi de zid şi se grăbi pe urmele prinţesei, îngreţoşată şi uluită. Ardenţilor li se interzicea să-şi folosească Animmodurile asupra oamenilor. Şi chiar le foloseau rareori în văzul altcuiva. Dar cum reuşise Jasnah să lovească doi oameni de la distanţă? Judecând după tot ce citise – din puţinul pe care-l puteai găsi – pentru Animmodelare era nevoie de contact fizic.

Prea copleşită ca să ceară răspunsuri, rămase tăcută – cu mâna liberă la tâmplă, străduindu-se să-şi controleze tremurul şi respiraţia întretăiată – în timp ce Jasnah striga după un palanchin. În cele din urmă apăru unul, şi cele două femei se urcară.

Se aşezară faţă-n faţă şi purtătorii le duseră către Ralinsa, zgâlţâindu-le la fiecare pas. Jasnah scoase absentă cristalul de cuarţ fumuriu din Animmod şi şi-l îndesă în buzunar. Putea să fie vândut unui giuvaergiu care să facă nestemate mai mici din bucăţile recuperate.

— A fost oribil, spuse Shallan în cele din urmă, cu mâna încă la piept. Cea mai cumplită experienţă pe care am avut-o vreodată. Ai *ucis* patru oameni.

— Patru oameni care aveau de gând să ne bată, să ne jefuiască, să ne ucidă şi, poate, să ne siluiască.

— I-ai ademenit, ca să vină după noi!

— I-am silit eu să facă vreo crimă?

— Ţi-ai arătat nestematele.

— O femeie nu poate merge cu lucrurile ei pe o stradă a oraşului?

— Noaptea? întrebă Shallan. Printr-un cartier periculos?

Arătându-şi bogăţiile? Ai provocat pur şi simplu cele petrecute!

— Şi asta-nseamnă că era corect să se petreacă? Îi ierţi pentru ceea ce voiau să facă?

— Sigur că nu! Dar nici ceea ce ai făcut tu nu e corect!

— Totuşi, oamenii ăia au dispărut de pe străzi. Locuitorii oraşului sunt mult mai în siguranţă. Ceea ce-l îngrijora atât de mult pe Taravangian s-a rezolvat şi niciun trecător n-o să le mai cadă victimă acelor tâlhari. Câte vieţi am salvat?

— Ştiu doar câte ai luat, răspunse Shallan. Şi asta folosind puterea unui obiect care ar trebui să fie sacru!

— Filosofie în acţiune. O lecţie importantă pentru tine.

— Ai făcut totul de dragul unei demonstraţii, spuse încet Shallan. Ca să-mi *dovedeşti* că poţi. Pe focurile infernului, Jasnah, cum ai putut să *faci* aşa ceva?

Jasnah nu răspunse. Shallan rămase cu privirea asupra ei, căutând să desluşească vreun sentiment în ochii lipsiţi de expresie. „Părinte al Furtunii! O cunosc cu adevărat pe femeia asta? Cine e, de fapt?"

Jasnah se lăsă pe spate, uitându-se cum trecea oraşul pe lângă ele.

— N-am făcut-o doar de dragul unei demonstraţii, copilă. De ceva vreme am senzaţia că profit de ospitalitatea Maiestăţii Sale. Nu-şi dă seama cât de multe necazuri poate avea din cauza alianţei cu mine. În plus, astfel de oameni…

În vocea ei era ceva, o iritare pe care Shallan n-o mai simţise până atunci.

„Ce ţi s-a făcut?" se întrebă tânăra, îngrozită. „Şi cine-a făcut-o?"

— Oricum, continuă Jasnah, acţiunea din seara asta a avut loc pentru că am ales această cale, nu pentru că am simţit că e nevoie să vezi tu ceva anume. Însă prilejul ivit a

oferit şi o şansă de instruire, de ridicare a unor întrebări. Sunt monstru, sau erou? Adineauri am ucis patru oameni, sau am împiedicat patru criminali să mai umble pe străzi? Merită o femeie să i se întâmple ceva rău numai pentru că s-a dus acolo unde o poate ajunge răul? Am avut dreptul să mă apăr? Sau am căutat doar o scuză ca să iau nişte vieţi?

— Nu ştiu, şopti Shallan.

— O să-ţi petreci următoarea săptămână analizând cele petrecute şi gândindu-te la ele. Dacă vrei să fii o erudită – una *adevărată,* care schimbă lumea – atunci va trebui să te confrunţi cu astfel de întrebări. Va veni o vreme când vei fi nevoită să iei hotărâri care-ţi vor întoarce stomacul pe dos, Shallan Davar. Trebuie să fii pregătită pentru astfel de hotărâri.

Jasnah tăcu şi privi afară în timp ce purtătorii palanchinului le duceau către Conclav. Prea tulburată ca să mai spună ceva, Shallan suportă restul drumului în tăcere. Merse în urma lui Jasnah pe culoarele tăcute, trecând pe lângă erudite care se duceau spre Palanaeum, pentru un studiu în miez de noapte.

Odată ajunse în apartamentul lor, o ajută pe prinţesă să se dezbrace, deşi detesta s-o atingă. N-ar fi trebuit să simtă asta. Bărbaţii omorâţi de Jasnah erau creaturi cumplite şi Shallan nu se îndoia aproape deloc că ar fi ucis-o. Dar nu o nemulţumea fapta în sine, ci sângele rece şi insensibilitatea cu care fusese săvârşită.

Simţindu-se încă amorţită, Shallan îi aduse lui Jasnah cămaşa de noapte, în timp ce prinţesa îşi scotea bijuteriile şi le punea pe măsuţa de toaletă.

— I-ai fi putut lăsa pe ceilalţi trei să plece, spuse Shallan, întorcându-se la Jasnah, care se aşezase ca să-şi perie părul. Nu era nevoie să ucizi decât unul.

— Nu, nu e aşa, spuse Jasnah.

— De ce? Ar fi fost prea înspăimântaţi ca să mai jefuiască pe cineva vreodată.

— N-ai de unde s-o ştii. Mi-am dorit sincer să-i văd pe oamenii ăia dispărând. O fată neatentă, care se-ntoarce acasă după o zi de muncă într-o tavernă, nu se poate apăra. Dar eu pot. Şi-am s-o fac.

— Dar nu eşti împuternicită s-o faci, nu în oraşul altcuiva.

— E adevărat, răspunse Jasnah. E un alt punct de vedere care trebuie luat în considerare, aşa cred.

Îşi ridică peria spre păr, întorcându-se ostentativ cu spatele la Shallan. Închise ochii, ca şi cum ar fi vrut să-i ceară femeii mai tinere să tacă.

Animmodul stătea pe o măsuţă, alături de cerceii prinţesei. Shallan strânse din dinţi, ridicând cămaşa de noapte moale, din mătase. Jasnah rămăsese numai în lenjeria de corp şi îşi peria părul.

„Va veni o vreme când vei fi nevoită să iei hotărâri care-ţi vor întoarce stomacul pe dos, Shallan Davar…”

„M-am confruntat deja cu ele.”

„Pe una o am în faţă chiar acum.”

Cum *îndrăznea* Jasnah să facă aşa ceva? Cum *îndrăznea* s-o amestece pe Shallan? Cum *îndrăznea* să folosească pentru distrugere ceva atât de frumos şi de sacru ca un fabrial?

Jasnah nu merita să stăpânească Animmodul.

Cu o mişcare rapidă a mâinii, Shallan îşi îndesă cămaşa de noapte împăturită sub braţul interzis, apoi îşi strecură mâna în punga ascunsă şi scoase cristalul fumuriu intact din Animmodul tatălui ei. Se apropie de măsuţă şi – folosind mişcarea ca să plaseze cămaşa de noapte pe tăblie, ca acoperire, făcu schimbul. Îşi strecură Animmodul bun în mâna interzisă din mânecă şi făcu un pas înapoi în

clipa când Jasnah deschise ochii, uitându-se la cămaşa care acum stătea, nevinovată, alături de Animmodul stricat.

Lui Shallan i se tăie răsuflarea.

Jasnah închise din nou ochii şi îi întinse peria.

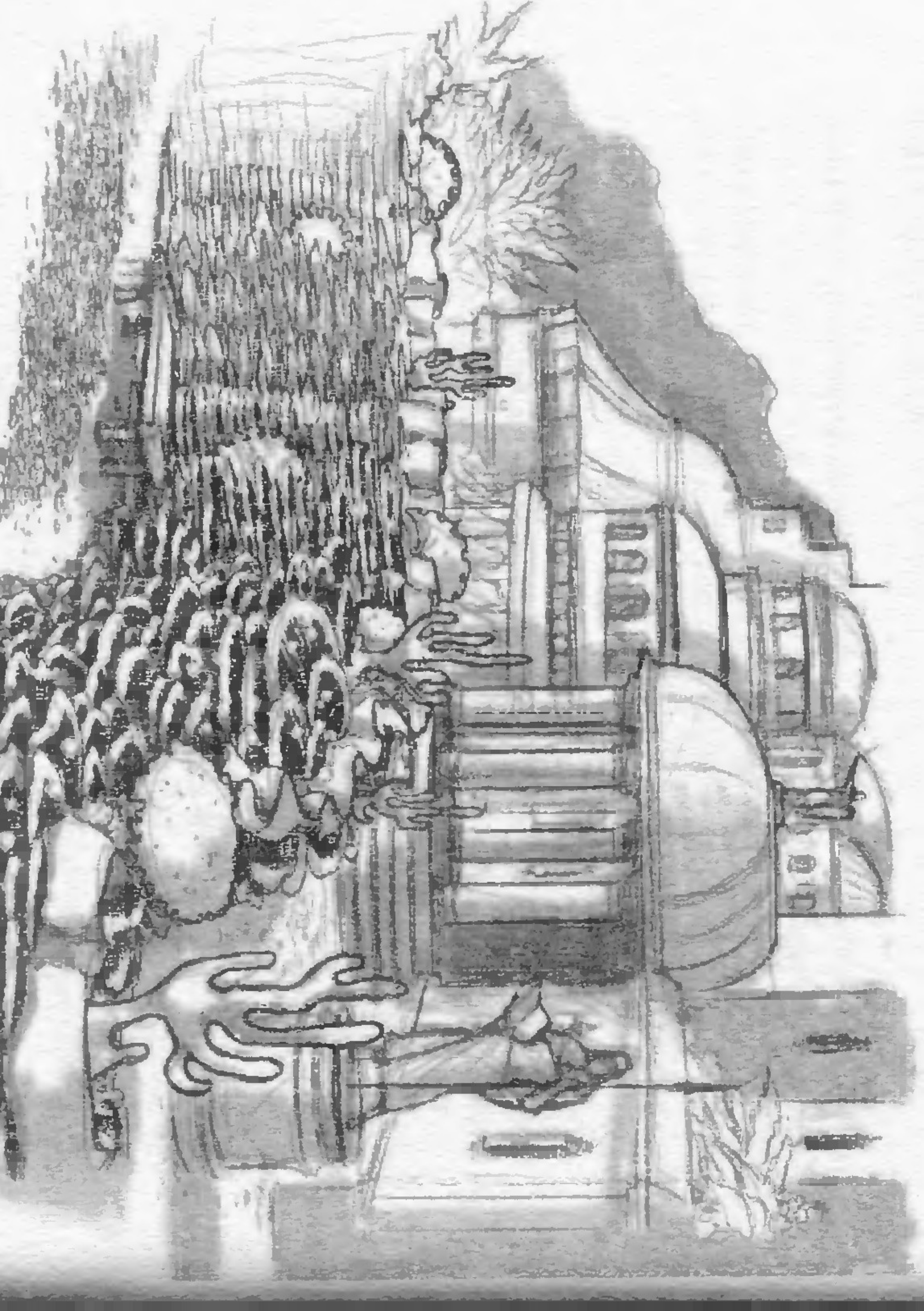
— De cincizeci de ori în seara asta, Shallan. A fost o zi obositoare.

Cu mişcări mecanice, făcute din obişnuinţă, cu degetele mâinii interzise încleştate în jurul Animmodului furat, în timp ce peria părul lui Jasnah, Shallan era cuprinsă de panică la gândul că aceasta putea să observe înlocuirea în orice clipă.

Dar nu o observă. Nici când îşi puse cămaşa de noapte. Nici când îndesă Animmodul stricat în caseta cu bijuterii, încuind-o apoi cu cheiţa purtată la gât în timpul somnului.

Shallan ieşi din cameră năucită şi agitată. Istovită, îngreţoşată, nedumerită.

Dar fără să fi fost descoperită.

37
LATURI

CU CINCI ANI ŞI JUMĂTATE ÎN URMĂ

— Kaladin, uită-te la piatra asta, spuse Tien. Îşi schimbă culoarea când o priveşti din altă parte.

Kal îşi desprinse privirea de fereastră şi se întoarse spre fratele lui. Acum, când împlinise treisprezece ani, Tien se transformase dintr-un băiat entuziast într-un adolescent entuziast. Deşi crescuse, era încă scund pentru vârsta lui şi claia lui de păr ciufulit, castaniu cu negru, încă respingea orice încercare de a-l aşeza cum trebuie. Stătea ghemuit lângă masa din lemn lustruit de copac-ştiulete, cu ochii la nivelul suprafeţei lucioase, uitându-se la o piatră mică, diformă.

Kal stătea pe un taburet şi cojea rădăcini-lungi cu un cuţit scurt. Rădăcinile cafenii erau murdare pe exterior şi lipicioase când le tăia, aşa că, umblând cu ele, îşi acoperise degetele cu un strat gros de crem. Termină una şi i-o întinse mamei lui, care o spălă şi o tăie felii în oala pentru tocană.

— Mamă, uită-te la asta, spuse Tien.

Soarele după-amiezii târzii îşi strecura razele prin fereastra din partea ferită de furtună, scăldând masa în lumină.

— Din partea asta, piatra are sclipiri roşii, dar când priveşti din partea cealaltă, e verde.

— Poate că e magică, spuse Hesina.

Bucăţile de rădăcină-lungă cădeau una după alta în oală, iar clipocitul apei împroşcate scotea de fiecare dată o notă

uşor diferită de cea dinaintea ei.

— Cred că trebuie să fie, zise Tien. Sau are un spren? Sprenii trăiesc în pietre?

— Sprenii trăiesc în orice, răspunse Hesina.

— Nu pot trăi în *orice,* zise Kal, lăsând o coajă să cadă în găleata de la picioarele lui.

Se uita pe fereastră, supraveghind drumul care lega oraşul de vila lordului său.

— Ba da, spuse Hesina. Sprenii apar când se schimbă ceva – când se iveşte frica sau când începe să plouă. Sunt sufletul schimbării şi, ca urmare, sufletul tuturor lucrurilor.

— Această rădăcină-lungă, spuse Kaladin, ridicând-o neîncrezător.

— Are un spren.

— Şi dacă o tai felii?

— Fiecare bucată are un spren. Numai că e unul mai mic.

Kal se încruntă, cu ochii la tuberculul lung. Creşteau în crăpăturile pietrei, acolo unde se aduna apa. Aveau un vag gust de minerale, dar erau uşor de cultivat. Era o perioadă când familia lui avea nevoie de hrană ieftină.

— Atunci noi mâncăm spreni, spuse Kal cu voce egală.

— Nu, răspunse ea, noi mâncăm rădăcinile.

— Când *suntem nevoiţi,* adăugă Tien cu o strâmbătură.

— Şi sprenul? insistă Kal.

— Sprenii sunt eliberaţi. Se întorc în locul unde trăiesc ei, oricare o fi acela.

— Eu am un spren? întrebă Tien, privindu-şi pieptul.

— Tu ai un suflet, dragule. Eşti om. Dar părţile corpului tău ar putea avea câte un spren care locuieşte în ele. Câte unul foarte mic.

Tien se ciupi de piele, ca şi cum ar fi încercat să scoată

micul spren afară.

— Balega, spuse Kal pe neaşteptate.

— Kal! se răsti Hesina. Nu e o discuţie potrivită la ora mesei.

— Balega, repetă el cu încăpăţânare. Are un spren?

— Cred că da.

— Balegospren, spuse Tien, apoi chicoti.

Mama lui continuă să taie rădăcinile.

— De unde până unde toate întrebările astea, aşa, dintr-odată?

Kal ridică din umeri.

— Voiam doar… nu ştiu. Aşa.

Se gândise de curând la felul în care mergeau lucrurile în lume şi se întrebase în ce fel îşi găsea el locul în ea. Ceilalţi băieţi de vârsta lui nu-şi puneau astfel de întrebări. Cei mai mulţi ştiau ce le aducea viitorul. Munca la câmp.

Însă el avea totuşi de ales. În ultimele câteva luni se hotărâse, în sfârşit. Dorea să devină soldat. Împlinise cincisprezece ani şi se putea oferi voluntar la sosirea următorului recrutor în oraş. Exact asta avea de gând să facă. Gata cu şovăielile. Avea să-nveţe să lupte. Şi cu asta basta. Sau nu?

— Vreau să înţeleg, spuse. Vreau doar ca totul să aibă sens.

La asta, mama lui zâmbi, stând în picioare, în rochia ei cafenie de lucru, cu părul legat la spate într-o coadă, cu creştetul acoperit de basmaua ei galbenă.

— Ce e? întrebă el. De ce zâmbeşti?

— Vrei *doar* ca totul să aibă sens?

— Da.

— Ei, data viitoare când vin ardenţii în oraş să ardă rugăciuni şi să Eleveze Chemările oamenilor, o să transmit mesajul, zise ea şi zâmbi. Până atunci, continuă să cureţi

rădăcini.

Kal oftă, dar îi dădu ascultare. Se uită din nou pe fereastră şi de uimire era cât pe-aci să scape rădăcina din mână. Trăsura. Cobora pe drumul dinspre conac. Cuprins de panică, simţi fiorul unei ezitări. Făcuse planuri, se gândise, iar acum, când nu mai avea timp, ar fi vrut să rămână locului şi să cureţe în continuare tuberculi. Avea să se mai ivească o altă ocazie, fără nicio îndoială…

Nu. Se ridică în picioare şi încercă să nu-şi trădeze neliniştea în glas.

— Mă duc să mă spăl, spuse arătându-i degetele pline de crem.

— Ar fi trebuit să speli rădăcinile la început, cum ţi-am spus, observă mama lui.

— Ştiu, zise băiatul.

Oare oftatul plin de regret sunase fals?

— Poate c-ar trebui să le spăl acum pe toate, adăugă el.

Hesina nu spuse nimic, iar el adună rădăcinile rămase, traversă încăperea către uşă, cu inima bătându-i puternic, şi ieşi în lumina înserării.

— Vezi – îl auzi pe Tien spunând în spatele lui – din partea asta e verde. Nu cred că e un spren, mamă. E lumina. Ea face piatra să se schimbe…

Uşa se închise. Kal lăsă tuberculii şi alergă pe străzile din Vatra-de-Piatră, trecând pe lângă bărbaţi care tăiau lemne, pe lângă femei care aruncau lăturile după ce-şi spălaseră vasele, pe lângă un grup de bunici aşezaţi pe trepte ca să privească apusul. Îşi afundă mâinile în butoiul cu apă de ploaie, dar nu se opri în timp ce şi le scutura, împrăştiind stropi. Ocoli casa lui Mabrow Porcarul, trecu de apa-comună – o gaură mare, tăiată în piatra din mijlocul oraşului, pentru strângerea apei de ploaie – şi pe lângă zidul-spărgător, coasta abruptă de deal lângă care era

construit oraşul, ca să-l ferească de marile furtuni.

Acolo găsi un mic pâlc de cioate-grele. Noduroşi şi aproape de înălţimea unui om, copacii aceia aveau frunze numai pe părţile ferite de furtună, iar acestea se întindeau pe toată lungimea pomului, ca treptele unei scări, fluturând în bătaia unei adieri răcoroase. La apropierea lui Kal, frunzele mari ca nişte steaguri se apropiară de trunchi cu un pocnet, scoţând un şir de sunete şuierătoare.

Tatăl lui Kal stătea în partea cealaltă, cu mâinile împreunate la spate. Aştepta în locul unde drumul dinspre conac cotea către oraş. Când îl zări pe Kal, se răsuci cu o tresărire. Se îmbrăcase cu tot ce avea mai bun: o haină albastră, cu nasturi pe ambele părţi, ca ale ochi-luminoşilor. Dar o purta peste o pereche de pantaloni albi, care îşi arătau vechimea. Îl studie pe Kal prin ochelari.

— Vin cu tine, răbufni băiatul. Sus, la conac.

— Cum de-ai ştiut?

— Toată lumea ştie. Credeai că n-o să se vorbească despre asta dacă Luminlordul Roshone te invită la cină? Tocmai pe tine?

Lirin îşi feri privirea.

— I-am spus mamei tale să-ţi dea ceva de lucru.

— S-a străduit, zise Kal, strâmbându-se. Probabil c-o s-aud o furtună când o să găsească rădăcinile-lungi afară, lângă uşa din faţă.

Lirin nu zise nimic. Trăsura se opri în apropiere, cu roţile scrâşnind pe piatră.

— N-o să fie o cină plăcută şi liniştită, Kal, spuse Lirin.

— Nu sunt prost, tată.

Când Hesinei i se spusese că în oraş nu mai era nevoie de munca ei… Ei bine, exista un motiv pentru care nu mai mâncau decât rădăcini-lungi.

— Dac-o să-l înfrunţi, a fi bine să te susţină cineva.

— Şi acel cineva eşti tu?

— Sunt tot ce ai.

Vizitiul îşi drese glasul. Nu coborî să le deschidă portiera, aşa cum o făcea pentru Luminlordul Roshone.

Lirin se uită la Kal.

— Dacă mă trimiţi înapoi, plec, spuse băiatul.

— Nu. Vino, dacă trebuie.

Lirin se apropie de trăsură şi deschise portiera. Nu era cea elegantă, aurită, pe care-o folosea Roshone. Era cea de-a doua, cea veche, maronie. Kal se urcă, simţind, după acea mică victorie, un val de entuziasm – şi, în aceeaşi măsură, de panică.

Aveau să-l înfrunte pe Roshone. În sfârşit.

Banchetele din interior erau uimitoare, materialul roşu care le acoperea era mai moale decât orice mai atinsese Kal vreodată. Se aşeză, iar locul i se păru surprinzător de elastic. Lirin şi-l alese pe cel din faţa lui şi închise portiera, iar vizitiul pocni din bici asupra cailor. Trăsura întoarse şi porni la drum troncănind. Oricât de moale ar fi fost scaunul, drumul era cumplit de plin de hârtoape şi dinţii lui Kal clănţăneau, izbiţi unii de alţii. Era mai rău decât să mergi în căruţă, dar asta numai din cauză că înaintau mai repede.

— De ce n-ai vrut să ştim nimic despre asta? întrebă el.

— Nu eram sigur c-o să mă duc.

— Ce altceva ai fi putut să faci?

— Să plec, răspunse Lirin. Să te duc la Kharbranth şi să scap din oraşul ăsta, din regatul ăsta şi de meschinăria lui Roshone.

Kal clipi, şocat. La asta nu se gândise niciodată. Dintr-odată totul păru să ia amploare. Viitorul i se schimbă, înfăşurându-se în sine însuşi, pliindu-se într-un cu totul alt mod. Tatăl şi mama lui, Tien… *împreună* cu el.

— Serios?
Lirin dădu din cap, absent.
— Chiar dacă n-am merge la Kharbranth, sunt sigur că multe oraşe alethi ne-ar primi cu braţele deschise. Cele mai multe n-au avut niciodată un chirurg care să le poarte de grijă. Se descurcă aşa cum pot, cu localnici care au învăţat aproape tot ce ştiu din superstiţii sau ocupându-se de chullii răniţi din întâmplare. Ne-am putea muta chiar şi în Kholinar; sunt destul de priceput ca să găsesc de lucru ca ajutor al unui doctor.
— Atunci de ce nu plecăm? De ce *n-am plecat?*
Lirin se uită pe fereastră.
— Nu ştiu. Ar fi trebuit să plecăm. E logic. Avem bani. Aici nu suntem doriţi. Lordul oraşului ne urăşte, oamenii n-au încredere în noi, Părintele Furtunii însuşi pare dornic să ne nimicească.
În glasul lui Lirin era ceva. Regret?
— Cândva m-am străduit din răsputeri să plec, continuă el cu glas mai scăzut. Dar între căminul unui om şi casa lui există o legătură. Le-am purtat de grijă acestor oameni, Kal. Le-am adus pe lume copiii, le-am pus oasele la loc, le-am vindecat rănile. Tu ai văzut partea cea mai rea a lucrurilor, din ultimii ani, dar înainte de asta au fost alte vremuri, mai bune.
Se întoarse spre Kal, ţinându-şi mâinile împreunate în faţă, în trăsura care troncănea.
— Sunt ai mei, fiule. Şi eu sunt al lor. Acum, când Wistiow nu mai e, sunt răspunzător pentru ei. Nu-i pot lăsa în seama în Roshone.
— Chiar dacă lor *le e pe plac* ce face el?
— Mai ales din cauza asta, spuse Lirin, ducându-şi o mână la cap. Părinte al Furtuni, acum, când spun asta, sună şi mai prosteşte.

— Nu. Înţeleg. Aşa cred, răspunse Kal ridicând din umeri. Ei bine, cred că încă mai vin la noi când sunt răniţi. Se plâng, spunând cât de nefiresc e să tai un om. Dar vin. Multă vreme m-am tot întrebat de ce.

— Şi ai ajuns la vreo concluzie?

— Într-un fel. Am dedus că, la urma urmelor, preferă să rămână în viaţă ca să mai aibă zile să te blesteme. Asta fac. Exact aşa cum tu nu faci altceva decât să-i vindeci. Şi înainte *îţi dădeau* bani. Un om poate să spună tot felul de lucruri, dar inima lui e acolo unde merg sferele lui, zise Kal încruntându-se. Cred că ei chiar te-au apreciat.

Lirin zâmbi.

— Înţelepte vorbe. Uit mereu că eşti aproape bărbat, Kal. Când ai reuşit să te maturizezi fără să-mi dau eu seama?

„În noaptea când era cât pe-aci să fim jefuiţi”, îi trecu imediat prin minte lui Kal. „În noaptea când ai pus lumina în ochii oamenilor de afară şi mi-ai arătat că între curaj şi suliţa folosită în luptă nu e nicio legătură.”

— Te înşeli totuşi asupra unui lucru, adăugă Lirin. Ai spus că mă *apreciau.* Dar încă mă mai apreciază. A, da, bodogănesc, însă au făcut-o întotdeauna. Dar ne şi aduc de mâncare.

Kal tresări.

— Da?

— De unde crezi c-am mâncat în ultimele patru luni?

— Dar…

— Le e frică de Roshone, aşa că nu vorbesc despre asta. Lăsau mâncare pentru mama ta când se ducea să muncească sau o puneau, ca şi acum, în butoiul cu apă de ploaie, când era gol.

— Au încercat să ne jefuiască.

— Şi oamenii ăia sunt dintre cei care ne aduc mâncare.

Kal îi cântări spusele în timp ce trăsura oprea în faţa conacului. Trecuse mult timp de când nu mai fusese în vizită în clădirea imensă, cu două niveluri. Construcţia avea obişnuitul acoperiş cu o pantă îndreptată spre Obârşia marilor furtuni, dar era mult mai mare. Pereţii erau din pietre albe, masive, iar în partea ferită de vânt avea nişte maiestuoase coloane rectangulare.

Avea s-o vadă pe Laral? Îi era ruşine că ajunsese să se gândească la ea numai arareori.

Zona din faţă a curţii era înconjurată de un zid scund din piatră, acoperit cu numeroase soiuri de plante exotice. Deasupra se înşirau muguri-de-stâncă ai căror lujeri îi acopereau partea din afară. Pe partea interioară creşteau mănunchiuri dintr-un soi bulbos de coajă-de-piatră, deschizându-se într-o diversitate de culori. Nuanţe de portocaliu, de roşu, de galben şi de albastru. O parte dintre aceste ridicături aduceau cu nişte teancuri de stofă, cu faldurile deschizându-li-se ca nişte evantaie. Altele creşteau asemenea unor coarne. Cele mai multe aveau cârcei ca nişte fire unduind în bătaia vântului. Luminlordul Roshone se ocupa de curte cu mai multă atenţie decât o făcuse Wistiow. Trecură printre coloanele vopsite în alb şi intrară printre canaturile groase ale uşii de furtună. În interior, vestibulul avea un plafon scund, împodobit cu ceramică; sfere de zircon îl scăldau într-o lumină palidă, albastră.

Îi întâmpină un servitor înalt, în haină neagră şi lungă, cu o eşarfă de un violet strălucitor. Era Natir, devenit noul majordom după moartea lui Miliv. Fusese adus din Dalilak, un oraş mare de pe coasta de nord.

Îi conduse într-o sufragerie unde Roshone stătea la o masă lungă, dintr-un lemn de culoare întunecată. Câştigase în greutate, dar nu destul de mult ca să poată fi

considerat gras. Încă mai purta barba aceea înspicată cu fire cărunte, iar părul îi era uns şi dat pe spate, coborând către guler. Avea pantaloni albi şi o vestă roşie şi strâmtă, peste o cămaşă albă.

Începuse deja să mănânce, iar mirosul de mirodenii făcu stomacul lui Kal să chiorăie. De când nu mai mâncase carne de porc? Pe masă erau patru sosuri diferite în care putea fi cufundată, iar vinul lui Roshone era de un portocaliu intens, limpede. Mânca singur; fiul lui şi Laral nu se vedeau nicăieri.

Servitorul le arătă o altă masă, pregătită într-o încăpere de lângă sufragerie. Tatăl lui Kal îi aruncă o singură privire, apoi se îndreptă spre masa lui Roshone şi se aşeză. Lordul şovăi, cu ţepuşa la jumătatea drumului spre buze şi cu sosul picant de culoare maronie picurând pe masă, în faţa lui.

— Sunt de al doilea nahn, spuse Lirin, şi am fost invitat să cinez cu tine. Cu siguranţă că respecţi îndeajuns de mult preceptele privitoare la rang ca să-mi oferi un loc la masa ta.

Roshone strânse din dinţi, dar nu obiectă. Kal inspiră adânc şi se aşeză lângă tatăl lui. Înainte să plece la războiul de pe Câmpiile Sfărâmate, *trebuia* să ştie. Era oare tatăl lui un laş sau un om plin de curaj?

În lumina sferelor de acasă, Lirin păruse întotdeauna slab. Lucra în sala lui de operaţii, neluând în seamă ce se vorbea în oraş despre el. Îi spusese fiului său că n-avea voie să-nveţe lupta cu suliţa şi-i interzisese să se gândească la război. Nu aşa proceda un om laş? Dar cu cinci luni în urmă descoperise la el un curaj neaşteptat.

Şi, în lumina de un albastru liniştitor din palatul lui Roshone, Lirin privise în ochi un om care-i era cu mult superior ca rang, bogăţie şi putere. Şi nu şovăise. Cum

reuşea? Inima lui Kal bătea cu putere, incontrolabil. Îşi puse mâinile în poală ca să nu-şi trădeze cumva nervozitatea.

Roshone îi făcu semn unui servitor şi, în curând, la masă se pregătiră două locuri noi. Marginile încăperii erau întunecate. Masa lordului era o insulă de lumină în mijlocul unui vaste întinderi negre.

Pe masă erau vase cu apă pentru înmuierea degetelor, având alături şervete albe din pânză apretată. O masă pentru ochi-luminoşi. Kal mâncase rareori lucruri de o asemenea fineţe; încercă să nu se facă de râs când luă şovăitor o ţepuşă şi îl imită pe Roshone, folosindu-şi cuţitul ca să taie bucata de carne de la bază, ducându-şi-o apoi la buze şi muşcând. Carnea era gustoasă şi fragedă, deşi mirodeniile erau mult mai picante decât mâncarea cu care se obişnuise.

Lirin nu mânca. Îşi sprijinise coatele pe masă şi privea cum se ospătează luminlordul.

— Voiam să-ţi ofer prilejul să mănânci liniştit înainte de a discuta probleme serioase, spuse în cele din urmă Roshone. Dar nu pari dornic să-mi accepţi generozitatea.

— Nu sunt.

— Bine, spuse Roshone, luând o felie de pâine nedospită din coş, înfăşurându-şi-o în jurul ţepuşei cu care adună apoi mai multe bucăţi de legume şi mâncând totul laolaltă. Atunci spune-mi, cât crezi că mă mai poţi sfida? Familia ta e săracă lipită.

— Ne descurcăm foarte bine, îl întrerupse Kal.

Lirin îi aruncă o privire aspră, dar nu-l dojeni fiindcă vorbise.

— Fiul meu are dreptate. Avem din ce trăi. Şi, dacă n-o să mai meargă, putem pleca. N-o să mă înclin în faţa voinţei tale, Roshone.

— Dacă plecaţi, zise Roshone ridicând un deget, o să iau legătura cu lordul noului tău oraş şi o să-i povestesc despre sferele pe care mi le-ai furat.

— O cercetare în privinţa asta o să-mi dea dreptate. În plus, fiind chirurg, sunt imun la majoritatea cererilor pe care le-ai putea face.

Era adevărat. Tuturor bărbaţilor a căror îndeletnicire era esenţială pentru oraş şi ucenicilor acestora li se oferea o protecţie specială, chiar şi faţă de ochi-luminoşi. Codul de legi vorine ale cetăţeniei era destul de complicat pentru ca lui Kaladin să-i fie încă greu să-l înţeleagă.

— Da, o cercetare ţi-ar da câştig de cauză, admise Roshone. Ai fost foarte meticulos, ai pregătit toate documentele necesare. Ai fost singur cu Wistiow când şi-a pus sigiliul pe ele. În mod bizar, niciuna dintre condeierele lui n-a fost de faţă.

— Condeierele i-au citit documentele.

— Şi au părăsit încăperea.

— Pentru că Luminlordul Wistiow le-a poruncit să plece. Cred că au mărturisit asta.

Roshone ridică din umeri.

— N-am nevoie să dovedesc c-ai furat sferele, chirurgule. Nu trebuie decât să continui ceea ce fac acum. Ştiu că familia ta mănâncă resturi. Cât o să-i mai faci să sufere din cauza orgoliului tău?

— Nu se vor lăsa intimidaţi. Aşa cum nu mă voi lăsa nici eu.

— Nu-ntreb dacă sunteţi intimidaţi. Întreb dacă *răbdaţi* sau nu *de foame.*

— În niciun caz, răspunse Lirin, cu voce din ce în ce mai seacă. Dacă ducem lipsă de mâncare, ne putem ospăta din atenţia pe care ne-o acorzi cu dărnicie, luminlordule. Îţi simţim ochii privindu-ne, îţi auzim şoaptele către orăşeni.

Judecând după grija cu care ne urmăreşti, s-ar părea că *tu* eşti cel intimidat.

Roshone încremeni, cu ţepuşa între degetele lipsite de vlagă, cu ochii de un verde strălucitor îngustaţi, cu buzele strânse. În întuneric, ochii păreau aproape să-i *strălucească.* Kal trebuia să-şi impună să nu se mai simtă strivit sub greutatea privirii lui dezaprobatoare. Ochi-luminoşii ca Roshone aveau un aer de comandanţi.

„Nu e un ochi-luminoşi *adevărat.* E un gunoi. În cele din urmă, o să-i întâlnesc pe cei adevăraţi. Pe oamenii de onoare."

Lirin îi susţinu privirea cu seninătate.

— Fiecare lună în care rezistăm e o lovitură dată autorităţii tale. Nu mă poţi aresta, fiindcă o cercetare mi-ar da câştig de cauză. Ai încercat să-ntorci oamenii împotriva mea, dar ştiu cu toţii – în adâncul fiinţei lor – că au nevoie de mine.

Roshone se aplecă în faţă.

— Nu-mi place oraşul vostru prăpădit.

Lirin se încruntă la auzul răspunsului bizar.

— Nu-mi place să fiu tratat ca un *surghiunit,* continuă Roshone. Nu-mi place să trăiesc atât de departe de tot – de absolut tot – ce e important. Şi, mai presus de toate, nu-mi plac ochi-întunecaţii care se cred mai presus de rangul lor.

— Nu sunt în stare să te compătimesc.

Roshone rânji. Se uită în jos la mâncare, de parcă aceasta şi-ar fi pierdut brusc savoarea.

— Perfect. Să facem o... înţelegere. Eu iau nouă zecimi din sfere. Tu poţi păstra restul.

Kal se ridică, indignat.

— Tatăl meu n-o să accepte niciodată...

— Kal, îl întrerupse Lirin. Sunt în stare să vorbesc singur.

— Dar cu siguranţă n-o să faci târgul.

Lirin nu-i răspunse imediat.

— Du-te la bucătărie, Kal, spuse în cele din urmă. Întreabă-i dacă n-au ceva mai pe gustul tău.

— Tată, nu…

— Du-te, fiule.

Vocea lui Lirin era fermă.

Era adevărat? După tot ce se petrecuse, tatăl lui avea să capituleze pur şi simplu? Îşi simţi faţa împurpurându-se şi părăsi sufrageria în grabă. Ştia drumul către bucătărie. În copilărie mâncase adesea acolo, împreună cu Laral.

Plecă nu fiindcă i se ceruse, ci fiindcă nu voia ca tatăl lui sau Roshone să-i poată citi sentimentele: amărăciune, fiindcă se ridicase să-l atace pe luminlord, când tatăl lui plănuia să facă o înţelegere, umilinţă fiindcă acesta era dispus să se gândească la o înţelegere, frustrare fiindcă fusese trimis afară. Se simţi înjosit când descoperi că plângea. Trecu pe lângă doi dintre străjerii lui Roshone, postaţi în faţa unei uşi, sub lumina flăcării foarte mici a unei lămpi cu ulei fixate de perete. Trăsăturile lor colţuroase se conturau în nuanţe chihlimbarii.

Se îndepărtă de ei în grabă şi se opri să se lupte cu propriile emoţii abia dincolo de colţul unui zid, lângă suportul unei plante. Era un mugur de viţă de interior, o specie care fusese deprinsă să-şi păstreze florile la vedere; câteva, de formă conică, se ridicau din carapacea vestigială. Lampa de pe peretele de deasupra ardea cu flacără minusculă, dând o lumină chinuită. Se afla în partea din spate a vilei, lângă odăile servitorilor, unde nu se foloseau sfere pentru iluminare.

Kal se sprijini de perete, umplându-şi şi golindu-şi plămânii. Se simţea ca unul dintre cei zece neghiobi – mai exact, de parcă ar fi fost Cabine, care acţiona ca un copil,

deşi îşi lăsase cu multă vreme în urmă copilăria. Dar ce putea să creadă despre purtarea lui Lirin?

Se şterse la ochi, apoi împinse în uşile batante şi intră în bucătărie. Roshone îl păstrase pe bucătarul-şef al lui Wistiow. Barm era un bărbat înalt şi suplu, cu păr negru, pe care şi-l împletea. Mergea de-a lungul şirului de mese din bucătărie, dându-le instrucţiuni diverşilor bucătari din subordinea lui, în timp ce doi parshi intrau şi ieşeau pe uşile din spate ale vilei, cărând lăzi cu provizii. Barm ţinea în mână o lingură lungă de metal, cu care bătea într-o oală sau într-o cratiţă atârnată de tavan ori de câte ori dădea câte o poruncă.

Abia dacă-l privi în fugă pe Kal cu ochii săi căprui, apoi îi spuse unui servitor s-aducă nişte pâine nedospită şi nişte tallew mărunţit, cu fructe. Mâncare pentru copii. Kal se simţi încă şi mai stânjenit fiindcă Barm îşi dăduse imediat seama de ce fusese trimis la bucătărie.

Se îndreptă spre masa dintr-o firidă şi se aşeză, în aşteptarea mâncării. Era un separeu văruit în alb, cu tăblia mesei din ardezie. Se aşeză cu coatele pe piatră, cu capul în mâini.

De ce-l înfuria atât de tare gândul că tatăl lui ar fi putut da cea mai mare parte a sferelor în schimbul unei vieţi sigure? Era adevărat că, dacă s-ar fi întâmplat asta, n-ar mai fi rămas destui bani pentru trimiterea lui la Kharbranth. Însă se hotărâse deja să devină soldat. Aşa că n-avea importanţă, nu?

„O să intru în armată, se gândi. O să fug. O să...”

Visul lui – planul lui – i se păru dintr-odată incredibil de copilăresc. Îi aparţinea unui băiat care trebuia să primească mâncăruri cu fructe şi care era trimis afară când se discutau subiecte importante. Pentru prima oară, gândul că n-avea să fie instruit de chirurgi îl umplu de

regrete.

Uşa bucătăriei se deschise cu un pocnet. Fiul lui Roshone, Rillir, intră agale, vorbind cu cineva din spatele lui.

— … nu ştiu *de ce* ţine tata ca totul s-arate aici atât de mohorât, tot timpul. Lămpi cu ulei pe coridoare? Ar putea fi mai provincial? Chiar i-ar face bine dacă l-aş putea scoate la o vânătoare sau două. Am putea să tragem foloase din faptul că ne aflăm într-un loc atât de îndepărtat.

Rillir îl văzu pe Kal, dar trecu pe lângă el ca un om care a remarcat în trecere prezenţa unui taburet sau a unei etajere pentru vinuri; ştiind că se afla acolo, dar ignorându-l.

Iar ochii lui Kal erau aţintiţi asupra celei care-l urma pe Rillir. Laral. Fiica lui Wistiow.

Se schimbaseră atât de multe. Trecuse atât de mult timp, iar apariţia ei scoase la lumină sentimente vechi. Ruşine. Frământări. Ştia că părinţii lui speraseră să-l însoare cu ea? Simpla revedere îl tulbură pe de-a-ntregul. Dar nu. Tatăl lui putea să-l privească pe Roshone în ochi. Iar el putea să facă acelaşi lucru cu Laral.

Se ridică şi o salută cu o înclinare a capului. Ea îi aruncă o privire şi roşi uşor în timp ce intra, urmată de o guvernantă bătrână – o doamnă de companie.

Ce se-ntâmplase cu acea Laral pe care-o cunoscuse el, fata cu părul blond cu negru atârnând liber pe umeri, care se căţăra pe stânci şi alerga pe ogoare? Acum era înfăşurată în mătase galbenă şi lucioasă, o femeie ochi-luminoşi elegantă, cu părul aranjat cu grijă şi vopsit ca s-acopere firele blonde. Mâna stângă era ascunsă cu modestie în mânecă. Laral arăta ca o femeie ochi-luminoşi.

Averea lui Wistiow – câtă mai rămăsese – ajunsese la ea.

Pe urmă, când autoritatea asupra Vetrei-de-Piatră îi fusese atribuită lui Roshone, care primise şi vila, şi terenul din jur, Înaltul Prinţ Sadeas îi oferise lui Laral, în compensaţie, o zestre bogată.

— Tu, spuse Rillir, arătând cu capul către Kal şi vorbind cu un accent fără cusur, de orăşean. Fii băiat bun şi adu-ne ceva pentru cină. O să mâncăm aici, în firidă.

— Nu sunt servitor la bucătărie.

— Şi ce dacă?

Kal roşi.

— Dacă aştepţi vreun bacşiş sau vreo recompensă doar pentru că-mi aduci ceva de mâncare…

— Nu sunt… adică… zise Kal şi se uită spre fiica lui Wistiow. Spune-i, Laral.

Ea îşi feri privirea.

— Ei, dă-i drumul băiete, spuse. Fă ce ţi s-a cerut. Ne e foame.

Kal căscă gura la ea, apoi simţi că se înroşea şi mai mult.

— Nu… nu v-aduc nimic, izbuti să spună. N-are importanţă câte sfere-mi oferiţi. Nu sunt cărăuş. Sunt chirurg.

— A, eşti fiul *ăluia.*

— Sunt, răspunse Kal, surprins când îşi dădu seama cât de mândru se simţea spunând-o. N-o să mă las intimidat de tine, Rillir Roshone. Aşa cum nici tatăl meu nu se lasă intimidat de al tău.

„Numai că acum cad amândoi la înţelegere…”

— Tata nu mi-a spus ce amuzant eşti, zise Rillir, sprijinindu-se de perete. Părea cu zece ani mai mare decât Kal, nu doar cu doi. Ţi se pare aşadar ruşinos să-i aduci unui om ceva de mâncare? Fiind chirurg, ai devenit cu mult mai bun decât băieţii de la bucătărie?

— Ei, nu. Dar nu e asta Chemarea mea.
— Dar care e?
— Să vindec oamenii bolnavi.
— Şi eu n-o să mă-mbolnăvesc dacă nu mănânc? Nu se poate spune că e datoria ta să mă hrăneşti?
Kal se încruntă.
— E… ei bine, nu e nicidecum acelaşi lucru.
— Mi se pare că seamănă foarte mult.
— Auzi, de ce nu te duci pur şi simplu să-ţi iei singur mâncare?
— Nu e asta Chemarea mea.
— Dar care e? întrebă Kal, aruncându-i în faţă propriile cuvinte.
— Sunt moştenitorul oraşului, răspunse Rillir. Datoria mea e să conduc – să mă conving că toate treburile sunt făcute şi că oamenii au ocupaţii utile. Şi, aşa stând lucrurile, le dau însărcinări importante ochi-întunecaţilor leneşi, ca să-i fac utili.
Kal şovăi, din ce în ce mai furios.
— Vezi cum lucrează puţina lui minte, îi spuse Rillir lui Laral. Ca un foc muribund, arzându-şi bruma de lemne şi scoţând fum. A, şi, uite, din cauza dogorii i s-a-nroşit faţa.
— Rillir, te rog, zise Laral, punându-i mâna pe braţ.
El îi aruncă o privire, apoi îşi dădu ochii peste cap.
— Uneori eşti la fel de provincială ca tata, draga mea.
Îşi îndreptă spatele şi, cu o expresie resemnată, o conduse dincolo de firidă şi intrară în bucătăria propriu-zisă.
Kal se trânti pe banchetă, fiind cât pe-aci să-şi învineţească picioarele când se izbi cu putere de ea. Un servitor veni cu mâncarea şi i-o aşeză pe masă, ceea ce nu izbuti decât să-i aducă aminte cât de copilăros era. Aşa că n-o mâncă; se uită pur şi simplu la ea, până când intră în

bucătărie tatăl lui. Rillir şi Laral plecaseră între timp.

Lirin se apropie de alcov şi se uită la Kal.

— N-ai mâncat.

Băiatul clătină din cap.

— Ar fi trebuit să mănânci. Era gratis. Haide.

Părăsiră vila în tăcere, ieşind în întunericul nopţii. Trăsura îi aştepta şi, peste puţină vreme, Kal se văzu din nou faţă în faţă cu tatăl lui. Vizitiul îşi ocupă locul, făcând vehiculul să se legene, apoi pocni din bici şi puse caii în mişcare.

— Vreau să fiu chirurg, spuse Kal pe neaşteptate.

Pe faţa tatălui său – ascunsă în umbră – nu se putea citi nimic. Dar când vorbi, păru nedumerit.

— Ştiu asta, fiule.

— Nu. Vreau să fiu chirurg. Nu vreau să fug ca să mă duc la război.

Tăcere în întuneric.

— *Asta* aveai de gând? întrebă Lirin.

— Da, mărturisi Kal. Era o copilărie. Dar am hotărât că vreau în schimb să-nvăţ chirurgia.

— De ce? Ce te-a făcut să te răzgândeşti?

— Trebuie să ştiu cum gândesc ei, răspunse Kal, arătând cu capul în direcţia conacului rămas în urmă. Sunt deprinşi să-i zăpăcească pe alţii cu vorbele lor şi vreau să fiu în stare să-i înfrunt, să le pot da replica. Să nu mă plec în faţa lor ca…

Şovăi.

— Cum am făcut eu? întrebă Lirin, oftând.

Kal îşi muşcă buzele, dar trebuia să-ntrebe.

— Câte sfere ai fost de acord să-i dai? Mi-au mai rămas destule ca să merg la Kharbranth?

— Nu i-am dat nimic.

— Dar…

— Am stat o vreme de vorbă, certându-ne în privinţa sumelor. Pe urmă m-am prefăcut că mă-nfurii şi-am plecat.

— Te-ai prefăcut? întrebă Kal, nedumerit.

Lirin se aplecă spre el şi îi vorbi în şoaptă, ca să nu-l audă cumva vizitiul. Cu toate hurducăturile şi cu zgomotul făcut de roţi pe drumul de piatră, un asemenea pericol era, oricum, aproape inexistent.

— Trebuie să creadă că sunt dispus să cedez. Întâlnirea de azi a fost ca să-i las *impresia* că sunt disperat. O împotrivire puternică la început, urmată de frustrare, făcându-l să creadă că mă are la mână. În final, o retragere. O să mă invite din nou peste câteva luni, după ce-o să mă lase să „asud”.

— Dar n-o să cedezi nici atunci? şopti Kal.

— Nu. Dacă-i dau câteva sfere, o să-i stârnesc lăcomia şi-o să le râvnească şi pe celelalte. Pământurile astea nu mai dau recolte la fel de bogate ca pe vremuri, iar Roshone e aproape în pragul sărăciei după ce-a pierdut mai multe înfruntări politice. Încă nu ştiu ce înalt lord e în spatele trimiterii lui aici, ca să ne chinuiască, dar aş vrea să stau câteva clipe cu el într-o cameră întunecoasă…

Ferocitatea cu care rostise ultimele cuvinte îl şocă pe Kal. Niciodată nu-şi mai auzise tatăl spunând ceva care să aducă atât de mult cu o ameninţare brutală.

— Dar, în primul rând, de ce trebuie să trecem prin asta? şopti Kal. Ai spus că putem rezista. Şi mama e de aceeaşi părere. N-o să mâncăm bine, dar nici n-o să murim de foame.

Tatăl lui nu răspunse, deşi părea tulburat.

— E necesar să-l faci să creadă c-o să capitulăm? insistă băiatul. Sau că suntem pe punctul s-o facem? Ca să nu mai caute alte căi pe care să ne sape? Ca să-şi îndrepte atenţia către încheierea unui târg şi nu…

Kal îngheţă. Văzu în ochii tatălui său ceva nefamiliar. Ceva care semăna a vinovăţie. Şi totul căpătă dintr-odată înţeles. Un înţeles ostil, cumplit.

— Părinte al Furtunii, şopti. *Chiar* ai furat sferele, nu-i aşa?

În trăsura veche, ascuns în întuneric, tatăl lui păstră tăcerea.

— De-aia eşti atât de încordat de când a murit Wistiow, şopti Kal. Băutura, îngrijorarea... Eşti un hoţ. Suntem o familie de hoţi.

Trăsura coti şi lumina violetă a lui Salas căzu pe faţa lui Lirin. Privită din acel unghi, nu mai părea atât de ameninţătoare – de fapt, părea fragilă. Îşi strânse mâinile în poală, cu ochii reflectând lumina lunii.

— În ultimele sale zile, Wistiow n-a fost lucid, Kal. Ştiam că, prin moartea lui, pierdeam promisiunea unei căsătorii. Laral nu ajunsese la majorat, iar noul lord al oraşului n-avea să-ngăduie unui ochi-întunecaţi să-i ia moştenirea prin căsătorie.

— Aşa că l-ai *jefuit?*

Kal simţea că se face mai mic.

— M-am asigurat că promisiunile sunt respectate. Trebuia să fac ceva. Nu mă puteam încrede în generozitatea noului lord al oraşului. Şi, după cum se vede, am fost înţelept.

În tot acel timp, Kal îşi imaginase că Roshone îi persecuta din răutate şi din ranchiună. Însă se dovedea că o făcea *pe burtă dreptate.*

— Nu pot să cred.

— Schimbă atât de mult lucrurile? şopti Lirin care, în lumina palidă, părea să se simtă hărţuit. Ce e altfel acum?

— Totul.

— Şi totuşi nimic. Roshone râvneşte în continuare

sferele, iar noi le merităm în continuare. Dacă ar fi fost pe de-a-ntregul lucid, Wistiow ni le-ar fi dat, sunt sigur.

— Dar n-a făcut-o.

— Nu.

Lucrurile stăteau la fel, şi totuşi altfel. Un singur pas, şi lumea se întorsese cu susul în jos. Nemernicul devenise erou şi eroul devenise nemernic.

— Nu… spuse Kal. Nu-mi pot da seama dacă ai fost incredibil de curajos sau ai greşit incredibil de mult.

Lirin oftă.

— Ştiu ce simţi, îi zise lăsându-se pe spate. Te rog, nu-i spune lui Tien ce-am făcut noi.

Ce am făcut *noi.* Hesina îl ajutase.

— Când o să înaintezi în vârstă, o să-nţelegi.

— Poate, spuse Kal, clătinând din cap. Dar un singur lucru nu s-a schimbat. Vreau să merg la Kharbranth.

— Chiar şi cu sfere furate?

— O să găsesc o cale prin care să le înapoiez. Nu lui Roshone. Lui Laral.

— Laral o să fie în scurt timp o Roshone, zise Lirin. E de aşteptat ca logodna ei cu Rillir să aibă loc înainte de sfârşitul anului. Roshone n-o s-o lase să-i scape, nu acum, când şi-a pierdut relaţiile politice din Kholinar. Ea reprezintă una dintre puţinele şanse ale fiului său de-a face o alianţă cu o casă onorabilă.

La auzul numelui lui Laral, Kal simţi că i se strânge stomacul.

— Trebuie să-nvăţ. Poate o să reuşesc…

„Ce să reuşesc?” se întrebă. „Să mă-ntorc şi s-o conving să-l părăsească pe Rillir pentru mine? Ridicol.”

Îşi ridică brusc privirea spre tatăl său, care-şi lăsase capul în jos, părând trist. *Era* un erou. Şi un nemernic. Dar un erou pentru familia lui.

— N-o să-i spun lui Tien, şopti Kal. Şi-o să folosesc sferele ca s-ajung la Kharbranth şi să-nvăţ.

Lirin îşi înălţă fruntea.

— Vreau să-nvăţ să-i înfrunt pe ochi-luminoşi, aşa, ca tine, adăugă Kal. Oricare dintre ei mă poate lua în râs. Vreau să-nvăţ să vorbesc ca ei, să gândesc ca ei.

— Vreau să-nveţi ca să poţi ajuta oamenii, fiule. Nu ca să-i poţi înfrunta pe ochi-luminoşi.

— Cred că pot face şi una, şi alta. Dacă pot învăţa să fiu suficient de inteligent.

Lirin pufni.

— Eşti suficient de inteligent, fiule. Ai moştenit-o pe mama ta într-o destul de mare măsură ca să poţi închide gura unui ochi-luminoşi din câteva vorbe. La Kharbranth o să ţi se-arate cum, Kal.

— Vreau să-ncep să-mi folosesc numele întreg, răspunse băiatul, surprins el însuşi de ceea ce spunea. Kaladin.

Era numele unui bărbat. Nu-i plăcuse niciodată, fiindcă suna ca numele unui ochi-luminoşi. Acum i se părea potrivit.

Nu era un lucrător al pământului ochi-întunecaţi, dar niciun lord ochi-luminoşi. Se afla undeva, la mijloc. Kal fusese un copil care voia să meargă în armată fiindcă asta visau ceilalţi băieţi. Kaladin avea să fie un bărbat care învăţa chirurgia şi deprindea toate obiceiurile ochi-luminoşilor. Şi într-o zi avea să se-ntoarcă în oraşul lui, ca să le dovedească lui Roshone, lui Rillir şi lui Laral însăşi că greşiseră dispreţuindu-l.

— Foarte bine, spuse Lirin. Kaladin.

38
CLARVĂZĂTORUL

„Născuţi din întuneric, încă îi mai poartă stigmatul pe trupuri, în aceeaşi măsură în care sufletele le sunt însemnate de foc.”

Îl consider pe Gashash-fiu-Navammis o sursă demnă de încredere, deşi am dubii în privinţa acestei traduceri. Poate ar trebui să caut citatul în cea de-a paisprezecea carte din *Seld* şi să-l traduc eu însămi?

Kaladin plutea.

Febră persistentă, însoţită de transpiraţii reci şi de halucinaţii. Cauza probabilă sunt rănile infectate: curăţaţi-le cu antiseptic ca să ţineţi putredosprenii la distanţă. Hidrataţi pacientul.

Era din nou în Vatra-de-Piatră, alături de familia sa. Numai că era matur. Era soldatul care devenise. Şi nu-şi mai găsea locul în mijlocul ei.

— Cum s-a întâmplat asta? întreba întruna tatăl lui. *Spuneai* că vrei să fii chirurg. Chirurg…

Coaste rupte. Ca urmare a unei traume laterale, provocate prin lovire. Înfăşuraţi pieptul, pentru a împiedica subiectul să facă eforturi istovitoare.

Din când în când deschidea ochii şi vedea o încăpere întunecată. Era friguroasă, cu pereţi de piatră şi tavan înalt. Alţii oameni stăteau întinşi în şiruri, acoperiţi cu pături. Leşuri. Erau leşuri. Se aflau într-o magazie, aliniate pentru vânzare. Cine cumpăra leşuri?

Înaltul Prinţ Sadeas. El cumpăra leşuri. Încă mai mergeau după ce le cumpăra, dar erau leşuri. Leşuri

proaste, care refuzau s-o recunoască, pretinzând că se aflau în viaţă.

Răni pe faţă, braţe şi piept. Stratul exterior al pielii jupuit în mai multe locuri. Ca urmare a expunerii prelungite la vânturile unei mari furtuni. Bandajaţi porţiunile rănite, aplicând unguent cu denocax pentru a ajuta la refacerea pielii.

Timpul trecea. O grămadă de timp. Ar fi trebuit să fie mort. De ce nu era mort? Voia să se-ntindă şi s-o aştepte.

Ba nu. Nu reuşise să-l ajute pe Tien. Nu reuşise să-l ajute pe Goshel. Nu reuşise să-şi ajute părinţii. Nu reuşise să-l ajute pe Dallet. Pe Dallet, care-i fusese drag.

Trebuia s-ajute Podul Patru. *Trebuia!*

Hipotermie, provocată de temperaturi extrem de scăzute. Încălziţi subiectul şi obligaţi-l să rămână aşezat. Nu-l lăsaţi să adoarmă. Dacă supravieţuieşte în următoarele câteva ore, probabil că nu vor exista efecte ulterioare persistente.

Dacă supravieţuieşte în următoarele câteva ore...

Podarii nu trebuiau să supravieţuiască.

De ce spusese Lamaril aşa ceva? Ce armată ar fi plătit nişte oameni care ar fi trebuit să moară?

Perspectiva lui fusese prea îngustă şi prea redusă. Trebuia să înţeleagă ce urmărea armata. Privea mersul luptei, îngrozit. Ce făcuse?

Trebuia să se-ntoarcă, să schimbe totul. Ba nu. Era rănit, nu-i aşa? Sângera, căzut la pământ. Era unul dintre suliţaşii doborâţi. Era un podar de la Podul Doi, trădat de neghiobii de la Podul Patru, care abătuseră atenţia tuturor arcaşilor.

Cum îndrăznesc? Cum *îndrăznesc?*

Cum îndrăznesc să supravieţuiască omorându-mă pe mine?

Tendoane întinse, muşchi sfâşiaţi, contuzii, oase fisurate şi dureri generalizate, ca urmare a solicitărilor extreme. Siliţi-l să rămână la pat, apelând la toate mijloacele necesare. Verificaţi dacă are vânătăi mari şi persistente sau dacă paloarea e provocată de hemoragii interne. Pot pune viaţa în pericol. Pregătiţi-vă de operaţie.

Vedea moartespreni. Erau de mărimea unui pumn, negri, strălucitori, cu multe picioare şi cu ochi de un roşu intens, lăsând în urmă dâre de lumină arzătoare. Stăteau în grupuri în jurul lui, lunecând într-o parte şi într-alta. Vocile lor erau şoapte, sunete de hârtie ruptă. Îl îngrozeau, dar nu putea scăpa de ei. Abia dacă era în stare să se mişte.

Numai muribunzii puteau să vadă moartespreni. Îi zăreai, apoi mureai. Numai cei foarte, foarte norocoşi supravieţuiau după ce-i văzuseră.

Degetele mâinilor şi ale picioarelor băşicate din cauza degerăturilor. Aveţi grijă să puneţi antiseptic pe toate băşicile care se sparg. Favorizaţi vindecarea organismului pe cale naturală. Vătămările permanente sunt puţin probabile.

În faţa moartesprenilor stătea o siluetă măruntă, alcătuită din lumină. Nu translucidă, cum i se înfăţişase întotdeauna până atunci, ci din lumină albă, pură. Faţa ei dulce, feminină, avea acum o formă mai nobilă, mai colţuroasă, de luptător din vremuri uitate. Nu mai era copilăroasă. Stătea de pază pe pieptul lui, cu o sabie de lumină.

Era de o strălucire atât de pură şi de dulce. Părea să fie însăşi strălucirea vieţii. Ori de câte ori un moartespren se apropia prea mult, îl ataca, mânuindu-şi sabia strălucitoare.

Lumina îi alunga.

Dar moartesprenii erau atât de mulţi! Din ce în ce mai mulţi, de fiecare dată când era destul de lucid ca să-i privească.

Halucinaţii severe, provocate de trauma craniană. Ţineţi subiectul sub observaţie. Nu-i permiteţi să bea alcool. Siliţi-l să se odihnească. Administraţi-i scoarţă de fathom ca să reduceţi edemul cranian. Muşchiul-de-foc poate fi utilizat în cazuri extreme, dar nu-i îngăduiţi subiectului să devină dependent.

Dacă leacurile nu sunt de folos, ar putea fi necesară trepanarea craniului, pentru diminuarea presiunii.

De obicei letală.

Teft intră în baracă la amiază. Pătrundeai în interiorul întunecos ca într-o peşteră. Aruncă o privire în stânga, unde dormeau de obicei restul răniţilor. În momentul acela erau cu toţii afară, la soare. Se simţeau bine toţi cinci, chiar şi Leyten.

Teft trecu pe lângă şirurile de pături rulate care se aflau pe marginile încăperii, îndreptându-se către partea din spate, unde zăcea Kaladin.

„Bietul om,” îşi zise Teft. „Ce e mai rău, să fii bolnav de moarte, sau să stai tot timpul aici, departe de lumină?” Era necesar. Podul Patru mergea pe muchie de cuţit. Li se îngăduise să taie funia şi să-l dea pe Kaladin jos, iar până în momentul acela nu încercase nimeni să-i împiedice să-l îngrijească. Întreaga armată îl auzise pe Sadeas hotărând să lase judecata lui Kaladin pe seama Părintelui Furtunii.

Gaz venise să-l vadă şi pufnise, uluit. Probabil le spusese mai-marilor săi că podarul Kaladin avea să moară. Oamenii cu astfel de răni nu supravieţuiau prea multă vreme.

Însă Kaladin rezista. Soldaţii se abăteau din drum, încercând să-i arunce o privire. Felul în care supravieţuia

era incredibil. Prin toată tabăra se vorbea despre asta. Să fii dat Părintelui Furtunii pentru Judecată, apoi cruţat. Un miracol. Nu putea fi pe placul lui Sadeas. Cât timp avea să treacă înainte ca un ochi-luminoşi să ia hotărârea de a-şi scăpa luminlordul de o asemenea problemă? Sadeas nu putea face nimic pe faţă – nu fără să-şi piardă credibilitatea într-o foarte mare măsură –, dar o otrăvire sau o asfixiere discretă i-ar mai fi spălat ruşinea.

Aşa că Podul Patru îl ţinea pe Kaladin cât mai departe cu putinţă de ochii străinilor. Şi lăsa întotdeauna pe cineva lângă el. Întotdeauna.

„Furtunos om," îşi zise Teft, îngenunchind alături de tânărul chinuit de febră, înfăşurat în pături mototolite, cu ochii închişi, cu faţa asudată şi cu trupul acoperit de un număr înspăimântător de bandaje, cele mai multe fiind pline de pete roşii. N-aveau bani să le schimbe prea des.

Cikatrice rămânea de veghe. Bărbatul scund, cu trăsături puternice, stătea la picioarele lui Kaladin.

— Cum îi e? întrebă Teft.

— Parcă mai rău, răspunse încet Cikatrice. L-am auzit murmurând ceva despre forme întunecate, a dat din mâini şi le-a spus să plece. A deschis ochii. Nu m-a văzut pe mine, dar a văzut *ceva.* Jur.

„Moartespreni", se gândi Teft, străbătut de un fior.

— Rămân eu cu el, spuse Teft, aşezându-se. Du-te să-ţi iei ceva de mâncare.

Cikatrice se ridică, palid la faţă. Celorlalţi li s-ar fi frânt sufletul dacă, după ce-i supravieţuise marii furtuni, Kaladin ar fi murit din cauza rănilor. Cikatrice plecă târşâindu-şi picioarele, cu umerii căzuţi.

Teft îl privi îndelung pe Kaladin, încercând să-şi pună ordine în gânduri şi în sentimente.

— De ce acum? şopti. Şi de ce aici? După ce-au vegheat

şi-au aşteptat atâţia oameni, tu vii aici?

Dar, fireşte, Teft se pripea. Nu ştia sigur. Făcea presupuneri, n-avea decât speranţe. Nu, nu speranţe – *temeri.* Îi respinsese pe clarvăzători. Şi totuşi, iată-l acolo. Se căută în buzunar şi scoase trei sfere mici de diamant. Trecuse foarte, foarte mult timp de când nu mai pusese deoparte nimic din câştigurile lui, dar pe acestea le păstrase, măcinat de gânduri şi de nelinişti.

Oare chiar voia să ştie?

Scrâşnind din dinţi, se apropie de Kaladin şi privi chipul tânărului inconştient.

— Ticălosule, şopti. Odraslă a furtunii! Ai luat o mână de oameni spânzuraţi şi i-ai ridicat atât cât să poată respira. Şi-acum vrei să-i părăseşti? N-o să-ngădui una ca sta, ascultă ce-ţi spun. *N-o să-ngădui.*

Aşeză sferele în mâna lui Kaladin, strângându-i degetele lipsite de vlagă peste ele şi aşezându-i apoi mâna pe burtă. Pe urmă se lăsă pe călcâie. Ce-avea să se-ntâmple? Clarvăzătorii n-aveau decât poveşti şi legende. Poveşti pentru neghiobi, aşa le numise el. Vise prosteşti.

Aşteptă. Şi, fireşte, nu se întâmplă nimic. „Eşti la fel de prost ca toţi ceilalţi, Teft”, îşi spuse. Se întinse către mâna lui Kaladin. Cu sferele alea putea să-şi cumpere ceva de băut.

Kaladin icni pe neaşteptate, inspirând scurt, repede, cu putere.

Strălucirea din mâna lui păli.

Teft încremeni, cu ochii holbaţi. Din trupul lui Kaladin începură să se-nalţe fuioare de Lumină. Era slabă, dar strălucirea albă a Luminii de Furtună izvorâte din trupul lui era inconfundabilă. Kaladin părea să fi fost afundat într-o apă neaşteptat de fierbinte, ai cărei aburi îi ieşeau din piele.

Şi ochii i se deschiseră brusc, iar din ei se prelinse lumină. Icni din nou, sonor, şi fuioarele începură să i se răsucească în jurul tăieturilor vizibile de pe piept. Câteva îşi apropiară marginile şi se închiseră.

Pe urmă dispăru: toată lumina din micii stropi fusese consumată. Ochii lui Kaladin se închiseră şi el se destinse. Rănile lui erau în continuare grave, febra îl mistuia în continuare, dar obrajii şi pielea mai prinseseră culoare. Umflăturile roşii din jurul mai multor tăieturi se micşoraseră.

— Pe toţi zeii, spuse Teft, dându-şi seama că tremura. Atotputernicule coborât din cer spre a sălăşlui în inimile noastre… E adevărat.

Îşi plecă fruntea către podeaua de piatră, strângându-şi ochii de la colţurile cărora începuseră să-i izvorască lacrimi.

„De ce acum?” se întrebă din nou. „De ce aici?”

„Şi, pentru numele Cerului, de ce eu?”

Îngenunche preţ de o sută de bătăi de inimă, numărând, năpădit de gânduri şi de griji. În cele din urmă se ridică în picioare şi-şi luă sferele – acum înnegurate – din mâna lui Kaladin. Trebuia să le dea la schimb pentru unele impregnate cu Lumină. Pe urmă se putea întoarce, ca să-l lase pe flăcău să le secătuiască şi pe acestea.

Trebuia să fie prudent. Câteva sfere în fiecare zi, dar nu prea multe. Dacă se vindeca prea repede, băiatul ar fi atras prea mult atenţia.

„Şi trebuie să le spun clarvăzătorilor”, se gândi. „Trebuie să…”

Clarvăzătorii nu mai erau. Muriseră, ca urmare a faptelor lui. Dacă mai existau şi alţii, n-avea nici cea mai mică idee unde s-ar fi putut afla.

Cui i-ar fi putut spune? Cine l-ar fi crezut? Probabil că

nici Kaladin însuşi n-ar fi înţeles ce făcea.

Era mai bine să păstreze tăcerea, măcar până când reuşea să-şi dea seama ce avea de făcut.

39
ARSE ÎN EA CU FIERUL ROŞU

„În răstimpul unei bătăi de inimă, Alezarv ajunse acolo, parcurgând o distanţă pe care ai fi străbătut-o cu piciorul în mai mult de patru luni.”

O altă poveste populară, relatată în *Printre ochi-întunecaţi,* de Calinam. Pagina 102. Poveştile sunt pline de istorisiri despre călătorii fulgerătoare şi despre Porţile Jurământului.

Mâna lui Shallan zbura pe planşeta de desen, părând să se mişte cu de la sine putere, schiţând cu ajutorul cărbunelui, conturând, înnegrind. Mai întâi linii groase, ca urmele de sânge lăsate cu degetul mare târât peste granit aspru. Linii subţiri, ca zgârieturile făcute cu un ac.

Se afla în Conclav, în camera ei ca un dulap cu pereţi de piatră. Fără ferestre şi fără ornamente pe zidurile de granit. Doar un pat, cufărul ei, noptiera şi mica masă de lucru care-i servea şi drept planşetă pentru desen.

Un singur broam de rubin arunca peste desenul ei o lumină sângerie. De obicei, ca să dea naştere unui desen emoţionant, trebuia să memoreze conştient o scenă. Clipea scurt, încremenind lumea şi întipărindu-şi-o în memorie. Nu făcuse aşa ceva când Jasnah îi nimicise pe hoţi. Fusese înlemnită de groază şi de o fascinaţie morbidă.

Cu toate acestea, putea să revadă scenele de atunci cu ochii minţii, la fel de vii ca şi cum le-ar fi memorat cu bună ştiinţă. Iar amintirile nu dispăreau după ce desena. Nu putea să scape de ele. Morţile acelor oameni i se întipăriseră în minte, ca arse cu un fier roşu.

Se lăsă pe spate, îndepărtându-se de planşetă, cu mâna

tremurătoare, având în faţă copia exactă, redată în cărbune, a peisajului nocturn sufocant, strivit între zidurile aleii, cu o siluetă chinuită, conturată de flăcări, înălţându-se către cer. În clipa acea, faţa încă-şi mai păstra forma, cu ochii umbriţi larg deschişi, cu gura căscată. Mâna lui Jasnah era întinsă către ea, parcă apărându-se de ea sau venerând-o.

Shallan îşi duse degetele pline de cărbune la piept, cu privirea ţintuită la propria creaţie. Era unul dintre zecile de desene pe care le făcuse în ultimele câteva zile. Bărbatul preschimbat în foc, cel încremenit şi devenit o statuie de cristal, cei doi transformaţi în fum. Pe unul dintre aceştia nu-l putea desena în întregime; ea se uita atunci către aleea din est. În desene, moartea celui de-al patrulea bărbat apărea ca un fum înălţându-se, cu hainele deja căzute la pământ.

Se simţea vinovată că nu fusese în stare să păstreze în minte sfârşitul acestuia. Şi se simţea ca o proastă din cauza acelui sentiment de vinovăţie.

Logic privind lucrurile, n-o condamna pe Jasnah. Da, prinţesa se pusese de bunăvoie în pericol, dar asta nu anula responsabilitatea celor care îi voiseră răul. Acţiunile lor erau condamnabile. Shallan îşi petrecuse zilele afundându-se în lectura unor cărţi de filosofie, iar cele mai multe contexte etice o absolveau pe prinţesă de orice vină.

Însă Shallan fusese acolo. Îi privise pe oamenii aceia murind. Le văzuse spaima nebună din ochi şi se simţise *îngrozitor.* Oare nu existase nicio altă cale?

Ucide sau fii ucis. Era Filosofia Absolutului. O dezvinovăţea pe Jasnah.

Acţiunile nu sunt rele. Rele sunt intenţiile, iar intenţia lui Jasnah fusese să-i împiedice pe oamenii aceia să le mai facă rău altora. Era Filosofia Scopului. O proslăvea pe

Jasnah.

Moralitatea n-are legătură cu idealurile oamenilor. Există undeva, întreagă, pentru a fi abordată, dar niciodată înţeleasă de muritori. Filosofia Idealurilor. Şi susţinea că îndepărtarea răului era, în esenţă, morală, prin urmare Jasnah fusese îndreptăţită să distrugă nişte oameni răi.

Scopul trebuie cântărit fără să pui în balanţă metodele. Dacă e valoros, toţi paşii care te apropie de el merită să fie făcuţi, chiar dacă unii dintre ei sunt – în sine – condamnabili. Filosofia Aspiraţiei. Mai mult decât oricare alta, aceasta considera corecte acţiunile lui Jasnah.

Shallan desprinse foaia de pe planşeta de desen şi o aruncă peste altele, împrăştiate pe pat. Degetele i se puseră din nou în mişcare, strângând cărbunele şi începând să contureze o nouă imagine pe o foaie albă, bine fixată ca să nu se desprindă.

Furtul săvârşit de ea însăşi o sâcâia la fel de mult ca omorurile. Ironia era că Jasnah, cerându-i să studieze filosofia moralei, o silise să mediteze asupra propriilor acţiuni îngrozitoare. Venise la Kharbranth ca să fure Animmodul, pentru a-l folosi apoi ca să-şi scape fraţii de datoriile imense şi de distrugere. Însă, în final, nu îl furase din acest motiv. Fusese mânată de furia împotriva prinţesei.

Dacă intenţiile erau mai importante decât acţiunile, trebuia să se condamne pe sine însăşi. Poate că Filosofia Aspiraţiei – care afirma că scopurile erau mai importante decât paşii către atingerea lor – ar fi aprobat ceea ce făcuse, însă aceea era tocmai filosofia pe care o dispreţuia cel mai mult. Stătea acolo, desenând şi condamnând-o pe Jasnah. Însă ea, Shallan, o trădase pe femeia care-i acordase încredere, care o primise ca pupilă. Şi acum plănuia să comită o erezie, întrebuinţând Animmodul, deşi

nu se număra printre ardenţi.

Iar Animmodul se afla în compartimentul secret al cufărului ei. Trecuseră trei zile şi Jasnah nu spusese nimic despre dispariţia lui. Îl purta pe cel fals în fiecare zi. Şi nu zicea nimic, nu se purta altfel decât de obicei. Poate că nu-ncercase nicio Animmodelare. Atotputernicul făcuse astfel încât să nu mai iasă şi să nu se mai pună în pericol, aşteptând să-i ucidă pe cei care ar fi atacat-o.

Întâmplarea din noaptea aceea mai avea, fireşte, încă un aspect pe care trebuia să-l ia în considerare. Ea avusese o armă ascunsă, pe care n-o folosise. Se simţea ca o proastă fiindcă nici măcar nu-i trecuse prin minte asta. Dar nu era obişnuită să…

Încremeni, dându-şi pentru prima oară seama ce desena. Nu o altă scenă de pe alee, ci o încăpere luxoasă cu un covor gros cu model ornamental şi cu săbii pe pereţi. O masă lungă, cu farfuriile pe jumătate golite.

Şi un bărbat în haine elegante, zăcând pe podea cu faţa în jos, mort, cu o baltă de sânge în jur. Shallan sări înapoi, azvârli cărbunele şi mototoli hârtia. Se îndepărtă tremurând şi se aşeză pe pat, printre desene. Lăsându-l pe cel mototolit să cadă, îşi duse degetele la frunte şi simţi sudoarea rece care i-o acoperise.

Ceva se întâmpla cu ea şi cu desenele ei.

Trebuia să iasă. Să scape de moarte, de filosofie şi de întrebări. Se ridică şi se grăbi să intre în încăperea principală din apartamentului lui Jasnah. Prinţesa era plecată să studieze, făcând cercetări, ca de obicei. În ziua aceea nu-i ceruse lui Shallan să vină în Văl. Oare pentru că-şi dăduse seama că pupila ei avea nevoie să stea singură o vreme? Sau, bănuind că-i furase Animmodul, nu-i mai acorda încredere?

Shallan străbătu încăperea în grabă. Era mobilată numai

cu strictul necesar oferit de regele Taravangian. Shallan deschise uşa către coridor şi aproape că dădu peste maestra-slujitoare care ridicase mâna să bată.

Femeia tresări, iar Shallan scoase un ţipăt scurt.

— Luminăţie, spuse slujitoarea, făcând imediat o plecăciune. Îmi cer iertare. Dar una dintre distrestiile Luminăţiei Voastre pâlpâie.

Şi ridică o trestie cu un rubin mic, fixat în lateral, care licărea.

Shallan îşi umplu plămânii cu aer şi apoi şi-i goli, domolindu-şi bătăile inimii.

— Mulţumesc, spuse.

Ca şi Jasnah, îşi lăsa distrestiile în grija servitorilor, fiindcă lipsea foarte mult din camera ei şi ar fi putut să nu observe încercările celor dornici să ia legătura cu ea.

Cu obrajii încă învăpăiaţi, se simţi tentată să lase obiectul şi să-şi continue drumul. Însă trebuia să stea de vorbă cu fraţii ei şi, în primul rând, cu Nan Balat, căci el lipsise de la ultimele discuţii cu cei de-acasă, fiind plecat. Luă distrestia şi închise uşa. Nu îndrăzni să se-ntoarcă în camera ei, printre toate desenele care-o acuzau, dar în camera principală se găseau o masă şi o planşetă pentru distrestie. Se aşeză acolo, apoi răsuci rubinul.

„Shallan?” scrise trestia. „Te simţi bine?”

Întrebarea făcea parte dintr-un cod menit să-i indice că la capătul celălalt se afla într-adevăr Nan Balat – sau cel puţin logodnica lui.

„Mă doare spatele şi am mâncărimi la încheietura mâinii”, dădu, la rândul ei, răspunsul codat.

„Îmi pare rău că n-am fost de faţă la celelalte discuţii, dar a trebuit să iau parte la un ospăţ, în numele tatei. A fost cu Sur Kamar, aşa că nu puteam să-l ratez, deşi drumul a durat o zi la dus şi una la-ntors”, transmise Nan

Balat.

„N-are importanţă”, scrise ea şi respiră adânc. „Am obiectul.”

Răsuci rubinul.

Preţ de-o clipă care părea să nu se mai termine, distrestia nu se clinti. În cele din urmă, o mână grăbită scrise: „Lăudaţi fie Heralzii. O, Shallan, ai reuşit! Deci te întorci, eşti în drum spre noi? Cum poţi folosi distrestia pe ocean? Eşti în port?”

„N-am plecat,” scrise ea.

„Cum? De ce?”

„Pentru că aş trezi prea multe bănuieli. Gândeşte-te, Nan Balat. Dacă Jasnah încearcă să-l folosească şi-şi dă seama că e stricat, s-ar putea să nu se gândească imediat c-a fost jefuită. Dar situaţia se schimbă dacă eu iau hotărârea bruscă şi dubioasă de a pleca. Trebuie să aştept până descoperă, ca să văd ce face pe urmă. Dacă-şi dă seama că fabrialul ei a fost înlocuit cu un fals, pot să-i îndrept bănuielile către alţii. Ardenţii i-au trezit deja bănuieli. Dacă, pe de altă parte, o să creadă că s-a stricat, o să ştiu că am scăpat cu bine.”

Răsuci nestemata şi aşeză trestia la locul ei.

Apoi sosi întrebarea pe care-o aştepta:

„Şi dacă presupune imediat că l-ai furat tu? Shallan, dacă nu-i poţi abate bănuielile? Dacă porunceşte să se caute în camerele tale şi e descoperit compartimentul secret?”

Ea luă din nou condeiul.

„Atunci tot e mai bine să fiu aici. Balat, am aflat multe despre Jasnah Kholin. E incredibil de hotărâtă şi tot incredibilă e şi puterea ei de concentrare. Dac-o să creadă c-am jefuit-o, n-o să mă lase să scap. O să mă vâneze şi o să facă tot ce-i stă în putere ca să mă pedepsească pe

măsură. În numai câteva zile, ar ajunge pe domeniul nostru regele şi înalţii prinţi, care ne-ar cere să înapoiem fabrialul. Părinte al Furtunii! Sunt sigură că în Jah Keved are oameni cu care poate vorbi înainte de întoarcerea mea. În clipa când aş pune piciorul pe ţărm, m-aş trezi arestată. Singura noastră speranţă e să-i îndrept bănuielile spre altcineva. Dacă nu reuşesc, e mai bine să fiu aici, să i se reverse furia asupra mea cât mai repede. Probabil că mi-ar lua Animmodul şi mi-ar cere să dispar pentru totdeauna din ochii ei. Însă dacă o facem să mă urmărească, poate fi necruţătoare, Balat. Nu ne-ar fi deloc bine.”

Răspunsul se lăsă aşteptat îndelung.

„De când ai căpătat o logică atât de bună, micuţo?” îi transmise Nan Balat. „Văd că te-ai gândit la toate. Mai bine decât mine. Dar, Shallan, mai avem foarte puţin timp.”

„Ştiu”, scrise ea. „Ai spus că mai poţi ţine lucrurile sub control timp de câteva luni. Te rog s-o faci. Dă-mi încă două sau trei săptămâni, să văd cum reacţionează Jasnah. În plus, cât sunt aici, pot să aflu cum funcţionează obiectul. Încă n-am găsit cărţi care oferă indicii, dar în locul ăsta sunt atât de multe, încât poate că pur şi simplu încă n-am dat de cea care-mi trebuie.”

„Bine”, încuviinţă el. „Câteva săptămâni. Fii prudentă, micuţo. Bărbaţii care i-au dat tatei fabrialul ne-au vizitat iarăşi. Au întrebat de tine. Îmi fac griji din cauza lor. Mai mult decât din cauza banilor. Mă tulbură până-n adâncul sufletului. Rămas bun.”

„Rămas bun”, răspunse ea.

Până atunci, prinţesa nu reacţionase în niciun fel. Nici măcar nu amintise de Animmod. Aşa că Shallan era cu nervii încordaţi. Îşi dorea ca Jasnah să spună ceva. Aşteptarea devenise chinuitoare. În fiecare zi, când stătea

alături de Jasnah, neliniştea o făcea să i se strângă stomacul, până când o cuprindea greaţa. Dar, cel puţin dacă te gândeai la omorurile săvârşite cu doar câteva zile în urmă, tulburarea ei avea o scuză foarte bună.

Logică rece, calmă. Chiar şi Jasnah s-ar fi mândrit cu asta.

Se auzi o bătaie în uşă şi Shallan se grăbi să adune hârtiile pe care se aşternuse discuţia ei cu Nan Balat şi să le arunce în foc. O servitoare din palat intră o clipă mai târziu, cu un coş pe braţ. Îi zâmbi lui Shallan. Era ora curăţeniei zilnice.

La vederea nou-venitei, tânăra fu pentru o clipă cuprinsă de panică. Nu se număra printre servitoarele pe care le cunoştea. Dacă Jasnah o trimisese – pe femeia aceea sau pe altcineva – să caute în camera pupilei sale? Oare o făcuse deja? Shallan dădu din cap către servitoare, apoi – ca să se liniştească – se duse în odaia ei şi încuie uşa. Se apropie grăbită de cufăr şi se uită în ascunzătoare. Fabrialul era acolo. Îl ridică şi îl cercetă. Cum putea şti că Jasnah nu făcuse, la rândul ei, un schimb?

„Eşti o proastă”, îşi spuse. „Jasnah e subtilă, dar nu chiar atât de subtilă.” Cu toate astea, îşi îndesă Animmodul în punga ferită. Abia încăpea în învelişul de pânză având forma unui plic. Se simţea mult mai în siguranţă ştiindu-l asupra ei când servitoarea făcea curăţenie. În plus, punga ferită ar fi putut fi o ascunzătoare mai bună decât cufărul.

Fiindcă era, prin tradiţie, locul unde o femeie îşi păstra cele mai intime sau mai preţioase obiecte. A te uita înăuntru era totuna cu a o căuta pe Shallan până la piele şi, având în vedere rangul ei, aşa ceva era practic de neimaginat, atâta vreme cât nu era în mod evident amestecată într-o crimă. Numai că Jasnah ar fi putut probabil s-o impună. Însă, dacă aşa stăteau lucrurile, ar fi

putut porunci să-i fie cercetată camera, caz în care cufărul s-ar fi aflat în centrul atenţiei. Adevărul era că, dacă Jasnah ajungea s-o suspecteze, Shallan nu putea face mare lucru ca s-ascundă fabrialul. Punga ferită era o ascunzătoare la fel de bună ca oricare alta.

Îşi adună desenele şi Ie puse pe masă cu faţa în jos, încercând să nu le privească. Nu voia să fie văzute de servitoare. În cele din urmă plecă, luându-şi blocul de desen. Simţea nevoia să iasă, să evadeze pentru o vreme. Să deseneze şi altceva, nu doar moarte şi omoruri. Conversaţia cu Nan Balat nu făcuse decât s-o neliniştească şi mai mult.

— Luminăţie! o strigă slujitoarea.

Shallan înlemni, dar femeia îi întinse un coş.

— A fost lăsat la maeştrii-slujitori, pentru Luminăţia Voastră.

Ea îl luă şovăind şi aruncă o privire înăuntru. Pâine şi gem. Pe biletul legat de unul dintre borcane scria: „Gem de fâşie-albastră. Dacă-ţi place, înseamnă că eşti misterioasă, rezervată şi meditativă.” Era semnat de Kabsal.

Îşi agăţă coşul de braţul ferit. Kabsal. Poate ar fi trebuit să-l caute. După o discuţie cu el se simţea întotdeauna mai bine.

Ba nu. Urma să plece; nu mai puteau să se ţină scai unul de altul. Se temea de modul în care evoluau lucrurile. Se îndreptă în schimb spre grota principală şi apoi spre ieşirea din Conclav. Ieşi la lumina zilei şi inspiră adânc, privind cerul în timp ce slujitorii şi curtenii mişunau în jur, ocolind-o în drumul lor către şi dinspre palat. Îşi ţinea strâns blocul de desen, simţind adierea răcoroasă a vântului pe obraji şi contrastanta dogoare a soarelui care-i apăsa părul şi fruntea.

În cele din urmă, cel mai mult o deranja faptul că Jasnah avusese dreptate. Lumea răspunsurilor simple, în care crezuse până atunci, fusese un loc prostesc, copilăresc. Se agăţase de speranţa că putea găsi adevărul şi că-l putea întrebuinţa ca să explice – sau poate să justifice – ceea ce făcuse în Jah Keved. Dar, dacă exista, adevărul era ceva mult mai complicat şi mai de nepătruns decât îşi închipuise.

Unele probleme păreau să nu aibă niciun răspuns bun. Doar o droaie de răspunsuri nepotrivite. Se putea hotărî asupra motivului pentru care se simţea vinovată, dar nu şi asupra faptului că trebuia să scape complet de sentimentul vinovăţiei.

Două ore mai târziu – după vreo douăzeci de desene schiţate la repezeală –, Shallan se simţea mult mai relaxată.

Stătea în grădina palatului, cu hârtiile pe genunchi, desenând melcii. Grădina nu era atât de întinsă ca a tatălui ei, dar adăpostea o mai mare varietate de plante, iar izolarea era o binecuvântare. Ca multe alte grădini moderne, fusese gândită astfel încât să se afle între ziduri de coajă-de-piatră cultivată. Aşa că era un labirint din piatră vie. Iar zidurile erau destul de joase pentru ca, ridicându-se în picioare, să poată vedea tot drumul către ieşire. Însă dacă se aşeza pe una dintre banchete se simţea singură, ferită de privirile altora.

Îl întrebase pe un grădinar cum se chema cel mai remarcabil soi de coajă-de-piatră; el îl numise „farfurie pietroasă”. Un nume inspirat, fiindcă avea forma unor discuri subţiri, stivuite unele peste altele, ca farfuriile într-un dulap. Privită din lateral, semăna a stâncă roasă de vreme, care lăsa să i se vadă nenumăratele straturi subţiri.

Din pori creşteau lujeri mărunţi care se unduiau în bătaia vântului. Învelişul lor, care părea din piatră, avea o tentă albăstruie, dar lujerii erau gălbui.

În clipa aceea, subiectul desenului ei era un melc cu o cochilie plată, orizontală, cu ridicături mici pe margini. Când lovea în ea cu degetul, se turtea, intrând într-o despicătură a cojii-de-piatră şi părând să facă parte din farfuria pietroasă. Se confunda cu ea pe de-a-ntregul. Când îl lăsa să se mişte, ciugulea câte ceva de pe coaja-de-piatră, dar nu o mânca de tot.

„Curăţă coaja-de-piatră”, îşi dădu ea seama, continuând să-l deseneze. „Mănâncă lichenii şi mucegaiul.”

Melcul lăsa într-adevăr în urmă o dâră mai curată decât restul.

De-a lungul farfuriei pietroase creşteau pâlcuri dintr-un alt soi de coajă-de-piatră – cu prelungiri ca nişte degete crescute dintr-un ciot central. Când se uită mai bine, văzu cremlingi mici – subţiri, cu multe picioare – târându-se pe ea şi ciugulind-o. Oare şi ei o curăţau?

„Bizar”, se gândi ea, începând să deseneze cremlingii miniaturali. Aveau carapace întunecate la culoare, ca degetele plantei, pe când cochilia melcului copia îndeaproape nuanţele de galben şi albastru ale farfuriei pietoase. Era ca şi cum Atotputernicul i-ar fi creat pentru a fi perechi, planta oferindu-i animalului un loc sigur, iar animalul curăţând planta.

Câţiva viaţăspreni – fire minuscule, strălucitoare – pluteau în jurul movilelor de coajă-de-piatră. Unii dansau printre nervurile cojii, iar alţii în aer, ca firele de praf, înălţându-se în zigzag, doar pentru a se lăsa iarăşi în jos.

Shallan folosea un cărbune cu vârful foarte ascuţit ca să-şi scrie părerea despre legătura dintre animale şi plante. Nu ştia dacă existau cărţi despre aşa ceva. Eruditele

păreau să prefere studiul animalelor mari, dinamice, cum erau carapacele-mari sau crestele-albe. Însă ceea ce vedea i se părea lui Shallan o descoperire minunată, nemaipomenită.

„Melcii şi plantele pot să se-ajute între ei”, se gândi. „Dar eu am trădat-o pe Jasnah.”

Îşi privi mâna interzisă şi punga ascunsă în mânecă. Se simţea mult mai în siguranţă cu Animmodul alături. Dar încă nu îndrăznise să-l folosească. Fusese prea nervoasă din cauza hoţiei, se temuse prea mult să-l întrebuinţeze în apropierea lui Jasnah. Însă acum se afla într-un cotlon din adâncul labirintului, într-o fundătură din capătul unui culoar cotit. Se ridică, prefăcându-se nepăsătoare, şi se uită în jur. În grădină nu mai era nimeni, iar ea înaintase destul de mult pentru ca drumul de la intrare până în locul unde se oprise să dureze câteva minute.

Se aşeză din nou şi-şi puse alături hârtiile şi creionul. „Aş putea încerca să-mi dau seama cum se foloseşte”, se gândi. „Poate că n-ar trebui să mai caut soluţia în Palanaeum.” Atâta timp cât se ridica din când în când ca să se uite în jur, cu siguranţă că nu se putea apropia nimeni pe neaşteptate şi n-o putea surprinde.

Scoase fabrialul interzis. Îi atârna greu în mână. Masiv. Inspiră adânc şi îşi trecu lanţurile peste degete, înconjurându-şi cu ele încheietura, cu nestematele pe dosul mâinii. Metalul era rece şi lanţurile lejere. Le strânse îndoindu-şi degetele.

Anticipă senzaţia de putere. Furnicături pe piele, conştientizarea unei forţe, a unei energii. Dar nu se întâmplă nimic.

Bătu cu degetul în cele trei nestemate – îşi pusese cuarţul fumuriu în a treia montură. Alte fabriale, cum erau distrestiile, începeau să funcţioneze după ce loveai pietrele

cu degetul. Dar era o prostie, n-o văzuse niciodată pe Jasnah făcând aşa ceva. Prinţesa doar închidea ochii şi atingea un lucru, Animmodelându-l. Fum, cristal şi foc, la astea era cel mai potrivit Animmodul acela. O singură dată o văzuse creând altceva.

Şovăind, Shallan luă o bucată de coajă-de-piatră ruptă care căzuse lângă una dintre plante. O ridică în mâna liberă.

„Transformă-te-n fum!” îi porunci.

Nu se întâmplă nimic.

„Transformă-te-n cristal!” schimbă ea porunca.

Întredeschise un ochi. Nu se schimbase nimic.

„Foc! Arzi! Eşti foc! Eşti…”

Se opri, dându-şi seama că era stupid. O mână arsă în mod misterios? Nu, asta n-ar fi dat *deloc* de bănuit. Se concentră în schimb asupra cristalului. Închise din nou ochii şi îşi imagină o bucată de cuarţ. Se strădui să *vrea* să modifice bucata de coajă-de-piatră.

Nu se întâmplă nimic, aşa că ea continuă să-ncerce doar să se concentreze, imaginându-şi cum se transforma coaja-de-piatră. După câteva minute de eşecuri, încercă să transforme punga, apoi banca, apoi un fir din părul ei. Nimic nu-i reuşi.

Se asigură din nou că era singură, apoi se aşeză, frustrată. Nan Balat îl întrebase pe Luesh cum lucra fabrialul, iar răspunsul fusese că e mai uşor de arătat decât de explicat. Îi promisese că avea să-i lămurească după ce Shallan izbutea să fure Animmodul lui Jasnah.

Şi între timp murise. Era ea oare osândită să ducă fabrialul familiei ei numai ca să li-l dea imediat acelor oameni primejdioşi, fără a-l folosi ca să adune bogăţii pentru salvarea casei Davar? Numai fiindcă nu ştiau cum să-l activeze?

Celelalte fabriale pe care le întrebuinţase fuseseră uşor de pus în funcţiune, dar acelea erau construite de artifabrialiste din vremea ei. Animmodurile erau fabriale din timpuri străvechi. Nu foloseau metode moderne de activare. Se uită la nestematele strălucitoare prinse pe dosul mâinii ei. Cum puteai deduce modul de funcţionare al unei unelte vechi de mii de ani, a cărei utilizare îi era interzisă oricui altcuiva în afara ardenţilor?

Puse Animmodul la loc, în punga ferită. Se pare că era cazul să-şi reia căutările din Palanaeum. Sau să-l întrebe pe Kabsal. Dar cum ar fi putut s-o facă fără să-i trezească bănuieli? Scoase pâinea şi gemul trimise de ardent şi mâncă încet, în timp ce se gândea. Dacă fratele Kabsal nu ştia nimic şi dacă ea nu găsea niciun răspuns înainte să plece din Kharbranth, mai era ceva de făcut? Dacă îi ducea fabrialul regelui veden – sau dacă li-l dădea ardenţilor – ar fi putut aceştia să-i protejeze familia în schimbul darului? La urma urmelor, nu i se putea găsi cu adevărat o vină fiindcă furase de la o eretică şi, atâta vreme când Jasnah nu afla cine îi luase fabrialul, ea şi ai ei ar fi fost în siguranţă.

Dintr-un anumit motiv, asta o făcu să se simtă încă şi mai rău. Să fure Animmodul ca să-şi salveze familia era una, dar să li-l dea tocmai ardenţilor dispreţuiţi de Jasnah? Trădarea părea şi mai cumplită.

Încă o decizie greu de luat. „Ei, bine că Jasnah e hotărâtă să mă-nveţe cum să mă descurc în asemenea cazuri. În cele din urmă, o să fiu expertă”, îşi spuse.

40
OCHI PENTRU ROŞU ŞI ALBASTRU

„Moarte pe buze. Sunete în aer. Cărbune pe piele.”

Din *Ultima Devastare,* de Ambrian, versetul 335.

Kaladin ieşi la lumină împleticindu-se, umbrindu-şi ochii ca să-i ferească de razele arzătoare, cu picioarele goale simţind trecerea de la piatra rece din interior la cea încălzită de soare de-afară. În aer era mai puţină umezeală şi atmosfera nu mai era înăbuşitoare, ca în săptămânile dinainte.

Îşi sprijini mâna pe tocul de lemn al uşii, cu picioarele tremurându-i neascultătoare şi cu braţele istovite, de parcă ar fi cărat un pod vreme de trei zile. Inspiră adânc. Coastele ar fi trebuit să-i ia foc de durere, dar nu avea decât o jenă, o senzaţie neplăcută. O parte dintre tăieturile mai adânci încă mai aveau o crustă, însă cele mai puţin grave dispăruseră cu desăvârşire. Avea mintea surprinzător de limpede. Nici măcar nu-l mai durea capul.

Ocoli baraca, simţindu-se tot mai puternic cu fiecare pas, deşi continua să se ţină cu mâna de perete. Lopen îl urma; herdazianul stătea de veghe lângă el când se trezise.

„Ar trebui să fiu mort”, se gândi Kaladin. „Ce se petrece?”

Odată ajuns de cealaltă parte a barăcii, descoperi cu surprindere că oamenii îşi făceau antrenamentul zilnic, cărând podul. Pietroi alerga în faţă, la mijloc, impunând ritmul, aşa cum făcuse mai înainte Kaladin. Ajunseră în partea opusă a lemnăriei şi se întoarseră, luând-o la fugă

înapoi. Abia când aproape că trecuseră de baracă, Kaladin fu zărit de unul dintre oamenii din faţă – Moash. Încremeni, aproape făcând întreaga echipă să se împiedice.

— Ce-ai păţit? strigă din spate Torfin, cu capul înconjurat de lemnul podului.

Moash nu-i dădu atenţie. Se aplecă şi ieşi de sub pod, apoi se uită la Kaladin cu ochi holbaţi. Pietroi se grăbi să le strige celorlalţi să lase podul jos. Atunci îl văzură mai mulţi şi îl priviră cu aceeaşi veneraţie ca Moash. Hobber şi Peet, cu rănile destul de bine vindecate, începuseră să se antreneze alături de ceilalţi. Asta era bine. Aveau să fie plătiţi din nou.

Tăcuţi, oamenii îmbrăcaţi în veste de piele se îndreptară cu toţii spre Kaladin. Se ţinură la distanţă, şovăind, ca şi cum ar fi fost fragil. Sau sacru. Kaladin era cu pieptul gol, cu rănile aproape vindecate la vedere, şi nu purta decât pantalonii lui de podar, lungi până la genunchi.

— Chiar trebuie să exersaţi ce-aveţi de făcut când se-mpleticeşte unul dintre voi, băieţi, zise Kaladin. Când s-a oprit Moash brusc, era cât pe-aci să cădeţi cu toţii. Pe câmpul de luptă, ar fi un dezastru.

Se holbară la el, nevenindu-le să creadă, iar el nu se putu abţine să nu zâmbească. O clipă mai târziu, i se îngrămădiră în jur, râzând şi bătându-l pe spate. Nu era cel mai potrivit mod de a-l întâmpina pe un om bolnav, mai ales din partea lui Pietroi, însă Kaladin le aprecie entuziasmul.

Numai Teft nu li se alătură. Podarul vârstnic stătea deoparte, cu braţele încrucişate. Părea preocupat.

— Teft, te simţi bine? întrebă Kaladin.

Cel întrebat pufni, dar schiţă un zâmbet.

— Mă gândesc că nişte flăcăi nu se spală destul de des

ca să-mi doresc să m-apropii şi să-i îmbrăţişez. Şi n-o spun ca să jignesc pe cineva.

Kaladin râse.

— Înţeleg.

Ultima lui „baie” fusese marea furtună.

Marea furtună.

Ceilalţi podari continuară să râdă, întrebându-l cum se simţea şi declarând că Pietroi trebuia să pregătească pentru masa lor nocturnă din jurul focului ceva cu totul aparte. Kaladin zâmbi şi dădu din cap, asigurându-i că se simţea bine, dar în minte îi revenise furtuna.

Şi-o amintea foarte clar. Se ţinuse de inelul de pe acoperiş, cu capul în jos şi ochii închişi, ferindu-i de torentul biciuitor. Şi-o aducea aminte pe Syl, stând protectoare în faţa lui, de parcă ar fi putut întoarce furtuna din drum. Acum n-o vedea prin preajmă. Unde era?

Şi îşi amintea chipul. Era chiar al Părintelui Furtunii? Cu siguranţă nu. O nălucire. Da… da, era clar că avusese halucinaţii. Amintirea moartesprenilor se contopea cu retrăirea unor momente din viaţă – şi amândouă se contopeau cu stranii şi neaşteptate străfulgerări de forţă – rece ca gheaţa, dar înviorătoare. Fusese ca aerul proaspăt al dimineţii după o noapte lungă, petrecută într-o încăpere înăbuşitoare, sau ca o frecţie cu sevă de gulket pe muşchii îndureraţi, făcându-l să se simtă încălzit şi răcorit în acelaşi timp.

Îşi aducea atât de limpede aminte de momentele acelea! Ce le provocase? Febra?

— Cât a trecut? întrebă, uitându-se la podari şi numărându-i.

Treizeci şi trei, socotindu-i şi pe Lopen şi pe tăcutul Dabbid. Erau de faţă aproape toţi. Imposibil. Dacă i se vindecaseră coastele, însemna că fusese inconştient cel

puţin patru săptămâni. Câte podalergări?

— Zece zile, răspunse Moash.

— Imposibil. Rănile mele…

— De-aia am fost atât de surprinşi să te vedem în picioare, mergând! zise râzând Pietroi. Probabil că ai oase ca granitul. Ar trebui să porţi numele meu!

Kaladin se sprijini cu spatele de perete. Nimeni nu-l corectă pe Moash. Nu era posibil ca toţi cei din echipă să piardă astfel socoteala săptămânilor.

— Idolir şi Treff? întrebă el.

— I-am pierdut, îl lămuri Moash, devenind serios. Cât ai fost inconştient, am făcut două podalergări. Nimeni n-a fost grav rănit, dar am avut doi morţi. N-am… n-am ştiut cum să-i ajutăm.

Asta îi întristă pe toţi. Dar moartea îşi avea locul său în viaţa unui podar, iar ei nu-şi puteau îngădui să se gândească prea mult la pierderi. Kaladin hotărî, totuşi, că era bine să-i înveţe pe câţiva dintre ei cum să vindece.

Dar cum de se ridicase şi putea să meargă? Rănile lui fuseseră mai puţin grave decât crezuse? Şovăind, se împunse cu degetul în coaste, în căutarea celor rupte. Nu-şi provocă decât o durere uşoară. Se simţea slăbit, dar, altminteri, la fel de sănătos ca întotdeauna. Poate că ar fi trebuit să acorde mai multă atenţie învăţăturilor religioase oferite de mama lui.

Ceilalţi începură din nou să vorbească şi să sărbătorească, iar el observă cum îl priveau. Cu respect, cu veneraţie, îşi aduceau aminte ce spusese înainte de furtună. Privind în urmă, înţelese că delirase într-o oarecare măsură. Cuvintele rostite atunci i se părură de o aroganţă incredibilă, ca să nu mai vorbim că aduceau a profeţie. Dacă aflau ardenţii…

Ei, nu putea să schimbe nimic din tot ce făcuse. Trebuia

pur şi simplu să continue. „Te legănai deja deasupra spărturii”, îşi zise. „Era nevoie să te urci pe-o stâncă şi mai înaltă?”

Un sunet sumbru de corn răsună pe neaşteptate în tabără. Podarii amuţiră. Cornul mai sună de două ori.

— Ia ghiceşte, zise Natam.

— Suntem de rând? întrebă Kaladin.

— Da, răspunse Moash.

— Aliniaţi-vă! se răsti Pietroi. Ştiţi ce-aveţi de făcut! Să-i arătăm căpitanului Kaladin că n-am uitat cum se face.

— Căpitanul Kaladin? se miră el, în timp ce oamenii intrau în formaţie.

— Bineînţeles, gancho, spuse Lopen de lângă el, vorbind cu acel accent repezit care nu părea să se-mpace cu nepăsarea lui. Au încercat să-l facă pe Pietroi şef de pod, fireşte, dar noi am început pur şi simplu să-ţi spunem ţie căpitan şi lui „şef de pluton”. Asta-l înfurie pe Gaz, adăugă rânjind.

Kaladin dădu din cap. Ceilalţi erau atât de veseli, dar lui îi venea greu să le împărtăşească buna dispoziţie.

În vreme ce se adunau în jurul podului, începu să-şi dea seama de ce era trist. Oamenii lui se întorseseră de unde plecaseră. Sau se aflau într-o situaţie încă şi mai rea. El era slăbit şi rănit şi îl ofensase pe însuşi înaltul prinţ. Sadeas n-avea să se bucure aflând că el supravieţuise, scăpând de febră.

Destinul podarilor avea să rămână în continuare acela de-a fi seceraţi unul câte unul. Cărarea podului pe-o parte se dovedise un eşec. Nu-şi salvase oamenii, le oferise doar o scurtă amânare a execuţiei.

„Podarii nu trebuie să supravieţuiască…”

Bănuia de ce. Scrâşnind din dinţi, îşi luă mâna de pe peretele barăcii şi se îndreptă spre locul unde se aliniaseră

podarii, cu şefii de subgrupe verificându-le în grabă vestele şi sandalele.

Pietroi îl văzu.

— Ce-ţi închipui că faci? îl întrebă.

— Alerg cu voi.

— Şi ce i-ai spune tu unui om care abia şi-a revenit după ce-a avut febră o săptămână?

Kaladin şovăi.

„Eu nu sunt ca alţii”, se gândi, apoi regretă. Nu putea începe să se creadă invincibil. Să alerge cu echipa, aşa slăbit cum era, ar fi fost curată idioţenie.

— Ai dreptate.

— Poţi să ne ajuţi pe mine şi pe muli să cărăm apa, gancho, spuse Lopen. Acum suntem o echipă. Mergem la toate alergările.

Kaladin dădu din cap.

— Bine.

Pietroi îi aruncă o privire.

— Promit să mă-ntorc înapoi dacă la capătul podurilor permanente mă simt prea obosit.

Pietroi încuviinţă cu un gest, fără tragere de inimă. Cărând podul deasupra capetelor, ceilalţi se îndreptară spre zona de pornire, iar Kaladin li se alătură lui Lopen şi lui Dabbid, care umpleau burdufuri cu apă.

Kaladin stătea pe marginea prăpastiei, cu mâinile încleştate la spate şi cu vârfurile sandalelor chiar la marginea stâncii. Spărtura se căsca în sus către el, dar privirea lui nu se opri asupra acesteia. Era concentrat asupra luptei de pe platoul alăturat.

Se apropiaseră cu uşurinţă; sosiseră în acelaşi timp cu parshendii; în loc să se ostenească să omoare podari, aceştia ocupaseră o poziţie defensivă din centrul platoului,

înconjurând pupa. În momentul acela, oamenii lui Sadeas se luptau cu ei.

Ziua era călduroasă, iar fruntea lui Kaladin se umpluse de sudoare şi oboseala datorată slăbiciunii lui nu se dădea dusă. Însă nu se simţea atât de rău cum ar fi fost normal să se simtă. Fiul chirurgului era nedumerit.

Pe moment, soldatul îl domina pe chirurg. Şi urmărea bătălia încremenit locului. Suliţaşii alethi, înveşmântaţi în piele şi purtând platoşe, înaintau ca o linie curbă, asaltându-i pe parshendi. Majoritatea acestora foloseau securi de luptă sau ciocane, deşi câţiva mânuiau săbii sau bâte. Aveau, cu toţii, armuri de un portocaliu roşiatic, crescute din piele, şi luptau în perechi, cântând tot timpul.

Era cel mai rău tip de luptă, înfruntarea corp la corp. Adesea pierdeai mult mai puţini oameni într-o încăierare în care duşmanii erau stăpâni pe situaţie. Când se întâmpla asta, comandantul tău ordona retragerea, ca să pună capăt pierderilor. Dar luptele corp la corp… erau brutale, scăldau totul în sânge. Privind încleştarea – trupurile căzute pe bolovani, străfulgerările armelor, oamenii împinşi de pe platou – îşi aduse aminte de primele lupte la care participase ca suliţaş. Comandantul lui fusese şocat când văzuse cu câtă nepăsare putea privi sângele. Tatăl lui ar fi fost şocat dacă ar fi văzut cu câtă nepăsare îl vărsa.

Între luptele la care luase parte în Alethkar şi cele de pe Câmpiile Sfărâmate era o mare diferenţă. Acolo se aflase în mijlocul celor mai proşti – sau a celor mai prost instruiţi – soldaţi din regat. Oameni care nu rămâneau în formaţie. Totuşi, în ciuda harababurii lor, înţelegea luptele acelea. Pe cele de pe Câmpiile Sfărâmate, încă nu.

Aici greşise. Schimbase tacticile de luptă înainte de a le înţelege. N-avea să repete aceeaşi greşeală.

Pietroi veni lângă Kaladin, iar Sigzil li se alătură.

Mâncătorul de coarne cu braţe şi picioare groase contrasta puternic cu azishul scund şi tăcut. Pielea lui Sigzil era de un cafeniu-închis – nu cu adevărat neagră, ca a unora dintre parshi. Avea tendinţa să se-nchidă în sine.

— E o luptă urâtă, spuse Pietroi, încrucişându-şi braţele. Soldaţii nu vor fi încântaţi, indiferent dacă vor învinge sau nu.

Kaladin dădu absent din cap, ascultând strigătele, urletele şi blestemele.

— De ce luptă, Pietroi?

— Pentru bani. Şi pentru răzbunare. Ar trebui să ştii. Nu pe regele tău l-au ucis parshendii?

— A, înţeleg de ce luptăm *noi,* răspunse Kaladin. Dar parshendii? *Ei* de ce luptă?

Pietroi rânji.

— Fiindcă nu-i încântă prea mult ideea de a fi decapitaţi pentru că v-au omorât regele, aşa aş zice! Un gest total lipsit de bunăvoinţă.

Kaladin zâmbi, deşi veselia nu părea firească atunci când vedeai oameni murind. Tatăl său îl pregătise prea multă vreme ca să mai fie impresionat de moartea cuiva.

— Poate. Însă atunci de ce se luptă pentru inimile-nestemată? Rămân din ce în ce mai puţini după încăierări.

— Ştii tu asta? întrebă Pietroi.

— Incursiunile lor s-au rărit, spuse Kaladin. Aşa se vorbeşte în tabără. Şi atacurile lor nu se mai apropie atât de mult de teritoriul ocupat de alethi.

Pietroi încuviinţă, gânditor.

— Pare logic. Ha! Poate c-o să câştigăm în curând războiul ăsta şi-o să ne-ntoarcem acasă.

— Nu, spuse încet Sigzil.

Vorbea foarte clar, fără urmă de accent străin. De fapt, care era limba azishilor? Regatul lor se afla atât de

departe, încât Kaladin nu mai întâlnise niciodată altul.

— Mă-ndoiesc. Şi îţi pot spune de ce luptă, Kaladin.

— Serios?

— Probabil că au Animmozi. Nestematele le trebuie din acelaşi motiv pentru care ne trebuie şi nouă. Ca să-şi creeze mâncarea.

— Pare logic, spuse Kaladin, cu mâinile încă încleştate la spate şi cu tălpile depărtate una de alta.

Tot i se mai părea firesc să adopte poziţia „pe loc repaus".

— Nu e decât o presupunere, dar e logică. Atunci să te mai întreb ceva. De ce nu pot avea podarii scuturi?

— Fiindcă ne-ar încetini, răspunse Pietroi.

— Nu, îl contrazise Sigzil. Ar putea să trimită podari cu scuturi înaintea podurilor, să alerge în faţa noastră. N-ar încetini pe nimeni. Sigur, ar fi nevoie de mai mulţi oameni – dar s-ar salva îndeajuns de multe vieţi ca să rămână destui podari.

Kaladin dădu din cap.

— Sadeas deja trimite mai mulţi podari decât e nevoie. În mai toate cazurile, sunt puse mai multe poduri decât i-ar fi necesar.

— Dar de ce? întrebă Sigzil.

— Fiindcă suntem ţinte bune, spuse încet Kaladin, înţelegând. Suntem puşi în faţă ca s-atragem atenţia pershendilor.

— Fireşte, încuviinţă Pietroi, ridicând din umeri. Aşa fac toate oştirile, întotdeauna. Cei mai şubrezi şi mai puţin instruiţi sunt trimişi înainte.

— Ştiu, zise Kaladin, dar de obicei măcar li se dă ceva cu care să se apere. Nu înţelegeţi? Nu suntem doar un prim val de oameni de care te poţi lipsi. Suntem *momeală.* Suntem scoşi în faţă pentru ca parshendii să nu se poată

abţine şi să tragă în noi. Şi asta le permite soldaţilor obişnuiţi să se apropie fără să fie răniţi. Arcaşii duşmani ochesc podarii.

Pietroi se încruntă.

— Scuturile ne-ar face mai puţin ademenitori, zise Kaladin. De aceea ne sunt interzise.

— Probabil, zise Sigzil gânditor. Dar pare o prostie să iroseşti oameni.

— De fapt, *nu este,* spuse Kaladin. Dacă trebuie să ataci în repetate rânduri nişte poziţii fortificate, nu-ţi poţi permite să-ţi pierzi soldaţii instruiţi. Nu vă daţi seama? Sadeas are un număr limitat de oameni învăţaţi să lupte. Însă cei neinstruiţi sunt uşor de găsit. Orice săgeată care doboară un podar e una care *nu* loveşte un soldat, iar instruirea şi echipamentul soldaţilor costă o grămadă de bani. De-aia preferă Sadeas să trimită pe câmpul de luptă un număr mai mare de podari fără apărare în locul unuia mai mic de oameni protejaţi.

Ar fi trebuit să-şi dea seama mai devreme. Atenţia îi fusese abătută de importanţa podarilor în luptă. Dacă podurile nu soseau la spărtură, armata nu putea s-o traverseze. Însă în echipa fiecărui pod erau o mulţime de oameni şi la fiecare atac erau trimise de două ori mai multe echipe decât ar fi fost necesar.

Probabil că parshendii erau foarte mulţumiţi când cădea un pod, şi de obicei doborau două sau trei la fiecare alergare urâtă pentru podari. Uneori doborau chiar mai multe. Atâta vreme cât aceia care mureau erau podarii, iar parshemdii nu trăgeau în soldaţi, Sadeas avea motiv să-i menţină pe cărăuşii podurilor vulnerabili. Duşmanii ar fi trebuit să-şi dea seama, dar era greu să nu-ţi îndrepţi săgeata către un om fără armură, care mai şi cară echipament pentru atac. Despre parshendi se spunea că nu

erau luptători sofisticaţi. Şi, privind bătălia de pe platoul de alături – studiind-o, concentrându-se asupra ei –, Kaladin îşi dădea seama că era adevărat.

Pe când alethii atacau în linie dreaptă, disciplinaţi – fiecare om apărându-i pe cei toţi ceilalţi –, parshendii luptau în perechi independente. Alethii aveau tactici şi tehnici superioare. Era adevărat că fiecare parshendi avea mai multă forţă şi că îşi mânuiau securile cu o pricepere remarcabilă. Însă oştenii alethi conduşi de Sadeas erau foarte bine instruiţi în privinţa formaţiilor de luptă moderne. Odată cucerit un avanpost – şi dacă puteau prelungi lupta –, disciplina îi conducea adesea la victorie.

„Până la războiul ăsta, parshendii n-au mai purtat bătălii de o asemenea amploare”, deduse Kaladin. „Erau obişnuiţi cu încăierări mărunte, poate între sate şi clanuri.”

Mai mulţi podari li se alăturară lui Kaladin, Pietroi şi Sigzil. În scurt timp, se adunară acolo cu toţii, unii imitând postura şefului de pod. Până la câştigarea bătăliei se mai scurse o jumătate de oră. Sadeas obţinuse victoria, dar Pietroi avusese dreptate. Soldaţii erau posomorâţi; în ziua aceea îşi pierduseră mulţi prieteni.

Kaladin şi oamenii lui conduseră în tabără un grup de suliţaşi istoviţi, epuizaţi.

Câteva ore mai târziu, Kaladin stătea pe o buturugă, lângă focul de noapte al Podului Patru. Syl i se aşezase pe genunchi, luând forma unei mici flăcări translucide, colorate în albastru şi alb. Se întorsese la el în timpul marşului către tabără, învârtindu-se veselă fiindcă-l vedea în picioare şi mergând, dar fără să-i explice de ce dispăruse.

Adevăratul foc trosnea şi pocnea, cu imensa oală a lui Pietroi clocotind deasupra şi cu câţiva focspreni dansând

pe lemne. La fiecare câteva secunde se găsea cineva care să-l întrebe pe Pietroi dacă încă nu era gata tocana, adesea lovindu-şi uşor lingura de castron. El nu răspundea, ci mesteca în fiertură. Ştiau cu toţii că nu mânca nimeni până când nu declara el că tocana era gata; avea mare grijă să nu le dea mâncare „de calitate inferioară”.

În aer se simţea mirosul de găluşte fierte. Oamenii râdeau. Şeful lor de pod supravieţuise şi podalergarea din ziua aceea nu îi costase nici măcar o singură viaţă. Erau binedispuşi cu toţii.

În afară de Kaladin.

Acum înţelegea. Înţelegea cât de inutile erau strădaniile lor. Înţelegea de ce nu se ostenise Sadeas să confirme supravieţuirea lui. Era deja podar, şi a fi podar era totuna cu o condamnare la moarte.

El sperase să-i poată dovedi înaltului prinţ că echipa lui de podari era eficientă şi utilă şi că meritau să fie protejaţi – cu scuturi, cu armuri, prin instruire. Crezuse că, dacă se purtau ca nişte soldaţi, ar fi putut fi consideraţi soldaţi.

Nimic din toate astea n-avea să meargă. Un podar care supravieţuia era, prin definiţie, un om care nu-şi îndeplinise misiunea.

Oamenii lui râdeau şi se bucurau de foc. Aveau încredere în el. Făcuse imposibilul, supravieţuise în timpul unei mari furtuni, rănit şi legat de un zid. Mai putea face cu siguranţă şi un alt miracol, de data asta pentru ei. Erau oameni buni, dar gândeau la fel ca pedestraşii. Ofiţerii şi ochi-luminoşii şi-ar fi făcut griji pe termen lung. Însă ei se simţeau sătui şi mulţumiţi şi, pe moment, atât era de-ajuns.

Nu şi pentru Kaladin.

El se trezise faţă în faţă cu omul pe care-l lăsase în urmă. Cu omul abandonat în noaptea când se hotărâse să nu se-arunce în spărtură. Un om cu ochi bântuiţi de

obsesii, care renunţase să se mai sinchisească şi să mai spere. Un cadavru umblător.

„O să-i dezamăgesc”, se gândi.

Nu-i putea lăsa să continue podalergările, să moară rând pe rând. Dar nu-i venea în minte nicio alternativă. Aşa că râsetele lor îi sfâşiau sufletul.

Unul dintre oameni – Hărţi – se ridică, înălţându-şi braţele şi făcându-i pe ceilalţi să amuţească.

Acelea erau clipele dintre apusul unei luni şi răsăritul alteia, aşa că lumina de care se bucurau provenea, în cea mai mare parte, de la foc; bolta de deasupra era împânzită de stele. Unele se mişcau, ca nişte înţepături de ac minuscule, luminoase, alergând unele după altele, zburând ca nişte gâze mărunte, îndepărtate. Stelespreni. O raritate.

Hărţi era un bărbat cu faţă turtită, barbă stufoasă şi sprâncene groase. I se spunea Hărţi din cauza unui semn din naştere de pe piept, despre care el unul jura că semăna leit cu harta Alethkarului, deşi Kaladin nu reuşise niciodată să descopere asemănarea.

Hărţi îşi drese glasul.

— E o noapte frumoasă, o noapte specială, şi-aşa mai departe. Ne-a venit înapoi şeful de pod.

Câţiva bătură din palme. Kaladin încercă să nu arate cât de bolnav se simţea pe dinăuntru.

— Aşteptăm să sosească mâncarea, mâncare bună, continuă Hărţi, uitându-se la Pietroi. Soseşte, nu-i aşa, Pietroi?

— Soseşte, răspunse acesta, mestecând în oală.

— Eşti sigur? Am putea merge la încă o podalergare. Ca să-ţi mai dăm ceva timp, ştii, cel puţin vreo şase ore…

Pietroi îi aruncă o privire fioroasă. Oamenii râseră, mai mulţi bătând cu lingurile în castroane. Hărţi chicoti, apoi băgă mâna în spatele bolovanului pe care-l folosea drept

scaun. Scoase un pachet învelit în hârtie şi i-l aruncă lui Pietroi.

Surprins, mâncătorul de coarne abia izbuti să-l prindă, fiind cât pe-aci să-l scape în tocană.

— Din partea noastră, a tuturor, îl lămuri Hărţi, uşor stânjenit, fiindcă ne faci tocană în fiecare seară. Să nu crezi că n-am observat cât de mult munceşti. Găteşti în timp ce noi ne odihnim. Şi-i serveşti întotdeauna mai întâi pe ceilalţi. Aşa că ţi-am cumpărat ceva, drept mulţumire.

Îşi şterse nasul cu braţul, stricând puţin momentul, apoi se aşeză. Alţi podari îl bătură pe spate, lăudându-i discursul.

Pietroi îşi desfăcu pachetul şi se holbă la el o vreme. Kaladin se aplecă în faţă, încercând să vadă ce era. Pietroi îşi strecură mâna înăuntru şi scoase obiectul. Era un brici din oţel strălucitor, argintiu; o bucată de lemn acoperea partea ascuţită. Pietroi o îndepărtă şi cercetă lama.

— Prostănaci înnebuniţi de aer, spuse încet. E frumos.

— Ai şi o bucată de oţel lustruit, zise Peet. Ca oglindă. Şi nişte săpun pentru barbă, şi o curea de piele, ca să-l ascuţi.

Spre uimirea tuturor, ochii lui Pietroi se umeziră. Se întoarse cu spatele la oală, luându-şi darurile.

— Tocana e gata, spuse.

Apoi fugi în baracă.

Ceilalţi rămaseră neclintiţi, în tăcere.

— Părinte al Furtunii, spuse într-un târziu tânărul Dunny, credeţi că am făcut ce trebuia? Adică, felul în care se plânge el şi…

— Cred c-a fost perfect, răspunse Teft. Lăsaţi-i marelui bădăran ceva timp ca să-şi revină.

— Ne pare rău că nu ţi-am luat nimic, domnule, îi spuse Hărţi lui Kaladin. N-am ştiut c-o să te trezeşti.

— E în ordine, răspunse Kaladin.

— Ei, zise Cikatrice. Împarte cineva tocana aia, sau stăm aici şi flămânzim până se arde?

Dunny se ridică dintr-o săritură şi luă polonicul. Podarii se adunară în jurul oalei, împingându-se unii pe alţii în timp ce tânărul le umplea castroanele. Fără Pietroi care să se răstească la ei, punându-i să stea la rând, totul semăna cu o încăierare. Numai Sigzil rămase deoparte. Tăcut, bărbatul cu pielea întunecată stătea pe margine, cu flăcările reflectându-i-se în ochi.

Kaladin se ridică în picioare. Se temea, de fapt era îngrozit la gândul că bărbatul ar fi putut deveni iarăşi creatura aceea jalnică. Un om căruia nu-i mai păsa de nimic, fiindcă nu vedea nicio alternativă. De aceea, căutând pe cineva cu care să stea de vorbă, se apropie de Sigzil. Mişcarea o deranjă pe Syl, care pufni şi se repezi spre umărul lui, zumzăind. Îşi păstrase înfăţişarea de flacără pâlpâitoare; stându-i astfel pe umăr, îi abătea şi *mai mult* atenţia. Dar el nu spuse nimic; dac-ar fi ştiut că-l deranja, probabil că Syl ar fi continuat. La urma urmelor, era un vântspren.

Kaladin se aşeză lângă Sigzil.

— Nu ţi-e foame?

— Ei sunt mult mai nerăbdători ca mine. Dacă o să fie ca-n celelalte seri, după ce au să-şi umple cu toţii castroanele, o să rămână destul de multă mâncare şi pentru mine.

Kaladin dădu din cap.

— Mi-a plăcut cum ai analizat lucrurile azi, pe platou.

— Uneori mă pricep la asta.

— Eşti un om educat. Se vede după cum vorbeşti şi după cum te porţi.

Sigzil şovăi.

— Da, recunoscu în cele din urmă. Poporul meu nu consideră că un bărbat păcătuieşte dacă are mintea ascuţită.

— Nici alethii nu văd în asta un păcat.

— Am învăţat, din experienţă, că vouă vă pasă numai de războaie şi de arta uciderii.

— Şi, în afară de armată, ce altceva ai mai văzut la noi?

— Nu prea multe, recunoscu Sigzil.

— Aşadar, un om educat, spuse Kaladin gânditor. Într-o echipă de podari.

— Nu mi-am dus educaţia la bun sfârşit.

— Nici eu.

Sigzil îl privi curios.

— Am fost ucenicul unui chirurg.

Sigzil dădu din cap, cu părul des şi negru căzându-i pe umeri. Era unul dintre puţinii podari care se osteneau să se bărbierească. Acum, când Pietroi avea un brici, poate că asta avea să se schimbe.

— Un chirurg, spuse. N-aş zice că e surprinzător, având în vedere cum te descurci cu răniţii. Oamenii spun că eşti, în taină, un ochi-luminoşi de rang foarte înalt.

— Ce? Dar ochii mei sunt căprui, de o nuanţă întunecată!

— Scuză-mă, spuse Sigzil. N-am folosit cuvântul potrivit – *nu-l aveţi* în limba voastră. Pentru voi, un ochi-luminoşi e totuna cu un conducător. Însă în alte regate, alte lucruri fac dintr-un om un… blestemată limbă, această alethi. O persoană de obârşie înaltă. Un luminlord, numai că fără treaba cu ochii. Oricum, oamenii cred că ai fost crescut undeva, în afara Alethkarului. Ca să devii comandant.

Sigzil se uită la ceilalţi. Începeau să se aşeze iar la locurile lor, atacându-şi în forţă tocana.

— Conduci oamenii atât de firesc, într-un mod care-i

face să te asculte. Ei asociază aşa ceva cu ochi-luminoşii. Şi ţi-au inventat şi un trecut. O să-ţi fie greu să le scoţi asta din cap, zise Sigzil privindu-l. Presupunând că e o născocire. Eram în spărtură în ziua când ai folosit suliţa.

— O suliţă, sublinie Kaladin. Arma unui soldat ochi-întunecaţi, nu sabia unui ochi-luminoşi.

— Pentru mulţi podari, diferenţa e foarte mică. Toate sunt cu mult mai presus de rangul nostru!

— Aşadar, care e povestea ta?

Sigzil rânji.

— Mă gândeam dac-o să mă-ntrebi sau nu. Ceilalţi au povestit că te-ai străduit să afli de unde au venit.

— Îmi place să-i cunosc pe oamenii pe care-i conduc.

— Şi dacă unii dintre noi sunt criminali? întrebă încet Sigzil.

— Atunci mă aflu într-o companie selectă, răspunse Kaladin. Dac-ai ucis un ochi-luminoşi, s-ar putea să-ţi fac cinste cu ceva de băut.

— Nu un ochi-luminoşi. Şi nu e mort.

— Atunci nu eşti un ucigaş.

— Nu fiindcă n-am vrut şi n-am încercat.

Privirea lui Sigzil deveni distantă.

— Eram sigur că izbutisem. N-a fost cea mai înţeleaptă dintre hotărârile mele. Stăpânul meu…

Se întrerupse.

— Pe el ai încercat să-l ucizi?

— Nu.

Kaladin aşteptă, dar nu mai urmă nimic. „Un erudit”, se gândi. „Sau cel puţin un om învăţat. Trebuie să ne putem folosi de asta, într-un fel sau altul. Găseşte o cale de ieşire din capcana asta ucigătoare, Kaladin. Foloseşte-te de ceea ce ai. Trebuie să existe o scăpare.”

— Ai avut dreptate în privinţa podarilor, spuse Sigzil.

Suntem trimişi la moarte. E singura explicaţie logică. În lumea asta există un loc, Marabethia. Ai auzit de el?

— Nu.

— Se află lângă mare, în nord, în ţinuturile selaylor. Locuitorilor li s-a dus vestea pentru plăcerea cu care poartă dezbateri. La toate răscrucile din oraş au mici piedestale pe care se poate urca oricine, făcându-şi cunoscute argumentele. Se spune că toţi oamenii din Marabethia poartă asupra lor o pungă cu un fruct prea pârguit, pentru cazul în care trec pe lângă un vorbitor cu care nu sunt de acord.

Kaladin se încruntă. Nu-l mai auzise pe Sigzil rostind atâtea cuvinte în tot răstimpul de când erau în aceeaşi echipă de podari.

— Ceea ce ai spus mai devreme, pe platou, continuă Sigzil, mi-a adus aminte de marabethieni. Vezi tu, oamenii ăia îi tratează într-un mod bizar pe răufăcătorii condamnaţi. Îi atârnă deasupra falezei stâncoase de lângă oraş, la înălţimea la care ajunge apa în timpul fluxurilor înalte, cu câte o tăietură pe fiecare obraz. Acolo, în adâncuri, trăieşte o specie aparte de carapace-mare. Animalele sunt vestite pentru savoarea lor nemaipomenită şi, fireşte, au inimi-nestemată. Nu atât de mari ca ale acestor demoni ai spărturilor, dar totuşi frumoase. Aşa că răufăcătorii devin momeală. Pot cere să fie executaţi în schimb, dar se spune că-ţi dobândeşti iertarea dacă atârni acolo o săptămână fără să fii mâncat.

— Şi se-ntâmplă des? întrebă Kaladin.

Sigzil clătină din cap.

— Niciodată. Dar condamnaţii riscă aproape întotdeauna. Marabethienii au o zicală despre cei care refuză să vadă cum stau lucrurile în realitate. „Ai ochi pentru roşu şi albastru”, spun ei. Roşu pentru sângele care

picură. Albastru pentru apă. Se spune că asta-i tot ce văd condamnaţii. De obicei sunt atacaţi în prima zi. Totuşi, cei mai mulţi sunt dispuşi să rişte. Aleg o falsă speranţă.

„Ochi pentru roşu şi albastru”, se gândi Kaladin, imaginându-şi tabloul morbid.

— Faci o treabă bună, adăugă Sigzil, ridicându-se şi luându-şi castronul. La început te-am urât fiindcă minţi oamenii. Dar am ajuns să-nţeleg că speranţa falsă îi face fericiţi. Ceea ce faci tu e ca leacul oferit unui bolnav pentru a-i uşura durerea până în clipa morţii. Oamenii ăştia îşi petrec ultimele zile râzând. Eşti un lecuitor adevărat, Kaladin cel Binecuvântat de Furtună.

El îşi dori să-l contrazică, să spună că speranţa nu era falsă, dar nu putu. Nu când era cu inima în gât. Nu ştiind ceea ce ştia.

O clipă mai târziu, Pietroi dădu buzna afară din baracă.

— Mă simt din nou ca un adevărat *alil’tiki’il* anunţă el, ridicând în mână briciul. Prieteni, habar n-aveţi ce-aţi făcut! Într-o bună zi, o să vă duc pe Piscuri şi-o să v-arăt ospitalitatea regilor!

În ciuda tuturor nemulţumirilor sale, nu-şi răsese barba pe de-a-ntregul. Îşi lăsase favoriţi lungi, blond-roşcaţi, care i se ondulau către bărbie. Dar bărbia în sine era perfect rasă, ca şi pielea din jurul buzelor. Înfăţişarea aceasta îi dădea un aer cu adevărat special bărbatului înalt, cu faţa ovală.

— Ha! exclamă, apropiindu-se de foc cu paşi mari.

Îi înşfăcă pe podarii care se aflau lângă el şi-i îmbrăţişă, trăgându-i pe amândoi spre el, ceea ce aproape că-l făcu pe Bisig să-şi verse tocana din castron.

— Pentru asta, vă fac pe voi toţi familia mea. *Humaka’aban*-ul unui locuitor al piscurilor e mândria lui. Mă simt din nou ca un bărbat adevărat. Iată. Acest brici nu

e numai al meu, ci al nostru, al tuturor. Oricine vrea să-l folosească trebuie s-o facă. Mă simt onorat să-l împart cu voi!

Oamenii râseră şi câţiva îi acceptară oferta. Kaladin nu se număra printre ei. Pur şi simplu… nu părea să aibă prea mare importanţă pentru el. Primi castronul cu tocană adus de Dunny, dar nu mâncă. Preferând să nu se mai aşeze lângă el, Sigzil se retrase de cealaltă parte a focului.

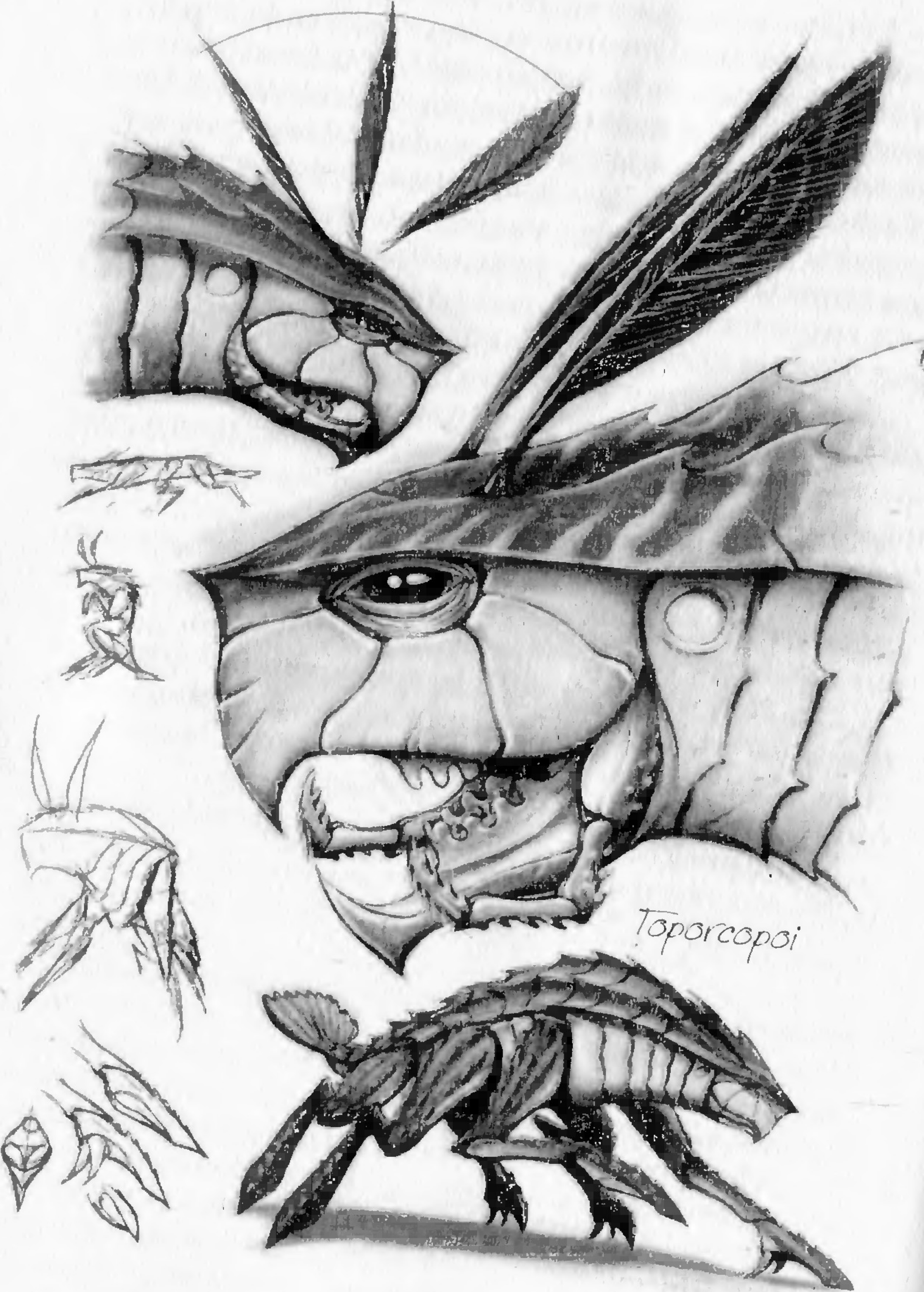
„Ochi pentru roşu şi albastru”, se gândi Kaladin. „Nu ştiu dacă ni se potriveşte.” Pentru asta, Kaladin ar fi trebuit să creadă că oamenii din echipa podului aveau fie şi o infimă şansă de supravieţuire. În noaptea aceea, îi era greu să se convingă că aşa ceva era adevărat.

Nu fusese niciodată un optimist. Văzuse lumea aşa cum era, sau cel puţin se străduise. Dar exista o problemă, fiindcă realitatea pe care o vedea era atât de cumplită.

„Oh, Părinte al Furtunii”, îşi spuse, simţind greutatea zdrobitoare a disperării în timp ce îşi fixa castronul cu privirea. „Devin iarăşi creatura jalnică dinainte. Nu mai am control, nici asupra lucrurilor, nici asupra mea.”

Nu putea să fie purtătorul speranţelor tuturor podarilor.

Nu era destul de puternic.

Toporcopoi

41
DESPRE ALDS ŞI MILP

CU CINCI ANI ŞI JUMĂTATE ÎN URMĂ

Kaladin se împinse, făcându-şi loc pe lângă Laral, care ţipa ascuţit, şi intră în sala de operaţii împleticindu-se. Chiar şi după ce lucrase mai mulţi ani alături de tatăl său, tot era şocat de cât sânge era în acea încăpere. Arăta ca şi cum ar fi vărsat cineva o găleată de vopsea roşie, strălucitoare.

Mirosul de carne arsă rămăsese în aer. Lirin se ocupa, frenetic, de Luminlordul Rillir, fiul lui Roshone. Din burta tânărului ieşea ceva care arăta îngrozitor, ca un soi de colţ de mistreţ, iar partea de jos a piciorului drept îi era zdrobită. Se ţinea numai în câteva tendoane şi frânturile de os ieşeau în afară ca trestiile din apa unui iaz. Întins pe masa din margine, Luminlordul Roshone însuşi gemea şi îşi strângea ochii închişi, ţinându-se de piciorul pe care i-l străpunsese o altă săgeată osoasă. Sângele i se scurgea prin bandajul improvizat, prelingându-se peste marginea mesei, şi picura pe podea, amestecându-se cu al fiului său.

Kaladin stătea în prag, cu gura căscată. Laral ţipa în continuare. Se ţinea de tocul uşii, în timp ce mai mulţi străjeri de-ai lui Roshone se străduiau s-o desprindă. Urletele ei erau disperate.

— Faceţi ceva! Străduiţi-vă mai mult! Nu poate! A fost acolo unde s-a-ntâmplat… nu-mi pasă… daţi-mi drumul!

Frazele ei trunchiate deveneau ţipete. Străjerii izbutiră în sfârşit s-o îndepărteze.

— Kaladin! se răsti tatăl lui. Am nevoie de tine!

Şocat, Kaladin se puse în mişcare: intră, îşi spălă mâinile şi adună apoi bandajele din dulap, călcând prin sânge. Aruncă o privire spre faţa lui Rillir; o mare parte a pielii de pe obrazul drept i se jupuise. Pleoapa dispăruse şi ochiul lui albastru era spintecat, storcit ca pieliţa unui strugure mustuit.

Kaladin se grăbi să-i ducă tatălui său bandajele. Mama lui apăru în uşă o clipă mai târziu, cu Tien în urma ei. Îşi duse mâna la gură, apoi plecă, trăgându-l pe Tien după ea. Acesta se împleticea, părând năucit. Ea se întoarse singură, o clipă mai târziu.

— Apă, Kaladin! strigă Lirin. Hesina, adu mai multă. Repede!

Mama lui sări să dea ajutor, deşi în ultima vreme lua rareori parte la operaţii. Mâinile îi tremurau când înşfăcă una dintre găleţi şi alergă afară. Kaladin o luă pe cealaltă, plină, şi i-o duse tatălui său, care scotea încet bucata de os din pântecul tânărului ochi-luminoşi. Ochiul care-i mai rămăsese lui Rillir zvâcnea, iar capul îi tremura.

— Ce-i asta? întrebă Kaladin, apăsând bandajul pe rană în vreme ce tatăl său arunca într-o parte obiectul bizar.

— Un colţ de creastă-albă, răspunse Lirin. Apă.

Kaladin înşfăcă un burete, îl afundă în găleată şi stoarse apoi apa pe rana din pântecul lui Rillir. Astfel spălă sângele, îngăduindu-i lui Lirin să vadă clar locul vătămat. Îl cercetă cu degetele, timp în care Kaladin pregăti un ac şi un fir. Piciorul avea deja un garou. Amputarea avea să se facă mai târziu.

Lirin şovăi, cu degetele în gaura căscată din burta lui Rillir. Kaladin spăla din nou rana. Îşi ridică privirea spre tatăl lui, îngrijorat.

Lirin îşi scoase degetele şi se îndreptă spre Luminlordul Roshone.

— Bandaje, Kaladin, spuse scurt.

Kaladin se grăbi să se apropie, dar aruncă peste umăr o privire către Rillir. Tânărul ochi-luminoşi, cândva chipeş, tremura din nou, cuprins de spasme.

— Tată...

— Bandaje! zise Lirin.

— Ce faci, chirurgule? zbieră Roshone. Ce-i cu fiul meu?

În jurul lui roiau durerospreni.

— Fiul tău e mort, răspunse Lirin, smulgându-i colţul din picior.

Bărbatul ochi-luminoşi urlă de durere, deşi Kaladin n-ar fi putut spune dacă din cauza colţului sau a fiului său. Roshone strânse din dinţi când îi apăsă Kaladin bandajul pe picior. Lirin îşi înmuie mâinile în găleata cu apă, apoi şi le unse repede cu sevă de buruiana dâmbului, ca să alunge putredosprenii.

— Fiul meu nu e mort, mârâi Roshone. Îl văd mişcându-se! Ocupă-te de el, chirurgule.

— Kaladin, adu-mi apa năucitoare, porunci Lirin, luându-şi acul de cusut.

Băiatul se duse repede în partea din spate a încăperii, cu tălpile lipăind prin sânge, şi deschise dintr-o smucitură uşa celui mai îndepărtat dulap. Scoase un flacon mic, plin cu un lichid limpede.

— Ce faci? strigă Roshone, străduindu-se să se salte în capul oaselor. Uită-te la fiul meu! Pentru numele Atotputernicului din ceruri, uită-te la fiul meu!

Kaladin, care turna apă năucitoare pe un bandaj, se întrerupse şi se răsuci în loc, şovăind. Rillir era cuprins de spasme mai violente.

— Roshone, eu lucrez respectând trei reguli, spuse Lirin, împingându-l cu toată forţa pe rănitul ochi-luminoşi înapoi, către masă. Cele pe care le respectă orice chirurg când are

de ales între doi pacienţi. Dacă rănile sunt la fel de grave, începe cu omul mai tânăr!

— Atunci ai grijă de fiul meu!

— Dacă rănile nu sunt la fel de periculoase, continuă Lirin, trateaz-o întâi pe cea mai gravă.

— Aşa cum *îţi tot spun* eu!

— A treia regulă, Roshone, e mai presus de celelalte două. Un chirurg trebuie să-şi dea seama când cineva e într-o stare atât de gravă încât e peste puterile lui să-i dea ajutor. Îmi pare rău, Roshone. L-aş fi salvat dacă aş fi putut, ţi-o jur. Dar nu pot.

— Nu! strigă Roshone, zbătându-se din nou.

— Kaladin! Repede! spuse Lirin.

Kaladin veni în grabă. Apăsă compresa cu apă năucitoare peste bărbia şi peste gura lui Roshone, silindu-l pe bărbatul cu ochi luminoşi să-i inhaleze vaporii. Iar el îşi ţinu răsuflarea, aşa cum fusese învăţat.

Roshone ţipă şi urlă, dar cei doi îl ţintuiră pe masă; în plus, era slăbit din cauza pierderii de sânge. Urletele i se domoliră. Peste câteva clipe, vorbea în dodii şi zâmbea doar pentru sine. Lirin se întoarse la rana de la picior, iar Kaladin se duse să arunce compresa îmbibată cu apă năucitoare.

— Nu. Pune-i-o lui Rillir, zise tatăl său fără să-şi ridice privirea, continuându-şi munca. E singura uşurare pe care i-o putem oferi.

Kaladin dădu din cap şi folosi bandajul pentru tânărul rănit. Respiraţia lui nu mai fu atât de frenetică, deşi nu părea destul de conştient ca să-şi dea seama de efecte. Pe urmă Kaladin azvârli compresa în vasul cu jar; căldura îi distrugea puterea. Compresa albă şi pufoasă se încreţi în foc, apoi deveni maronie şi aburul i se înălţă când marginile fură cuprinse de flăcări.

Kaladin se întoarse cu un burete şi spălă rana lui Roshone, în vreme de Lirin o cosea. Înăuntru rămăseseră înţepenite câteva aşchii de colţ, iar chirurgul bombăni pentru sine, scoţându-şi cleştele şi un cuţit ascuţit ca briciul.

— Din partea mea, să ardă toţi în infern, spuse el, scoţând prima aşchie rămasă din colţ.

În spatele lui, spasmele lui Rillir încetară.

— Nu le-ajunge că-i trimit pe jumătate dintre noi în războaie? Trebuie să caute moartea şi când trăiesc într-un orăşel liniştit? Roshone n-ar fi trebuit să plece niciodată în căutarea acelei blestemate creaste-albe.

— A *căutat-o*?

— S-au dus s-o vâneze, spuse Lirin dezgustat. Eu şi Wistiow glumeam pe seama ochi-luminoşilor de soiul lor. Dacă nu poţi omorî oameni, omori animale. Ei, ai găsit ce-ai căutat, Roshone.

— Tată, spuse încet Kaladin. Când o să se trezească, n-o să fie mulţumit de tine.

Luminlordul fredona încetişor, întins pe spate, cu ochii închişi.

Lirin nu răspunse. Smulse o altă frântură de colţ, iar Kaladin spălă rana. Tatăl lui apăsă cu degetele marginile tăieturii lungi, cercetând-o.

Se mai vedea o aşchie de colţ, ieşind dintr-un muşchi aflat în interiorul rănii. Lângă acest muşchi zvâcnea artera femurală, cea mai mare arteră a piciorului. Lirin pătrunse în interior cu vârful cuţitului şi tăie cu grijă, eliberând frântura de colţ. Pe urmă se opri o clipă, cu muchia lamei la un fir de păr distanţă de arteră.

„Dacă artera asta ar fi tăiată...” se gândi Kaladin. Roshone ar fi murit în câteva minute. Supravieţuise numai fiindcă, din întâmplare, colţul nu nimerise în arteră.

Mâna lui Lirin, de obicei fermă, tremură. Pe urmă îşi ridică privirea spre Kaladin. Retrase cuţitul fără să atingă vasul de sânge, apoi luă cleştele şi scoase bucata de colţ. O aruncă într-o parte, după care întinse calm mâna după ac şi după fir.

În spatele lor, Rillir încetă să mai respire.

●

În seara aceea, Kaladin stătea pe treptele casei, cu mâinile în poală.

Roshone se întorsese la conacul lui, pentru a fi îngrijit de propriii servitori. Fiul său se răcea în cripta de dedesubt şi un mesager fusese trimis să ceară un Animmod pentru cadavru.

La orizont, soarele era roşu ca sângele. Oriunde s-ar fi uitat Kaladin, lumea era roşie.

Uşa sălii de operaţii se închise, iar tatăl lui – arătând la fel de obosit cum se simţea el însuşi – ieşi clătinându-se pe picioare. Se lăsă încet în jos, oftând când se aşeză alături de Kaladin, cu ochii la soare. Oare i se părea şi lui că seamănă cu sângele?

Rămaseră tăcuţi în timp ce astrul cobora încet sub ochii lor. De ce avea cea mai intensă culoare chiar înainte de a dispărea, lăsând loc nopţii? Îl cuprindea furia fiindcă era silit să se scufunde sub orizont? Sau era un saltimbanc, dând un ultim spectacol înainte de plecare?

De ce strălucirea sângelui lor, cea mai colorată parte a trupurilor omeneşti, era ascunsă sub piele, pentru a nu fi văzută decât atunci când se întâmpla ceva rău?

„Nu”, îşi zise Kaladin. „Sângele nu e cea mai colorată parte a trupului. Şi ochii pot fi coloraţi.” Sângele şi ochii. Ambele reprezentări ale moştenirii cuiva. Şi ale nobleţei sale.

— Azi am privit înăuntrul unui om, spuse el în cele din

urmă.

— N-a fost prima oară, spuse Lirin şi, cu siguranţă, nici ultima. Sunt mândru de tine. Mă aşteptam să te găsesc aici plângând, cum faci de obicei când pierdem un pacient. Înveţi.

— Când am spus că am privit înăuntrul unui om, nu vorbeam despre rănile lui.

Lirin nu răspunse imediat.

— Înţeleg.

— L-ai fi lăsat să moară dacă n-aş fi fost eu acolo, nu-i aşa?

Tăcere.

— De ce n-ai făcut-o? întrebă Kaladin. Ar fi rezolvat atât de multe!

— Nu l-aş fi lăsat să moară. L-aş fi omorât.

— Puteai să-l laşi pur şi simplu să sângereze şi să pretinzi apoi că nu l-ai putut salva. Nimeni nu ţi-ar fi pus cuvântul la îndoială. Puteai s-o faci.

— Nu, răspunse Lirin, privind asfinţitul. Nu, nu puteam.

— De ce?

— Fiindcă nu sunt un asasin, fiule.

Kaladin se încruntă.

Lirin avea privirea pierdută în depărtare.

— Cineva trebuie să facă primul pas. Cineva trebuie să ia taurul de coarne şi să facă ceea ce e corect. Dacă nu-ncepe nimeni, ceilalţi n-au pe cine urma. Ochi-luminoşii se străduiesc din răsputeri să fie ucişi şi să ne ucidă. Ceilalţi încă nu i-au adus înapoi pe Aids şi Milp. Roshone i-a lăsat acolo.

Aids şi Milp erau doi orăşeni care luaseră parte la vânătoare, dar nu se întorseseră cu grupul care-i adusese pe cei doi ochi-luminoşi răniţi. Roshone fusese atât de îngrijorat în privinţa lui Rillir, încât îi lăsase în urmă, ca să

poată ajunge mai repede.

— Ochi-luminoşii nu se sinchisesc de viaţă, spuse Lirin. Aşa că trebuie să-mi pese mie. Ăsta e un alt motiv pentru care nu l-aş fi lăsat pe Roshone să moară, chiar dacă tu n-ai fi fost de faţă. Însă am căpătat putere uitându-mă la tine.

— Aş vrea să nu fi fost aşa, spuse Kaladin.

— Nu trebuie să spui astfel de lucruri.

— De ce nu?

— Pentru că, fiule, trebuie să fim *mai buni* decât ei, răspunse Lirin, oftând şi ridicându-se în picioare. E cazul să mergi la culcare. S-ar putea să am nevoie de ajutorul tău când îi vor aduce pe Aids şi Milp.

Era puţin probabil; era foarte posibil ca acei orăşeni să fi murit între timp. Se spunea că rănile lor erau foarte urâte. În plus, crestele-albe se aflau tot acolo.

Lirin intră în casă, dar nu-l obligă pe Kaladin să-l urmeze.

„Oare eu l-aş fi lăsat să moară?” se întrebă băiatul. „Sau poate chiar aş fi mişcat cuţitul, ca să-i grăbesc sfârşitul?” De când sosise în oraş, Roshone le adusese doar necazuri, dar îndreptăţea asta uciderea lui?

Nu. Tăierea arterei n-ar fi fost justificată. Dar ce-l obliga pe Kaladin să-l ajute? A-ţi retrage ajutorul nu era totuna cu a ucide. Pur şi simplu *nu era.*

Kaladin privi lucrurile din nenumărate perspective, cântărind spusele tatălui său. Ceea ce descoperi îl şocă. Îşi spuse, cu toată sinceritatea, că el unul l-ar fi lăsat pe Roshone să moară pe masa aia. Pentru familia lui Kaladin ar fi fost mai bine; ar fi fost mai bine pentru întregul oraş.

Tatăl lui Kaladin râsese odată de dorinţa lui de-a merge la război. Iar acum, când se hotărâse din proprie voinţă să devină chirurg, gândurile şi acţiunile din anii de mai

înainte i se păreau copilăreşti. Însă Lirin nu-l crezuse în stare să ucidă. „Tu nu poţi nici măcar să calci pe un cremling fără să te simţi vinovat, fiule, spusese el. Să-ţi înfigi suliţa într-un om nu e nicidecum atât de simplu cum ai crede.”

Însă tatăl său se înşela. Era o revelaţie uimitoare, înspăimântătoare, nu o fantezie stupidă şi un vis cu ochii deschişi la gloria dobândită în luptă. Totul era real.

În clipa aceea, Kaladin ştiu că putea să ucidă, dacă era necesar. Pe unii oameni trebuia pur şi simplu să-i înlături – ca pe un deget plin de puroi sau ca pe un picior prea zdrobit ca să se mai vindece vreodată.

42
CERŞETORI ŞI BIRTĂŞITE

„Ca o mare furtună care soseşte cu regularitate, dar te ia întotdeauna prin surprindere.”

Cuvântul „Devastare” e folosit de două ori în legătură cu apariţia lor. Vezi paginile 57, 59 şi 64 din *Istorisiri în lumina vetrei.*

— M-am hotărât, anunţă Shallan.

Jasnah îşi desprinse privirea de pagina pe care o studia. Într-un moment de neobişnuită consideraţie faţă de Shallan, îşi împinse cărţile într-o parte şi se întoarse cu spatele la Văl, privind-o.

— Foarte bine.

— Ceea ce ai făcut a fost şi legal, şi corect, în sensul strict al cuvintelor, spuse tânăra. Dar n-a fost moral şi, cu siguranţă, nu a fost etic.

— Moralitatea şi legalitatea sunt, aşadar, două lucruri diferite?

— Aproape toate filosoafele au aceeaşi părere în privinţa asta.

— Dar tu ce părere ai?

Shallan şovăi.

— Că aşa e. Poţi fi moral fără să respecţi legea şi poţi fi imoral respectând-o.

— Însă ai mai spus şi că a fost „corect”, dar nu „moral”. Nu pare la fel de uşor să precizezi care-i deosebirea dintre acestea.

— O acţiune poate fi corectă, răspunse Shallan. E pur şi simplu ceva care s-a săvârşit, dintr-o perspectivă care nu

ţine cont de intenţie. Să ucizi patru oameni ca să te aperi e corect.

— Dar nu şi moral?

— Moralitatea se referă la intenţie şi la contextul mai larg al situaţiei. Să cauţi oameni pe care să-i omori e imoral, Jasnah, lăsând la o parte rezultatul final.

Jasnah bătu cu unghia în masă. Purta o mănuşă sub care se conturau, ca nişte umflături, nestematele Animmodului stricat. Trecuseră două săptămâni. Descoperise cu siguranţă că nu funcţiona. Cum putea fi atât de calmă?

Încerca să-l repare în taină? Poate se temea că şi-ar fi pierdut puterea politică dacă dezvăluia că se stricase. Sau îşi dăduse seama că fusese înlocuit cu un altul? Era oare cu putinţă să nu fi încercat să-şi întrebuinţeze Animmodul? Shallan trebuia să plece în curând. Dar, dacă pleca înainte să fi descoperit prinţesa schimbul, era riscant dacă aceasta încerca să-şi folosească fabrialul imediat după aceea, toate bănuielile îndreptându-se direct către pupila dispărută. Aşteptarea încordată o aducea pe Shallan în pragul nebuniei.

În cele din urmă, Jasnah dădu din cap şi se întoarse la cercetările ei.

— N-ai nimic de spus? o întrebă Shallan. Tocmai te-am acuzat de crimă.

— Nu, o contrazise prinţesa, crima defineşte ceva care ţine de lege. M-ai acuzat că am săvârşit un omor lipsit de etică.

— Şi tu eşti de părere că greşesc, nu-i aşa?

— Aşa e. Dar recunosc că eşti convinsă de adevărul spuselor tale şi că ai pus în spatele lor o gândire raţională. Ţi-am răsfoit notiţele şi cred c-ai înţeles diversele filosofii. Consider că, în anumite cazuri, le-ai interpretat cu foarte multă putere de pătrundere. Lecţia a fost utilă.

Jasnah îşi deschise cartea.

— Asta e tot? întrebă Shallan.

— Sigur că nu. Vom continua studiul filosofiei; deocamdată sunt mulţumită că ai căpătat o bază solidă în această privinţă.

— Dar sunt în continuare de părere că ai greşit. Încă mai cred că, în afara noastră, există un adevăr absolut.

— Da. Şi, ca s-ajungi la concluzia asta, te-ai străduit două săptămâni, zise Jasnah şi îşi ridică ochii, întâlnindu-i privirea. N-a fost uşor, nu-i aşa?

— N-a fost.

— Şi încă-ţi mai pui întrebări, nu-i aşa?

— Aşa e.

— E suficient.

Prinţesa îşi strânse uşor pleoapele şi pe buze îi apăru un zâmbet încurajator.

— Dacă asta te-ajută să te lupţi cu sentimentele tale, atunci trebuie să-nţelegi, copilă, că a fost un lucru bun. Uneori mă întreb dacă n-ar trebui să fac mai multe cu Animmodul meu.

Îşi îndreptă din nou atenţia către cărţi.

— Eşti liberă pentru tot restul zilei.

Shallan clipi, nedumerită.

— Poftim?

— Liberă, repetă Jasnah. Poţi să pleci. Fă ceea ce-ţi place. Presupun c-o să-ţi petreci timpul desenând cerşetori şi birtăşiţe, dar poţi alege ce vrei. Fugi.

— Da, Luminăţie! Mulţumesc.

Jasnah îşi flutură mâna, îndemnând-o să plece, iar ea îşi luă blocul de desen şi se grăbi să iasă din separeu. Nu mai avusese timp liber din ziua când desenase după bunul plac în grădină. Fapt pentru care fusese dojenită cu blândeţe; Jasnah o lăsase în camera ei ca să se odihnească, nu ca să

plece să deseneze afară.

Shallan aşteptă, nerăbdătoare, în timp ce purtătorii parshi coborâră liftul pe cel mai de jos nivel al Vălului, apoi se repezi în cavernosul coridor central. Merse mult, ajungând aproape de apartamentele oaspeţilor, unde dădu din cap, salutându-i pe maeştrii-servitori de acolo. Pe jumătate străjeri şi pe jumătate portari, ştiau cine intra şi cine ieşea.

Shallan îşi folosi cheia groasă de alamă ca să descuie uşa către odăile lui Jasnah, încuind-o în urma ei după ce se strecură înăuntru. Camera de zi – o încăpere mică, în care nu se aflau decât un covor şi două scaune, lângă vatră – era luminată de topaze. Un pocal pe jumătate plin cu vin portocaliu şi o farfurie cu firimituri de pâine încă se mai aflau pe masă, rămase de la Jasnah, care studiase până noaptea târziu.

Shallan se grăbi să intre în camera ei, închise uşa şi scoase Animmodul din punga ferită. Strălucirea caldă a nestematelor îi scăldă faţa în lumină albă şi roşie. Erau destul de mari – şi de aceea şi destul de strălucitoare – ca să-ţi fie greu să le priveşti direct. Fiecare valora câte zece sau douăzeci de broami.

În timpul ultimei mari furtuni fusese nevoită să le ascundă afară ca să le impregneze, ceea ce reprezentase un alt motiv de nelinişte. Respiră adânc, apoi îngenunche şi scoase de sub pat un beţişor de lemn. După o săptămână şi jumătate de exersări cu Animmodul, încă nu izbutise să facă… ei bine, absolut nimic. Încercase să bată cu degetul în nestemate, să le răsucească, să-şi scuture mâna şi să-şi îndoaie degetele, imitând-o cu precizie pe Jasnah. Studiase, rând pe rând, toate desenele în care surprinsese scene din timpul funcţionării fabrialului. Încercase să vorbească, să se concentreze şi chiar să implore.

Totuşi, cu o zi înainte găsise într-o carte o idee care părea interesantă. Acolo se spunea că, mai presus de orice, fredonarea unei melodii putea face o Animmodelare mai eficientă. Nu era decât o referinţă strecurată în treacăt, dar reprezenta mai mult decât descoperise oriunde altundeva. Se aşeză pe pat şi îşi impuse să se concentreze. Închise ochii, ţinând în mână băţul, şi îşi imagină că se transforma în cuarţ. Pe urmă începu să fredoneze.

Nu se întâmplă nimic. Ea nu se opri totuşi, încercând diferite note şi concentrându-se cât de tare putea. Şi continuă să-şi îndrepte atenţia asupra acelei încercări vreme de o jumătate de oră, dar, în cele din urmă, gândurile începură să-i fugă în altă parte. O frământa acum o nouă temere. Jasnah era una dintre cele mai strălucite şi mai intuitive erudite din lume. Îşi pusese Animmodul într-un loc de unde putea să fie luat. Dacă o păcălise, folosindu-se de un fals?

Nu părea să merite atâta bătaie de cap. De ce să nu închidă pur şi simplu capcana, dând de gol furtul săvârşit? Fiindcă nu izbutea să facă nimic cu fabrialul, se străduia din greu să găsească explicaţii plauzibile.

Se opri din fredonat şi deschise ochii. Băţul rămăsese neschimbat. „Gata, sfatul nu e de folos”, se gândi, punând băţul deoparte cu un oftat. Îşi făcuse atâtea speranţe.

Se întinse în pat şi se rămase nemişcată, cu ochii la tavanul de piatră maronie care, ca tot restul Conclavului, era tăiat direct în stâncă. Acolo piatra fusese lăsată intenţionat neşlefuită, ca să trimită cu gândul la tavanul unei peşteri. Era frumos într-un mod subtil, pe care Shallan nu-l observase până atunci, cu nuanţele şi contururile pietrei unduind ca suprafaţa tulburată a unui lac.

Scoase o foaie din blocul de desen şi începu să schiţeze

modelul pietrei. Un singur desen, ca să se calmeze, după care avea să se-ntoarcă la Animmod. Poate că trebuia să-l încerce din nou pe mâna cealaltă.

Nu putea să redea culorile straturilor, nu în cărbune, dar putea să înfăţişeze modul fascinant în care se îmbinau. Ca o operă de artă. Oare vreun cioplitor în piatră tăiase intenţionat tavanul, dând naştere acelei creaţii subtile, sau totul nu era decât o simplă întâmplare, legată de natura pietrei? Zâmbi, imaginându-şi un tăietor în piatră istovit care observa cât de frumoasă era granulaţia pietrei şi se hotăra să creeze un model vălurit pentru propria delectare şi pentru a-şi mulţumi simţul frumosului.

— *Ce eşti?*

Shallan se ridică în capul oaselor cu un scâncet, iar planşeta de desen îi alunecă din poală. Cineva şoptise cele două cuvinte. Le auzise foarte clar.

— Cine-i acolo? întrebă.

Tăcere.

— Cine-i acolo? repetă ea cu voce mai puternică şi cu inima bătându-i tot mai repede.

De dincolo de uşa ei, din camera de zi, se auzi ceva. Shallan tresări şi-şi ascunse mâna pe care purta Animmodul sub o pernă chiar în clipa când uşa se întredeschise şi îşi făcu apariţia o slujitoare zbârcită, cu ochi întunecaţi, îmbrăcată în uniforma albă cu portocaliu a palatului.

— Vai, vai! exclamă femeia. N-am ştiut că eraţi aici, Luminăţie.

Făcu o plecăciune.

O servitoare de la palat. Venise să se ocupe de curăţenia camerelor, ca în orice altă zi. Afundată în gândurile ei, Shallan n-o auzise intrând.

— De ce mi-ai vorbit?

— V-am vorbit eu, Luminăţie?

— Păi…

Nu, fusese o şoaptă care se auzise clar din *interiorul* camerei sale. Nu fusese vocea servitoarei.

Se înfioră şi se uită în jur. Dar era o prostie. Încăperea minusculă putea fi cercetată cu uşurinţă. Nu se ascundea niciun Pustiitor în colţuri sau sub pat.

Atunci ce auzise?

„Evident, zgomote de alături, din încăperea unde făcea femeia curat.” Mintea ei interpretase acele sunete întâmplătoare, dându-le înţelesul unor cuvinte.

Străduindu-se să se destindă, privi dincolo de locul în care se afla servitoarea, în camera de zi. Femeia curăţase pocalul de vin şi firimiturile. De perete era sprijinită o mătură. În plus, uşa camerei lui Jasnah era întredeschisă.

— Ai intrat în odaia Luminatei Jasnah? întrebă.

— Da, Luminăţie, răspunse femeia. Am făcut ordine pe masă, am aranjat patul…

— Luminatei Jasnah nu-i place să intre nimeni în camera ei. Servitoarelor li s-a spus să nu facă acolo curăţenie.

Regele garantase că toate slujitoarele erau alese cu mare grijă şi că nu se furase niciodată nimic, dar Jasnah insistase totuşi să nu intre nimeni în dormitorul ei.

Femeia păli.

— Îmi cer iertare, Luminăţie. N-am ştiut. Nu mi s-a spus…

— Sst, nu-i nimic, o linişti Shallan. E bine să te duci să-i spui ce-ai făcut. Observă întotdeauna dacă e ceva mutat din loc. E mai bine să-i explici.

— D… da, Luminăţie.

Femeia făcu o altă plecăciune.

— De fapt – spuse Shallan, căreia îi venise o idee –, ar trebui să te duci chiar acum. N-are rost să amâni.

Bătrâna servitoarea oftă.

— Da, fireşte, Luminăţie, zise ea şi se retrase. Câteva clipe mai târziu, închise uşa şi o încuie din exterior.

Shallan sări în sus, scoţându-şi Animmodul şi îndesându-l din nou în punga ferită. Se grăbi să iasă, cu inima bătându-i puternic şi dând uitării vocea stranie imediat ce întrezărise ocazia de a arunca o privire în camera lui Jasnah. Era puţin probabil să descopere ceva util despre Animmod, dar nu putea lăsa să-i scape prilejul – nu când exista o slujitoare pe care să dea vina pentru lucrurile mutate de la locurile lor.

Pentru asta nu simţi decât un dram de vinovăţie. Deja furase de la Jasnah. În comparaţie cu asta, să se furişeze în camera ei nu însemna nimic.

Dormitorul era mai mare decât al lui Shallan, dar părea totuşi înghesuit din cauza inevitabilei lipse a ferestrelor. Patul prinţesei, o monstruozitate cu baldachin, ocupa jumătate din spaţiu. Măsuţa de toaletă era lângă peretele opus, alături de măsuţa de pe care furase Animmodul. În afară de aceasta, în cameră nu se mai afla decât o masă de lucru, cu o stivă înaltă de cărţi în partea stângă.

Shallan nu avusese niciodată ocazia să se uite în carnetele de notiţe ale prinţesei. Poate că-şi notase ceva despre Animmod? Tânăra se aşeză la masă, se grăbi să deschidă sertarul de sus şi scotoci printre pensule, cărbuni de desen şi foi de hârtie. Toate erau ordonate cu grijă, iar colile erau albe. În sertarul din dreapta jos avea cerneală şi carnete de notiţe goale. Cel din stânga jos conţinea o colecţie restrânsă de cărţi de referinţă.

Nu mai rămâneau decât cărţile de pe masă. Când lucra, Jasnah îşi lua cu ea majoritatea carnetelor cu notiţe. Dar… da, câteva rămăseseră totuşi acolo. Cu inima palpitând, Shallan luă trei carnete subţiri, aşezându-şi-le în faţă.

„Note despre Urithiru”, scria pe primul. Şi, după toate aparenţele, era plin cu citate din diversele cărţi găsite de Jasnah şi cu notaţii despre ele. Toate se refereau la locul acela, Urithiru. Jasnah îl amintise mai înainte, când îi vorbise lui Kabsal.

Shallan puse carnetul acela deoparte şi se uită în următorul, sperând să dea peste ceva despre Animmod. Şi carnetul acela era plin, dar n-avea niciun titlu. Îl răsfoi şi citi câteva paragrafe.

„Cei din cenuşă şi foc, care ucideau ca un roi, neîndurători în faţa Heralzilor…” *Notaţie din Masly, pagina 337, confirmată de Coldwin şi Hasavah.*

„Luau lumina, indiferent unde ar fi stat la pândă. Piele care e arsă.” *Cormshen, pagina 104.*

În notiţele despre poveştile din folclorul copiilor, Innia îi descrie pe Pustiitori după cum urmează: „Ca o mare furtună care soseşte cu regularitate, dar te ia întotdeauna prin surprindere”. *Cuvântul Devastare e folosit de două ori în legătură cu apariţia lor. Vezi paginile 57, 59 şi 64 din* Istorisiri în Lumina Vetrei.

„Îşi schimbau înfăţişarea chiar în vreme ce ne luptam cu ei. Erau ca umbrele, care-şi pot modifica forma în timpul dansului flăcărilor. Nu-i subestimaţi niciodată, judecând după prima impresie.” *Fragment despre care se presupune că i-ar aparţine lui Palatin, un Radiant din ordinul Paznicilor Pietrei. Sursa –* Întrupatul *lui Guvlow – e în general considerată demnă de încredere, deşi aceste rânduri au fost preluate din copia unui fragment din* Poemul celei de-a Şaptea Dimineţi, *care s-a pierdut.*

Şi continua tot aşa. Pagină după pagină. Jasnah o învăţase să ia notiţe folosind aceeaşi metodă – odată ce umpleai carnetul, toate notaţiile erau reevaluate, apreciindu-se cât de demne de încredere şi de utile erau,

urmând să fie copiate în alte carnete, pentru a fi clasificate cu mai multă stricteţe.

Încruntându-se, Shallan răsfoi ultimul carnet. Se referea la Natanatan, la Dealurile Nerevendicate şi la Câmpiile Sfărâmate. Conţinea relatări ale descoperirilor făcute de vânători, de exploatatori sau de negustori în căutarea văii unui râu care s-ajungă în Noul Natanan. Dintre toate cele trei carnete, mai gros era cel cu notiţe despre Pustiitori.

Din nou Pustiitorii. Prin sate se vorbea mult şi în şoaptă despre ei şi despre alţi monştri ai întunericului. Scrâşnitorii, şoptitorii sau chiar şi temuţii noaptespreni. Preceptoarele ei severe o învăţaseră pe Shallan că toţi aceştia nu erau decât superstiţii, născociri ale Radianţilor Dispăruţi, care se foloseau de poveştile cu monştri ca să-şi justifice dominaţia asupra omenirii.

Ardenţii o învăţaseră altceva. Ei vorbeau despre lupta Radianţilor Pierduţi – numiţi pe atunci Cavalerii Radianţi – împotriva Pustiitorilor, în războiul de păstrare a Rosharului. Conform învăţăturilor lor, Radianţii căzuseră abia după înfrângerea Pustiitorilor şi după plecarea Heralzilor.

Ambele grupuri erau de acord în privinţa dispariţiei Pustiitorilor. Fie ei născociri sau duşmani înfrânţi cu multă vreme în urmă, rezultatul era acelaşi. Lui Shallan i se părea plauzibil ca unii oameni, ba chiar şi câteva erudite, să fie convinşi că Pustiitorii mai existau încă, bântuind omenirea. Dar Jasnah, sceptica? Jasnah, care nega existenţa Atotputernicului? Putea avea o minte atât de sucită încât să nege existenţa Zeului Suprem, dar s-o *accepte* pe a acelor duşmani legendari?

În uşa exterioară bătu cineva. Shallan tresări violent, ducându-şi mâna la piept. Se grăbi să pună carnetele pe masă în aceeaşi ordine şi orientându-le în aceeaşi direcţie.

Pe urmă o luă spre uşă, neliniştită şi grăbită.

„Jasnah n-ar ciocăni, proasto”, îşi spuse ea, descuind uşa şi întredeschizând-o.

Afară stătea Kabsal. Chipeşul ardent ochi-luminoşi ţinea în mână un coş.

— Am auzit că ai o zi liberă, zise el, clătinând coşul cu un gest ademenitor. Nu vrei nişte gem?

Shallan se linişti, apoi se uită la uşa deschisă a camerei prinţesei. Ar fi trebuit să facă mai multe cercetări. Se întoarse spre Kabsal, vrând să spună *nu,* dar ochii lui o ademeneau. La fel şi umbra de zâmbet de pe chip, şi poziţia prietenoasă şi destinsă a trupului.

Dacă primea invitaţia, poate reuşea să-l întrebe despre Animmozi. Însă nu asta o făcu să se hotărască. De fapt, simţea nevoia să se relaxeze. În ultima vreme fusese cu nervii încordaţi la limită şi cu mintea îndopată cu filosofie, petrecându-şi orice minut liber în încercarea de a activa Animmodul. Era de mirare că auzea voci?

— Da, mi-ar plăcea, răspunse.

— Gem de adeveritor, spuse Kabsal, ridicând în mână un borcan mic şi verde. E din Azish. Legendele susţin că, din momentul în care mănânci fructul şi până la următorul apus de soare, spui numai adevărul.

Shallan îşi ridică o sprânceană. Stăteau pe perne, peste o pătură întinsă în grădina Conclavului, nu departe de locul primelor ei încercări de Animmodelare.

— Şi e adevărat?

— Nicidecum, răspunse Kabsal, deschizând borcanul. Fructele sunt inofensive. Dar dacă arzi frunzele şi tulpinile adeveritorului, fumul îmbată, te face euforic. S-ar părea că sunt culese adesea ca să fie puse pe foc. Oamenii mănâncă fructele lângă focul de tabără şi au parte de o noapte…

interesantă.

— Mă mir… începu Shallan, apoi îşi muşcă buza.

— De ce? o îmboldi el.

Ea oftă.

— Mă mir că nu i se spune născător, având în vedere că…

I se împurpurară obrajii.

Kabsal râse.

— Bine gândit!

— Părinte al Furtunii – zise ea, roşind mai tare –, în privinţa păstrării bunei-cuviinţe sunt groaznică. Haide, dă-mi nişte gem.

Ardentul zâmbi şi îi întinse o felie de pâine unsă cu gem verde. Un parsh cu ochi posomorâţi – luat din Conclav – stătea pe pământ, lângă coaja-de-piatră, jucând rolul unei doamne de companie de ocazie. Era atât de ciudat să fie alături de un bărbat apropiat de vârsta ei, doar sub supravegherea unui singur parsh. Se simţea eliberată. Însufleţită. Sau poate totul li se datora luminii soarelui şi faptului că se afla sub cerul liber.

— Sunt groaznică şi ca erudită, adăugă, închizând ochii şi respirând adânc. Îmi place atât de mult sub cerul liber.

— Dintre marile erudite, multe îşi petrec viaţa călătorind.

— Şi, pentru fiecare dintre ele, alte o sută sunt înţepenite într-o vizuină de bibliotecă, îngropate sub cărţi.

— Şi altcumva nu s-ar simţi deloc bine. Cei mai mulţi oameni înclinaţi către cercetare *preferă* să stea în vizuinile lor şi în biblioteci. Spre deosebire de tine. De aceea mă intrigi.

Ea deschise ochii şi îi zâmbi, apoi muşcă o bucată savuroasă din pâinea cu gem. Pâinea thaylenă era atât de pufoasă încât părea o prăjitură.

— Aşadar – spuse mestecând – acum, după ce-ai mâncat gemul, te simţi mai sincer?

— Sunt ardent, răspunse el. Datoria şi Chemarea mea îmi cer să fiu sincer tot timpul.

— Fireşte, zise ea. Şi eu sunt întotdeauna sinceră. Prea multă sinceritate dă ghes minciunilor, făcându-le să-mi iasă printre buze. Înţelegi, pentru ele nu e loc în mine.

El râse din toată inima.

— Shallan Davar. Nu-mi pot imagina ca o persoană atât de dulce ca tine să poată pronunţa neadevăr.

— Atunci, de dragul sănătăţii tale mintale, am să le rostesc doar în perechi, îi zise ea zâmbind. Mă simt îngrozitor, iar mâncarea asta e mizerabilă.

— Tocmai ai discreditat un întreg capitol din folclorul şi mitologia care înconjoară gemul de adeveritor.

— Perfect, spuse Shallan. Gemul n-ar trebui să aibă nici folclor, nici mitologie. Ar trebui să fie dulce, viu colorat şi delicios.

— Ca femeile tinere, presupun.

— Frate Kabsal! zise Shallan, roşind din nou. Nu se cade *câtuşi de puţin* să spui aşa ceva.

— Şi totuşi zâmbeşti.

— Nu mă pot abţine, răspunse ea. Sunt dulce, viu colorată şi delicioasă.

— În privinţa culorii ai dreptate, încuviinţă el, amuzat de puternica roşeaţă care năpădise obrajii lui Shallan. Şi în ceea ce priveşte dulceaţa. Nu mă pot pronunţa în privinţa deliciilor pe care le oferi…

— Kabsal! exclamă ea, deşi nu era chiar atât de şocată.

Îşi spusese cândva că ardentul nu era interesat decât de salvarea sufletului ei, dar îi venea din ce în ce mai greu s-o creadă. O vizita cel puţin o dată pe săptămână.

Chicoti, jenată, dar asta o făcu să roşească şi mai tare.

— Încetează! zise Shallan şi îşi ridică mâna în faţa ochilor. Probabil că am faţa de aceeaşi culoare ca părul! N-ar trebui să spui astfel de lucruri. Eşti un bărbat dedicat religiei.

— Dar totuşi un bărbat, Shallan.

— Unul care a spus că nu-l interesez decât din punct de vedere scolastic.

— Da, scolastic, încuviinţă el alene. Ceea ce implică o mulţime de cercetări şi de experienţe directe, la prima mână.

— *Kabsal!*

El râse cu poftă şi muşcă din pâine.

— Îmi cer scuze, Luminată Shallan. Dar nu puteam să pierd o astfel de reacţie!

Ea mormăi, lăsându-şi mâna în jos, dar ştia că, în parte, el spusese toate astea fiindcă îl încurajase. Nu se putuse abţine. Nimeni nu-i mai arătase acel gen de interes pe care ardentul şi-l manifesta din ce în ce mai mult. Lui Shallan îi plăcea – îi plăcea să stea de vorbă cu el, îi plăcea să-l asculte. Era o întrerupere minunată a monotoniei studiului.

Bineînţeles că perspectiva unei legături era cu desăvârşire inexistentă. Presupunând că izbutea să-şi salveze familia, avea nevoie de o căsătorie care să ofere avantaje politice solide. Nu-i folosea nimănui să-şi piardă vremea cu un ardent care-i aparţinea regelui din Kharbranth.

„Deci trebuie să-i sugerez cât mai repede care e adevărul”, se gândi ea. „Trebuie să ştie că asta nu duce nicăieri. Nu-i aşa?”

Kabsal se aplecă spre ea.

— Eşti într-adevăr la fel cum arăţi, nu-i aşa, Shallan?

— Capabilă? Inteligentă? Fermecătoare?

El zâmbi.

— Deschisă.

— N-aş spune asta, zise ea.

— Eşti. O văd în tine.

— Nu sunt deschisă. Sunt naivă. Mi-am petrecut toată copilăria în conacul familiei.

— Nu ai aerul cuiva care a trăit în izolare. Faci conversaţie cu atâta uşurinţă!

— Am fost nevoită să devin astfel. Mi-am petrecut cea mai mare parte a copilăriei de una singură şi detest discuţiile cu oameni plictisitori.

El zâmbi, deşi în ochi i se citea îngrijorarea.

— E păcat ca o persoană aşa cum eşti tu să aibă parte de atât de puţină atenţie. E ca şi cum ai atârna un tablou frumos cu faţa către perete.

Ea se sprijini pe mâna liberă, terminându-şi pâinea.

— N-aş spune că mi-a lipsit atenţia, nu *cantitativ,* cu siguranţă. Tata mi-a dat atenţie din plin.

— Am auzit de el. Are reputaţia unui bărbat sever.

— E…

Shallan trebuia să pretindă că tatăl ei era încă în viaţă.

— … E un bărbat pasional şi virtuos. Dar niciodată în acelaşi timp.

— Shallan! Ar putea fi cel mai spiritual lucru pe care l-am auzit din partea ta.

— Şi, poate, cel mai adevărat. Din nefericire.

Kabsal o privi în ochi, căutând ceva. Ce vedea?

— S-ar părea că nu ţii prea mult la tatăl tău.

— Altă afirmaţie adevărată. Văd că fructele au efect asupra amândurora.

— Să înţeleg că e un om rău?

— Da, dar niciodată cu mine. Sunt prea preţioasă. Desăvârşita lui fiică ideală. Vezi tu, tata este *exact* genul

de om care ar agăţa tabloul cu faţa la perete. Pentru ca privirile nedemne să nu-l întineze şi degetele nedemne să nu-l atingă.

— E o ruşine. Mie îmi pari foarte tangibilă.

Ea îl privi cu asprime.

— Ţi-am spus, renunţă la tachinările astea.

— Nu te tachinez, spuse el, fixând-o cu ochi de un albastru profund, plini de seriozitate. Mă intrigi, Shallan Davar.

Ea îşi simţi inima bătând cu putere. Şi, bizar, în acelaşi timp o cuprinse o panică din ce în ce mai puternică.

— N-ar trebui să intrig pe nimeni.

— De ce nu?

— Enigmele de natură logică intrigă. Calculele matematice pot să intrige. Intrigă şi manevrele politice. Însă femeile… ar trebui să fie, cumva, derutante.

— Şi dacă eu cred că încep să te-nţeleg?

— Atunci sunt într-un mare dezavantaj. Fiindcă eu nu mă-nţeleg.

El zâmbi.

— N-ar trebui să vorbeşti aşa, Kabsal. Eşti ardent.

— Un bărbat poate părăsi ardenţa, Shallan.

Ea avu un şoc. Kabsal o fixa neîncetat cu privirea, fără să clipească. Chipeş, dulce la vorbă, spiritual. „Povestea asta se poate transforma foarte repede în ceva periculos”, se gândi ea.

— Jasnah crede că te apropii de mine fiindcă-i vrei Animmodul, izbucni ea.

Pe urmă se cutremură. „Aşa răspunzi când un bărbat îţi spune că ar pleca din slujba Atotputernicului ca să fie cu tine?”

— Luminata Jasnah e foarte inteligentă, zise Kabsal, tăindu-şi o altă felie de pâine.

Ea clipi, nedumerită.

— Of, ăă. Adică *are dreptate?*

— Are şi nu are. Devoţiunea şi-ar dori foarte, foarte mult să pună mâna pe fabrialul ăla. Aveam de gând ca, eventual, să-ţi cer ajutorul.

— Dar?

— Dar superiorii mei sunt de părere că e o idee *foarte proastă,* zise Kabsal şi se strâmbă. Cred că regele Alethkarului e destul de violent şi că, pentru asta, i-ar declara război Kharbranthului. Animmozii nu sunt Cristalsăbii, dar pot fi la fel de importanţi, adăugă el, clătinând din cap şi muşcând din pâine. Lui Elhokar Kholin ar trebui să-i fie ruşine să-şi lase sora să folosească fabrialul, mai ales într-un mod atât de banal. Însă dacă l-am fura… Ei, urmările s-ar putea simţi în întregul Roshar vorin.

— Chiar aşa? întrebă Shallan, având senzaţia că i se făcea rău.

El dădu din cap.

— Majoritatea oamenilor nu se gândesc la asta. Eu nu m-am gândit. Regii guvernează şi poartă războaie folosind Cristalele – dar armatele lor trăiesc mulţumită Animmozilor. Ai idee câte căi de aducere a proviziilor şi câţi oameni înlocuiesc Animmozii? Fără ei, războiul ar fi practic imposibil. Ar fi nevoie de sute de căruţe cu hrană în fiecare lună!

— Cred… cred că ar fi o problemă, zise Shallan inspirând adânc. Animmozii mă fascinează. M-am întrebat întotdeauna ce simţi când foloseşti unul.

— Şi eu.

— Adică n-ai întrebuinţat niciunul, niciodată?

— În Kharbranth nu e niciunul.

„Aşa e”, se gândi ea. „Fireşte. De aceea a avut regele

nevoie de Jasnah ca să-i ajute nepoata.”

— Ai auzit vreodată pe cineva vorbind despre folosirea lor?

Shallan puse întrebarea cutezătoare crispându-se. Oare avea să-i trezească vreo bănuială?

Kabsal se mulţumi să dea din cap cu nepăsare.

— În toate astea e un secret, Shallan.

— Da? întrebă ea, cu inima la gât.

Ardentul îşi ridică privirea spre ea, cu aerul unui conspirator.

— În realitate, nu e chiar atât de greu.

— Nu… Ce?

— E adevărat, spuse el. Am auzit-o de la mai mulţi ardenţi. Animmozii sunt înconjuraţi de prea multe ritualuri şi de prea multe taine. Sunt învăluiţi în mister şi nu se folosesc în văzul lumii. Însă, în realitate, nu-i cine ştie ce mare lucru. Îţi pui unul, îţi apeşi mâna pe ceva şi baţi cu degetul într-o nestemată. Nimic mai simplu.

— Jasnah nu face aşa, spuse ea, poate cu prea multă prudenţă.

— Da, asta m-a derutat, dar presupun că, dacă foloseşti unul vreme îndelungată, înveţi să-l controlezi mai bine, spuse Kabsal clătinând din cap. Nu-mi place misterul creat în jurul lor. Aduce prea mult cu misticismul din vremea vechii Hierocraţii. Nu e bine să urmăm din nou *aceeaşi* cale. Ce dacă s-ar afla cât de uşor e să le foloseşti? Principiile şi darurile Atotputernicului sunt de multe ori simple.

Shallan abia dacă mai ascultă ultima parte. Din nefericire, Kabsal se dovedea la fel de ignorant ca ea. Ba chiar mai ignorat. Ea aplicase cu exactitate metoda descrisă şi nu se întâmplase nimic. Poate că ardenţii cu care vorbise îl minţiseră, tocmai ca să păstreze secretul.

— Oricum, continuă Kabsal, am impresia că ne-am îndepărtat de subiect. M-ai întrebat despre furtul Animmodului şi vreau să te asigur că n-o să te pun într-o asemenea situaţie. A fost o prostie să mă gândesc la aşa ceva şi, fără multă vorbă, mi s-a interzis să fac o asemenea încercare. Mi s-a poruncit să am grijă de sufletul tău, ca să nu fii cumva pervertită de învăţăturile lui Jasnah şi, poate, să recâştig şi sufletul prinţesei.

— Ei, această ultimă poruncă o să fie greu de îndeplinit.

— N-am observat, răspunse el sec.

Shallan zâmbi, deşi nu-şi dădea seama ce ar fi trebuit să simtă.

— Într-un fel, am distrus acel moment, nu-i aşa? Când discutam?

— Mă bucur că ai făcut-o, spuse el, scuturându-şi mâinile de praf. Mă las dus de val, Shallan. Uneori mă întreb dacă nu cumva îmi e tot atât de greu să fiu ardent cum îţi e ţie să nu încalci buna-cuviinţă. Nu vreau să fiu obraznic. E vorba doar de felul în care vorbeşti, îmi tulbură pur şi simplu mintea şi dintre buze îmi iese orice îmi trece prin gând.

— Aşa că…

— Aşa că pe ziua de azi ar fi cazul să încheiem, zise Kabsal, ridicându-se în picioare. Îmi trebuie nişte timp de gândire.

Shallan se ridică la rândul ei, întinzându-şi mâna liberă ca să fie ajutată; era greu s-o faci de una singură când purtai o rochie vorină strâmtă. Se aflau într-o parte a grădinii în care coaja-de-piatră nu crescuse prea înaltă, aşa că, odată ridicată în picioare, Shallan văzu că regele însuşi trecea prin apropiere, vorbind cu un ardent de vârstă mijlocie, cu faţa prelungă.

În miezul zilei, regele se plimba adesea prin grădină. Ea

îi făcu cu mâna, însă bărbatul blajin nu o observă. Era adâncit în discuţia cu ardentul. Kabsal se răsuci, îl zări pe rege şi se lăsă repede în jos.

— Ce e? întrebă Shallan.

— Regele îşi urmăreşte ardenţii cu foarte mare grijă. El şi fratele Ixil cred că azi mă ocup de catalogare.

Ea se trezi zâmbind.

— Ai fugit de la lucru ca să mâncăm gem împreună?

— Da.

— Credeam că *ţi s-a cerut* să-ţi petreci timpul alături de mine, spuse ea, încrucişându-şi braţele. Ca să-mi aperi sufletul.

— Mi s-a cerut. Dar printre ardenţii sunt şi unii care se tem că mă interesezi ceva cam *prea mult.*

— Pe bună dreptate.

— Vin să te văd mâine, spuse el, aruncând o privire pe deasupra cojii-de-piatră. Asta presupunând că n-o să fac indexuri toată ziua, drept pedeapsă, adăugă, zâmbindu-i lui Shallan. Dacă mă hotărăsc să plec din ardenţă se cheamă că asta e alegerea mea, iar ei nu mi-o pot interzice – deşi ar putea încerca să-mi abată atenţia.

Se grăbi să se îndepărteze în timp ce ea se pregătea să-i spună că se ducea cu gândul prea departe.

Nu putu să-şi desprindă cuvintele de buze. Poate fiindcă ştia cu din ce în ce mai puţină certitudine *ce anume* îşi dorea. N-ar fi trebuit să se concentreze asupra ajutorului de care avea nevoie familia ei?

Probabil că Jasnah descoperise deja că nu-i mai funcţiona Animmodul, dar considera că nu era în avantajul ei să dezvăluie asta. Shallan trebuia să plece. O putea anunţa pe prinţesă, folosind groaznica întâmplare de pe alee drept scuză pentru renunţarea la studiu.

Însă era cumplit de şovăielnică. În parte datorită lui

Kabsal, dar nu era el cel mai important motiv. În realitate, deşi se plângea din când în când, *îi plăcea* să înveţe ca să devină erudită. Chiar şi după instruirea filosofică oferită de Jasnah, chiar şi după ce-şi petrecuse zilele citind carte după carte. Chiar şi aşa, cu toată tulburarea şi încordarea, se simţea uneori împlinită, aşa cum nu se mai simţise nicicând. Da, Jasnah greşise omorându-i pe oamenii aceia, însă Shallan voia să înveţe îndeajuns de multă filosofie ca să poată spune, corect, din ce motive. Da, cercetarea însemnărilor istorice putea fi plictisitoare, dar Shallan aprecia abilităţile şi răbdarea pe care le dobândea; era sigură că aveau să-şi dovedească valoarea în viitor, când urma să se adâncească în propriile cercetări.

Să-şi petreacă zilele învăţând, să râdă cu Kabsal în timpul meselor de prânz, să aibă discuţii şi dezbateri seara, cu Jasnah. *Asta* îşi dorea. Şi aceste părţi din viaţa ei erau complet false.

Chinuită de gânduri, luă coşul cu pâine şi gem şi se întoarse la Conclav, în apartamentul lui Jasnah. Acolo aştepta un plic care-i era adresat. Se încruntă, rupse sigiliul şi se uită în interior.

„Fetiţo” – spunea scrisoarea – „am primit mesajul tău. *Plăcerea Vântului* va reveni curând în portul Kharbranth. Bineînţeles c-o să te ducem înapoi, pe domeniul tău. Va fi plăcerea mea să te am la bord. Suntem oamenii Casei Davar, chiar asta suntem. Îndatoraţi familiei tale. Facem o călătorie rapidă către continent, însă pe urmă ne vom grăbi să ajungem la Kharbranth. Venim să te luăm peste o săptămână.

Căpitanul Tozbek.”

Nota de subsol, scrisă de soţia lui Tozbek, era şi mai clară: „Te ducem cu mare plăcere gratis, Luminăţie, dacă vrei să scrii ceva pentru noi în timpul călătoriei. Registrele

au mare nevoie să fie refăcute.”

Shallan rămase cu ochii la bilet vreme îndelungată. Voise să ştie unde se afla căpitanul şi când plănuia să se întoarcă, dar, după toate aparenţele, el înţelesese că scrisoarea îi cerea să vină s-o ia.

Termenul părea potrivit. Însemna să plece la trei săptămâni după ce furase Animmodul, exact aşa cum îi spusese lui Nan Balat să se aştepte. Dacă Jasnah nu dădea până atunci niciun semn că ar fi observat schimbarea fabrialului, Shallan avea să fie nevoită să tragă concluzia că asupra ei nu plana nicio bănuială.

O săptămână. După care *avea* să se afle pe corabie. Înţelegând asta, se simţea sfâşiată pe dinăuntru, dar trebuia s-o facă. Lăsă hârtia jos şi plecă de pe coridorul oaspeţilor, iar paşii o purtară prin culoarele întortocheate care duceau spre Văl.

Ajunse în scurt timp în faţa separeului lui Jasnah. Prinţesa stătea la masa de lucru, scriind într-un carnet. Îşi ridică privirea.

— Parcă ţi-am spus că azi poţi face orice vrei.

— Aşa e, răspunse Shallan. Şi mi-am dat seama că îmi doresc să studiez.

Jasnah zâmbi mucalit, cu înţelegere. Aproape cu *mulţumire de sine.* Dacă ar fi ştiut!

— Ei, n-o să te dojenesc pentru asta, îi răspunse, întorcându-se la cercetările ei.

Shallan se aşeză şi îi oferi pâine şi gem, dar prinţesa clătină din cap şi-şi continuă studiul. Tânăra îşi tăie o felie şi o unse cu gem. Pe urmă deschise o carte şi suspină cu încântare.

Peste o săptămână trebuia să plece. Dar, între timp, îşi putea permite să se mai prefacă puţin.

43
CREATURA JALNICĂ

„Îşi duceau traiul în sălbăticie, aşteptând întotdeauna Devastarea – sau, uneori, câte un copil nătâng, care nu lua în seamă bezna nopţii.”

O poveste pentru copii, aşa e, dar acest citat din *Umbre rămase în amintiri* pare să mă conducă spre adevărul pe care-l caut. Vezi pagina 82, a patra poveste.

Kaladin se trezi cu o senzaţie familiară de spaimă. Îşi petrecuse cea mai mare parte a nopţii stând treaz, întins pe podeaua tare, fixând cu privirea întunericul de deasupra şi întrebându-se: „De ce să mă străduiesc? De ce să-mi pese? Pentru oamenii ăştia nu există speranţă.”

Se simţea ca şi cum ar fi rătăcit cu disperare în căutarea unui drum spre oraş, ca să scape de fiarele sălbatice. Însă oraşul se afla în vârful unui munte abrupt şi, indiferent ce ar fi încercat, urcuşul era întotdeauna la fel. Imposibil. O sută de cărări diferite. Acelaşi rezultat.

Supravieţuise pedepsei, dar asta n-avea să-i salveze oamenii. N-avea să-i salveze nici antrenându-i ca să alerge mai repede. Erau o momeală. Eficienţa unei momeli nu-i schimbă nici scopul, nici soarta.

Se sili să se ridice în picioare. Se simţea tocit, ca o piatră de moară întrebuinţată prea multă vreme. Încă nu înţelegea cum supravieţuise. „De ce mă păstrezi, Atotputernicule? Mă salvezi ca să-i pot vedea murind?”

Trebuia să arzi rugăciuni şi să i le trimiţi Atotputernicului, care aştepta ca Heralzii să recucerească Palatele Împăcării. Pentru Kaladin, asta n-avusese

niciodată sens. Atotputernicul ar fi trebuit să poată vedea tot şi să ştie tot. Aşa că de ce avea nevoie de o hârtie arsă înainte de a face ceva? Şi, în primul rând, de ce-avea nevoie să lupte oamenii pentru el?

Kaladin ieşi din baracă, venind la lumină. Pe urmă înlemni.

Oamenii erau aliniaţi, în aşteptare. O şleahtă de podari zdrenţăroşi, purtând veste cafenii din piele şi pantaloni scurţi care nu le ajungeau decât până la genunchi. Cămăşi murdare, legate cu şireturi în faţă, mâneci suflecate până la cot. Piele prăfuită, smocuri de păr ciufulit. Şi totuşi acum, mulţumită darului primit de Pietroi, aveau cu toţii bărbi frumos tăiate sau feţe rase. Tot ce purtau era uzat. Dar chipurile lor erau curate.

Îşi duse o mână şovăitoare spre faţă, atingându-şi barba neagră, neîngrijită. Podarii păreau să aştepte ceva.

— Ce e? îi întrebă.

Oamenii se foiră stânjeniţi, aruncând priviri către lemnărie. Îl aşteptau ca să-şi înceapă antrenamentul sub conducerea lui, fireşte. Dar antrenamentul era inutil. Deschise gura să le-o spună, dar ezită când zări ceva apropiindu-se. Patru bărbaţi, purtând un palanchin. Şi un bărbat înalt şi subţire, în haina violetă a ochi-luminoşilor, mergând pe lângă el.

Podarii se-ntoarseră să se uite.

— Ce-i asta? întrebă Hobber, scărpinându-şi gâtul gros.

— Trebuie să fie înlocuitorul lui Lamaril, răspunse Kaladin, împingându-se uşor ca să-şi facă loc în şirul de podari.

Syl coborî în zbor iute şi i se aşeză pe umăr, în vreme ce purtătorii palanchinului se opreau în faţa lui şi se întorceau într-o parte, dând la iveală o femeie cu părul negru, într-o rochie lucioasă, violetă, împodobită cu glife

galbene. Stătea întinsă pe-o parte, pe o canapea plină de perne, şi avea ochii de un albastru palid.

— Sunt Luminata Hashal, spuse cu un uşor accent din Kholinar. Soţul meu, Luminlordul Matal, e noul vostru căpitan.

Kaladin îşi ţinu gura, înghiţindu-şi replica. Avea ceva experienţă cu ochi-luminoşii promovaţi pe poziţii ca aceea. Matal nu scoase nicio vorbă, mulţumindu-se să-şi sprijine palma pe mânerul sabiei. Era înalt – aproape de înălţimea lui Kaladin –, dar subţire ca fusul. Cu mâini delicate. Sabia lui nu fusese folosită prea des.

— Am fost informaţi că această echipă a creat probleme, continuă Hashal strângându-şi pleoapele şi concentrându-şi privirea asupra lui Kaladin. S-ar părea că ai supravieţuit judecăţii Atotputernicului. Îţi aduc un mesaj de la mai-marii tăi. Atotputernicul ţi-a oferit încă o şansă să-ţi dovedeşti valoarea ca podar. Asta e tot. Mulţi încearcă să desluşească prea multe înţelesuri ale celor petrecute, de aceea Înaltul Prinţ Sadeas le-a interzis curioşilor să vină să te vadă. Soţul meu n-are de gând să conducă echipele de podari cu la fel de multă indulgenţă ca predecesorul său. Soţul meu este unul dintre prietenii apreciaţi şi onoraţi ai însuşi Înaltului Prinţ Sadeas, nu o corcitură cu ochii aproape întunecaţi, ca Lamaril.

— Serios? întrebă Kaladin. Şi cum a sfârşit prin a primi însărcinarea asta puturoasă ca o latrină?

La auzul spuselor lui, Hashal nu dădu nici cel mai mic semn de furie. Pocni din degete într-o parte şi unul dintre soldaţi făcu un pas în faţă şi-şi repezi coada suliţei către burta lui Kaladin.

El o prinse, cu vechile reflexe încă prea agere. Prin minte îi străfulgerară toate posibilităţile şi văzu lupta înainte de a se desfăşura.

Smucirea suliţei, luându-l pe soldat prin surprindere.

Un pas înainte şi înfigerea cotului în antebraţul lui, făcându-l să scape arma.

Preluarea controlului, răsucirea suliţei cu coada în sus, pocnindu-l pe soldat în tâmplă.

Răsucire rapidă, pentru a-i doborî pe cei doi soldaţi veniţi în ajutorul celui dintâi.

Ridicarea suliţei pentru…

Nu. Asta i-ar fi adus moartea.

Dădu drumul suliţei. Soldatul clipi, surprins că un simplu podar izbutise să-i oprească lovitura. Încruntându-se, îl pocni pe Kaladin cu coada suliţei peste cap, dintr-o smucitură.

Kaladin se lăsă pocnit, rostogolindu-se când fu lovit şi îngăduindu-i să-l trântească la pământ. Capul îi vâjâi din pricina şocului, dar, peste o clipă, simţi că nu se mai învârtea totul în jurul lui. O să-l doară capul, dar n-o să se aleagă, probabil, cu niciun cucui.

Întins pe pământ, inspiră adânc de câteva ori, strângându-şi pumnii. Degetele păreau să-i ardă în locul în care atinseseră suliţa. Soldatul se retrase la locul lui, pe-o latură a palanchinului.

— Fără indulgenţă, spuse Hashal calmă. Dacă ţineţi neapărat să ştiţi, atunci aflaţi că soţul meu a cerut această însărcinare. Echipele de podari sunt esenţiale pentru superioritatea Luminlordului Sadeas în Războiul Răfuielii. Modul jalnic în care le-a condus Lamaril a fost ruşinos.

Pietroi îngenunche şi-l ajută pe Kaladin să se ridice, încruntându-se la ochi-luminoşi şi la oştenii lor. Kaladin se săltă împleticindu-se, cu mâna la cap. Îşi simţi degetele lipicioase şi umede şi un firicel de sânge cald i se prelinse pe gât, către umăr.

— De acum înainte, continuă Hashal, pe lângă obişnuita

îndatorire de podari, fiecare echipă va face numai *un singur tip* de muncă. Gaz!

Sergentul scund îşi făcu apariţia de după palanchin. Kaladin nu-l observase stând în spatele purtătorilor şi al soldaţilor.

— Da, Luminăţie?

Chiorul făcu mai multe plecăciuni.

— Soţul meu doreşte ca echipa Podului Patru să lucreze tot timpul în spărturi. Când nu e de rând la podalergări, vreau să muncească în spărturi. O să fie mult mai eficient. Vor şti în ce zone au căutat de curând şi nu vor merge în acelaşi loc. Înţelegeţi? Eficienţă. Vor începe imediat.

Bătu cu degetele în marginea palanchinului, iar purtătorii acestuia se răsuciră şi se puseră în mişcare, ducând-o de-acolo. Soţul ei continuă să meargă lângă ea, fără să scoată vreo vorbă, iar Gaz se grăbi să ţină pasul cu ei. Kaladin se uită lung în urma lor, ţinându-se cu mâna de cap. Dunny alergă să-i aducă un bandaj.

— Corvoadă la spărturi, mormăi Moash. Bună treabă, Înălţimea ta. Vrea să ne vadă ucişi de-un demon al spărturilor, dacă săgeţile parshendilor nu sunt în stare să ne vină de hac.

— Ce-o să ne facem? întrebă chelul şi subţiraticul Peet, cu glasul plin de îngrijorare.

— O să mergem la muncă, răspunse Kaladin, luând bandajul de la Dunny.

Se îndepărtă, lăsând în urmă o grămadă de oameni înspăimântaţi.

La scurtă vreme după aceea, Kaladin stătea pe marginea unei spărturi, uitându-se în jos. Lumina fierbinte a soarelui de amiază îi ardea ceafa şi-i arunca umbra în josul despicăturii, spre a se contopi cu cele de dedesubt. „Aş

putea să zbor”, se gândi. „Aş putea să păşesc în gol şi să cad, cu vântul suflându-mi în faţă. Să zbor preţ de câteva clipe. Preţ de câteva clipe sublime.”

Îngenunche şi se prinse de scara din frânghie, apoi coborî în beznă. Ceilalţi podari îl urmară, într-un grup tăcut. Se molipsiseră de starea lui de spirit.

Kaladin ştia ce i se întâmplă. Pas cu pas, devenea iarăşi creatura jalnică de odinioară. Ştiuse întotdeauna că îl pândea acest pericol. Se agăţase de podari ca de un colac de salvare, însă acum îi dădea drumul.

În timp ce cobora, o siluetă palidă, translucidă, albastru cu alb, cădea pe lângă el, aşezată pe un soi de leagăn. Frânghiile acestuia dispăreau la câţiva centimetri deasupra capului lui Syl.

— Ce-ai păţit? întrebă ea încet.

Kaladin se mulţumi să coboare în tăcere.

— Ai trebui să fii fericit. Ai supravieţuit după furtună. Ceilalţi podari sunt atât de entuziasmaţi!

— Tare-aş mai fi vrut să mă lupt cu soldatul ăla, şopti el.

Syl îşi lăsă capul pe-o parte.

— Aş fi putut să-l bat, continuă Kaladin. Probabil că i-aş fi înfrânt pe toţi patru. Am fost întotdeauna bun la lupta cu suliţa. Ba nu, nu bun. Durk spunea că sunt uimitor. Un soldat înnăscut, un artist al suliţei.

— Atunci poate c-ar fi trebuit să te baţi cu ei.

— Credeam că nu-ţi plac omorurile.

— Le detest, răspunse ea, cu trupul din ce în ce mai translucid. Dar am mai ajutat oameni să ucidă.

Kaladin încremeni pe scară.

— *Ce?*

— E adevărat, întări ea. Îmi aduc aminte, foarte neclar.

— Cum?

— Nu ştiu, zise ea, devenind şi mai palidă. Nu vreau să

vorbesc despre asta. Dar a fost corect s-o fac. O simt.

Kaladin mai rămase o clipă locului. Teft strigă de sus, întrebându-l dacă se întâmplase ceva. El îşi reluă coborârea.

— Nu m-am luptat azi cu soldaţii, spuse privind la peretele spărturii, fiindcă n-ar fi mers. Tata mi-a spus că e imposibil să te aperi ucigând. Ei bine, s-a înşelat.

— Dar…

— S-a înşelat, continuă Kaladin, fiindcă a sugerat că poţi apăra oamenii în *alte* moduri. Nu poţi. Lumea asta îi vrea morţi şi e lipsit de sens să-ncerci să-i salvezi.

Ajunse pe fundul spărturii şi înaintă prin întuneric. Teft sosi imediat în urma lui şi îşi aprinse torţa, scăldând muşchiul de pe pereţii de stâncă într-o lumină pâlpâitoare, portocalie.

— De aceea n-ai acceptat? şopti Syl, coborând grăbită şi oprindu-se din zbor pe umărul lui. Gloria. Cu luni în urmă.

El clătină din cap.

— Nu. Acolo a fost vorba de altceva.

— Ce-ai spus, Kaladin?

Teft înălţă torţa. În lumina ei pâlpâitoare, cu ridurile reliefate de umbre, faţa lui părea mai bătrână decât de obicei.

— Nimic, Teft. Nimic important.

La asta, Syl pufni. Kaladin n-o luă în seamă şi îşi aprinse torţa de la a lui Teft în timp ce apăreau ceilalţi. După ce coborâră toţi, deschise drumul prin spărtura întunecată. De acolo, cerul se întrezărea la mare distanţă, palid, ca un ţipăt îndepărtat. Locul în care se aflau era un mormânt, cu lemne putrede şi bălţi de apă stătută, prielnic numai pentru creşterea larvelor de cremlingi.

Podarii se adunară laolaltă dintr-un impuls inconştient, aşa cum se întâmpla întotdeauna în acel loc cumplit.

Kaladin mergea în frunte, iar Syl amuţise. El îi dădu lui Teft creta ca să marcheze direcţiile şi nu se opri să recupereze nimic. Dar nu mergea prea repede. Ceilalţi podari se îngrămădeau în spatele lor, vorbind din când în când în şoaptă, ca să nu stârnească ecouri puternice. Ca şi cum bezna le-ar fi sugrumat cuvintele.

În cele din urmă, înaintând, Pietroi i se alătură Kaladin.

— Ni s-a dat o muncă grea. Dar suntem podari! Viaţa e grea, nu? Nu e o noutate. Trebuie s-avem un plan. Cum luptăm mai departe?

— Nu mai urmează nicio luptă, Pietroi.

— Dar am avut o mare victorie! Uite, acum câteva zile delirai. Ar fi trebuit să fii mort. Ştiu asta. În schimb, acum mergi, la fel de puternic ca oricare altul. Ha! Mai puternic. E un miracol. *Uli'tekanaki* te călăuzeşte.

— Nu e un miracol, Pietroi. E un blestem.

— Cum să fie blestem, prietene? întrebă Pietroi, chicotind.

Sări în sus, apoi într-o băltoacă, şi râse zgomotos când îl improşcă pe Teft, care mergea chiar în spatele lui. Uriaşul mâncător de coarne putea fi uneori uimitor de copilăros.

— Să trăieşti nu e un blestem!

— Este, dacă mă aduce înapoi ca să vă privesc pe toţi pierind, spuse Kaladin. Ar fi fost mai bine să nu supravieţuiesc după furtună. O s-o sfârşesc ucis de o săgeată parshendi. Ca noi toţi.

Pietroi păru tulburat. Kaladin nu mai adăugă nimic, iar el se retrase. Îşi continuară drumul, trecând neliniştiţi pe lângă zgârieturile lăsate pe pereţi de demonii spărturilor. Într-un târziu, dădură peste un morman de leşuri aduse de marile furtuni. Kaladin se opri, înălţându-şi torţa, şi ceilalţi podari se uitară în jur. Vreo cincizeci de oameni fuseseră aduşi de apă într-o scobitură din stâncă – un mic pasaj

lateral înfundat.

Cadavrele erau stivuite acolo, un zid de morţi, cu braţele atârnând, cu trestii şi cu tot felul de rămăşiţe plutitoare înţepenite între ele. Kaladin îşi dădu seama dintr-o privire că leşurile erau destul de vechi ca să-nceapă să se umfle şi să putrezească. În spatele lui, cineva vărsă, ceea ce îi făcu pe alţii să verse, la rândul lor. Mirosul era groaznic, iar trupurile fuseseră ciopârţite ori sfâşiate de cremlingi şi de alte creaturi amatoare de stârvuri, multe dintre acestea fugind chiar atunci, speriate de lumină. O mână desprinsă zăcea pe-aproape şi dinspre ea pornea o dâră de sânge. Mai erau şi nişte zgârieturi proaspete în lichenii de pe pereţi, la o înălţime de peste patru metri şi jumătate. Un demon al spărturilor smulsese un cadavru ca să-l devoreze. S-ar fi putut întoarce după altele.

Kaladin nu vărsă. Îşi înţepeni torţa pe jumătate arsă între două pietre mari, apoi trecu la treabă, trăgând leşuri din morman. Cel puţin nu erau chiar atât de putrede încât să se rupă. Podarii se aliniară încetul cu încetul în jurul lui, muncind. Kaladin îşi lăsă mintea în amorţire, fără niciun gând.

Leşurile odată date jos, oamenii le aşezară în şir. Începură să le scoată armurile, se uitară în buzunare, le scoaseră cuţitele din centuri. Kaladin lăsă adunatul suliţelor pe seama altora, preferând să lucreze mai la o parte, singur.

Teft îngenunche lângă el, rostogolind un cadavru cu capul zdrobit în cădere. Începu să-i dezlege curelele platoşei.

— Vrei să vorbeşti?

Kaladin nu răspunse. Se mulţumi să-şi continue munca. „Nu te gândi la viitor. Nu te gândi la ce-o să se-ntâmple. Supravieţuieşte, şi-atât.”

„Nu te sinchisi, dar nu dispera. Există, şi-atât.”

— Kaladin!

Vocea lui Teft era ca un cuţit, afundându-se în carapacea lui, făcându-l să se zvârcolească.

— Dacă voiam să vorbesc, aş mai fi lucrat aici, de unul singur? mormăi el.

— E logic, comentă Teft; reuşise în cele din urmă să dezlege platoşa. Ceilalţi sunt nedumeriţi, fiule. Vor să ştie ce urmează să facem.

Kaladin oftă, apoi se ridică în picioare, întorcându-se către podari.

— Nu ştiu ce să facem! Dacă-ncercăm să ne protejăm, Sadeas o să ne pedepsească! Suntem momeală, şi-o să murim. Nu pot face nimic ca să evit asta. E imposibil.

Oamenii îl priviră şocaţi.

Kaladin le întoarse spatele şi începu iar să muncească, îngenunchind lângă Teft.

— Uite, spuse. Le-am explicat.

— Idiotule, zise Teft, în şoaptă. După tot ce-am făcut, acum ne abandonezi?

Podarii aflaţi într-o parte se întoarseră la muncă. Kaladin îi auzi pe câţiva bombănind.

— Ticălosul, spuse Moash. Am spus c-aşa o să se-ntâmple.

— Vă abandonez? şuieră Kaladin către Teft.

„Lasă-mă-n pace. Lasă-mă să mă întorc la apatia mea.

Cel puţin acolo nu există durere.”

— Teft, mi-am petrecut ore în şir încercând să găsesc o cale de scăpare, dar nu există niciuna! Sadeas ne *vrea* morţi. Ochi-luminoşii capătă ce-şi doresc; ăsta e mersul lumii.

— Şi?

Kaladin nu-i mai dădu atenţie şi, întorcându-se la munca

lui, trase de cizma unui soldat a cărui gambă părea zdrobită în trei locuri, aşa că era al furtunii de greu să scoţi cizma aia.

— Ei, poate c-o să murim, spuse Teft. Dar poate c-aici nu e vorba de supravieţuire.

De ce – dintre toţi ceilalţi – tocmai *Teft* încerca să-i dea curaj?

— Dacă nu de supravieţuire e vorba, atunci ce rost are, Teft?

Kaladin reuşi în sfârşit să scoată cizma. Se întoarse spre următorul cadavru şi încremeni.

Era un podar. Nu-l recunoştea, dar vesta şi sandalele erau inconfundabile. Zăcea sprijinit de perete, cu braţele pe lângă trup, cu gura uşor întredeschisă şi cu pleoapele înfundate în orbite. Pielea de pe o mână i se desprinsese şi căzuse.

— Nu ştiu ce rost are, mormăi Teft. Dar mi se pare jalnic să renunţi. Ar trebui să continuăm lupta. Până când ne vor veni de hac săgeţile alea. Ştii vorba aia: „călătorie înaintea destinaţiei”.

— Ce-nseamnă *asta?*

— Nu ştiu, răspunse bărbatul mai vârstnic, grăbindu-se să-şi coboare privirea. Sunt nişte vorbe pe care le-am auzit cândva.

— Vorbe pe care le spuneau Radianţii Dispăruţi, zise Sigzil, trecând pe lângă ei.

Kaladin se uită într-o parte. Azishul cu voce molatică aşeza un scut în vârful unui morman. Se uită în sus, cu pielea lui maronie părând neagră în lumina torţei.

— Era deviza lor. Sau, cel puţin, o parte din ea. „Viaţă înaintea morţii. Putere înaintea slăbiciunii. Călătorie înaintea destinaţiei.”

— Radianţii Dispăruţi? întrebă Cikatrice, aducând un

braţ de cizme. Cine a pomenit de *ei?*

— Teft, răspunse Moash.

— Nu-i adevărat! Sunt doar nişte vorbe pe care le-am auzit cândva.

— Ştii măcar ce-nseamnă? întrebă Dunny.

— Am spus că nu ştiu! exclamă Teft.

— Se presupune că era unul dintre crezurile lor, îi lămuri Sigzil. În Yulay există grupuri de oameni care vorbesc despre ei. Şi-şi doresc să se-ntoarcă.

— Cine-i vrea înapoi? întrebă Cikatrice, sprijinindu-se de perete şi încrucişându-şi braţele. Ne-au trădat, ne-au vândut Pustiitorilor.

— Ha! făcu Pietroi. Pustiitori! Prostii de-ale câmpenilor. Poveşti spuse de copii în jurul focului.

— Au existat, se apără Cikatrice. O ştie toată lumea.

— Toată lumea care ascultă poveşti lângă focul de tabără! zise râzând Pietroi. Prea mult aer! Vă blegeşte minţile. Dar e în regulă, sunteţi tot rudele mele. Rudele mele proaste!

Teft se încruntă în timp ce restul oamenilor continuau să vorbească despre Radianţi.

— Călătorie înaintea destinaţiei, şopti Syl, de pe umărul lui Kaladin. Asta-mi place.

— De ce? întrebă el, îngenunchind ca să dezlege sandalele podarului mort.

— Aşa, răspunse ea ca şi cum asta ar fi fost o explicaţie suficientă. Teft are dreptate, Kaladin. Ştiu că vrei să renunţi. Dar nu poţi.

— De ce nu?

— Pentru că *nu poţi.*

— De-acum înainte o să muncim numai în spărturi, zise el. N-o să mai putem aduna trestii ca să câştigăm bani. Adică n-o să mai avem nici bandaje, nici antiseptic, nici

mâncare pentru cina de la căderea nopţii. Cu toate cadavrele astea, suntem condamnaţi să dăm peste putredospreni, iar oamenii se vor îmbolnăvi – asta în cazul în care nu ne mănâncă demonii spărturilor sau nu ne înecăm din cauza vreunei mari furtuni dezlănţuite pe neaşteptate. Şi va trebui s-alergăm cu podul până se sfârşeşte Infernul, pierzând om după om. Nu mai există speranţă.

Podarii continuau să vorbească.

— Radianţii Dispăruţi au ajutat tabăra cealaltă, susţinu Cikatrice. Fără pată n-au fost nicicând.

Teft se simţi ofensat. Bărbatul vânos îşi îndreptă spatele şi-i răspunse ţintuindu-l cu degetul.

— Nu ştii nimic! De-atunci a trecut prea mult timp! Nimeni nu ştie ce s-a-ntâmplat de fapt.

— Atunci de ce spun toate poveştile acelaşi lucru? întrebă Cikatrice. Ne-au abandonat. Exact aşa cum ne abandonează ochi-luminoşii acum. Poate Kaladin are dreptate. Poate că *nu există* speranţă.

Kaladin îşi lăsă privirea în jos. Cuvintele acelea îl chinuiau. „Poate Kaladin are dreptate… poate că nu există speranţă…”

Mai făcuse aşa ceva. La ultimul său stăpân, înainte să-i fie vândut lui Tvlakv şi să ajungă podar. Se dăduse bătut într-o noapte cufundată în tăcere, după ce-i îndemnase pe Goshel şi pe ceilalţi sclavi să se răscoale. Fuseseră măcelăriţi. Dar el supravieţuise, nu se ştie cum. Dar-ar furtuna-n toate, de ce supravieţuia el întotdeauna? „N-o pot face din nou,” îşi spuse, strângându-şi cu putere ochii închişi. „Nu pot să-i ajut.”

Tien. Tukks, Goshel. Dallet. Sclavul fără nume pe care încercase să-l vindece în căruţa lui Tvlakv. Toţi sfârşiseră la fel. Kaladin purta stigmatul eşecului. Uneori oferise

speranţă, dar ce altceva era speranţa, dacă nu o altă ocazie de a da greş, în cele din urmă? De câte ori trebuie să cadă un om înainte să nu se mai poată ridica?

— Cred doar că suntem ignoranţi, bodogăni Teft. Nu-mi place s-ascult ce spun ochi-luminoşii despre trecut. Ştiţi, toate poveştile din trecut sunt scrise de femeile lor.

— Teft, nu-mi vine să cred că ne certăm pentru aşa ceva, spuse exasperat Cikatrice. Ce mai urmează? Să-i lăsăm pe Pustiitori să ne fure inimile? Sau poate că sunt doar greşit înţeleşi. Sau aşa sunt parshendii. Poate ar trebui să-i lăsăm să ne omoare regele când au ei poftă.

— Dar-ar furtuna, ce-ar fi să tăceţi amândoi? se răsti Moash. Nu contează. L-aţi auzit pe Kaladin. Până şi el crede că suntem ca şi morţi.

Kaladin nu le mai putea suporta vocile. Plecă împleticindu-se şi pătrunse în întuneric, îndepărtându-se de lumina de torţei. Nimeni nu-l urmă. Ajunse într-un loc al umbrelor negre, unde singura lumină venea dinspre îndepărtata panglică de cer.

Acolo scăpă de ochii lor. Se opri, împleticindu-se, când în întuneric dădu peste un bolovan. Era alunecos, plin de muşchi şi de licheni. Rămase cu mâinile proptite de acesta, apoi gemu şi se întoarse, sprijinindu-se cu spatele de el. Syl coborî din zbor în faţa lui, încă vizibilă, în ciuda întunericului. Se opri în aer, aranjându-şi rochia în jurul picioarelor.

— Nu-i pot salva, Syl, şopti el îndurerat.

— Eşti sigur?

— Am mai dat greş şi înainte.

— Aşa c-o să dai greş şi de data asta?

— Da.

Ea amuţi.

— Bine, spuse într-un târziu. Să zicem că ai dreptate.

— Aşa că de ce-aş mai lupta? Mi-am spus c-ar trebui săncerc, pentru ultima oară. Dar am dat greş înainte de-a începe. Pentru ei nu există scăpare.

— Lupta nu-nseamnă nimic?

— Nu şi dacă ţi-e hărăzit să mori.

Îşi clătină capul.

Cuvintele lui Sigzil îi răsunară în minte. „Viaţă înaintea morţii. Putere înaintea slăbiciunii. Călătorie înaintea destinaţiei.” Se uită în sus, la cerul din crăpătura îngustă. Ca un râu îndepărtat de apă albastră, pură.

Viaţă înaintea morţii.

Care era înţelesul zicalei? Că oamenii ar trebui să caute să trăiască înainte de a-şi căuta moartea? Asta era evident. Sau voia să spună altceva? Că viaţa venea înaintea morţii? Evident, din nou. Totuşi, cuvintele acelea simple îi vorbeau. Moartea vine, îi şopteau. Vine pentru toată lumea. Dar mai întâi vine viaţa. Preţuieşte-o.

Moartea e destinaţia. Însă călătoria, călătoria e viaţa. Asta contează.

O pală de vânt rece trecu prin coridorul de piatră, învăluindu-l, aducând mirosuri proaspete, înviorătoare, şi luând cu sine duhoarea leşurilor în putrefacţie.

Nimeni nu se sinchisea de podari. Nimeni nu se sinchisea de cei de jos, cu ochii cei mai întunecaţi. Şi totuşi, vântul părea să-i şoptească, iarăşi şi iarăşi: „Viaţă înaintea morţii. Viaţă înaintea morţii. Trăieşte înainte de a muri.”

Piciorul i se lovi de ceva. Se aplecă şi ridică obiectul. O piatră mică. Abia dac-o zărea în întuneric. Recunoscu ceea ce i se întâmpla, acea melancolie, acel simţ al disperării. Îl cuprindea adesea când era mai tânăr, mai ales în săptămânile Lăcrimării, când norii acopereau cerul. Pe-atunci îl înveselea Tien, îl ajuta să se smulgă din disperare.

Tien reuşea întotdeauna.

După ce-şi pierduse fratele, înfruntase cu mai multă greutate perioadele de tristeţe. Devenise o creatură jalnică – nu se sinchisea de nimic, dar nici nu dispera. I se păruse că, în loc să simtă durerea, era mai bine să nu simtă nimic.

„N-o să-i pot ajuta”, se gândi, strângându-şi cu putere pleoapele peste ochii închişi. „De ce să-ncerc?”

Oare nu fusese o nebunie să se încăpăţâneze astfel? Măcar dac-ar fi putut câştiga o singură dată! Ar fi fost de-ajuns. Atâta vreme cât se putea crede în stare s-ajute pe cineva, atâta vreme cât putea crede că existau căi care duceau altundeva, nu în întuneric, mai putea spera.

„Ţi-ai făgăduit c-o să mai faci o ultimă încercare”, îşi zise. „Încă nu sunt morţi.”

„Sunt încă în viaţă. Deocamdată.”

Mai exista un lucru pe care nu-l încercase. Ceva de care se temea prea mult. Ori de câte ori mai făcuse încercarea, pierduse totul.

Creatura jalnică părea să stea în faţa lui. Însemna eliberare. Apatie. Oare voia într-adevăr să se-ntoarcă la asta? Era un fals refugiu. Când era bărbatul acela, nu fusese mai protejat. Se afundase tot mai adânc şi mai adânc, până când a-şi pune capăt vieţii i se păruse cea mai bună cale.

„Viaţă înaintea morţii.”

Se ridică, deschise ochii şi lăsă mica piatră să cadă. Făcu cale-ntoarsă, către lumina torţei, cu paşi lenţi. Podarii care lucrau îşi ridicară privirile. Atâţia ochi întrebători. Unii întrebători, alţii trişti, alţii încurajatori. Pietroi, Dunny, Hobber, Leyten. Credeau în el. Îi supravieţuise furtunii. Un miracol neîndoielnic.

— Am putea să-ncercăm ceva, le spuse. Dar, cel mai probabil, vom sfârşi prin a fi ucişi cu toţii de mâinile

soldaţilor din armata noastră.

— Suntem oricum condamnaţi la moarte, remarcă Hărţi. Ai spus-o tu însuţi.

Mulţi alţii dădură din cap, susţinându-l.

Kaladin inspiră adânc.

— Putem încerca să evadăm.

— Dar tabăra e păzită! spuse Jaks Fără-Urechi. Podarii nu pot ieşi nesupravegheaţi. Ştiu c-am fugi.

— Ne-am găsi moartea, zise Moash, cu un chip sumbru. Ori aşa, ori de săgeţile parshendilor.

Toată lumea amuţi.

— Ne vor trimite în fiecare zi aici, jos, să jefuim leşuri, spuse Kaladin. Şi nu ne trimit cu supraveghetori, fiindcă se tem de demonii spărturilor. Podarii sunt puşi să muncească doar ca să aibă ceva de făcut, ca să le abată atenţia de la soarta lor, aşa că e de-ajuns dacă aducem sus doar câteva lucruri recuperate.

— Crezi c-am putea alege una dintre spărturile astea ca să fugim prin ea? întrebă Cikatrice. Au încercat să le facă o hartă. Echipele n-au ajuns niciodată în cealaltă parte a Câmpiilor – au fost ucise de demonii spărturilor sau de şuvoaiele de apă din timpul marilor furtuni.

Kaladin clătină din cap.

— O să facem altceva.

Lovi cu piciorul într-un obiect aflat jos, din faţa lui – o suliţă căzută. Lovitura o trimise în aer, către Moash, care o prinse, uimit.

— Vă pot învăţa să le folosiţi, spuse încet Kaladin.

Ceilalţi păstrară tăcerea, cu ochii la armă.

— La ce bun? întrebă Pietroi, luând suliţa de la Moash şi studiind-o. Nu ne putem lupta cu o armată.

— Nu. Dar dacă vă instruiesc, putem ataca noaptea un post de pază. Am putea să plecăm.

Kaladin se uită la ceilalţi, întâlnind, pe rând, ochii fiecăruia.

— Odată ce-o să fim liberi, Sadeas o să trimită soldaţi după noi. N-o să lase nişte podari să-i ucidă oştenii şi să fugă. Să sperăm c-o să ne subestimeze şi-o să trimită la început doar câţiva oameni. Dacă-i ucidem, am putea s-ajungem destul de departe ca să ne ascundem. O să fie periculos. Sadeas o să facă orice ca să ne prindă şi s-ar putea să sfârşim c-o întreagă companie pe urmele noastre. Dar-ar furtuna, probabil că nici n-o să putem ieşi din tabără. Dar e ceva.

Tăcu şi aşteptă în timp ce podarii schimbau priviri nesigure.

— Eu o s-o fac, spuse Teft, scoţând pieptul înainte.

— Şi eu, i se alătură Moash, ieşind cu un pas în faţă.

Părea nerăbdător.

— Şi eu, zise Sigzil. Mai bine să-i scuip în ochii lor de alethi şi să mor de săbiile lor decât să rămân sclav.

— Ha! exclamă Pietroi. Iar eu o să vă pregătesc o grămadă de mâncare, ca să fiţi sătui când o să-i ucideţi.

— N-o să lupţi alături de noi? întrebă Dunny, surprins.

— E sub demnitatea mea, răspunse Pietroi, înălţându-şi bărbia.

— Ei, eu o să lupt, spuse Dunny. Sunt omul tău, căpitane.

Ceilalţi începură să se ridice în picioare pentru a li se alătura; unii înşfăcau suliţe de pe pământul umed. Nu strigau, entuziasmaţi, şi nici nu răcneau ca alţi soldaţi pe care-i comandase Kaladin. Ideea luptei îi îngrozea – cei mai mulţi fuseseră sclavi obişnuiţi sau lucrători umili. Dar doreau să se bată.

Kaladin ieşi în faţă şi începu să contureze un plan.

Istoria Omului

Izgonirea

pierderea Palatelor Împăcării

Devastările

Războiul împotriva Pustiitorilor

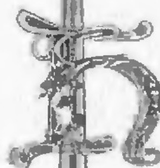
Aharietiamul

Ultima devastare
înfrângerea
Pustiitorilor

Mârșăvia

Căderea Cavalerilor
Radianți

Hierocrația

Căderea Vorinismului

44
LĂCRIMAREA

CU CINCI ANI ÎN URMĂ

Kaladin nu putea să sufere Lăcrimarea. Marca sfârşitul unui an şi începutul altuia, patru săptămâni întregi de ploaie, într-o neîncetată cascadă de picături deprimante. Niciodată furioase, niciodată pătimaşe, ca la o mare furtună. Încete, statornice. Ca sângele unui an muribund, în timpul ultimilor săi paşi către propriul tumul. Toate celelalte anotimpuri începeau şi se sfârşeau pe neaşteptate, dar Lăcrimarea revenea, fără greş, în acelaşi moment al fiecărui an. Din nefericire.

Kaladin stătea întins pe acoperişul în pantă al casei sale din Vatra-de-Piatră. Lângă el se afla o mică găleată cu smoală, acoperită cu o bucată de lemn. Era aproape goală acum, după ce terminase de peticit acoperişul. Lăcrimarea era un anotimp mizerabil pentru o asemenea muncă, dar, tot atunci, pătrunderea permanentă a apei putea fi mai enervantă ca oricând. Reparaţia urma să fie refăcută după terminarea Lăcrimării, însă în felul ăsta cel puţin nu mai erau nevoiţi să suporte, în următoarele săptămâni, neîntreruptul şir de picături ajuns pe masa din sufragerie.

Stătea întins pe spate, uitându-se la cer. Poate ar fi trebuit să coboare şi să intre în casă, dar se udase deja până la piele. Aşa că rămăsese locului. Privea şi se gândea.

Prin oraş trecea o altă armată. Una din numeroasele armate pe care le vedeai acum – veneau adesea în timpul Lăcrimării ca să-şi împrospăteze proviziile şi să plece spre alte câmpuri de luptă. Roshone îşi făcuse una dintre rarele

sale apariţii, ca să-l întâmpine pe lordul războinic: Înaltul Mareşal Amaram în persoană, după toate aparenţele un văr îndepărtat, precum şi comandantul apărării alethilor din acea zonă. Era unul dintre cei mai renumiţi oşteni rămaşi în Alethkar; cei mai mulţi plecaseră pe Câmpiile Sfărâmate.

Picăturile mărunte de ploaie îl împroşcau pe Kaladin. Săptămânile acelea erau pe placul multor altora – fără mari furtuni, în afară de una singură, chiar la jumătatea perioadei. Pentru oamenii din oraş, era un răstimp îndrăgit, când se odihneau după îndelungata muncă a pământului şi se relaxau. Însă Kaladin tânjea după soare şi după vânt. De fapt, chiar îi lipseau marile furtuni, cu turbarea şi vitalitatea lor. Zilele acelea erau mohorâte şi îi venea greu să facă o muncă utilă. De parcă lipsa furtunilor l-ar fi lăsat fără putere.

Puţini oameni îl mai văzuseră pe Roshone după nefericita vânătoare de creste-albe şi după moartea fiului său. Se ascundea în vilă, izolându-se din ce în ce mai mult. Oamenii din Vatra-de-Piatră mergeau pe vârfuri, ca şi cum s-ar fi aşteptat în orice clipă să-l vadă răbufnind şi îndreptându-şi furia asupra lor. Kaladin nu-şi făcea griji pentru asta. O furtună – fie venind dinspre un om sau din cer – era ceva faţă de care puteai să reacţionezi. Însă sufocarea aceea, acea viaţă ca o necontenită scufundare… Era mult, mult mai rea.

— Kaladin? strigă vocea lui Tien. Eşti tot acolo, sus?

— Da, răspunse el, fără să se clintească.

În timpul Lăcrimării, norii erau atât de *serbezi.* Exista ceva mai lipsit de viaţă decât acel cenuşiu mizerabil?

Tien ocoli casa până când ajunse în spate, unde acoperişul în pantă atingea pământul. Îşi ţinea mâinile în buzunarele hainei lungi de ploaie şi purta o pălărie cu

borul lat. Ambele păreau prea largi pentru el, dar aşa păreau hainele lui întotdeauna. Chiar şi cele care-i erau pe măsură.

Fratele lui Kaladin se urcă pe acoperiş şi veni lângă el, apoi se întinse şi privi cerul. Oricine ar fi încercat să-l înveselească pe Kaladin ar fi dat greş. Însă Tien ştia, cumva, ce era cel mai bine să facă. Pe moment, asta însemna să păstreze tăcerea.

— Îţi place ploaia, nu-i aşa? îl întrebă în cele din urmă Kaladin.

— Da, răspunse Tien.

Fireşte, lui îi plăcea foarte mult orice.

— Numai că e greu să te uiţi aşa, în sus. Clipesc tot timpul.

Dintr-un anumit motiv, asta îl făcu pe Kaladin să zâmbească.

— Am făcut ceva pentru tine, spuse fratele lui. Azi, la atelier.

Părinţii lui Kaladin erau îngrijoraţi; Ral, dulgherul, îl primise pe Tien, deşi nu mai avea nevoie de încă un ucenic, dar, după toate aparenţele, nu era mulţumit de munca lui. Se plângea că lui Tien îi zbura prea uşor gândul la alte lucruri.

Kaladin se săltă în capul oaselor în timp ce el scotea ceva din buzunar. Era un căluţ de lemn, o sculptură complicată.

— Nu-ţi face griji din pricina apei, spuse Tien. L-am lăcuit.

— Tien, zise Kaladin, uluit. E *superb.*

Detaliile erau uimitoare – ochii, potcoavele, contururile cozii. Arăta exact ca animalele maiestoase înhămate la trăsura lui Roshone.

— I l-ai arătat lui Ral?

— A spus că e bun, răspunse Tien, zâmbind sub pălăria prea mare. Dar că, în locul lui, ar fi trebuit să fac un scaun. Am cam dat de belea.

— Dar cum... adică, Tien, omul trebuie să-şi dea seama c-ai făcut ceva uimitor!

— O, nu ştiu, spuse Tien, continuând să zâmbească. Nu e decât un cal. Meşterului Ral îi plac lucrurile pe care le poţi folosi. Pe care stai, în care-ţi pui hainele. Dar cred că mâine o să pot face un scaun bun, ca să fie mândru de mine.

Kaladin se uită la fratele lui, care avea un chip inocent şi o fire prietenoasă. Şi le păstrase, deşi intrase în anii adolescenţei. „Cum se face că zâmbeşti întotdeauna?” se gândi. „Afară e o vreme groaznică, meşterul tău se uită la tine ca la crem, lordul oraşului îţi sugrumă familia pe îndelete. Cum, Tien?”

„Şi cum de mă faci să vreau să zâmbesc şi eu?”

— Tata a mai cheltuit o sferă, Tien, se trezi spunându-i.

De fiecare dată când era silit să facă asta, tatăl lor devenea un pic mai palid şi un pic mai scund. În zilele acelea, sferele erau înnegurate, fără lumină în ele. N-aveai cum să le impregnezi în timpul Lăcrimării. Până la urmă îşi pierdeau Lumina.

— Mai sunt destule, răspunse Tien.

— Roshone se străduieşte să ne înfrângă, zise Kaladin. Să ne sufoce încetul cu încetul.

— Nu e atât de rău cum pare, Kaladin, spuse fratele lui, punându-i mâna pe braţ. Lucrurile nu sunt niciodată atât de rele cum par. O să vezi.

Mintea lui Kaladin găsea atât de multe obiecţii, dar zâmbetul lui Tien le alungă. Atunci, în toiul celei mai mohorâte părţi a anului, avu pentru o clipă impresia că vedea razele soarelui. Ar fi putut jura că totul devenea mai

strălucitor în jur, iar ploaia părea să bată în retragere, lăsând cerul să se lumineze.

Mama lor ocoli clădirea şi se opri în spate. Se uită în sus, către ei, părând amuzată să-i vadă pe amândoi stând pe acoperiş, în ploaie. Păşi pe porţiunea mai joasă. Acolo, de piatră atârna un mic grup de hasperi; creaturile mărunte, cu două carapace, erau peste tot în timpul Lăcrimării. Păreau să crească din nimic, cam în acelaşi fel ca verii lor, melcii minusculi împrăştiaţi pe piatră.

— Despre ce vorbiţi? îi întrebă ea, aşezându-se alături.

Hesina se purta rareori aidoma celorlalte mame din oraş. Uneori, asta-l deranja pe Kaladin. N-ar fi trebuit să-i trimită în casă, sau cam aşa ceva, plângându-se c-aveau să răcească? Nu, ea se mulţumea să stea acolo, lângă ei, într-o haină de ploaie din piele cafenie.

— Kaladin e îngrijorat fiindcă tata cheltuieşte sferele, spuse Tien.

— A, eu nu mi-aş face griji din pricina asta, spuse ea. O să te trimitem la Kharbranth. Peste două luni o să fii destul de mare ca să poţi pleca.

— Ar trebui să veniţi şi voi doi cu mine, zise Kaladin. Şi tata.

— Şi să plecăm din oraş? întrebă Tien, ca şi cum nu s-ar fi gândit niciodată la asta. Dar mie-mi place aici.

Hesina zâmbi.

— Ce e? se miră Kaladin.

— Mulţi tineri de vârsta ta se străduiesc din răsputeri să *scape* de părinţi.

— Nu pot să plec şi să vă las aici. Suntem o familie. El încearcă să ne sufoce, adăugă Kaladin, uitându-se la Tien.

Stând de vorbă cu fratele lui, începuse să se simtă mult mai bine, dar obiecţiile sale nu dispăruseră.

— Nimeni nu mai plăteşte pentru vindecare, şi ştiu că

nimeni n-o să mai plătească pentru munca ta. Şi, oricum, ce vrea tata să obţină în schimbul sferelor cheltuite? Legume, la un preţ de zece ori mai mare decât cel obişnuit, şi grâne mucegăite, la preţ dublu?

Hesina zâmbi.

— Nu-ţi scapă nimic.

— Tata m-a învăţat să fiu atent la detalii. Cu ochi de chirurg.

— Ei – spuse ea, cu scânteieri în privire – şi ochii tăi de chirurg au observat când am cheltuit prima sferă?

— Bineînţeles, răspunse Kaladin. În prima zi de după accidentul de vânătoare. Tata a trebuit să cumpere pânză nouă pentru bandaje.

— Şi *aveam nevoie* de bandaje?

— Păi, nu. Dar ştii cum e tata. Nu-i place deloc când încep să se termine.

— Aşa că a cheltuit una dintre sfere, spuse Hesina. Una dintre acelea pe care le-a păstrat luni de-a rândul, certându-se cu lordul oraşului pentru ele.

„Ca să nu mai spunem că, în primul rând, a fost în stare să le fure”, îşi zise Kaladin. „Dar tu ştii totul despre asta.” Se uită la Tien, care privea din nou cerul. Din câte ştia el, fratele său mai mic nu descoperise încă adevărul.

— Aşadar tatăl tău a rezistat atât de mult numai pentru ca, în cele din urmă, să cedeze şi să cheltuiască o sferă pentru nişte bandaje pe care nu le vom folosi decât peste cine ştie câte luni.

Hesina avea dreptate. De ce se hotărâse Lirin dintr-odată că…

— Îl lasă pe Roshone să creadă că l-a învins, spuse Kaladin cu surprindere, întorcându-i mamei sale privirea.

Ea zâmbi cu viclenie.

— Roshone ar fi găsit, până la urmă, un mod în care să-l

pedepsească. Nu i-ar fi fost uşor. Tatăl tău e un cetăţean de rang înalt, ar fi avut dreptul să fie judecat. A salvat *într-adevăr* viaţa lui Roshone şi mulţi pot depune mărturie că rănile lui Rillir au fost foarte grave. Dar Roshone ar putea găsi o cale. Dacă n-ar avea senzaţia că ne-a înfrânt.

Kaladin se întoarse către conac. Deşi era ascuns de pânza apei de ploaie, putea desluşi corturile armatei care-şi făcuse tabăra pe câmp, ceva mai încolo. Cum o fi fost să trăieşti ca soldat, adesea în bătaia vânturilor, a ploilor şi a furtunilor? Cândva, Kaladin ar fi fost curios, dar acum viaţa de suliţaş nu-l mai atrăgea. Avea mintea plină cu desenele muşchilor şi cu listele de simptome şi boli, pe care le memorase.

— Vom continua să cheltuim sfere, spuse Hesina. Câte una la fiecare câteva săptămâni. În parte, ca să trăim, deşi familia mea ne-a oferit provizii. Dar mai ales ca să creadă Roshone că nu mai putem ţine capul sus. Şi pe urmă o să te trimitem de-aici. O să fii plecat, iar sferele se vor afla în siguranţă în mâinile ardenţilor, pentru a fi cheltuite în timpul anilor tăi de studiu.

Kaladin clipi, înţelegând. Nu pierdeau. *Câştigau.*

— Gândeşte-te, Kaladin, spuse Tien. O să trăieşti într-unul dintre cele mai mari oraşe din lume! O să fie atât de palpitant! O să fii un bărbat învăţat, ca tata. O să ai condeiere care-ţi vor citi din orice carte o să vrei.

Kaladin îşi îndepărtă părul ud de pe frunte. Tien făcea ca totul să pară mult mai măreţ decât se gândise el. Desigur, Tien putea face şi o baltă cu crem să pară măreaţă.

— E adevărat, spuse mama lui, încă privind în sus. O să poţi învăţa matematică, istorie, politică, tactică, toate ştiinţele…

— Astea nu sunt lucruri pe care le-nvaţă femeile?

întrebă Kaladin, încruntându-se.

— Femeile ochi-luminoşi le studiază. Dar există şi bărbaţi erudiţi. Nu la fel de mulţi ca ele.

— Toate astea ca să devin chirurg.

— N-o să fii obligat să devii chirurg. Viaţa ta îţi aparţine, fiule. Dac-o s-alegi calea unui chirurg, o să fim mândri de tine. Dar să nu ai senzaţia că trebuie să trăieşti viaţa tatălui tău.

Hesina se uită în jos la Kaladin, clipind ca să scape de apa de ploaie din ochi.

— Ce altceva aş putea face? întrebă el, uluit.

— Unui bărbat instruit, cu o minte bună, îi e deschisă calea către multe meserii. Dacă-ţi doreşti cu adevărat să studiezi toate artele, poţi deveni ardent. Sau poate furtunoveghetor.

Furtunoveghetor. Îşi întinse din reflex mâna către rugăciunea cusută în mâneca stângă, în aşteptarea zilei când avea să fie nevoie de arderea ei pentru ajutor.

— Furtunoveghetorii încearcă să prezică viitorul.

— Nu e acelaşi lucru. O să vezi. Sunt atât de multe lucruri de explorat, atât de multe locuri unde poţi ajunge cu mintea. Lumea se schimbă. Ultimele scrisori primite de la familia mea descriu fabriale uimitoare, cum ar fi condeiele care pot scrie la mare distanţă. S-ar putea să nu mai dureze mult până când bărbaţii vor fi învăţaţi să citească.

— N-aş vrea să-nvăţ niciodată aşa ceva, spuse Kaladin îngrozit, uitându-se la Tien.

Chiar *mama* era aceea care spunea astfel de lucruri? Însă ea aşa fusese întotdeauna. Nu-şi ţinea în frâu nici mintea, nici limba.

Totuşi, să devină furtunoveghetor… Un om care cerceta marile furtuni, le prezicea – da –, dar învăţa despre ele,

despre tainele lor. Obiectul studiului lui erau chiar vânturile.

— Nu, spuse el. Vreau să fiu chirurg. Ca tata.

Hesina zâmbi.

— Dacă asta va fi alegerea ta, atunci – cum spuneam – eu şi tatăl tău vom fi mândri de tine. Dar deocamdată vrem doar să ştim că vei *avea posibilitatea* să alegi.

Rămaseră aşa o vreme, lăsând ploaia să-i ude până la piele. Kaladin continuă să se uite la norii cenuşii, întrebându-se ce găsea Tien atât de interesant la ei. Într-un târziu, auzi pe cineva lipăind prin apă, şi la colţul casei apăru faţa lui Lirin.

— Ce-i asta, pentru numele…? zise el. Toţi *trei?* Ce faceţi acolo, sus?

— Sărbătorim, răspunse mama lui Kaladin cu nonşalanţă.

— Ce?

— Neregulile.

Lirin oftă.

— Draga mea, ştii, uneori poţi fi foarte ciudată.

— Şi n-am spus asta chiar adineauri?

— Corect. Ei, haideţi. Trebuie să ne adunăm în piaţă.

Hesina se încruntă. Se ridică şi coborî pe panta acoperişului. Kaladin se uită la Tien şi se ridicară amândoi în picioare. Kaladin îşi îndesă căluţul de lemn în buzunar şi coborî cu grijă pe acoperişul alunecos, cu pantofii fleşcăind. Când ajunse pe pământ, apa rece îi curgea în josul obrajilor.

Îl urmară pe Lirin, îndreptându-se către piaţă. Tatăl lui Kaladin părea îngrijorat, mergea gârbovit, parcă înfrânt, aşa cum o făcea în ultima vreme. Poate se prefăcea, ca să-l păcălească pe Roshone, dar Kaladin bănuia că în asta era şi ceva adevăr. Tatălui său nu-i plăcea să renunţe la sfere,

nici măcar ca vicleşug. Semăna prea mult a capitulare.

În faţa lor, mulţimea se aduna în piaţa oraşului, cu umbrele sau haine de ploaie.

— Ce e asta, Lirin? întrebă Hesina, dând semne de nelinişte.

— O să-şi facă apariţia Roshone, răspunse el. I-a cerut lui Waber să cheme pe toată lumea. O adunare a întregului oraş.

— Pe *ploaie?* se miră Kaladin. Nu putea s-aştepte Ziua Luminării?

Lirin nu răspunse. Familia mergea în tăcere; chiar şi Tien căpătase un aer solemn. Trecură pe lângă câţiva ploispreni care stăteau în băltoace, ajungând până la înălţimea gleznelor, strălucind cu o palidă lumină albastră şi având forma unor lumânări fără flacără, cu ceara scurgându-li-se. Apăreau rareori în afara săptămânilor Lăcrimării şi se spunea că sunt sufletele picăturilor de ploaie, nişte vergele albastre părând să se topească fără a se micşora vreodată, cu un singur ochi albastru în vârf.

Când sosi familia lui Kaladin, aproape toţi oamenii din oraş se adunaseră în piaţă şi stăteau de vorbă în ploaie. Jost şi Naget erau acolo, dar niciunul nu-i făcu vreun semn lui Kaladin; trecuseră ani de când nu-i mai lega nimic care să aducă a prietenie. Băiatul se cutremură; părinţii săi spuneau că acel oraş era căminul lor, iar Lirin refuza să plece, dar, din zi în zi, semăna tot mai puţin a cămin.

„Eu o să plec în curând”, îşi zise, nerăbdător să părăsească Vatra-de-Piatră şi să-i lase în urmă pe acei oameni înguşti la minte. Nerăbdător să plece într-un loc unde ochi-luminoşii erau oameni de onoare, oameni frumoşi, demni de poziţia înaltă pe care le-o oferise Atotputernicul.

Trăsura lui Roshone se apropie. De-a lungul anilor cât

stătuse în Vatra-de-Piatră îşi pierduse o mare parte din lustru, vopseaua cenuşie se cojea, iar pietrişul de pe drum îi umpluse de crăpături lemnul întunecat. Când se opri în piaţă, Waber şi băieţii lui reuşiră în sfârşit să înalţe o copertină mică. Ploaia se înteţise şi picăturile loveau pânza, răpăind.

Cu atâţia oameni în jur, aerul mirosea altfel. Sus, pe acoperiş, acesta fusese curat şi proaspăt. Acum părea înăbuşitor şi umed. Uşa trăsurii se deschise. Roshone se mai îngrăşase şi costumul lui de ochi-luminoşi fusese modificat ca să i se potrivească pe talia din ce în ce mai groasă, iar ciotul piciorului drept avea o prelungire de lemn, ascunsă de manşeta pantalonului. Coborî din trăsură cu mers ţeapăn pentru a intra mormăind sub copertină.

Cu barba şi cu părul umede şi unsuroase, cu greu părea să mai fie aceeaşi persoană. Însă ochii îi rămăseseră la fel. Din cauza obrajilor mai plini acum semănau ceva mai mult a mărgele, dar continuau să arunce priviri furioase în timp ce inspecta mulţimea. Ca şi cum ar fi fost lovit cu o piatră când se uita în altă parte şi acum ar fi căutat vinovatul.

Era şi Laral în trăsură? Înăuntru se mai mişcă o siluetă, pregătindu-se să coboare, dar se dovedi a fi un bărbat suplu, cu faţa proaspăt rasă şi ochii de un cafeniu-deschis. Impozant, purta o uniformă militară verde, protocolară, îngrijit călcată, şi avea o sabie la şold. Înalt Mareşalul Amaram? Arăta fără-ndoială impresionant, cu trăsături puternice şi faţa pătrăţoasă. Deosebirea dintre el şi Roshone era izbitoare.

În cele din urmă apăru şi Laral, într-o rochie galben-deschis de modă veche, cu fusta evazată şi corsaj gros. Se uită în sus, la ploaie, apoi aşteptă un lacheu care se apropie grăbit cu o umbrelă. Kaladin îşi simţi inima bătând cu putere. Nu-şi mai vorbiseră din ziua când îl umilise, în

vila lui Roshone. Şi totuşi era *superbă.* Trecând prin anii adolescenţei, se făcea tot mai frumoasă. Unii ar fi putut considera că părul ei negru, presărat cu blondul acela străin, nu era atrăgător, fiindcă îi trăda sângele amestecat, dar în ochii lui Kaladin părea fascinant.

Alături, tatăl lui se crispă şi înjură încet.

— Ce e? întrebă Tien de lângă Kaladin, întinzându-şi gâtul ca să vadă mai bine.

— Laral, răspunse mama lui Kaladin. Poartă o rugăciune de mireasă pe mânecă.

Kaladin tresări la vederea bucăţii de pânză albă, cu glifele ei albastre cusute de mâneca rochiei. Laral avea s-o ardă cu ocazia anunţării oficiale a logodnei.

Dar… logodnă cu cine? Rillir murise!

— Am auzit zvonuri despre asta, spuse tatăl lui Kaladin. S-ar părea că Roshone nu vrea să renunţe la relaţiile pe care i le-ar aduce ea.

— El? întrebă Kaladin, uluit.

Roshone se însura cu ea? Pe măsură ce observau rugăciunea, şi alţi oameni din mulţime începură să vorbească.

— Ochi-luminoşii se însoară mereu cu femei mult mai tinere, zise mama lui Kaladin. Pentru ei, căsătoriile ţin adesea de garantarea loialităţii faţă de casa lor.

— Cu el? întrebă Kaladin, nevenindu-i să creadă şi făcând un pas în faţă. Trebuie să oprim asta. Trebuie să…

— Kaladin! spuse tatăl lui, cu voce tăioasă.

— Dar…

— E treaba lor, nu a noastră.

Kaladin tăcu, simţind cum îi loveau capul picăturile mai mari, pe când cele mai mici cădeau ca o pâclă. Apa se scurgea prin piaţă şi băltea în adâncituri. Pe lângă el ţâşni un ploispren, ca şi cum s-ar fi format din apă. Şi se uită în

sus, fără să clipească.

Roshone se sprijini în baston şi dădu din cap către Nadir, majordomul lui. Acesta era însoţit de soţia sa, o femeie cu înfăţişare severă, pe nume Alaxia. Nadir bătu din palmele lui înguste ca s-amuţească mulţimea şi în scurtă vreme nu se mai auzi decât zgomotul ploii liniştite.

— Luminlordul Amaram – spuse Roshone, arătând cu o mişcare a capului către bărbatul ochi-luminoşi în uniformă – este înaltul mareşal desemnat al principatului nostru. În absenţa regelui şi a Luminlordului Sadeas, comandă trupele care ne apără graniţele.

Kaladin dădu din cap. Toată lumea auzise de Amaram. Era o persoană cu mult mai importantă decât orice alt om de arme care mai trecuse cândva prin Vatra-de-Piatră.

Amaram făcu un pas înainte şi începu să vorbească.

— Aveţi aici un oraş minunat, li se adresă el cu o voce puternică şi profundă ochi-întunecaţilor adunaţi acolo. Vă mulţumesc pentru găzduire.

Kaladin încremeni, cu ochii la ceilalţi orăşeni, care păreau la fel de nedumeriţi de spusele nobilului.

— În mod normal, aş fi lăsat această îndatorire în seama unui ofiţer din subordinea mea. Dar mi-am vizitat vărul, aşa că am hotărât să cobor aici în persoană. Nu e o însărcinare atât de împovărătoare încât să fiu nevoit să i-o încredinţez altcuiva.

— Îmi cer scuze, luminlordul meu, spuse Callins, unul dintre lucrătorii pământului. Dar despre ce îndatorire e vorba?

— Păi, despre recrutare, bunule fermier, răspunse Amaram, făcându-i semn cu capul Alaxiei, care ieşi în faţă, ţinând o foaie de hârtie prinsă cu o clemă de o planşetă pentru scris. Regele a luat cea mai mare parte a oştilor noastre cu sine, străduindu-se să ducă la îndeplinire Pactul

Răzbunării. Armata mea are foarte puţini oameni, aşa că e necesar să recrutăm bărbaţi tineri din toate oraşele şi satele prin care trecem. O facem mulţumindu-ne cu voluntari, ori de câte ori e posibil.

Orăşenii încremeniră. Băieţii vorbeau despre fuga de-acasă pentru a se alătura armatei, dar puţini aveau cu adevărat de gând s-o facă. Datoria Vetrei-de-Piatră era să producă hrană.

— Lupta mea nu e la fel de glorioasă ca războiul de răzbunare, continuă Amaram, dar avem datoria sacră să ne apărăm pământurile. Veţi sluji în armată vreme de patru ani şi, după ce-o să vă faceţi datoria, veţi primi o recompensă de război egală cu o zecime din totalul soldelor voastre. O să vă puteţi întoarce sau o să vă puteţi înrola pentru o altă perioadă. Distingeţi-vă, şi veţi fi ridicaţi la un rang mai înalt, ceea ce înseamnă că puteţi ajunge cu un nahn mai sus, atât voi, cât şi copiii voştri. Sunt voluntari?

— Eu merg, zise Jost, făcând un pas înainte.

— Şi eu, adăugă Abry.

— Jost, strigă mama acestuia, prinzându-l de braţ. Recoltele…

— Recoltele voastre sunt importante, femeie întunecată, spuse Amaram, dar nici pe departe atât de importante ca apărarea poporului nostru. Regele ne trimite bogăţii de pe Câmpiile prădate, iar pietrele nestemate pe care le capturează pot hrăni Alethkarul în situaţii neprevăzute. Voi doi sunteţi bine-veniţi, deopotrivă. Mai sunt voluntari?

Încă trei băieţi din oraş ieşiră în faţă, plus un bărbat mai vârstnic – Harl, care-şi pierduse soţia din cauza scarlatinei. Era bărbatul căruia nu reuşise Kaladin să-i salveze fiica după cădere.

— Excelent, spuse Amaram. Mai sunt şi alţii?

Orăşenii nu se clintiră. Bizar. Mulţi băieţi pe care Kaladin îi auzise adesea vorbind despre plecarea la război îşi fereau acum privirea. El îşi simţi inima bătând mai tare şi picioarele îi zvâcniră, parcă dornice să-l scoată în faţă.

Nu. Trebuia să devină chirurg. Lirin se uită la el, cu ochii de un căprui întunecat dând semne de îngrijorare profundă. Dar Kaladin nu schiţă nicio mişcare, aşa că se destinse.

— Bine, zise Amaram, făcându-i semn cu capul lui Roshone. Până la urmă, vom avea nevoie de lista ta.

— Listă? întrebă Lirin, cu voce sonoră.

Amaram îi aruncă o privire.

— Nevoile armatei sunt mari, întunecat-născutule. Iau mai întâi voluntarii, dar oastea *trebuie* să-şi completeze numărul de oameni. Ca lord al oraşului, vărul meu are datoria şi onoarea de a hotărî ce oameni să trimită.

— Citeşte primele patru nume, Alaxia – spuse Roshone – şi pe ultimul.

Femeia îşi coborî privirea spre listă şi citi cu voce seacă:

— Agil, fiul lui Marf. Caull, fiul lui Taleb.

Kaladin îşi ridică privirea neliniştită spre tatăl său.

— Nu te poate lua, spuse Lirin. Suntem de al doilea nahn şi avem un rol vital în oraş – eu fiind chirurg, iar tu, singurul meu ucenic. Legea ne scuteşte de recrutare. Roshone ştie.

— Habrin, fiul lui Arafik. Jorna, fiul lui Loats, continuă Alaxia; şovăi, apoi îşi ridică privirea. Tien, fiul lui Lirin.

În piaţă, toată lumea încremeni. Chiar şi ploaia păru să se oprească o clipă. Pe urmă, toţi ochii se întoarseră spre Tien. Băiatul părea uluit. Lirin, chirurgul oraşului, era scutit. La fel şi Kaladin, ucenicul lui.

Dar nu şi Tien. Era al treilea ucenic al unui dulgher, nu era important şi nici scutit de armată.

Hesina îl strânse cu putere.

— Nu!

Lirin păşi în faţa lor, gata să-i apere. Kaladin stătea împietrit, cu ochii la Roshone. Un Roshone zâmbitor, încântat de sine.

„Noi i-am luat fiul”, se gândi băiatul, întâlnind privirea din ochii ca nişte mărgele ai lordului. „Asta e răzbunarea lui.”

— Eu… spuse Tien. În armată?

Pentru prima oară părea să-şi fi pierdut încrederea şi optimismul. Făcu ochii mari şi păli foarte tare. Leşina când vedea sânge. Nu putea suferi încăierările. Era încă scund şi subţire ca un băţ, în ciuda vârstei sale.

— E prea tânăr, declară Lirin.

Cei din jurul lor se traseră deoparte, lăsându-i pe chirurg şi pe familia lui singuri în ploaie.

Amaram se încruntă.

— În oraşele mari, în armată sunt primiţi băieţi de numai opt sau nouă ani.

— Fii de ochi-luminoşi! spuse Lirin. Ca să fie instruiţi ca ofiţeri. Nu sunt trimişi la luptă!

Amaram se încruntă mai tare. Ieşi în ploaie şi se apropie de cei patru membri ai familiei.

— Câţi ani ai, fiule? îl întrebă pe Tien.

— Treisprezece, răspunse Lirin.

Amaram îi aruncă o privire.

— Eşti chirurgul. Am auzit de tine, spuse oftând şi se-ntoarse spre Roshone. N-am timp să m-amestec în urzelile meschine din orăşelul vostru, vere. Nu există niciun alt băiat care s-ar potrivi?

— E alegerea mea! insistă Roshone. Un drept care mi s-a dat prin lege. Îi trimit pe cei de care se poate lipsi oraşul, iar acestui băiat o să i se simtă lipsa *mai puţin* decât oricui

altcuiva.

Lirin făcu un pas înainte, cu ochii plini de furie. Înaltul Mareşal Amaram îl prinse de braţ.

— Nu face un lucru pe care o să-l regreţi, întunecat-născutule, spuse el. Roshone a respectat legea.

— Tu te-ascunzi în spatele legii, luându-mă în râs, chirurgule, îi strigă Roshone lui Lirin. Ei bine, legea s-a-ntors acum împotriva *ta.* Păstrează-ţi sferele! Privirea ta din clipa asta valorează cât toate la un loc!

— Eu… spuse iarăşi Tien.

Kaladin nu-l mai văzuse niciodată atât de îngrozit.

El însuşi se simţea fără nicio putere. Toată lumea din piaţă se uita la Lirin, rămas cu braţul în strânsoarea unui general ochi-luminoşi şi cu privirea susţinând-o pe a lui Roshone.

— O să-l fac pe băiat curier pentru un an sau doi, făgădui Amaram. N-o să ia parte la luptă. E tot ce-mi stă în puteri. În vremurile astea avem nevoie de toată lumea.

Lirin se gârbovi, apoi lăsă capul în jos. Roshone râse, făcându-i semn lui Laral către trăsură. Ea nu se uită la Kaladin în timp ce se urca. Lordul oraşului o urmă şi, cu toate că încă mai râdea, faţa i se posomorî, pierzându-şi însufleţirea. Se răzbunase, dar fiul lui era tot mort şi el rămânea în continuare în Vatra-de-Piatră.

Amaram îşi întoarse privirea spre mulţime.

— Recruţii îşi pot aduce două schimburi de haine şi alte lucruri, în greutate de cel mult patruzeci de livre. Vor *fi* cântărite. Alăturaţi-vă armatei în două ceasuri şi întrebaţi de sergentul Hav.

Le întoarse spatele şi plecă pe urmele lui Roshone.

Tien se uită în urma lui, palid ca o clădire văruită în alb. Kaladin văzu că despărţirea de familie îl îngrozea pe fratele lui, care-i readucea întotdeauna zâmbetul pe buze

când ploua. Kaladin simţea o durere fizică văzându-l atât de speriat. Tien trebuia să zâmbească. Atunci era el însuşi.

Pipăi căluţul de lemn din buzunar. Tien îi aducea întotdeauna uşurare când suferea. Brusc, îi trecu prin cap că putea face totuşi ceva în schimb. „E timpul să nu mă mai ascund în cameră când ridică altcineva în mâini un glob de lumină, îşi zise. E timpul să fiu bărbat."

— Luminlord Amaram! strigă.

Generalul şovăi pe treapta trăsurii, cu un picior în uşă. Se uită peste umăr.

— Vreau să iau locul lui Tien, zise Kaladin.

— Nu e permis! se împotrivi Roshone, din trăsură. Legea spune că pot s-aleg.

Amaram dădu din cap, posomorât.

— Atunci luaţi-mă şi pe mine, spuse Kaladin. Pot să mă ofer voluntar?

Aşa, cel puţin Tien n-avea să fie singur.

— Kaladin! exclamă Hesina, prinzându-l de un braţ.

— Este permis, răspunse Amaram. Nu refuz niciun soldat, fiule. Dacă vrei să ni te alături, eşti bine-venit.

— Nu, Kaladin, spuse Lirin. Nu plecaţi amândoi. Nu…

Kaladin se uită la Tien. Clătina din cap, dar ochii îi păreau plini de speranţă.

— Mă ofer voluntar, spuse Kaladin, întorcându-se din nou spre Amaram. Vin.

— Atunci ai două ore, zise Amaram, urcându-se în trăsură. Îţi poţi lua tot atâtea lucruri ca şi ceilalţi.

Portiera trăsurii se închise, dar nu înainte de a zări Kaladin un Roshone încă *şi mai* încântat. Vehiculul porni zăngănind şi împroşcând, cu un val de apă prăvălindu-i-se de pe acoperiş.

— De ce? întrebă tatăl lui Kaladin cu voce aspră, întorcându-se către el. De ce mi-ai făcut asta? După toate

planurile pe care ni le-am făcut!

Kaladin se întoarse spre Tien. Băiatul îl luă de braţ.

— Mulţumesc, şopti. Mulţumesc, Kaladin. *Mulţumesc.*

— V-am pierdut pe amândoi, spuse Lirin răguşit, lipăind prin bălţi. Dar-ar furtuna! Pe amândoi.

Plângea. Plângea şi mama lui Kaladin. Îl apucă iarăşi strâns pe Tien.

— Tată! strigă Kaladin, întorcându-se spre el, uluit fiindcă se simţea atât de încrezător.

Lirin se opri în ploaie, cu un picior într-o băltoacă plină de ploispreni. Se îndepărtară încet de el, ca nişte melci stând pe verticală.

— Peste patru ani, o să-l aduc acasă teafăr, spuse Kaladin. Îţi jur pe furtuni şi pe al zecelea nume al Atotputernicului însuşi. O să-l *aduc înapoi.*

Făgăduiesc…

45
UMBREMAR

„Yelig-nar, numit Vânt Nimicitor, se număra printre aceia în stare să vorbească omeneşte, deşi vocea îi era adesea însoţită de vaietele celor pe care-i mistuia.”

Nefăcuţii erau, evident, născociri din folclor. În mod bizar, cei mai mulţi nu erau consideraţi persoane, ci personificări ale unor căi de distrugere. Citatul e din Traxil, versetul 33, considerat sursa primară, deşi eu am dubii în privinţa autenticităţii sale.

„Aceşti parshi sălbatici sunt un grup ciudat de primitor”, citi Shallan. Avea din nou în faţă istorisirea Regelui Gavilar, scrisă cu un an înainte de moartea lui. „De Ia prima noastră întâlnire s-au scurs deja aproape cinci luni. Dalinar continuă să mă preseze să ne-ntoarcem în ţinuturile noastre, susţinând cu insistenţă că expediţia a durat prea mult.

Parshii au promis că mă vor duce la vânătoarea unui animal imens, cu carapace, pe care-l numesc *ulo mas vara,* cuvinte traduse de eruditele noastre prin «demonul spărturilor». Dacă ei o descriu corect, atunci această creatură are o inimă-nestemată imensă, iar capul său poate fi un trofeu cu adevărat impresionant. Mai vorbesc şi despre zeii lor cumpliţi, iar noi credem că se referă la nişte carapace-mari din spărturi, la unele aparte, uriaşe.

Ne uimeşte descoperirea că aceşti parshi au o religie. Din ce în ce mai numeroasele dovezi ale existenţei unei societăţi desăvârşite a parshilor – cu o civilizaţie, o cultură şi o limbă unice – sunt uimitoare. Furtunoveghetorii din slujba mea au început să numească acest popor

«parshendi». Evident, este vorba de un grup foarte diferit de obişnuiţii servitori parshi şi s-ar putea să nici nu aparţină aceleiaşi rase, în ciuda modelelor de pe pielea lor. Poate că sunt veri îndepărtaţi, toţi atât de diferiţi de parshii noştri ca toporcopoii alethi de rasa selay.

Parshendii ne-au văzut servitorii, care îi nedumeresc.

«Unde le e muzica?» mă întreabă adesea Klade.

Nu ştiu ce vrea să spună. Dar slujitorii noştri nu reacţionează în niciun fel la vederea parshendilor, nu par câtuşi de puţin interesaţi să-i imite. Ceea ce e liniştitor.

Întrebarea referitoare la muzică ar putea avea legătură cu obiceiul lor de a fredona şi de a cânta molcom şi monoton, destul de des. Au un talent uimitor de a cânta împreună. Jur că plec de lângă un parshendi care cântă pentru sine însuşi, apoi trec pe lângă altul, care se află destul de departe ca să nu-l poată auzi pe primul, dar cântă exact acelaşi cântec – nefiresc de asemănător în ceea ce priveşte ritmul, melodia şi cuvintele.

Instrumentul lor preferat e toba. Au tobe rudimentare, cu urme lăsate de mâinile pline de vopsea pe părţile laterale. Se potrivesc cu clădirile lor simple, din crem şi piatră. Le construiesc în formaţiuni stâncoase de forma craterelor, aici, la marginea Câmpiilor Sfărâmate. L-am întrebat pe Klade dacă nu-şi fac griji din pricina furtunilor şi el s-a mulţumit să râdă.

«De ce să ne-ngrijorăm? Dacă ne dărâmă casele, le putem reface, nu-i aşa?»”

Din cealaltă parte a separeului se auzi foşnetul cărţii lui Jasnah când întoarse pagina. Shallan lăsă jos volumul din care citise şi căută printre celelalte, aflate pe masă. Deocamdată terminase cu filosofia şi începuse să cerceteze asasinarea Regelui Gavilar.

Trase de la baza teancului o carte subţire; o istorisire

dictată de Matain, un furtunoveghetor aflat printre erudiţii care-l însoţiseră pe rege. Shallan o răsfoi, căutând un anume pasaj. Era descrierea primului grup de vânători parshedi pe care-i întâlniseră.

„S-a întâmplat după ce ne-am făcut tabăra pe malul unui râu adânc, dintr-o regiune cu păduri dese. Părea locul ideal pentru un popas îndelungat, fiindcă desişul de copaci-ştiulete ne putea apăra de furtuni, iar canionul prin care curgea râul ne scăpa de pericolul inundaţiilor. Maiestatea Sa a avut înţelepciunea de a-mi urma sfatul şi a trimis cercetaşi în susul şi în josul apei.

Grupul condus de Înaltul Prinţ Dalinar a fost primul care s-a întâlnit cu ciudaţii parshi sălbatici. Când s-a întors în tabără şi ne-a povestit, eu – ca mulţi alţii – am refuzat să-l cred. Eram convins că dăduse, pur şi simplu, peste servitorii parshi ai unei alte expediţii ca a noastră.

A doua zi, când au venit în vizită în tabăra noastră, realitatea existenţei lor n-a mai putut fi negată. Erau zece – parshi, cu siguranţă, dar mai înalţi decât cei pe care-i ştiam noi. Unii aveau pielea marmorată cu negru şi roşu, de tipul cel mai des întâlnit în Alethkar. Aveau arme magnifice, din oţel strălucitor, gravat cu modele complexe, însă purtau haine simple, din pânză de narbin.

În scurt timp, Maiestatea Sa a ajuns să fie fascinat de aceşti parshi stranii şi a insistat să încep să le studiez limba şi societatea. Recunosc că la început am avut de gând să dovedesc că aveam de-a face cu un soi de farsă. Însă, cu cât aflam mai multe, cu atât mai bine îmi dădeam seama cât de greşite fuseseră primele mele presupuneri.”

Shallan bătu cu degetul în pagină, gânditoare. Pe urmă scoase un volum gros, intitulat *Regele Gavilar Kholin – o biografie,* publicat de văduva lui, Navani, cu doi ani în urmă. Îl răsfoi, în căutarea unui paragraf.

„Soţul meu a fost un rege minunat – un conducător plin de însufleţire, un duelist fără pereche şi un strateg de geniu. Dar n-a avut nici cea mai mică înclinaţie către erudiţie. Nu se arăta niciodată interesat de ţinerea unei evidenţe a furtunilor, îl plictiseau discuţiile despre ştiinţă şi ignora orice fabrial care nu se putea întrebuinţa în luptă. Era construit după modelul clasic al bărbatului ideal.”

— De ce îl interesau atât de mult? întrebă Shallan, cu voce tare.

— Hmmm? făcu Jasnah.

— Vorbesc despre regele Gavilar. În biografie, mama ta susţine cu insistenţă că nu era un erudit.

— E adevărat.

— Dar *îl interesau* parshendii. Chiar şi înainte de-a auzi de Cristalsăbiile lor. După cum povesteşte Matain, a vrut să le cunoască limba, societatea şi muzica. A fost doar un mod de a-l înfăţişa într-o lumină mai bună, de a-l face să pară într-o mai mare măsură un iubitor al ştiinţei în ochii cititorilor din viitor?

— Nu, răspunse Jasnah, lăsându-şi cartea în jos. În timpul petrecut pe Dealurile Nerevendicate, a devenit din ce în ce mai fascinat de parshendi.

— Atunci apare o nepotrivire. De ce, pe neaşteptate, un om care până atunci nu fusese interesat de erudiţie, ar deveni atât de obsedat?

— Da, zise Jasnah, şi eu mi-am pus întrebarea asta. Dar oamenii se schimbă uneori. Când s-a întors, m-am simţit încurajată de interesul lui; ne-am petrecut multe seri discutând despre descoperirile sale. A fost una dintre puţinele dăţi când m-am simţit cu adevărat legată de tata.

Shallan îşi muşcă buza.

— Jasnah, întrebă ea în cele din urmă, de ce m-ai pus să studiez evenimentul ăsta? Tu l-ai trăit: ştii deja tot ce

„descopăr” eu.

— Simt că o perspectivă nouă ar putea fi valoroasă, zise Jasnah lăsându-şi cartea jos şi uitându-se la Shallan. Nu vreau să găseşti răspunsuri precise. Sper, în schimb, că o să observi amănunte care mi-au scăpat mie. Ai ajuns să-ţi dai seama cum s-a schimbat personalitatea tatălui meu în acele luni, ceea ce înseamnă că priveşti în profunzime. Mă crezi sau nu, au fost puţini aceia care au remarcat nepotrivirea descoperită de tine – deşi, odată întors în Kholinar, mulţi au observat cum se schimba.

— Chiar şi aşa, mi se pare oarecum straniu să cercetez asta. Poate sunt încă influenţată de părerea preceptoarelor mele, care susţineau că numai clasicii reprezintă un domeniu de studiu potrivit pentru o fată tânără.

— Clasicii îşi au locul lor şi o să te trimit din când în când la astfel de lucrări, aşa cum am făcut pentru studiul moralităţii. Dar vreau ca aceste digresiuni să reprezinte nişte completări ale proiectelor tale. Trebuie să te concentrezi asupra acestora din urmă, nu asupra unor enigme istorice de mult căzute în uitare.

Shallan dădu din cap.

— Dar, Jasnah, tu nu eşti istorică? Nu sunt aceste enigme istorice uitate obiectul tău de studiu?

— Sunt veristitaliană, răspunse prinţesa. Noi căutăm în trecut răspunsuri, pentru a reconstitui ceea ce s-a petrecut în realitate. Pentru multe altele, a scrie istorie nu înseamnă a spune adevărul, ci a prezenta faptele ca pe un tablou cât mai flatant pentru ele însele şi motivele lor. Eu şi surorile mele alegem proiecte în care simţim că există o neînţelegere sau o interpretare greşită şi le studiem în speranţa că vom înţelege mai bine prezentul.

„Atunci de ce petreci atât de mult timp studiind poveşti populare şi căutând spirite rele?” Nu, Jasnah căuta ceva

real. Ceva atât de important încât o atrăsese, făcând-o să abandoneze Câmpiile Sfărâmate şi lupta pentru răzbunarea tatălui ei. Voia să afle ceva din toate acele povestiri, iar cercetările lui Shallan făceau cumva parte din acţiunea aceea.

Asta o entuziasma. Era ceea ce-şi dorea încă din copilărie, când răsfoia puţinele cărţi ale tatălui ei, frustrată fiindcă el mai pusese pe fugă încă o preceptoare. Acolo, alături de Jasnah, Shallan participa la ceva – şi, cunoscând-o pe prinţesă, îşi dădea seama că era ceva *important.*

„Şi totuşi", îşi spuse. „Corabia lui Tozbek soseşte mâine dimineaţă. O să plec."

„Trebuie să-ncep să mă plâng. Trebuie s-o conving pe Jasnah că totul e mult mai greu decât am bănuit, ca să nu fie surprinsă când voi pleca. Trebuie să plâng, să fiu distrusă, să mă dau bătută. Trebuie să..."

În schimb, se trezi întrebând:

— Ce e Urithiru?

Spre surprinderea ei, Jasnah îi răspunse fără ezitare:

— Se spunea că ar fi fost centrul Regatelor de Argint, un oraş care găzduia zece tronuri, câte unul pentru fiecare rege. Era cel mai maiestos, cel mai uimitor şi cel mai important din lume.

— Serios? De ce n-am auzit de el până acum?

— Fiindcă a fost abandonat chiar dinainte ca Radianţii Dispăruţi să se ridice împotriva omenirii. Multe erudite îl consideră o simplă legendă. Ardenţii refuză să-l pomenească, datorită asocierii sale cu Radiaţii şi, prin urmare, cu primul eşec important al vorinismului. Cea mai mare parte a informaţiilor pe care le avem despre oraş sunt extrase din fragmentele de lucrări pierdute, citate de către erudite. Dintre lucrările clasice, multe au supravieţuit, ele însele, sub forma unor fragmente

disparate. De fapt, singura scriere completă care ne-a rămas din vremea începuturilor este *Calea regilor,* iar asta numai datorită strădaniilor Vanrialului.

Shallan dădu încet din cap.

— Dacă ruinele unui magnific oraş străvechi sunt ascunse undeva, Natanatanul – neexplorat, părăginit, sălbăticit – este, fireşte, ţinutul unde să le cauţi.

— Urithiru nu se află în Natanatan, zise zâmbind Jasnah. Dar presupunerea nu e rea, Shallan. Întoarce-te la studiu.

— Armele, spuse Shallan.

Jasnah îşi ridică o sprânceană.

— Parshendii. Aveau cu ei arme frumoase, din oţel de bună calitate, gravat. Însă foloseau tobe din piele, cu urme grosolane de mâini pe laturi, şi trăiau în colibe de piatră şi crem. Nu te izbeşte nepotrivirea?

— Ba da. Aş descrie-o cu siguranţă drept o ciudăţenie.

— Atunci…

— Shallan, îţi garantez că Urithiru nu e acolo.

— Dar Câmpiile Sfărâmate te interesează. Ai vorbit cu Luminlordul Dalinar despre ele prin distrestie.

— Da.

— Ce erau Pustiitorii?

Acum, când începuse de fapt să-i dea răspunsuri, poate că Jasnah avea să-i spună.

— Ce erau, *în realitate?*

Jasnah o studie cu o expresie stranie.

— Nimeni nu ştie sigur. Multe erudite consideră că nu sunt decât o legendă, ca şi Urithiru, în timp ce teologii îi acceptă drept omologi ai Atotputernicului – monştrii care sălăşluiau în inimile oamenilor, în măsura în care el însuşi şi-a avut cândva sălaşul acolo.

— Dar…

— Întoarce-te la studiile tale, copilă, o îndemână Jasnah,

luându-şi cartea. Poate o să discutăm despre asta altă dată.

Cuvintele ei sunau a hotărâre finală. Shallan îşi muşcă buza ca să nu spună ceva necuviincios doar pentru a o atrage din nou pe Jasnah. „N-are încredere în mine,” se gândi. Poate dintr-un motiv întemeiat. „Pleci,” îşi spuse din nou ei însăşi. „Mâine. Corabia o să te ducă departe de locul ăsta.”

Dar asta însemna că nu-i mai rămăsese decât o zi. Încă o zi în măreţul Palanaeum. Încă o zi cu toate acele cărţi, cu toată acea putere de cunoaştere.

— Am nevoie de un exemplar din biografia tatălui tău, scrisă de Tifandor, zise Shallan, căutând prin cărţi. Găsesc întruna referinţe la ea.

— E la unul dintre etajele de jos, răspunse Jasnah, cu gândul în altă parte. N-am reuşit să-i descopăr numărul de catalog.

— Nu e nevoie, spuse Shallan, ridicându-se. O s-o caut. Trebuie să exersez.

— Cum vrei, încuviinţă Jasnah.

Shallan zâmbi. Ştia cu precizie unde se afla cartea, dar prefăcându-se că o căuta avea să poată sta mai multă vreme departe de Jasnah. Şi, în tot acel timp, avea să vadă dacă izbutea să descopere de una singură câte ceva despre Pustiitori.

Două ore mai târziu, Shallan stătea într-una dintre încăperile de la cele mai de jos niveluri ale Palanaeumului, la o masă de lucru pe care domnea dezordinea, iar lampa ei cu sfere îşi revărsa lumina peste un teanc de cărţi adunate în grabă, dintre care niciuna nu se dovedise de prea mult folos.

Se pare că toată lumea ştia câte ceva despre Pustiitori.

Ţăranii vorbeau despre ei considerându-i creaturi care se iveau noaptea, când furau de la cei lipsiţi de noroc şi pedepseau nesăbuinţa. Pustiitorii lor păreau mai degrabă puşi pe şotii decât răi. Însă mai era şi o poveste stranie, despre un Pustiitor care luase înfăţişarea unui drumeţ rătăcit şi, după ce fusese primit cu bunătate de un ţăran, îi măcelărise toată familia, băuse sângele tuturor şi desenase pe pereţi, cu cenuşă neagră, simboluri de-ale semenilor săi.

Însă cei mai mulţi orăşeni vedeau în Pustiitori spirite care se furişau prin întunericul nopţii, un soi de spreni demonici, care pătrundeau în inimile oamenilor şi-i puneau să comită fapte cumplite. Furia unui om cumsecade era lucrarea unui Pustiitor.

Eruditele râdeau de toate aceste idei. Adevăratele relatări istorice – cele pe care reuşise să le găsească la repezeală – se dovedeau contradictorii. Erau Pustiitorii locuitori ai Infernului? Dacă era aşa, nu însemna oare că Infernul rămăsese gol, fiindcă Pustiitorii cuceriseră Palatele Împăcării şi alungaseră omenirea în Roshar?

„Ar fi trebuit să-mi dau seama c-o să-mi fie greu să găsesc ceva demn de crezare”, îşi zise Shallan, lăsându-se pe spătarul scaunului. „Jasnah caută aşa ceva de luni bune, dacă nu cumva de ani. Ce m-aşteptam să găsesc eu, în câteva ore?”

Cercetările nu izbutiseră decât s-o nedumerească mai tare. Ce vânturi pribege o aduseseră pe Jasnah la acel subiect? Era lipsit de sens. Să-i studiezi pe Pustiitori era totuna cu a încerca să afli dacă moartesprenii erau sau nu reali. Ce rost avea?

Clătină din cap, stivuindu-şi cărţile. Ardenţii urmau să le aşeze din nou pe rafturi, în locul ei. Trebuia să ia biografia scrisă de Tifandor şi să se-ntoarcă în balconul lui Jasnah.

Se ridică şi o porni către uşa încăperii, cu lampa în mâna liberă. Nu adusese niciun parsh; avea de gând să ia cu sine o singură carte. Când ajunse la ieşire, văzu lumina unei alte lămpi mişcându-se pe balcon. Chiar înainte de a ajunge în prag, cineva se opri în cadrul uşii, ridicând o lampă cu granate.

— Kabsal? întrebă ea, surprinsă la vederea feţei lui tinere, violetă în bătaia luminii.

— Shallan? zise şi el, ridicându-şi privirea către inscripţia care identifica încăperea. Ce cauţi aici? Jasnah spunea c-ai plecat în căutarea lui Tifandor.

— Păi… am mers în cerc.

El o privi ridicându-şi o sprânceană.

— E o minciună neinspirată? întrebă ea.

— Groaznică, răspunse el. Eşti cu două etaje mai sus şi la o distanţă de vreo mie de numere de catalog în lateral. După ce nu te-am găsit jos, le-am cerut purtătorilor liftului să m-aducă unde te-au lăsat pe tine, şi aşa am ajuns aici.

— Să înveţi sub îndrumarea lui Jasnah poate fi istovitor, spuse Shallan. Aşa că uneori găsesc câte un ungher liniştit, unde mă destind şi mă adun. Numai aşa reuşesc să rămân o vreme singură.

Kabsal dădu din cap cu un aer gânditor.

— E mai bine? întrebă ea.

— E încă problematic. Ai luat o pauză, dar pentru *două ore?* În plus, din câte-mi aduc aminte, spuneai că nu e chiar atât de rău să primeşti lecţii de la Jasnah.

— Ea mi-ar da crezare. Are impresia că e mult mai severă decât în realitate. Sau… ei, este severă. Eu nu mă sinchisesc atât de mult cum crede ea.

— Bun, zise Kabsal. Dar ce făceai aici?

Ea îşi muşcă buza, stârnindu-i râsul.

— Ce e? îl întrebă, roşind.

— Pari atât de afurisit de *plină de candoare* când faci asta!

— *Sunt* plină de candoare.

— Nu m-ai minţit chiar adineauri, de două ori la rând?

— Plină de candoare, în sensul că nu mai e loc pentru nimic sofisticat, zise Shallan strâmbându-se. Altminteri, minciunile ar fi fost mult mai convingătoare. Haide, stai cu mine cât caut cartea lui Tifandor. Dacă ne grăbim, n-o să fiu nevoită s-o mint pe Jasnah.

— De acord, încuviinţă el, alăturându-i-se şi mergând agale pe lângă peretele Palanaeumului.

Piramida inversată, goală pe dinăuntru, urca spre tavanul aflat departe, la mare înălţime, cu cei patru pereţi înclinaţi spre exterior. Cele mai de sus niveluri erau mai strălucitoare şi mai uşor de zărit, cu lumini minuscule tresăltând pe lângă balustrade în mâinile ardenţilor sau ale eruditelor.

— Cincizeci şi şapte de etaje, spuse Shallan. Nici nu-mi pot imagina de câtă muncă a fost nevoie ca să fie creat totul.

— N-am creat noi golul, răspunse Kabsal. Era aici. Sau cel puţin exista partea centrală. Kharbranthienii n-au tăiat în piatră decât încăperile pentru cărţi.

— E o formaţiune *naturală?*

— Tot atât de naturală ca oraşele de genul Kholinarului. Sau ai dat uitării demonstraţia mea?

— N-am uitat-o. Dar de ce n-ai folosit drept exemplu şi locul ăsta?

— Pentru el încă n-am găsit modelul de nisip corect. Dar suntem siguri că l-a creat Atotputernicul însuşi, aşa cum a creat şi oraşele.

— Dar Cântăreţii din Zori?

— Ce-i cu ei?

— Nu e posibil să fie creaţia lor?
El chicoti în timp ce ajungeau în dreptul liftului.
— Nu făceau astfel de lucruri. Erau vindecători, spreni prietenoşi, trimişi de Atotputernic ca să le poarte de grijă oamenilor, după ce-au fost izgoniţi din Palatele Împăcării.
— Invers decât Pustiitorii.
— Cred că se poate spune şi aşa. Duceţi-ne cu două etaje mai jos, le ceru Kabsal purtătorilor parshi ai liftului.
Aceştia începură să coboare platforma, cu scripeţii scârţâind şi cu podeaua de lemn clătinându-se sub tălpile lui Shallan.
— Dacă-ţi închipui că-mi abaţi atenţia cu discuţia asta, zise Kabsal încrucişându-şi braţele şi sprijinindu-se de balustradă, să ştii că nu reuşeşti. Am stat sus, împreună cu maestra ta dispreţuitoare, mai bine de-o oră, şi dă-mi voie să-ţi spun că n-a fost o experienţă plăcută. Ştie, cred, că încă mai am de gând să-ncerc s-o convertesc.
— Bineînţeles că ştie. E Jasnah. Ştie, practic, totul.
— În afară de lucrul pe care-o fi venit să-l studieze aici.
— E vorba de Pustiitori, spuse Shallan. Pe ei îi studiază.
Kabsal se încruntă. Câteva clipe mai târziu, platforma se opri la etajul dorit.
— Studiază Pustiitorii? întrebă el, părând curios.
Shallan se aşteptase să fie batjocoritor sau amuzat. „Nu”, îşi spuse. „E ardent. Crede în existenţa lor.”
— Ce sunt? îl întrebă, părăsind liftul.
Puţin mai jos de locul în care se aflau, caverna imensă se sfârşea într-un punct. Acolo se găsea un diamant mare, impregnat, care marca nadirul.
— Nouă nu ne place să vorbim despre asta, răspunse el, alăturându-i-se.
— De ce nu? Eşti ardent. Ei reprezintă o parte a religiei tale.

— O parte care nu e pe placul nimănui. Oamenii preferă să li se povestească despre Cele Zece Atribute Divine şi despre Cele Zece Greşeli Omeneşti. Şi le facem pe plac, fiindcă şi noi preferăm aşa ceva în locul trecutului îndepărtat.

— Din pricina… îl îmboldi ea.

— Din pricina eşecului nostru, răspunse el oftând. Shallan, devoţiunile – în esenţa lor – ţin încă de vorinismul clasic. Asta înseamnă că Hierocraţia şi căderea Radianţilor Dispăruţi sunt ruşinea *noastră.*

Îşi înălţă lampa de un albastru intens. Shallan mergea agale pe lângă el, curioasă, mulţumindu-se să-l lase să vorbească.

— Noi credem că Pustiitorii au existat *în realitate.* Au fost o pedeapsă şi o năpastă. Au năvălit asupra omenirii de o sută de ori. Mai întâi ne-au izgonit din Palatele Împăcării, apoi au încercat să ne distrugă aici, în Roshar. N-au fost nişte simpli spreni ascunşi pe sub pietre, de unde ieşeau ca să şterpelească rufele cuiva. Erau creaturi cu o teribilă putere de distrugere, făurită în Infern, din ură.

— De cine? întrebă Shallan.

— Ce?

— Cine le-a făcut? Adică nu se poate crede că *Atotputernicul* ar creat ceva „din ură”. Prin urmare, ai cui operă sunt?

— Pentru orice există şi opusul, Shallan. Atotputernicul e o forţă a binelui. Pentru a-i contrabalansa bunătatea, cosmerul a avut nevoie de Pustiitori.

— Aşadar cu cât a făcut Atotputernicul mai mult bine, cu atât a creat, pe lângă el, şi mai mult rău? Ce sens are să faci ceva bun dacă prin asta pur şi simplu înmulţeşti şi răul?

— Văd că Jasnah a continuat să te-nveţe filosofie.

— Asta nu e filosofie, ripostă Shallan. E pur şi simplu logică.

El oftă.

— Nu cred că vrei să intri în profunzimea teologiei privitoare la această dogmă. E de-ajuns să spun că bunătatea absolută a Atotputernicului a creat Pustiitorii, dar oamenii pot alege binele fără să creeze răul, căci, ca muritori, au o natură duală. De aceea, în cosmer binele se poate înmulţi numai dacă-l creează oamenii – şi astfel binele poate ajunge să încline balanţa, depăşind răul.

— Bine, spuse ea. Dar nu înghit explicaţia pentru Pustiitori.

— Credeam că eşti credincioasă.

— *Sunt.* Dar dacă-l cinstesc pe Atotputernic, nu înseamnă şi că accept orice explicaţie, Kabsal. O fi vorba despre religie, dar trebuie să aibă totuşi sens.

— Nu mi-ai spus cândva că nu te înţelegi pe tine însăţi?

— Ei, da.

— Şi totuşi te-aştepţi să poţi înţelege cu exactitate lucrările *Atotputernicului?*

Ea îşi strânse buzele, făcându-le să devină o linie.

— Bine, de acord. Dar tot vreau să ştiu mai multe despre Pustiitori.

El ridică din umeri în vreme ce o conducea într-o cameră a arhivelor, plină cu rafturi de cărţi.

— Ţi-am spus lucrurile fundamentale, Shallan. Erau o întrupare a răului. Ne-am luptat cu ei de nouăzeci şi nouă de ori, conduşi de Heralzi şi de cavalerii aleşi de ei, din cele zece ordine ale Cavalerilor Radianţi. În cele din urmă a sosit Aharietiamul, Ultima Devastare. Pustiitorii au fost alungaţi înapoi, în Palatele Împăcării. Heralzii i-au urmat, ca să-i alunge şi din rai, iar Epocile Haraldice ale Rosharului s-au încheiat. Omenirea a intrat în Epoca

Singurătăţii. Epoca Modernă.

— Dar de ce e atât de fragmentar tot ce datează dinaintea ei?

— Toate astea s-au întâmplat cu mii şi mii de ani în urmă, Shallan, răspunse ardentul. Dinainte de apariţia istoriei, dinainte ca oamenii să înveţe cum se fabrică oţelul. A fost nevoie să ni se dea Cristalsăbiile, altminteri ar fi trebuit să-i înfruntăm pe Pustiitori cu bâtele.

— Şi totuşi, am avut Regatele de Argint şi Cavalerii Radianţi.

— Instruiţi şi conduşi de Heralzi.

Shallan se încruntă, numărând rafturile de cărţi. Se opri la cel care trebuia, îi întinse lampa ei lui Kabsal, apoi o porni pe culoarul dintre rânduri şi luă biografia de pe raft. Kabsal o urmă, ţinând ambele lămpi cât mai sus.

— Aici e vorba de mai mult decât atât, spuse Shallan. Altminteri n-ar face Jasnah cercetări cu atâta înverşunare.

— Pot să-ţi spun eu de ce le face, zise ardentul.

Shallan se uită la el.

— Nu vezi? o întrebă Kabsal. Încearcă să demonstreze că n-au existat. Că au fost o născocire a Radianţilor.

Făcu un pas înainte şi se întoarse spre ea cu faţa care-i părea palidă în lumina lămpilor, reflectată de cărţile din ambele părţi.

— Vrea să dovedească, o dată pentru totdeauna, că devoţiunile – şi vorinismul – sunt o înşelăciune imensă. La *asta* se referă totul.

— Poate, spuse Shallan, gânditoare.

Părea să se potrivească. Ce alt ţel mai bun putea să aibă o eretică declarată? Distrugerea credinţelor prosteşti şi demonstrarea falsităţii religiei? Explica de ce se apucase Jasnah să studieze ceva atât de lipsit de importanţă ca Pustiitorii. Ca să poată demonstra că dreptatea era de

partea ei, nu trebuia decât să găsească în consemnările istorice dovada potrivită.

— N-am fost destul de năpăstuiţi? spuse Kabsal, cu furie în privire. Ardenţii nu sunt o ameninţare pentru ea. În ziua de azi, nu suntem o ameninţare pentru nimeni. Nu putem avea nimic în proprietate… Blestem, suntem *noi înşine* proprietatea cuiva. Dansăm după capriciile lorzilor oraşelor şi ai războiului şi nu-ndrăznim să le spunem adevărul despre păcatele lor, de teamă c-o să fim pedepsiţi. Suntem creste-albe fără colţi şi gheare şi din partea noastră se aşteaptă să stăm la picioarele stăpânului şi să-l preamărim. Şi totuşi este real, totul este real, iar ei ne ignoră şi…

Se întrerupse brusc, uitându-se la Shallan cu buzele strânse şi cu fălcile încleştate. Tânăra nu mai văzuse niciodată atâta fervoare şi atâta *furie* la acel ardent cumsecade. Nu-l crezuse capabil de aşa ceva.

— Îmi cer scuze, zise el, întorcându-i spatele şi deschizând drumul înapoi, printre rafturi.

— E în ordine, răspunse ea, grăbindu-se să-l urmeze, dintr-odată deprimată.

Se aşteptase să descopere, în spatele cercetărilor secrete ale lui Jasnah, ceva mai măreţ, mai misterios. Era oare cu putinţă să nu fie vorba decât de dovedirea falsităţii vorinismului?

Merseră în tăcere către balcon. Şi, odată ajunşi acolo, ea îşi dădu seama că trebuia să-i spună.

— Kabsal, plec.

Ardentul o privi surprins.

— Am primit veşti de la familia mea, continuă ea. Nu pot vorbi despre asta, dar n-am cum să mai rămân aici.

— E în legătură cu tatăl tău?

— De ce? Ai auzit ceva?

— Numai că, în ultima vreme, a preferat singurătatea.

Ea îşi reţinu o tresărire. Vestea ajunsese atât de departe?

— Îmi pare rău că plec atât de brusc.

— O să te-ntorci?

— Nu ştiu.

El o privi cercetător în ochi.

— Ştii când o să pleci? o întrebă pe un ton care devenise dintr-odată rece.

— Mâine dimineaţă.

— Ei, atunci o să-mi faci măcar onoarea de a mă desena? Nu mi-ai făcut niciodată un portret, deşi ai desenat mulţi alţi ardenţi.

Ea tresări, dându-şi seama că era adevărat. În ciuda timpului petrecut împreună, pe Kabsal nu-l desenase niciodată. Îşi duse mâna liberă la gură.

— Îmi pare rău!

El păru uluit.

— N-am spus-o cu amărăciune. De fapt, nu e chiar atât de important…

— Ba da, este, îl contrazise Shallan, luându-l de mână şi trăgându-l după ea pe alee. Mi-am lăsat ustensilele pentru desen sus. Haide.

Îl conduse grăbită către lift şi le ceru parshilor să-i ducă sus. În timp ce platforma începea să se ridice, Kabsal privi mâna ei într-a lui. Ea şi-o lăsă imediat în jos.

— Eşti o femeie foarte năucitoare, spuse ardentul, ţeapăn.

— Te-am prevenit, zise ea strângând la piept cartea găsită. Parcă spuneai că ai reuşit să mă-nţelegi.

— Îmi retrag afirmaţia, spuse ardentul şi se uită la ea. Chiar pleci?

Shallan dădu din cap.

— Îmi pare rău, Kabsal… Nu sunt ceea ce crezi că sunt.

— Cred că eşti o femeie frumoasă şi inteligentă.

— Ei, da, în privinţa faptului că sunt femeie ai dreptate.

— Tatăl tău e bolnav, nu-i aşa?

Ea nu răspunse.

— Îmi dau seama de ce vrei să te-ntorci, să fii cu el, spuse Kabsal. Dar sunt sigur că n-o să-ţi abandonezi studiile pentru totdeauna. O să te-ntorci la Jasnah.

— Iar ea n-o să rămână în Kharbranth pentru totdeauna. În ultimii ani s-a tot mutat dintr-un loc într-altul.

El privea drept înainte, holbându-se la partea din faţă a liftului în timp ce urcau. Aveau să se mute cât de curând într-altul, care să-i ducă în sus, la următoarele etaje.

— N-ar fi trebuit să-mi petrec timpul cu tine, spuse în cele din urmă. Ardenţii cu vechime cred că mă gândesc prea mult la alte lucruri. Nu le place niciodată când unul dintre noi începe să privească în afara ardenţei.

— Dreptul de a curta îţi este garantat.

— Noi reprezentăm o proprietate. Drepturile unui om pot fi garantate, dar, în acelaşi timp, el este descurajat când vrea să se bucure de ele. Mi-am neglijat munca, nu m-am supus superiorilor… Fiind atras de tine, am atras asupra mea şi necazurile.

— Nu ţi-am cerut nimic din toate astea.

— Nu m-ai descurajat.

Ea nu avea ce să-i spună; singurul răspuns era o îngrijorare crescândă. Un început de panică, o dorinţă de a fugi, de a se ascunde. În anii petrecuţi pe domeniul tatălui ei, aproape în singurătate, nu visase niciodată la o asemenea legătură. „Despre asta e vorba?” se întrebă, cuprinsă de panică. „E o legătură?” Intenţiile cu care venise la Kharbranth păruseră atât de lipsite de complicaţii! Cum ajunsese în punctul unde risca să frângă

inima unui bărbat?

Şi, spre ruşinea ei, recunoscu faţă de sine însăşi că avea să simtă mai degrabă lipsa cercetărilor din bibliotecă decât pe cea a lui Kabsal. Era oare o creatură oribilă fiindcă simţea astfel? Ardentul era pe gustul ei. O prezenţă plăcută. Interesantă.

El o privi, iar ochii îi erau plini de dorinţă. Părea… Părinte al Furtunii, părea să se fi îndrăgostit cu adevărat. N-ar fi trebuit să fie şi ea îndrăgostită de el? Nu credea că e. Era doar năucită.

Când ajunseră în partea de sus a sistemului de lifturi al Palanaeumului, Shallan aproape că se năpusti în Văl. Kabsal o urmă, dar avură nevoie de un alt lift ca să urce până la separeul lui Jasnah, şi astfel Shallan se trezi din nou prinsă în cursă, alături de el.

— Aş putea să vin, spuse încet Kabsal. Să mă-ntorc împreună cu tine în Jah Keved.

Panica ei se înteţi. Abia dacă-l cunoştea. Da, stătuseră adesea de vorbă, dar rareori despre lucruri importante. Dacă pleca din ardenţă, ar fi scăzut în rang până la al zecelea dahn, ajungând aproape la fel de jos ca ochi-întunecaţii. N-ar fi avut nici bani, nici casă, fiind într-o situaţie aproape tot atât de rea ca a familiei ei.

Familia. Ce-ar fi spus fraţii ei dacă ar fi adus acasă pe cineva care era, de fapt, un străin? Un alt om care să se lupte cu problemele lor, care să le cunoască secretele?

— Îmi dau seama, după expresia de pe chipul tău, că nu e o idee bună, spuse ardentul. S-ar părea că am înţeles greşit nişte lucruri foarte importante.

— Nu, nu e aşa, se grăbi ea să răspundă. Doar că… Of, Kabsal. Cum m-aş putea aştepta să pricepi ceea ce fac, dacă nici măcar *eu* nu înţeleg? zise atingându-i braţul, ca să-l întoarcă spre ea. N-am fost cinstită cu tine. Şi nici cu

Jasnah. Şi, ceea ce mă înfurie şi mai mult, nici măcar cu mine.

El ridică din umeri, evident străduindu-se să se prefacă nepăsător.

— Cel puţin o să primesc un desen. Nu-i aşa?

Ea dădu din cap în timp ce liftul se oprea în sfârşit, cu o smucitură. O porni pe holul întunecat, cu Kabsal pe urmele ei, ţinând lămpile. Jasnah o măsură pe Shallan cu privirea când intră în separeul lor, dar nu o întrebă de ce avusese nevoie de atâta timp. În vreme ce-şi aduna ustensilele pentru desen, tânăra simţi că se înroşea. Kabsal şovăia în cadrul uşii. Lăsase pe masă un coş cu pâine şi gem. Era încă acoperit cu o bucată de pânză; Jasnah nu se atinsese de el, deşi ardentul îi oferea întotdeauna câteva felii, ca ofrandă de pace. Fără gem, fiindcă prinţesei nu-i plăcea câtuşi de puţin.

— Unde ar trebui să stau? întrebă Kabsal.

— E bine dacă rămâi acolo, spuse Shallan în timp ce se aşeza, sprijinindu-şi planşeta pentru desen pe genunchi şi ţinând-o cu mâna interzisă acoperită.

Îl privi, aşa cum stătea, sprijinit cu o mână de tocul uşii. Capul ras, sutana de un cenuşiu-deschis drapată în jurul trupului, mânecile scurte, mijlocul înconjurat cu o eşarfă lată. Privirea nedumerită. Clipi, întipărindu-şi în memorie o Amintire, apoi începu să deseneze.

Era una dintre cele mai stânjenitoare experienţe din viaţa ei. Nu-i spuse ardentului că putea să se mişte, aşa că el rămase în aceeaşi poziţie. Şi nu scoase nicio vorbă. Probabil se temea să nu strice portretul. Shallan descoperi că desena cu o mână tremurătoare, deşi – din fericire – izbutea să-şi stăpânească lacrimile.

„Lacrimi”, îşi zise, trăgând ultimele linii ale peretelui lângă care stătea Kabsal. „De ce-ar trebui să plâng? Nu eu

sunt cea care tocmai a fost respinsă. De ce nu pot avea sentimentele mele sens, măcar din când în când?”

— Uite, spuse ea, desprinzând pagina şi întinzându-i-o. O să se mânjească dacă n-o dai cu lac.

Kabsal şovăi, apoi se apropie şi luă portretul cu degete respectuoase.

— E superb, şopti.

Îşi ridică privirea, apoi se duse în grabă să-şi ia lampa şi scoase din ea broamul de granat.

— Poftim, spuse el, oferindu-i-l. Ca plată.

— Nu-l pot lua! În primul rând, nu e al tău.

Pentru că era ardent, tot ce se afla asupra lui Kabsal îi aparţinea regelui.

— Te rog, spuse Kabsal. Vreau să-ţi dau ceva.

— Desenul e un dar, zise ea. Dacă mă plăteşti, înseamnă că nu ţi-am dat nimic.

— Atunci o să comand un altul, zise el, apăsând în palma ei sfera strălucitoare. O să iau primul portret ca pe un dar, însă mai fă-mi, te rog, încă unul. Unul cu noi doi, stând alături.

Ea şovăi. Se desena rareori pe sine. I se părea bizar.

— Bine.

Luă sfera, apoi şi-o strecură pe furiş în punga ferită, alături de Animmod. Părea cam ciudat să poarte acolo ceva atât de greu, dar se obişnuise cu umflătura pungii şi cu greutatea.

— Jasnah, ai o oglindă? întrebă ea.

Cealaltă femeie răspunse cu un oftat sonor, evident sâcâită de întrerupere. Căută pe bâjbâite printre lucrurile ei şi scoase o oglindă. Kabsal o luă.

— Ridică-ţi-o deasupra capului, spuse Shallan, ca să mă pot vedea.

El se trase înapoi, făcând ce îi ceruse şi părând derutat.

— Înclin-o puţin într-o parte, îi ceru Shallan. Bun, aşa.

Clipi, întipărindu-şi în minte imaginea lui, alături de a ei.

— Aşază-te. Nu mai e nevoie de oglindă. Am vrut-o doar ca punct de referinţă – mă ajută, dintr-un anumit motiv, să-mi încadrez trăsăturile în scena pe care vreau s-o desenez. O să apar stând lângă tine.

El se aşeză pe podea, iar Shallan începu să lucreze, folosindu-se de asta ca să nu se mai gândească la sentimentele sale contradictorii. Simţea vinovăţie fiindcă ataşamentul ei faţă de Kabsal nu era tot atât de intens ca al lui, dar şi părere de rău fiindcă n-avea să-l mai vadă. Şi, mai presus de orice, nelinişte din cauza Animmodului.

Să se deseneze pe ea însăşi alături de el era o provocare. Desena cu furie, contopind imaginea lui reală cu una imaginară, a ei însăşi, în rochia ei cu flori brodate, stând cu picioarele îndoite într-o parte. Chipul din oglindă deveni punctul ei de referinţă, în jurul căruia îşi construi imaginea capului. Prea prelung ca să fie frumos, cu părul prea deschis la culoare, cu obrajii pistruiaţi.

„Animmodul”, îşi zise. „E periculos să stau cu el în Kharbranth. Dar la fel de periculos e să plec. Oare nu există şi o a treia soluţie? Dacă-l trimit departe de-aici?”

Şovăi, ţinând cărbunele în aer, deasupra hârtiei. Putea îndrăzni să trimită fabrialul – împachetându-l pentru a-i fi înmânat lui Tozbek fără ştirea nimănui – în Jah Keved, fără să se ducă şi ea? În felul ăsta nu avea să-şi mai facă griji că i-ar fi fost cercetată camera în căutarea lui sau că ar fi fost găsit asupra ei, dar trebuia să distrugă toate desenele în care apărea Jasnah cu Animmodul. Şi nici n-ar mai fi existat riscul ca asupra ei să planeze vreo bănuială, în cazul în care Jasnah descoperea că nu-i mai funcţiona fabrialul.

Continuă să deseneze, pierzându-se tot mai mult în

gânduri şi lăsându-şi degetele să lucreze. Dacă trimitea Animmodul acasă, ea putea rămâne în Kharbranth. Era o perspectivă excelentă, ispititoare, dar care o făcea să se frământe şi mai tare. Se pregătea de plecare de atâta timp. Ce-ar fi putut face în privinţa lui Kabsal? Şi mai era şi Jasnah. Oare chiar ar fi putut rămâne acolo, acceptând tutela oferită de prinţesă, după tot ce făcuse?

„Da”, îşi zise. „Aş putea.”

Fervoarea acelui sentiment o surprinse. Ar fi putut trăi suportându-şi vinovăţia, zi după zi, dacă asta însemna că ar fi continuat să înveţe. Era dovada unui egoism înfiorător, făcând-o să se ruşineze. Dar ar mai fi mers aşa, cel puţin pentru scurtă vreme. În cele din urmă ar fi trebuit, fireşte, să se-ntoarcă. Nu-şi putea lăsa fraţii să-nfrunte singuri pericolul. Aveau nevoie de ea.

Egoism, secondat de curaj. Al doilea o surprindea aproape la fel de mult ca primul. Pentru că pe niciunul nu-l asocia prea des cu propria persoană. Dar începea să-şi dea seama că nu *ştiuse* cine era de fapt. Nu înainte de a pleca din Jah Keved, lăsând în urmă tot ce-i era familiar, tot ce se aşteptase de la ea însăşi să fie.

Începu să deseneze cu tot mai multă înflăcărare. Termină cele două personaje şi trecu la fundal. Nişte linii iuţi, îndrăzneţe, deveniră podeaua separeului şi arcada din spatele lui. O încâlceală întunecată pentru o latură a mesei de lucru, care arunca o umbră. Linii clare, subţiri, pentru lampa de pe podea. Linii impetuoase, ca suflarea vântului, pentru picioarele şi roba creaturii de dincolo de ea…

Shallan încremeni, cu degetele trasând o linie nedorită înainte de se desprinde de silueta pe care-o desenase chiar în spatele lui Kabsal. O siluetă care nu era acolo, cu un simbol ascuţit şi colţuros plutindu-i deasupra gulerului, în loc de cap.

Shallan se ridică, trântindu-şi scaunul pe spate, cu degetele mâinii libere încleştate pe cărbune şi pe planşeta pentru desen.

— Shallan? spuse Kabsal. Împăcarea pe care începuse s-o simtă în timp ce desena se spulberă cât ai clipi şi inima prinse să-i bată nebuneşte. Tot ce o apăsa dădu năvală. Kabsal. Jasnah. Fraţii ei. Hotărâri. Alegeri. Probleme.

— S-a întâmplat ceva? întrebă Kabsal, apropiindu-se cu un pas.

— Îmi pare rău, răspunse ea. Am… am făcut o greşeală.

El se încruntă. De unde stătea, Jasnah îşi ridică privirea, încreţindu-şi fruntea.

— Nu-i nimic, spuse Kabsal. Uite, hai să mâncăm nişte pâine cu gem. O să ne liniştim, apoi o să termini. Nu-mi pasă de o…

— Trebuie să plec, îl întrerupse Shallan, simţind că se sufoca. Îmi pare rău.

Ieşi din separeu în goană, trecând pe lângă ardentul uluit şi ocolind de departe locul în care apăruse silueta din desenul ei. Ce *era* cu ea?

Se grăbi către lift şi le strigă parshilor s-o ducă jos. Se uită peste umăr. Kabsal stătea pe coridor, privind în urma ei. Ea ajunsese la lift, cu planşeta pentru desen strânsă la piept, în timp ce inima îi bătea nebuneşte. „Linişteşte-te”, îşi spuse sprijinindu-se cu spatele de balustrada platformei în timp ce parshii începeau s-o coboare. Se uită la palierul pustiu aflat deasupra ei. Şi se trezi clipind, memorând scena. Începu iar să deseneze.

Trăgea liniile cu gesturi scurte, sprijinindu-şi planşeta de mâna interzisă. Singura lumină venea de la câte două sfere foarte mici, plasate în dreapta şi-n stânga, unde frânghiile încordate vibrau. Se mişca fără să gândească, desena şi atât, uitându-se în sus.

Îşi coborî privirea către ceea ce pusese pe hârtie. Pe palierul de deasupra stăteau două siluete, purtând robe prea ţepene, făcute parcă dintr-o ţesătură metalică. Stăteau aplecate şi o priveau cum se îndepărtează.

Se uită din nou în sus. Palierul era gol. „Ce mi se-ntâmplă?” se întrebă, din ce în ce mai îngrozită. Când platforma atinse podeaua, se grăbi să iasă, cu fusta fluturând. Ajunse la ieşirea din Văl aproape în fugă, fără să le dea atenţie maeştrilor-slujitori şi ardenţilor care-o priveau nedumeriţi.

Unde să se ducă? Sudoarea îi şiroia pe obraji. Unde poţi să fugi când înnebuneşti?

Pătrunse în mulţimea de oameni din sala principală. Era după-amiaza târziu şi începuse alergătura dinainte de cină – servitorii împingeau cărucioare cu mâncare, ochi-luminoşii se îndreptau alene spre camerele lor, eruditele umblau cu mâinile la spate. Se repezi în mijlocul lor, cu pletele desprinzându-i-se din coc, în timp ce acele de păr îi cădeau pe podeaua de piatră cu pocnete ascuţite. Eliberat, părul roşu îi unduia în urmă. Ciufulită şi gâfâind, intră pe coridorul care ducea la camera ei şi se uită înapoi. În urmă, prin puhoiul de oameni din care se desprinsese, lăsase un şir de capete întoarse spre ea, cu priviri nedumerite.

Aproape fără voia ei, clipi şi-şi întipări o Amintire. Îşi înălţă din nou planşeta pentru desen, strângând cărbunele între degete alunecoase, şi desenă în grabă scena din sala plină de lume. Doar nişte siluete vagi. Bărbaţi alcătuiţi din linii drepte, femei schiţate cu ajutorul unor curbe, pereţi de piatră în pantă, răbufniri de lumină în lămpile cu sfere de pe pereţi.

Şi cinci siluete cu simboluri în loc de capete, cu robe şi mantii prea ţepene. Simbolurile difereau unele de altele,

erau diforme, nefamiliare, şi atârnau deasupra unor trupuri fără gât. Creaturile şerpuiau, nevăzute, prin mulţime. Ca nişte prădători. Concentrându-se asupra lui Shallan.

„Sunt rodul imaginaţiei mele”, încercă să-şi spună. „Sunt prea încordată, mă copleşesc prea multe lucruri.” Oare figurile acelea erau o reprezentare a vinovăţiei ei? A tensiunii în care trăia, trădând-o pe Jasnah şi minţindu-l pe Kabsal? A faptelor săvârşite înainte de a pleca din Jah Keved?

Încercă să rămână pe loc, aşteptând, dar degetele ei refuzau să stea neclintite. Clipi şi începu să deseneze pe o altă foaie. Termină cu o mână tremurătoare. Siluetele erau aproape de ea, cu falsele capete colţuroase atârnând, oribile, acolo unde ar fi trebuit să li se afle feţele.

Logica o avertiza că exagerează, dar, indiferent ce şi-ar fi spus, nu i se părea demn de crezare. Creaturile erau *reale.* Şi veniseră după ea.

O luă la fugă, spre surprinderea câtorva servitori care se apropiau, gata s-o ajute. Alergă, cu picioarele încălţate în papuci alunecându-i pe covoarele de pe coridor, şi ajunse în cele din urmă la uşa care ducea spre încăperile lui Jasnah. Ţinându-şi planşeta sub braţ, descuie cu degete tremurătoare, apoi se împinse în uşă şi o trânti în urma ei. Încuie din nou şi dădu buzna în propria cameră. Trânti şi uşa aceea, apoi se întoarse şi se îndepărtă de aceasta, mergând cu spatele. Singura lumină din cameră venea de Ia trei pete de diamant din lampa-cupă aflată pe noptiera ei.

Se urcă în pat şi se trase cât mai departe de uşă, până ce ajunse să se sprijine de perete, respirând pe nas, înnebunită. Încă mai ţinea planşeta sub braţ, dar îşi pierduse cărbunele. Mai avea alţii înăuntrul noptierei.

„N-o face”, îşi spuse. „Stai şi linişteşte-te, pur şi simplu.”
Simţea un fior tot mai puternic, o groază crescândă. *Trebuia* să ştie. Se întinse după cărbune, apoi clipi şi începu să-şi deseneze camera.
Mai întâi tavanul. Patru linii drepte, coborând către pereţi. Degetele continuau să i se mişte, desenând, descriind chiar planşeta pentru desen aflată în faţa ei şi mâna interzisă înfăşurată în mânecă în timp ce susţinea planşeta din spate. Şi trecură mai departe. La creaturile din jur, cu simboluri diforme pe care nimic nu le lega de umerii lor inegali. Acele non-capete aveau unghiuri stranii, suprafeţe care-şi pierdeau contururile în moduri bizare, imposibile.
Creatura din faţă întindea degete prea netede către Shallan. La numai câţiva centimetri de partea dreaptă a planşetei pentru desen.
„O, Părinte al Furtunii…” îşi zise ea, iar cărbunele i se opri. Era singură în cameră şi avea totuşi în faţă imaginea aceleiaşi încăperi pline de creaturi lucioase. Se aflau destul de aproape ca să le simtă răsuflarea, dacă ar fi respirat.
Se simţea oare în cameră o adiere rece? Şovăind – îngrozită, dar incapabilă să se oprească – Shallan lăsă cărbunele să cadă şi-şi ridică mâna liberă, întinzând-o spre dreapta.
Şi simţi ceva.
Ţipă, sări în picioare pe pat, scăpând planşeta, şi se trase înapoi, lipindu-se de perete. Înainte să-şi dea seama ce făcea, se lupta deja cu propria mânecă, străduindu-se să scoată Animmodul. Dintre toate lucrurile pe care le avea asupra ei, era singurul care aducea cu o armă. Nu, era o prostie. Nu ştia să-l folosească. Era neajutorată.
Doar dacă…

„Pe furtună!” se gândi, înnebunită. „Nu-l pot folosi. Mi-am făgăduit.”

Dar începu, totuşi. Zece bătăi de inimă ca să dea la iveală fructul sacrilegiului ei, câştigul adus de cea mai cumplită dintre faptele sale. La jumătate fu întreruptă de o voce, nefirească, dar clară:

— Ce eşti?

Îşi duse mâna la piept, pierzându-şi echilibrul din cauza patului moale, şi căzu în genunchi pe pătura mototolită. Întinse o mână într-o parte, sprijinindu-se de noptieră şi atingând în treacăt cu degetele cupa mare de sticlă aflată acolo.

— Ce sunt? şopti. Sunt îngrozită.

„E adevărat.”

În jurul ei, dormitorul se transformă.

Patul, noptiera, planşeta ei pentru desen, pereţii, tavanul – totul păru să *plesnească,* preschimbându-se în sfere minuscule din sticlă întunecată. Se pomeni într-un loc cu un cer negru şi un soare straniu, mic şi alb, suspendat la orizont, mult prea departe.

Shallan ţipă când se văzu în aer, căzând pe spate, într-o ploaie de mărgele. În apropiere planau flăcări, zeci sau poate sute de flăcări. Ca nişte vârfuri de lumânare plutind în văzduh şi unduind în vânt.

Se izbi de ceva. Era o mare întunecată, nesfârşită, lipsită de apă. Era alcătuită din mărgele mărunte, un întreg ocean de sfere. Se răsuceau în jurul ei, mişcându-se şi unduindu-se ca nişte valuri. Shallan icni, dând din braţe în încercarea de a se menţine la suprafaţă.

„Vrei să mă preschimb?” întrebă, în capul ei, o voce caldă, clară şi diferită de şoapta rece pe care-o auzise mai înainte. Era profundă, găunoasă şi sugera o vârstă înaintată. Părea să vină din mâna ei, şi-atunci îşi dădu

seama că strângea ceva în pumn. Una dintre mărgele.

Unduirea oceanului de sticlă ameninţa s-o tragă în jos; dădu nebuneşte din picioare, izbutind cumva să rămână la suprafaţă.

„Sunt ceea ce sunt de foarte mult timp, spuse vocea caldă. Dorm atât de mult. O să mă schimb. Dă-mi ceea ce ai.”

— Nu pricep ce spui! Te rog, ajută-mă!

„O să mă schimb.”

I se făcu deodată frig, ca şi cum ceva i-ar fi sorbit toată căldura trupului. Ţipă, în timp ce din mărgeaua aflată între degetele ei răbufnea căldura. O scăpă tocmai când o unduire a oceanului de sub ea o trase dedesubt, cu mărgele rostogolindu-se unele peste altele şi zornăind încet.

Căzu pe spate şi se lovi de propriul pat, revenind în camera ei. Alături, cupa de pe noptieră se topi, sticla transformându-i-se într-un lichid roşu, astfel încât cele trei sfere căzură pe suprafaţa inundată a lemnului. Lichidul roşu se prelinse peste margini, împroşcând podeaua. Shallan se trase înapoi, îngrozită.

Cupa se transformase în sânge.

Când se retrase, şocată, Shallan izbi noptiera, zgâlţâind-o. Lângă cupă era o carafă pentru apă, goală. Aceasta se răsturnă şi căzu. Se sparse de podeaua din piatră, împroşcând sângele.

„Asta a fost o Animmodelare!” îşi zise Shallan. Transformase cupa în sânge, care era una dintre cele Zece Esenţe. Îşi duse mâna la cap, ţintuind cu privirea lichidul roşu care se lăţea pe podea, adunându-se într-o baltă. Părea foarte mult.

Era atât de uluită. Vocea, creaturile, marea din mărgele de sticlă, cerul negru şi rece. Toate apăruseră atât de

repede!

„Am Animmodelat”, repetă ea. „Am reuşit!”

Avusese vreo legătură cu acele creaturi? Dar începuseră să-i apară în desene cu mult înainte de a fura fabrialul. Cum… ce…? Se uită în jos, la mâna ei interzisă şi la Animmodul ascuns în punga din mânecă.

„Nu mi l-am pus”, îşi zise. „Dar l-am folosit, totuşi.”

— Shallan?

Era vocea lui Jasnah. Chiar dincolo de uşă. Probabil că prinţesa o urmărise. Shallan simţi înţepătura spaimei când văzu un firicel de sânge prelingându-se către uşă. Aproape că ajunsese acolo, avea să treacă pe sub ea într-o clipă.

De ce trebuise să fie sânge? Îngreţoşată, sări în picioare, iar papucii i se îmbibară cu lichidul roşu.

— Shallan? repetă Jasnah, a cărei voce venea acum de la mai mică depărtare. Ce s-a auzit?

Tânăra se uită înnebunită la sânge, apoi la blocul pentru desen, plin cu reprezentările creaturilor stranii. Dacă între ele şi Animmodelare exista vreo legătură? Jasnah avea să-şi dea seama. Sub uşă era o umbră.

Intrând în panică, îşi îndesă blocul cu desene în cufăr. Dar sângele, *sângele* avea s-o dea de gol. Era destul de mult ca să pară scurs dintr-o rană periculoasă. Jasnah avea să-l vadă. Avea să ştie. Sânge, acolo unde n-ar fi trebuit să existe? Una dintre Cele Zece Esenţe?

Jasnah avea să-şi dea seama ce se întâmplase!

Lui Shallan îi veni brusc o idee. Nu era genială, dar oferea o cale de ieşire şi era singurul lucru care-i trecea prin minte. Se lăsă în genunchi şi luă în mâna interzisă, prin materialul mânecii, un ciob din carafa spartă. Trase aer în piept, îşi suflecă mâneca dreaptă, apoi folosi ciobul ca să-şi facă o tăietură nu prea adâncă în braţ. Fiind sub stăpânirea panicii, aproape că nici n-o duru. Sângele ţâşni.

În timp ce mânerul uşii se rotea şi aceasta începea să se deschidă, Shallan lăsă ciobul să cadă şi se întinse pe-o parte. Închise ochii, prefăcându-se leşinată. Uşa se deschise larg.

Jasnah icni şi strigă imediat după ajutor. Se grăbi să vină lângă Shallan, o prinse de braţ şi-i apăsă rana cu mâna. Shallan mormăi ceva neclar, ca şi cum n-ar fi fost pe de-a-ntregul conştientă, strângându-şi în mâna interzisă punga – şi Animmodul din ea. N-aveau să i-o deschidă, nu-i aşa? Îşi trase braţul mai aproape de piept, stând ghemuită, fără să scoată un sunet, în timp ce se auzeau tot mai mulţi paşi şi mai multe strigăte, servitorii şi parshii dădeau buzna în cameră, iar Jasnah striga, cerând mai multe ajutoare.

„Asta n-o să se termine cu bine”, îşi zise Shallan.

46
VLĂSTARUL LUI TANAVAST

„Cu toate că în acea seară ar fi trebuit să iau cina în oraşul Veden, am insistat să vizitez Kholinarul şi să stau de vorbă cu Tivbet. În Urithiru, birurile creşteau fără nicio logică. La vremea aceea, aşa-numiţii Radianţi începuseră deja să-şi arate adevărata fire.”

După incendiul din Palanaeumul original, din memoriile lui Terxim n-a mai rămas decât o pagină, iar versetul acesta e singurul care-mi poate fi de folos.

Kaladin visa că era furtuna.

Înainta dezlănţuit, cu zidul de furtună din spatele său ca o mantie fluturându-i în urmă, deasupra unei întinderi negre, unduitoare. Oceanul. Trecerea lui învolbura apele, izbind valurile unele de altele şi înălţând o spumă albă, spre a fi prinsă şi spulberată de vânturile sale.

Se apropie de continentul întunecat şi se avântă mai sus. Şi mai sus. Tot mai sus. Lăsă marea în urmă. Imensitatea uscatului i se desfăşură înainte, părând fără sfârşit, un ocean de stâncă. „Atât de mare”, îşi zise cu uimire. Nu înţelesese. Cum ar fi putut?

Se năpusti peste Câmpiile Sfărâmate. Arătau ca şi cum ceva imens le-ar fi izbit în centru, azvârlind spre exterior sfărâmături vălurite. Şi ele erau mai întinse decât se aşteptase; nu era e mirare că nimeni nu izbutise să-şi găsească drumul prin spărturi.

În centru se afla un platou imens, însă pe întuneric şi de la distanţă nu putea să vadă mare lucru. Dar se zăreau lumini. Era locuit.

Vedea foarte bine că partea estică a acestora era foarte diferită de cea din vest, marcată de coloane înalte, fusiforme, şi de platouri aproape măcinate de stihii. Cu toate acestea, observă simetria Câmpiilor. De la mare înălţime, păreau o operă de artă.

O clipă mai târziu trecuse de ele, continuându-şi drumul către nord şi vest, spre a se avânta de-a lungul Mării de Suliţe, o mare interioară puţin adâncă, unde nişte degete frânte de piatră se înălţau deasupra apei. Trecu peste Alethkar, întrezărind Kholinarul, oraşul imens, construit în mijlocul unor formaţiuni stâncoase asemenea unor înotătoare de peşte crescute din piatră. Pe urmă se întoarse către sud, îndepărtându-se de toate locurile pe care le cunoştea. Trecu peste munţi semeţi, având culmi dens populate, cu sate îngrămădite în apropierea unor deschizături din care ieşeau aburi sau lavă. Piscurile Mâncătorului de Coarne?

Le lăsă, bătute de ploaie şi de vânt, şi coborî tunător către ţinuturi străine. Trecu peste oraşe şi peste câmpii deschise, peste sate şi peste râuri şerpuitoare. Erau multe armate. Trecu peste corturi plate, fixate pe partea ferită de vânt a stâncilor, cu pari înfipţi în piatră ca să le ţină întinse şi cu oameni ascunşi înăuntru. Trecu peste coastele unor dealuri, unde soldaţii se îngrămădeau în despicături. Trecu peste căruţe mari de lemn, construite ca să-i adăpostească pe ochi-luminoşi în timp de război. Câte războaie se purtau în lume? Nu era pace nicăieri?

O porni către sud-vest, suflând în direcţia unui oraş construit în interiorul unor despicături lungi din sol, aducând cu urmele unor gheare ce sfâşiaseră peisajul. Ajunse deasupra lui cât ai clipi, trecând peste o ţară în care piatra însăşi era crestată şi ondulată, ca nişte valuri îngheţate. Oamenii din regatul acela aveau pielea

întunecată, ca Sigzil.

Ţinuturile continuau să apară rând pe rând. Sute de oraşe. Mii de sate. Oameni cu vene de un albastru palid sub piele. Un loc unde presiunea furtunii care se apropia făcea apa să ţâşnească din pământ. Un oraş unde oamenii locuiau în stalactite uriaşe, goale pe dinăuntru, atârnate sub o culme titanică, aflată într-un loc adăpostit.

Suflă către apus. Ţinutul era atât de vast. Atât de mare. Cu atât de mulţi oameni diferiţi. Te uluia. În vest, războiul părea să aibă o mai mică amploare decât în est, iar asta îl făcu să se simtă bine, dar neliniştea nu-l părăsi. În întreaga lume, pacea părea o marfă rară.

Ceva îi atrase atenţia. Străfulgerări luminoase bizare. Suflă către ele, din fruntea furtunii. Ce erau? Veneau în rafale, alcătuind modele stranii. Aproape ca nişte obiecte spre care putea întinde mâna, atingându-le, erau bule sferice de lumină ce vibra, cu piscuri şi văi.

Kaladin traversă un oraş straniu, de formă triunghiulară, cu piscuri înalte, ridicându-se ca nişte santinele în colţuri şi în centru. Străfulgerările veneau dintr-o clădire de pe piscul central. Kaladin ştia c-avea să treacă pe acolo cu mare repeziciune, căci, furtună fiind, nu putea să bată în retragere. Sufla către vest.

Se folosi de vânt pentru a deschide cu violenţă o uşă, apoi intră pe un coridor lung, cu dale roşii pe pereţii strălucitori, cu mozaicuri murale pe lângă care trecea atât de repede încât nu putea să le desluşească. Făcu să foşnească fustele unor servitoare înalte, cu părul auriu, care duceau tăvi cu mâncare sau cu prosoape aburinde. Scoteau strigăte într-o limbă stranie, poate întrebându-se cine lăsase o fereastră nezăvorâtă în timpul unei mari furtuni.

Străfulgerările luminoase veneau chiar din faţa lui. Atât

de fascinante! Trecând pe lângă o femeie frumoasă, cu părul auriu şi roşu, care se ghemui înfricoşată într-un cotlon, Kaladin dădu buzna pe o uşă. Şi aruncă o scurtă privire dincolo de ea.

Un bărbat stătea lângă două cadavre. Cu ţeasta palidă rasă, în haine albe, asasinul ţinea într-o mână o sabie lungă, subţire. Îşi ridică privirea, îndreptată până atunci asupra victimelor sale, şi aproape îi dădu impresia că-l văzuse pe Kaladin. Avea ochi mari, de shin.

Era prea târziu ca să se mai poată uita şi la altceva. Răbufni printr-o fereastră, deschizându-i larg obloanele, şi se scurse în noapte.

Alte oraşe, alţi munţi şi ale păduri trecură pe lângă el, ca tot atâtea imagini neclare. La apariţia lui, plantele îşi îndoiau frunzele, mugurii-de-stâncă îşi închideau carapacele şi tufele îşi retrăgeau crengile. În scurt timp, ajunse în apropierea oceanului din vest.

VLĂSTRAR AL LUI TANAVAST. VLĂSTAR AL ONOAREI. VLĂSTAR AL CELUI DE MULT PLECAT.

Răsunând pe neaşteptate, vocea îl zgudui pe Kaladin; se zbătu în aer.

PACTUL JURĂMÂNT A ÎNCETAT.

Sunetul tunător făcu să vibreze însuşi zidul furtunii. Kaladin izbi pământul, despărţindu-se de furtună. Alunecă până ce se opri, cu picioarele azvârlind trombe de apă. Vânturile furtunii se spulberară, lovindu-se de el, dar făcea într-o îndeajuns de mare măsură parte din ele, aşa că nici nu-l azvârliră, nici nu-l zguduiră.

Vocea era tunet, bubuia în aer.

PACTUL JURĂMÂNT A ÎNCETAT, VLĂSTAR AL ONOAREI.

— Nu înţeleg, strigă Kaladin în furtună.

În faţa lui se formă un chip, o faţă pe care-o mai văzuse,

o faţă îmbătrânită, tot atât de imensă ca bolta cerului, cu ochii plini de stele.

VINE OROAREA. CEA MAI PERICULOASĂ DIN TOATE ŞAISPREZECE. ACUM O SĂ PLECI.

Simţi un suflu venind spre el.

— Aşteaptă, strigă Kaladin. De ce se poartă aici atât de multe războaie? Trebuie să ne batem întotdeauna?

Nu ştia sigur de ce întreba. Cuvintele i se desprindeau pur şi simplu de pe buze.

Furtuna scoase un hârâit, de parc-ar fi fost un tată îmbătrânit, gânditor. Chipul dispăru, spărgându-se în picături de apă.

O voce răspunse, cu mai multă blândeţe: DOMNEŞTE OROAREA.

Kaladin se trezi icnind. Era înconjurat de siluete întunecate, care-l ţineau lipit de podeaua din piatră. Ţipă, cu vechile sale reflexe preluând controlul. Instinctiv, îşi întinse brusc braţele în lateral, înşfăcând cu fiecare câte o gleznă şi smucind ca să-şi dezechilibreze atacatorii.

Cei doi se prăbuşiră înjurând. El îşi folosi avântul ca să se răsucească, în timp ce-şi ridica un braţ, rotindu-l. Lovi mâinile care-l ţintuiau, eliberându-se, se legănă şi se aruncă înainte, dând peste bărbatul aflat chiar în faţa lui.

Se rostogoli peste acesta, ghemuindu-se şi ridicându-se în picioare, eliberat. Se răsuci, făcând sudoarea să-i zboare de pe frunte. Unde-i era suliţa? Îşi duse mâna spre cuţitul de la centură, gata să-l înşface.

N-avea cuţit. N-avea suliţă.

— Lovi-te-ar furtuna, Kaladin!

Era Teft.

Kaladin îşi duse mâna la piept, respirând greu şi spulberându-şi visul bizar. Podul Patru. Era cu Podul

Patru. Furtunoveghetorii din slujba regelui preziseseră o furtună în primele ore ale dimineţii.

— E în ordine, spuse către grupul de podari care se zvârcoleau, înjurând, după ce încercaseră să-l ţină. Ce făceaţi?

— Ai încercat să ieşi în furtună, spuse Moash cu reproş, desprinzându-se din învălmăşeală.

Încăperea era luminată de o singură sferă de diamant pusă de cineva într-un colţ.

— Ha! adăugă Pietroi, ridicându-se şi scuturându-se de praf. Ai deschis uşa în ploaie şi te-ai uitat afară, de parc-ai fi fost lovit c-o piatră-n cap. A trebuit să te tragem înapoi. Nu cred că ţi-ar prinde bine încă două săptămâni bolnav în culcuş, nu?

Kaladin se linişti; stropeala – burniţa liniştită de la sfârşitul unei furtuni – continua, împrăştiindu-şi stropii pe acoperiş.

— N-am putut să te trezim, zise Sigzil.

Kaladin aruncă o privire către azishul aşezat pe podea, cu spatele sprijinit de peretele din piatră. El nu încercase să-l oprească.

— Ai avut un soi de vis stârnit de febră.

— Mă simt foarte bine, răspunse Kaladin.

Ceea ce nu prea era adevărat: îl durea capul şi se simţea istovit. Răsuflă adânc şi-şi trase umerii înapoi, încercând să-şi alunge oboseala.

Sfera din colţ pâlpâi. Pe urmă deveni tot mai palidă, lăsându-i în întuneric.

— Dar-ar furtuna! bombăni Moash. Ţiparul ăsta de Gaz! Iar ne dă sfere înnegurate.

Păşind cu grijă, Kaladin traversă baraca cufundată în beznă. Durerea de cap îi dispăru în timp ce-şi căuta pe bâjbâite drumul către uşă. O deschise, lăsând să intre

lumina slabă a dimineţii noroase.

Vântul îşi pierduse puterea, dar ploaia continua să cadă. Ieşi afară şi în scurtă vreme fu udat până la piele. Ceilalţi podari îl urmară, iar Pietroi îi aruncă o bucată mică de săpun. Ca mai toţi ceilalţi, Kaladin nu purta decât acoperitoarea legată în jurul şalelor, aşa că se săpuni sub ploaia rece. Săpunul mirosea a ulei şi era zgrunţuros din cauza nisipului din el. Podarii n-aveau săpunuri parfumate şi moi.

Kaladin îi aruncă bucata de săpun lui Bisig, un bărbat subţire, cu faţa colţuroasă. Acesta o luă cu recunoştinţă – nu vorbea niciodată prea mult – şi începu să se săpunească în vreme ce Kaladin lăsa ploaia să-i spele clăbucul de pe corp şi din păr. Pe margine, Pietroi folosea un castron cu apă ca să se radă şi să-şi tundă barba de mâncător de coarne, care era mai lungă pe margini şi îi acoperea obrajii, dar lăsa liberă pielea de sub buze şi de pe bărbie. Făcea o pereche stranie împreună cu părul de pe cap, pe care şi-l rădea pe mijloc, pornind exact de deasupra sprâncenelor şi mergând spre ceafă. Cât despre părul rămas, pe acesta şi-l tundea scurt.

Avea mâna uşoară şi grijulie, aşa că în urma briciului nu rămase nici cea mai mică zgârietură. De-ndată ce termină, se ridică şi-şi flutură mâna către bărbaţii care aşteptau în spatele lui. Rând pe rând, îi bărbieri pe toţi cei care doreau. Se întrerupea din când în când ca să-şi ascută briciul pe tocilă şi pe cureaua de piele.

Kaladin îşi duse degetele la propria barbă. Nu şi-o mai răsese cu totul de pe vremea când se aflase în armata lui Amaram, cu atât de mult timp în urmă. Se alătură şirului de oameni în aşteptare. Când îi veni rândul, uriaşul mâncător de coarne râse.

— Aşază-te, prietene, aşază-te! E bine c-ai venit. Ce-i pe

faţa ta seamănă mai degrabă a rămuriş de scoarţă-subţire decât a barbă îngrijită.

— Rade-o de tot, îi ceru el, aşezându-se pe o buturugă. N-aş prea vrea să am una ciudată, ca a ta.

— Ha! exclamă Pietroi, ascuţindu-şi briciul. Eşti câmpean, prietene. Nu se cuvine să porţi o *humnka'aban.* Ar trebui să-ţi trag o bătaie zdravănă dac-ai încerca.

— Credeam că lupta e sub demnitatea ta.

— E permisă în mai multe cazuri importante, de excepţie, îl lămuri Pietroi. Şi-acum, gata cu vorbăria, dacă nu cumva vrei să-ţi pierzi o buză.

Mâncătorul de coarne îi scurtă mai întâi barba, apoi îl săpuni şi îl rase, începând cu obrazul stâng. Kaladin nu mai lăsase niciodată pe altcineva să-l bărbierească; când plecase pentru prima oară la război, fusese atât de tânăr, încât bărbieritul aproape că nu-i era necesar. Şi, pe măsură ce se maturizase, se deprinsese să se descurce singur.

Mişcările lui Pietroi erau dibace, aşa că nu se alese cu zgârieturi şi ciupituri. Peste câteva minute, mâncătorul de coarne făcu un pas înapoi. Kaladin îşi ridică degetele către bărbie şi-şi simţi pielea netedă, sensibilă. La atingere, faţa lui părea rece, bizară. Bărbieritul îl dusese înapoi în timp, transformându-l – doar un pic – în omul care fusese.

Era ciudat cât de mult te putea schimba faptul că-ţi rădeai barba. „Ar fi trebuit s-o fac cu săptămâni în urmă."

Stropeala se transformase într-o ploaie măruntă, vestitoarea ultimelor şoapte ale furtunii. Kaladin se ridică, lăsând apa să-i spele smocurile de păr tuns care-i căzuseră pe piept. Dunny, cu faţa lui de copilaş – ultimul dintre cei care stătuseră la rând – se aşeză ca să fie bărbierit, la rândul lui. Abia dacă avea nevoie de aşa ceva.

— Îţi stă bine bărbierit, spuse o voce.

Kaladin se răsuci şi-l văzu pe Sigzil sprijinit de zidul barăcii, chiar sub streaşină.

— Faţa ta are linii puternice. Colţuroase şi ferme, cu o bărbie impozantă. Poporul meu ar numi-o faţă de conducător.

— Nu sunt ochi-luminoşi, zise Kaladin, scuipând într-o parte.

— Îi urăşti atât de mult!

— Le detest minciunile. Nu-mi place că, pe vremuri, i-am crezut oameni de onoare.

— Şi-o să-i dai deoparte? întrebă Sigzil, părând curios. O să conduci în locul lor?

— Nu, răspunse, părând să-l surprindă pe azish.

Syl îşi făcu în sfârşit apariţia dintr-o parte, sătulă de joaca în bătaia vânturilor marii furtuni. Kaladin se temea întotdeauna – nu prea tare, însă – că avea să plece cu ele, abandonându-l.

— Nu eşti însetat de răzbunare împotriva celor care te-au tratat astfel? întrebă Sigzil.

— O, îmi face mare plăcere să-i pedepsesc, răspunse Kaladin. Dar nu-mi doresc câtuşi de puţin nici să le iau locul, nici să le îngroş rândurile.

— Eu aş intra în rândul lor cât ai clipi, spuse Moash, venind din spate şi încrucişându-şi braţele pe pieptul suplu, musculos. Dac-aş conduce eu, lucrurile s-ar schimba. Ochi-luminoşii ar lucra în mine şi pe câmp. Ar căra poduri şi ar fi ucişi de săgeţile parshendilor.

— N-o să se-ntâmple aşa ceva, zise Kaladin. Dar nu te condamn fiindcă-ncerci.

Sigzil dădu din cap, gânditor.

— Aţi auzit vreodată de regatul Babatharnam?

— Nu, răspunse Kaladin, aruncând o privire spre tabără.

Soldaţii începuseră să se mişte încoace şi-ncolo. Erau

destui aceia care se spălau, la rândul lor.

— Oricum, e un nume de ţară ciudat.

— Eu unul, zise pufnind Sigzil, m-am gândit întotdeauna că Alethkar e un nume ridicol. Cred că depinde de locul unde ai crescut.

— Şi de ce-ai adus vorba despre Babab…? întrebă Moash.

— Babatharnam, spuse Sigzil. Am mers odată acolo, cu stăpânul meu. Au copaci ciudaţi. Când se apropie o mare furtună, se întind la pământ cu trunchi cu tot, ca şi cum ar avea balamale. Cât am stat acolo, am ajuns de trei ori la închisoare. Pentru babathi, contează uimitor de mult modul în care vorbeşti. Stăpânul meu a fost foarte nemulţumit de suma pe care-a trebuit s-o plătească în schimbul eliberării mele. Fireşte, părerea mea e că s-au folosit de orice pretext pentru întemniţarea unui străin, ştiind că stăpânul meu avea buzunare adânci, adăugă el, zâmbind cu nostalgie. Pentru una dintre întemniţări, vina a fost a *mea.* Ştii, femeile de-acolo au vene care formează modele vizibile pe sub piele. Multor vizitatori asta le taie cheful, însă mie mi s-au părut frumoase. Aproape irezistibile…

Kaladin se încruntă. Oare nu apăruse în visul lui ceva asemănător?

— Am adus vorba despre babathi pentru că îşi conduc ţara într-un mod straniu, continuă Sigzil. Vedeţi voi, pe-acolo bătrânilor li se dă putere. Cu cât eşti mai bătrân, cu atât ai mai multă autoritate. Oricine ar putea să domnească, dacă trăieşte destul de mult. Regele este numit Cel mai Bătrân.

— Pare corect, spuse Moash, alăturându-i-se lui Sigzil sub streaşină. Mai bine decât să-ţi alegi conducătorii după culoarea ochilor.

— A, da, încuviinţă Sigzil. Babathii sunt foarte corecţi. În prezent, sunt conduşi de dinastia Monavakah.

— Cum poţi avea o dinastie când îţi alegi conducătorii ţinând cont de vârsta lor? se miră Kaladin.

— E foarte simplu. Îi execuţi pe toţi cei care ajung la o vârstă destul de înaintată ca să revendice tronul.

Kaladin se înfioră.

— *Fac* aşa ceva?

— Da, din nefericire. În Babatharnam, e mare tulburare din pricina asta. A fost foarte periculos să-i vizităm. Monavakahii fac tot posibilul ca să se-asigure că membrii familiei lor trăiesc cel mai mult; vreme de cincizeci de ani, nimeni din afara ei n-a devenit Cel mai Bătrân. Oricine altcineva a fost asasinat, exilat sau a murit pe câmpul de luptă.

— E oribil.

— Mă-ndoiesc că se găsesc mulţi oameni care să nu fie de acord. Dar am adus vorba despre asemenea orori cu un scop. Înţelegeţi, am învăţat din experienţă că, oriunde te-ai duce, o să dai peste cineva care abuzează de putere, spuse el, ridicând din umeri. Diferenţierea după culoarea ochilor nu e o metodă chiar atât de stranie, în comparaţie cu altele pe care le-am văzut. Dacă tu, Moash, i-ai răsturna pe ochi-luminoşi şi ne-ai aduce pe noi la putere, mă-ndoiesc că lumea ar deveni un loc diferit. Abuzurile ar continua. Ar fi săvârşite asupra altor oameni.

Kaladin făcu un gest de încuviinţare, însă Moash clătină din cap, spunând:

— Nu Sigzil, eu aş schimba lumea. Vorbesc serios.

— Şi cum ai face-o? întrebă Kaladin, amuzat.

— Am venit la război ca să dobândesc o Cristalsabie, răspunse Moash. Şi încă mai am de gând s-o fac, într-un fel sau altul.

Roşi, apoi îşi feri privirea.
— Te-ai alăturat armatei sperând c-o s-ajungi suliţaş, nu-i aşa? îl întrebă Kaladin.
Moash şovăi, apoi dădu din cap.
— Unii dintre cei sosiţi odată cu mine au ajuns soldaţi, dar cei mai mulţi am fost trimişi la echipele de podari, spuse el, privindu-l pe Kaladin şi înnegurându-se la faţă. Bine-ar fi ca planul tău să meargă, Înălţimea ta. Ultima dată când am fugit, m-am ales c-o bătaie. Mi s-a spus că, dacă mai încerc, o să capăt un stigmat de sclav.
— N-am promis niciodată c-o să meargă, Moash. Dacă ai o idee mai bună, spune-ne-o.
Moash ezită.
— Ei, dacă ne-nveţi într-adevăr să luptăm cu suliţa, cum ai promis, cred că nu contează.
Kaladin se uită prudent împrejur, convingându-se că nici Gaz, nici vreun podar din altă echipă nu se aflau pe-aproape.
— Păstrează tăcerea, murmură către Moash. Nu vorbi despre asta decât în spărturi.
Ploaia aproape că se oprise. Norii aveau să se împrăştie în curând.
Moash se uită urât la el, dar nu spuse nimic.
— Nu crezi cu adevărat că te-ar lăsa să ai o Cristalsabie, nu-i aşa? întrebă Sigzil.
— Oricine poate câştiga una, răspunse Moash. Indiferent dacă e om liber sau sclav. Ochi-luminoşi sau ochi-întunecaţi. Aşa e legea.
— Presupunând că ei o respectă, spuse oftând Kaladin.
— Mă descurc eu cumva, zise iar Moash.
Se uită într-o parte, observând cum Pietroi îşi închidea briciul şi-şi ştergea apa de ploaie de pe ţeasta cheală.
Mâncătorul de coarne se apropie.

— Sigzil, spuse el, am auzit de locul despre care vorbeai. Babatharnam. Vărul vărului unui văr de-al meu l-a vizitat odată. Au melci foarte gustoşi.

— Pentru un mâncător de coarne, asta e o călătorie lungă, remarcă Sigzil.

— Aproape la fel de lungă ca şi pentru un azish, spuse Pietroi. De fapt, pentru voi e chiar mai lungă, fiindcă aveţi picioare atât de scurte!

Sigzil se încruntă.

— Am mai văzut oameni de soiul tău, adăugă Pietroi, încrucişându-şi braţele.

— Ce? făcu Sigzil. Azishi? Nu suntem chiar atât de rari.

— Nu, nu vorbesc despre rasa ta, zise Pietroi. Despre oamenii de acelaşi soi. Cum li se spune oamenilor care vizitează lumea şi le povestesc altora ce-au văzut? Lumecântător. Da, ăsta-i cuvântul. Nu-i aşa?

Sigzil încremeni. Pe urmă se ridică brusc şi se îndepărtă furios, fără să se uite înapoi.

— Ei, de ce se poartă aşa? întrebă Pietroi. Mie nu mi-e ruşine că sunt bucătar. De ce se ruşinează el fiindcă-i lumecântător?

— Lumecântător? întrebă Kaladin.

Pietroi ridică din umeri.

— Nu ştiu mare lucru. Sunt oameni ciudaţi. Spun că trebuie să călătorească prin toate regatele şi să le povestească oamenilor de-acolo despre alte regate. Sunt un soi de povestitori, deşi ei se cred mult mai mult de-atât.

— Probabil că-n ţara lui e un soi de luminlord, zise Moash. După felul în care vorbeşte. Mă-ntreb cum de-a sfârşit-o printre noi, cremlingii.

— Hei, zise Dunny, alăturându-li-se. Ce i-aţi făcut lui Sigzil? Mi-a făgăduit că-mi povesteşte despre locul meu de baştină.

— Locul tău de baştină? îl întrebă Moash pe bărbatul mai tânăr. Păi tu eşti din Alethkar.

— Sigzil spune că ochii mei violeţi nu-s ai unui om de-aici. Crede că am sânge veden.

— Ochii tăi nu sunt violeţi, zise Moash.

— Ba sunt, îl contrazise Dunny. Pot să-ţi dai seama de asta în bătaia luminii strălucitoare a soarelui. Sunt într-adevăr de culoare închisă.

— Ha! exclamă Pietroi. Dacă eşti din Vedenar, suntem veri! Piscurile sunt lângă Vedenar. Oamenii de-acolo au uneori păr roşu şi frumos, ca al nostru.

— Bucură-te că nu i s-a părut nimănui că ai ochii roşii, Dunny, spuse Kaladin. Moash, Pietroi, adunaţi-vă subgrupele şi daţi-le de ştire lui Teft şi Cikatrice. Vreau să-şi ungă toată lumea vesta şi sandalele, ca le ferească de umezeală.

Oamenii oftară, dar îi ascultară ordinul. Armata le dădea uleiul. Podarii erau sacrificabili, însă pielea de porc de bună calitate şi metalul pentru catarame nu erau ieftine.

În timp ce se adunau la lucru, soarele ieşi dintre nori. Lumina lui caldă era o plăcere pentru pielea udă de ploaie a lui Kaladin. Urmat de soare, frigul din timpul marilor furtuni avea ceva înviorător. Polipii mugurilor-de-stâncă de pe o latură a barăcii se deschideau, absorbind umezeala din aer. Aceştia trebuiau răzuiţi, pentru că măcinau piatra pereţilor, umplând-o de ciupituri şi crăpături.

Mugurii erau de un stacojiu intens. Era chachel, a treia zi a săptămânii. Pe piaţa sclavilor trebuia să apară marfă nouă. Adică podari noi. Echipa lui Kaladin se afla în mare pericol, în timpul ultimei alergări, o săgeată îl nimerise pe Yake în braţ, iar o alta îl nimerise pe Delp în gât. Kaladin nu putuse face nimic pentru el şi, cu Yale rănit, echipa nu avea decât douăzeci şi opt de oameni în stare să care

podul.

Aşa cum era de aşteptat, după o oră în care se ocupară de treburile din fiecare dimineaţă – să îngrijească echipamentul şi să ungă podul, în timp ce Lopen şi Dabbid alergau s-aducă oala cu terci şi s-o ducă pe urmă înapoi, în lemnărie –, Kaladin zări soldaţii aducând un şir de oameni murdari, care-şi târşâiau picioarele. Îi făcu semn lui Teft şi se îndreptară amândoi către Gaz.

— Înainte să ţipi la mine – spuse acesta la sosirea lui Kaladin – trebuie să pricepi că aici nu pot schimba nimic.

Sclavii erau strânşi grămadă, sub paza a doi soldaţi cu haine verzi, boţite.

— Eşti sergentul podurilor, spuse Kaladin.

Teft se opri lângă el. Nu se bărbierise, dar începuse să-şi tundă cu grijă barba căruntă şi scurtă.

— Da, încuviinţă Gaz, dar nu mai împart eu oamenii. Luminata Hashal vrea s-o facă ea însăşi. În numele soţului ei, fireşte.

Kaladin scrâşni din dinţi. Hashal avea să-i ţină mereu cu mai puţini oameni decât le-ar fi trebuit.

— Adică nu primim nimic.

— N-am spus asta, zise Gaz, scuipându-şi într-o parte saliva neagră. V-a dat unul.

„E totuşi ceva”, se gândi Kaladin. În noul grup erau pe puţin o sută de oameni.

— Pe care? Ar fi bine să fie destul de înalt ca să poată căra un pod.

— A, este, răspunse Gaz, făcându-le câtorva sclavi semn să se dea deoparte. Şi e un muncitor bun.

Oamenii se traseră în lături, dându-l la iveală pe cel aflat în spatele lor. Era mai scund decât media, dar destul de înalt ca să poată căra podul.

Însă avea pielea marmorată, neagră cu roşu.

— Un parsh? se miră Kaladin.

Lângă el, Teft înjură în surdină.

— De ce nu? întrebă Gaz. Sunt sclavii ideali. Nu ripostează niciodată.

— Dar suntem în război cu ei! exclamă Teft.

— Suntem în război cu un trib de ciudaţi, zise Gaz. Cei de pe Câmpiile Sfărâmate sunt foarte diferiţi de ăştia care lucrează pentru noi.

Măcar atâta lucru era adevărat. În tabără se aflau o mulţime de parshi şi – în ciuda petelor de pe pielea lor – se asemănau foarte puţin cu parshendii războinici. De exemplu, din pielea niciunuia nu creştea ciudata carapace în formă de armură. Kaladin se uită la bărbatul robust şi chel. Parshul privea în pământ; nu purta decât o pânză în jurul şalelor şi avea un aer *grosolan.* Degetele lui erau mai groase decât ale oamenilor, braţele mai vânjoase, coapsele mai late.

— E domesticit, spuse Gaz. N-aveţi de ce să vă faceţi griji.

— Credeam că parshii sunt prea valoroşi ca să fie folosiţi la podalergări, zise Kaladin.

— Nu e decât un experiment, îl lămuri Gaz. Luminata Hashal vrea să ştie de unde poate alege. În ultima vreme a găsit cu greu îndeajuns de mulţi podari, iar parshii ar putea umple golurile.

— E o tâmpenie, Gaz, spuse Teft. Puţin îmi pasă dacă e „domesticit” sau nu. Să-i ceri să care un pod în lupta împotriva celor din neamul lui e neghiobie curată. Dacă ne trădează?

Gaz ridică din umeri.

— O să vedem ce se-ntâmplă.

— Dar…

— Las-o baltă, Teft, zise Kaladin. Tu, parshule, vino cu

mine.

Se întoarse şi începu să coboare dealul. Parshul îl urmă, îndatoritor. Teft înjură şi făcu la fel.

— Ce soi de truc crezi că-ncearcă pe socoteala noastră? întrebă Teft.

— Bănuiesc că este exact ce-a spus. O încercare, ca să vadă dacă se pot baza sau nu pe parshi pentru căratul podurilor. Poate c-o să facă tot ce i se cere. Sau poate o să refuze s-alerge, sau o să-ncerce să ne ucidă. Ea are oricum de câştigat.

— Pe răsuflarea lui Kelek, înjură Teft. Situaţia noastră e mai neagră decât stomacul unui mâncător de coarne. Femeia asta ne vrea pe toţi morţi, Kaladin.

— Ştiu.

Privi peste umăr, către parsh. Era puţin mai înalt decât majoritatea oamenilor lui, cu faţa puţin mai lată, dar, pentru Kaladin, toţi arătau cam la fel.

Când ajunse înapoi, echipa Podului Patru se aliniase. Surprinşi, nevenindu-le să-şi creadă ochilor, oamenii se uitau la parshul care se apropia. Kaladin se opri în faţa lor, cu Teft alături şi cu parshul în spate. Prezenţa unuia ca el la distanţă de numai un pas îi incita. Se trase într-o parte, ca din întâmplare. Parshul rămase locului, cu ochii în jos, cu umerii căzuţi.

Kaladin se uită la ceilalţi. Ghiciseră şi mârâiau, ostili.

„Părinte al Furtunii," îşi zise Kaladin. „În lumea asta *există* ceva mai prejos decât un podar. Un podar parsh." Poate că parshii or fi costat mai mult decât sclavii, dar tot atât costau şi chulii. De fapt, comparaţia era potrivită, fiindcă parshii erau puşi la muncă aidoma animalelor.

Văzând reacţia celorlalţi, lui Kaladin i se făcu milă de creatură. Şi se înfurie pe sine însuşi. De ce trebuia să reacţioneze aşa *întotdeauna?* Parshul era periculos, le

abătea atenţia celorlalţi, era un factor de care nu-şi permiteau să depindă.

O povară.

„Transformă o povară într-un câştig ori de câte ori e cu putinţă.” Cuvintele fuseseră rostite de un om căruia nu-i păsa decât de pielea lui.

„Dar-ar furtuna”, se gândi. „Sunt un prost. Un idiot desăvârşit, îndobitocit. Nu e acelaşi lucru. Nicidecum.”

— Ai un nume, parshule? întrebă.

Noul venit clătină din cap. Parshii vorbeau rareori. Erau în stare, dar trebuiau îmboldiţi.

— Ei, trebuie să te strigăm cumva, spuse Kaladin. Ce zici de Shen?

Parshul ridică din umeri.

— Bun, atunci, li se adresă Kaladin celorlalţi. El e Shen. Acum e de-al nostru.

— Un parsh? întrebă Lopen, care trândăvea lângă baracă. Nu-mi place, gancho. Uită-te cum se holbează la mine.

— O să ne omoare-n somn, adăugă Moash.

— Nu, e o treabă bună, spuse Cikatrice. Îl punem să alerge-n faţă. O să primească o săgeată în locul unuia dintre noi.

Syl coborî din zbor pe umărul lui Kaladin şi se uită în jos spre parsh. Ochii ei erau trişti.

„Dacă i-ai răsturna pe ochi-luminoşi şi ne-ai aduce pe noi la putere, abuzurile ar continua. Ar fi săvârşite asupra altor oameni.”

Însă acela era un *parsh.*

„Trebuie să faci tot posibilul ca să rămâi în viaţă...”

— Nu, spuse Kaladin. Shen e acum *unul de-al nostru.* Puţin îmi pasă ce-a fost înainte. Aşa cum nu-mi pasă ce-aţi fost voi. Acum suntem Podul Patru. Şi asta e şi el.

— Dar… începu Cikatrice.

— Nu, spuse Kaladin. N-o să ne purtăm cu el cum se poartă ochi-luminoşii cu noi, Cikatrice. Şi cu asta basta. Pietroi, găseşte-i o vestă şi nişte sandale.

Podarii se împrăştiară, cu toţii în afară de Teft.

— Şi cum rămâne… cu planurile noastre? întrebă el încet.

— Le înfăptuim, răspunse Kaladin.

Asta păru să-l neliniştească pe podarul mai vârstnic.

— Ce crezi c-o să facă el, Teft? întrebă Kaladin. O să ne pârască? N-am auzit niciodată un parsh care să deschidă gura pentru a rosti mai mult de-un singur cuvânt. Mă-ndoiesc că poate fi spion.

— Nu ştiu, mormăi Teft. Dar nu mi-au plăcut niciodată. Par în stare să vorbească unii cu alţii fără să scoată niciun sunet. Nu-mi place cum arată.

— Teft, spuse Kaladin fără menajamente, dac-am respinge podarii luându-ne după înfăţişarea lor, ţi-e ţi-am fi tras un picior cu săptămâni în urmă, pentru mutra asta a ta.

Teft mârâi. Apoi zâmbi.

— Ce e? întrebă Kaladin.

— Nimic. Doar că… pentru o clipă, mi-ai adus aminte de vremuri mai bune. Dinainte de-a fi zdrobit de furtuna care s-a năpustit asupra mea. Îţi dai seama care ne sunt şansele, nu? Şansele de a ne recăpăta libertatea luptând, de a scăpa de un om ca Sadeas?

Kaladin dădu cu gravitate din cap.

— Bun, zise Teft. Ei, fiindcă tu nu te simţi înclinat s-o faci, o să stau eu cu ochii pe prietenul nostru „Shen”, aici prezent. Poţi să-mi mulţumeşti după ce-o să-l împiedic să-ţi înfigă un cuţit în spate.

— Nu cred că trebuie să ne facem griji.

— Eşti tânăr, zise Teft. Eu sunt bătrân.
— Şi e de presupus că asta te face mai înţelept?
— Dar-ar furtuna, nu. Asta dovedeşte doar că am mai multă experienţă decât tine în privinţa supravieţuirii. O să-l supraveghez. Ţie-ţi rămâne doar să te ocupi de restul acestui grup jalnic, pentru ca…
Se întrerupse, uitându-se în jur.
— … Să nu se mai împiedice de propriile picioare când îi ameninţă cineva. Pricepi?
Kaladin dădu din cap. Asta sunase aproape aidoma vorbelor unuia dintre sergenţii lui de pe vremuri. Teft se ferea cu insistenţă să vorbească despre trecutul său, dar nu părea la fel de zdrobit ca majoritatea celorlalţi.
— Bine, zise Kaladin, asigură-te că oamenii se ocupă de echipamentul lor.
— Tu ce-o să faci?
— O să mă plimb. Şi-o să mă gândesc.

O oră mai târziu, Kaladin încă mai hoinărea prin tabăra lui Sadeas. Trebuia să se întoarcă în lemnărie cât de curând. Oamenii lui erau din nou trimişi în spărturi şi nu li se lăsaseră decât vreo câteva ore libere, în care trebuia să se îngrijească de echipament.
Când era foarte tânăr, nu înţelesese de ce tatăl lui pleca adesea la plimbare ca să se gândească. Dar, pe măsură ce se maturiza, se surprindea imitându-i din ce în ce mai mult obiceiurile. Mersul şi mişcarea acţionau asupra minţii lui. Trecerea necontenită pe lângă corturi, alternanţa culorilor, vânzoleala oamenilor, toate dădea naştere unui simţ al schimbării, iar gândurile îi deveneau la fel de dornice de mişcare.
„Nu te zgârci când miza e viaţa ta, Kaladin”, îi spusese întotdeauna Durk. „Nu scoate doar un strop când ai

buzunarul plin de pete. Ori pui totul pe masă, ori pleci.”

Syl dansa înaintea lui, sărind de pe un umăr pe altul pe strada plină de oameni. Din când în când cobora pe capul cuiva care mergea în direcţia opusă şi se aşeza acolo, cu picioarele încrucişate, până când trecea de Kaladin. Toate sferele lui erau pe masă. Era hotărât să-i ajute pe podari. Dar îl irita ceva, o temere pe care nu putea să şi-o explice.

— Pari neliniştit, spuse Syl, oprindu-i-se pe umăr.

Purta, pe lângă obişnuita ei rochie, o tichie şi o haină, parcă vrând să-i imite pe negustorii din apropiere. Trecură pe lângă prăvălia spiţerului. Kaladin abia dacă se obosi să-i arunce o privire. Nu mai avea sevă de buruiana dâmbului de vânzare. În curând, avea să rămână fără provizii.

Le spusese oamenilor săi că urma să-i înveţe să lupte, dar pentru asta era nevoie de timp. Şi, odată instruiţi, cum aveau să scoată suliţele din spărtură, ca să le folosească pentru evadare? S-o facă pe furiş era greu, având în vedere cum erau cercetaţi din cap până-n picioare.

Ar fi putut începe lupta în momentul cercetării, dar ar fi alertat întreaga tabără.

Probleme, probleme. Cu cât se gândea mai mult, cu atât mai imposibil părea totul.

Făcu loc pentru doi soldaţi cu haine verzi ca frunzişul. Ochii lor de un căprui-închis îi desemnau drept cetăţeni obişnuiţi, însă judecând după nodurile albe de pe umeri, erau ofiţeri-cetăţeni. Sergenţi sau comandanţi de pluton.

— Kaladin? întrebă Syl.

— Scoaterea podarilor din tabără e cea mai complicată însărcinare pe care-am avut-o vreodată. Mult mai grea decât toate celelalte încercări de evadare din viaţa mea de sclav, şi toate-au dat greş. Nu pot să nu mă-ntreb dacă nu cumva nu pun la cale un alt dezastru.

— De data asta o să fie altfel, Kaladin, zise ea. Îmi dau

seama.

— Cam aşa ceva ar fi spus Tien. Moartea lui dovedeşte că, de fapt, cuvintele nu schimbă nimic, Syl. Înainte să mă-ntrebi, află că nu mă arunc din nou în braţele disperării. Dar nu pot trece cu vederea ceea ce mi s-a întâmplat. A început cu Tien. De-atunci se pare că, de fiecare dată când am ales pe cineva anume, vrând să-l protejez, cel protejat a sfârşit prin a-şi găsi moartea. De fiecare dată. E de-ajuns ca să mă facă să mă-ntreb dacă nu cumva Atotputernicul însuşi mă urăşte.

Ea se încruntă.

— Cred că eşti prost. În plus, dacă a urât pe cineva, atunci i-a urât pe cei care au murit, nu pe tine. Tu ai *supravieţuit.*

— Cred că sunt egocentric, leg totul de mine. Dar, Syl, eu am supravieţuit de fiecare dată, când aproape toţi ceilalţi au murit. Mereu. Fostul meu pluton de suliţaşi, prima echipă de podari din care am făcut parte, numeroşii sclavi pe care am încercat să-i ajut să evadeze. E un tipar. Şi e din ce în ce mai greu de ignorat.

— Poate că Atotputernicul te păstrează, zise Syl.

Kaladin se opri în mijlocul străzii, zornăind; un soldat în trecere îl înjură şi-l împinse într-o parte. În toată discuţia asta era ceva greşit. Se retrase lângă un butoi cu apă de ploaie aşezat între două prăvălii – nişte clădiri masive, cu pereţi de piatră.

— Syl, spuse Kaladin. L-ai pomenit pe Atotputernic.

— Tu ai făcut-o primul.

— Nu ţine cont de asta. Crezi în Atotputernic? Ştii dacă există cu adevărat?

Ea îşi lăsă capul într-o parte.

— Nu ştiu. Ei, nu ştiu o grămadă de lucruri. Dar ar trebui să ştiu asta. Aşa cred. Poate că da?

Părea foarte încurcată.

— Eu nu sunt sigur că mă număr printre credincioşi, spuse Kaladin privind strada. Mama era credincioasă, iar tata vorbea întotdeauna cu veneraţie despre Heralzi. Credea şi el, aşa aş zice, dar poate numai datorită tradiţiilor vindecătorilor, despre care se spune că vin de la Heralzi. Ardenţii nu ne dau nicio atenţie nouă, podarilor. Când eram în armata lui Amaram, le făceau vizite soldaţilor, dar în lemnărie n-am văzut nici măcar unul. Nu m-am gândit prea mult la asta. Credinţa n-a părut s-ajute niciodată vreun soldat.

— Păi, dacă nu crezi, n-ai de ce să-ţi închipui că Atotputernicul te urăşte.

— Numai că dacă Atotputernicul nu există, ar putea exista altceva, adăugă Kaladin. Nu ştiu. Dintre toţi soldaţii pe care i-am cunoscut, o grămadă erau superstiţioşi. Vorbeau despre lucruri precum Magia Veche şi Veghetoarea Nopţii, care-i pot aduce cuiva ghinion. Eu îi luam în râs. Dar cât mai pot continua să ignor această posibilitate? Dacă toate eşecurile mele sunt, de fapt, dovada că există aşa ceva?

Syl păru tulburată. Tichia şi haina ei se dizolvară, preschimbându-se în ceaţă, iar ea îşi înfăşură braţele în jurul trupului, ca şi cum comentariile lui ar fi făcut-o să-i fie frig.

„Domneşte oroarea…”

— Syl, continuă Kaladin încruntându-se, cu gândul la visul lui bizar. Ai auzit vreodată de ceva numit Oroare? Nu mă refer la sentiment, ci la… o persoană sau la un lucru care poartă numele ăsta.

Ea şuieră pe neaşteptate. Un sunet neplăcut, sălbatic. Se desprinse grăbită de umărul lui, devenind o săgeată de lumină, şi se năpusti sub streaşina clădirii de alături.

Kaladin clipi nedumerit.

— Syl? o strigă el, atrăgând privirile unor spălătorese care treceau pe-acolo.

Sprena nu mai apăru. El îşi încrucişă braţele. Cuvântul acela o pusese pe fugă. De ce?

O înşiruire de înjurături sonore îi întrerupse gândurile. Se răsuci chiar în clipa când din clădirea frumoasă de pe cealaltă parte a străzii dădu buzna un bărbat, împingând în faţa lui o femeie pe jumătate dezbrăcată. Bărbatul avea ochii de un albastru strălucitor, iar haina verde ca frunzişul – pe care-o ţinea pe braţ – avea noduri roşii. Un ofiţer ochi-luminoşi, de un rang nu foarte înalt. Probabil de al şaptelea dahn.

Femeia pe jumătate îmbrăcată căzu Ia pământ. Plângând, îşi strângea rochia descheiată în faţă, peste piept, iar părul lung şi negru îi atârna pe spate, legat cu două panglici roşii. Rochia era a unei femei ochi-luminoşi, numai că ambele mâneci erau scurte, lăsându-i mâna interzisă la vedere. O curtezană.

Ofiţerul continuă să-njure în timp ce-şi punea haina. Nu şi-o încheie. În schimb, făcu un pas înainte şi lovi femeia cu piciorul în burtă. Ea icni, şi din pământ răsăriră durerospreni, adunându-i-se în jur. Niciun trecător nu se opri, dar mulţi grăbiră pasul, uitându-se în jos.

Kaladin mârâi şi sări în stradă, făcându-şi loc printr-un grup de soldaţi. Pe urmă se opri. Trei bărbaţi îmbrăcaţi în albastru ieşiră din mulţime, oprindu-se hotărâţi între femeia căzută şi ofiţerul în verde. Numai unul era ochi-luminoşi, judecând după nodurile de pe umeri. Noduri aurii. Un bărbat de rang cu adevărat înalt, de al doilea sau al treilea dahn. Era evident că nou-veniţii nu făceau parte din armata lui Sadeas, nu cu hainele lor albastre, bine călcate.

Ofiţerul lui Sadeas şovăi. Cel în albastru îşi puse palma pe mânerul sabiei. Ceilalţi doi aveau halebarde de bună calitate, cu semiluni strălucitoare în vârf.

Un grup de soldaţi în verde se desprinse din mulţime şi începu să-i înconjoare pe cei în albastru. În aer se simţea încordarea, iar Kaladin îşi dădu seama că strada – fremătând de oameni cu doar câteva clipe în urmă – se golea cu mare repeziciune. El rămase practic singur, unicul spectator care se uita la cei trei bărbaţi în albastru, acum înconjuraţi de alţi şapte în verde. Femeia era tot la pământ, smiorcăindu-se. Se ghemui lângă ofiţerul în albastru.

Bărbatul care o lovise cu piciorul – o brută cu sprâncene stufoase şi cu o claie de păr negru, nepieptănat – începu să-şi încheie partea dreaptă a hainei.

— N-aveţi ce căuta aici, prieteni. S-ar părea c-aţi greşit tabăra prin care hoinăriţi.

— Avem treburi care ne îndreptăţesc să ne aflăm aici, răspunse ofiţerul în albastru.

Avea trăsături frumoase şi părul auriu, împestriţat cu şuviţe de un negru alethi. Întinse mâna în faţă, ca şi cum ar fi vrut s-o strângă pe-a ofiţerului lui Sadeas.

— Ei, haide, spuse el pe-un ton afabil. Indiferent ce-ai avea de împărţit cu femeia asta, sunt sigur că se poate rezolva fără furie şi fără violenţă.

Kaladin se retrase sub streaşina aleasă de Syl drept ascunziş.

— E o curvă, spuse omul lui Sadeas.

— De asta-mi dau seama, răspunse cel în albastru.

Îşi ţinea mâna întinsă.

Ofiţerul în verde i-o scuipă.

— Înţeleg, spuse blondul.

Îşi retrase braţul, şi în aer se adunară fuioare spiralate

de ceaţă, unindu-i-se în mâinile ridicate într-o postură bătăioasă. O sabie masivă îşi făcu apariţia, cu lungimea egalând înălţimea unui bărbat.

Apa condensată picura de pe întreaga lungime a lamei reci, sclipitoare. Era o armă frumoasă, lungă şi şerpuitoare, singura muchie pe care o avea fiind ondulată ca un ţipar şi curbată în sus, către vârf. Pe partea din spate avea proeminenţe delicate, ca nişte formaţiuni cristaline.

Ofiţerul lui Sadeas se retrase împleticindu-se şi căzu, alb la faţă. Soldaţii în verde se împrăştiară. Ofiţerul îi înjură – cea mai scârboasă înjurătură pe care o auzise vreodată Kaladin –, dar niciunul nu se întoarse să-l ajute. Aruncând în urmă o privire urâtă, acesta urcă în grabă treptele clădirii.

Uşa se trânti, lăsând locul cufundat într-o tăcere nefirească. În afară de soldaţii în albastru şi de curtezana căzută, Kaladin era singurul om de pe stradă. Cristalpurtătorul îi aruncă o privire şi consideră, evident, că nu reprezenta o ameninţare. Îşi aruncă sabia pe pietre; lama se înfipse cu uşurinţă şi rămase aşa, cu mânerul spre cer.

Tânărul Cristalpurtător îi întinse mâna târfei căzute.

— De curiozitate, ce i-ai făcut?

Ea îi luă mâna, şovăind, şi îl lăsă s-o ridice.

— A refuzat să-mi plătească, pretinzând că reputaţia lui a transformat totul într-o plăcere pentru mine, zise femeia şi se strâmbă. M-a lovit de-ndată ce-am făcut un comentariu despre „reputaţia” lui. S-ar părea că nu e cunoscut pentru ceea ce credea el.

Luminlordul chicoti.

— Îţi sugerez ca de-acum încolo să ceri plata înainte. O să te conducem până la hotar. Te sfătuiesc să nu te-ntorci

prea curând în tabăra lui Sadeas.

Femeia dădu din cap, ţinându-şi partea din faţă a rochiei lipită de piept. Mâna ei interzisă era încă la vedere. Netedă, cu pielea bronzată, cu degete lungi, delicate. Kaladin se trezi holbându-se la ea şi roşind. Ea se înclină spre luminlord, în timp ce însoţitorii lui supravegheau strada, cu halebardele pregătite. Chiar şi cu părul ciufulit şi cu faţa mânjită de fard, era destul de frumoasă.

— Mulţumesc, luminlordul meu. Poate că te-aş interesa? Fără nicio plată.

Tânărul îşi ridică o sprânceană.

— Ispititor, spuse, dar tata m-ar omorî. Ţine la vechiul mod de viaţă.

— Păcat, zise ea trăgându-se înapoi şi acoperindu-şi cu stângăcie pieptul în timp ce-şi strecura braţul în mânecă. Scoase o mănuşă pentru mâna interzisă. Atunci tatăl tău e foarte formalist?

— Ai putea spune şi aşa, răspunse Cristalpurtătorul, întorcându-se către Kaladin. Hei, băiatule de pod!

„Băiat de pod?” Tânărul lord părea să fie doar cu vreo câţiva ani mai în vârstă ca el.

— Dă o fugă până la Luminlordul Reral Makoram, spuse aruncând ceva pe partea cealaltă a străzii, către Kaladin.

O sferă. Scânteie în lumina soarelui înainte s-o prindă Kaladin.

— E în batalionul al şaselea. Spune-i că Adolin Kholin n-o s-ajungă la întâlnirea de azi. O să-i trimit vorbă, ca s-o amânăm pentru altă dată.

Kaladin se uită în jos la sferă. Un strop de smarald. Mai mult decât câştiga el de obicei în două săptămâni. Îşi ridică privirea; tânărul luminlord şi însoţitorii lui se retrăgeau deja, urmaţi de târfă.

— Te-ai grăbit să-i sari în ajutor, spuse o voce.

Se uită în sus la Syl, care cobora lin ca să i se aşeze pe umăr.

— Foarte nobil din partea ta.

— Ceilalţi au ajuns primii, răspunse el.

„Şi unul era un ochi-luminoşi, nici mai mult, nici mai puţin. Ce folos putea trage de aici?”

— Totuşi, ai încercat s-o ajuţi.

— Prosteşte, spuse Kaladin. Ce-aş fi putut eu să fac? Să dobor un ochi-luminoşi? Asta ar fi ridicat jumătate dintre soldaţii din tabără împotriva mea, iar târfa ar fi fost bătută şi mai tare şi ar fi fost învinuită că a stârnit încăierarea. Şi-ar fi putut găsi moartea mulţumită eforturilor mele.

Tăcu. Vorbele lui semănau prea mult cu ceea ce spusese mai înainte.

Nu putea să cedeze tentaţiei de a presupunere că era blestemat, sau că avea ghinion, sau ce altceva o fi fost. Superstiţiile nu duceau niciodată nicăieri. Dar tiparul *era* supărător. Dacă acţiona ca şi până atunci, cum s-ar fi putut aştepta la rezultate diferite? Trebuia să-ncerce ceva nou. Să facă, într-un fel sau altul, o schimbare. Pentru asta era nevoie să se gândească mai mult şi mai bine.

O porni înapoi către lemnărie.

— N-ai de gând să faci ce ţi-a cerut luminlordul? întrebă Syl.

Nu lăsa să se vadă niciun efect întârziat al neaşteptatei sale spaime; părea dornică să pretindă că nu se întâmplase nimic.

— După felul în care s-a purtat cu mine? se răsti Kaladin.

— N-a fost chiar atât de rău.

— N-am de gând să mă plec în faţa lor. Nu mai am de gând să le-ndeplinesc toate capriciile doar fiindcă aşa se aşteaptă ei. Dacă îşi făcea atâtea griji pentru mesajul lui,

atunci trebuia s-aştepte, să se convingă că vreau să i-l duc.

— I-ai luat sfera.

— Câştigată din sudoarea ochi-întunecaţilor care trudesc pentru el.

Syl amuţi pentru o clipă.

— Întunecimea pe care-o văd în tine când vorbeşti despre ei mă sperie, Kaladin. Când te gândeşti la ochi-luminoşi, nu mai eşti tu însuţi.

El nu-i răspunse, ci se mulţumi să-şi continue drumul. Nu-i datora nimic luminlordului şi, în plus, i se ordonase să se-ntoarcă în lemnărie.

Însă lordul sărise s-o apere pe femeie.

„Nu”, îşi spuse Kaladin cu hotărâre. „Nu căuta decât un mod de a se pune în calea unuia dintre ofiţerii lui Sadeas. Toată lumea ştie că între cele două tabere domneşte încordarea.”

Apoi nu-şi mai îngădui să se gândească în continuare la acelaşi subiect.

47
BINECUVÂNTĂRILE FURTUNII

CU UN AN ÎN URMĂ

Kaladin răsuci piatra între degete, lăsându-i faţetele cu particule de cuarţ să prindă lumina. Se sprijini de un bolovan imens, cu un picior îndoit înapoi şi proptit în el, având suliţa alături.

Piatra captă lumina, producând o învolburare de culori diferite, în funcţie de direcţia în care o învârtea. Frumoasele cristale naturale scânteiau aidoma cetăţilor din pietre nestemate despre care se vorbea în poveşti.

În jurul lui, armata Înaltului Mareşal Amaram se pregătea de luptă. Şase mii de oameni ascuţeau suliţe sau îşi legau curelele armurilor din piele. Câmpul de luptă se afla alături şi fiindcă nu era aşteptată nicio mare furtună, armata îşi petrecuse noaptea în corturi.

Din noaptea ploioasă în care se alăturase oştirii lui Amaram trecuseră aproape patru ani. Patru ani. Şi o eternitate.

Soldaţii se mişcau grăbiţi de colo-colo. Câţiva îşi ridicară mâinile şi strigară la Kaladin, salutându-l. El le răspunse dând din cap în timp ce-şi punea piatra la loc în buzunar şi-şi încrucişa braţele, rămânând în aşteptare. Deja flutura stindardul roşu-închis al lui Amaram, purtând drept blazon o pereche de glife ce închipuiau o creastă-albă având colţii îndreptaţi în sus. *Merem* şi *khakh,* onoare şi hotărâre. Fâlfâia în faţa soarelui abia răsărit, cu răcoarea dimineţii începând să lase loc dogorii zilei.

Kaladin se întoarse şi privi spre est, către o casă în care

n-avea să se mai întoarcă. Luase hotărârea cu luni în urmă. Serviciul lui militar se încheia peste câteva săptămâni, dar avea să se-nroleze din nou. Nu-şi putea privi părinţii în faţă după ce nu-şi ţinuse promisiunea de a-l proteja pe Tien.

Un soldat ochi-întunecaţi scund şi îndesat, cu securea legată la spate şi cu noduri albe pe umeri, alergă spre el. Arma ieşită din comun era privilegiul comandantului de pluton. Gare avea antebraţe vânjoase şi o barbă deasă şi neagră, dar îşi pierduse o mare porţiune din scalp, pe partea dreaptă a capului. Era urmat de doi dintre sergenţii săi: Nalem şi Korabet.

— Kaladin, spuse el. Părinte al Furtunii, omule! De ce mă baţi la cap? Într-o zi de bătălie?

— Ştiu foarte bine ce ne aşteaptă, Gare, răspunse Kaladin cu braţele încă încrucişate.

Mai multe companii se adunau deja, înşiruindu-se în formaţie de luptă. Dallet avea să ducă plutonul lui Kaladin la locul său. În faţă, aşa hotărâseră. Duşmanului lor – un ochi-luminoşi pe nume Hallaw – îi plăceau la nebunie salvele lungi. Se mai luptaseră cu oamenii lui, de mai multe ori. Una dintre lupte i se întipărise lui Kaladin în amintire şi în suflet, ca arsă cu fierul roşu.

Intrase în armata lui Amaram aşteptându-se să apere hotarele alerthilor – şi le apăra. Împotriva altor alethi. A unor proprietari de pământuri de rang mai mărunt, care-şi doreau bucăţele din domeniile Înaltului Prinţ Sadeas. Uneori, oştile lui Amaram încercau să pună stăpânire pe teritorii aflate sub stăpânirea altor înalţi prinţ – pământuri despre care acesta pretindea că îi aparţinuseră lui Sadeas şi că fuseseră furate cu ani în urmă. Kaladin nu ştia ce să creadă. Dintre toţi ochi-luminoşii, Amaram era singurul în care avea încredere. Dar se părea că şi ei, şi armatele împotriva cărora luptau făceau exact acelaşi lucru.

— Kaladin? întrebă Gare, nerăbdător.

— Ai ceva ce-mi doresc eu, răspunse el. Un recrut nou, care ni s-a alăturat abia ieri. Galan zice că-l cheamă Cenn.

Gare se încruntă.

— Trebuie să joc jocul ăsta cu tine *acum?* Vorbim după luptă. Dacă băiatul supravieţuieşte, poate ţi-l dau.

Se-ntoarse să plece, urmat de prietenii lui.

Kaladin se ridică, luându-şi suliţa. Mişcarea îl făcu pe Gare să se oprească busc.

— O să fie o pacoste pentru tine, spuse încet Kaladin. Trimite băiatul la plutonul meu, şi gata. Ia-ţi plata. Ţine-ţi gura.

Scoase o pungă cu sfere.

— Poate nu vreau să-l vând, zise Gare, întorcându-i spatele.

— Nu-l vinzi. Îl muţi la mine.

Gare se uită la pungă.

— Atunci poate nu-mi place cum face toată lumea ce spui tu. Nu-mi pasă cât de bun eşti în lupta cu suliţa. Plutonul meu îmi aparţine.

— Nu-ţi dau mai mult, Gare, zise Kaladin, aruncând punga pe pământ; sferele zornăiră. Ştim amândoi că băiatul nu ţi-e de niciun folos. Neinstruit, prost echipat, prea scund ca să fie bun în prima linie. Trimite-l Ia mine.

Kaladin se răsuci pe călcâie şi începu să se îndepărteze. Câteva secunde mai târziu, auzi zornăitul pungii ridicate de Gare.

— Nu poţi învinui pe nimeni fiindcă-ncearcă.

Kaladin nu se opri.

— Oricum, ce-nseamnă recruţii ăştia pentru tine? strigă Gare în urma lui. În plutonul tău, jumătate din oameni sunt prea scunzi ca să lupte cum trebuie! Aproape că-i vine omului să creadă că *vrei* să fii ucis!

Kaladin nu-l luă în seamă. Străbătu tabăra, fluturându-şi mâna către cei care-i făceau, la rândul lor, semne cu mâna. Aproape toată lumea se ferea din calea lui, fie pentru că-l cunoştea şi-l respecta, fie pentru că-i cunoştea reputaţia: cel mai tânăr şef de pluton din armată, cu o experienţă de numai patru ani, însă deja aflat la comandă. Un ochi-întunecaţi trebuia să meargă pe Câmpiile Sfărâmate ca să poată urca mai mult în rang.

Tabăra era cuprinsă de nebunia frenetică a soldaţilor care făceau ultimele pregătiri. Tot mai multe companii intrau în formaţie, iar Kaladin vedea duşmanii aliniindu-se pe culmea scundă care mărginea câmpul în partea de vest.

Duşmanii. Aşa îi numeau. Totuşi, când apărea un conflict real la graniţa cu vedenii sau cu reshii, oamenii aceia li se alăturau trupelor lui Amaram, pentru a lupta împreună. Veghetoarea Nopţii se distra pe seama lor, atrăgându-i într-un joc interzis de noroc, pe a cărui tablă îi aşeza uneori ca aliaţi, pentru a-i pune a doua zi să se omoare unii pe alţii.

Dar astfel de gânduri nu trebuiau să-l preocupe pe un suliţaş. Aşa i se spusese. În repetate rânduri. Probabil că ar fi trebuit să dea ascultare, fiindcă înţelegea că datoria lui era să facă tot ce putea ca să-şi ţină plutonul în viaţă. Victoria în luptă era pe locul doi.

„Nu poţi ucide ca să aperi…”

Găsi cu uşurinţă postul de lucru al chirurgilor: simţea mirosul antisepticelor şi al micilor focuri aprinse. Mirosuri care-i aminteau de prima lui tinereţe, care părea să fi rămas undeva, departe, foarte departe. Oare într-adevăr avusese vreodată de gând să devină chirurg? Ce se-ntâmplase cu părinţii lui? Dar cu Roshone?

Nu mai avea importanţă. Le trimisese vorbă prin condeierele lui Amaram – un bilet scurt, care-l costase tot

câştigul pe-o săptămână. Ştiau că dăduse greş şi că n-avea de gând să se-ntoarcă. Nu primise răspuns.

Ven era şeful chirurgilor, un bărbat înalt, cu nasul borcănat şi cu faţa prelungă. Îşi supraveghea ucenicii care împătureau bandaje. Kaladin se gândise la un moment dat, într-o doară, să-şi facă o rană ca să li se poată alătura; toţi ucenicii aveau câte-un beteşug care-i împiedica să lupte. Dar nu fusese în stare. Să te răneşti singur era o dovadă de laşitate. În plus, chirurgia ţinea de vechea lui viaţă. Într-un fel, nu merita mai mult.

Îşi duse mâna la punga cu sfere prinsă de centură, vrând să i-o azvârle lui Ven. Însă punga se înţepeni, refuzând să se desprindă. El înjură, împiedicându-se şi smucind-o. Reuşi s-o desprindă pe neaşteptate, ceea ce-l făcu să-şi piardă din nou echilibrul. O siluetă albă, translucidă, se îndepărtă ca o săgeată, răsucindu-se cu un aer nonşalant.

— Vântspren afurisit, spuse el.

Pe câmpiile acelea stâncoase, vântsprenii erau ceva obişnuit.

Îşi continuă drumul pe lângă cortul chirurgilor, aruncându-i punga cu sfere lui Ven. Bărbatul înalt o prinse cu îndemânare, făcând-o să dispară într-un buzunar al voluminoasei sale robe albe. Mita garanta că oamenii lui Kaladin aveau să fie primii care primeau îngrijiri pe câmpul de luptă, dacă nu existau ochi-luminoşi pentru care să fie nevoie de ajutor.

Era timpul să intre în formaţie. Mări pasul, alergând uşor, cu suliţa în mână. Nimeni nu-l mustra pentru pantalonii purtaţi pe sub fusta din piele pe care-o aveau suliţaşii – proceda aşa ca să poată fi recunoscut din spate. De fapt, în zilele acelea, nimeni nu-l mustra pentru nimic. Ceea ce încă i se mai părea ciudat, după numeroasele lupte din primii lui ani în armată.

Încă nu simţea că-şi găsise locul. Reputaţia câştigată îl scotea în evidenţă, dar ce era menit să facă? Reputaţia îi apăra oamenii de batjocură şi de ocări, dar, după ani în care ţinuse piept dezastrelor venite unul după altul, era timpul să se oprească în sfârşit şi să se *gândească.*

Nu era sigur că asta-i plăcea. În ultimul timp, gândurile se dovediseră periculoase. Trecuse multă vreme de când nu mai scosese piatra şi nu se mai gândise la Tien şi la casa părintească. Îşi croi drum către primele rânduri şi îşi găsi oamenii exact acolo unde le spusese să meargă.

— Dallet, strigă el, apropiindu-se grăbit de suliţaşul uriaş care era sergentul plutonului. O s-avem în curând un recrut nou. Vreau să…

Vocea i se stinse. Un tânăr, care trebuie să fi avut vreo paisprezece ani, stătea lângă sergent, părând minuscul în armura de suliţaş.

Îmi minte îi reveni fulgerător o amintire. Un alt băiat, cu o figură asemănătoare, ţinând o suliţă de care n-ar fi trebuit să aibă nevoie. Două promisiuni încălcate în acelaşi timp.

— A sosit aici acum câteva minute, domnule, zise zâmbind Dallet. L-am pregătit.

El se scutură, spulberând momentul de aducere aminte. Tien era mort. Dar, *Părinte al Furtunii,* ce bine îi semăna băiatul cel nou!

— Bine lucrat, îi spuse Kaladin lui Dallet, silindu-se să-şi ia ochii de la Cenn. Am plătit bani frumoşi ca să-l iau pe băiatul ăsta de la Gare. Omul ăla e atât de nepriceput, încât dac-ar lupta de partea duşmanului ar fi tot una.

Dallet mormăi aprobator. Soldaţii ştiau ce era de făcut cu Cenn.

„Bun”, îşi zise Kaladin, cercetând câmpul de luptă în căutarea unui loc potrivit din care oamenii săi să-şi apere

poziţia. „Să-i dăm drumul.”

Auzise istorisiri despre soldaţii care luptau pe Câmpiile Sfărâmate. Soldaţii adevăraţi. Dacă te dovedeai un luptător destul de promiţător în înfruntările de la graniţă, erai trimis acolo. Adică într-un loc mai sigur – cu mult mai mulţi soldaţi, dar cu mai puţine bătălii. De aceea dorea Kaladin să-şi ducă plutonul în acel loc, cât mai curând cu putinţă.

Stătu de vorbă cu Dallet şi aleseră un loc în care să reziste. În cele din urmă, sunară cornii.

Plutonul lui Kaladin atacă.

●

— Unde e Cenn? întrebă Kaladin, smulgându-şi suliţa din pieptul unui bărbat îmbrăcat în cafeniu.

Soldatul duşman se prăbuşi gemând.

— Dallet!

Sergentul masiv era prins într-o luptă. Nu se putea întoarce să vadă cine-l strigase.

Kaladin înjură, cercetând cu privirea haoticul câmp de bătaie. Suliţele loveau în scuturi, în carne, în piele; oamenii strigau şi urlau. Durerosprenii mişunau pe pământ, ca nişte mâini mici şi portocalii sau ca nişte bucăţi de tendon care se ridicau din bălţile de sânge ale celor căzuţi.

Toţi oamenii lui Kaladin erau acolo, cu răniţii în mijloc, protejaţi. Toţi, în afară de băiatul cel nou. Tien.

„Cenn”, se gândi Kaladin. „Numele lui e Cenn.”

Kaladin întrezări o străfulgerare verde în mijlocul cafeniului trupelor duşmane. O voce îngrozită străbătu, cumva, prin toată zarva. Era el.

Kaladin se repezi afară din formaţie, urmărit de strigătul surprins al lui Larn, care lupta alături de el. Se feri din calea suliţei azvârlite de un duşman şi o rupse la fugă pe

terenul stâncos, sărind peste leşuri.

Cenn fusese trântit la pământ, cu suliţa ridicată. Un soldat inamic îşi repezea arma spre el.

„Nu!”

Kaladin blocă lovitura, abătând suliţa duşmană şi alunecând până când se opri lângă Cenn. În jur erau şase suliţaşi, cu toţii în cafeniu. Se roti în mijlocul lor, atacându-i cu violenţă. Suliţa lui părea să zboare de una singură. Lovi un bărbat peste picioare, făcându-l să cadă la pământ, şi îl doborî pe altul cu o lovitură de cuţit.

Era ca o apă curgând năvalnic la vale, de neoprit. Vârfurile suliţelor fulgerau prin aer împrejurul lui, cozile mânuite cu iuţeală şuierau. Niciuna nu-l atinse. Nu putea fi oprit, nu când se simţea astfel. Când se umplea de energie ocrotindu-i pe cei căzuţi, când căpăta putere apărându-l pe unul dintre oamenii săi.

Îşi aduse suliţa într-o poziţie de repaus, ţinând-o sub braţ şi ghemuindu-se cu un picior înainte şi cu unul în spate. Sudoarea i se prelingea pe frunte, răcorită de vânt. Ciudat. Până atunci nu fusese vânt. În clipa aceea părea să-l învăluie.

Cei şase suliţaşi duşmani erau morţi sau răniţi. Kaladin îşi umplu şi îşi goli plămânii o singură dată, apoi se răsuci să se uite la rana lui Cenn. Îngenunche, lăsându-şi suliţa să cadă alături. Tăietura nu era chiar atât de gravă, deşi probabil că pe băiat îl durea cumplit.

Kaladin scoase un bandaj şi aruncă o privire grăbită spre câmpul de luptă. În apropiere se mişcă un soldat duşman, dar era prea grav rănit ca să mai poată face vreun rău. La o prea mare distanţă, un ochi-luminoşi de rang înalt din armata duşmană aduna un mic grup de soldaţi, pregătindu-se pentru un contraatac. Purta o armură completă. Nu o Cristalarmură, fireşte, ci una de oţel

argintiu. Un om bogat, judecând după calul lui.

Cât ai clipi, Kaladin începu iar să-i bandajeze piciorul lui Cenn – deşi continua să-l supravegheze cu coada ochiului pe rănitul din tabăra duşmană.

— Domnule Kaladin! exclamă Cenn, arătând către soldatul care se mişcase.

Părinte al Furtunii! Băiatul îl observase abia atunci? Oare el însuşi fusese vreodată tot atât de lipsit de simţul luptei?

Dallet îl împinse mai încolo pe duşmanul rănit. Restul plutonului se strânse, ca un inel, în jurul lui Kaladin, Dallet şi Cenn. Kaladin termină cu bandajul, apoi se ridică, luându-şi suliţa.

Dallet îi înapoie cuţitele.

— M-ai speriat acolo, când ai luat-o la fugă.

— Ştiam c-o să mă urmaţi, răspunse Kaladin. Înalţă steagul roşu. Cyn, Korater, voi vă retrageţi cu băiatul. Dallet, rezistă aici. Oştenii lui Amaram năvălesc spre noi. O să fiţi curând în siguranţă.

— Şi tu? întrebă Dallet.

Nu departe de ei, ofiţerul ochi-luminoşi nu izbutise s-adune destui soldaţi. Era expus, ca o stâncă rămasă în mijlocul unei albii secate.

— Un Cristalpurtător, spuse Cenn.

— Nu, zise pufnind Dallet, slavă Părintelui Furtunii! Nu e decât un ofiţer ochi-luminoşi. Cristalpurtătorii sunt mult prea preţioşi ca să-şi irosească forţele într-o încăierare măruntă de la hotar.

Kaladin îşi încleştă fălcile, cu ochii la războinicul ochi-luminoşi. Cât de puternic se credea, stând acolo, pe calul lui scump, a cărui înălţime îl ferea, împreună cu armura maiestuoasă, de loviturile suliţaşilor. Îşi legăna ghioaga, omorându-i pe cei din jurul său.

Toate încăierările erau provocate de cei de soiul lui, de ochi-luminoşi lacomi, având un rang neînsemnat, care încercau să pună stăpânire pe pământurile altora, în timp ce bărbaţi mai buni ca ei erau plecaţi să lupte cu parshendii. Şi cei de teapa lui aveau mult mai puţine pierderi decât suliţaşii, aşa că vieţile oamenilor de sub comanda lui Kaladin deveneau o marfă ieftină.

În ultimii ani, pentru el, absolut toţi acei ochi-luminoşi mărunţi ajunseseră, din ce în ce mai mult, să-l reprezinte pe Roshone. Numai Amaram rămăsese deoparte. Amaram, care se purtase atât de bine cu tatăl lui Kaladin, făgăduindu-i să aibă grijă de Tien. Amaram, care vorbea întotdeauna cu respect, chiar şi atunci când i se adresa celui mai neînsemnat suliţaş. Era ca Dalinar şi Sadeas. Nu un gunoi.

Sigur, Amaram nu reuşise să-l apere pe Tien. Dar, în privinţa asta, şi Kaladin dăduse greş.

— Da? zise şovăitor Dallet.

— Grupele Doi şi Trei, în formaţie de învăluire, spuse Kaladin cu răceală, arătându-l pe ofiţerul ochi-luminoşi duşman. O să detronăm un luminlord.

— Eşti sigur că e înţelept să procedăm aşa? întrebă Dallet. Avem răniţi.

Kaladin se-ntoarse spre el.

— E unul dintre ofiţerii lui Hallaw. Ar putea fi chiar el.

— N-ai de unde şti.

— Oricum, e comandantul unui batalion. Dacă ucidem un ofiţer de rang atât de înalt, ne vom afla fără-ndoială cu toţii în următorul grup trimis pe Câmpiile Sfărâmate. Îl atacăm. Imaginează-ţi, Dallet. Soldaţi adevăraţi. O tabără de război disciplinată şi ochi-luminoşi integri. Un loc unde lupta noastră o să-nsemne ceva.

Dallet oftă, dar dădu aprobator din cap. Kaladin îşi

flutură mâna şi două grupe din plutonul său i se alăturară, la fel de înverşunate ca el. Oare ura faţă de ochi-luminoşii dornici de gâlceavă pornea chiar din sufletele lor, sau îi influenţase dezgustul lui?

Fu neaşteptat de uşor să-l doboare pe luminlord. Problema celor de rangul lui – aproape a tuturor – era că-i subestimau pe ochi-întunecaţi. Şi poate că acela avea şi de ce. Câţi omorâse, de-a lungul vieţii lui?

Grupa a treia distrase atenţia gărzii de onoare, iar cea de-a doua se ocupă de ofiţerul ochi-luminoşi, care nu-l văzu pe Kaladin apropiindu-se dintr-o a treia direcţie. Se prăbuşi cu un cuţit în ochi; faţa nu-i era protejată. Ţipă când căzu la pământ, cu armura zornăind, încă viu. Kaladin îi înfipse suliţa în faţă, lovindu-l de trei ori, în timp ce calul i se îndepărta în galop.

Garda de onoare intră în panică şi fugi pentru a se alătura din nou armatei. Kaladin atrase atenţia celor două grupe, lovind cu suliţa în scut: acesta era semnul pentru menţinerea poziţiei. Trupele se desfăşurară în evantai, iar Toorim cel bondoc – salvat de Kaladin dintr-un alt pluton – se apropie, ca şi cum ar fi vrut să se asigure că duşmanul doborât murise. De fapt, se uita pe ascuns după sfere.

Furtul de la morţi era strict interzis, dar Kaladin îşi imagina că, dacă şi-ar fi dorit prada, Amaram ar fi putut – dar-ar furtuna! – să-l ucidă el însuşi pe nobilul duşman. Kaladin îl respecta pe Amaram într-o mai mare măsură decât pe cei mai mulţi ochi-luminoşi – ei, într-o mai mare măsură decât pe oricare *altul.* Dar ca să dai mită îţi trebuiau bani mulţi.

Toorim veni la el.

— Nimic. Fie n-a luat nicio sferă cu el, pe câmpul de luptă, fie le-a ascuns pe undeva, pe sub platoşă.

Kaladin dădu scurt din cap, cu ochii la câmpul de luptă.

Forţele lui Amaram recuperau terenul pierdut; aveau să câştige lupta în curând. Probabil că Amaram conducea deja un atac direct împotriva duşmanului. De obicei intra în luptă la sfârşit.

Kaladin îşi şterse fruntea. Trebuia să trimită după Norby, căpitanul lor, ca să poată confirma că uciseseră un ochi-luminoşi important. Însă mai întâi avea nevoie de vindecători ca să…

— Domnule! strigă pe neaşteptate Toorim.

Kaladin aruncă o privire către liniile duşmane.

— Părinte al Furtunii! exclamă Toorim. *Domnule!*

Bondocul nu se uita la duşmani. Kaladin se răsuci către liniile alor săi. Acolo – făcându-şi loc printre soldaţi, pe un cal de culoarea morţii înseşi – se zărea o imposibilitate.

Bărbatul purta o armură strălucitoare, aurie. O armură aurie perfectă, părând modelul pe care ar fi trebuit să-l imite oricare alta. Fiecare piesă se potrivea de minune; fără goluri prin care să se vadă curelele sau pielea. Îl făcea pe călăreţ să pară imens, puternic. Ca un zeu cu o sabie măreaţă, prea mare pentru a fi folosită. Era gravată cu imagini stilizate, de forma unor flăcări în mişcare.

— Părinte al Furtunii… murmură Kaladin.

Cristalpurtătorul rupse rândurile lui Amaram. Călărea printre oameni, secerându-i din mers. Pentru o clipă, mintea lui Kaladin refuză să priceapă că acea creatură – acea divinitate superbă – putea fi un duşman. Faptul că-şi făcuse apariţia din rândurile armatei lor întărea iluzia.

Confuzia dură până în clipa când Cristalpurtătorul îl călcă în picioare pe Cenn, coborându-şi Cristalsabia şi spintecând capul lui Dallet dintr-o singură lovitură, dată cu uşurinţă.

— Nu! urlă Kaladin. *Nu!*

Trupul lui Dallet căzu la pământ, cu dâre de fum

înălţându-i-se din ochii ce păreau să-i fi luat foc. Înainte de a pleca mai departe, Cristalputătorul îl lovi pe Cyn şi trecu peste Lyndel. Făcuse toate astea cu indiferenţa unei femei care se opreşte să şteargă o pată de pe masa din bucătărie.

— NU! ţipă Kaladin, alergând către oamenii căzuţi din plutonul lui.

În lupta aceea nu pierduse pe nimeni! Avea să-i apere pe toţi!

Căzu în genunchi lângă Dallet, aruncându-şi suliţa. Dar nu se mai auzea nicio bătaie de inimă, iar ochii aceia arşi… Murise. Durerea ameninţa să-l copleşească pe Kaladin.

„Nu!” spuse acea parte a minţii care i se formase în urma educaţiei primite de la tatăl lui. „Salvează-i pe cei care pot fi salvaţi!”

Se întoarse spre Cenn. Băiatul primise în piept o copită care-i spărsese sternul şi îi strivise coastele. Icnea, privind în sus şi străduindu-se din greu să respire. Kaladin scoase un bandaj. Apoi se opri, privindu-l. Un bandaj? Ca să vindece un piept zdrobit?

Sunetul hârâit din răsuflarea băiatului dispăru. Trupul i se contractă o singură dată, dar ochii îi rămaseră deschişi.

— Se uită! şuieră el. Flautistul negru, în noapte. Ne ţine în palmă… cântând o melodie pe care nimeni n-o poate auzi!

Ochii lui Cenn deveniră sticloşi. Încetă să mai respire.

Faţa lui Lyndel fusese strivită. Ochii lui Cyn ardeau mocnit şi nici el nu mai respira. Kaladin îngenunche în sângele lui Cenn, îngrozit, în timp ce Toorim şi oamenii din cele două grupe se adunau în jurul lui, părând la fel de uluiţi cum se simţea el.

„Nu e cu putinţă. Eu… eu…”

Urlete.

Kaladin îşi ridică privirea. Verde cu roşu aprins, steagul lui Amaram flutura înspre sud. Cristalpurtătorul îşi croise drum prin plutonul lui Kaladin, mergând drept într-acolo. Suliţaşii fugeau în dezordine, urlând şi împrăştiindu-se din faţa Cristalpurtătorului.

În Kaladin fierbea furia.

— Domnule? zise Toorim.

El îşi luă suliţa şi se ridică. Avea genunchii plini de sângele lui Cenn. Oamenii lui îl priveau nedumeriţi, îngrijoraţi. Stăteau fermi în inima haosului. Din câte-şi dădea Kaladin seama, erau singurii care nu fugeau. Cristalpurtătorul le făcuse zob liniile.

Kaladin îşi avântă suliţa în aer, apoi începu să alerge. Oamenii lui scoaseră un strigăt de luptă, îl urmară intrând în formaţie şi traversară terenul stâncos atacând. Suliţaşi în uniforme de ambele culori li se fereau grăbiţi din cale, aruncându-şi suliţele şi scuturile.

Kaladin prindea viteză cu fiecare pas, iar restul plutonului reuşea cu greu să se ţină după el. Chiar în faţa lor – şi a Cristalpurtătorului – un grup verde se împrăştie şi fugi. Garda de onoare a lui Amaram. Văzându-se faţă în faţă cu un Cristalpurtător, oamenii nu-şi mai continuară şarja. Amaram însuşi nu mai era decât un bărbat solitar, pe un cal ridicat în două picioare. Purta o armură argintie, care părea atât de banală în comparaţie cu acea Cristalarmură!

Plutonul lui Kaladin atacă, luând-o în sens contrar celui în care se scurgea grosul armatei, ai cărei soldaţi, adunaţi într-un grup de forma unei săgeţi, înaintau în direcţia greşită. Doar ei mergeau în direcţia greşită. Câţiva soldaţi care fugeau se opriră când trecură pe lângă Kaladin, dar nu i se alăturară.

În faţa lui, Cristalpurtătorul se avântă pe lângă Amaram.

Roti Sabia, trecând-o prin gâtul armăsarului călărit de luminlord. Arşi, ochii animalului deveniră două hăuri adânci, iar el se prăbuşi, zvârcolindu-se spasmodic, cu Amaram încă în şa.

Cristalpurtătorul îşi mână calul de luptă într-un cerc strâns, apoi sări din şa cu cea mai mare iuţeală. Izbi pământul cu un scrâşnet, reuşind cumva să rămână în picioare şi alunecând până se opri.

Kaladin îşi înteţi goana. Alerga ca să se răzbune, sau încerca să-şi apere înaltul mareşal? Pe singurul ochi-luminoşi care dăduse vreodată dovadă de o fărâmă de omenie? Avea importanţă?

Amaram se zvârcolea în armura lui masivă, cu leşul calului căzut peste un picior.

Cristalpurtătorul îşi ridică Sabia în ambele mâini, pregătit să-i curme viaţa.

Venind din spate, Kaladin se repezi asupra atacatorului, strigând, rotindu-şi în jos mânerul suliţei şi punându-şi în lovitură tot avântul şi toată puterea muşchilor. Izbindu-se de partea din spate a gambei Cristalpurtătorului, suliţa se frânse în două, transformându-se într-o ploaie de aşchii.

Forţa izbiturii îl trânti pe Kaladin la pământ, cu braţele tremurându-i şi cu ciotul suliţei strâns în mâini. Cristalpurtătorul se împletici, lăsându-şi Sabia în jos. Îşi întoarse spre Kaladin faţa ascunsă de coif, într-o poziţie care-i trăda totala surprindere.

Cei douăzeci de oameni rămaşi din plutonul lui Kaladin sosiră o clipă mai târziu, atacând în forţă. El se grăbi să se ridice şi alergă să ia suliţa unui soldat căzut. O aruncă pe cea ruptă după ce-şi scoase un cuţit din teacă, o smulse pe cea nouă din pământ, se întoarse şi-şi văzu oamenii atacând aşa cum îi învăţase. Se repezeau la duşman din trei direcţii, înfigându-şi suliţele în îmbinările dintre plăcile

armurii. Cristalpurtătorul privi în jur, cu uimirea cu care s-ar fi uitat la o haită de căţeluşi lătrând împrejurul lui. Nici măcar o singură lovitură de suliţă nu părea să-i fi străpuns armura. Îşi clătină capul acoperit de coif.

Apoi lovi.

Cristalsabia se roti, dând un lung şir de lovituri letale şi secerând zece suliţaşi.

Kaladin rămase paralizat de groază în timp ce Toorim, Acis, Hamei şi alţi şapte cădeau la pământ, cu ochii arzând, cu armurile şi armele retezate.

Cristalpurtătorul atacă din nou, ucigându-i pe Raksha, Navar şi pe alţi patru. Kaladin rămase cu gura căscată. Oamenii lui – prietenii lui – morţi, cât ai bate din palme. Ultimii patru se grăbiră să se îndepărteze, cu Hab împiedicându-se de leşul lui Toorim, căzând şi scăpând suliţa.

Cristalpurtătorul nu le mai dădu nicio atenţie, ci se întoarse spre Amaram, încă ţintuit la pământ sub greutatea calului.

„Nu,” îşi spuse Kaladin. „Nu, nu, NU!” Ceva îl făcu să înainteze, împotriva logicii şi a bunului simţ. Cei patru oameni rămaşi ajunseră pe o movilă aflată la mică distanţă, dar nu fugiră. Îl strigară.

— Kaladin! se auzi vocea lui Reesh. Kaladin, nu!

El răspunse cu un strigăt. Cristalpurtătorul îl auzi şi se răsuci spre el – cu o iuţeală incredibilă –, rotindu-şi sabia. Kaladin se ghemui ca să evite lovitura şi-l pocni cu coada suliţei peste genunchi.

Suliţa ricoşă. Kaladin înjură, aruncându-se înapoi chiar în clipa când sabia despica aerul din faţa lui. El sări şi fandă. Ţinti gâtul duşmanului cu priceperea unui expert. Grumăjerul respinse atacul. Suliţa abia dacă zgârie vopseaua armurii.

Cristalpurtătorul se întoarse, ţinându-şi Sabia cu amândouă mâinile. Kaladin se repezi pe lângă el, rămânând exact la limita liniei până la care-l putea ajunge lovitura acelei săbii incredibile. Amaram se eliberase în sfârşit şi se îndepărta târâş, trăgându-şi după el un picior – cu multiple fracturi, după cât era de răsucit.

Kaladin alunecă pentru a se opri, se răsuci şi se uită la Cristalpurtător. Creatura aia nu era un zeu. Reprezenta tot ceea ce era mai josnic la seminţia ochi-luminoşilor – avea abilitatea de a ucide oameni precum suliţaşii lui Kaladin, fără să se pună pe ei înşişi în pericol.

Fiecare armură avea o fisură. Fiecare om avea un defect. Kaladin văzu ochii Cristalpurtătorului prin deschizătura coifului. Aceasta era îndeajuns de mare ca să permită pătrunderea unui pumnal, dar aruncarea trebuia să fie perfectă. Trebuia să se afle aproape. Letal de aproape.

Kaladin atacă din nou. Sabia celuilalt zvâcni, făcând aceeaşi rotire amplă cu care ucisese atât de mulţi oameni. El se aruncă în jos, alunecând pe genunchi şi lăsându-se pe spate. Cristalsabia fulgeră pe deasupra lui, retezându-i vârful suliţei. Vârful zbură, răsucindu-se de nenumărate ori prin aer.

Kaladin se încordă şi se ridică în picioare dintr-un salt. Mâna i se înălţă, azvârlind cuţitul către ochii care-l priveau din spatele armurii impenetrabile. Pumnalul lovi viziera sub un unghi uşor diferit de cel corect, se izbi de marginea laterală a deschiderii şi ricoşă.

Cristalpurtătorul înjură, rotindu-şi din nou Sabia imensă către Kaladin.

El căzu în picioare, împins înainte de avântul dobândit. Ceva fulgeră prin aerul de lângă el, îndreptându-se către pământ.

Vârful suliţei.

Kaladin scoase un strigăt sfidător, se răsuci şi-l prinse din aer. Cădea cu vârful în jos, iar el îl prinse de cei zece centimetri de coadă rămaşi, strângându-l cu degetul mare apăsat pe ciot, cu vârful ieşindu-i din mână. Cristalpurtătorul îşi roti arma, în timp ce el se opri cu o alunecare şi-şi întinse braţul într-o parte, trântindu-i capul suliţei chiar în despicătura vizierei.

Totul încremeni.

Kaladin era în picioare, cu braţul întins, având-ul pe Cristalpurtător în dreapta lui. Amaram se târâse până la jumătatea drumului către muchia văii înguste şi puţin adânci în care se aflau. Suliţaşii lui Kaladin priveau de pe margine cu gurile căscate. El stătea neclintit, icnind, cu degetele încă încleştate pe jumătatea de suliţă, cu mâna în faţa ochilor Cristalpurtătorului.

Acesta scoase un sunet ca un scârţâit, apoi căzu pe spate, izbindu-se de pământ. Sabia i se desprinse dintre degete, lovi pieziş stânca şi se înfipse în ea.

Kaladin se îndepărtă cu un mers clătinat, simţindu-se secătuit. Uluit. Amorţit. Oamenii lui se apropiară în grabă, se opriră şi se adunară laolaltă, holbându-se la bărbatul căzut. Erau uimiţi, ba chiar cuprinşi de o oarecare veneraţie.

— E mort? întrebă încet Alabet.

— Da, răspunse un glas dintr-o parte.

Kaladin se răsuci. Amaram zăcea în continuare la pământ, dar îşi scosese coiful, iar părul negru şi barba îi erau năclăite de sudoare.

— Dac-ar mai fi fost viu, i-ar fi dispărut Sabia. Îi cade armura de pe el. E mort. Pe sângele străbunilor mei… ai ucis un Cristalpurtător!

Bizar, Kaladin nu era surprins. Doar istovit. Se uită în

jur, privind leşurile oamenilor care-i fuseseră cei mai buni prieteni.

— Ia-o, Kaladin, spuse Coreb.

El se întoarse şi se uită la Cristalsabia care se înălţa pieziş din pământ, cu mânerul spre cer.

— Ia-o, repetă Coreb. E a ta. Părinte al Furtunii! Kaladin, eşti *Cristalpurtător!*

El făcu un pas înainte, năucit, ridicându-şi mâna către mânerul armei. La numai doi centimetri distanţă de el, şovăi.

Totul părea *greşit.*

Dacă lua Sabia, devenea unul dintre ei. Dacă poveştile spuneau adevărul, avea să i se schimbe până şi culoarea ochilor. Deşi arma scânteia în lumină, curăţată de crimele pe care le săvârşise, lui i se păru, pentru o clipă, roşie. Mânjită de sângele lui Dallet. De al lui Toorim. De al oamenilor care fuseseră vii cu doar câteva clipe înainte.

Era o comoară. În schimbul Cristalsăbiilor se dădeau regate. Cei câţiva ochi-întunecaţi care le dobândiseră trăiau pe vecie prin cântece şi poveşti.

Dar când se gândea s-o atingă, i se făcea greaţă. Reprezenta tot ce ajunsese să urască la ochi-luminoşi şi tocmai îi măcelărise pe oamenii care-i erau atât de dragi. Nu putea deveni o legendă dintr-un asemenea motiv. Îşi privi imaginea oglindită în metalul necruţător al armei, apoi îşi lăsă mâna în jos şi-i întoarse spatele.

— E a ta, Coreb, spuse. Ţi-o dau ţie.

— Ce? întrebă Coreb, din spatele lui.

În faţa lui, garda de onoare a lui Amaram se întorsese în sfârşit: soldaţii se iveau temători pe marginile micii văi, părând ruşinaţi.

— Ce faci? îl întrebă Amaram când trecu pe lângă el. Ce… Nu iei Sabia?

— N-o vreau, răspunse el încet. Le-o dau oamenilor mei. Kaladin se îndepărtă, istovit de emoţii, având lacrimi pe obraji în timp ce urca spre marginea văii şi-şi făcea loc printre oştenii din garda de onoare.

Se întoarse în tabără singur.

48
CĂPŞUNI

„Luau lumina, indiferent unde ar fi stat la pândă.
Piele care e arsă.”

Cormshen, pagina 104.

Într-unul dintre numeroasele spitale din Kharbranth, într-un pat steril, cu cearşafuri albe, Shallan stătea în capul oaselor, tăcută. Avea braţul înfăşurat într-un bandaj rigid, bine făcut, şi îşi ţinea în faţă planşeta pentru desen. Infirmierele îi îngăduiseră fără tragere de inimă să deseneze, atâta timp cât nu se „obosea”.

Braţul o durea; se tăiase mai adânc decât ar fi vrut. Sperase să lase impresia unei răni provocate de spargerea carafei; nu mersese până într-acolo încât să-şi dea seama cât de mult avea să aducă treaba asta cu o încercare de sinucidere. Deşi protestase, spunându-le că pur şi simplu căzuse din pat, infirmierele şi ardenţii nu o crezuseră. Şi nu-i putea învinui pentru asta.

Urmările erau jenante, dar cel puţin nu se gândise nimeni că sângele ar fi putut fi rezultatul unei Animmodelări. Merita să se afle într-o situaţie jenantă ca să scape de bănuieli.

Continuă să deseneze. Se afla într-o încăpere mare care semăna cu un culoar, într-un spital din Kharbranth; de-a lungul pereţilor se înşirau numeroase paturi. În afara necazurilor inerente, totul mersese destul de bine în cele două zile pe care şi le petrecuse în spital. Avusese destul timp să se gândească la cea mai stranie după-amiază din

viaţa ei, când văzuse spectre, transformase sticla în sânge, iar un ardent se oferise să părăsească ardenţa ca să fie cu ea.

Făcuse mai multe desene ale camerei de spital. În toate apăreau acele creaturi, pândind prin cele mai îndepărtate colţuri ale încăperii. Îi venea greu să doarmă în prezenţa lor, dar se obişnuia treptat cu ele.

În aer se simţea mirosul săpunului şi al uleiul lui Lister; era îmbăiată cu regularitate, iar braţul îi era şters cu antiseptic, ca să fie puşi pe fugă putredosprenii. Aproape jumătate dintre paturi erau ocupate de femei bolnave, iar pentru a se bucura de intimitate, paturile puteau fi înconjurate cu paravane pe roţi, făcute din pânză montată pe un cadru din lemn. Shallan purta o cămaşă de noapte simplă, de culoare albă, care se desfăcea în faţă; mâneca stângă era mai lungă şi se putea lega, ca să-i protejeze mâna interzisă.

Îşi mutase în cămaşă punga ascunsă, prinzând-o cu nasturi în interiorul mânecii stângi. Nimeni nu se uitase în pungă. Când o îmbăiaseră, i-o desprinseseră şi i-o înmânaseră fără niciun cuvânt, în ciuda greutăţii ei neobişnuite. Nimeni nu se uita în punga ascunsă a unei femei. Cu toate acestea, Shallan încerca, pe cât posibil, să nu se despartă de ea.

În spital i se oferea tot ce-i era necesar, dar nu putea pleca. Asta-i aducea aminte de cum fusese acasă, pe domeniul tatălui ei. Iar teama ei creştea mereu, ajungând la fel de puternică precum aceea provocată de capetele-simbol. Simţise gustul independenţei şi nu voia să redevină ceea ce fusese. Alintată, răsfăţată, etalată.

Din nefericire, era puţin probabil să-şi poată relua studiile cu Jasnah. Presupusa ei încercare de sinucidere îi oferise un excelent motiv de întoarcere acasă. Trebuia să

plece. Dacă ar fi rămas, trimiţând numai Animmodul şi ignorând ocazia de a pleca fără să işte bănuieli, ar fi dat dovadă de egoism. În plus, întrebuinţase Animmodul. Ar fi putut folosi lungul răstimp al călătoriei către casă pentru a-şi da seama cum o făcuse, fiind apoi pregătită să-şi ajute familia la sosire.

Oftă, apoi îşi termină desenul, adăugând câteva umbre. Era o imagine a locului straniu în care fusese. Orizontul îndepărtat, cu soarele lui puternic, dar rece. Deasupra, norii alergând către el; dedesubt, oceanul fără sfârşit, astfel încât astrul părea să se afle la capătul unui tunel lung. Peste ocean planau sute de flăcări, o mare de lumini deasupra uneia din mărgele de sticlă.

Ridică foaia şi se uită la cea de sub ea. Acolo se înfăţişase pe sine însăşi, ghemuită în pat şi înconjurată de creaturile stranii. Nu cutezase să-i povestească lui Jasnah ce văzuse, de teamă că astfel ar fi dezvăluit că făcuse o Animmodelare, dând de gol furtul săvârşit.

În desenul următor era tot ea, zăcând pe podea în balta de sânge. Îşi desprinse privirea de foaie. O ardentă în alb stătea sprijinită de peretele alăturat, în aparenţă cosând, dar în realitate supraveghind-o pe ea, ca nu cumva să-şi facă iarăşi vreun rău.

„E o acoperire bună,” îşi spuse Shallan. „Funcţionează perfect. Nu mai fi atât de jenată.”

Îşi privi ultimul desen din ziua aceea. Era al unuia dintre capetele-simbol. Nici urmă de ochi, nici urmă de faţă, doar un simbol necunoscut, cu unghiuri, ca un cristal tăiat. Creaturile aveau probabil o legătură cu Animmodelarea. Nu?

„Am fost într-un alt loc”, se gândi. „Cred… cred c-am vorbit cu duhul cupei.” Era posibil ca tocmai o *cupă* să aibă un suflet? Când deschisese punga să vadă în ce stare se

afla Animmodul, descoperise că sfera primită de la Kabsal nu mai strălucea. Şi-şi amintea o senzaţie vagă de lumină, de frumuseţe, o furtună dezlănţuindu-se în ea însăşi.

Luase lumina din sferă şi i-o dăduse cupei – *sprenului* cupei – drept mită pentru transformare. Aşa se săvârşea Animmodelarea? Sau pur şi simplu se străduia ea să facă legături?

Lăsă blocul pentru desen jos când în încăpere intrară vizitatori şi începură să umble printre bolnave. Cele mai multe femei se ridicau, entuziasmate, la vederea Regelui Taravangian, cu roba lui portocalie şi cu aerul lui blând, de om bătrân. Se oprea lângă fiecare pat să stea de vorbă. Shallan auzise că făcea des vizite, cel puţin o dată pe săptămână.

În cele din urmă ajunse lângă patul ei. Îi zâmbi, aşezându-se pe taburetul adus de unul dintre numeroşii săi însoţitori.

— Şi tânăra Shallan Davar. M-am întristat cumplit când am auzit de accidentul tău. Îmi cer scuze fiindcă n-am venit mai curând. M-au reţinut îndatoririle mele de monarh.

— N-aveţi de ce să vă cereţi scuze, Maiestate.

— Ba da, ba da, spuse el. Dar aşa trebuie să fie. Mulţi se plâng că îmi petrec prea mult timp aici.

Shallan zâmbi. Plângerile nu deveneau niciodată zgomotoase. Stăpânii domeniilor întinse şi şefii marilor case nobile interesaţi de politica de la curte erau cât se poate de mulţumiţi că regele îşi petrecea atât de mult timp în afara palatului, neavând habar de uneltirile lor.

— Spitalul e uimitor, Maiestate, zise ea. Nu-mi vine să cred că toată lumea e îngrijită atât de bine.

El zâmbi cu toată faţa.

— E marea mea victorie. Ochi-luminoşi şi ochi-întunecaţi

deopotrivă, nimeni nu e refuzat – nici cerşetorii, nici târfele, nici marinarii din ţări îndepărtate. Ştii, totul e plătit de Palanaeum. Într-un fel, chiar şi cel mai neînsemnat şi mai nefolositor caz înregistrat în arhive ajută la vindecarea bolnavilor.

— Mă bucur că mă aflu aici.

— De asta mă îndoiesc, copilă. Un astfel de spital e singurul lucru pentru care-ţi cheltuieşti banii bucurându-te dacă nu e folosit niciodată. E o tragedie că ai ajuns să-mi fii oaspete.

— Am vrut să spun că prefer să fiu bolnavă aici, mai degrabă decât oriunde altundeva. Deşi cred că e cam tot una cu a spune că e mai bine să te îneci cu vin decât cu apă.

Regele râse.

— Ce dulce eşti, spuse el, ridicându-se. Pot să fac ceva ca să te simţi mai bine în timpul şederii tale aici?

— Să-i puneţi capăt?

— Mă tem că nu-ţi pot permite asta, spuse el cu o privire înduioşată. Trebuie să respect părerile înţelepte ale chirurgilor mei şi ale infirmierelor. Ei spun că eşti încă în pericol. Trebuie să ne gândim la sănătatea ta.

— Stând aici, Maiestate, trupul mi se însănătoşeşte în defavoarea stării mele de bine.

El clătină din cap.

— Nu trebuie să ţi se dea ocazia să ai un alt accident.

— Da… da, înţeleg. Dar jur că mă simt mult mai bine. Ceea ce mi s-a întâmplat a fost din cauză că am muncit prea mult. Acum, când sunt odihnită, nu mă mai pândeşte niciun pericol.

— Asta e bine. Dar trebuie să te mai ţinem aici câteva zile.

— Da, Maiestate. Dar, cel puţin, aş putea avea vizitatori?

Până atunci, personalul spitalului susţinuse, cu insistenţă, că nu trebuia să fie deranjată.

— Da… O să văd cum te pot ajuta. O să vorbesc cu ardenţii şi-o să le sugerez să îngăduie intrarea câtorva vizitatori, zise regele, apoi şovăi. Odată ce-o să te însănătoşeşti, poate c-ar fi mai bine să încetezi cu învăţătura.

Ea îşi potrivi pe faţă o strâmbătură, străduindu-se să nu se simtă îngreţoşată de toată mascarada.

— Nu mă-ncântă s-o fac, Maiestate. Dar familia îmi lipseşte foarte mult. Poate-ar trebui să mă-ntorc la ai mei.

— O idee excelentă. Sunt sigur că ardenţii vor fi mult mai dispuşi să te lase să pleci dacă vor afla că vrei să te-ntorci acasă.

Taravangian îi zâmbi cu blândeţe, punându-i mâna pe umăr.

— În lumea asta, e uneori furtună. Dar, nu uita, pe urmă răsare întotdeauna soarele.

— Mulţumesc, Maiestate.

Regele plecă să viziteze alte bolnave, apoi purtă o discuţie cu ardenţii, pe un ton scăzut. După nici cinci minute, în încăpere intră Jasnah, cu spatele foarte drept, dând mersului ei obişnuita notă caracteristică. Purta o rochie superbă, de un albastru intens, cu broderii aurii. Părul ei negru şi lucios era împletit în cozi şi prins cu şase agrafe de aur; obrajii îi străluceau, îmbujoraţi, şi îşi vopsise buzele într-un roşu-sângeriu. Stătea în camera albă asemenea unei flori pe un podiş de piatră stearpă.

Alunecă spre Shallan cu picioare ascunse sub faldurile bogate ale fustei de mătase, ţinând sub braţ o carte groasă. Un ardent îi aduse un taburet şi se aşeză în locul de unde abia se ridicase regele.

Se uită la Shallan cu faţa imobilă, impasibilă.

— Mi s-a spus că tutela mea e solicitantă, poate chiar prea aspră. E unul dintre motivele pentru care refuz adesea să iau pupile.

— Îmi cer iertare pentru slăbiciunea mea, Luminăţie, spuse tânăra, cu ochii în jos.

Jasnah păru nemulţumită.

— N-am vrut să sugerez că e vina ta, copilă. Încercam să spun tocmai contrariul. Din nefericire, nu… sunt obişnuită cu un asemenea comportament.

— Cu scuzele?

— Da.

— Ei, ştii, ca să-ţi poţi cere scuze cu pricepere, trebuie să faci mai întâi greşeli. Asta-i problema ta, Jasnah. Nu ştii să greşeşti.

Expresia prinţesei se îndulci.

— Regele mi-a spus c-ai vrea să te-ntorci la familia ta.

— Ce? Când?

— Când m-a întâlnit afară, pe coridor, şi mi-a îngăduit în sfârşit să te vizitez, răspunse prinţesa.

— O spui de parcă ai fi aşteptat acolo.

Jasnah nu răspunse.

— Dar cercetările tale?!

— Se pot face în sala de aşteptare a spitalului. În aceste ultime zile, mi-a fost cam greu să mă concentrez.

— Jasnah! Asta-i aproape *uman* din partea ta!

Prinţesa o privi cu reproş, iar Shallan se crispă, regretându-şi cuvintele.

— Îmi pare rău. N-am învăţat prea multe, nu-i aşa?

— Sau poate-ţi exersezi talentul de a cere scuze. Ca să nu fii confuză când e nevoie s-o faci, aşa cum mi se-ntâmplă mie.

— Ce ingenios din partea mea.

— Într-adevăr.

— Acum mă pot opri? întrebă Shallan. Cred c-am exersat destul.

— Aş zice că scuzele sunt o artă în care-am mai avea nevoie de câţiva maeştri. În privinţa asta, nu mă lua pe mine drept model. Mândria e luată adesea drept perfecţiune, răspunse Jasnah aplecându-se în faţă. Îmi pare rău, Shallan Davar. Punându-te să munceşti prea mult, s-ar putea ca eu să-i fi făcut lumii un deserviciu, lăsând-o fără una dintre cele mai mari erudite din generaţia în formare.

Shallan roşi, simţindu-se mai idioată şi mai vinovată. Ochii ei priviră scurt către mâna maestrei sale. Jasnah purta mănuşa neagră care ascundea fabrialul măsluit. Tânăra îşi strânse degetele în jurul pungii în care se ascundea Animmodul. Dacă Jasnah ar fi ştiut…

Prinţesa îşi scoase cartea de sub braţ şi o puse pe pat, lângă Shallan.

— Pentru tine.

Tânăra o luă. O deschise la prima pagină, dar era goală. La fel şi următoarea, şi toate celelalte. Se încruntă mai tare şi îşi ridică privirea spre Jasnah.

— Se numeşte *Cartea cu nenumărate pagini,* spuse prinţesa.

— Ăă, Luminăţie, sunt sigură că nu sunt nenumărate.

Shallan dădu paginile cărţii până la ultima, apoi o ridică.

Jasnah zâmbi.

— E o metaforă, copilă. Cu mulţi ani în urmă, cineva drag mie a încercat să mă convertească la vorinism. Asta a fost calea aleasă.

Shallan îşi lăsă capul pe-o parte.

— Tu cauţi adevărul, continuă Jasnah, dar, în acelaşi timp, îţi păstrezi credinţa. În aşa ceva sunt multe de admirat. Caută Devoţiunea Sincerităţii. E una dintre cele

mai mici, dar cartea asta îi este călăuză.

— O carte cu paginile goale?

— Da. Îl venerează pe Atotputernic, dar sunt călăuziţi de credinţa că întotdeauna se pot găsi mai multe răspunsuri. Cartea nu poate fi umplută, fiindcă întotdeauna mai e ceva de învăţat. Această devoţiune e locul unde nu e nimeni pedepsit fiindcă pune întrebări, nici măcar dacă se îndoieşte de însăşi dogmele vorinismului, zise ea, clătinând din cap. Nu pot să-şi explic căile pe care le urmează. Ar trebui să-i poţi găsi în Vedenar, deşi în Kharbranth nu există niciunul.

— Păi… Vocea lui Shallan se stinse când văzu cu câtă dragoste ţinea Jasnah mâna pe carte. Pentru ea era preţioasă. Nu m-am gândit c-aş putea găsi ardenţi dornici să-şi pună sub semnul întrebării propriile credinţe.

Prinţesa îşi ridică o sprânceană.

— Vei găsi oameni înţelepţi printre adepţii oricărei religii, Shallan, şi oameni buni în orice popor. Cei aflaţi cu adevărat în căutarea înţelepciunii vor recunoaşte virtuţile duşmanilor şi vor învăţa de la aceia care le deschid ochii asupra propriilor greşeli. Toţi ceilalţi – eretici, vorini, ysperişti sau maakiani – sunt la fel de înguşti la minte.

Îşi luă mâna de pe carte, părând că voia să se ridice în picioare.

— Se înşală, spuse Shallan, înţelegând ceva.

Jasnah se întoarse spre ea.

— Kabsal, adăugă Shallan, înroşindu-se. Spune că faci cercetări în privinţa Pustiitorilor fiindcă vrei să dovedeşti falsitatea vorinismului.

Jasnah pufni cu dispreţ.

— Nu mi-aş dedica patru ani din viaţă unui scop atât de lipsit de sens. E o idioţenie să-ncerci să dovedeşti o trăsătură negativă. Vorinii n-au decât să creadă ce doresc

– cei destul de înţelepţi vor găsi puritate şi alinare în credinţa lor; proştii vor rămâne proşti, oricare le-ar fi religia.

Shallan se încruntă. Atunci de ce-i studia prinţesa pe Pustiitori?

— A, vorbeşti de furtună şi i se şi aude urletul, spuse Jasnah, întorcându-se către uşă.

Shallan îşi dădu seama, cu o tresărire, că tocmai intrase Kabsal, în obişnuita lui sutană cenuşie. Se certa cu voce joasă cu o infirmieră care arăta cu degetul către coşul lui. În cele din urmă, femeia îşi ridică brusc mâinile şi se îndepărtă, lăsându-l pe Kabsal să se apropie, triumfător.

— În sfârşit! îi spuse el lui Shallan. Bătrânul Mungam poate fi un adevărat tiran.

— Mungam? întrebă Shallan.

— Ardentul care conduce locul ăsta, răspunse Kabsal. Ar fi trebuit să mi se-ngăduie să intru imediat. La urma urmelor, ştiu de ce ai nevoie ca să te simţi mai bine!

Scoase un borcan cu gem, zâmbind larg.

Jasnah rămase pe taburetul ei, privind la Kabsal peste pat.

— Credeam, spuse ea sec, c-o să-i laşi lui Shallan un răgaz, având în vedere că atenţiile tale au adus-o la disperare.

Kabsal roşi. Se uită la Shallan, iar ea văzu că ochii lui implorau.

— N-a fost vina ta, Kabsal, îi zise. Pur şi simplu… n-am fost pregătită să trăiesc departe de domeniul familiei mele. Încă nu-mi dau seama ce m-a apucat. N-am mai făcut niciodată aşa ceva.

El zâmbi, luându-şi un taburet.

— Cred că lipsa de culoare a acestor locuri prelungeşte mult bolile oamenilor. Ca şi lipsa mâncării potrivite.

Făcând cu ochiul, îi întinse lui Shallan borcanul. Era de un roşu intens, întunecat.

— Căpşuni.

— N-am auzit niciodată de aşa ceva, zise tânăra.

— Sunt o raritate, o lămuri Jasnah, întinzând mâna spre borcan. Ca majoritatea plantelor din Shinovar, nu pot creşte în alte locuri.

Kabsal păru surprins când Jasnah scoase capacul şi-şi afundă degetul în borcan. Şovăi, apoi duse o fărâmă de gem la nas şi îl mirosi.

— Aveam impresia că nu vă place gemul, Luminată Jasnah, spuse Kabsal.

— Nu-mi place, răspunse ea. Am vrut doar să văd cum miroase, din pură curiozitate. Despre căpşuni am auzit că se deosebesc de orice altceva.

Înşurubă capacul la loc şi-şi şterse degetul cu o batistă.

— Am adus şi pâine, spuse Kabsal, scoţând o pâine mică, pufoasă. E frumos din partea ta că nu-mi găseşti nicio vină, Shallan, dar îmi dau seama că atenţiile mele au mers prea departe. M-am gândit că, poate, îţi aduc astea şi…

— Şi ce? îl întrerupse Jasnah. Te simţi absolvit? Îmi pare rău că te-am împins la sinucidere. Uite nişte pâine.

El roşi şi-şi lăsă ochii în jos.

— Bineînţeles c-o să mănânc nişte pâine, spuse Shallan, privind-o pe Jasnah cu asprime. O să mănânce şi ea. A fost foarte frumos din partea ta, Kabsal.

Luă pâinea şi rupse o bucată pentru ea, una pentru ardent şi una pentru Jasnah.

— Nu, spuse prinţesa. Mulţumesc.

— Jasnah, zise Shallan, nu vrei să guşti măcar puţin?

Cei doi nu se-nţelegeau deloc, şi asta o deranja.

Femeia mai vârstnică oftă.

— Of, bine.

Luă pâinea şi o ţinu în mână cât mâncau ceilalţi. Deşi pâinea era proaspătă şi delicioasă, Jasnah îşi mestecă bucata strâmbându-se.

— Ar trebui să guşti şi gemul, îi spuse Kabsal lui Shallan. Căpşunile sunt greu de găsit. Nu mi-a fost prea uşor.

— Mituind negustorii cu banii regelui, fără-ndoială, zise Jasnah.

Ardentul oftă.

— Luminată Jasnah, îmi dau seama că nu vă sunt simpatic. Însă mă străduiesc din greu să fiu o prezenţă plăcută. N-aţi putea măcar să vă *prefaceţi?*

Jasnah se uită la Shallan, amintindu-şi probabil că, după părerea ardentului, scopul cercetărilor ei era subminarea vorinismului. Nu se scuză, dar nici nu ripostă.

„Tot e bine”, se gândi Shallan.

— Gemul, Shallan, spuse Kabsal, întinzându-i o bucată de pâine cu care să-l mănânce.

— O, da.

Ea scoase capacul borcanului ţinându-l între genunchi şi folosindu-se de mâna liberă.

— Cred c-ai pierdut corabia, spuse Kabsal.

— Da.

— Ce anume? întrebă Jasnah.

Shallan se făcu mică.

— Aveam de gând să plec, Luminăţie. Îmi pare rău. Ar fi trebuit să-ţi spun.

Jasnah se destinse.

— Presupun că era de aşteptat, având în vedere cele întâmplate.

— Gemul? o îndemnă din nou Kabsal.

Shallan se încruntă. Era neobişnuit de insistent. Ridică borcanul şi îl mirosi, apoi îl respinse.

— Miroase groaznic! Chiar e gem?

Mirosea a oţet şi a nămol.

— Ce? spuse Kabsal, alarmat.

Îi luă borcanul, şi-l duse la nas şi îl îndepărtă, părând îngreţoşat.

— S-ar părea c-ai greşit borcanul, zise Jasnah. Ar fi trebuit să miroasă altfel?

— Nicidecum, răspunse ardentul; şovăi, apoi îşi îndesă oricum degetul în borcan şi îşi aruncă în gură un gogoloi de gem.

— Kabsal! exclamă Shallan. E dezgustător!

El tuşi, dar se sili să înghită.

— Nu e chiar atât de rău, serios. Ar trebui să-l guşti.

— Ce?

— Serios, repetă el, întinzându-i borcanul. Adică, am vrut să fie ceva special, pentru tine. Şi s-a dovedit a fi groaznic.

— *Nu* pun gura pe aşa ceva, Kabsal.

El ezită, ca şi cum s-ar fi întrebat dacă să i-l dea cu sila. De ce se purta atât de straniu? Îşi duse o mână la cap, se ridică şi se îndepărtă de pat, împleticindu-se.

Pe urmă o luă la fugă spre uşă. Dar nu ajunsese decât la jumătatea drumului când se prăbuşi pe podea, cu trupul alunecându-i puţin pe piatra imaculată.

— Kabsal! strigă Shallan, sărind din pat şi îndreptându-se grăbită spre el, numai în cămaşa de noapte albă.

Ardentul tremura. Şi… şi…

Tremura şi ea. Camera se învârtea. Se simţi dintr-odată foarte, foarte obosită. Încercă să se ridice, dar alunecă, ameţită. Abia dacă simţi izbitura când căzu pe podea.

Cineva îngenuncheat se apleca peste ea, înjurând.

Jasnah. Vocea îi venea de departe.

— A fost otrăvită. Am nevoie de un granat. Aduceţi-mi un granat!

„E unul în punga mea”, se gândi Shallan. Îl căută pe bâjbâite, reuşind să dezlege mâneca mâinii interzise. „De ce… de ce vrea…”

„Dar nu, nu pot să i-l arăt. Animmodul!”

— Shallan, zise încet Jasnah, cu nelinişte în glas. Va trebui să-ţi Animmodelez sângele, ca să-l curăţ. O să fie periculos. Foarte periculos. Nu mă pricep, când e vorba de carne şi sânge. Nu în asta constă talentul meu.

„Are nevoie de el. Ca să mă salveze.” Slăbită, întinse mâna dreaptă şi-şi scoase punga ferită.

— Nu… poţi…

— Sst, copilă. Unde e granatul ăla?

— Nu poţi Animmodela, spuse Shallan cu voce slabă, dezlegându-şi punga. O deschise şi simţi, vag, cum pe podea aluneca, odată cu granatul primit de la Kabsal, un obiect auriu, având contururi neclare.

Părinte al Furtunii! De ce se-nvârtea camera atât de tare?

Jasnah icni. Undeva, în depărtare…

Un sunet care se pierdea încet…

Se întâmplă ceva. O răbufnire de căldură o străbătu, arzătoare; ceva se petrecea *sub* pielea ei, ca şi cum ar fi fost aruncată într-un cazan cu apă fierbinte, aburindă. Ţipă, arcuindu-şi spatele, cu muşchii cuprinşi de spasme.

Totul se întunecă.

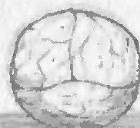
Mugurii-de-stâncă

Termenul „mugur-de-stâncă" se referă la o întreagă familie de plante, dar și la o singură reprezentantă a acesteia.

Mugur-de-stâncă „adevărat" (sau mugur-de-stâncă „obișnuit")

Greutatea sa e plasată astfel încât să stea tot timpul în poziție verticală.

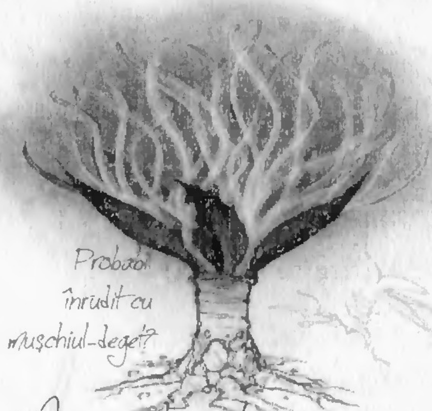
Polipul de lavis

Boabele din polip sunt prinse într-un material granulos, care seamănă cu nisipul. Pot fi uscate și păstrate în variate feluri.

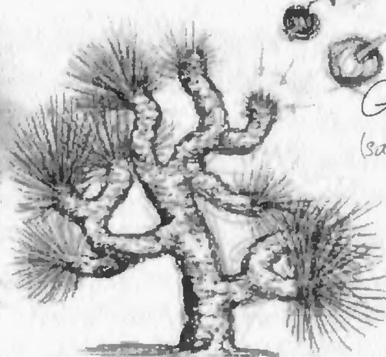

Probabil înrudit cu mușchiul-deget?

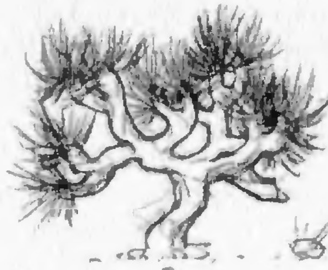
Ghimpetar

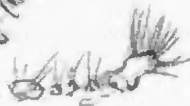
(sau „Ghimpe răsucit")

E de fapt o colonie de plante, numai că vârfurile ramurilor sunt vii. Fiecare mugur ia ființă pe carapacea generației precedente.

Mugur-de-viță

49
SĂ VĂ PESE

„Radiant / prin naşterea în locul acela, / vestitorul soseşte / să vestească acelora / locul naşterii Radianţilor.”

Deşi eu nu apreciez în mod deosebit folosirea acestui gen poetic pentru comunicarea informaţiilor, ketekul semnat de Allahn este citat adesea în legătură cu Urithiru. După părerea mea, cineva a confundat reşedinţa Radianţilor cu locul lor de naştere.

În stânga şi-n dreapta lui Kaladin, apa picura din muşchiul gri-verzui de pe pereţii covârşitor de înalţi ai spărturii. Flăcările torţei lui dansau, lumina acesteia reflectându-se pe segmentele de piatră lucioasă, udată de ploaie. Aerul umed era rece şi marea furtună lăsase în urmă porţiuni noroioase şi băltoace. Din balta adâncă pe lângă care trecu ieşeau oase alungite – un cubitus şi un radius. El nu se uită să vadă dacă şi restul scheletului era tot acolo.

„Inundaţii bruşte”, se gândi, ascultând paşii hârşâiţi ai podarilor din spatele lui. „Apa asta trebuie să se ducă undeva, altminteri am avea de traversat canale, nu spărturi.”

Kaladin nu ştia dacă se putea încrede în visul său, dar pusese întrebări în dreapta şi-n stânga, şi era adevărat că marginea dinspre est a Câmpiilor Sfărâmate era ceva mai deschisă decât cea dinspre vest. Platourile se măcinaseră. Dacă reuşeau s-ajungă acolo, podarii ar fi putut fugi către est.

Poate. În partea aceea trăiau mulţi demoni ai spărturilor

şi cercetaşii alethi patrulau în perimetrul aflat dincolo de ea. Dacă îi întâlnea, echipei lui Kaladin i-ar fi fost greu să explice de ce se afla acolo un grup de oameni înarmaţi – mulţi dintre ei cu stigmate de sclavi.

Syl mergea pe peretele spărturii, cam la nivelul capului lui Kaladin. Pământsprenii nu o trăgeau în jos, aşa cum făceau cu orice altceva. Mergea cu mâinile strânse la spate, fusta ei minusculă, lungă până la genunchi, unduind în bătaia unui vânt care nu se simţea.

Evadare către est. Părea puţin probabilă. Înalţii prinţi se străduiseră *din răsputeri* să exploreze locul în căutarea unui drum către centrul Câmpiilor. Dăduseră greş. Demonii spărturilor uciseseră mai multe grupuri de cercetaşi. Altele fuseseră prinse în spărturi în timpul furtunilor, în ciuda tuturor precauţiilor. Era imposibil să prezici cu exactitate când aveau să se producă furtunile.

Alte grupuri scăpaseră astfel de nişte deznodăminte nefaste. Folosiseră scări extensibile imense ca să se urce pe platouri în timpul marilor furtuni. Însă pierduseră foarte mulţi oameni, fiindcă suprafeţele platourilor te fereau prea puţin de furtună, iar în spărturi nu puteai duce căruţe sau altceva în care să te adăposteşti. Kaladin auzise că o problemă şi mai mare fuseseră patrulele de parshendi. Găsiseră şi uciseseră zeci de grupuri de cercetaşi.

— Kaladin! îl strigă Teft, grăbind pasul şi împroşcând apa dintr-o băltoacă în care pluteau bucăţi de carapace goale de cremling. Te simţi bine?

— Minunat.

— Pari mistuit de gânduri.

— Nu, mistui doar mâncarea din dimineaţa asta, răspunse Kaladin. Terciul a fost deosebit de gros azi.

Teft zâmbi.

— Nu m-am gândit niciodată că eşti priceput la vorbă.

— Eram, încă şi mai mult. Am moştenit asta de la mama. Rareori puteai să-i spui ceva fără să-l sucească pe dos şi să ţi-l arunce înapoi.

Teft dădu din cap. Munciră o vreme în tăcere, ascultând cum râdeau podarii din spatele lor în timp ce Dunny le povestea despre prima fată pe care-o sărutase.

— Fiule, în ultima vreme ai simţit ceva straniu? întrebă Teft.

— Straniu? În ce fel?

— Nu ştiu. Pur şi simplu… ceva neobişnuit?

Tuşi.

— Ştii, ca un val neobişnuit de forţă? Ăă… senzaţia că eşti luminos?

— Cum?

— Luminos. Ăă, cumva, ca şi cum ai avea mintea luminată. Limpede. Ceva de soiul ăsta. Dar-ar furtuna, băiete, vreau să mă conving că nu mai eşti bolnav. Furtuna aia te-a stâlcit destul de tare.

— Mă simt foarte bine, îl linişti Kaladin. Uimitor de bine.

— E ciudat, nu?

Era ciudat. Îi sporea teama că asupra lui se abătuse un blestem mai presus de fire, de soiul lucrurilor despre care se spunea că ţi se întâmplă când cauţi Magia Veche. Se spuneau poveşti despre oameni răi care fuseseră făcuţi nemuritori, fiind apoi torturaţi iarăşi şi iarăşi – ca Extes, căruia i se smulgeau braţele în fiecare zi, fiindcă-şi jertfise fiul Pustiitorilor pentru a afla, în schimb, în ce zi avea să moară. Nu era decât o poveste, dar poveştile vin de undeva.

Kaladin trăia când toţi ceilalţi mureau. Oare era lucrarea vreunui spren din Infern, care se juca aidoma vântsprenilor, dar era de un număr infinit de ori mai

ticălos decât ei? Îl lăsa să creadă că putea face bine, pentru a-i ucide apoi pe toţi cei pe care încercase el să-i ajute? Se presupunea că pe lume erau mii de soiuri de spreni, pe care mulţi oameni nu-i văzuseră niciodată sau despre existenţa cărora nu ştiau nimic. Syl îl urmărea. Era oare cu putinţă s-o facă şi vreun spren malefic?

Un gând foarte tulburător.

„Superstiţiile nu folosesc la nimic”, îşi spuse plin de convingere. „Dacă te gândeşti prea mult la ele, o să sfârşeşti ca Durk, cel care ţinea morţiş să-şi poarte în fiecare luptă cizmele norocoase.”

Ajunseră într-un loc în care spărtura se bifurca, despicându-se pentru a înconjura un platou aflat la mare înălţime. Kaladin se întoarse către podari.

— E un loc la fel de bun ca oricare altul.

Ceilalţi se opriră, adunându-se laolaltă. El le citi în ochi speranţa şi entuziasmul.

Şi el le simţise cândva, înainte de a cunoaşte întristarea şi durerea care veneau odată cu experienţa. Bizar lucru, ajunsese să venereze suliţa mai mult decât în prima tinereţe, fiind, în acelaşi timp, dezamăgit de ea. Îi plăceau concentrarea şi certitudinea pe care le simţea în timpul luptei. Dar nu-i salvase pe cei care-l urmaseră.

— Acum ar trebui să vă spun ce adunătură jalnică sunteţi, li se adresă el oamenilor. Aşa am văzut că se face întotdeauna. Sergentul le spune recruţilor ce demni de milă sunt. Le arată ce slăbiciuni au şi chiar se luptă cu vreo câţiva, trântindu-i pe spate ca să-i înveţe ce e umilinţa. Am făcut-o şi eu de vreo câteva ori când am instruit suliţaşi noi.

Clătină din cap.

— Azi n-o să-ncepem aşa. Voi n-aveţi de ce să fiţi umiliţi. Nu visaţi gloria. Visaţi să supravieţuiţi. Mai presus de

toate, *nu sunteţi* grupul amărât şi neinstruit de recruţi cu care au de-a face cei mai mulţi sergenţi. Sunteţi căliţi. V-am văzut cărând un pod, în fugă, kilometri întregi. Sunteţi curajoşi. V-am văzut alergând drept către un şir de arcaşi. Sunteţi hotărâţi. Altminteri nu v-aţi afla aici, acum, cu mine.

Se îndreptă spre marginea spărturii şi scoase o suliţă dintr-un morman de resturi aduse de ape. Însă după ce o ridică, văzu că vârful îi fusese retezat. Se pregăti s-o arunce, dar se răzgândi.

Pentru el, era periculos să ţină în mână o suliţă. Îl făcea să-şi dorească să lupte şi l-ar fi îndemnat să se gândească la omul care fusese cândva: Kaladin cel Binecuvântat de Furtună, un comandant de pluton încrezător în forţele sale. Nu mai era acelaşi.

Se părea că, ori de câte ori punea mâna pe arme, mureau oamenii din jurul lui – prieteni şi duşmani deopotrivă. Aşa că, deocamdată, era bine să ia bucata aceea de lemn; nu era decât un baston. Nimic mai mult. Un băţ pe care-l putea folosi pentru instrucţie.

Avea să-nfrunte altă dată întoarcerea la suliţă.

— E bine că sunteţi aproape pregătiţi, le spuse oamenilor. Pentru că n-avem cele şase săptămâni care mi se dădeau pentru instruirea unui grup de recruţi. În şase săptămâni, prin grija lui Sadeas, ar muri jumătate dintre noi. Eu vreau ca peste şase săptămâni să vă văd pe toţi bând bere tulbure într-o tavernă dintr-un loc sigur.

La asta, mai mulţi podari scoaseră un soi de chicotit.

— E necesar să ne mişcăm repede, continuă Kaladin. Va trebui să vă muncesc din greu. Dar n-avem de ales.

Se uită la coada suliţei.

— În primul rând, trebuie să-nvăţaţi că e bine dacă vă pasă.

Cei treizeci şi trei de podari stăteau pe două rânduri. Toată lumea voise să vină. Până şi Leyten, care fusese atât de grav rănit. Nimeni n-avea răni atât de urâte încât să nu poată merge, dar Dabbid continua să se uite în gol. Pietroi stătea cu braţele încrucişate, ca şi cum n-ar fi avut nici cea mai mică intenţie să-nveţe să lupte. Shen, parshul, se afla tocmai în spate. Se uita în pământ. Kaladin n-avea de gând să-i pună o suliţă în mâini.

Mulţi podari păreau nedumeriţi de ceea ce spusese despre sentimente, deşi Teft îşi ridicase o sprânceană, iar Moash căsca.

— Ce vrei să zici? întrebă Drehy.

Era un bărbat blond, deşirat, cu braţe şi picioare lungi, vânjoase. Vorbea cu un uşor accent. Era din vest, dintr-un loc îndepărtat, numit Rianal.

— Mulţi soldaţi – începu Kaladin, plimbându-şi degetul mare de-a lungul bastonului şi simţind fibrele lemnului – cred că lupţi mai bine dacă eşti rece, lipsit de orice pasiune. Eu cred că părerea asta e gunoi rămas după furtună. Da, trebuie să vă concentraţi. Da, sentimentele sunt periculoase. Dar dacă nu-ţi pasă de nimic, ce eşti? Un animal, mânat doar de dorinţa de a ucide. Pasiunile sunt cele care ne fac oameni. Trebuie să luptăm dintr-un anumit motiv. De-aceea vă spun că e bine să vă pese. O să vorbim despre controlul spaimei şi al furiei, dar nu uitaţi asta, ca primă lecţie pe care v-o ofer.

Câţiva podari dădură din cap. Cei mai mulţi păreau încă năuciţi. Kaladin îşi aminti că aşa fusese şi el, că se întrebase de ce Tukks îşi pierdea vremea vorbind despre sentimente. Crezuse că le înţelegea – dorinţa de a deprinde lupta cu suliţa *pornise* de la sentimentele sale. Dorinţă de răzbunare. Ură. Setea de a le-o plăti lui Varth şi soldaţilor din plutonul lui.

Îşi ridică privirea, străduindu-se să-şi alunge amintirile. Nu, podarii nu înţelegeau ce spunea despre sentimente, dar poate că aveau să-şi amintească mai târziu, aşa cum îşi amintise el.

— A doua lecţie – adăugă el, izbindu-şi suliţa decapitată de un bolovan, cu un pocnet care stârni ecouri de-a lungul spărturii – e mai practică. Înainte de a învăţa să luptaţi, trebuie să-nvăţaţi cum să staţi în picioare.

Lăsă suliţa să cadă. Podarii îl priveau încruntaţi, cu dezamăgire.

Kaladin luă poziţia de bază a suliţaşului, cu tălpile depărtate – dar nu foarte mult – cu vârfurile în lateral, cu genunchii uşor îndoiţi.

— Cikatrice, vreau să-ncerci să mă trânteşti pe spate.

— Ce?

— Încearcă să mă dezechilibrezi, îl lămuri Kaladin. Sileşte-mă să fac un pas greşit.

Cikatrice ridică din umeri şi ieşi din rând. Încercă să-l împingă pe Kaladin înapoi, însă el îi îndepărtă cu uşurinţă mâinile cu o răsucire rapidă a încheieturii. Cikatrice înjură şi se repezi din nou, dar el îl prinse de braţ şi-l împinse înapoi, făcându-l să se împleticească.

— Drehy, vino să-l ajuţi, spuse Kaladin. Şi tu, Moash. Faceţi-mă să-mi pierd echilibrul.

Cei doi i se alăturară lui Cikatrice. Kaladin le evită atacurile, rămânând chiar în mijlocul lor şi modificându-şi postura ca să le respingă toate încercările. Îl înşfăcă pe Drehy de braţ şi-l smuci, silindu-l să înainteze şi aproape făcându-l să se prăbuşească. Păşi către Cikatrice, care se năpustea asupra lui ca să-l doboare cu o lovitură de umăr, deviindu-i greutatea trupului şi azvârlindu-l înapoi. Se retrase din faţa braţelor întinse de Moash spre el, făcându-l pe acesta să-şi piardă echilibrul.

El îşi păstră calmul, şerpuind printre cei trei şi schimbându-şi centrul de greutate prin îndoirea genunchilor şi schimbarea poziţiei tălpilor.

— Lupta începe cu picioarele, le spuse în timp ce se ferea de atacuri. Nu-mi pasă cu câtă iuţeală sunteţi în stare să loviţi şi cât de precisă vă e lovitura. Dacă duşmanul reuşeşte să vă pună piedică sau vă face să vă-mpleticiţi, sunteţi înfrânţi. Şi-nfrângerea înseamnă moarte.

O parte dintre podarii care priveau încercară să-l imite, îndoindu-şi genunchii. Cikatrice, Drehy şi Moash se hotărâră în cele din urmă să-şi coordoneze atacurile, străduindu-se să-l doboare împreună. El ridică o mână.

— Bine lucrat, voi trei.

Le făcu semn să se-ntoarcă lângă ceilalţi. Ei se întrerupseră cu părere de rău.

— O să vă-mpart în perechi, spuse Kaladin. O să ne petrecem toată ziua de azi – şi probabil toate zilele acestei săptămâni – studiind poziţiile. O să-nvăţaţi să menţineţi o poziţie, să nu vă lăsaţi genunchii să-nţepenească în momentul când sunteţi ameninţaţi, să vă păstraţi centrul de greutate. Va fi nevoie de timp, dar vă promit că, începând astfel, o să-nvăţaţi mult mai repede cum să deveniţi un pericol de moarte. Chiar dacă vi se pare că la-nceput nu faceţi altceva decât să staţi neclintiţi.

Oamenii încuviinţară.

— Teft, ordonă Kaladin. Aşază-i în perechi, ţinând cont de înălţime şi de greutate, apoi pune-i să ia o poziţie elementară de înaintare cu suliţa.

— Da, să trăiţi! zbieră Teft.

Şi înlemni, dându-şi seama că se trădase. Iuţeala răspunsului arăta limpede că fusese soldat. Întâlni privirea lui Kaladin şi înţelese că el ştia. Se încruntă, însă Kaladin îi răspunse cu un zâmbet larg. Sub comanda lui se afla un

veteran; asta avea să uşureze lucrurile într-o mare măsură.

Teft nu se prefăcu neştiutor şi intră cu uşurinţă în rolul sergentului instructor, aşezând podarii în perechi şi corectându-le poziţiile. „Nu e de mirare că nu-şi scoate niciodată cămaşa aia”, se gândi Kaladin. „Probabil că ascunde o încâlceală de cicatrice.”

În vreme ce Teft îi instruia pe ceilalţi, Kaladin întinse degetul spre Pietroi şi îi făcu semn să se apropie.

— Da? spuse Pietroi, întrebător.

Avea pieptul atât de lat încât vesta lui de podar se încheia cu mare greutate.

— Ai spus ceva mai devreme, zise Kaladin. Că lupta ar fi sub demnitatea ta?

— Aşa e. Nu sunt al patrulea fiu.

— Ce legătură are asta?

— De primul şi de al doilea fiu e nevoie ca să asigure hrana, răspunse Pietroi, ridicând un deget. E cel mai important lucru. Fără mâncare nu poate trăi nimeni, nu? Al treilea fiu e meşteşugar. Asta sunt eu. Îmi fac datoria cu mândrie. Numai al patrulea fiu poate fi războinic. De luptători e mai puţină nevoie decât de hrană şi de meşteşuguri. Înţelegi?

— Meseria e hotărâtă de ordinea naşterii?

— Da, încuviinţă Pietroi cu mândrie. E cel mai bine. N-au toate familiile câte patru fii. Aşa că nu e întotdeauna nevoie de un soldat. Eu nu pot să lupt. Ce bărbat ar putea s-o facă în faţa lui *Uli’tekanaki?*

Kaladin aruncă o privire spre Syl. Ea ridică din umeri, părând să nu se sinchisească de spusele lui Pietroi.

— Bine, zise el. Atunci vreau să faci altceva. Adu-i pe Lopen, pe Dabbid… Kaladin şovăi. Şi pe Shen. Cheamă-l şi pe el încoace.

Pietroi se supuse. Lopen era în rând cu ceilalţi, învăţând

poziţiile, însă Dabbid stătea deoparte, ca de obicei, fără să se uite la ceva anume. Indiferent ce i se întâmplase, se dovedea a fi ceva mult mai rău decât un obişnuit şoc al luptei. Shen rămăsese lângă el, ezitant, ca şi cum n-ar fi ştiut sigur unde îi era locul.

Pietroi îl trase pe Lopen afară din şir, apoi îi înşfăcă pe Dabbid şi pe Shen şi se-ntoarse la Kaladin.

— Gancho, spuse Lopen, cu un salut indolent. Presupun că, doar cu o mână, aş fi un suliţaş mizerabil.

— Nu-ţi face griji, răspunse Kaladin. Am nevoie de tine pentru altceva. O să dăm de belea cu Gaz şi cu noul nostru căpitan – sau cel puţin cu nevasta lui – dacă ne-ntoarcem cu mâna goală.

— Noi trei nu putem munci cât treizeci, Kaladin, spuse Pietroi, scărpinându-se în barbă. Nu e cu putinţă.

— Poate că nu, zise Kaladin. Dar aici, în spărturi, ne petrecem cea mai mare parte a timpului căutând cadavre de la care nu s-a luat tot ce se putea. Cred c-am putea munci mult mai repede. Trebuie să muncim mult mai repede, dacă vrem să ne antrenăm pentru lupta cu suliţa. Din fericire, avem un avantaj.

Întinse mâna, iar Syl îi coborî în palmă. Vorbiseră mai devreme şi fusese de acord cu planul lui. Kaladin nu avu impresia că ea ar fi făcut ceva deosebit, dar Lopen icni pe neaşteptate. Syl devenise vizibilă pentru el.

— Ah, spuse Pietroi, înclinându-se în faţa ei cu respect. Ca la culesul de trestii.

— Să-mi sară scânteile, zise Lopen. Pietroi, n-ai spus niciodată că e atât de frumoasă!

Pe chipul lui Syl se lăţi un zâmbet.

— Fii respectuos, îl dojeni Pietroi. Nu eşti demn să vorbeşti astfel despre ea, creatură neînsemnată.

Existenţa lui Syl le era cunoscută celorlalţi, fireşte.

Kaladin nu vorbea despre ea, dar îl văzuseră vorbind de unul singur, iar Pietroi le explicase.

— Lopen, zise Kaladin, Syl se poate mişca mult mai repede decât un podar. Poate căuta locuri din care să adunaţi obiecte, şi-o să le puteţi descoperi mai repede.

— E periculos, comentă Pietroi. Dacă-ntâlnim vreun demon al spărturilor cât suntem singuri?

— Din nefericire, nu ne putem întoarce cu mâna goală. Ultimul lucru pe care ni-l dorim e ca Hashal să ia hotărârea de a-l trimite pe Gaz jos, să ne supravegheze.

— El n-o să coboare niciodată, gancho. Aici e prea mult de lucru.

— Şi e prea periculos, adăugă Pietroi.

— Aşa zice toată lumea, spuse Kaladin. Dar eu unul n-am văzut decât zgârieturile de pe pereţi.

— Sunt aici, jos, insistă Pietroi. Nu e doar o legendă. Chiar înainte de-a veni tu, a fost ucisă jumătate din echipa unui pod. Mâncată. Cele mai multe fiare vin spre platourile din mijloc, dar unele ajung şi aici.

— Ei bine, nu-mi place să vă pun în pericol, dar dacă nu-ncercăm asta, n-o să mai fim trimişi în spărturi şi-o s-o sfârşim, probabil, la curăţat de latrine.

— Am înţeles, gancho, zise Lopen. Eu mă duc.

— Şi eu, i se alătură Pietroi. Având-o pe *ali'i'kamura* ca să ne apere, poate-o să fim în siguranţă.

— Până la urmă o să te-nvăţ să lupţi, făgădui Kaladin.

Şi, când Pietroi se încruntă, se grăbi să adauge:

— Pe tine, Lopen. Un singur braţ nu-nseamnă că eşti inutil. O să fii în dezavantaj, dar te pot învăţa lucruri care să te-ajute să te descurci. Însă acum un jefuitor de cadavre ne e mai util decât un suliţaş.

— Îmi sună bine.

Lopen îi făcu semn lui Dabbid şi plecară amândoi să

aducă saci în care să-şi pună prada. Pietroi vru să li se alăture, dar Kaladin îl prinse de braţ.

— Încă n-am renunţat la căutarea unei căi de scăpare mai simple decât lupta, îi spuse. Dacă nu ne mai întoarcem, Gaz şi toţi ceilalţi îşi vor închipui probabil c-a dat peste noi un demon al spărturilor. Dacă există o cale de a ajunge în partea opusă…

Pietroi părea să se-ndoiască.

— Au căutat-o mulţi.

— Marginea dinspre est e deschisă.

— Da – răspunse râzând Pietroi – şi, când o să poţi ajunge atât de departe fără să fii mâncat de vreun demon al spărturilor sau ucis de inundaţii, o să te numesc *kaluk'i'iki.*

Kaladin îşi înălţă o sprânceană.

— Numai o femeie poate fi *kaluk'i'iki,* spuse Pietroi, ca şi cum i-ar fi explicat gluma.

— Soţie?

Pietroi râse mai tare.

— Nu, nu. Câmpeni înnebuniţi de aer! Ha!

— Minunat. Uite, vezi dacă poţi să ţii minte spărturile şi poate o să faci şi un fel de hartă. Cred că, dintre cei care-au coborât aici, cei mai mulţi au mers pe căi deja stabilite. Ceea ce înseamnă că e mult mai probabil să găsim ceva de recuperat în pasajele laterale; acolo o s-o trimit pe Syl.

— Pasaje laterale? zise Pietroi, încă amuzat. Ai zice că vrei să fiu mâncat. Ha, şi încă de o carapace-mare! Astea ar trebui să fie *gustate,* nu *să ne guste!*

— Eu…

— Nu, nu, îl linişti Pietroi. E un plan bun. Am glumit, şi-atât. O să fiu prudent şi o să-mi prindă bine să fiu, de vreme ce nu vreau să mă lupt.

— Mulţumesc. Poate se-ntâmplă să daţi peste un loc de

unde să ne putem căţăra afară.

— O s-o fac, zise Pietroi, dând din cap. Dar ca să ieşim, nu ne putem căţăra pur şi simplu. Armata are mulţi cercetaşi pe Câmpii. Aşa îşi dau seama când urcă demonii spărturilor ca să devină pupe, nu? Au să ne vadă, iar noi n-o să putem trece peste spărturi fără pod.

Argumentul era solid, din nefericire. Dacă urcau în locul acela, ar fi fost văzuţi. Dacă urcau prin mijloc, ar fi rămas blocaţi pe un platou, fără să poată pleca nicăieri. Dacă urcau prea aproape de parshendi, ar fi fost găsiţi de cercetaşii lor. Asta presupunând că *puteau* ieşi din spărtură. Deşi adâncimea unora nu depăşea doisprezece sau cel mult cincisprezece metri, altele aveau peste treizeci. Syl se îndepărtă în zbor iute, ca o săgeată, conducând grupul lui Pietroi, iar Kaladin se întoarse la grosul oamenilor lui, ca să-l ajute pe Teft să-i înveţe poziţiile corecte. Era o muncă grea; aşa se întâmpla întotdeauna în primele zile. Podarii erau lenţi în mişcări şi nesiguri.

Însă dădeau dovadă de o hotărâre uimitoare. Kaladin nu lucrase niciodată cu un grup care să se plângă mai puţin. Podarii nu cereau pauze. Nu-i aruncau priviri pline de reproş când îi forţa prea mult. Se încruntau din cauza propriilor defecte, furioşi pe ei înşişi fiindcă nu învăţau mai repede.

Şi apoi reuşiră. După câteva ore, cei mai talentaţi dintre ei – Moash în primul rând – începură să se preschimbe în luptători. Poziţiile lor deveneau tot mai ferme, dovedind o mai mare încredere în propriile puteri. Când ar fi trebuit să se simtă obosiţi şi frustraţi, erau din ce în ce mai hotărâţi.

Kaladin făcu un pas înapoi şi-l privi pe Moash luând poziţia pe care i-o arătase Teft. Era un exerciţiu de

reechilibrare – Moash îl lăsa pe Teft să-l împingă înapoi, după care se grăbea să-şi reia poziţia, proptindu-se ferm pe picioare. De nenumărate ori. Scopul era să te deprinzi cu schimbarea poziţiei fără să te mai gândeşti înainte. În mod normal, Kaladin n-ar fi început astfel de exerciţii decât în a doua sau a treia zi. Însă Moash şi le însuşea după numai două ore. Mai erau încă doi – Drehy şi Cikatrice – care învăţau cu aceeaşi repeziciune.

Kaladin se lăsă pe spate, sprijinindu-se de peretele stâncos. Apa rece se prelingea pe piatră, pe lângă el, şi, alături de capul lui, o floare-creaţă îşi deschise ezitant două frunze asemenea unor evantaie – late, portocalii, cu spini în vârfuri, desfăcându-se ca nişte pumni strânşi.

„Să se fi întâmplat asta datorită antrenamentului lor de podari?” se întrebă Kaladin. „Sau era din cauza entuziasmului lor?” Le oferise ocazia să riposteze. O astfel de şansă poate schimba un om.

Privindu-i cum stăteau, cu hotărâre şi pricepere, în poziţii pe care abia le învăţaseră, Kaladin înţelese ceva. Oamenii aceia – respinşi de armată, siliţi să trudească până când aproape că-şi dădeau sufletul şi primind apoi hrana suplimentară –, datorită planurilor atente ale lui Kaladin, erau, dintre toţi recruţii cu care avusese de-a face vreodată, cel mai bine pregătiţi pentru instrucţie.

Încercând să-i înfrângă, Sadeas îi pregătise să dea tot ce aveau mai bun.

50
PRAF DE FRÂNGESPATE

„Flacără şi cărbune. Piele atât de groaznică. Ochi ca nişte hăuri de întuneric.”

Probabil că un citat din *Iviad* n-are nevoie de nicio notaţie de referinţă, dar, pentru cazul că va fi necesar să-l găsesc foarte repede, este extras din versetul 482.

Shallan se trezi într-o cameră mică şi albă.

Se ridică în capul oaselor, constatând cu uimire că se simţea perfect sănătoasă. Lumina strălucitoare a soarelui pătrundea în încăpere prin pânza jaluzelelor subţiri. Shallan se încruntă, scuturând din cap, năucită. Se simţea de parcă trupul i-ar fi ars din creştet până-n tălpi, iar pielea i s-ar fi cojit. Dar asta nu era decât o amintire. Avea tăietura pe braţ, însă altminteri se simţea foarte bine.

Un foşnet. Se întoarse şi zări o infirmieră îndepărtându-se grăbită pe culoarul alb de dincolo de uşă; probabil o văzuse ridicându-se şi acum se ducea să anunţe pe cineva.

„Sunt în spital”, se gândi Shallan. „M-au mutat într-o cameră separată.”

Un soldat îşi strecură capul înăuntru, studiind-o. Camera părea să fie păzită.

— Ce s-a întâmplat? îi strigă ea. Am fost otrăvită, nu-i aşa? Brusc, fu cuprinsă de panică.

— Kabsal! E teafăr?

Paznicul se mulţumi să se-ntoarcă la postul lui. Shallan începu să se tragă afară din pat, dar bărbatul se uită din nou înăuntru, aruncându-i o privire aspră. Ea scânci fără să vrea, trăgându-şi cearşaful în sus şi lăsându-se pe spate,

încă mai purta una dintre cămăşile de noapte ale spitalului, care aducea foarte tare cu un halat de baie catifelat.

Cât de mult timp fusese inconştientă? De ce se afla…?

„Animmodul!” îşi aminti. „I l-am dat lui Jasnah.”

Următoarea jumătate de oră se dovedi una dintre cele mai groaznice din toată viaţa ei. Şi-o petrecu suportând privirile aspre ale paznicului, simţindu-se îngreţoşată. Ce se petrecuse?

În cele din urmă, Jasnah apăru în celălalt capăt al coridorului. Purta o altă rochie, una neagră, înspicată cu gri-deschis. Se îndreptă spre uşa camerei ca o săgeată, făcând paşi mari, şi, în trecere, eliberă soldatul din post cu un singur cuvânt. Bărbatul se grăbi să plece, cu cizmele răsunându-i pe podeaua de piatră mai tare decât papucii prinţesei.

Jasnah intră şi, cu toate că nu rosti nicio acuzaţie, o privi cu atâta asprime, încât Shallan îşi dori să se ascundă, vârându-se sub pături. Ba nu, îşi dorea să se târască sub pat, să sape în podea, să pună piatră între ea şi ochii aceia.

Dar alese să-şi coboare privirea, ruşinată.

— Ai dat dovadă de înţelepciune înapoind Animmodul, spuse Jasnah. Ţi-a salvat viaţa. *Eu* ţi-am salvat-o.

— Mulţumesc, şopti Shallan.

— Pentru cine lucrezi? Ce devoţiune te-a mituit ca să-mi furi fabrialul?

— Niciuna, Luminăţie. L-am furat pentru că am vrut eu să-l fur.

— Nu câştigi nimic protejându-i. În cele din urmă, *ai* să-mi spui adevărul.

— Ăsta e adevărul, zise Shallan, ridicându-şi privirea şi simţindu-se puţin sfidătoare. De-asta am vrut de la bun început să-ţi fiu pupilă. Ca să fur Animmodul.

— Da, dar pentru cine?

— Pentru *mine,* răspunse Shallan. E atât de greu de crezut că sunt în stare să acţionez doar pentru folosul meu? Sunt o creatură atât de jalnică încât ţi se pare că singurul răspuns plauzibil e că am fost păcălită sau manipulată?

— N-ai niciun drept să-mi vorbeşti pe un ton ridicat, copilă, spuse Jasnah cu voce egală. Şi ai *toate* motivele să rămâi acolo unde ţi-e locul.

Shallan îşi coborî din nou privirea.

Jasnah tăcu o vreme. În cele din urmă, oftă.

— Ce-a fost *în capul tău,* copilă?

— Tata e mort.

— Şi?

— Lumea nu prea l-a plăcut, Luminăţie. De fapt, l-au urât, iar familia noastră e aproape ruinată. Fraţii mei se străduiesc să susţină că e încă în viaţă. Dar…

Putea cuteza să-i spună lui Jasnah că tatăl ei avusese un Animmod? Nu, asta n-ar fi ajutat-o să dobândească iertarea prinţesei şi i-ar fi putut aduce casei Davar încă şi mai multe necazuri.

— Aveam nevoie de ceva. De un avantaj. Trebuia să câştigăm repede bani sau să-i *creăm.*

Jasnah rămase din nou tăcută. Într-un târziu vorbi, părând uşor amuzată.

— Ai crezut că v-aţi fi salvat înfuriind nu doar întreaga ardenţă, ci şi Alethkarul? Îţi dai seama ce-ar fi făcut fratele meu dacă ar fi aflat asta?

Shallan îşi feri privirea, simţindu-se, în acelaşi timp, idioată şi ruşinată.

Jasnah oftă.

— Uneori uit cât de tânără eşti. Îmi dau seama de ce ţi s-a părut tentant furtul. Dar a fost, oricum, o prostie. M-am

ocupat de întoarcerea ta în Jah Keved. Pleci mâine dimineaţă.

— Eu…

Era mai mult decât merita.

— Mulţumesc.

— Prietenul tău, ardentul, e mort.

Shallan îşi ridică privirea, uimită.

— Ce s-a-ntâmplat?

— Pâinea era otrăvită. Praf de frângespate. Extrem de letal, a fost presărat peste pâine ca să pară făină. Presupun că, de fiecare dată când venea aici, aducea pâine tratată în acelaşi fel. Urmărea să mă facă pe mine să mănânc o bucată.

— Dar eu am mâncat o mulţime de pâine!

— Antidotul era în gem, o lămuri Jasnah. L-am găsit în mai multe borcane goale pe care le-a folosit.

— Nu se poate!

— Am început să fac cercetări, spuse Jasnah. Ar fi trebuit să le fac de la bun început. Nimeni nu-şi aminteşte de unde a apărut acest Kabsal. Nouă ne vorbea despre ceilalţi ardenţi ca şi cum i-ar fi fost familiari, dar ei abia dacă-l cunoşteau.

— Adică el…

— S-a jucat cu tine, copilă. Tot timpul te-a folosit ca s-ajungă la mine. Ca să mă spioneze şi să mă ucidă, dac-ar fi putut.

Jasnah vorbea cu voce atât de egală, atât de lipsită de emoţii…

— Cred că la această ultimă încercare a folosit mai mult praf decât de obicei, sperând poate c-o să mă facă să-l trag în piept când respiram. Şi-a dat seama că era ultima ocazie. Dar s-a-ntors împotriva lui, făcându-şi efectul mult mai repede decât crezuse.

Cineva aproape c-o omorâse. Nu cineva, *Kabsal.* Nu era de mirare că-ncercase cu atâta insistenţă s-o convingă să guste gemul!

— M-ai dezamăgit foarte tare, Shallan, continuă Jasnah. Acum înţeleg de ce ai încercat să-ţi pui capăt vieţii. Te-ai simţit vinovată.

Nu încercase să-şi pună capăt vieţii. Dar la ce i-ar fi folosit s-o recunoască? Jasnah o compătimea; era mai bine să nu-i dea motive să înceteze. Dar cum rămânea cu lucrurile stranii pe care le văzuse, cu întâmplările stranii prin care trecuse? Oare Jasnah avea o explicaţie pentru ele?

Uitându-se la prinţesă şi văzându-i furia rece din spatele calmului exterior, Shallan se sperie îndeajuns de tare pentru ca întrebările despre bizarele capete-simbol şi despre locul straniu în care ajunsese să i se stingă pe buze. De ce se crezuse curajoasă? Nu era. Era o proastă. Îşi aduse aminte de vremurile în care furia tatălui ei făcea să răsune toată casa. Furia cu mult mai tăcută şi mai îndreptăţită a lui Jasnah nu era mai puţin intimidantă.

— Ei bine, va trebui să-nveţi să trăieşti cu vinovăţia, adăugă prinţesa. Probabil că n-ai fi reuşit să fugi cu fabrialul meu şi ai aruncat la gunoi o evoluţie promiţătoare. Planul tău prostesc o să-ţi întineze viaţa vreme de mai multe decenii. Acum nicio femeie n-o să te mai vrea ca pupilă. *Ţi-ai irosit şansa asta,* zise ea, clătinând din cap, dezgustată. Detest faptul că m-am înşelat.

Şi, cu asta, se-ntoarse să plece.

Shallan ridică o mână. „Trebuie să-mi cer iertare. Trebuie să spun ceva.”

— Jasnah?

Cealaltă nu se uită înapoi, iar paznicul nu se întoarse.

Shallan se ghemui în aşternut, simţind că i se strânge stomacul şi că îi e atât de rău încât – pentru o clipă – îşi dori să-şi fi înfipt ciobul de sticlă ceva mai adânc. Sau, poate, să nu fi reuşit Jasnah să folosească Animmodul destul de repede ca să-i salveze viaţa.

Pierduse totul. Nu avea un fabrial cu care să-şi ajute familia şi, nemaifiind pupila nimănui, nu-şi putea continua studiile. Nu-l mai avea nici pe Kabsal. De fapt, pe el nu-l avusese niciodată.

Lacrimile ei umeziră cearşafurile în timp ce, afară, lumina soarelui pălea, pentru ca apoi să dispară complet. Nimeni nu veni să vadă ce se-ntâmpla cu ea.

Nu-i păsa nimănui.

51
SAS NAHN

CU UN AN ÎN URMĂ

Kaladin stătea tăcut în sala de aşteptare a cartierului general al lui Amaram. Era o clădire din lemn, un întreg alcătuit dintr-o duzină de construcţii masive, care se puteau desprinde unele de altele şi erau trase de chulli. El aştepta lângă o fereastră, privind tabăra de-afară. Locul ocupat de plutonul lui era acum gol. De la fereastra aceea nu putea să-l vadă. Corturile fuseseră strânse şi date altor plutoane. Îi mai rămăseseră patru oameni. Patru, din douăzeci şi şase. Şi lumea spunea că era norocos. Îl numea Binecuvântat de Furtună. Începuse să se creadă astfel.

„Azi am ucis un Cristalpurtător”, se gândi, cu mintea amorţită. „Ca Lanacin Sigur-pe-Picioare sau ca Evod Făuritorul-de-Semne. Eu. Am ucis unul.”

Şi nu-i păsa.

Îşi încrucişă braţele deasupra pervazului de lemn. Fereastra nu avea geam, aşa că simţea vântul. Un vântspren zbura de la un cort la altul. Încăperea care se întindea în spatele lui Kaladin avea un covor roşu şi gros, iar pe zidurile acesteia erau atârnate scuturi. Şi mai erau multe scaune de lemn, capitonate, ca acela pe care stătea el. Era „mica” sală de aşteptare a cartierului general – mică, însă mai mare decât casa lui din Vatra-de-Piatră, cu sala de operaţii cu tot.

„Am ucis un Cristalpurtător”, îşi zise din nou. „Şi am renunţat la Armură şi la Sabie.”

Acesta putea fi cea mai monumentală prostie săvârşită

de cineva vreodată, în orice regat, în orice epocă. Devenind Cristalpurtător, ar fi ajuns o persoană mai importantă decât Roshone – mai importantă decât Amaram. Ar fi putut merge pe Câmpiile Sfărâmate, să lupte într-un război adevărat.

Fără încăierările de la graniţe. Fără josnicii căpitani ochi-luminoşi din familii mărunte, înverşunaţi fiindcă fuseseră lăsaţi acasă. N-ar mai fi avut băşici din cauza cizmelor care nu i se potriveau, nu s-ar mai fi amărât din cauza poşircii cu gust de crem de la cină şi nici din cauza altor soldaţi puşi pe gâlceavă.

Ar fi putut fi bogat. Şi el renunţase pur şi simplu la toate astea.

Şi totuşi, gândul că ar fi putut atinge Sabia aia era de-ajuns ca să-i întoarcă stomacul pe dos. Nu-şi dorea bogăţii, titluri, armate, şi nici măcar o masă bună. Voia să se poată întoarce înapoi, să-i apere pe oamenii care avuseseră încredere în el. De ce alergase după Cristalpurtător? Ar fi trebuit să fugă din faţa lui. Dar nu, el ţinuse morţiş să atace un afurisit de Cristalpurtător.

„Ţi-ai apărat înaltul mareşal”, îşi spuse. „Eşti un erou.”

Dar de ce valora viaţa lui Amaram mai mult decât vieţile oamenilor săi? Kaladin lupta pentru el fiindcă se purta ca un om de onoare. Îi lăsa pe suliţaşi să se bucure de condiţiile bune din clădirea statului său major în timpul marilor furtuni, primind de fiecare dată câte un alt pluton. Insista ca oamenii să fie bine hrăniţi şi bine plătiţi. Nu-i trata ca pe nişte gunoaie.

Însă îşi lăsa subordonaţii s-o facă. Şi nu se ţinuse de cuvânt, nu-l ocrotise pe Tien.

„Aşa cum nu l-am ocrotit nici eu. Aşa cum nu l-am ocrotit nici eu…”

Kaladin era chinuit de vinovăţie şi păreri de rău. Un

singur lucru era limpede, ca o pată de lumină strălucitoare pe zidul unei încăperi întunecoase. Nu voia să aibă de-a face cu niciun Cristal. Nu-şi dorea nici măcar să le atingă.

Uşa se deschise cu o bufnitură şi Kaladin se răsuci pe scaun. Amaram intră. Înalt, subţire, cu faţa pătrată şi purtând o haină lungă de războinic. Mergea sprijinindu-se într-o cârjă. Kaladin îi privi bandajele şi atela cu un ochi critic. „Eu aş fi făcut treabă mai bună.” Şi ar fi insistat ca pacientul să rămână în pat.

Amaram vorbea cu unul dintre furtunoveghetorii din slujba sa, un bărbat de vârstă mijlocie, cu barbă pătrăţoasă, care purta o robă de un albastru intens.

— … de ce să fi riscat Thaidakar să facă aşa ceva? spunea încet luminlordul. Dar cine altcineva ar fi putut fi? Duhurile însângerate capătă tot mai mult curaj. Trebuie să aflăm cine era. Ştim ceva despre el?

— Era veden, Luminlordul meu, răspunse furtunoveghetorul. Nu l-am recunoscut. Dar voi face cercetări.

Amaram dădu din cap şi tăcu. În urma lor intră un grup de ofiţeri ochi-luminoşi, dintre care unul aducea Cristalsabia, ţinând-o pe o bucată de pânză de un alb imaculat. În spatele acelui grup veneau cei patru supravieţuitori din plutonul lui Kaladin: Hab, Reesh, Alabet şi Coreb.

Kaladin se ridică, simţindu-se istovit. Amaram rămase cu braţele încrucişate lângă uşa pe care-o închiseseră alţi doi bărbaţi, intraţi în urma tuturor. Şi aceştia erau tot ochi-luminoşi, dar de rang mai mic – ofiţeri din garda personală a înaltului mareşal. Oare se numărau printre cei care fugiseră?

„O faptă înţeleaptă”, cugetă Kaladin. „Mai înţeleaptă decât ceea ce am făcut eu.”

Amaram se sprijini în cârja lui, cercetându-l pe Kaladin cu ochi de un cafeniu strălucitor. Îşi consultase consilierii vreme de câteva ore, încercând să descopere cine fusese Cristalpurtătorul.

— Azi ai dat dovadă de curaj, soldat, îi spuse lui Kaladin.

— Eu…

Ce-ar fi putut răspunde? „Aş vrea să vă fi lăsat să muriţi, domnule.”

— Mulţumesc.

— Toţi ceilalţi, inclusiv garda mea de onoare, au fugit.

Cei doi bărbaţi de lângă uşă îşi lăsară ochii în jos, ruşinaţi.

— Însă tu l-ai atacat. De ce?

— Nu mi-am pus cu adevărat întrebarea asta, domnule.

Amaram păru nemulţumit de răspuns.

— Te numeşti Kaladin, nu-i aşa?

— Da, luminlordul meu. Din Vatra-de-Piatră. V-aduceţi aminte?

Înaltul mareşal se încruntă, părând nedumerit.

— Vărul vostru, Roshone, e lordul oraşului. L-a trimis pe fratele meu în armată când aţi venit pentru recrutări. Eu… m-am înrolat odată cu el.

— A, da. Cred că-mi aduc aminte de tine, zise Amaram fără să-l întrebe de Tien. Dar încă nu mi-ai răspuns. N-a fost pentru Cristalsabie. Ai refuzat-o.

— Da, domnule.

Într-o parte, furtunoveghetorul îşi ridică sprâncenele, ca şi cum n-ar fi crezut că refuzase într-adevăr Cristalele. Soldatul care ţinea Cristalsabia nu-şi lua ochii de la ea, privind-o cu veneraţie.

— De ce? repetă Amaram. De ce-ai refuzat-o?

— N-o vreau, domnule.

— Da, dar de ce?

„Pentru c-ar face din mine unul dintre voi. Pentru că n-o pot privi fără să văd feţele oamenilor măcelăriţi de mânuitorul ei cât ai clipi.”

„Pentru că… pentru că…”

— Chiar nu sunt în stare să vă dau un răspuns, domnule, zise Kaladin, oftând.

Clătinând din cap, furtunoveghetorul se îndreptă spre vasul cu jar din încăpere. Începu să-şi încălzească mâinile.

— Uitaţi, spuse Kaladin. Aceste Cristale sunt ale mele. Ei bine, am spus că i le dau lui Coreb. Dintre soldaţii mei, e cel mai mare în rang şi cel mai bun luptător.

Ceilalţi trei aveau să-nţeleagă. În plus, odată devenit ochi-luminoşi, Coreb avea să le poarte de grijă.

Amaram se uită la acesta din urmă, apoi le făcu un semn cu capul însoţitorilor săi. Unul închise obloanele ferestrelor. Ceilalţi îşi scoaseră săbiile şi se îndreptară spre cei patru oameni rămaşi din plutonul lui Kaladin.

El ţipă şi făcu un salt înainte, însă doi ofiţeri se aşezaseră în apropierea lui. Unul îl pocni cu pumnul în burtă imediat ce se puse în mişcare. Lovitura îl surprinse şi icni.

„Nu!”

Străduindu-se să-şi alunge durerea, se răsuci şi atacă la rândul său. Omul făcu ochii mari când pumnul lui Kaladin îl lovi, aruncându-l pe spate. Mai mulţi ofiţeri se aruncară asupra lui. El n-avea arme şi era atât de obosit după luptă, încât abia se mai ţinea pe picioare. Îl trântiră la pământ, cu pumni în coaste şi în spate. Se prăbuşi, săgetat de durere, dar încă în stare să vadă cum îi erau atacaţi oamenii.

Pe Reesh îl uciseră primul. Kaladin icni, întinzând o mână şi străduindu-se să se salte în genunchi.

„Nu e cu putinţă. Te rog, nu!”

Hab şi Alabet aveau cuţitele scoase, dar căzură repede; Hab, înjunghiat de un soldat în pântec, în timp ce alţi doi îl ciopârţeau pe Alabet. Cuţitul lui izbi podeaua cu o bufnitură, urmat de braţul şi apoi de leşul lui.

Coreb rezistă cel mai mult, retrăgându-se, cu mâinile întinse înainte. Nu ţipă. Părea să înţeleagă. Ochii lui Kaladin se umeziră, iar soldaţii îl înşfăcară din spate, împiedicându-l să-i sară în ajutor.

Coreb căzu în genunchi şi începu să implore. Unul dintre oştenii lui Amaram îl lovi în gât, aproape retezându-i capul. Muri în câteva secunde.

— Nemernicule! strigă Kaladin, cu respiraţia tăiată de durere. Nemernicule, lovi-te-ar furtuna!

Se trezi plângând şi zbătându-se zadarnic ca să scape de cei patru oameni care-l ţineau. Podeaua era plină de sângele suliţaşilor căzuţi.

Erau morţi. Muriseră cu toţii. Părinte al Furtunii! Cu toţii!

Amaram făcu un pas înainte, cu faţa posomorâtă. Se lăsă într-un genunchi în faţa lui Kaladin.

— Îmi pare rău.

— Nemernicule! strigă Kaladin, din toate puterile.

— Nu puteam risca, lăsându-le libertatea să spună ce-au văzut. Aşa trebuie să fie, soldat. E pentru binele armatei. Li se va da tuturor de ştire că plutonul tău l-a ajutat pe Cristalpurtător. Vezi tu, oamenii trebuie să creadă că l-am ucis eu.

— Iei Cristalele pentru tine!

— Sunt bun în lupta cu sabia, zise Amaram, şi sunt obişnuit cu armura. Voi servi mai bine Alethkarul purtând Cristalele.

— Ai fi putut să mi le ceri! Lovi-te-ar furtuna!

— Şi să se ducă vestea în toată tabăra? spuse Amaram

cu înverşunare. Că tu ai ucis Cristalpurtătorul şi eu am luat Cristalele? Nimeni n-ar fi crezut că mi le-ai dat de bunăvoie. În plus, fiule, nu m-ai fi lăsat să le păstrez, adăugă Amaram clătinând din cap. Te-ai fi răzgândit. După o zi sau două, ţi-ai fi dorit bogăţie şi prestigiu – te-ar fi convins alţii că merită. Mi-ai fi *cerut* să ţi le înapoiez. A fost nevoie de mai multe ore ca să luăm hotărârea, dar Restares are dreptate – asta e ceea ce trebuie făcut. Pentru binele Alethkarului.

— Aici nu e vorba de Alethkar. E vorba de tine! Lua-te-ar furtuna, lumea te crede mai bun decât alţii!

Lui Kaladin i se scurgeau lacrimile de pe bărbie.

Amaram păru dintr-odată să se simtă vinovat, ca şi cum ar fi ştiut că tot ceea ce spusese Kaladin era adevărat. Se răsuci şi îi făcu semn cu mâna furtunoveghetorului. Bărbatul se întoarse cu spatele la vasul cu jar, ţinând în mână un obiect încins. Un mic fier de însemnat.

— Totul nu e decât prefăcătorie? întrebă Kaladin. Onorabilul luminlord, care le poartă de grijă oamenilor săi? Minciuni? Toate?

— Asta e pentru oamenii mei, răspunse Amaram.

Luă Cristalsabia de pe bucata de pânză, ridicând-o în mână. Din nestemata de pe mâner ţâşni un fulger de lumină albă.

— Nu poţi pricepe ce povară port eu, suliţaşule.

Vocea lui Amaram îşi pierduse ceva din tonul calm al raţiunii. Suna defensiv.

— Nu-mi pot face griji pentru vieţile câtorva suliţaşi ochi-întunecaţi când hotărârea mea ar putea salva mii de oameni.

Furtunoveghetorul se apropie de Kaladin, pregătind fierul de marcat. Glifele, inversate, erau *sas nahn.* Stigmatul unui sclav.

— Ai venit după mine, spuse Amaram, şchiopătând către uşă şi ocolind trupul lui Reesh. Pentru că mi-ai salvat viaţa, o cruţ pe a ta. Cinci oameni care ar fi spus aceeaşi poveste ar fi fost crezuţi, dar un singur sclav n-o să fie luat în seamă. Toată tabăra o să afle că n-ai încercat să-ţi ajuţi oamenii, dar n-ai încercat nici să-i opreşti. Ai fugit şi ai fost prins de garda mea.

Amaram şovăi în faţa uşii, cu muchia boantă a Cristalsabiei furate pe umăr. Vinovăţia i se mai citea încă în ochi, dar îşi aspri chipul, mascând-o.

— Eşti scos din armată pentru dezertare şi primeşti însemnul de sclav. Dar, din mila mea, ţi se cruţă viaţa.

Deschise uşa şi ieşi.

Fierul de însemnat căzu, punând pecetea sorţii lui Kaladin pe pielea lui. El scoase un ultim urlet răguşit.

Sfârşitul Părţii a treia

INTERLUDII

BAXIL●GERANID●SZETH

I-7
BAXIL

Baxil mergea grăbit pe coridorul luxos al palatului, ţinând strâns sacul voluminos, plin cu unelte. Din spatele lui se auzi ceva ca un zgomot de paşi, iar el tresări violent, răsucindu-se în loc. Nu văzu nimic. Culoarul era pustiu, cu un covor auriu pe podea, oglinzi pe pereţi şi un tavan boltit, acoperit un mozaicuri complicate.

— Vrei să-ncetezi? spuse Av, care mergea alături de el. De fiecare dată când sari aşa, mă iei prin surprindere şi sunt pe punctul să-ţi trag una.

— Nu mă pot abţine, zise Baxil. N-ar trebui să facem asta noaptea?

— Stăpâna ştie ce face, răspunse Av.

Ca şi Baxil, Av era emuli, cu pielea şi părul de culoare întunecată. Însă bărbatul mai înalt părea mult mai sigur pe sine. Umbla pe coridoare ca şi cum ei ar fi fost invitaţi acolo, ţinându-şi sabia cu lamă groasă într-o teacă prinsă de umăr.

„Cu vrerea Primului Kadasix, aş prefera ca Av să nu-şi scoată niciodată arma. Mulţumesc”, zise în gând Baxil.

Stăpâna celor doi mergea înaintea lor, fiind singura persoană care se mai afla pe coridor în afară de ei. Nu era emuli – nu părea nici măcar makabaki, deşi avea piele întunecată şi păr frumos, lung şi negru. Ochii ei erau ca ai unui shin, însă era înaltă şi zveltă, ca o alethi. Av credea că avea sânge amestecat. Sau cel puţin aşa spunea când cutezau să vorbească despre astfel de lucruri. Auzul stăpânei era bun. Ciudat de bun.

Ea se opri la următoarea răscruce. Baxil se trezi că

privea din nou peste umăr. Av îi trase un cot, dar el nu se putea abţine să nu se uite. Da, stăpâna spusese că servitorii din palat aveau să fie ocupaţi cu pregătirea aripii celei noi pentru oaspeţi, dar aceea era locuinţa lui Ashno al înţelepţilor însuşi. Care avea sute de servitori. Dacă intra unul dintre ei pe coridorul ăla?

Cei doi bărbaţi i se alăturară stăpânei lor la răscruce. Baxil îşi sili ochii să privească drept înainte, ca să nu se mai uite peste umăr, dar se trezi holbându-se la stăpână. Era periculos să fii în slujba unei femei atât de frumoase ca ea, cu părul lung şi negru lăsat liber, ajungându-i până la mijloc. Nu purta niciodată o robă cuviincioasă, femeiască, şi nici măcar rochie sau fustă. Întotdeauna pantaloni, de obicei lucioşi şi strâmţi, şi o sabie cu lama subţire la şold. Ochii ei erau de un violet atât de pal încât păreau aproape albi.

Era uimitoare. Frumoasă, îmbătătoare, copleşitoare.

Av îl înghionti din nou cu cotul în coaste. Baxil tresări, apoi se uită urât la vărul lui, frecându-şi pântecul.

— Baxil, spuse stăpâna. Uneltele mele.

El deschise sacul şi-i întinse o centură cu unelte împăturită, care zornăi când femeia o luă, fără să-l privească. Pe urmă stăpâna intră cu paşi mari pe coridorul din stânga.

Baxil o urmări cu privirea, stânjenit. Acela era Culoarul Sacru, locul unde un om bogat păstra şi venera imaginile Kadasixilor săi. Stăpâna se apropie de prima lucrare de artă. Pictura o înfăţişa pe Epan, Doamna Viselor. Era minunată, o capodoperă din foiţă de aur pe pânză neagră.

Stăpâna scoase un cuţit şi ciopârţi pictura. Baxil se trase înapoi, crispându-se, dar nu spuse nimic. Aproape că se obişnuise cu nepăsarea cu care distrugea ea arta, deşi continua să-l uluiască. Şi, oricum, îi plătea pe amândoi

foarte bine.

Av se sprijini cu spatele de perete, scobindu-se cu unghia între dinţi. Coridorul larg era luminat de stropi de topaz montaţi în candelabre splendide, dar nu schiţară nicio mişcare pentru a le lua. Stăpâna nu era de acord cu furtul.

— Mă gândesc să caut Magia Veche, spuse Baxil, în parte ca să nu se crispeze când stăpâna se apucă să scoată ochii unui bust superb.

— De ce? zise pufnind Av.

— Nu ştiu, răspunse Baxil. Pare un lucru potrivit pentru mine. Ştii, n-am căutat-o niciodată, şi se spune că toată lumea are o şansă. Poate cere o favoare de la Veghetoarea Nopţii. Tu ţi-ai folosit-o?

— Nu, zise Av. Nu mă simt îndemnat să bat drumul până-n Vale. În plus, fratele meu a fost. S-a-ntors cu două mâini amorţite, cu care n-a mai putut să simtă niciodată nimic.

— Şi ce favoare a primit? întrebă Baxil, în timp ce stăpâna înfăşura o vază într-o pânză, ca s-o spargă apoi fără zgomot de podea, zdrobind cioburile.

— Nu ştiu, răspunse Av. N-a spus niciodată. Părea să se ruşineze. Probabil a cerut ceva prostesc, cum ar fi o tunsoare frumoasă.

Av zâmbi cu dispreţ.

— Mă gândeam să mă fac util, se destăinui celălalt. Să cer curaj, ştii?

— Dacă ţi-l doreşti, cred că-l poţi dobândi pe căi mai bune decât Magia Veche. Nu ştii niciodată cu ce blestem te-alegi în cele din urmă.

— Mi-aş putea formula perfect cererea.

— Nu merge aşa, zise Av. Nu e un joc, indiferent în ce lumină ar încerca poveştile să-l înfăţişeze. Veghetoarea

Nopţii nu te-nşală şi nu-ţi răstălmăceşte cuvintele. Tu ceri o favoare. Ea îţi dă ce simte că meriţi, apoi adaugă la asta un blestem. Uneori are legătură cu dorinţa ta, alteori nu.

— Şi tu eşti expert? întrebă Baxil.

Stăpâna ciopârţea alt tablou.

— Spuneai că n-ai fost niciodată acolo.

— N-am fost, încuviinţă Av. Dar ţine cont c-au fost tata, mama şi toţi fraţii mei. Tuturor, în afară de tata, le-a părut rău că s-au ales cu blestemul. El a primit un morman de stofă aurie şi a vândut-o acum câteva zeci de ani, când a fost foamete şi nu mai găseai nici urmă de lurnip.

— Care a fost blestemul lui?

— De-atunci a văzut lumea cu susul în jos.

— Serios?

— Da, răspunse Av. Complet de-a-ndoaselea. Ca şi cum oamenii ar fi mers pe tavane şi cerul s-ar fi aflat sub el. Spunea că s-a învăţat totuşi destul de repede cu asta şi, la vremea când a murit, nu i se mai părea un blestem.

Lui Baxil i se făcea rău numai când se gândea la un asemenea blestem. Se uită în jos, la sacul cu unelte. Dacă n-ar fi fost atât de laş, ar fi izbutit – poate – să-şi facă stăpâna să vadă în el ceva mai mult decât o gardă de corp plătită?

„Cu vrerea Primului Kadasix, ar fi tare frumos dac-aş şti ce e cel mai bine să fac. Mulţumesc”, îşi zise.

Stăpâna se întoarse, cu părul oarecum răvăşit. Întinse mâna.

— Ciocanul capitonat, Baxil. Acolo e o statuie.

El se supuse, scoţând ciocanul din sac şi întinzându-i-l.

— Poate ar trebui să-mi fac rost de o Cristalsabie, spuse ea, cu gândul în altă parte, punându-şi ciocanul pe umăr. Dar atunci totul ar deveni prea simplu.

— Asta nu m-ar supăra, stăpână, remarcă Baxil.

Ea pufni şi o luă înapoi pe culoar. Nu trecu mult şi începu să lovească statuia din capătul opus, spărgându-i braţele.

Baxil tresări.

— Cineva o s-audă.

— Da, spuse Av. Probabil de-aia a lăsat statuia la urmă.

Cel puţin căptuşeala ciocanului înăbuşea loviturile.

Erau, probabil, singurii hoţi care se furişau în casa cuiva fără să ia nimic.

— De ce *trebuie* să facă asta, Av? se pomeni Baxil întrebând.

— Nu ştiu. Poate ar trebui s-o-ntrebi pe ea.

— Credeam c-ai spus să nu fac niciodată aşa ceva!

— Depinde, spuse Av. Când de mult ţii la braţele şi picioarele tale?

— Destul de mult.

— Ei, dacă pe viitor n-o să mai ţii, poţi să-ncepi atunci să-ţi vâri nasul în treburile stăpânei cu întrebările tale. Între timp, ţine-ţi gura.

Baxil nu mai scoase nicio vorbă. „Magia Veche”, îşi zise. „M-ar putea schimba. O să plec s-o caut.”

Însă ţinând cont de cât noroc avea, probabil că n-ar fi izbutit s-o găsească. Oftă şi se sprijini de perete în timp ce dinspre stăpâna lui continuau să se audă lovituri înăbuşite.

I-8
GERANID

— Mă gândesc să-mi schimb Chemarea, spuse Ashir, din spate.

Geranid dădu din cap absentă, continuând să se ocupe de ecuaţiile ei. În mica încăpere de piatră domnea un miros înţepător de mirodenii. Ashir încerca încă un nou experiment. Pentru acesta erau necesare un soi de pudră de curry şi un fruct rar din Shinovar, pe care el îl caramelizase. Sau cam aşa ceva. Îl auzea sfârâind pe plita încinsă a noului lui fabrial.

— M-am săturat să tot gătesc, continuă Ashir.

Avea o voce catifelată, blândă. Ea îl iubea pentru asta. În parte pentru că lui îi plăcea să vorbească – şi, dacă tot trebuia s-auzi pe cineva vorbind în timp ce încercai să gândeşti, putea măcar să aibă vocea catifelată şi amabilă.

— Nu mă mai *pasionează* ca pe vremuri, continuă el. În plus, la ce e bun un bucătar pe Tărâmul Spiritual?

— Heralzii au nevoie de hrană, răspunse ea absentă, trăgând pe tăbliţa de scris o linie sub care înşiră apoi un alt rând de cifre.

— Oare? întrebă Ashir. N-am fost niciodată convins. O, am citit speculaţiile, dar pur şi simplu nu mi se pare logic. Trupul trebuie hrănit pe Tărâmul Material, dar spiritul există într-o cu totul altă stare.

— Sub formă de ideal, răspunse ea. Aşa că acolo ai putea crea, probabil, mâncăruri ideale.

— Hmm… Şi care ar fi distracţia? N-aş mai experimenta.

— M-aş putea descurca fără ele, spuse ea, aplecându-se ca să studieze vatra din încăpere, unde deasupra

buştenilor cuprinşi de flăcări dansau doi focspreni. Dacă asta ar însemna să nu mai fiu niciodată nevoită să mănânc ceva care să semene cu supa aia verde pe care-ai făcut-o acum o lună.

— A… spuse el, părând nostalgic. Supa aia a fost ceva, nu? Cu desăvârşire dezgustătoare, deşi era făcută numai şi numai din ingrediente apetisante.

Părea s-o considere un triumf personal.

— Mă-ntreb ce se mănâncă pe Tărâmul Cunoaşterii, adăugă Ashir. Oare acolo mâncarea se vede pe sine însăşi ca pe o fiinţă? Trebuie să citesc despre asta şi să văd dac-a mâncat cineva vreodată în timp ce vizita Umbremarul.

Geranid răspunse cu un mormăit care nu însemna nici da, nici nu, îşi luă şublerul şi se apropie de flăcări, să măsoare focsprenii. Se încruntă şi mai notă ceva.

— Uite, iubito, spuse Ashir, apropiindu-se şi îngenunchind lângă ea, ca să-i ofere un castron mic. Gustă. Cred c-o să-ţi placă.

Ea privi conţinutul. Bucăţele de pâine acoperite cu un sos roşu. Era mâncare pentru bărbaţi, dar, fiind amândoi ardenţi, n-avea importanţă.

De-afară se auzea clipocitul domol al valurilor care loveau încet stâncile. Se aflau pe o mică insulă reshi, trimişi practic acolo ca să răspundă nevoilor religioase ale oricărui vizitator vorin. Şi pentru asta veneau într-adevăr la ei câţiva călători, ba chiar, din când în când, şi câţiva reshi. Dar, în realitate, era doar o cale de a sta deoparte, concentrându-se asupra experimentelor. Geranid studia sprenii. Ashir studia chimia – prin intermediul artei culinare, fireşte, fiindcă aşa putea să mănânce rezultatele.

Bărbatul masiv zâmbi cu bunătate; avea capul ras şi o barbă căruntă, tunsă cu grijă. În ciuda izolării, respectau amândoi regulile impuse de poziţia lor în societate. Nimeni

nu încheia povestea unei vieţi evlavioase scriind cu neglijenţă ultimul capitol.

— Nu e verde, observă ea, luând castronul. Semn bun.

— Hmmm, spuse el, aplecându-se şi potrivindu-şi ochelarii ca să studieze însemnările ei. Leguma asta shin se caramelizează într-un mod de-a dreptul fascinant. Sunt atât de încântat că mi-a adus-o Gom! Va trebui să te uiţi peste notiţele mele. Cred că numerele sunt corecte, dar e posibil să mă-nşel.

Nu se pricepea la matematică la fel de bine ca la teorie. Dar cu Geranid lucrurile stăteau exact invers, ceea ce se dovedea convenabil.

Ea luă o lingură şi gustă. Nu purta o mânecă peste mâna interzisă – un alt avantaj al vieţii de ardent. Mâncarea era, de fapt, foarte bună.

— Tu ai gustat-o, Ashir?

— Nu, spuse el, tot cu ochii la cifrele ei. Tu eşti cea curajoasă, draga mea.

Ea mirosi castronul.

— E groaznică.

— Îmi dau seama, după îmbucătura zdravănă pe care o iei în clipa asta.

— Da, dar ţie n-o să-ţi placă. N-are fructe. Ce-ai pus în ea, peşte?

— Am uscat o mână din plevuşcă pe care am prins-o azi-dimineaţă. Încă nu ştiu ce soi de peşte e. Dar are gust bun.

Şovăi, apoi aruncă o privire spre vatră şi spre focspreni.

— Geranid, ce *e* asta?

— Cred c-avem o realizare, spuse ea încet.

— Dar cifrele, comentă el, bătând în planşeta de scris. Spuneai că variază la întâmplare şi văd că tot aşa au rămas.

— Da, răspunse ea, uitându-se la spreni printre

pleoapele pe jumătate strânse. Dar pot prezice când se schimbă la întâmplare şi când nu.

Bărbatul o privi încruntându-se.

— Sprenii îşi schimbă comportamentul când îi măsor, Ashir, îi explică ea. Înainte de asta, dansează şi-şi modifică dimensiunile, luminozitatea şi forma. Dar cum fac o notaţie, cum încremenesc sub înfăţişarea din clipa aceea. Şi, din câte-mi dau eu seama, pe urmă rămân în permanenţă aşa.

— Ce semnificaţie are asta? întrebă el.

— Speram c-o să-mi poţi spune tu. Eu am cifrele. Însă tu, dragul meu, eşti cel care are imaginaţie.

Ashir se scărpină în barbă, se destinse şi scoase ca prin farmec un castron şi o lingură pentru el. Presără fructe uscate peste porţia lui. Geranid era pe jumătate convinsă că intrase în ardenţă fiindcă era mort după dulciuri.

— Ce se-ntâmplă dacă ştergi numerele? întrebă el.

— Sprenul începe iarăşi să se schimbe. Altă lungime, altă formă, altă luminozitate.

El gustă din terciul pe care-l pregătise.

— Du-te-n camera cealaltă.

— Ce?

— Fă ce-ţi spun. Ia-ţi şi tăbliţa de scris.

Ea oftă şi se ridică în picioare, cu încheieturile trosnindu-i. Îmbătrânise chiar *atât* de mult? Dar – pe lumina stelelor! – petrecuseră mult timp acolo, pe insulă. Trecu în camera alăturată, unde se afla patul lor.

— Şi acum? strigă.

— O să măsor sprenul cu şublerul tău, răspunse el, tot printr-un strigăt. De trei ori la rând. Dar să nu scrii decât unul dintre numerele pe care o să ţi le spun. Şi să nu-mi spui pe care.

— Bine, zise ea.

Fereastra era deschisă, iar ea privi întinderea de apă întunecată, sticloasă. Marea Reshi era mai adâncă decât Lacul Străveziu, dar apa ei era destul de caldă mai tot timpul, iar suprafaţa îi era presărată cu insule tropicale şi, pe alocuri, cu nişte monstruoase carapace-mari.

— Nouă centimetri şi patru zecimi, strigă Ashir.

Ea nu scrise numărul.

— Şapte centimetri şi o zecime.

Ea nu notă nici de data asta, dar îşi pregăti creta, gata să scrie – făcând cât mai puţin zgomot cu putinţă – următoarele cifre strigate de Ashir.

— Cinci centimetri şi opt zecimi… Oho!

— Ce e? strigă ea.

— Nu-şi mai schimbă lungimea. Să presupun c-ai scris al treilea număr?

Ea se încruntă şi se întoarse în mica lor cameră de zi. Era aranjată în stilul reshi, fără scaune, doar cu perne, şi toate mobilele erau mai degrabă plate şi lungi decât înalte.

Se apropie de vatră. Unul dintre cei doi focspreni dansa deasupra unui buştean, schimbându-şi forma, în timp ce lungimea varia, ca pâlpâirea flăcărilor. Celălalt căpătase o înfăţişare mult mai stabilă şi lungimea nu i se mai schimba, în ciuda micilor variaţii ale formei.

Părea, cumva, *oprit.* Aproape că aducea cu un omuleţ dansând deasupra focului. Geranid întinse mâna şi şterse cifrele notate. Sprenul începu imediat să pâlpâie din nou, modificându-şi lungimea la întâmplare, aşa cum făcea şi celălalt.

— Oho! repetă Ashir. Ca şi cum ar şti, cumva, c-a fost măsurat. Ca şi cum simpla *definire* a formei sale l-ar prinde într-un soi de capcană. Scrie un număr.

— Ce număr?

— Oricare, spuse el. Dar unul care ar putea reprezenta

lungimea unui focspren.

Ea îl ascultă. Şi nu se întâmplă nimic.

— Trebuie să-l măsori cu adevărat, constată Ashir, bătând uşor cu lingura în marginea castronului. Nu poţi să te prefaci.

— Mă gândesc la precizia instrumentului, zise ea. Oare dacă folosesc unul mai puţin precis, îi las sprenului mai multă libertate? Sau există un prag, o acurateţe peste care nu poate trece?

Geranid se aşeză, simţindu-se copleşită.

— Trebuie să fac mai multe cercetări. Să fac o încercare pentru luminozitate, apoi să compar rezultatul cu ecuaţia generală a luminozităţii focsprenilor, aşa cum am formulat-o eu, în raport cu focul în jurul căruia sunt atraşi să danseze.

Ashir se strâmbă.

— Asta, draga mea, sună foarte mult a matematică.

— Întocmai.

— Atunci o să-ţi pregătesc o gustare cu care să-ţi faci de lucru în timp ce creezi noi miracole ale calculului matematic şi ale geniului tău.

Zâmbi şi o sărută pe frunte.

— Tocmai ai descoperit ceva minunat, adăugă el încet. Încă nu ştiu ce-nseamnă, dar ar putea schimba tot ce-am aflat până acum despre spreni. Şi despre fabriale.

Geranid surâse şi se întoarse la ecuaţiile ei. Şi de data asta nu se mai sinchisi când el începu să trăncăne despre ingrediente, în vreme ce lucra la o nouă reţetă pentru ceva foarte dulce, pe care nu se-ndoia că ea avea să-l adore.

I-9
MOARTEA E ÎMBRĂCATĂ ÎN ALB

Szeth-fiu-fiu-Vallano, făr'adevăr din Shinovar, se răsuci între cei doi străjeri, în vreme ce ochii lor ardeau. Cei doi se prăbuşiră fără zgomot pe podea. Cu trei lovituri rapide, el îşi trecu Cristalsabia prin balamalele şi prin lacătului uşii celei mari. Pe urmă inspiră adânc, absorbind Lumina de Furtună din punga cu nestemate de la brâu. Forţa reînnoită îl lumină brusc şi, cu o putere sporită de Lumină, piciorul lui izbi uşa.

Nemaifiind prinsă în balamale, aceasta zbură în încăpere, apoi se prăbuşi pe podea, alunecând pe piatră. Uriaşa sală de ospeţe era plină de oameni, de trosnetele focurilor din cămine, de zăngănit de farfurii. Uşa grea se opri şi în încăpere se lăsă tăcerea.

„Îmi pare rău”, zise el în gând. Pe urmă se năpusti ca să-nceapă măcelul.

Şi se dezlănţui haosul. Ţipete, urlete, panică. Szeth sări pe cea mai apropiată masă şi prinse să se rotească, secerând pe oricine se afla pe-acolo. Şi avu grijă să se asigure că auzea sunetele scoase de muribunzi. Nu ignoră ţipetele şi gemetele de durere. Fu atent la tot şi la toate.

Urându-se.

Înaintă, sărind de pe o masă pe alta în timp ce-şi mânuia Cristalsabia, un zeu al arzătoarei Lumini de Furtună şi al morţii.

— Oşteni! strigă bărbatul ochi-luminoşi dintr-o margine a sălii. Unde sunt oştenii mei?

Cu mijlocul gros şi umerii laţi, acesta avea un nas proeminent şi o barbă castanie şi pătrăţoasă. Regele

Hanavanar al Jah Kevedului. Nu era Cristalpurtător, deşi se zvonea că, în taină, ar fi stăpânit o Cristalsabie.

Lângă Szeth, femei şi bărbaţi deopotrivă încercau să se îndepărteze, bulucindu-se şi împiedicându-se unul de altul. Asasinul sări în mijlocul lor, cu hainele albe unduindu-i-se. Străpunse un bărbat care-şi scotea sabia, dar seceră şi trei femei care nu voiau decât să fugă. Ochii acestora arseră şi trupurile se prăbuşiră.

Szeth întinse mâna în spate, impregnând masa de pe care sărise şi pe care o legă apoi de peretele din partea opusă prin folosirea Ancorării de Bază, care putea schimba direcţia oricărui lucru, făcându-l să se îndrepte în jos. Masa imensă se răsturnă pe-o parte, căzând peste oameni, stârnind mai multe ţipete şi mai multă durere.

Szeth descoperi că plângea. Porunca era simplă. Ucide. Ucide cum n-ai mai ucis niciodată. Trânteşte nevinovaţii la pământ, ca să-ţi urle la picioare, şi fă-i pe ochi-luminoşi să plângă. Fă-o îmbrăcat în alb, ca să ştie cu toţii cine eşti. Szeth nu obiectase. Nu era treaba lui. El era făr'adevăr.

Făcea ceea ce-i porunceau stăpânii săi.

Trei bărbaţi ochi-luminoşi găsiră destul curaj ca să-l atace, iar el îşi înălţă Cristalsabia într-un salut. Se repeziră asupra lui cu strigăte de luptă. Szeth nu scotea niciun sunet şi, cu o zvâcnire din încheietura mâini, reteză lama sabiei unuia dintre ei. Bucata de metal se răsuci în aer în vreme ce el îşi făcea loc printre ceilalţi, pentru a le reteza gâtul cu propria sabie şuierătoare. Căzură în acelaşi timp, cu ochii uscaţi. Szeth îl lovi pe al treilea din spate, împingându-şi în trupul lui Sabia care-i ieşi acestuia prin piept.

Bărbatul căzu cu faţa înainte – cu o gaură în cămaşă, dar cu pielea intactă. Când izbi podeaua, lama retezată a propriei arme zăngăni pe piatră, alături de el.

Un alt grup îl atacă pe Szeth dintr-o parte, iar el trase în palmă Lumină de Furtună, azvârlind-o, într-o Ancorare Compactă, de-a lungul podelei, la picioarele lor. Era Ancorarea care lega obiecte; când o traversară, picioarele atacatorilor se lipiră de podea. Se împiedicară şi se treziră având mâinile şi trupurile ţintuite. Szeth trecu trist printre ei, lovindu-i.

Regele se îndepărta pas cu pas, ca şi cum ar fi vrut să ocolească sala şi să scape cu fuga. Szeth împroşcă tăblia unei mese cu o Ancorare Compactă, apoi impregnă întregul obiect şi cu o Ancorare de Bază, îndreptându-l către uşă. Masa se răsuci în aer şi se izbi de locul unde era ieşirea, cu partea care purta Ancorarea Compactă lipindu-se de perete. Oamenii încercară s-o desprindă, dar asta nu făcu decât să-i adune laolaltă, ca să treacă Szeth printre ei, secerându-i cu sabia.

Atâtea morţi. De ce? Care era scopul?

Cu şase ani înainte, când atacase Alethkarul, crezuse că săvârşea un masacru. Nu ştiuse ce însemna un masacru adevărat. Ajunse la uşă şi se trezi stând peste trupurile a vreo treizeci de oameni, cu sentimentele prinse în uraganul Luminii de Furtună din el însuşi. Şi începu, brusc, să urască Lumina de Furtună, tot atât de mult cum se ura pe sine. Atât de mult, încât blestemă Sabia pe care-o ţinea în mână.

Şi... şi pe rege. Se întoarse spre el. Fără nicio logică, mintea lui confuză şi şubrezită îl învinui pe acesta. De ce dăduse un ospăţ în noaptea cu pricina? De ce nu se retrăsese mai devreme? De ce invitase atât de mulţi oameni?

Se repezi la rege. Trecu pe lângă morţii care zăceau răsuciţi pe podea, fixându-l cu ochi arşi, acuzându-l cu priviri fără viaţă. Regele se ghemui în spatele mesei lui

înalte.

Aceasta se cutremură, cu vibraţii stranii.

Ceva nu era în ordine. Szeth se ancoră, instinctiv, de tavan. Din punctul lui de vedere, camera se răsturnă şi podeaua deveni acum tavan. De sub masa regelui ţâşniră două siluete. Doi bărbaţi în Cristalarmuri, cu Cristalsăbii în mâinii, rotindu-le.

Răsucindu-se în aer, Szeth se feri de loviturile lor, apoi se Ancoră din nou de podea, oprindu-se pe masa regelui chiar în momentul când acesta chema o Cristalsabie. Zvonurile erau aşadar adevărate.

Regele lovi, dar Szeth se retrase dintr-un salt, ajungând în spatele Cristalpurtătorilor. De afară se auzeau paşi. El aruncă o privire şi văzu mai mulţi bărbaţi revărsându-se în sală. Nou-veniţii purtau nişte scuturi neobişnuite, romboidale. Semicristale. Szeth auzise de noile fabriale capabile să oprească o Cristalsabie.

— Credeai că n-am ştiut că vii? îi strigă regele. După ce mi-ai ucis trei înalţi prinţi? Suntem pregătiţi pentru tine, asasinule.

Săltă ceva de sub masă. Un alt scut cu semicristal. Erau din metal, cu câte o piatră preţioasă încrustată în partea din spate.

— Eşti un prost, spuse Szeth, cu Lumina de Furtună scurgându-i-se din gură.

— De ce? strigă regele. Crezi c-ar fi trebuit să fug?

— Nu, răspunse Szeth, privindu-l în ochi. Pentru că mi-ai pregătit o capcană în timpul unui ospăţ. Şi acum te pot învinui pe tine pentru moartea tuturor.

Soldaţii umplură sala, răsfirându-se în evantai, pe când cei doi Cristalpurtători se îndreptau spre el. Cu Săbiile pregătite. Regele zâmbi.

— Atunci aşa să fie, spuse Szeth, inspirând adânc şi

absorbind Lumina de Furtună a numeroaselor nestemate din pungile prinse de centura lui.

Lumina se dezlănţui în el, ca şi cum o mare furtună i-ar fi izbucnit în piept, arzând şi urlând. El sorbi mai multă decât oricând, reţinând-o până când de-abia mai izbuti s-o împiedice să-l rupă-n bucăţi.

Încă mai avea lacrimi în ochi? Şi-ar fi dorit să-i poată ascunde crimele. Îşi desfăcu catarama dintr-o smucitură, lăsându-şi centura să cadă, cu tot cu sferele grele.

Pe urmă îşi azvârli Cristalsabia.

Adversarii lui înlemniră, şocaţi, când Sabia îi dispăru în ceaţă. Cine arunca o Cristalsabie în toiul luptei? Gestul sfida raţiunea.

Şi asta făcea şi Szeth.

„Tu, Szeth-fiu-Neturo, eşti o operă de artă. Un zeu."

Era timpul să vadă dacă era aşa.

Soldaţii şi Cristalpurtătorii atacară. Cu câteva bătăi de inimă înainte de a-l putea atinge, Szeth se puse în mişcare, răsucindu-se, cu o furtună lichidă în vene. Se feri de primele lovituri de sabie şi pătrunse în mijlocul soldaţilor rotindu-se. Având în el atât de multă Lumină de Furtună, îi era uşor să impregneze lucrurile; lumina voia să iasă, îi împingea pielea din interior. În starea aceea, Cristalsabia n-ar fi făcut altceva decât să-i distragă atenţia. Adevărata armă era el însuşi.

Îl înşfăcă de braţ pe unul dintre soldaţii care se năpusteau. N-avu nevoie decât de o singură clipă ca să-l impregneze şi să-l Ancoreze de sus. Omul urlă, căzând prin aer în vreme de Szeth se ferea din calea altei lovituri de sabie. Atinse piciorul atacatorului cu o iuţeală inumană. Cu o singură privire şi clipind o singură dată, îl Ancoră şi pe acela de tavan.

Soldaţii înjurau, încercând să-l lovească, în timp ce

scuturile lor masive cu semicristale se transformau brusc în tot atâtea obstacole când Szeth trecea printre ele cu graţia unui ţipar de văzduh, atingând mâini, picioare şi umeri şi făcând să zboare în toate direcţiile, zece, apoi douăzeci de oameni. Cei mai mulţi ajungeau sus, dar pe unii îi trimise, ca pe un tir de baraj, către Cristalpurtătorii care înaintau urlând ori de câte ori îi izbea câte un trup zvârcolitor.

Când asupra lui năvăli o întreagă ceată de soldaţi, Szeth se retrase dintr-un salt, Ancorându-se de peretele opus şi răsucindu-se în aer. Încăperea îşi schimbă orientarea şi se opri pe zidul devenit acum, pentru el, podea. Alergă pe el către rege, care aştepta în spatele Cristalpurtătorilor.

— Omorâţi-l! zbieră monarhul. Lovi-v-ar Furtuna! Ce păziţi? Omorâţi-l!

Szeth sări de pe perete, Ancorându-se de adevărata podea în timp ce-şi lua avânt, oprindu-se cu un genunchi pe masă. Tacâmurile de argint şi farfuriile zăngăniră când înşfăcă un cuţit şi-l impregnă o dată, de două ori, de trei ori. Folosi o Ancorare de Bază triplă ca să-l îndrepte spre rege, apoi îl lăsă să cadă şi se ancoră de peretele din spate.

Se îndepărtă, schimbându-şi brusc direcţia, în vreme ce un Cristalpurtător lovea, tăind masa în două. Şi lăsă cuţitul să cadă mult mai repede decât ar fi trebuit, ca un fulger pornit spre regele care abia izbuti să-şi ridice scutul la timp, făcând ochii mari când cuţitul izbi metalul, zăngănind.

„Fir-ar să fie”, îşi spuse Szeth, legându-se de tavan cu un sfert de Ancorare de Bază. Asta nu-l trimise în aer, ci îl făcu doar mai uşor. Un sfert din greutatea lui îl trăgea acum în sus în loc să-l tragă în jos. În esenţă, greutatea lui era de două ori mai mică decât înainte.

Se răsuci, cu hainele albe fâlfâindu-i graţios când ateriză în mijlocul soldaţilor obişnuiţi. Rămaşi fără Lumina de Furtună, cei pe care-i Ancorase de tavanul înalt începură să cadă. O ploaie de trupuri zdrobite, strivindu-se rând pe rând de podea.

Szeth se întoarse din nou către ceilalţi soldaţi. Unii căzură, în timp ce-i făcea pe alţii să zboare. Scuturile lor scumpe zăngăniră pe podea, scăpate dintre degetele moarte sau amorţite. Oştenii încercară s-ajungă la el, dar Szeth sărea printre ei, folosindu-se de-o artă marţială antică, numită kammar, pentru care îţi foloseai doar mâinile. Era un mod de luptă mai puţin letal, bazat pe prinderea şi imobilizarea adversarului prin folosirea greutăţii acestuia. Şi, totodată, era ideală când voiai s-atingi pe cineva, impregnându-l.

El era furtuna. Era distrugerea. Oamenii săreau în aer, cădeau şi mureau după bunul lui plac. Se trase spre marginea învălmăşelii, atinse o masă şi o legă de plafon cu o jumătate de Ancorare de Bază. Fiindcă o jumătate din greutatea ei o trăgea în sus şi cealaltă în jos, se transformă într-un obiect lipsit de greutate. Szeth creă apoi o Ancorare Compactă şi, cu o lovitură de picior, făcu masa să se îndrepte către soldaţi; iar oamenii se lipiră de ea, cu hainele şi pielea prinse de lemn.

Prin aerul de lângă el şuieră o Cristalsabie, iar Szeth suflă uşor. Se feri, cu Lumina de Furtună înălţându-i-se de pe buze. Cei doi Cristalpurtători îl atacară în timp ce de sus cădeau trupuri, dar el era prea iute, prea mlădios. Cristalpurtătorii nu luptau împreună. Erau obişnuiţi să domine un câmp de bătaie sau să se dueleze cu un singur duşman. Din cauza armei lor prea puternice, deveneau neglijenţi.

Szeth alerga cu mare uşurinţă, atras spre pământ cu o

forţă de două ori mai mică decât cea care-i atrăgea pe ceilalţi. Scăpă fără probleme de o altă lovitură, făcând un salt şi Ancorându-se de tavan ca să-şi ia mai mult avânt înainte ca sfertul de Ancorare să-l tragă din nou în jos. Ca urmare, sări fără efort până la înălţimea de trei metri.

Sabia care nu-şi nimerise ţinta lovi podeaua şi tăie centura aruncată de el mai devreme, deschizând una dintre pungile mari. Sferele şi nestematele fără montură se rostogoliră. Unele impregnate. Altele înnegurate. Szeth absorbi lumina din cele care se rostogoliseră aproape de el.

Având-i în faţă pe Cristalpurtători, se apropia însuşi regele, cu arma gata de luptă. Ar fi trebuit să fugă.

Cei doi îşi rotiră săbiile prea mari către Szeth. El se feri, îndepărtându-se şi răsucindu-se în acelaşi timp, apoi întinse mâna, înhăţând din aer un scut în cădere. O clipă mai târziu, cel care-l purtase se strivi de podea.

Szeth sări către unul dintre Cristalpurtători – un bărbat în armură aurie – oprindu-i Sabia cu scutul şi împingându-l ca să treacă pe lângă el. Celălalt bărbat, a cărui armură era roşie, lovi la rândul lui. Szeth opri Sabia cu scutul, iar acesta crăpă, rezistând cu greutate. Apoi, împingând în continuare în lama armei, se Ancoră în spatele Cristalpurtătorului în timp ce făcea un salt înainte.

Mişcarea îl duse în sus, făcându-l să treacă peste adversar. Szeth continuă să se îndrepte către peretele opus, în vreme ce pe podea începu să cadă un al doilea val de soldaţi. Unul se izbi de Cristalpurtătorul în roşu, făcându-l să se-mpleticească.

Szeth lovi peretele, oprindu-se pe piatră. Îl umplea atât de multă Lumină de Furtună, atâta forţă, atâta viaţă, atât de multă şi de cumplită putere distrugătoare!

Piatră. Era sacră. Nu se mai gândea de mult la asta.

Cum de mai putea avea acum ceva sacru?

În vreme ce peste Cristalpurtători cădeau trupurile soldaţilor, el îngenunche şi îşi lipi mâna de o piatră mare din zidul pe care-l avea în faţă, impregnând-o. O Ancoră de mai multe ori în direcţia Cristalpurtătorilor. O dată, de două ori, de zece ori, de cincisprezece ori. Continuă s-o impregneze cu Lumină de Furtună. Strălucea cu putere. Mortarul crăpă. Piatra se freca de piatră.

Cristalpurtătorul în roşu se întoarse chiar în clipa când piatra masivă şi impregnată căzu spre el, mişcându-se cu o acceleraţie de douăzeci de ori mai mare decât a unei pietre obişnuite. Îl izbi, spărgându-i platoşa şi împroşcând în toate părţile fărâme topite. Blocul de piatră îl azvârli în partea opusă a încăperii, unde se strivi de perete. Şi nu mai mişcă.

Szeth aproape că rămăsese fără Lumină de Furtună. Se Ancoră pe sfert ca să-şi micşoreze greutatea, apoi traversă încăperea dintr-un salt. În jurul lui zăceau oameni zdrobiţi, rupţi în bucăţi, morţi. Pe podea se rostogoleau sfere, iar el le absorbi Lumina de Furtună. Aceasta se înălţă, precum sufletele celor pe care-i ucisese, impregnându-l.

Începu să alege. Al doilea Cristalpurtător se retrase cu Sabia ridicată şi călcă, împleticindu-se, pe tăblia sfărâmată a unei mese cu picioarele desprinse. Regele înţelese, în sfârşit, că manevrele lui dăduseră greş. O luă la fugă.

„Zece bătăi de inimă”, îşi zise Szeth. „Întoarce-te la mine, creaţie a Infernului.”

Bătăile propriei inimi prinseră să-i răsune în urechi. Ţipă – cu Lumina răbufnindu-i din gură ca un fum strălucitor – şi se aruncă la pământ când Cristalpurtătorul se răsuci. Se Ancoră de peretele din partea opusă şi alunecă spre el, trecând printre picioarele Cristalpurtătorului. După care se Ancoră imediat de sus.

Se avântă în aer când Cristalpurtătorul se răsuci din nou spre el. Doar că Szeth nu mai era acolo. Se Ancoră din nou invers şi căzu în spatele adversarului, pe tăblia spartă. Se aplecă şi o impregnă. Un om în Cristalarmură era ferit de Ancorări, dar lucrurile pe care stătea nu erau.

Szeth legă tăblia de tavan, Ancorând-o de mai multe ori. Aceasta se înălţă, clătinându-se şi-l azvârli pe Cristalpurtător ca pe un soldat de jucărie. Szeth rămase pe ea, fiind purtat în sus de năvala aerului. Când ajunse la plafonul înalt sări, Ancorându-se de podea o dată, de două, de trei ori.

Izbită de tavan, tăblia se făcu ţăndări. Szeth cădea cu o viteză incredibilă către Cristalpurtătorul care zăcea pe spate, năucit.

Prinzând formă între degetele lui Szeth chiar în clipa când lovea, Sabia trecu prin Cristalarmură. Platoşa explodă şi lama se înfipse în pieptul omului şi în podeaua de sub el.

Szeth se ridică, eliberându-şi arma. Din fugă, regele se uită peste umăr cu un strigăt de groază, nevenindu-i să-şi creadă ochilor. Amândoi Cristalpurtătorii lui căzuseră, în numai câteva secunde. Încordaţi, ceilalţi soldaţi se apropiară ca să-l apere în timp ce se retrăgea.

Szeth se opri din plâns. Se pare că nu mai putea să plângă. Se simţea amorţit. Mintea lui… pur şi simplu nu mai era în stare să gândească. Îl ura pe rege. Îl ura atât de tare! Iar forţa şi naţionalitatea urii îl dureau, era o durere fizică.

Cu Lumina de Furtună înălţându-se din el, se Ancoră în direcţia regelui.

Căzu, cu picioarele parcă plutind, la mică distanţă de podea. Hainele îi fluturau. Străjerii rămaşi în viaţă aveau impresia că traversează încăperea alunecând.

Se Ancoră de podea înclinându-se puţin şi începu să-şi rotească Sabia când ajunse printre soldaţi. Trecu printre ei ca şi cum ar fi coborât pe o pantă lină. Rotindu-se într-un vârtej, doborî vreo zece oameni – o făptură graţioasă şi cumplită, absorbind mai multă Lumină de Furtună din sferele împrăştiate pe jos.

Ajunse la uşă, în timp ce oamenii cu ochii arşi se prăbuşeau în urma lui. Chiar dincolo de prag, regele fugea în mijlocul unui mic grup de bărbaţi din garda sa. Se întoarse şi ţipă când îl văzu pe Szeth, apoi îşi ridică scutul cu semicristal.

Szeth îşi croi drum printre gărzi, apoi lovi scutul de două ori, sfărâmându-l şi silindu-l pe rege să dea înapoi. Monarhul se împiedică şi scăpă Sabia. Arma dispăru, devenind ceaţă.

Szeth sări şi se legă de podea cu o dublă Ancorare de Bază. Căzu peste rege, rupându-i un braţ sub greutatea lui sporită şi imobilizându-l. Îşi roti Sabia, secerând soldaţii surprinşi, care simţiră că-i lasă picioarele.

În cele din urmă îşi înălţă Cristalsabia deasupra capului, uitându-se în jos, la rege.

— Cine eşti? şopti acesta, cu ochii umezi de durere.

— Moartea, îi răspunse Szeth şi îşi înfipse apoi Sabia în faţa lui şi în piatra de dedesubt.

PARTEA A PATRA
Iluminarea Furtunii

DALINAR●KALADIN●ADOLIN●NAVANI

52
O CALE CĂTRE SOARE

„Stau deasupra trupului unui frate. Plâng. Ăsta e sângele lui sau al meu? Ce-am făcut?”

Datată vevanev 1173, cu 107 secunde înainte de moarte. Subiect: un marinar veden rămas pe drumuri.

— Tată, spuse Adolin, măsurând cu pasul salonul lui Dalinar. E o *nebunie.*

— Ai ales cuvântul potrivit, răspunse sec Dalinar. Fiindcă – după cum s-ar părea – şi eu sunt nebun.

— N-am pretins niciodată aşa ceva.

— Ba cred că, de fapt, ai făcut-o, remarcă Renarin.

Adolin aruncă o privire către fratele său. Renarin stătea lângă cămin, studiind noul fabrial instalat acolo cu câteva zile în urmă. Rubinul impregnat, încastrat într-o montură metalică, avea o strălucire blândă şi dădea o lumină plăcută. Era o soluţie convenabilă, deşi lui Adolin i se părea în neregulă ca acolo să nu trosnească niciun foc.

Cei trei se aflau în salonul lui Dalinar, unde aşteptau începerea furtunii anunţate pentru ziua aceea. Nu trecuse decât o săptămână de când înaltul prinţ le spusese fiilor săi că voia să abdice.

Impasibil, tatăl lui Adolin stătea pe unul dintre scaunele lui cu spătar înalt, cu mâinile împreunate în faţă. Încă nu-şi făcuse cunoscută hotărârea în taberele de luptă – binecuvântaţi fie Heralzii – dar voia s-o anunţe cât de curând. Poate chiar la ospăţul din seara aceea.

— Bine, bine, cedă Adolin. Poate c-am spus-o. Dar n-am crezut-o cu adevărat. Sau cel puţin n-am vrut să aibă un

asemenea efect asupra ta.

— Am purtat discuţia asta acum o săptămână, Adolin, zise încet Dalinar.

— Da, şi mi-ai făgăduit c-o să te mai gândeşti!

— M-am gândit. Hotărârea mea a rămas neschimbată.

Adolin continuă să măsoare încăperea cu pasul; Renarin stătea în picioare, uitându-se cum trecea ţanţoş pe lângă el. „Sunt un prost”, îşi zise Adolin. E de la sine înţeles că tata nu putea face altceva. Ar fi trebuit să-mi dau seama.

— Ascultă-mă, doar pentru că ai nişte probleme nu înseamnă că trebuie să abdici.

— Adolin, duşmanii vor folosi slăbiciunea mea împotriva noastră. De fapt, tu crezi c-o fac *deja.* Dacă nu renunţ acum la rangul de principe, lucrurile s-ar putea înrăutăţi.

— Dar eu nu *vreau* să fiu înalt prinţ, se plânse Adolin. Cel puţin, nu încă.

— Domnia e rareori un lucru pe care ni-l dorim, fiule. Dar cred că dintre nobilii noştri, prea puţini îşi dau seama.

— Şi ce-o să se-ntâmple cu tine? întrebă Adolin, îndurerat.

Se opri şi îşi privi tatăl.

Dalinar era atât de *puternic,* chiar şi atunci când stătea aşa, cu gândul la propria nebunie. Cu mâinile încleştate în faţă, având fire argintii în părul de pe tâmple şi purtând o uniformă băţoasă, cu o haină a cărei culoare era albastrul Kholin. Mâinile lui erau groase, bătătorite, figura-i era hotărâtă. Luase o decizie şi nu renunţa la ea, fără să se îndoiască şi fără s-o discute.

Nebun sau nu, era ceea ce îi trebuia Alethakarului. Şi – pripindu-se – Adolin făcuse ceea ce nu izbutise niciun războinic pe câmpul de luptă: îl făcuse pe Dalinar Kholin să se prăbuşească şi îl izgonise, înfrânt.

„O, Părinte al Furtunii”, îşi zise, cu stomacul

strângându-i-se de durere. „Jezerezeh, Kelek şi Ishi, Heralzi din ceruri. Îngăduiţi-mi să găsesc o cale de a îndrepta asta. Vă rog.”

— O să mă-ntorc în Alethkar, răspunse tatăl lui. Deşi nu-mi place să lipsesc armata noastră de un Cristalpurtător. Aş putea… dar nu, nu sunt în stare să renunţ la ele.

— Sigur că nu! exclamă Adolin, înspăimântat. Un Cristalpurtător să renunţe la Cristalele sale? Nu s-a întâmplat aproape niciodată, dacă Purtătorul n-a fost prea slăbit şi prea bolnav ca să le folosească.

Dalinar dădu din cap.

— Mă tem de multă vreme că pământul nostru de baştină e în primejdie, acum, când toţi Cristalpurtătorii luptă aici, pe Câmpii. Ei, poate că schimbarea asta e o binecuvântare. O să mă-ntorc la Kholinar s-o ajut pe regină şi-o să fiu de folos luptând ca să pun capăt incursiunilor de la hotare. Poate că reshii şi vedenii vor fi mai puţin dornici să lupte împotriva noastră când vor vedea că au de înfruntat un Cristalpurtător întreg.

— E posibil. Dar ar putea să atace cu şi mai multă furie, trimiţând şi ei un Cristalpurtător, spuse Adolin.

Asta păru să-l îngrijoreze pe tatăl lui. Dintre toate celelalte regate din Roshar, Jah Keved era singurul în care se găseau multe Cristale, aproape tot atâtea ca-n Alethkar. Cele două ţări nu se mai înfruntaseră de secole într-un război. Alethkarul era prea divizat şi nici în Jah Keved lucrurile nu stăteau mult mai bine. Dar, dacă ciocnirea ar fi implicat întreaga forţă a ambelor tabere, războiul ar fi semănat foarte bine cu cele din vremea Hierocraţiei.

De-afară se auzi un tunet îndepărtat, iar Adolin se-ntoarse brusc spre Dalinar. Tatăl lui rămase pe scaun, uitându-se către vest, în direcţia opusă furtunii.

— O să continuăm discuţia pe urmă, spuse el.

Deocamdată, voi doi ar trebui să-mi legaţi braţele de scaun.

Adolin se strâmbă, dar făcu ce i se ceruse fără să protesteze.

Dalinar clipi şi se uită în jur. Era pe crenelurile unei fortăreţe înconjurate de un singur zid. Construit din blocuri mari de piatră de un roşu intens, acesta era înalt şi perfect vertical. Se întindea de-a lungul unei spărturi, pe partea ferită de vânt a înălţimilor stâncoase care dominau un şes pietros, ca o frunză umedă lipită peste crăpătura unui bolovan.

„Viziunile astea par atât de reale”, îşi spuse, privindu-şi suliţa pe care-o ţinea în mână şi uniforma antică: o fustă din pânză şi o vestă de piele. Îi venea greu să-şi aducă aminte că, în realitate, stătea pe scaunul lui, cu braţele prinse de scaun. Nu simţea frânghiile şi nu auzea furtuna.

Se gândi s-aştepte încheierea viziunii fără să facă nimic. Dacă nimic din ceea ce se petrecea nu era real, de ce s-ar fi implicat? Însă nu credea pe de-a-ntregul – nu *putea* să creadă – că scornea el însuşi acele năluciri. Îndoielile sale îl făcuseră să abdice în favoarea lui Adolin. Era nebun? Înţelegea totul pe dos? În orice caz, nu se mai putea încrede în sine însuşi. Nu mai ştia ce era real şi ce nu. Într-o asemenea situaţie, trebuia să te retragi, renunţând la autoritatea asupra altora, şi să lămureşti lucrurile.

Oricare ar fi fost adevărul, simţea nevoia să-şi *trăiască* viziunile, nu să le ignore. O parte disperată a propriei fiinţe încă mai spera să găsească o soluţie înainte de a abdica oficial. Nu lăsa partea aceea să preia prea mult controlul – un om trebuia să facă doar ce era corect. Dar putea să ajungă măcar la un compromis: cât timp îşi trăia viziunea, avea s-o considere reală. Dacă acolo se ascundea

vreun secret, n-avea să-l găsească decât intrând în joc.

Se uită în jur. Ce îi era arătat de data asta – şi de ce? Vârful armei sale era dintr-un oţel bun, însă coiful părea din bronz. Unul dintre bărbaţii aflaţi pe zid, alături de el, purta o platoşă din bronz; alţi doi aveau uniforme de piele urât peticite, cu bucăţi tăiate şi cusute la loc, lăsând în urmă găuri mari.

Trândăveau cu toţii, uitându-se dincolo de zid, cu gândurile în altă parte. Suntem de strajă, se gândi Dalinar, făcând un pas înainte şi privind peisajul de dincolo de ziduri. Stâncile se aflau în capătul unei câmpii imense – locul ideal pentru o fortăreaţă. Nicio armată nu se putea apropia fără să fie văzută cu mult timp înainte.

Aerul era destul de rece pentru ca în colţurile umbrite ale pietrei să fie lipite bucăţi de gheaţă. Razele soarelui nu izbuteau să-mprăştie frigul şi o astfel de vreme explica lipsa ierbii; firele se retrăseseră în bortele lor, aşteptând mângâierea pe care avea să le-o aducă primăvara.

Dalinar îşi înfăşură mantia mai strâns în jurul trupului, dându-i unuia dintre camarazii lui ideea să facă acelaşi lucru.

— Afurisită vreme, bombăni omul. Cât o să mai ţină? Au trecut deja opt săptămâni.

Opt săptămâni? Patruzeci de zile de iarnă la rând? Era neobişnuit. În ciuda frigului, alţi trei soldaţi păreau să se preocupe de orice altceva în afară de îndeplinirea datoriei lor de străji. Unul chiar aţipise.

— Rămâneţi cu ochi-n patru, îi dojeni Dalinar.

Se uitară cu toţii la el, iar cel care dormea clipi, trezindu-se. Toţi trei păreau neîncrezători. Unul – înalt, cu părul roşcat – se încruntă.

— Tu spui asta, Leef?

Dalinar îşi înghiţi răspunsul. Cine era el în ochii lor?

În aerul rece, răsuflarea i se transforma în abur, iar de jos, din spatele lui, din locul unde oamenii lucrau la nicovale, se auzea zăngănitul metalelor. Porţile fortăreţei erau închise, iar în turnurile arcaşilor din dreapta şi din stânga erau oameni. Se aflau în război, dar să faci de strajă era întotdeauna o îndatorire plictisitoare. Îţi trebuiau soldaţi foarte bine instruiţi, care să rămână vigilenţi ore de-a rândul. Poate că de aceea se aflau atât de mulţi oameni pe creneluri; nu puteai fi sigur de calitatea ochilor puşi să vegheze, dar numărul lor mare avea s-ajute.

Însă Dalinar avea un avantaj. Viziunile nu-i înfăţişau niciodată episoade din vremuri liniştite, de pace; îl azvârleau în plin conflict, în plină schimbare. În momente cruciale. Aşa că, deşi stăteau zeci de ochi de veghe, el observă primul.

— Acolo! spuse aplecându-se peste piatra grosolan cioplită a crenelurilor. Ce-i aia?

Bărbatul cu păr roşcat îşi puse mâna streaşină la ochi.

— Nimic. O umbră.

— Ba nu, se mişcă, spuse un altul. Par să fie oameni. În marş.

Dalinar presimţi ce avea să se întâmple, aşa că inima începu să-i bată cu putere, în timp ce roşcatul dădea alama. Mai mulţi arcaşi sosiră în grabă pe creneluri, încordându-şi arcurile. Soldaţii se adunară în curtea roşiatică aflată dedesubt. Totul era făcut din aceeaşi piatră roşie, iar Dalinar îl auzi pe unul dintre oameni spunându-i fortăreţei în care se aflau „Piatra Înfierbântată”. El nu mai auzise niciodată numele ăsta.

Cercetaşii ieşiră pe poartă în galop. De ce n-aveau deja nişte călăreţi afară?

— Trebuie să fie ariergarda forţelor de apărare, bombăni unul dintre soldaţi. Nu e cu putinţă să fi trecut de liniile

noastre. Nu când luptă Radianţii…

Radianţii? Se aproprie ca s-audă mai bine, dar omul se încruntă la el şi îi întoarse spatele. Indiferent cine ar fi fost Dalinar, ceilalţi nu-i dădeau prea multă atenţie.

După toate aparenţele, fortăreaţa aceea era un punct de sprijin din spatele frontului, într-un război. Asta însemna fie că se apropia o oaste prietenă, fie că duşmanii spărseseră linia frontului şi trimiseseră o avangardă la asediu. Oamenii printre care se afla erau aşadar o forţă de rezervă, căreia i se lăsaseră puţini cai. Cu toate astea, ar fi trebuit să aibă nişte călăreţi pregătiţi.

Când se întoarseră în sfârşit, cercetaşii purtau steaguri albe. Dalinar îşi privi camarazii şi bănuielile i se confirmară când îi văzu destinzându-se. Albul însemna că era vorba despre nişte prieteni. Însă dacă totul ar fi fost atât de simplu, ar mai fi fost el trimis acolo? Dacă totul se petrecea doar în mintea lui, de ce să fi născocit ceva simplu şi plictisitor, aşa cum nu se mai întâmplase niciodată până atunci?

— Ar trebui să fim pregătiţi pentru cazul în care ni se întinde o cursă, spuse. Să afle cineva ce-au văzut cercetaşii. Au zărit doar steagurile, ori s-au uitat mai deaproape?

Ceilalţi soldaţi – printre care şi câţiva dintre arcaşii care erau acum pe creasta zidului – îi aruncară priviri stranii. El înjură încet, aruncând o privire spre oastea încă învăluită în umbră care se apropia. În ceafă simţea un fior rău prevestitor. Neluând în seamă privirile bizare, îşi săltă suliţa şi alergă pe creasta zidului până dădu de o scară. Era alcătuită din grupuri de trepte, fiecare orientat în altă direcţie decât cel de dinaintea lui, ca un zigzag tăiat direct în zidul înalt, fără balustrade. Mai fusese şi în alte rânduri pe astfel de fortificaţii şi ştia cum să-şi fixeze privirea

asupra treptelor, astfel încât să nu ameţească.

Ajunse jos şi plecă în căutarea unui comandant, ţinându-şi suliţa pe umăr. Masive şi utilitare, clădirile din fortăreaţa Piatra Înfierbântată erau, lipite una de alta, fiind aşezate de-a lungul peretelui stâncos al fisurii naturale. Deasupra, cele mai multe aveau bazine pătrate pentru apa de ploaie. Cu provizii serioase de hrană – sau, dacă avea noroc, cu un Animmod – o astfel de fortăreaţă ar fi putut face faţă unui asediu de câţiva ani.

Dalinar nu putea să citească însemnele rangurilor, dar putea recunoaşte un ofiţer când vedea unul cu o mantie roşie ca sângele, înconjurat de-o gardă de onoare. Nu purta zale, ci doar o platoşă strălucitoare de bronz pusă peste armura din piele, şi vorbea cu unul dintre cercetaşi. Dalinar se grăbi să se apropie.

Abia apoi observă că bărbatul avea ochi căprui, de culoare închisă. Îl privi şocat, nevenindu-i să creadă. Cei din jur îl tratau ca pe un luminlord.

— … Ordinul Paznicilor Pietrei, lordul meu, spunea cercetaşul, care nu coborâse încă de pe cal. Şi foarte mulţi călăreţi ai Vântului. Cu toţii merg pe jos.

— Dar de ce? întrebă ofiţerul ochi-întunecaţi. De ce vin Radianţii aici? Ar trebui să lupte cu demonii, în prima linie!

— Lordul meu, zise cercetaşul, ni s-a poruncit să ne-ntoarcem imediat ce ne dăm seama cine sunt.

— Ei bine, întoarceţi-vă şi aflaţi ce caută aici! zbieră ofiţerul, iar cercetaşul tresări, apoi îşi întoarse calul şi plecă.

Radianţii. De obicei aveau legătură, într-un fel sau altul, cu viziunile lui Dalinar. Când ofiţerul începu să le împartă porunci aghiotanţilor săi, cerându-le să elibereze nişte adăposturi şi să le pregătească pentru Radiaţi, el se îndreptă spre zid, pe urmele cercetaşului. Acolo, oamenii

se îngrămădeau în jurul ambrazurilor, cercetând cu privirea câmpia. Asemenea celor de pe zid, şi ei aveau uniforme pestriţe, care păreau făcute din bucăţi. Nu umblau în zdrenţe, dar purtau, evident, lucruri rămase de la alţii.

Cercetaşul se îndreptă către o poartă laterală, în timp ce Dalinar intră în umbra zidului imens, făcând cale-ntoarsă către mulţimea de soldaţi.

— Ce se petrece? întrebă Dalinar.

— Radianţii, îi răspunse cineva. Au luat-o la fugă.

— Mai că-ţi vine să crezi c-ar avea de gând să ne atace, spuse un altul.

Suna atât de ridicol, încât chicoti el însuşi, deşi în voce i se simţea o vagă nesiguranţă.

„Ce?” se întreabă Dalinar neliniştit, adăugând cu glas tare:

— Lăsaţi-mă să văd.

Spre surprinderea lui, oamenii se dădură la o parte, făcându-i loc.

Când se împinse, trecând pe lângă ei, le simţi nedumerirea. Le dăduse un ordin, cu vocea autoritară a unui înalt prinţ şi a unui ochi-luminoşi, iar ei îi dăduseră ascultare din instinct. Însă, văzându-l, deveniseră nesiguri. De ce le poruncea lor un simplu străjer?

Dalinar nu le lăsă timp să-i pună întrebări. Se urcă pe platforma de lângă zid, de unde se vedea câmpia printr-o ambrazură dreptunghiulară. Era prea îngustă ca să permită trecerea unui om, dar arcaşii puteau să tragă prin ea. Iar Dalinar văzu că soldaţii care se apropiau formaseră o linie distinctă. Bărbaţii şi femei în Cristalarmuri sclipitoare se năpusteau spre ei. Cercetaşul se opri brusc, privindu-i pe Cristalpurtătorii porniţi la atac. Alegau umăr la umăr, fără ca vreunul să iasă în afara rândului. Ca un

val cristalin. Când ajunseră mai aproape, Dalinar văzu că armurile lor nu erau vopsite, însă toate îmbinările şi glifele din faţă aveau o strălucire albastră sau chihlimbarie, ca la toţi ceilalţi Radianţi care-i apăruseră în viziuni.

— N-au Cristalsăbiile în mâini, spuse el. E semn bun.

Cercetaşul călare care se afla afară dădu înapoi. Acolo păreau să fie cel puţin două sute de Cristalpurtători. În Alethkar nu existau decât vreo douăzeci de Săbii, iar Jah Kevedul avea cam tot atâtea. Dacă le puneai la socoteală şi pe cele din restul lumii, s-ar fi putut aduna un număr egal cu totalul săbiilor din cele două regate vorine puternice. Adică, din câte ştia el, existau mai puţin de o sută, în întreaga lume. Iar acolo vedea *două sute* de Cristalpurtători, într-o singură armată. Se simţea năucit.

Radianţii încetiniră, începând să meargă la trap, apoi la pas. Soldaţii aflaţi împrejurul lui Dalinar amuţiră. Radianţii din frunte se opriră într-un şir neclintit. Dintr-odată, din cer începură să cadă alţii. Loveau pământul cu zgomot de piatră spartă, în timp ce în jurul chipurilor li se înfiripau nişte nori din Lumină de Furtună. Toţi nou-veniţii aveau o strălucire albastră.

Pe şesul pietros se adunară în curând vreo trei sute de Radianţi. Iar aceştia începură să-şi cheme săbiile. Armele le apărură în mâini, ca o ceaţă care se aduna şi se condensa. Totul se petrecea în tăcere. Vizierele coifurilor erau coborâte.

— Dacă atacul lor fără săbii era un semn bun – şopti cineva de lângă Dalinar – atunci asta ce-nseamnă?

Dalinar simţi înfiripându-i-se o bănuială şi se îngrozi la gândul că ştia ce urma să-i arate viziunea. Pierzându-şi în cele din urmă curajul, cercetaşul îşi întoarse calul şi galopă către fortăreaţă, strigând să i se deschidă poarta. De parcă puţin lemn şi puţină piatră l-ar fi putut apăra de

sute de Cristalpurtători. Un singur Cristalpurtător făcea aproape cât o armată, asta fără a mai ţine cont şi de straniile puteri ale acelor oameni.

Oştenii îi deschiseră poarta păzită. Hotărându-se brusc, Dalinar sări de pe platformă şi alergă către ieşire. În spatele lui, ofiţerul pe care-l văzuse mai devreme îşi croia drum spre ambrazură.

Dalinar ajunse la poarta deschisă şi ţâşni afară la scurtă vreme după intrarea grăbită a cercetaşului. Soldaţii strigară în urma lui, îngroziţi. Fără să-i ia în seamă, el alergă pe câmpul deschis. Zidul lung şi drept se întindea deasupra lui, ca un drum către soare. Radianţii erau încă departe, deşi se opriseră la o bătaie de săgeată. Fascinat de siluetele lor superbe, Dalinar îşi încetini paşii, apoi se opri la o distanţă de vreo treizeci de metri.

Un cavaler ieşi în faţa însoţitorilor săi, cu mantia lui strălucitoare de un albastru intens. Pe mijlocul Cristalsabiei sale se înşiruiau gravuri complicate. O înălţă o clipă spre fortăreaţă.

Apoi o lăsă să cadă, cu vârful înainte, către solul pietros. Dalinar clipi, nedumerit. Cristalpurtărorul îşi scoase coiful, lăsându-şi la vedere capul frumos, cu pielea palidă, deschisă la culoare, ca a oamenilor din Shinovar. Azvârli coiful alături de sabie. Acesta se rostogoli uşor în timp ce îşi încleşta pumnii înmănuşaţi, cu braţele întinse în lături. Apoi îşi desfăcu larg palmele, iar mănuşile îi căzură pe solul stâncos.

Se răsuci, iar Cristalarmura i se desprinse de trup – platoşa se prăbuşi nestingherită, apărătoarele picioarelor alunecară. Sub Armură, cavalerul purta o uniformă albastră, mototolită. Ieşi din apărătoarele pentru cizme şi se îndepărtă, iar Cristalsabia şi Cristalarmura – cele mai preţioase comori pe care le putea deţine un bărbat –

rămaseră pe pământ, abandonate ca nişte gunoaie.

Ceilalţi începură să-i urmeze exemplul, sute de bărbaţi şi femei înfigându-şi Cristalsăbiile în stâncă şi apoi scoţându-şi armurile. Zgomotul metalului izbit de piatră se auzea ca ropotul ploii. Apoi ca bubuitul tunetului.

Dalinar se pomeni alergând. Poarta din spatele lui se deschise şi câţiva soldaţi curioşi ieşiră din fortăreaţă. El ajunse la Cristalsăbii. Se înălţau din piatră aidoma unor copaci de argint scânteietor, o pădure de arme. Străluceau uşor, aşa cum arma lui n-o făcuse niciodată, dar când se repezi printre ele, lumina începu să pălească.

Atunci avu, brusc, o senzaţie cumplită. Simţi apăsarea unei tragedii imense, durere şi trădare. Se opri locului, gâfâind, cu mâna la piept. Ce se petrecea? Ce însemna sentimentul acela groaznic, urletul pe care ar fi jurat că aproape-l putea auzi?

Radianţii. Se îndepărtau de armele pe care şi le aruncaseră. Acum păreau individualităţi distincte, mergând fiecare de unul singur, deşi făceau cu toţii parte din aceeaşi mulţime. Dalinar alergă după ei, împiedicându-se de platoşele aruncate şi de alte părţi ale armurilor. În cele din urmă izbuti să-şi croiască drum, ieşind dintre ele.

— Aşteptaţi! strigă.

Niciunul nu se întoarse. Acum vedea şi alţii, la mare distanţă. O mulţime de soldaţi, cu toţii fără Cristalarmuri, aşteptând întoarcerea Radianţilor. Cine erau, de ce nu înaintau? Dalinar îi ajunse pe Radianţi din urmă – căci nu mergeau prea repede – şi îl prinse pe unul de braţ. Bărbatul se întoarse. Avea pielea închisă la culoare şi părul negru, ca un alethi. Iar ochii îi erau de cel mai deschis albastru cu putinţă. De fapt, aveau o culoare nefirească – irisurile erau aproape albe.

— Te rog, zise Dalinar. Spune-mi de ce faceţi asta.

Fostul Cristalpurtător îşi trase braţul şi continuă să se îndepărteze. Dalinar înjură, apoi alergă în mijlocul Radianţilor. Erau din toate rasele şi din toate naţionalităţile, cu pielea întunecată sau deschisă la culoare, unii cu sprâncene thaylene albe, alţii cu pielea încreţită a selaylor. Mergeau privind drept înainte, fără să vorbească unii cu alţii, fără grabă, dar cu hotărâre.

— Îmi spune cineva de ce? strigă Dalinar. Asta e, nu? Ziua Mârşăviei, ziua când aţi trădat omenirea! Dar de ce?

Nimeni nu scoase nicio vorbă. Ca şi cum el n-ar fi existat.

Toată lumea vorbea despre trădare, despre ziua în care Cavalerii Radianţi le întorseseră spatele semenilor lor. De ce luptaseră şi de ce îşi încetaseră lupta? „Sunt pomenite două dintre ordinele lor”, îşi zise Dalinar. „Însă au fost zece. Ce s-a-ntâmplat cu celelalte opt?”

Căzu în genunchi, în marea de oameni cu aer solemn.

— Vă rog. Trebuie să aflu.

În apropierea lui, soldaţii din fortăreaţă ajunseseră la Cristalsăbii – dar, în loc s-alerge după Radianţi, smulgeau cu prudenţă săbiile din pământ. Câţiva ofiţeri ieşiră dintre ziduri, dând din coate şi strigându-le să lase săbiile jos. Dar mulţimea soldaţilor care năvăleau pe poartă îi copleşi în curând şi dădu buzna către arme.

— Ei sunt cei dintâi, spuse o voce.

Dalinar îşi ridică privirea şi văzu că unul dintre cavaleri se oprise alături de el. Era cel care părea alethi. Se uită peste umăr la gloata care se aduna în jurul Săbiilor. Oamenii începură să urle unii la alţii, fiecare grăbindu-se să-nşface câte o sabie înainte de a fi luate toate.

— Ei sunt cei dintâi, repetă Radiantul, întorcându-se spre Dalinar.

Iar Dalinar recunoscu profunzimea vocii. Era cea care îi

vorbea întotdeauna în viziuni.

— Au fost cei dintâi şi, totodată, cei de pe urmă.

— E Ziua Mârşăviei? întrebă Dalinar.

— Aceste fapte vor rămâne în istorie, răspunse Radiantul. Vor fi considerate josnice. Veţi avea multe nume pentru cele petrecute aici.

— Dar de ce? Spune-mi, te rog. De ce şi-au abandonat îndatoririle?

Celălalt păru să-l cerceteze.

— Ţi-am spus că nu te pot ajuta prea mult. Va sosi Noaptea Suferinţelor, va urma Adevărata Devastare. Furtuna Eternă.

— Atunci răspunde-mi la întrebări! exclamă Dalinar.

— Citeşte cartea. Uneşte-i!

— Care carte? *Calea regilor?*

Bărbatul care-i vorbise îi întoarse spatele şi se îndepărtă, alăturându-li-se celorlalţi Radianţi care traversau câmpia pietroasă, îndreptându-se către un loc necunoscut.

Dalinar se uită în urmă, la soldaţii care se încăierau pentru săbii. Multe fuseseră deja luate în stăpânire. Nu erau destule pentru toată lumea şi unii începuseră să le ridice, folosindu-le ca să-i respingă pe cei care se apropiau prea mult. Sub ochii lui, doi oameni atacară pe la spate un ofiţer care zbiera, cu o Sabie în mână. Strălucirea armelor dispăruse cu desăvârşire.

Uciderea ofiţerului le dădu curaj altora. Se porniră alte încăierări, toată lumea repezindu-se să-i atace pe cei care aveau săbii, în speranţa de a-şi însuşi una. Ochii începură să ardă. Strigăte, urlete, moarte. Dalinar îi privi până când se pomeni în apartamentul lui, legat de scaun. Renarin şi Adolin erau lângă el, privindu-l încordaţi.

El clipi, ascultând cum răpăia pe acoperiş ploaia de la

sfârşitul marii furtuni.

— M-am întors, le spuse fiilor săi. Liniştiţi-vă.

Adolin îl ajută să se dezlege, în timp ce Renarin pleca să-i aducă un pahar de vin portocaliu.

Când tatăl său fu eliberat, Adolin se trase înapoi. Îşi încrucişă braţele. Renarin reveni, palid la faţă. Părea cuprins de una dintre stările lui de slăbiciune; într-adevăr, îi tremurau picioarele. De-ndată ce Dalinar luă pocalul, tânărul se aşeză pe un scaun şi-şi sprijini capul în mâini.

Înaltul prinţ sorbi din vinul dulce. Viziunile îi mai arătaseră şi alte războaie. Văzuse morţi şi monştri, carapace-mari şi coşmaruri. Cu toate acestea, dintr-un anumit motiv, lupta aceea îl tulburase mai mult decât altele. Când ridică pocalul pentru o a doua înghiţitură, descoperi că îi tremura mâna.

Adolin continua să-l fixeze cu privirea.

— Ofer o privelişte chiar atât de îngrozitoare?

— Păsăreasca pe care-o vorbeşti mă sperie, tată, răspunse Renarin. E nefirească, bizară. Şuie, ca o clădire împinsă de vânt într-o rână.

— Te zvârcoleşti, adăugă Adolin. Ai fost cât pe-aci să te răstorni cu scaunul. A trebuit să-l ţin până te-ai liniştit.

Dalinar se ridică, oftând în timp ce se ducea să-şi umple din nou pocalul.

— Şi tu încă mai crezi că nu e nevoie să abdic?

— Crizele tale pot fi ţinute sub control, răspunse Adolin, deşi părea tulburat. Eu n-am urmărit *niciodată* să te fac să abdici. Am vrut doar să nu porneşti de la năluciri atunci când iei decizii în privinţa viitorului casei noastre. Atâta timp cât accepţi că vezi lucruri care nu sunt reale, putem merge mai departe. N-ai de ce să renunţi la rangul tău.

Dalinar îşi turnă vinul. Se uita spre est, către perete, ocolind privirile celor doi tineri.

— Nu pot accepta că lucrurile pe care le văd nu sunt reale.

— Ce? se miră Adolin. Dar credeam că te-am convins…

— Accept că nu mai sunt un om pe care te poţi bizui, spuse Dalinar. Şi că e posibil să înnebunesc. Accept că mi se întâmplă ceva, adăugă întorcându-se către fiii săi. Când am început să am viziuni, am crezut că-mi erau trimise de Atotputernic. M-ai convins că m-am pripit să trag concluzii. Nu ştiu destul de multe ca să pot avea încredere în ele. E posibil să fiu nebun. Sau e posibil ca viziunile să fie supranaturale, fără să mi le fi trimis Atotputernicul.

— Cum s-ar putea întâmpla una ca asta? se miră Adolin, încruntându-se.

— Prin Magia Veche, răspunse încet Renarin, care încă mai era aşezat pe scaun.

Dalinar dădu din cap.

— Ce? spuse cu sarcasm Adolin. Magia Veche e o legendă!

— Din nefericire, nu e, zise Dalinar, luând încă o gură de vin rece. Ştiu sigur.

— Tată, Magia Veche nu poate avea putere asupra ta decât dacă ai fost în Vest, în căutarea ei. Nu-i aşa? zise Renarin.

— Aşa e, răspunse el, ruşinat.

Locul gol din memorie, în care se aflase cândva soţia lui, i se părea mai evident ca oricând. Avea tendinţa să nu-l ia în seamă, şi asta dintr-un motiv întemeiat. Ea dispăruse cu desăvârşire şi uneori îi venea greu să-şi aducă aminte că *fusese* însurat.

— Viziunile nu se potrivesc cu ceea ce am auzit despre Veghetoarea Nopţii, spuse Renarin. Unii consideră că nu e decât un soi de spren puternic. Odată ce-o cauţi şi-ţi primeşti răsplata şi blestemul, se presupune că te lasă în

pace. Tu când ai căutat-o?

— Cu mulţi ani în urmă, răspunse Dalinar.

— Atunci probabil că viziunile n-au nicio legătură cu ea, zise Renarin.

— Sunt de acord, încuviinţă Dalinar.

— Dar ce i-ai cerut? întrebă Adolin, încruntându-se.

— Răsplata mea şi blestemul pe care l-am primit mă privesc numai pe mine, fiule, răspunse Dalinar. Amănuntele nu contează.

— Bine, foarte bine. Dar de ce ai adus vorba despre ea?

— Pentru că, Adolin, *nu ştiu* ce mi se-ntâmplă, răspunse exasperat Dalinar. Viziunile sunt mult prea amănunţite ca să fie născociri ale minţii mele. Însă argumentele tale m-au pus pe gânduri. S-ar putea să mă-nşel. Sau s-ar putea să te-nşeli tu, iar acestea să-mi fie trimise de Atotputernic. Sau ar putea fi vorba de cu totul altceva. Nu ştim, şi de aceea e primejdios să fiu lăsat în frunte.

— Ei, ceea ce am spus stă încă în picioare. Putem ţine totul sub control.

— Nu, nu putem, îl contrazise Dalinar. Simplul fapt că, până acum, asta nu s-a întâmplat decât în timpul marilor furtuni nu înseamnă că nu s-ar putea petrece şi în alte momente de încordare. Dacă am o criză pe câmpul de luptă?

Din acelaşi motiv nu-l lăsau pe Renarin să ia parte la bătălii.

— Dac-o să se-ntâmple, o să ne descurcăm, răspunse Adolin. Deocamdată, am putea să nu dăm atenţie…

Dalinar îşi înălţă cu violenţă braţul.

— Să nu dăm atenţie? Nu putem trece aşa ceva cu vederea. Viziunile, cartea, ceea ce simt – totul mă schimbă, în toate privinţele. Cum pot conduce un principat când nu-mi pot asculta conştiinţa? Dacă rămân înalt prinţ, o să-mi

pun la îndoială toate deciziile. Sau mă hotărăsc să am încredere în mine, sau abdic. N-am cum să aleg o cale de mijloc.

În încăpere se lăsă tăcerea.

— Atunci ce facem? întrebă Adolin.

— Am luat o hotărâre, răspunse Dalinar. *Eu* am luat-o.

— Abdici sau ţii în continuare cont de năluciri, se răsti Adolin. În ambele cazuri, ne lăsăm conduşi de ele.

— Şi ai tu vreo soluţie mai bună? întrebă Dalinar. Te grăbeşti să te plângi, Adolin, pari să-ţi fi făcut din asta un obicei. Dar nu te văd oferind o alternativă acceptabilă.

— Ţi-am oferit una, ripostă Adolin. Nu da atenţie viziunilor şi mergi mai departe.

— Am spus că vreau o alternativă *acceptabilă!*

Cei doi se fixară cu privirea. Dalinar se silea să-şi controleze furia. El şi Adolin semănau prea mult, în prea multe privinţe. Se înţelegeau unul pe altul, iar asta le îngăduia să scormonească în locuri dureroase.

— Dar dacă am dovedi că viziunile sunt sau nu adevărate? întrebă Renarin.

Dalinar îi aruncă o privire.

— Ce?

— Ai spus că visele sunt foarte amănunţite, continuă Renarin aplecându-se înainte, cu mâinile strânse în faţă. Ce vezi, mai precis?

Dalinar şovăi, apoi bău restul vinului cu lăcomie. De data asta şi-ar fi dorit să fi avut îmbătătorul vin violet în locul celui portocaliu.

— Viziunile sunt adesea legate de Cavalerii Radianţi. La sfârşitul fiecăreia, cineva – cred că unul dintre Heralzi – îşi face apariţia şi-mi porunceşte să-i unesc pe înalţii prinţi din Alethkar.

În încăpere se lăsă tăcerea. Adolin părea tulburat, iar

Renarin se mulţumea să tacă.

— Azi am văzut Ziua Mârşăviei, continuă Dalinar. Radianţii şi-au abandonat Cristalele şi-au plecat. Armurile şi săbiile… au pălit, cumva, după ce au renunţat la ele. Un amănunt care pare foarte straniu, zise privindu-l pe Adolin. Dacă viziunile sunt doar născociri, atunci sunt mult mai deştept decât credeam cândva.

— Îţi aduci aminte de anumite lucruri pe care le-am putea verifica? întrebă Renarin. Nişte nume? Locurile în care se petreceau lucrurile acelea? Fapte pe care le-am putea găsi în cărţile de istorie?

— Am avut ultima viziune într-o fortăreaţă numită Piatra Înfierbântată, răspunse Dalinar.

— N-am auzit niciodată de ea, spuse Adolin.

— Fortăreaţa Piatra Înfierbântată, repetă Dalinar. În viziunea mea, în apropierea acesteia se purta un fel de război. Radianţii luptaseră în prima linie. S-au retras către această fortăreaţă şi şi-au lepădat Cristalele în faţa ei.

— Poate găsim ceva despre asta în istorie, zise Renarin. Fie o dovadă a existenţei acestei fortăreţe, fie a faptului că Radianţii au făcut ceea ce ai văzut tu. Pe urmă o să ştim, nu? O să ştim dacă visele sunt născociri sau adevăruri.

Dalinar se pomeni dând aprobator din cap. Nu-i trecuse niciodată prin minte să-şi dovedească adevărul viziunilor, în parte fiindcă presupusese, de la bun început, că erau reale. Iar când începuse să-şi pună întrebări, preferase să ascundă natura viziunilor sale, fără a mai vorbi despre ele… Dar dacă ar fi ştiut că vedea fapte care se petrecuseră cu adevărat… ei, cel puţin asta ar fi eliminat posibilitatea nebuniei. N-ar fi rezolvat totul, dar l-ar fi ajutat foarte mult.

— Nu ştiu, spuse Adolin, devenind mai sceptic. Tată, vorbeşti despre vremuri de dinaintea Hierocraţiei. O să

putem găsi ceva în cărţile de istorie?

— Există relatări din timpurile când au trăit Radianţii, zise Renarin. Nu sunt atât de îndepărtate ca Zilele Umbrei sau ca Epocile Heraldice. Am putea s-o întrebăm pe Jasnah. Nu cu asta se ocupă ea, ca veristitaliană?

Dalinar se uită la Adolin.

— S-ar părea că merită să-ncercăm, fiule.

— Poate, răspunse Adolin. Dar nu putem lua drept dovadă existenţa unui singur loc. S-ar putea să fi auzit de această fortăreaţă numită Piatra Înfierbântată şi s-o fi amestecat în nălucirile tale.

— Ei, aşa e, acceptă Renarin. Dar dacă tata vede simple închipuiri, atunci vom putea dovedi fără umbră de îndoială că anumite părţi nu sunt reale. Mi se pare imposibil să fi luat toate amănuntele pe care şi le imaginează din vreo poveste sau din însemnările istorice. În năluciri trebuie să existe şi lucruri care sunt pură închipuire.

Adolin dădu încet din cap.

— Păi… Ai dreptate, Renarin. Da, planul e bun.

— Trebuie s-o chemăm pe una dintre condeierele mele, spuse Dalinar. Ca să-i pot dicta viziunea cât o am proaspătă în minte.

— Da, încuviinţă Renarin. Cu cât avem mai multe amănunte, cu atât mai uşor ne va fi să dovedim adevărul – sau neadevărul – viziunilor.

Dalinar se strâmbă, lăsă pocalul deoparte şi se apropie de cei doi tineri. Se aşeză.

— Bine, dar de cine ar trebui să ne folosim ca să scrie ce dictez?

— Ai un număr foarte mare de condeiere, tată, zise Renarin.

— Şi oricare dintre ele e soţia sau fiica unuia dintre ofiţerii mei, ripostă Dalinar.

Cum ar fi putut să le explice? Pentru el era destul de dureros să-şi expună slăbiciunea în faţa propriilor fii. Moralul ofiţerilor ar fi putut să scadă dacă aflau ce anume vedea. Era posibil să vină o vreme în care să le dezvăluie totul oamenilor săi, dar trebuia să fie foarte prudent. Şi prefera să ştie el însuşi dacă era sau nu nebun înainte să le vorbească altora despre asta.

— Da, spuse Adolin dând din cap, pe când Renarin părea încă uluit. Înţeleg. Dar, tată, nu ne putem permite să aşteptăm întoarcerea lui Jasnah. E posibil să vină abia peste câteva luni.

— De acord, încuviinţă Dalinar, oftând; mai exista o posibilitate. Renarin, trimite un mesager la mătuşa ta Navani.

Adolin se uită la el, ridicându-şi o sprânceană.

— E o idee bună. Dar credeam că n-ai încredere în ea.

— Am, când trebuie să-şi ţină cuvântul, răspunse Dalinar, resemnat. Şi să păstreze un secret. I-am spus că am de gând să abdic şi n-a suflat nimănui nicio vorbă.

Navani se pricepea foarte bine să ascundă o taină. Mult mai bine decât femeile de la curtea lui. În ele avea încredere într-o anumită măsură, dar pentru păstrarea unui asemenea secret era nevoie de cineva de o rigurozitate extremă în vorbe şi în gânduri.

Şi acel cineva era Navani. Care avea probabil să găsească o cale de a-l manipula folosindu-se de cele aflate, dar cel puţin secretul n-avea s-ajungă la urechile oamenilor lui.

— Du-te, Renarin, spuse.

Fiul său dădu din cap şi se ridică. Se părea că-şi revenise din criză, îndreptându-se cu paşi siguri spre uşă. După plecarea lui, Adolin se apropie de Dalinar.

— Tată, ce-o să faci dacă se va dovedi că am dreptate, că

totul se petrece numai şi numai în mintea ta?

— O parte din mine îşi doreşte asta, răspunse înaltul prinţ, privind uşa care se închidea în urma lui Renarin. Mă tem de nebunie, dar cel puţin e ceva cunoscut, ceva căruia i se poate face faţă. O să las principatul pe mâinile tale şi o să plec la Kharbranth, să caut ajutor. Însă dacă toate acestea *nu* sunt năluciri, mă voi afla în faţa altei hotărâri. Trebuie s-accept ceea ce-mi spun, sau nu? Pentru Alethkar ar putea fi mai bine dacă s-ar dovedi că sunt nebun. Cel puţin totul ar fi mai simplu.

Adolin îi cântări spusele încruntat, cu fălcile strânse.

— Dar Sadeas? Cercetările lui par aproape încheiate. Ce facem?

Întrebarea era îndreptăţită. Disputa dintre tată şi fiu începuse pentru că primul se încredea în viziunile care-l priveau pe Sadeas.

„Uneşte-i!” Nu era doar o poruncă primită în viziunile sale. Fusese visul lui Gavilar. Un Alethkar unit. Oare Dalinar îşi lăsase visul – şi vinovăţia pe care-o simţea fiindcă nu fusese în stare să-şi salveze fratele – să-l poarte către născocirea unor motive supranaturale pentru strădaniile de îndeplinire a dorinţei fostului rege?

Se simţea nesigur. *Detesta* să se simtă nesigur.

— Bine, spuse. Te las să ne pregăteşti pentru tot ce poate fi mai rău, în caz că Sadeas face vreo mişcare împotriva noastră. Anunţă ofiţerii şi cheamă înapoi companiile trimise să patruleze în căutarea tâlharilor. Dacă Sadeas mă denunţă, susţinând că am încercat să-l ucid pe Elhokar, blocăm intrările în tabără şi dăm alarma. N-am de gând să-l las să mă ducă la execuţie.

Adolin păru să se simtă uşurat.

— Mulţumesc, tată.

— Sper că nu se va ajunge la asta, fiule, adăugă Dalinar.

În clipa în care eu şi Sadeas vom intra cu adevărat în război, Alethkarul, ca naţiune, se va nărui. Principatele noastre, al meu şi al lui, îl sprijină pe rege şi, dacă noi ne certăm, ceilalţi vor alege una dintre tabere sau vor porni propriile războaie.

Adolin dădu din cap, însă Dalinar se lăsă pe spătarul scaunului, neliniştit. „Îmi pare rău”, îi spuse în gând acelei forţe care îi trimitea viziunile, oricare ar fi fost ea. „Dar trebuie să fiu prevăzător.”

Într-un fel, pentru el părea să fie vorba de o a doua verificare. Viziunile îi spuseseră să se-ncreadă în Sadeas. Ei bine, urma să vadă ce avea să se întâmple.

— ... şi apoi totul a pălit, spuse Dalinar. Pe urmă m-am trezit înapoi, aici.

Navani ridică trestia cu care scrisese, părând dusă pe gânduri. El n-avusese nevoie de prea mult timp ca să-şi povestească întreaga viziune. Iar ea scrisese cu îndemânare, notând toate amănuntele şi ştiind când să-l îndemne să ofere mai multe. Nu spusese nimic despre cât de ciudată era cererea lui, nici nu păruse amuzată fiindcă dorea să-şi dicteze una dintre năluciri. Fusese eficientă şi atentă. Acum stătea la masa de scris, cu părul adunat în bucle prinse cu patru agrafe. Rochia ei roşie se potrivea cu fardul roşu de pe buze, iar în ochii violeţi i se citea curiozitatea.

„Părinte al Furtunii, dar e de-a dreptul frumoasă!” îşi zise Dalinar.

— Ei? întrebă Adolin.

Stătea în picioare, sprijinit de uşa încăperii. Renarin plecase s-adune rapoarte despre stricăciunile pricinuite de marea furtună. Tânărul trebuia să se deprindă cu acest gen de activităţi.

Navani îşi ridică o sprânceană.
— Ce-a fost asta, Adolin?
— Ce părere ai, mătuşă?
— N-am auzit niciodată nici de aceste locuri, nici de astfel de întâmplări, răspunse ea. Dar cred că nu vă aşteptaţi să ştiu ceva despre ele. Parcă ziceaţi că vreţi să iau legătura cu Jasnah, nu-i aşa?
— Aşa e, recunoscu Adolin. Dar sunt sigur că ai ajuns la o concluzie.
— Îmi păstrez părerile pentru mine, dragule, zise ea, ridicându-se şi împăturind hârtia pe care-o ţinea cu mâna interzisă.
Apoi zâmbi, se apropie de Adolin şi îl bătu pe umăr.
— Să vedem ce are Jasnah de spus înainte de a trage noi concluziile, da?
— Cred că da, răspunse el.
În voce i se simţea dezamăgirea.
— Ieri am stat de vorbă cu tânăra ta prietenă, îi spuse Navani. Danlan, aşa o cheamă, nu? Cred că ai făcut o alegere înţeleaptă. Fata asta chiar gândeşte.
Adolin deveni atent.
— Îţi place?
— Destul de mult. Şi-am mai descoperit că-i plac la nebunie pepenii avra. Ştiai?
— De fapt, nu.
— Bun. N-aş fi fost încântată dacă n-aş fi trudit atâta să găsesc ceva cu care i-ai putea face plăcere numai ca să aflu că ştiai deja. Când veneam încoace, mi-am îngăduit să cumpăr un coş cu pepeni. O să-i găseşti în anticameră, în paza unui soldat plictisit, care nu pare să aibă o misiune importantă. Dac-o să-i faci fetei o vizită în după-amiaza asta, luându-i cu tine, cred c-o să fii foarte bine primit.
Adolin şovăi. Ştia, probabil, că Navani voia să-i abată

atenţia, ca să nu-şi mai facă griji pentru Dalinar. Totuşi se destinse şi începu să zâmbească.

— Ei, ţinând seama de cele petrecute în ultima vreme, asta ar fi o schimbare plăcută.

— Aşa m-am gândit şi eu, spuse Navani. Te sfătuiesc s-o faci cât mai curând; pepenii sunt foarte copţi. În plus, vreau să vorbesc cu tatăl tău.

Adolin o sărută pe obraz.

— Mulţumesc, Mashala.

Ei îi îngăduia lucruri pe care nu le tolera la alţii; lângă mătuşa lui preferată, aproape că se simţea iar copil. Zâmbetul i se lăţi când se îndrepta spre uşă.

Dalinar se trezi zâmbind, la rândul lui. Navani îi cunoştea bine fiul. Însă zâmbetul îi pieri repede când îşi dădu seama că plecarea tânărului îl lăsa singur cu ea. Se ridică în picioare.

— Ce voiai să mă-ntrebi?

— N-am spus că vreau să te-ntreb ceva, Dalinar. Voiam doar să stăm de vorbă. La urma urmelor, suntem rude. Petrecem prea puţin timp împreună.

— Dacă vrei să stăm de vorbă, o s-aduc câţiva oşteni să ne ţină companie.

Dalinar aruncă o privire spre anticameră. Adolin închisese uşa din celălalt capăt, astfel încât el nu putea să-şi vadă soldaţii din gardă, iar aceştia, la rândul lor, nu-l puteau vedea.

— Dalinar, zise ea, apropiindu-se. Asta ar însemna că n-a avut niciun rost să-l trimit pe Adolin în altă parte. Voiam să fim puţin singuri.

El îşi dădu seama că se crispase.

— Ar trebui să pleci.

— Chiar trebuie?

— Da. Lumea o să creadă că facem ceva necuviincios. O

să-nceapă să vorbească.

— Sugerezi că *s-ar putea* întâmpla ceva lipsit de cuviinţă? întrebă Navani, aproape cu înflăcărarea unei fetişcane.

— Navani, eşti *sora* mea.

— Nu suntem rude de sânge, ripostă ea. În anumite regate, unirea noastră ar fi cerută de tradiţii, de vreme ce fratele tău a murit.

— Nu suntem în alte ţări. Ăsta e Alethkarul. Există nişte reguli.

— Înţeleg, spuse ea, continuând să se apropie încet de el. Şi ce-o să faci dacă nu plec? O să strigi după ajutor? O să pui să fiu târâtă afară?

— Navani, spuse el cu voce chinuită. Te rog. N-o face din nou. Sunt obosit.

— Minunat. Aşa o să capăt mai uşor ceea ce vreau.

El închise ochii. „Nu pot s-o fac acum." Viziunea, cearta cu Adolin, propriile sentimente nelămurite… Nu mai ştia ce să creadă.

Verificarea viziunilor era o idee bună, dar nu putea să spulbere descumpănirea de care se simţea cuprins neştiind ce avea de făcut în continuare. Îi plăcea să ia decizii şi să le respecte. Nu putea face asta.

Întreaga situaţie îl sâcâia.

— Îţi mulţumesc fiindcă ai scris şi fiindcă eşti de acord să ţii totul sub tăcere, spuse deschizând ochii. Dar *acum* chiar trebuie să-ţi cer să pleci, Navani.

— Of, Dalinar, spuse ea încet.

Era destul de aproape ca să-i poată simţi parfumul. Părinte al Furtunii, şi ce frumoasă era! La vederea ei, gândul îi zbura la zile demult apuse, când o dorise cu atâta tărie, încât aproape că ajunsese să-l urască pe Gavilar pentru că-i dobândise dragostea.

— Nu te poţi destinde, măcar pentru scurt timp? îl întrebă ea.

— Regulile…

— Toţi ceilalţi…

— Eu nu pot fi toţi ceilalţi! spuse Dalinar, mai tăios decât ar fi vrut. Ce sunt eu, Navani, dacă nesocotesc legile şi morala noastră? Ceilalţi înalţi prinţi şi ochi-luminoşi merită să fie învinuiţi pentru ceea ce fac, iar eu am avut grijă s-o afle. Dacă mă lepăd de principiile mele, devin mult mai rău decât ei. Un ipocrit!

Ea încremeni.

— Te rog, continuă el, încordat. Pleacă. Nu mă provoca tocmai azi.

Ea şovăi, apoi părăsi încăperea fără să mai adauge nimic.

N-avea să ştie nicicând cât de mult îşi dorise Dalinar s-o audă obiectând din nou. În starea lui, probabil că n-ar fi fost în stare s-o mai contrazică. Uşa odată închisă, se aşeză pe scaun, răsuflând prelung.

„Atotputernicule din ceruri, te rog, îngăduie-mi doar să ştiu ce am de făcut”, îşi zise el.

53
DUNNY

„Trebuie să-l ridice, să ridice titlul căzut! Turnul, coroana şi suliţa!”

Datat vevahach 1173, cu 8 secunde înainte de moarte. Subiect: o prostituată. Antecedente necunoscute.

Ascuţit ca briciul, vârful unei săgeţi se înfipse cu un pocnet în lemn, lângă capul lui Kaladin. El simţi cum sângele cald i se scurgea din tăietura de pe obraz, prelingându-i-se de-a lungul feţei, amestecându-i-se cu sudoarea şi picurându-i de pe bărbie.

— Nu şovăiţi! strigă, alergând pe terenul denivelat, cu greutatea familiară a podului pe umeri.

În apropiere – chiar în faţă, mai la stânga – Podul Douăzeci se clătină violent, pentru că patru oameni aflaţi în faţă fuseseră doborâţi de săgeţi, iar podarii din spate se împiedicau de leşurile lor.

Arcaşii parshendi stăteau în genunchi pe partea cealaltă a spărturii, cântând netulburaţi, în ciuda grindinei de săgeţi pornite dinspre trupele lui Sadeas. Ochii lor negri păreau cioburi de obsidian. Fără nicio urmă de alb. Doar negrul opac. În asemenea momente – ascultând strigătele, ţipetele, zbieretele şi urletele – Kaladin îi ura pe parshendi la fel de mult ca pe Sadeas sau pe Amaram. Cum puteau să cânte în timp ce ucideau?

Parshendii din faţa echipei lui îşi încordară arcurile şi ţintiră. Kaladin ţipă la ei, simţindu-se cuprins de un straniu val de putere când porniseră săgeţile.

Cozile de lemn zbârnâiră prin aer, într-un val aproape

compact. Zece săgeţi se înfipseră în pod, lângă capul lui Kaladin, făcând întreaga construcţie să se clatine sub forţa izbiturii şi azvârlind peste tot aşchii de lemn. Dar niciuna nu intră în carne.

Dincolo de spărtură, mai mulţi parshendi îşi lăsară arcurile jos, întrerupându-şi cântecul. Privirile de pe feţele lor demonice erau stupefiate.

— Jos! strigă Kaladin când echipa ajunse la spărtură.

În locul acela pământul era tare, acoperit cu muguri-de-stâncă. El călcă pe lujerul unei plante, făcând-o să se retragă. Podarii îşi săltară podul de pe umeri, apoi se dădură cu dibăcie la o parte, coborându-l pe pământ. Alte şaisprezece echipe se aliniară lângă ei, lăsându-şi jos podurile. În urmă, cavaleria grea a lui Sadeas traversa platoul către ei, în tunet de copite.

Parshendii traseră iarăşi.

Kaladin scrâşni din dinţi, împingând cu toată greutatea trupului său una dintre barele laterale de lemn ca să ajute la împingerea podului masiv peste spărtură. Asta era partea pe care-o ura cel mai tare; podarii se aflau în bătaia săgeţilor mai mult ca oricând.

Arcaşii lui Sadeas continuau să tragă, trecând la un atac concentrat, distrugător, menit să-i forţeze pe parshendi să se retragă. Ca întotdeauna, arcaşilor nu părea să le pese dacă nimereau şi nişte podari, aşa că mai multe săgeţi de-ale lor şuierară periculos de aproape de Kaladin. El continuă să împingă – asudând şi sângerând –, străfulgerat de mândria pe care-o simţea pentru Podul Patru. Începeau deja să se poarte ca nişte luptători, păşind cu agilitate şi mişcându-se astfel încât nu puteau deveni ţinte uşoare pentru săgeţile duşmane. Oare Gaz sau oamenii lui Sadeas aveau să observe?

Podul fu aşezat la locul lui cu o bufnitură şi Kaladin le

strigă celorlalţi să se retragă. Podarii se grăbiră să se dea deoparte, strecurându-se printre săgeţile negre şi groase ale parshendilor şi printre cele mai uşoare, cu pene verzi, ale alethilor. Moash şi Pietroi se săltară pe pod şi îl traversară, sărind apoi jos, lângă Kaladin. Alţii se împrăştiară în spatele podului, ferindu-se de cavaleria pornită la atac.

Kaladin mai rămase locului, făcându-le oamenilor săi semn să plece din calea armatei. Odată ce-i văzu pe toţi scăpaţi, aruncă o privire în urmă, către podul care avea acum atâtea săgeţi înfipte în el, încât părea plin de ţepi. Nu căzuse nici măcar un om. Un miracol. Se-ntoarse, gata să fugă…

De cealaltă parte a podului, cineva se împletici. Era Dunny. Din umărul tânărului podar ieşea o săgeată cu pene albe şi verzi. Privea cu ochi mari, năuciţi.

Kaladin înjură şi alergă înapoi. N-apucă să facă doi paşi, că o săgeată cu coada neagră îl nimeri pe Dunny din partea opusă. Tânărul căzu pe pod, cu sângele ţâşnindu-i pe lemnul întunecat.

Caii nu-şi încetiniră galopul. Înnebunit, Kaladin ajunse la marginea podului, dar ceva îl trase înapoi. Pe umerii lui erau mâinile cuiva. Se împletici, se răsuci şi dădu cu ochii de Moash. Mârâi, încercând să-l dea la o parte, dar – folosind o mişcare învăţată chiar de la el – celălalt podar îl smuci într-o parte, punându-i piedică. Moash se azvârli apoi la pământ, ţinându-l pe Kaladin în vreme ce cavaleria grea traversa podul cu copitele cailor bubuind şi cu săgeţile duşmane frângându-se de armurile argintii.

Bucăţi din săgeţile rupte se împrăştiară pe pământ. Kaladin se zbătu o clipă, apoi cedă şi rămase nemişcat.

— E mort, spuse Moash cu brutalitate. N-ai fi putut face nimic. Îmi pare rău.

N-ai fi putut face nimic…

„Nu pot face nimic. Părinte al Furtunii, de ce nu-i pot salva?”

Podul nu se mai clătina; cavaleria se năpustea acum asupra parshendilor, zdrobindu-i şi făcându-le loc pedestraşilor, care traversară în urma ei, în zăngănit de arme. Cavaleriştii aveau să se retragă după ce pedestraşii câştigau teren, caii fiind prea valoroşi ca să fie puşi în primejdie într-o luptă prelungită.

„Da”, îşi spuse Kaladin. „Gândeşte-te la tactici. Gândeşte-te la luptă. Nu te gândi la Dunny.”

Îl împinse pe Moash într-o parte şi se ridică. Leşul lui Dunny era atât de mutilat, încât devenise de nerecunoscut. Kaladin îşi încleştă fălcile, se întoarse cu spatele şi se îndepărtă fără să privească înapoi. Trecu pe lângă podarii care priveau şi se opri pe buza spărturii, ducându-şi mâinile la spate şi apucându-se cu ele de antebraţe, în timp ce-şi ţinea tălpile depărtate. Nu era periculos, atâta vreme cât se ţinea la distanţă de pod. Parshendi îşi lăsaseră arcurile deoparte şi se retrăgeau. Pupa era o movilă de piatră ovală şi impunătoare, aflată în stânga, pe partea cealaltă a platoului.

Kaladin voia să se uite. Îl ajuta să gândească precum un soldat şi, gândind astfel, îi era mai uşor să treacă peste moartea celor de lângă el. Ceilalţi podari se apropiară cu prudenţă şi se adunară în jurul lui, adoptând poziţia „pe loc repaus”. Li se alătură chiar şi Shen, parshul, imitându-i tăcut pe ceilalţi. Până atunci luase parte la toate podalergările fără să se plângă. Nu refuza să mărşăluiască împotriva celor din neamul lui; nu încerca să saboteze atacul. Gaz era dezamăgit, însă Kaladin nu era surprins. Îi cunoştea bine pe parshi. În afara celor aflaţi dincolo de spărtură.

Privea fix lupta, dar îi venea greu să se concentreze asupra tacticilor. Moartea lui Dunny îl mâhnise prea tare. Băietanul fusese un prieten, unul dintre primii care-l sprijiniseră, unul dintre cei mai buni podari.

Fiecare podar mort îi aducea cu un pas mai aproape de dezastru. Erau necesare mai multe săptămâni ca să antreneze un om aşa cum trebuia. Aveau să piardă jumătate din oameni – dacă nu chiar mai mulţi – înainte de a fi cât de cât pregătiţi de luptă. Situaţia nu era mulţumitoare.

„Ei, va trebui să găseşti o cale de îmbunătăţire a lucrurilor”, îşi zise. Luase o hotărâre şi disperarea nu-şi avea locul. Disperarea era un lux.

Ieşi din poziţia de repaus şi se îndepărtă furios de spărtură. Ceilalţi podari se întoarseră şi se uitară în urma lui, surprinşi. În ultima vreme se obişnuise să privească astfel întreaga luptă. Soldaţii lui Sadeas observaseră. Mulţi erau de părere că o astfel de purtare, la nişte simpli podari, era inacceptabilă. Însă câţiva păreau să respecte Podul Patru tocmai pentru asta. Kaladin ştia că se vorbea despre el fiindcă îi supravieţuise furtunii; nu era nicio îndoială că el însuşi dădea motive să se vorbească şi mai mult.

Echipa Podului Patru îl urmă şi el o conduse în partea opusă a platoului stâncos. Îşi impuse să nu se mai uite la cadavrul strivit şi mutilat de pe pod. Dunny fusese singurul podar care mai păstra un grăunte de inocenţă. Şi era mort, călcat în picioare de Sadeas, lovit de săgeţile trase din ambele părţi. Ignorat, uitat, abandonat.

Kaladin nu mai putea face nimic pentru el. În schimb, se îndreptă către locul unde, pe un petic de piatră netedă, zăceau istoviţi oamenii din echipa Podului Opt. Îşi amintea că după primele lui podalergări zăcuse la fel. Acum abia

dacă simţea o vagă oboseală.

Ca de obicei, celelalte echipe de podari se retrăgeau, lăsându-şi răniţii în urmă. Un amărât de la Podul Opt se târa spre ai lui, cu coapsa străpunsă de o săgeată. Kaladin se apropie de el. Avea pielea de un cafeniu întunecat şi ochii căprui, iar părul negru şi des era dat peste cap şi împletit într-o coadă lungă. În jurul îi mişunau durerospreni. Se uită în sus când îl zări pe Kaladin şi pe ceilalţi deasupra lui.

— Nu te mişca, îi spuse Kaladin cu blândeţe, îngenunchind şi răsucindu-l ca să se uite mai bine la coapsa rănită.

Îi apăsă rana încet, chibzuind.

— Teft, o s-avem nevoie de foc. Scoate iasca ta. Pietroi, mai ai acul şi firele mele? Îmi vor trebui. Unde-i Lopen, cu apa?

Oamenii Podului Patru tăceau. Kaladin îşi ridică privirea de la rănitul năucit.

— Kaladin, spuse Pietroi, ştii cum ne-au tratat celelalte echipe de podari.

— Nu-mi pasă, răspunse el.

— Nu ne-au mai rămas bani, zise Drehy. Chiar dacă punem la un loc tot ce câştigăm, abia ne-ajung banii ca să luăm bandaje pentru oamenii noştri.

— Nu-mi pasă.

— Dacă ne ocupăm de răniţii din alte echipe – adăugă Drehy, clătinând din capul lui blond – va trebui să-i hrănim, să-i îngrijim…

— O să găsim o cale, spuse Kaladin.

— Eu… începu Pietroi.

— Lua-v-ar furtuna! se răsti Kaladin, ridicându-se şi arătându-le platoul cu o mişcare a mâinii.

Trupurile podarilor zăceau împrăştiate, neluate în

seamă.

— Uitaţi-vă! Cui îi pasă de ei? În niciun caz lui Sadeas. Nici podarilor din echipele lor. Mă-ndoiesc şi că însăşi Heralzii îşi îndreaptă vreun gând către ei. N-o să stau aici, privind, în vreme ce-n spatele meu mor oameni. Trebuie să fim mai buni! Nu ne putem uita în altă parte, ca ochi-luminoşii, prefăcându-ne că nu vedem. Omul ăsta e unul dintre noi. Aşa cum a fost Dunny. Ochi-luminoşii vorbesc despre onoare. Spun vorbe goale despre nobleţea lor. Ei bine, de când mă ştiu am cunoscut un singur bărbat care era un adevărat om de onoare. Un chirurg care ajuta pe toată lumea, chiar şi pe cei care-l urau. Ei, o să le-arătăm lui Gaz, lui Sadeas, lui Hashal – şi oricărei alte brute neghioabe care o să se ostenească să se uite – ce-am învăţat de la chirurgul ăla. Acum treceţi la treabă şi *nu vă mai văicăriţi!*

Echipa Podului Patru îl privi cu ochi mari şi ruşinaţi, apoi se puse brusc în mişcare. Teft organiză un grup de triere, trimiţând câţiva oameni să caute podari răniţi, iar pe alţii s-adune scoarţă de muguri-de-stâncă pentru foc. Lopen şi Dabbid se grăbiră să-şi aducă targa.

Kaladin îngenunche şi pipăi piciorul rănitului, verificând cât de repede se scurgea sângele şi dându-şi seama că rana nu trebuia cauterizată. Rupse săgeata şi şterse rana cu nişte mucus de cochilie conică, amorţind astfel locul. Pe urmă trase săgeata, smulgându-i rănitului un geamăt, şi-şi folosi propria rezervă de bandaje ca să lege rana.

— Apasă bandajul cu mâinile, îi spuse omului. Şi nu te sprijini pe picior. Vin să văd cum îţi este înainte de-a ne întoarce în tabără.

— Cum…? începu rănitul.

N-avea nici urmă de accent. Din cauza pielii întunecate, Kaladin se aşteptase să fie azish.

— Cum să merg înapoi dacă nu mă pot sprijini pe picior?

— Te cărăm noi, răspunse Kaladin.

Omul îşi ridică privirea, evident şocat.

— Eu… zise el, cu lacrimi în ochi. Îţi mulţumesc.

Kaladin dădu scurt din cap, apoi se întoarse, căci Pietroi şi Moash veneau cu un alt rănit. Focul lui Teft se înteţea, răspândind un iz înţepător de mugure-de-stâncă umed. Nou-venitul era lovit la cap şi avea o tăietură lungă în braţ. Kaladin întinse mâna după firele pentru cusut.

— Kaladin, flăcăule, zise Teft cu voce blândă, întinzându-i firele şi îngenunchind. Nu, nu lua asta drept văicăreală, fiindcă nu e. Dar câţi oameni putem căra de fapt înapoi?

— Am mai dus trei, răspunse Kaladin. Legaţi deasupra podului. Fac prinsoare că putem pune încă trei, plus unul în targa pentru apă.

— Şi dacă avem mai mult de şapte?

— Dacă-i bandajăm bine, unii ar putea fi în stare să meargă.

— Şi dacă sunt totuşi mai mulţi?

— Dar-ar furtuna, Teft! spuse Kaladin, începând să coasă. Ducem câţi putem şi ne-ntoarcem cu podul, ca să-i luăm pe cei rămaşi în urmă. Îl aducem pe Gaz cu noi, dacă soldaţilor o să le fie teamă că vrem să fugim.

Teft nu mai zise nimic, iar Kaladin se pregăti să-i spulbere neîncrederea. Dar soldatul cărunt zâmbi. Ba chiar părea să aibă ochii puţin umezi.

— Pe răsuflarea lui Kelek! E adevărat. Nu m-am gândit niciodată…

Kaladin se încruntă, ridicându-şi privirea spre el şi apăsând rana cu o mână ca să oprească sângerarea.

— Ce-a fost asta?

— O, nimic, zise Teft şi se strâmbă. Înapoi, la treabă! Flăcăul ăsta are nevoie de tine.

Kaladin începu să coasă.

— Mai ţii o pungă plină cu sfere la tine, cum ţi-am spus? îl întrebă Teft.

— Nu le pot lăsa în baracă. Dar vom fi în curând nevoiţi să le cheltuim.

— N-o să faci aşa ceva, zise Teft. Sferele alea aduc noroc, m-ai înţeles? Ia-le mereu cu tine şi ai grijă să fie întotdeauna impregnate.

Kaladin oftă.

— Cred că e ceva în neregulă cu astea de-acum. Nu păstrează Lumina de Furtună. Se înnegurează după numai câteva zile, de fiecare dată. Poate că e ceva legat de Câmpiile Sfărâmate. Li s-a întâmplat şi altor podari.

— O ciudăţenie, spuse Teft, frecându-şi bărbia. Azi, la sosire, ne-a mers rău. Au căzut trei poduri. Au murit o grămadă de podari. E interesant că noi n-am pierdut pe nimeni.

— L-am pierdut pe Dunny.

— Dar nu în momentul sosirii. Tu alergi întotdeauna în faţă şi săgeţile par să te ocolească mereu. Ciudat, nu?

Kaladin îşi ridică din nou privirea, încruntându-se.

— Ce tot spui, Teft?

— Nimic. Vezi-ţi de cusut! De câte ori trebuie să-ţi spun?

Kaladin îşi ridică o sprânceană, dar îşi reluă munca.

Teft se purta ciudat în ultima vreme. Să fi fost din cauza oboselii? O mulţime de oameni erau superstiţioşi în privinţa sferelor şi a Luminii de Furtună.

Pietroi şi echipa lui aduseră încă trei răniţi, spunând că numai atâţia găsiseră. Podarii căzuţi sfârşeau adesea asemenea lui Dunny, fiind călcaţi în picioare. Ei, cel puţin Podul Patru nu trebuia să facă un drum în plus, ca să se întoarcă pe platou.

Cei trei fuseseră grav răniţi de săgeţi şi Kaladin îl lăsă

pe bărbatul cu braţul crestat să se ocupe de ei, după ce-l învăţă pe Cikatrice cum să apese pe rana pe care n-o terminase de cusut. Teft încălzi un pumnal pentru cauterizare; evident, nou-veniţii pierduseră o grămadă de sânge. Unul dintre ei probabil că n-avea să supravieţuiască.

„O atât de mare parte a lumii e în război”, se gândi în timp ce muncea. Visul lui scosese în evidenţă lucruri despre care alţii vorbeau deja. Crescând în îndepărtata Vatră-de-Piatră, Kaladin nu ştiuse cât de norocos era oraşul lui fiindcă fusese ferit de lupte.

Întreaga lume era în război şi el se străduia să salveze câţiva podari săraci lipiţi. Cât bine făcea astfel? Şi totuşi, continuă să ardă carnea, să coasă, să salveze vieţi, aşa cum îl învăţase tatăl lui. Începea să înţeleagă acel sentiment al inutilităţii pe care-l desluşise în ochii lui Lirin în nopţile întunecoase când îşi bea vinul de unul singur.

„Încerci să faci pentru alţii ceea ce n-ai putut să faci pentru Dunny”, îşi spuse. „Ajutându-i pe ei nu-l aduci pe el înapoi.”

Îl pierdu pe rănitul despre care bănuise că avea să moară, dar îi salvă pe ceilalţi patru, iar cel lovit la cap începea să se trezească. Kaladin se aşeză din nou în genunchi, obosit, cu mâinile pline de sânge. Şi le spălă turnându-şi apă din burdufurile lui Lopen, apoi îşi ridică mâna, aducându-şi în sfârşit aminte de rana din obrazul lui tăiat de săgeată.

Şi înlemni. Îşi pipăi pielea, dar nu descoperi rana. Simţise sânge pe obraz şi pe bărbie. Doar simţise săgeata tăindu-l, nu-i aşa?

Se ridică în picioare, străbătut de un fior, şi-şi duse mâna la frunte. Ce se petrecea?

Cineva se opri lângă el. Pe faţa acum bărbierită a lui

Moash se vedea o cicatrice palidă, întinzându-se de-a lungul bărbiei. Îl studie pe Kaladin.

— Cât despre Dunny…

— Ai avut dreptate să faci ce-ai făcut, zise Kaladin. Probabil că mi-ai salvat viaţa. Mulţumesc.

Moash dădu încet din cap. Se întoarse să se uite la cei patru bărbaţi răniţi. Lopen şi Dabbid le dădeau apă şi-i întrebau cum îi cheamă.

— M-am înşelat în privinţa ta, spuse Moash pe neaşteptate, întinzându-i mâna lui Kaladin.

El i-o luă, şovăind.

— Mulţumesc.

— Eşti un prost şi un instigator, dar eşti sincer, zise Moash, chicotind pentru sine. Dac-o să fim ucişi din cauza ta, n-o s-o faci dinadins. Ceea ce nu pot spune despre alţii, sub care am slujit. Oricum, să-i pregătim pe oamenii ăştia de plecare.

54
PĂSĂRITOR

„Poverile duse de nouă oameni au devenit ale mele. De ce trebuie să port eu nebunia tuturor? Oh, Atotputernicule, eliberează-mă!”

Datată palaheses 1173, cu un număr necunoscut de secunde înainte de moarte. Subiect: un ochi-luminoşi bogat. Mostră culeasă la mâna a doua.

Aerul rece al nopţii părea să fie o ameninţare a nu prea îndepărtatei sosiri a iernii. Peste pantaloni şi cămaşă, Dalinar purta o haină de uniformă groasă şi lungă. Se încheia, ţeapănă, cu nasturi care urcau până la piept şi apoi către gât şi era mai lungă în spate şi în părţi, ajungându-i până la glezne şi curgând din talie ca o mantie. Mai demult ar fi putut fi purtată cu o takama, dar lui Dalinar nu-i plăcuseră niciodată hainele care semănau cu nişte fuste.

Uniforma n-avea legătură nici cu moda, nici cu tradiţia, rolul ei fiind doar acela de a-l face uşor de recunoscut pentru cei care-l urmau. În privinţa celorlalţi ochi-luminoşi, aproape că nu şi-ar fi făcut probleme dacă fiecare şi-ar fi purtat măcar propriile culori.

Păşi pe insula de ospeţe a regelui. Pe margini, în locurile în care se aflau de obicei vasele cu jăratic, fuseseră aşezate, fiecare pe câte un suport separat, noile fabriale care dădeau căldură. Torentul dintre insule îşi domolise curgerea şi se prelingea alene; gheaţa din ţinuturile înalte nu se mai topea.

În seara aceea, la ospăţ se adunase puţină lume, dar

asta numai pe cele patru insule care nu erau ale regelui. Dacă se puteau apropia de Elhokar şi de înalţii prinţi, oamenii ar fi venit chiar şi la un festin desfăşurat în toiul unei mari furturi. Dalinar intră pe aleea centrală, iar privirea îi fu atrasă de Navani, care stătea aşezată Ia masa femeilor. Ea îşi feri ochii: probabil că încă îşi mai amintea cât de tăios îi vorbise la ultima lor întâlnire.

Cuget nu se afla la locul lui obişnuit, aruncându-le insulte celor sosiţi pe insula regelui; de fapt, nu se zărea nicăieri. „Nu e de mirare”, se gândi Dalinar. Lui Cuget nu-i plăcea să devină previzibil; la ultimele ospeţe stătuse pe piedestalul lui, împărţind insulte. Probabil simţise că tactica aceea nu mai avea nimic de oferit.

Toţi ceilalţi nouă înalţi prinţi erau de faţă. De când îi refuzaseră propunerea de a lupta împreună, îl tratau pe Dalinar cu răceală. Ca şi cum propunerea în sine i-ar fi jignit. Ochi-luminoşii de rang mai mic încheiau alianţe, dar înalţii prinţi erau asemenea regilor înşişi. Ceilalţi le erau rivali şi trebuiau ţinuţi la o oarecare distanţă.

Dalinar trimise un servitor să-i aducă mâncarea şi se aşeză la masă. Ascultase rapoartele companiilor rechemate, iar asta îl întârziase, aşa că sosise printre ultimii. Aproape toţi ceilalţi se adunaseră în grupuri. În dreapta, înconjurată de mai mulţi privitori, fiica unui ofiţer cânta la flaut o melodie lină. În stânga, trei femei îşi scoseseră blocurile cu schiţe şi desenau acelaşi bărbat. Despre femei se ştia că se provocau adesea una pe alta, asemenea Cristalpurtătorilor, numai că nu foloseau cuvântul duel. Era întotdeauna vorba de „întreceri prieteneşti” sau de „jocuri ale talentului”.

Mâncarea lui Dalinar sosi: era stagm – un tubercul maroniu, care creştea în bălţile adânci –, aburind pe un stat de tallew fiert. Grăunţele fuseseră lăsate să se umfle

în apă şi toată mâncarea era îmbibată cu un sos cafeniu, gros şi piperat. El îşi scoase cuţitul şi tăie o felie rotundă dintr-un capăt al stagmului. Cu acelaşi cuţit întinse tallew pe deasupra acesteia, apoi o prinse între două degete şi începu să mănânce. În seara aceea, mâncarea era şi condimentată, şi fierbinte, probabil din cauza frigului; când o mesteca, savoarea ei îi umplea gura, iar aburul înălţat din farfurie îi înceţoşa aerul din faţa ochilor.

Până în momentul acela, Jasnah nu dăduse încă niciun răspuns legat de viziunea lui, dar Navani pretindea că ar fi putut afla şi ea câte ceva, descurcându-se de una singură. Era ea însăşi o erudită renumită, deşi o preocupau mai ales fabrialele. Aruncă o privire spre ea. Fusese un idiot s-o ofenseze în felul acela? Asta avea s-o facă să folosească împotriva lui ceea ce aflase despre viziuni?

„Nu”, îşi zise. „Nu s-ar coborî până la o asemenea josnicie.” Navani părea să ţină la el cu adevărat, deşi afecţiunea ei era contra bunei-cuviinţe.

Scaunele din jurul lui rămăseseră goale. Devenea un paria, mai întâi fiindcă vorbea despre Legile Războinicilor, apoi fiindcă încercase să-i facă pe înalţii prinţi să lupte alături de el şi, în final, din pricina cercetărilor lui Sadeas. Îngrijorarea lui Adolin nu era deloc surprinzătoare.

Pe locul de lângă el se strecură pe neaşteptate un bărbat înfăşurat într-o mantie neagră, care-l apăra de frig. Nu era unul dintre înalţii prinţi. Cine-ar fi cutezat…?

Nou-venitul îşi lăsă gluga în jos, dezvăluind profilul acvilin al lui Cuget. Era numai linii drepte şi unghiuri înguste, cu nasul şi bărbia ascuţite, cu sprâncenele delicate şi ochii pătrunzători. Dalinar oftă, aşteptând inevitabilul şuvoi de glume muşcătoare, prea inteligente.

Însă Cuget nu scoase nicio vorbă. Studia mulţimea cu o expresie încordată.

„Da”, îşi spuse Dalinar. „Adolin are dreptate şi în privinţa lui.” El unul îl judecase, în trecut, cu prea multă asprime. Nu era un bufon de felul unora dintre predecesorii săi. Cuget continuă să tacă şi Dalinar se gândi că, poate, renghiul ales pentru noaptea aceea era să se aşeze pur şi simplu lângă anumiţi oameni ca să-i enerveze. Nu era cine ştie ce farsă, dar lui Dalinar îi scăpa adesea scopul urmărit de Cuget. Îşi îndreptă din nou atenţia asupra mâncării.

— Se schimbă vântul, şopti Cuget.

Dalinar se uită la el.

Cuget îşi strânse pleoapele şi cercetă cerul nopţii.

— A început deja de câteva luni. Un vârtej. Îşi schimbă direcţia, se învolburează, suflarea lui ne învârteşte. Ca o lume rotitoare, dar n-o putem vedea, fiindcă suntem într-o prea mare măsură o parte din ea însăşi.

— Lume rotitoare. Ce prostie mai e şi asta?

— Prostia oamenilor cărora le pasă, Dalinar. Şi inteligenţa sclipitoare a celor care nu se sinchisesc. Aceştia din urmă depind de cei dintâi – dar îi şi asupresc – pe când cei dintâi îi înţeleg greşit pe ceilalţi, sperând că seamănă mai mult cu ei. Şi toate jocurile lor ne fură timpul. Secundă după secundă.

— Cuget, zise oftând Dalinar. În seara asta nu mă simt în stare să pricep aşa ceva. Îmi pare rău dacă intenţia ta îmi scapă, dar n-am idee ce vrei să spui.

— Ştiu, zise Cuget, apoi îl privi drept în faţă. Adonalsium.

Dalinar se încruntă mai tare.

— Ce?

Cuget îi studie chipul.

— Ai mai auzit vreodată cuvântul ăsta, Dalinar?

— Ado… Cum?

— Nimic, răspunse Cuget; părea preocupat, aşa cum nu-i stătea de obicei în fire. Prostii. Tâmpenii. Tiflanmierle. Nu e bizar că-n aceste cuvinte păsăreşti sunt uneori sunete din alte cuvinte, care-au fost ciopârţite-n bucăţi, luate apoi separat şi cusute alături de alte bucăţi – şi, în acelaşi timp, sună cu totul altfel?

Dalinar se încruntă iarăşi.

— Mă-ntreb dacă i-ai putea face asta unui om. Să-l desfaci, sentiment cu sentiment, fărâmă cu fărâmă, halcă de carne însângerată cu halcă de carne însângerată. Şi pe urmă să combini bucăţile în cu totul altceva, ca un dysian aimian? Dac-o să faci vreodată un astfel de om din bucăţi, Dalinar, să ai grijă să-l cheme Bolborositor, ca pe mine. Sau Păsăritor.

— Deci ăsta e numele tău? Numele tău adevărat?

— Nu, prietene, răspunse Cuget, ridicându-se. Mi-am abandonat adevăratul nume. Dar până la reîntâlnirea noastră, o să mă gândesc la unul deştept, pe care să-l foloseşti ca să mă strigi. Între timp, Cuget o să fie de-ajuns. Sau, dacă trebuie, îmi poţi spune Hoid. Ai grijă de tine; Sadeas are de gând să facă o dezvăluire la ospăţul ăsta, dar nu ştiu despre ce e vorba. Rămâi cu bine. Îmi pare rău că nu te-am insultat mai mult.

— Stai aşa, ce faci, pleci?

— Trebuie. Sper c-o să mă-ntorc. O s-o fac, dacă n-o să fiu ucis. Probabil c-o s-o fac oricum. Cere-i scuze nepotului tău în numele meu.

— N-o să fie încântat, spuse Dalinar. Ţine la tine.

— Da, e una dintre cele mai admirabile trăsături ale lui, spuse Cuget. Pe lângă asta, m-a plătit, m-a hrănit cu mâncarea lui scumpă şi mi-a dat ocazia să-mi bat joc de prietenii lui. Însă, din păcate, cosmerul e mai important decât mâncarea gratis. Ai grijă de tine, Dalinar. Viaţa

devine primejdioasă, iar tu te afli în mijlocul ei.

Cuget dădu din cap o singură dată, apoi se grăbi să se piardă în noapte. Îşi ridică gluga, iar Dalinar nu mai izbuti să-l distingă în întuneric.

Înaltul prinţ începu iar să mănânce. „Sadeas are de gând să facă o dezvăluire la ospăţul ăsta, dar nu ştiu despre ce e vorba.” Cuget se înşela rareori – deşi era aproape întotdeauna bizar. Oare chiar pleca într-adevăr, sau avea să fie tot în tabără în dimineaţa următoare, râzând de festa pe care i-o jucase lui?

„Nu,” îşi spuse Dalinar. „Asta n-a fost o farsă.” Îi făcu semn unui maestru-slujitor înveşmântat în alb şi negru.

— Adu-l aici pe fiul meu cel mare.

Servitorul se înclină şi se retrase. Dalinar termină de mâncat în tăcere, uitându-se din când în când la Sadeas şi la Elhokar. Nu mai stăteau la masă, aşa că li se alăturase şi soţia celui dintâi. Ialai era o femeie cu rotunjimi bogate, despre care se spunea că-şi vopseşte părul. Asta trăda prezenţa sângelui străin în trecutul familiei sale – părul alethilor reflecta întotdeauna obârşia, culoarea spunea în ce măsură îţi curgea prin vene sângele strămoşilor. Sângele străin însemna fire răzleţe de o altă culoare. Ca o ironie a sorţii, sângele străin se întâlnea mai des la ochi-luminoşi decât la ochi-întunecaţi. Aceştia din urmă se cununau rareori cu străini, însă casele nobile aveau adesea nevoie de alianţe şi de bani din afară.

După ce-şi goli farfuria, Dalinar plecă de la masa regelui şi începu să cutreiere insula propriu-zisă. Femeia continua să-şi cânte melodia melancolică. Era destul de talentată. Câteva clipe mai târziu, Adolin îşi făcu apariţia, înaintând cu paşi mari. Se apropie de el în grabă.

— Tată? Ai trimis după mine?

— Stai pe-aproape. Cuget mi-a spus că Sadeas are de

gând să facă-n seara asta ceva care va stârni o furtună.

Chipul lui Adolin se întunecă.

— Atunci e timpul să plecăm.

— Nu. Trebuie să lăsăm lucrurile să meargă până la capăt.

— Tată…

— Dar *poţi* să te pregăteşti, adăugă încet Dalinar. Pentru orice eventualitate. Ai invitat ofiţeri din garda noastră la ospăţul ăsta?

— Da, răspunse Adolin. Şase.

— Sunt invitaţii mei pe insula regelui. Dă-le de veste. Dar Garda Regală?

— M-am asigurat că printre străjerii insulei se numără unii dintre cei mai loiali oameni ai tăi, zise Adolin şi arătă cu un gest al capului către spaţiul întunecat dinspre marginea Bazinului Ospeţelor. Cred c-ar trebui să-i aducem acolo. O să fie o direcţie potrivită pentru retragere, dacă regele încearcă să ceară arestarea ta.

— Tot nu cred că se va ajunge la asta.

— Nu poţi fi sigur. La urma urmelor, Elhokar a-ngăduit să se facă aceste cercetări. E din ce în ce mai paranoic.

Dalinar aruncă o privire spre rege. Bărbatul mai tânăr începuse să-şi poarte Cristalarmura aproape tot timpul, deşi în seara acea n-o avea. Părea în permanenţă nervos, se uita peste umăr, îşi rotea ochii în toate părţile.

— Anunţă-mă când ajung oamenii pe poziţie, zise Dalinar.

Adolin dădu din cap şi se îndepărtă cu paşi repezi.

Într-o asemenea situaţie, Dalinar n-avea prea mult chef să se amestece printre invitaţi. Dar nici să stea de unul singur, părând stingherit, nu era mai bine, aşa că se îndreptă spre Înaltul Prinţ Hatham, care stătea de vorbă cu un mic grup de ochi-luminoşi, alături de fabrialul

principal. Când Dalinar li se alătură, dădură cu toţii din cap către el; indiferent cum l-ar fi tratat în general, la ospeţele regelui nu-i întorceau niciodată spatele. Cuiva de rangul lui pur şi simplu nu-i puteai face aşa ceva.

— A, Luminlordul Dalinar, spuse Hatham, în stilul lui mieros, de o curtoazie exagerată.

Bărbatul zvelt şi cu un gât lung purta o cămaşă verde, cu jabou peste care îşi pusese o haină ca o robă şi o eşarfă de mătase de un verde mai întunecat. Pe fiecare deget avea câte un rubin cu strălucire palidă; un fabrial creat special în acest scop le absorbise o parte din Lumina de Furtună.

Dintre cei patru însoţitori ai săi, doi erau ochi-luminoşi de rang mai mic, iar al treilea era un ardent scund, îmbrăcat în robă albă, pe care Dalinar nu-l cunoştea. Ultimul era un bărbat din Natan, cu mănuşi roşii, piele albăstruie şi păr de un alb curat, cu două şuviţe vopsite într-un roşu intens şi împletite astfel încât să-i atârne pe lângă obraji. Un demnitar venit în vizită; Dalinar îl mai văzuse la ospeţe. Cum îl chema?

— Spune-mi, Luminlord Dalinar, dai vreo atenţie conflictului dintre tukari şi emuli? zise Hatham.

— E un conflict religios, nu-i aşa? întrebă el.

Era vorba despre două regate ale makabakilor, situate pe coasta de sud, unde negoţul se practica din plin şi cu mare profit.

— Religios? spuse bărbatul din Natan. Nu, eu n-aş zice. Toate conflictele sunt, în esenţă, de natură bănească.

„Au-nak”, îşi aminti Dalinar. „Aşa-l cheamă.” Vorbea cu un accent afectat, lungind toate „a”-urile şi „o”-urile.

— În spatele tuturor războaielor sunt banii, continuă Au-nak. Religia nu e decât o scuză. Sau poate o justificare.

— Există vreo deosebire? spuse ardentul, evident

ofensat de tonul străinului.

— Bineînţeles, răspunse acesta. Scuza se oferă după săvârşirea faptei, iar justificarea înainte.

— Eu aş zice că o scuză e un lucru pe care-l afirmi, dar în care nu crezi, Nak-ali, spuse Hatham, care folosea forma elevată a numelui lui Au-nak. Pe când justificarea e ceva în care crezi cu adevărat.

De ce-i acordă un asemenea respect? Probabil că natanul se află în posesia unui lucru râvnit de Hatham.

— Oricum, războiul ăsta se poartă pentru oraşul Sesemalex Dar, pe care emulii şi l-au făcut capitală, spuse Au-nak. E un oraş excelent pentru negoţ, aşa că tukarii îl vor.

— Am auzit de Sesemalex Dar, zise Dalinar, frecându-şi bărbia. E de-a dreptul spectaculos, se întinde în interiorul unor defileuri tăiate în stâncă.

— Într-adevăr, încuviinţă Au-nak. Piatra are o compoziţie specială, care lasă să se scurgă apa. Proiectul e uimitor. Este, desigur, unul dintre Oraşele din Zori.

— Soţia mea ar avea ceva de spus despre asta, zise Hatham. Studiază Oraşele din Zori.

— Forma oraşului este esenţială pentru religia emulilor, spuse ardentul. Susţin că e patria strămoşilor lor, un dar primit de la Heralzi. Iar tukarii sunt conduşi de acel sacerdot al lor, Tezim. Prin urmare, conflictul *chiar* e de natură religioasă.

— Dar dacă oraşul n-ar fi fost un port de-a dreptul fantastic, întrebă Au-nak, i-ar mai fi trâmbiţat cu atâta insistenţă semnificaţia religioasă? Eu cred că nu. La urma urmelor, sunt păgâni, aşa că nu putem presupune că religia lor are cu adevărat importanţă reală.

Discuţiile despre Oraşele din Zori se bucurau în ultima vreme de popularitate printre ochi-luminoşi. Le plăcea

ideea că anumite oraşe îşi puteau urmări originea, ajungând până în vremea Cântăreţilor din Zori. Poate…

— A auzit vreunul dintre voi de un loc numit Fortăreaţa Piatra Înfierbântată?

Ceilalţi clătinară din cap; nici măcar Au-nak n-avu nimic de spus.

— De ce? întrebă Hatham.

— Din pură curiozitate.

Conversaţia continuă, însă Dalinar îşi lăsă gândurile să se întoarcă la Elhokar şi la cei din jurul lui. Oare când plănuise Sadeas să-şi facă anunţul? Dacă voia să propună întemniţarea lui, n-avea s-o facă la un ospăţ, nu-i aşa?

Se sili să asculte din nou discuţia. Chiar ar fi trebuit să dea mai mare atenţie lucrurilor care se petreceau în lume. Cândva îl fascinaseră veştile despre regatele aflate în conflict. De când începuseră viziunile, se schimbaseră atât de multe!

— Poate nu e nici de natură bănească, nici de natură religioasă, spuse Hatham, încercând să pună capăt disputei. Toată lumea ştie că între triburile makabaki există o ură stranie.

— Poate, zise Au-nak.

— Are vreo importanţă? întrebă Dalinar.

Ceilalţi se întoarseră spre el.

— Nu e decât un război ca oricare altul. Dacă nu se luptă între ei, vor găsi alte semeţii pe care să le atace. Asta facem cu toţii. Răzbunare, onoare, bogăţii, religie – toate motivele duc la acelaşi rezultat.

Ceilalţi amuţiră, iar tăcerea deveni brusc stânjenitoare.

— Ce devoţiune respecţi, Luminlord Dalinar? întrebă Hatham gânditor, ca şi cum s-ar fi străduit să-şi amintească un lucru pe care-l uitase.

— Ordinului lui Talenelat.

— A, zise Hatham. Da, înţeleg. Lor nu le plac disputele religioase. Probabil că discuţia noastră ţi se pare foarte plictisitoare.

O portiţă onorabilă de abandonare a conversaţiei. Dalinar zâmbi, dând din cap către Hatham, în semn de mulţumire pentru curtoazia lui.

— Ordinul lui Talenelat? se miră Au-ank. Am crezut întotdeauna că această devoţiune e pentru oameni de rang inferior.

— Şi asta o spune un natan, comentă ardentul, arţăgos.

— Ai mei au fost întotdeauna vorini drept-credincioşi.

— Da, ripostă ardentul, e o alegere convenabilă, fiindcă v-aţi folosit întotdeauna de legăturile cu vorinii ca să vă meargă bine negoţul în Alethkar. Întrebarea e dacă aveţi acelaşi devotament faţă de credinţa noastră când nu vă aflaţi pe pământul nostru.

— Nu sunt obligat s-ascult astfel de insulte, se răsti Au-nak.

Le întoarse spatele şi se îndepărtă cu paşi mari, făcându-l pe Hatham să ridice o mână.

— Nak-ali! strigă el, grăbindu-se să plece, neliniştit, pe urmele natanului. Te rog, nu-l lua în seamă!

— Insuportabil de enervant, spuse încet ardentul, sorbind din pocalul lui cu vin – portocaliu, fireşte, fiindcă făcea parte din cler.

Dalinar îl privi încruntat.

— Eşti curajos, ardentule, spuse cu asprime. Poate şi nesăbuit. Ai insultat un om cu care Hatham vrea să facă negoţ.

— De fapt, îi aparţin Luminlordului Hatham, spuse ardentul. El mi-a cerut să-i insult oaspetele – Luminlordul Hatham vrea să-l facă să creadă că se simte vinovat. Pe urmă, când o să se declare foarte repede de acord cu toate

cererile lui, Au-nak o să creadă că ăsta e motivul şi n-o să mai amâne semnarea înţelegerii, bănuind că-i ceva în neregulă dacă a mers totul atât de uşor.

„A, fireşte.” Dalinar se uită după cei doi bărbaţi care se îndepărtau în goană. „E-n stare de-aşa ceva.”

Ţinând cont de asta, ce putea să creadă despre curtoazia pe care i-o arătase Hatham mai devreme, când oferise o explicaţie pentru aparentul lui dezgust faţă de războaie? Oare se pregătea să-l manipuleze?

Ardentul îşi drese glasul.

— V-aş fi recunoscător dacă nu mi-aţi repeta spusele în faţa nimănui, luminlordul meu.

Dalinar îl zări pe Adolin întorcându-se pe insula regelui, însoţit de şase dintre ofiţerii lor, îmbrăcaţi în uniforme şi având la ei săbiile.

— Atunci de ce mi-ai mai povestit toate astea? întrebă Dalinar, îndreptându-şi din nou atenţia către bărbatul în robă albă.

— Aşa cum vrea Hatham ca omul cu care negociază să ştie că se bucură de bunăvoinţa lui, vreau şi eu să ştiţi că vă bucuraţi de bunăvoinţa noastră, luminlordul meu.

Dalinar se încruntă. N-avusese niciodată prea mult de-a face cu ardenţii – credinţa lui era simplă şi clară. Îi ajungea porţia de politică de care avea parte la curte; nu dorea să mai găsească aşa ceva şi printre slujitorii credinţei.

— De ce? Ce importanţă are bunăvoinţa voastră faţă de mine?

Ardentul zâmbi.

— O să mai stăm de vorbă.

Făcu o plecăciune adâncă şi se retrase.

Dalinar era pe punctul să mai întrebe ceva, dar apăru Adolin, uitându-se după Înaltul Prinţ Hatham.

— Ce s-a întâmplat?

Dalinar se mulţumi să clatine din cap. Indiferent care le-ar fi fost crezul, ardenţii nu trebuiau să se amestece în politică. Li se interzisese, oficial, de când se terminase cu Hierocraţia. Dar, aşa cum se întâmplă de obicei în viaţă, idealul şi realitatea erau două lucruri diferite. Ochi-luminoşii nu se puteau abţine să se folosească de ardenţi în intrigile lor şi, astfel, devoţiunile se trezeau făcând parte – din ce în ce mai mult – din curtea regală.

— Tată? întrebă Adolin. Oamenii sunt în locul stabilit.

— Bun, spuse Dalinar.

Îşi încleştă fălcile şi traversă mica insulă. Dorea să pună capăt întregii poveşti, odată pentru totdeauna.

Trecu pe lângă vatra cu fabrialul şi un val dens de căldură făcu să-i răsară broboane de sudoare pe partea stângă a feţei, în timp ce obrazul drept îi era în continuare îngheţat din cauza aerului rece al toamnei. Adolin se grăbi să i se alăture, mergând cu mâna pe sabia de la şold.

— Tată? Ce faci?

— Provoc, răspunse Dalinar, apropiindu-se cu paşi mari de locul unde stăteau de vorbă Elhokar şi Sadeas. Mulţimea de lingăi îi făcu loc fără tragere de inimă.

— … şi eu cred că…

Regele se întrerupse, aruncându-i o privire.

— Da, unchiule?

— Sadeas, spuse Dalinar. Unde-ai ajuns cu cercetările în privinţa chingii de şa tăiate?

Celălalt înalt principe clipi, surprins. Ţinea în mâna dreaptă un pahar cu vin violet, iar prin deschiderea din faţă a robei lungi, de catifea roşie, i se vedea cămaşa albă, cu jabou.

— Dalinar, eşti…

— Cum stai cu cercetările? repetă ferm Dalinar.

Sadeas oftă, cu ochii la Elhokar.

— De fapt, Maiestate, aveam de gând să fac în seara asta un anunţ chiar pe această temă. Voiam s-aştept până mai târziu, dar dacă Dalinar insistă atât de mult…

— Insist, spuse acesta.

— Continuă, Sadeas, îl îndemnă regele. Acum sunt curios.

Îi făcu semn cu mâna unui servitor, care alergă să întrerupă cântecul flautistei, în timp ce un altul lovi clopoţeii, cerând să se facă linişte. Peste câteva clipe, toate vocile de pe insulă amuţiră.

Sadeas îi adresă lui Dalinar o strâmbătură care, într-un fel, spunea: „Tu mi-ai cerut-o, bătrânul meu prieten.”

Dalinar îşi încrucişă braţele, fixându-l cu privirea. Cei şase oameni ai săi din Garda de Cobalt trecură în spatele lui şi el văzu că în apropiere stătea un grup similar de ochi-luminoşi din tabăra de război a lui Sadeas.

— Ei, nu plănuisem să am un asemenea public, zise acesta. De fapt, totul trebuia să fie doar pentru Maiestatea Voastră.

„Greu de crezut”, se gândi Dalinar, încercând să-şi alunge neliniştea. Ce-avea să facă dacă Adolin avea dreptate şi Sadeas urma să-l acuze că-ncercase să-l asasineze pe Elhokar?

Ar fi însemnat, într-adevăr, sfârşitul Alethkarului. El n-avea să se lase înfrânt fără împotrivire, iar taberele de război aveau să se-ntoarcă una împotriva alteia. Pacea încordată care-i ţinuse împreună în ultimii zece ani avea să se sfârşească. Elhokar n-avea să fie în stare să-i mai unească vreodată.

Şi, dacă se ajungea la luptă, lui Dalinar n-avea să-i fie bine. Ceilalţi se înstrăinaseră de el; avea să-i fie destul de greu să-i facă faţă lui Sadeas, iar dacă împotriva lui se mai

aliau şi alţii, avea să cadă, copleşit numericeşte în cel mai cumplit mod cu putinţă. Acum înţelegea de ce încrederea lui în viziuni i se părea lui Adolin o prostie incredibilă. Totuşi, într-o clipă desprinsă parcă de realitate, avu senzaţia că făcuse ceea ce trebuia. Niciodată n-o mai simţise cu atâta tărie ca în momentul acela, când se pregătea să-şi audă condamnarea.

— Sadeas, nu mă obosi cu năravul tău de-a transforma totul în spectacol, spuse Elhokar. Oamenii te ascultă. Eu te ascult. O venă de pe fruntea lui Dalinar pare gata să plesnească. Vorbeşte.

— Bine, spuse Sadeas, dând pocalul său cu vin unui slujitor. Ca Înalt Prinţ al Informării, prima mea însărcinare a fost să descopăr adevărata natură a încercării de-a lua viaţa Maiestăţii Sale în timpul vânătorii de carapace-mare.

Îşi flutură mâna către unul dintre oamenii săi, care se grăbi să se-ndepărteze. Un altul făcu un pas înainte, întinzându-i chinga ruptă.

— Am dus această chingă la trei curelari diferiţi, din trei tabere de război diferite. Cu toţii au ajuns la aceeaşi concluzie. A fost tăiată. Pielea e destul de nouă şi a fost bine întreţinută, după cum o dovedeşte lipsa oricăror crăpături şi jupuituri. Ruptura e prea dreaptă. A fost tăiată.

Dalinar simţi un val de spaimă. Cam acelaşi lucru descoperise el însuşi, dar faptul era înfăţişat în cea mai proastă lumină posibilă.

— În ce scop… începu el.

Sadeas ridică o mână.

— Te rog, înalt principe. Mai întâi mi-ai cerut un raport şi apoi mă întrerupi?

Dalinar amuţi. În jurul lor se adunau tot mai mulţi ochi-luminoşi de rang înalt. Le simţea încordarea.

— Dar când a fost tăiată? continuă Sadeas, întorcându-se către mulţime; ştia într-adevăr cum să ofere un spectacol. Era o întrebare esenţială, înţelegeţi. Mi-am luat libertatea de a pune întrebări mai multor oameni care-au participat la vânătoarea aceea. Niciunul n-a spus c-ar fi observat ceva anume, deşi toţi şi-au amintit un moment straniu. Acela când Luminlordul Dalinar şi Maiestatea Sa au alergat către o stâncă. Un răstimp în care-au fost singuri.

Din spate se auziră şoapte.

— Oricum, apărea o problemă. Ridicată de Dalinar însuşi. De ce să tai chinga şeii unui Cristalpurtător? E un gest prostesc. O cădere de pe cal nu pune în mare primejdie un om în Cristalarmură.

Servitorul trimis altundeva de Sadeas se întorsese, aducând cu el un tânăr cu păr de culoarea nisipului, în care se zăreau doar câteva fire negre.

Sadeas scoase dintr-o pungă pe care o avea la cingătoare un obiect pe care-l ridică, arătându-l celorlalţi. Un safir mare. Nu era impregnat. De fapt, privindu-l de aproape, Dalinar văzu că era crăpat – n-ar fi putut păstra Lumina de Furtună.

— Întrebarea mi-a venit în minte când cercetam Cristalarmura regelui, adăugă Sadeas. După vânătoare, opt din cele zece safire menite să o impregneze erau crăpate.

— Se-ntâmplă, spuse Adolin, venind alături de tatăl său, cu mâna pe sabie. Pierzi câteva în fiecare luptă.

— Dar opt? întrebă Sadeas. Unul sau două e normal, însă ai pierdut vreodată opt într-o singură bătălie, tinere Kholin?

Singurul răspuns al lui Adolin fu o privire cruntă.

Sadeas puse nestemata la loc şi dădu din cap către

tânărul adus de oamenii lui.

— Acesta e unul dintre grăjdarii regelui. Fin te cheamă, nu-i aşa?

— D… da, luminlordul meu, se bâlbâi băiatul.

Nu părea să aibă mai mult de doisprezece ani.

— Ce mi-ai povestit mai devreme, Fin? Te rog, repetă ca s-audă toată lumea.

Băiatul ochi-întunecaţi se ploconi, părând năucit de emoţie.

— Păi, domnule, luminlordul meu, asta-i ce ştiu: toată lumea spune că şaua a fost verificată în tabăra Luminlordului Dalinar. Şi cred c-a fost, sigur c-a fost. Însă eu am pregătit calul Maiestăţii Sale înainte de a-l încredinţa oamenilor Luminlordului Dalinar. Şi am făcut-o, jur că am făcut-o. I-am pus şaua preferată şi tot restul. Dar…

Inima lui Dalinar bătea nebuneşte. Se strădui din greu să-şi înăbuşe dorinţa de a-şi chema sabia.

— Dar ce? îl întrebă Sadeas pe Fin.

— Dar când au trecut grăjdarii principali ai regelui cu calul, în drum spre tabăra înaltului Prinţ Dalinar, avea o altă şa. Jur.

Dintre cei din jur, mai mulţi păreau năuciţi de mărturisirea băiatului.

— Aha! exclamă Adolin, arătând cu degetul. Dar asta s-a întâmplat în grajdurile palatului!

— Într-adevăr, încuviinţă Sadeas cu ochii la Adolin, ridicându-şi o sprânceană. De câtă inteligenţă dai dovadă, tinere Kholin. Această descoperire – la care se adaugă pietrele preţioase crăpate – înseamnă ceva. Presupun că, indiferent cine a încercat să-l ucidă pe Maiestatea Sa, i-a pus în Cristalarmură nestemate cu defecte, care aveau să se umple de crăpături în urma loviturilor, pierzându-şi

Lumina de Furtună. Pe urmă a slăbit chinga şeii cu o tăietură făcută cu grijă. A sperat că regele avea să cadă în timpul luptei cu o carapace-mare, astfel încât animalul să-l poată ataca. Nestematele aveau să se spargă, Armura avea să se facă bucăţi şi Maiestatea Sa avea să moară în urma unui „accident de vânătoare”.

Mulţimea începu să şuşotească din nou, iar Sadeas ridică un deget.

— Însă e important să ne dăm seama că aceste fapte – schimbarea şeii şi punerea nestematelor în Armură – trebuie să se fi petrecut înainte ca regele să discute cu Dalinar. Am sentimentul că acesta din urmă nu poate fi bănuit. De fapt, în clipa asta presupun că vinovatul e cineva care a fost ofensat de Luminlordul Dalinar; un om care a vrut să credem, cu toţii, că înaltul prinţ are o legătură cu cele întâmplate. Poate că nici n-a avut de gând să-l omoare pe Maiestatea Sa, ci doar s-arunce bănuielile asupra lui Dalinar.

Pe insulă se lăsă liniştea; se stinseseră până şi cele mai firave şoapte.

Dalinar încremeni, uluit. „Am… am avut dreptate!”

În cele din urmă, Adolin rupse tăcerea.

— *Ce?*

— Toate dovezile spun că tatăl tău e nevinovat, Adolin, răspunse răbdător Sadeas. Te surprinde?

— Nu, dar…

Adolin se încruntă.

În jurul lor, ochi-luminoşii începură să discute, părând dezamăgiţi. Şi prinseră să se împrăştie. Ofiţerii lui Dalinar rămaseră în spatele lui, ca şi cum s-ar fi aşteptat la o lovitură prin surprindere.

„Pe sângele străbunilor…” îşi spuse Dalinar. „Ce să însemne asta?”

Sadeas făcu un semn cu mâna către oamenii săi, cerându-le astfel să plece cu grăjdarul, apoi dădu din cap către Elhokar şi se retrase către tăvile pe care oalele cu vin cald stăteau lângă felii de pâine prăjită. Dalinar îl ajunse din urmă când îşi umplea o farfurie. Îl prinse de braţ, simţindu-i sub degete materialul moale al robei.

Bărbatul mai scund se uită la el, ridicând o sprânceană.

— Mulţumesc, spuse Dalinar cu voce scăzută. Pentru că n-ai mers până la capăt.

În spatele lor, flautista reîncepu să cânte.

— Cu ce n-am mers până la capăt? întrebă Sadeas, lăsându-şi jos mica farfurie şi trăgându-se din strânsoarea degetelor lui Dalinar. Am sperat că voi putea face această prezentare după ce voi fi descoperit mai multe dovezi concrete care să demonstreze că nu eşti amestecat. Din nefericire, constrâns fiind, n-am putut face nimic altceva decât să indic că e foarte puţin probabil să ai vreun amestec. Mă tem că zvonurile n-au să dispară.

— O clipă. Ai *vrut* să dovedeşti că n-am nicio vină?

Sadeas se strâmbă şi-şi luă din nou farfuria.

— Ştii care e problema ta, Dalinar? Şi de ce a început toată lumea să te găsească obositor?

Dalinar nu răspunse.

— Îngâmfarea. Ai devenit îngrozitor de convins că numai tu ai dreptate. Da, i-am cerut lui Elhokar să-mi ofere poziţia asta ca să pot dovedi că eşti nevinovat. E atât de-al naibii de greu să crezi că-n toată armata asta mai există şi altcineva în stare să fie onest?

— Păi… spuse Dalinar.

— Bineînţeles că există. Tu te-ai uitat la noi de sus, ca un om care s-a urcat pe o foaie de hârtie şi se crede ajuns la o înălţime atât de mare încât poate vedea până hăt, departe. Ei bine, eu cred că acea carte a lui Gavilar nu-i decât crem,

iar Legile Războinicilor sunt minciuni pe care unii pretind că le urmează ca să găsească o justificare pentru micimea conştiinţei lor. Pe focurile iadului, tot o conştiinţă din asta am şi eu. Dar n-am vrut să fie aruncată asupra ta vina unei încercări stângace de asasinare a regelui. Dacă l-ai fi vrut mort, i-ai fi ars pur şi simplu ochii, şi gata!

Sadeas sorbi din vinul lui violet, aburind.

— Problema e că Elhokar a tot ţinut-o una şi bună cu nenorocita aia de curea. Iar lumea a-nceput să vorbească, fiindcă regele se afla sub protecţia ta şi fiindcă asta v-a făcut să vă îndepărtaţi unul de altul. Numai Părintele Furtunii ştie cum de şi-au putut închipui c-ai fi încercat să-l asasinezi pe rege. În ultima vreme de-abia mai eşti în stare să omori parshendi.

Sadeas îşi îndesă în gură o bucăţică de pâine prăjită şi dădu să se-ndepărteze.

Dalinar îl prinse din nou de braţ.

— Îţi… îţi sunt dator. N-ar fi trebuit să mă port cu tine aşa cum am făcut-o în aceşti şase ani.

Sadeas îşi dădu ochii peste cap în timp ce-şi mesteca pâinea.

— N-a fost numai pentru tine. Atâta vreme cât toată lumea credea că tu eşti în spatele încercării de asasinat, nimeni n-avea cum să descopere cine a vrut de fapt să-l vadă mort pe Elhokar. Şi cineva *a vrut,* Dalinar. Nu accept ideea că opt nestemate au crăpat într-o singură luptă. Singură, chinga ar fost o încercare de asasinat ridicolă, dar Cristalarmura şubrezită… Sunt tentat să cred că şi apariţia neaşteptată a demonului spărturilor a fost pusă la cale. Însă n-am idee cum ar fi putut cineva să reuşească una ca asta.

— Şi când ai spus că a încercat cineva să-mi însceneze asta…?

— A fost mai mult ca să le dau celorlalţi subiect de bârfă până mă lămuresc ce se-ntâmplă de fapt, zise Sadeas uitându-se la mâna lui Dalinar, aşezată pe braţul său. Îmi dai drumul?

Dalinar îşi retrase mâna.

Sadeas îşi lăsă farfuria jos, netezindu-şi roba şi scuturându-şi umărul.

— Încă n-o să te las în pace, Dalinar. Probabil c-o să mai am nevoie de tine înainte să se termine totul. Însă trebuie să spun că nu ştiu ce să cred despre purtarea ta din ultima vreme. Se zvoneşte că vrei să laşi baltă Pactul Răzbunării. E ceva adevărat în toată povestea asta?

— Am adus vorba despre asta când am discutat cu Elhokar între patru ochi despre ce s-ar putea face. Şi da, trebuie să ştii că e adevărat. M-am săturat de toată lupta asta. M-am săturat de Câmpiile astea, m-am săturat să stau departe de civilizaţie şi să ucid câţiva parshendi în fiecare luptă. Însă am renunţat la ideea retragerii. În schimb, vreau *să-nvingem.* Numai că înalţii prinţi nu vor să m-asculte! Îşi închipuie că e vorba de un truc abil, prin care vreau să-i domin.

Sadeas pufni.

— Tu mai degrabă-i tragi omului un pumn în faţă decât să-l înjunghii pe la spate. Binecuvântată onestitate!

— Aliază-te cu mine, spuse Dalinar, în urma lui.

Sadeas încremeni.

— Tu ştii că n-o să te trădez, Sadeas. Ai încredere în mine aşa cum alţii nu vor avea niciodată. Încearcă să faci ceea ce le-am cerut celorlalţi înalţi prinţi. Atacă platourile împreună cu mine.

— N-o să meargă, răspunse Sadeas. N-avem de ce s-aducem mai mult de-o armată pentru un singur atac. Eu îmi las de fiecare dată jumătate din trupe în tabără. Pentru

mai mulţi nu e loc de manevră.

— Da, dar gândeşte-te, insistă Dalinar. Dac-am încerca tactici noi? Echipele tale de podari sunt iuţi, însă armata mea e mai puternică. Dacă tu ai ajunge mai repede pe platou cu o avangardă, ca să-i ţii la distanţă pe parshendi? I-ai putea opri până când sosesc forţele mele mai puternice, dar mai lente.

Asta-l făcu pe Sadeas să şovăie.

— Ar putea însemna o Cristalsabie, Sadeas.

Privirea acestuia deveni lacomă.

— Ştiu că te-ai luptat cu mai mulţi Cristalpurtători parshendi, continuă Dalinar, agăţându-se de firul pe care-l prinsese. Dar ai pierdut. Fără sabie, eşti dezavantajat.

În ultima vreme, era ceva obişnuit ca parshendii Cristalpurtători să scape teferi din luptă. Fireşte că un suliţaş obişnuit nu putea ucide unul. Ca să omori un Cristalpurtător aveai nevoie de un alt Cristalpurtător.

— Eu am ucis doi până acum. Însă nu mi se iveşte prea des un asemenea prilej, pentru că nu pot ajunge la platouri destul de repede. Tu poţi. Împreună, am învinge mult mai des, iar *eu* ţi-aş putea face rost de o sabie. Putem izbândi, Sadeas. Împreună. Ca pe vremuri.

— Ca-n zilele de demult, spuse alene Sadeas. Mi-ar plăcea să-l văd din nou pe Ghimpele Negru în luptă. Cum am împărţi inimile-nestemată?

— Două treimi pentru tine, răspunse Dalinar. Pentru că tu ai câştigat până acum de două ori mai multe asalturi decât mine.

Sadeas păru să cadă pe gânduri.

— Şi Cristalsăbiile?

— Dacă întâlnim un Cristalpurtător, eu şi Adolin îl vom înfrânge. Tu vei câştiga sabia, însă eu voi lua armura, adăugă Dalinar cu un deget ridicat. Pentru fiul meu,

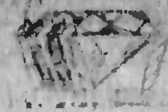
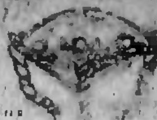
Renarin.

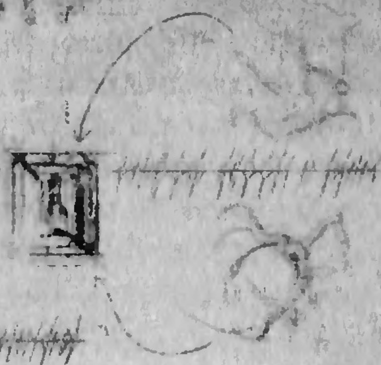
— Ologul?

— Ce-ţi pasă? Tu ai deja armură. Sadeas, asta ar putea însemna câştigarea războiului. Dacă vom începe să luptăm împreună, i-am putea atrage şi pe ceilalţi, am putea pregăti un asalt de mari proporţii. Pe furtuni! S-ar putea să nici nu fie nevoie de asta. Noi doi avem cele mai mari armate; dacă ne dăm seama cum să-i prindem pe parshendi pe un platou destul de mare ca să-i atacăm cu grosul trupelor – înconjurându-i ca să nu scape – le-am putea şubrezi forţele îndeajuns de mult cât să punem capăt întregii poveşti.

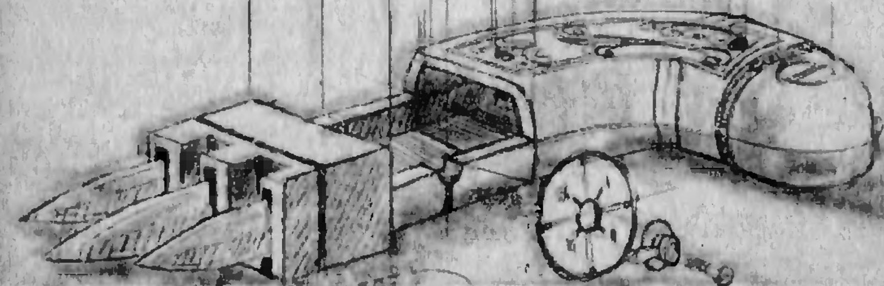
Sadeas se gândi la tot ce-i spusese. Apoi ridică din umeri.

— Bun. Dă-mi toate amănuntele printr-un mesager. Dar fă-o mai târziu. Deja am pierdut o mare parte a ospăţului din seara asta.

55
UN BROAM DE SMARALD

„O femeie stă şi se zgârie pe ochi. Fiica regilor şi a vânturilor, o fiinţă barbară.”

Datat palahevan 1173, cu 73 de secunde înaintea morţii. Subiect: un cerşetor destul de cunoscut pentru cântecele sale rafinate.

La o săptămână după pierderea lui Dunny, Kaladin stătea pe un alt platou, privind lupta în desfăşurare. Însă de data asta n-avea răniţi de salvat. De fapt, sosiseră înaintea parshendilor. Un fapt rar, dar bine-venit. Armata lui Sadeas rezista acum în centrul platoului, apărând pupa şi pe cei câţiva soldaţi care o tăiau.

Parsehdii treceau întruna peste linia de apărare şi-i atacau oamenii care se ocupau de pupă. „Îl încercuiesc”, se gândi Kaladin. Lucrurile nu păreau să stea prea bine, iar asta însemna că la întoarcere urma să aibă parte de o călătorie groaznică. Oamenii lui Sadeas erau destul de răi când, sosind mai târziu decât duşmanul, erau respinşi. Dacă pierdeau inima-nestemată după ce sosiseră primii… ar fi fost încă şi mai frustraţi.

— Kaladin! îl strigă o voce.

El se răsuci şi-l zări pe Pietroi apropiindu-se în fugă. Era cineva rănit?

— Ai văzut asta?

Mâncătorul de coarne arătă cu degetul.

Kaladin se întoarse, urmărindu-i gestul. De pe unul dintre platourile alăturate se apropia o altă armată. Îşi ridică sprâncenele; steagurile care fluturau erau albastre,

iar soldaţii erau evident alethi.

— Au întârziat un pic, nu-i aşa? spuse Moash, de lângă Kaladin.

— Se-ntâmplă, zise el.

Din când în când, după ce Sadeas ajungea pe platou, îşi făcea apariţia un alt înalt prinţ. Sadeas sosea cel mai adesea primul, iar cealaltă oaste alethi făcea cale-ntoarsă. De obicei asta se întâmpla înainte să ajungă atât de aproape.

— E steagul lui Dalinar Kholin, spuse Cikatrice, alăturându-li-se.

— Dalinar, spuse Moash, pe un ton în care se citea aprecierea. Se spune că nu foloseşte podari.

— Atunci cum traversează spărturile? întrebă Kaladin.

Răspunsul deveni curând evident. Noua oaste avea poduri enorme, ca nişte turnuri de asalt, trase de chulli. Huruiau pe platourile denivelate, fiind adesea nevoite să ocolească fisurile din stâncă. „Probabil se mişcă groaznic de încet”, îşi zise Kaladin. În schimb, armata nu trebuia să se apropie de spărtură în vreme ce se trăgea asupra ei. Soldaţii se puteau ascunde în spatele acelor poduri.

— Dalinar Kholin, zise Moash. Se spune că e un adevărat ochi-luminoşi, ca bărbaţii din vremurile de odinioară. Un om de onoare şi de cuvânt.

Kaladin pufni.

— Am văzut o grămadă de ochi-luminoşi cu aceeaşi reputaţie, şi toţi m-au dezamăgit, de fiecare dată. O să vă povestesc cândva despre Luminlordul Amaram.

— Amaram? întrebă Cikatrice. Cristalpurtătorul?

— Ai auzit de asta? întrebă Kaladin.

— Sigur, răspunse Cikatrice. Ar trebui să se îndrepte spre noi. În taverne, toată lumea vorbeşte despre sosirea lui. Erai cu el când şi-a câştigat Cristalele?

— Nu, răspunse încet Kaladin. Nimeni n-a fost de faţă.

Armata lui Dalinar Kholin se apropia, traversând platoul din sud. Se îndrepta, în mod uimitor, drept către platoul pe care se purta lupta.

— Atacă, spuse Moash, scărpinându-se în cap. Poate-şi dă seama că Sadeas o să piardă şi vrea să-şi încerce norocul după ce se retrage.

— Nu, spuse Kaladin, încruntându-se. Intră în luptă.

Parshendii trimiseră arcaşi care să tragă în armata lui Dalinar, dar săgeţile lor se loveau de chulli fără să le facă niciun rău. Un grup de soldaţi desprinse podurile şi le împinse la locul lor în timp ce arcaşii lui Dalinar îşi ocupau poziţiile, trăgând la rândul lor în parshendi.

— Nu vi se pare că Sadeas a adus mai puţini soldaţi la podalergarea asta? întrebă Sigzil, alăturându-se grupului care privea armata lui Dalinar. Poate că aşa a fost planul. Poate că de-asta a vrut să se lase încercuit.

Podurile aveau manivele pentru a fi coborâte şi se puteau extinde; erau o minune a ingineriei în acţiune. Când începuseră să funcţioneze, se întâmplă ceva cu-adevărat straniu: doi Cristalpurtători, probabil Dalinar şi fiul său, săriră peste spărtură şi-i atacară pe parshendi. Confuzia astfel iscată le îngădui soldaţilor să instaleze podurile largi, aşa că putu traversa şi o parte a cavaleriei grele, ca să le vină în ajutor. Era un asalt cu poduri complet diferit, iar Kaladin se trezi cântărind urmările.

— Se alătură într-adevăr bătăliei, zise Moash. Cred c-au de gând să lupte împreună.

— O să meargă mult mai bine, spuse Kaladin. Mă surprinde că n-au mai încercat până acum.

— Fiindcă nu-nţelegi cum gândesc ochi-luminoşii, zise pufnind Teft. Înalţii prinţi nu vor doar să câştige o luptă, fiecare vrea s-o câştige de unul singur.

— Mi-aş fi dorit să fiu recrutat în armata asta, spuse Moash, aproape cu respect.

Armurile soldaţilor străluceau şi formaţiile de luptă erau evident îndelung exersate. Dalinar – Ghimpele Negru – făcuse treabă mai bună decât Amaram, construindu-şi o reputaţie bazată pe onestitate. Oamenii auziseră de el până şi-n Vatra-de-Piatră, dar Kaladin cunoştea toate blestemăţiile pe care le putea ascunde o platoşă perfect lustruită.

„Totuşi, bărbatul care a luat apărarea târfei de pe stradă purta uniformă albastră. Era Adolin. Fiul lui Dalinar. Şi a apărat-o părând să nu aibă niciun interes ascuns”, cugetă el.

Îşi încleştă fălcile, alungând astfel de gânduri. N-avea să se lase păcălit încă o dată.

Nicidecum.

O vreme, lupta fu mai sălbatică, dar parshendii erau copleşiţi – striviţi între două forţe care-i atacau din direcţii opuse. Nu trecu mult şi echipa lui Kaladin conduse un grup de soldaţi victorioşi înapoi în tabără.

Kaladin roti sfera între degete. Sticla altminteri limpede se răcise, păstrând pe o parte un şir subţire de bule îngheţate pentru totdeauna. Bulele erau, la rândul lor, sfere minuscule care captau lumina.

Era în spărtură şi îşi făcea datoria adunând lucruri de la morţi. Se întorseseră de la asaltul platoului atât de repede, încât Hashal, sfidând logica sau soarta, îi trimisese la spărtură în aceeaşi zi. Kaladin continuă să învârtească sfera între degete. Chiar în mijloc era suspendat un smarald mare, tăiat în formă rotundă, cu zeci de faţete minuscule pe întreaga suprafaţă. Pe o margine a nestematei atârna o ridicătură minusculă formată din bule,

ca şi cum acestea ar fi tânjit să se afle în apropierea strălucirii sale.

Din interiorul învelişului de sticlă izvora, strălucitoare, verde şi limpede, o Lumină de Furtună revărsată pe degetele lui Kaladin. Era un broam de smarald, cea mai mare diviziune a unei sfere. Valora sute de sfere mai mici. Pentru podari, însemna o adevărată avere. Una ciudat de inaccesibilă, fiindcă le era imposibil s-o cheltuiască. Lui Kaladin i se părea că în piatra aceea putea desluşi ceva care avea de-a face cu furtuna dezlănţuită. Lumina era precum… părea o parte din furtună, prinsă în interiorul smaraldului. Nu era cu desăvârşire uniformă; părea astfel doar prin comparaţie cu pâlpâirea lumânărilor, a torţelor sau a lămpilor. Ţinând sfera aproape, zărea lumina învolburându-se.

— Ce facem cu ea? întrebă Moash, de alături.

Pietroi stătea tot lângă Kaladin, în cealaltă parte. Cerul fiind înnorat, acolo, jos, întunericul era mai gros ca de obicei. Vremea rece din ultima perioadă lăsase loc primăverii, deşi frigul continua să fie neplăcut.

Podarii lucrau cu spor, adunând cu iuţeală suliţe, armuri, cizme şi sfere de la morţi. Fiindcă aveau puţin timp şi fiindcă podalergarea de mai înainte fusese istovitoare, Kaladin hotărâse să renunţe la antrenamentul cu suliţa din ziua aceea. Încărcau obiectele găsite şi lăsau o parte din ele acolo, cu gândul de a le folosi la următoarea descindere în spărtură, evitând astfel pedeapsa.

În timp ce munceau, descoperiseră un ofiţer ochi-luminoşi. Un om cu adevărat bogat. Numai acel broam de smarald valora cât plata pe două sute de zile a unui podar sclav. În aceeaşi pungă mai descoperiseră stropi şi pete care făceau, laolaltă, ceva mai mult decât un alt broam de smarald. Bogăţie. O avere. Iar pentru un ochi-luminoşi asta

nu însemna decât mărunţiş.
— Cu ăsta i-am putea hrăni pe răniţi o lună, spuse Moash. Am cumpăra toate leacurile pe care ni le-am dori. Părinte al Furtunii! Probabil c-am putea mitui gărzile din jurul taberei ca să ne lase să ieşim.
— Aşa ceva n-o să se întâmple, spuse Pietroi. E imposibil să scoţi sfere din spărtură.
— Le-am putea înghiţi, zise Moash.
— Te-ai îneca. Sunt prea mari, nu?
— Fac prinsoare că pot, zise Moash şi ochii îi scânteiară, reflectând verzuia Lumină de Furtună. Sunt mai mulţi bani decât am văzut vreodată. Merită riscul.
— Cu înghiţitul n-o să meargă, spuse Kaladin. Crezi că străjerii care ne păzesc la latrine sunt puşi acolo ca să nu fugim? Pun prinsoare că o brută de parsh trebuie să cerceteze ce iese din noi şi i-am văzut pe străjeri notându-i pe cei care merg prea des acolo. Nu suntem noi primii care s-au gândit să-nghită sfere.
Moash şovăi, apoi oftă, descurajat.
— Probabil că ai dreptate. Lua-te-ar Furtuna, ai dreptate. Dar nu putem să le-o dăm pur şi simplu, nu-i aşa?
— Ba da, putem, răspunse Kaladin, închizându-şi pumnul în jurul sferei. Lumina era atât de puternică încât îi strălucea mâna. N-am putea s-o cheltuim niciodată. Un podar cu un broam întreg? Ne-ar da de gol.
— Dar… începu Moash.
— O să le-o dăm, Moash.
Kaladin ridică punga cu celelalte sfere.
— Dar o să găsim o cale să păstrăm astea.
Pietroi dădu din cap.
— Da. Dacă le dăm sfera mai valoroasă, vor crede că suntem cinstiţi, nu? O să mascăm hoţia şi poate vom primi chiar şi o mică recompensă. Dar cum putem face treaba

asta, cum putem păstra punga?

— Mă gândesc, răspunse Kaladin.

— Atunci gândeşte-te repede, spuse Moash, cu ochii la torţa lui Kaladin, înţepenită între două pietre de lângă peretele spărturii. Va trebui să ne-ntoarcem în curând.

Kaladin îşi deschise pumnul şi roti sfera între degete. Cum?

— Aţi mai văzut vreodată ceva atât de frumos? întrebă Moash, cu ochii la smarald.

— Nu e decât o sferă, răspunse Kaladin, cu gândul în altă parte. O unealtă. Am avut cândva o cupă plină cu o sută de broami de diamant şi mi s-a spus că erau ai mei. De vreme ce n-am ajuns niciodată să-i cheltuiesc, e ca şi cum n-ar fi avut nicio valoare.

— O sută de diamante? întrebă Moash. Unde… cum?

Kaladin închise gura, blestemându-se în sinea lui. „N-ar trebui să povestesc astfel de lucruri."

— Haideţi, spuse îndesând broamul de smarald în punga neagră. Trebuie să ne mişcăm repede.

Moash oftă, dar Pietroi îl bătu pe spate, binedispus, şi li se alăturară celorlalţi podari. Pietroi şi Lopen – călăuziţi de Syl – îi conduseră la un morman de leşuri în uniforme roşu cu maro. Nu ştiau în slujba cărui înalt prinţ fuseseră, dar muriseră de puţină vreme. Printre ei nu era niciun parshendi.

Kaladin se uită într-o parte, unde lucra Shen – podarul parsh. Tăcut, supus, hotărât. Teft încă n-avea încredere în el. Într-un fel, Kaladin se bucura pentru asta. Syl se opri din zbor pe peretele de alături şi rămase cu picioarele pe suprafaţa acestuia şi cu ochii la cer.

„Gândeşte-te", îşi spuse Kaladin. „Cum păstrăm sferele astea? Trebuie să existe o cale." Însă toate posibilităţile păreau mult prea primejdioase. Dacă erau prinşi furând,

probabil că li s-ar fi dat o altă corvoadă. Kaladin nu voia să rişte aşa ceva.

Viaţăspreni verzi şi tăcuţi începură să i se contureze în jur, plutind printre muşchi şi hasperi. Câteva flori creţe se deschiseră, desfăcându-şi frunzele roşii şi galbene lângă capul lui. Kaladin se gândise în repetate rânduri la moartea lui Dunny. Podul Patru nu se afla în siguranţă. Era adevărat că în ultima vreme avuseseră pierderi uimitor de reduse, dar se împuţinau, totuşi. Şi orice podalergare putea însemna oricând un dezastru total. Era suficient ca parshendii să-şi îndrepte o singură dată atenţia asupra lor. Dacă pierdeau trei sau patru oameni, aveau să se răstoarne cu podul. Şi valul de săgeţi avea să se dubleze, secerându-i pe toţi.

Aceeaşi veche problemă, cu care-şi bătea capul zi de zi. Cum puteai proteja podarii, când toată lumea voia ca ei să rămână fără apărare, mereu în primejdie?

— Hei, Sig, spuse Hărţi, trecând pe lângă ei cu un braţ de suliţe. Eşti un lumecântător, nu-i aşa?

Hărţi devenise din ce în ce mai prietenos în ultimele săptămâni şi se dovedise foarte priceput când trebuia să-i stârnească pe ceilalţi la vorbă. Bărbatul chel îl făcea pe Kaladin să se gândească la un hangiu, întotdeauna grăbit să-şi facă muşteriii să se simtă în largul lor.

Sigzil, care scotea cizmele mai multor cadavre înşiruite, se uită la Pietroi strângând din buze, ca şi cum ar fi vrut să spună: „E numai vina ta.” Ceilalţi aflaseră că era lumecântător, iar asta îl nemulţumea.

— De ce nu ne spui o poveste? întrebă Hărţi, punându-şi suliţele jos. Ajută-ne să treacă timpul.

— Nu sunt un nătâng de măscărici sau de povestitor, răspunse Sigzil, scoţând o cizmă. Nu „spun poveşti”. Răspândesc cunoştinţe despre diverse culturi, popoare,

idei şi vise. Aduc pacea prin înţelegere. E o însărcinare sacră, primită de ordinul meu chiar de la Heralzi.

— Păi de ce nu-ncepi să le răspândeşti? întrebă Hărţi, rămânând locului şi ştergându-şi mâinile de pantaloni.

Sigzil oftă zgomotos.

— Foarte bine. Despre ce vrei să-ţi vorbesc?

— Nu ştiu. Despre ceva interesant.

— Povesteşte-ne despre luminregele Alazansi şi despre flota lui de o sută de corăbii, strigă Leyten.

— Nu sunt povestitor, repetă Sigzil. Istorisesc despre naţiuni şi despre popoare, nu spun poveşti pe care le asculţi prin taverne. Eu…

— Există un loc în care oamenii trăiesc în scobituri făcute în pământ? întrebă Kaladin. Un oraş construit într-o încrengătură imensă de culoare ce par săpate în piatră!

— Sesemalex Dar, răspunse Sigzil, dând din cap şi trăgând de o altă cizmă. Da, e capitala regatului Emul şi e unul dintre cele mai vechi oraşe din lume. Se spune că oraşul – ba chiar şi regatul – şi-au primit numele de la însăşi Jezrien.

— Jezrien? întrebă Malop, ridicându-se în picioare şi scărpinându-se în cap. Cine-i ăsta?

Malop era un bărbat cu păr bogat, cu o barbă neagră şi stufoasă şi cu câte cu tatuaj cu glife pe fiecare mână. Şi s-ar fi putut spune că nu era cea mai strălucitoare sferă din cupă.

— Voi, aici, în Alethkar, îl numiţi Părintele Furtunii, îl lămuri Sigzil. Sau Jezerezeh'Elin. A fost regele Heralzilor. Stăpân al Furtunilor, aducător al apei şi al vieţii, cunoscut pentru furia şi pentru toanele lui, dar şi pentru îndurarea de care dădea dovadă.

— Of, spuse Malop.

— Povesteşte-mi mai multe despre oraş, îi ceru Kaladin.

— Sesemalex Dar. E într-adevăr construit în nişte canale uriaşe. Alcătuiesc un model de-a dreptul uimitor. Apără oraşul împotriva furtunilor, fiindcă fiecare canal are o margine laterală, care împiedică apa de pe platoul de piatră din jur să se prelingă în interior. Asta, plus scurgerea printr-un sistem de crăpături, fereşte oraşul de inundaţii. Locuitorii sunt cunoscuţi pentru priceperea cu care fac vase din crem; oraşul e de o importanţă majoră pentru călătorii din sud-vest. Emulii sunt un trib askarki aparte şi, ca etnie, sunt makabaki – cu pielea de culoare întunecată, ca mine. Regatul lor se învecinează cu al meu şi, în copilărie, l-am vizitat de multe ori. E un loc minunat, plin de călători exotici.

Vorbind, Sigzil se destindea din ce în ce mai mult.

— În privinţa străinilor, legile lor sunt foarte îngăduitoare. Un om care nu face parte din poporul lor nu poate stăpâni o casă sau o prăvălie, dar când îi vizitezi eşti tratat „ca o rudă venită de departe, cu toată curtoazia şi cu toată îngăduinţa”. Un străin poate lua cina în orice casă doreşte, presupunând că e respectuos şi oferă un dar sau un fruct. Locuitorii sunt interesaţi mai ales de fructe exotice. Îl venerează pe Jezrien, deşi nu-l acceptă ca pe un personaj din religia vorină. Pentru ei e unicul zeu.

— Heralzii nu sunt zei, zise încruntat Teft.

— Nu sunt pentru tine, răspunse Sigzil. Alţii îi privesc diferit. Emulii au ceea ce eruditelor voastre le place să numească o „religie desprinsă” – conţine câteva idei vorine. Însă pentru emuli, religia voastră e cea desprinsă.

Asta părea să-l amuze pe Sigzil, deşi Teft se mulţumea să se încrunte.

Sigzil continuă să ofere tot mai multe amănunte, vorbind despre rochiile vaporoase ale femeilor şi despre felul în care-şi acopereau capul, ca şi despre robele preferate de

bărbaţi. Despre gustul mâncării – sărat – şi despre modul în care salutau un prieten vechi – ducându-şi arătătorul stâng la frunte şi înclinându-se cu respect. Sigzil ştia impresionant de multe lucruri despre ei. Kaladin observă că din când în când zâmbea cu nostalgie, probabil amintindu-şi de propriile călătorii.

Amănuntele erau interesante, dar pe Kaladin îl surprindea faptul că oraşul acela – peste care zburase în vis, cu câteva săptămâni în urmă – era de fapt real. Şi nu mai putea trece cu vederea strania repeziciune cu care i se vindecau rănile. I se întâmpla ceva ciudat. Ceva mai presus de fire. Dacă avea legătură cu faptul că toată lumea din jurul lui părea să moară întotdeauna?

Îngenunche şi începu să caute prin buzunarele leşurilor, o îndatorire de care alţi podari se fereau. Acolo erau păstrate sfere, cuţite şi alte obiecte utile. Amintirile personale, de genul rugăciunilor nearse, erau lăsate asupra leşurilor. Găsi câţiva stropi de zirconiu, pe care-i adăugă în punga cu sfere.

Poate că Moash avea dreptate. Dacă izbuteau să scoată banii din spărtură, ar fi putut da *mită* ca să părăsească tabăra? Ar fi fost, bineînţeles, o cale mai sigură decât lupta. Prin urmare, de ce-şi dorea cu atâta insistenţă să-i înveţe pe podari să lupte? De ce nu se gândise nicidecum să-i scoată din tabără pe furiş?

Îl pierduse pe Dallet, îi pierduse pe toţi ceilalţi din plutonul armatei lui Amaram. Îşi imagina c-ar fi îndreptat toate acestea instruind un alt grup de podari? Voia să salveze nişte oameni pe care ajunsese să-i iubească, sau voia să-şi dovedească lui însuşi ceva anume?

Experienţa îi spunea că bărbaţii care nu erau în stare să lupte aveau un mare dezavantaj în acea lume a războaielor şi a furtunilor. Poate că ar fi fost o soluţie mai bună să

plece pe furiş, dar el nu se prea pricepea la aşa ceva. În plus, chiar dacă reuşeau să plece astfel, Sadeas tot ar fi trimis soldaţi după ei. Necazurile aveau să-i prindă din urmă. Indiferent ce cale ar fi ales, podarii trebuiau să ucidă ca să-şi păstreze libertatea.

Închise ochii, strângând cu putere din pleoape, şi-şi aduse aminte de una dintre încercările lui de evadare, când izbutise să-i ajute pe sclavii care-l însoţeau să rămână liberi timp de o săptămână, ascunzându-se într-un ţinut nelocuit. În cele din urmă, fuseseră prinşi de vânătorii pe care-i trimisese stăpânul lor. Atunci îl pierduse pe Nalma. „Nimic din toate astea n-are legătură cu salvarea celor de aici, în momentele astea. Am nevoie de aceste sfere.”

Sigzil încă mai vorbea despre emuli.

— Pentru ei, spunea lumecântătorul, nevoia de a lovi un om anume e o prostie. Îşi poartă războaiele invers decât o faceţi voi, alethii. Sabia nu e o armă potrivită pentru un conducător. O halebardă e mai bună, suliţa e şi mai bună decât ea, iar cele mai bune sunt un arc şi o săgeată.

Kaladin scoase o altă mână de sfere – nişte stropi azurii – din buzunarul unui soldat. Erau lipite de o bucată veche de brânză de scroafă, împuţită şi mucegăită. Se strâmbă, le desprinse şi le spălă într-o băltoacă.

— Suliţele, întrebuinţate de ochi-luminoşi? se miră Drehy. E ridicol.

— De ce? întrebă Sigzil, părând ofensat. Eu găsesc că obiceiurile emulilor sunt interesante. În unele ţări, e detestat orice fel de luptă. De pildă shinii spun că dacă trebuie să te lupţi cu un om, ai pierdut deja. Omorul e, în cel mai bun caz, un mod brutal de a rezolva problemele.

— N-ai de gând să fii ca Pietroi şi să refuzi să lupţi, nu-i aşa? întrebă Cikatrice, aruncându-i mâncătorului de coarne o privire a cărei asprime era abia mascată.

Pietroi pufni şi îi întoarse spatele bărbatului mai scund, îngenunchind ca să-ndese cizme într-un sac mare.

— Nu, răspunse Sigzil. Cred că am înţeles cu toţii că pe orice altă cale am dat greş. Poate dacă stăpânul meu ar şti că sunt încă în viaţă… dar nu. E o prostie. Da, o să lupt. Dac-o să fie nevoie, suliţa pare o armă potrivită, deşi eu unul aş prefera, sincer, să pun o distanţă mai mare între mine şi duşmanii mei.

Kaladin se încruntă.

— Te gândeşti la un arc?

Sigzil dădu din cap.

— Pentru poporul meu, arcul e o armă nobilă.

— Ştii să-l foloseşti?

— Din păcate, nu, răspunse Sigzil. Dacă aş fi putut face aşa ceva, aş fi spus până acum.

Kaladin se ridică, deschise punga şi puse sferele înăuntru, alături de celelalte.

— Sunt arcuri printre leşuri?

Podarii se uitară unii la alţii şi câţiva clătinară din cap. „Dar-ar furtuna!” se gândi Kaladin. În minte începuse să-i încolţească o idee, dar asta o anula.

— Adunaţi nişte suliţe, spuse. Puneţi-le deoparte. O s-avem nevoie de ele pentru instrucţie.

— Dar trebuie să le predăm, zise Malop.

— Nu şi dacă nu le luăm cu noi sus, răspunse Kaladin. De fiecare dată când umblăm după lucrurile morţilor, o să păstrăm câteva suliţe şi-o să le stivuim aici. O s-adunăm curând destul de multe pentru antrenamentele noastre.

— Şi cum o să le ducem sus când va sosi momentul evadării? întrebă Teft, frecându-şi bărbia. Suliţele lăsate aici, jos, nu le vor face niciun bine acestor flăcăi când o să-nceapă adevărata luptă.

— O să găsim o cale de a le duce sus, răspunse Kaladin.

— Mereu spui lucruri de felul ăsta, observă Cikatrice.

— Încetează, Cikatrice, zise Moash. Ştie ce face.

Kaladin clipi, nedumerit. Moash *tocmai* îi luase apărarea?

Cikatrice roşi.

— Nu asta am vrut să spun, Kaladin. Mă întrebam şi eu, asta-i tot.

— Înţeleg. E…

Kaladin amuţi când Syl coborî în spărtură sub forma unei panglici şerpuitoare. Ea se opri pe o piatră care ieşea în afara peretelui, luându-şi înfăţişarea de femeie.

— Am găsit alt morman de leşuri. Sunt mai ales parshendi.

— Sunt şi arcuri? întrebă Kaladin.

Mai mulţi podari se uitară la el nedumeriţi, cu gura căscată, până când văzură că fixa cu privirea ceva aflat în aer. Atunci dădură din cap unii către alţii, cu subînţeles.

— Cred că da, răspunse Syl. E în partea asta. Nu prea departe.

Podarii aproape că terminaseră cu leşurile din jur.

— Adunaţi-vă lucrurile, le spuse Kaladin. Am găsit un alt loc de unde avem ce lua. Trebuie s-adunăm cât de multe putem şi să depozităm apoi o parte aici, în spărtură, undeva unde obiectele au mari şanse să nu fie luate de apă.

Oamenii adunară tot ce găsiseră, îşi aruncară sacii pe umeri şi fiecare luă câte o suliţă sau două. Câteva clipe mai târziu înaintau pe fundul umed al spărturii, urmând-o pe Syl. Trecură de crăpăturile din pereţi în care se înţepeniseră oase vechi, spălate de furtuni, dând naştere unor mormane de femururi, tibii, cranii şi coaste.

După vreun sfert de oră ajunseră în locul descoperit de Syl. Împrăştiate, trupurile mai multor parshendi zăceau în

grămezi din care se iţea din când în când uniforma albastră a unui alethi. Kaladin îngenunche lângă unul dintre cadavre. Recunoscuse perechea de glife stilizate din blazonul lui Dalinar Kholin, brodată pe haina acestuia. De ce armata lui Dalinar i se *alăturase* lui Sadeas în timpul luptei? Ce se schimbase?

Kaladin le făcu semn oamenilor să-nceapă să adune lucruri de pe leşurile alethilor, în timp ce el se apropia de cadavrul unui parshendi. Murise de mult mai puţină vreme decât oamenii lui Dalinar. Parshendii pe care-i găseau nu erau nicidecum la fel de mulţi ca alethii. Nu numai fiindcă la orice luptă luau parte mai puţini, ci şi pentru că era mai puţin probabil să-şi găsească moartea căzând în spărturi. În plus, Sigzil bănuia că trupurile lor erau mai dense decât cele omeneşti, aşa că nici nu erau luate de apă, nici nu pluteau cu aceeaşi uşurinţă.

Kaladin rostogoli leşul pe o parte, iar mişcarea asta îi smulse cuiva din spatele grupului de podari un şuierat neaşteptat. Kaladin se răsuci şi-l văzu pe Shen făcându-şi loc în faţă, cu un avânt neobişnuit.

Teft se mişcă repede, înşfăcându-l din spate şi ţinându-l într-o strânsoare sufocantă. Ceilalţi podari se ridicară uluiţi, unii dintre ei intrând din instinct în poziţie de luptă.

Shen se zbătu fără vlagă în strânsoarea lui Teft. Înfăţişarea parshului era diferită de a verilor săi morţi; aflându-se atât de aproape, deosebirile săreau în ochi mai tare. Aidoma majorităţii parshilor, Shen era scund şi cam grăsuţ. Îndesat, puternic, dar nu ameninţător. Însă cadavrul de jos era musculos şi construit ca un mâncător de coarne; ajungea cam la înălţimea lui Kaladin şi era mult mai lat în spate. Pielea amândurora era marmorată, dar a parshendiului avea acele excrescenţe stranii, roşii-portocalii, care alcătuiau o armură, protejând capul,

pieptul, braţele şi picioarele.

— Dă-i drumul, zise Kaladin, curios.

Teft îi aruncă o privire, apoi, fără tragere de inimă, îi dădu ascultare. Împleticindu-se, Shen străbătu terenul denivelat şi-l împinse pe Kaladin cu blândeţe, dar cu fermitate, îndepărtându-l de parshendiul căzut. Şi rămase acolo, ca şi cum ar fi vrut să-l apere de Kaladin.

— A mai făcut aşa ceva, spuse Pietroi, apropiindu-se. Când a mers cu mine şi cu Lopen în căutare de leşuri.

— Protejează cadavrele parshendilor, gancho, adăugă Lopen. În mod sigur ar fi în stare să te-njunghie de-o sută de ori dacă ai clinti unul.

— Toţi sunt aşa, spuse Sigzil, din spate.

Kaladin se întoarse spre el, ridicându-şi o sprânceană.

— Muncitorii parshi, îi explică Sigzil. Li se îngăduie să se ocupe de morţii lor; e unul dintre puţinele lucruri în care par să pună pasiune. Se înfurie când atinge altcineva leşurile. Le înfăşoară în pânză fină, le duc în pustietate şi le lasă pe lespezi de piatră.

Kaladin se uită la Shen. „Mă întreb…”

— Luaţi tot ce găsiţi la parshendi, le spuse oamenilor săi. Teft, probabil că tu va trebui să-l ţii pe Shen tot timpul. Nu-l pot lăsa să-ncerce să ne oprească.

Teft îi răspunse cu o privire de om chinuit; încă mai era de părere c-ar fi trebuit să-l pună pe Shen în faţa podului şi să-l lase să moară. Dar făcu ce i se ceruse, împingându-l pe Shen deoparte şi cerând ajutorul lui Moash ca să-l ţină.

— Şi purtaţi-vă respectuos cu morţii, băieţi, adăugă Kaladin.

— Sunt parshendi! obiectă Leyten.

— Ştiu, zise Kaladin. Dar ceea ce facem îl deranjează pe Shen. E unul dintre noi, deci bine-ar fi să nu-l întărâtăm prea tare.

Parshul îşi lăsă braţele în jos cu părere de rău şi nu se opuse când Teft şi Moash îl traseră cât mai departe. Părea resemnat. Cei din neamul lui erau înceţi la minte. Cât de multe înţelegea Shen?

— Căutai un arc? întrebă Sigzil, îngenunchind şi trăgând unul de-al parshendilor, scurt şi cu coarne, de sub un mort. Coarda i-a dispărut.

— E una în punga ăstuia, spuse Hărţi, scoţând ceva din punga atârnată la cingătoarea altui cadavru. Ar putea fi încă bună.

Kaladin luă arma şi coarda.

— Ştie cineva să folosească arcul?

Podarii se uitară unii la alţii. Arcurile nu erau de niciun folos pentru vânătoarea celor mai multe dintre animalele care aveau carapace; praştiile dădeau rezultate mult mai bune. Arcul nu era cu adevărat util decât pentru uciderea altor oameni. Kaladin se uită la Teft, care clătină din cap. Nu fusese învăţat să-l folosească; aşa cum nu-l învăţase nimeni nici pe Kaladin.

— E simplu, spuse Pietroi, rostogolind trupul unui parshendi. Pui săgeata pe coardă. Ţinteşti în partea opusă. Tragi foarte tare. Îi dai drumul.

— Mă-ndoiesc c-o să fie chiar atât de uşor, zise Kaladin.

— Abia ai timp să-i obişnuieşti pe flăcăi cu suliţa, spuse Teft. Vrei să-i înveţi pe unii să tragă şi cu arcul? Şi încă fără un instructor care să ştie cum se foloseşte?

Kaladin nu răspunse. Îşi îndesă arcul şi coarda în sac, adăugând câteva săgeţi, apoi îi ajută pe ceilalţi. O oră mai târziu, mergeau prin spărtură către scară, cu torţele sfârâind, în timp ce amurgul se apropia. Cu cât se întuneca mai tare, cu atât mai neplăcut era să stai în spărtură. Umbrele se îndeseau, iar sunetele îndepărtate – picurarea apei, căderea pietrelor, şuierul vântului – căpătau o tentă

ameninţătoare. Când Kaladin trecu dincolo de un cot, un grup de cremlingi cu câte o droaie de picioare o luară la goană de-a lungul peretelui şi dispărură într-o crăpătură.

Podarii vorbeau din ce în ce mai puţin, iar el nu se amesteca în discuţii. Din când în când se uita peste umăr la Shen. Parshul tăcut mergea cu capul în jos. Jefuirea leşurilor parshendilor îl tulburase peste măsură.

„M-aş putea folosi de asta”, se gândi Kaladin. „Să îndrăznesc oare?” Ar fi fost un risc. Unul foarte mare. Şi mai fusese condamnat o dată la moarte pentru că schimbase soarta unei bătălii.

„Mai întâi sferele”, îşi spuse. Dacă izbutea să le scoată pe platou, ar fi însemnat că putea scoate şi alte obiecte. În cele din urmă zări deasupra o umbră, întinzându-se de-a latul. Ajunseseră la primul pod permanent. Kaladin îşi continuă drumul alături de ceilalţi, până când ajunse într-un loc unde fundul spărturii era mai aproape de suprafeţele platourilor alăturate.

Acolo se opri. Podarii se adunară în jurul lui.

— Sigzil, spuse el, arătând cu degetul. Tu ştii câte ceva despre arcuri. Cât de greu crezi c-ar fi să nimereşti cu o săgeată?

— Am tras de câteva ori cu arcul, dar nu mă pot considera expert. Îmi imaginez că n-ar trebui să fie prea greu. Ce distanţă să fie? Poate cincisprezece metri?

— La ce-ar folosi? întrebă Moash.

Kaladin săltă în mână punga plină de sfere, apoi se uită la ceilalţi înălţând o sprânceană.

— Legăm punga de o săgeată, apoi o tragem, astfel încât să se-nfigă în partea de dedesubt a podului. Pe urmă, în timpul unei pod alergări, Lopen şi Dabbid se pot opri să bea apă, chiar lângă podul ăla. Pot întinde mâna sub lemnul lui şi pot scoate săgeata. Şi-o s-avem sferele.

Teft fluieră.

— Deşteaptă treabă.

— Am putea scoate toate sferele, spuse Moash, înflăcărându-se. Chiar şi…

— Nu, îl întrerupse Kaladin, cu hotărâre. Cele de valoare mai mică sunt şi-aşa destul de periculoase; lumea o să-nceapă să se-ntrebe de unde au podarii atâţia bani.

Avea să fie nevoit să-şi cumpere proviziile de la mai mulţi spiţeri, ca să-şi ascundă bogăţia.

Moash părea dezamăgit, dar ceilalţi erau entuziasmaţi.

— Cine vrea să-ncerce? întrebă Kaladin. Poate ar trebui să tragem mai întâi de câteva ori, ca să exersăm, şi abia apoi să legăm punga. Sigzil?

— Nu ştiu dacă vreau să iau asta asupra mea, răspunse azishul. Poate ar trebui să-ncerci tu, Teft.

Teft îşi frecă bărbia.

— Sigur. Cred că da. Cât de greu poate fi?

— Cât de greu? întrebă Pietroi pe neaşteptate.

Kaladin aruncă o privire într-o parte. Pietroi stătea în spatele grupului, dar înălţimea lui îl făcea uşor de văzut. Îşi ţinea braţele încrucişate.

— Cât de greu, Teft? continuă el. Cincisprezece metri nu-nseamnă prea mult, dar nu e o lovitură uşoară. Iar ca să nimereşti, având o pungă cu sfere grele legată de săgeată? Ha! Trebuie să-nfigi săgeata aproape de margine, ca să poată Lopen s-ajungă la ea. Dacă greşeşti, ai putea să pierzi toate sferele. Şi dacă săgeata iese din spărtură şi e văzută de cercetaşii care stau sus, lângă pod? Le-ar da de bănuit, nu-i aşa?

Kaladin se uită la mâncătorul de coarne. „E simplu”, spusese el. „Ţinteşti în partea opusă ţie… îi dai drumul…”

— Ei, zise Kaladin, privindu-l pe Pietroi cu coada ochiului. Cred că va trebui să riscăm. Fără sferele astea,

răniţii mor.

— Am putea aştepta până la următoarea podalergare, spuse Teft. Am putea să legăm o frânghie de pod şi s-o aruncăm în spărtură, iar data viitoare am lega punga de ea…

— Cincisprezece metri de frânghie? spuse Kaladin pe un ton tăios. Am atrage atenţia dac-am cumpăra aşa ceva.

— Nu, gancho, se amestecă Lopen. Am un văr care lucrează într-un loc unde se vând frânghii. Cu bani, ţi-aş putea face rost uşor.

— Poate, zise Kaladin. Dar tot ar trebui s-o ascunzi pe targă şi apoi să-i dai drumul în spărtură fără să te vadă nimeni. Şi s-o lăsăm atârnată acolo câteva zile? Ar fi văzută.

Ceilalţi dădură aprobator din cap. Pietroi păru foarte stânjenit. Oftând, Kaladin scoase arcul şi câteva săgeţi.

— Va trebui să ne încercăm norocul. Teft, de ce n-ai…

— Of, pe spiritul lui Kali'kalin, mormăi Pietroi. Hai, dă-mi arcul.

Îşi făcu loc printre podari şi luă arcul din mâna lui Kaladin, care îşi ascunse un zâmbet.

Pietroi se uită în sus, apreciind distanţa în lumina care se împuţina din ce în ce mai mult. Legă coarda, apoi întinse mâna. Kaladin îi puse în ea o săgeată. El lăsă arcul în jos şi trase. Săgeata zbură cu mare iuţeală şi se izbi zăngănind de peretele spărturii.

Pietroi dădu din cap doar pentru sine, apoi arătă spre punga lui Kaladin.

— Punem numai cinci sfere, spuse. Dacă mai adaugi una, săgeata ar fi prea grea. Chiar şi-ncercarea cu cinci e o nebunie. Câmpeni zăpăciţi de prea mult aer!

Kaladin zâmbi, apoi numără cinci pete de safir şi le puse într-o pungă goală. Pe aceasta i-o întinse lui Pietroi, care

scoase un cuţit şi crestă coada unei săgeţi în apropierea vârfului.

Cikatrice îşi încrucişă braţele şi se sprijini de peretele plin de muşchi.

— Ştiţi, asta e hoţie.

— Da, răspunse Kaladin, uitându-se la Pietroi. Şi nu mă simt câtuşi de puţin vinovat pentru ea. Tu te simţi?

— Nicidecum, zise rânjind Cikatrice.

— Mă gândesc că dacă cineva încearcă să te ucidă, n-are de ce să se mai aştepte să-i fi credincios, dar-ar furtuna, însă dacă s-ar duce careva la Gaz…

Ceilalţi podari deveniră dintr-odată nervoşi, mai multe perechi de ochi îndreptându-se către Shen, deşi Kaladin îşi dădea seama că nu la parsh se gândise Cikatrice. Dacă un podar i-ar fi trădat pe ceilalţi, ar fi putut primi o recompensă.

— Poate ar trebui să punem pe cineva de pază, propuse Drehy. Ştiţi, ca să fim siguri că nu se duce nimeni pe furiş la Gaz.

— Nici gând, zise Kaladin. Ce vreţi? Să ne zăvorâm în baracă, bănuindu-se atât de tare unii pe alţii, încât să nu mai facem niciodată nimic? Nu. Nu e decât un pericol în plus, adăugă el, clătinând din cap. E unul real, dar nu ne putem irosi puterile spionându-ne între noi. Mergem înainte.

Cikatrice nu părea convins.

— Suntem Podul Patru, adăugă Kaladin cu fermitate. Am înfruntat moartea împreună. Trebuie s-avem încredere unii într-alţii. Nu putem merge la luptă întrebându-ne care dintre noi o să treacă pe neaşteptate în tabăra cealaltă, le explică, uitându-se pe rând în ochii fiecăruia. Am încredere în voi. În toţi. Mergem până la capăt, şi-o facem împreună.

Mulţi îi răspunseră cu gesturi aprobatoare; Cikatrice

părea împăcat cu ideea. Pietroi termină de crestat săgeata, apoi începu să lege punga în jurul ei, cât mai strâns.

Syl rămăsese tot pe umărul lui Kaladin.

— Vrei să stau cu ochii pe ceilalţi? Să mă asigur că nu face nimeni ceea ce crede Cikatrice că ar putea să facă?

El şovăi, apoi dădu din cap. Era mai bine să fie sigur. Însă nu voia ca oamenii să fie nevoiţi să se gândească la aşa ceva.

Pietroi ridică săgeata în mână, cântărind-o.

— O lovitură aproape imposibilă, se plânse el.

Apoi, cu o mişcare lină, potrivi săgeata în arc şi şi-o duse lângă obraz, aşezându-se chiar sub pod. Mica pungă atârna, suspendată de lemnul săgeţii. Podarii îşi ţinură respiraţia.

Pietroi trase. Săgeata se avântă drept în sus, pe lângă peretele spărturii, aproape prea repede ca să poată fi urmărită cu privirea. Lovi lemnul cu un pocnet uşor, iar Kaladin îşi ţinu respiraţia, dar săgeata nu se desprinse. Rămase atârnată, cu preţioasele sfere legate de coada ei, chiar lângă marginea podului, unde mâna cuiva putea ajunge cu uşurinţă.

Kaladin îl bătu pe Pietroi pe umăr, în timp ce podarii îl ovaţionau.

Mâncătorul de coarne se uită la Kaladin.

— N-o să folosesc arcul în luptă. Trebuie să ţii minte asta.

— Făgăduiesc, spuse Kaladin. O să te iau la luptă doar dac-o să vrei, dar n-o să te silesc.

— N-am să lupt. Locul meu nu e pe câmpul de bătaie, zise Pietroi uitându-se la sferele de sus şi schiţând un zâmbet firav. Dar n-are nimic dacă trag în pod.

— Cum ai învăţat? întrebă Kaladin.

— E secret, răspunse mâncătorul de coarne cu fermitate.

Ia arcul. Nu mă mai sâcâi.

— Bine. Dar nu ştiu dacă-ţi pot făgădui că n-o să te mai sâcâi. S-ar putea să mai am nevoie să tragi câteva săgeţi pe viitor, spuse Kaladin luând arma.

Apoi se uită la Lopen.

— Chiar crezi că poţi cumpăra nişte frânghie fără s-atragi atenţia?

Lopen se sprijini de perete.

— Vărul meu nu m-a dezamăgit niciodată.

— Şi până la urmă, câte rude ai? întrebă Jaks Fără-Urechi.

— Nu poţi avea niciodată prea multe, răspunse Lopen.

— Ei, avem nevoie de frânghie, spuse Kaladin, căruia începuse să-i încolţească în minte un plan. O să schimb sferele alea de sus şi-o s-avem mărunţiş ca să plătim.

56
CARTEA AIA, LOVI-O-AR FURTUNA

„Lumina se-ndepărtează atât de mult. Furtuna nu încetează niciodată. Sunt zdrobit, în jurul meu e numai moarte. Plâng pentru sfârşitul tuturor lucrurilor. A câştigat el. O, ne-a învins.”

Datată palahakev 1173, cu 16 secunde înainte de moarte.
Subiect: un marinar thaylen.

Dalinar lupta, cu Fiorul pulsând în el, rotindu-şi Cristalsabia din şaua lui Galant. În jurul lui, parshendii cădeau cu ochii negri şi arşi.

Veneau spre el perechi, fiecare dintre acestea încercând să-l atace dintr-o altă direcţie, fără a-i lăsa vreun răgaz, în speranţa c-aveau să-l năucească. Dacă o pereche se năpustea asupra lui în timp ce atenţia îi era îndreptată în altă parte, ar fi putut să-l trântească de pe cal. Securile şi ghioagele lor, lovindu-l în repetate rânduri, i-ar fi putut crăpa armura. Plăteau scump o asemenea tactică; în jurul lui erau împrăştiate mai multe cadavre. Dar când luptai cu un Cristalpurtător, orice tactică te costa foarte mult.

Dalinar îl făcea pe Galant să se mişte mereu dintr-o parte într-alta, în timp ce-şi rotea sabia cu mişcări largi. Rămânea întotdeauna cu doar câţiva paşi înaintea primei linii a soldaţilor săi. Un Cristalpurtător avea nevoie de spaţiu pentru luptă; săbiile erau atât de lungi, încât exista mereu pericolul de a-i răni pe oamenii din propria tabără. Garda lui de onoare se apropia numai dacă se întâmpla să cadă sau să se ivească alte necazuri.

Fiorul îl incita, îl întărea. Slăbiciunea aceea – greaţa

care-l cuprinsese pe câmpul de luptă cu câteva săptămâni în urmă – nu mai apăruse. Poate că-şi făcuse griji fără rost.

Îl răsuci pe Galant exact la timp ca să-nfrunte două perechi de parshendi care se repezeau asupra lui din spate, cântând încetişor. Îşi călăuzi calul cu genunchii, timp în care-şi roti sabia într-o parte cu o mişcare de maestru, tăind gâturile a doi atacatori, apoi braţul unui al treilea. Primii doi se prăbuşiră, cu ochii arşi. Al treilea scăpă arma din mâna rămasă brusc fără viaţă, atârnând cu nervii retezaţi.

Al patrulea membru al grupului se grăbi să se îndepărteze, uitându-se urât la Dalinar. Era unul dintre parshendii care nu purtau barbă, iar chipul lui avea ceva ciudat. Forma obrajilor era pur şi simplu puţin cam…

„A fost o femeie?” se întrebă Dalinar, uluit. „Nu e cu putinţă. Sau este?”

În spate, oştenii lui izbucniră în urale când parshendii se împrăştiară în număr mare pentru a se regrupa. Dalinar îşi lăsă Cristalsabia în jos, cu metalul scânteind, cu gloriospreni licărind în aerul din jur. Stătea în faţa soldaţilor săi şi dintr-un alt motiv. Un Cristalpurtător nu era doar o forţă distructivă; era şi o forţă încurajatoare, inspiratoare. Oamenii luptau cu mai multă vigoare când îşi vedeau luminlordul doborând duşmanii unul după altul. Cristalpurtătorii schimbau soarta bătăliilor.

Parshendii fiind pe moment înfrânţi, Dalinar descălecă, sărind pe bolovani. În jurul lui zăceau cadavre care nu erau mânjite de sânge, dar când ce se apropie de locul unde luptaseră oamenii săi, văzu pe pietre pete de sânge roşu-portocaliu. Cremlingii alergau de colo-colo, lipăind prin lichid, iar durerosprenii şerpuiau printre ei. Parshendii răniţi zăceau fixând văzduhul cu privirea, cu feţele ca tot atâtea măşti ale durerii, cântându-şi o melodie

abia auzită, obsedantă, adesea doar o înşiruire de şoapte. Nu-şi dădeau niciodată sufletul ţipând.

Când ajunse lângă garda sa de onoare, Dalinar simţi fiorul retrăgându-se.

— Parshendii se apropie prea tare de Galant, îi spuse lui Teleb, încredinţându-i hăţurile.

Pielea Ryshadiumului avea pete de sudoare spumoasă.

— Nu vreau să-l pun în pericol. Trimite un om să-l ducă în ultimele linii.

Teleb dădu din cap şi-i făcu semn unui soldat să-ndeplinească ordinul. Dalinar îşi săltă Sabia şi studie câmpul de luptă. Parshendii se regrupau. Strategia lor se concentra, ca de obicei, în jurul echipelor de câte doi luptători. Fiecare pereche avea alte arme şi faţa unuia dintre cei doi oşteni era adesea complet rasă, pe când celălalt purta o barbă în care-şi împletise nestemate. Eruditele lui Dalinar sugeraseră că era vorba de un soi rudimentar de ucenicie.

Dalinar îi cercetă pe cei fără barbă, în căutarea unor tuleie abia mijite. Nu văzu nici urmă de aşa ceva; în plus, mai mulţi aveau o formă uşor feminină a feţei. Era cu putinţă să fi fost femei? Nu prea păreau să aibă sâni, iar construcţia trupurilor părea bărbătească, deşi straniile lor armuri puteau ascunde multe. Cei fără barbă păreau într-adevăr cu câteva degete mai scunzi, iar formele feţelor… cercetându-le, părea posibil. Perechile ar fi putut fi soţ şi soţie, luptând împreună? Faptul i se părea izbitor şi fascinant de straniu. Era posibil ca, deşi purtau războiul de şase ani, nimeni să nu-şi fi găsit timp să afle cărui sex îi aparţineau duşmanii?

Da. Platourile pe care se luptau se aflau atât de departe şi nimeni nu adusese vreodată în tabere cadavre de parshendi; trimiteau doar oameni care să le ia nestematele

din bărbi sau să le-adune armele. De când pierise Gavilar, nu-şi mai prea dăduse nimeni osteneala să-i studieze pe parshendi. Toţi îşi doreau doar să-i vadă morţi şi, dacă alethii se pricepeau la ceva, atunci ştiau să ucidă.

„Acum şi tu ar trebui să-i ucizi, nu să le studiezi cultura”, îşi spuse Dalinar. Dar se hotărî să-şi pună soldaţii să ia câteva cadavre pentru erudite.

Trecu la atac într-o altă parte a câmpului de luptă, ţinându-şi Cristalsabia în faţă, cu ambele mâini, şi având grijă să nu înainteze mai repede decât oamenii lui. Spre sud vedea fluturând steagul lui Adolin, conducând atacul diviziei sale. În ultima vreme, tânărul fusese neobişnuit de rezervat. Descoperind că se înşelase în privinţa lui Sadeas, părea să fi devenit mai meditativ.

La vest flutura mândru steagul lui Sadeas, iar oamenii lui îi împiedicau pe duşmani s-ajungă la pupă. Sosise primul, ca de obicei, şi-i atrăsese pe parshendi în luptă, permiţându-le companiilor lui Dalinar să pătrundă cu uşurinţă pe câmpul de bătaie. Acesta din urmă se gândise să scoată pur şi simplu nestemata, pentru ca alethii să se poată retrage, dar de ce să fi pus capăt luptei atât de repede? Şi el, şi Sadeas simţeau că adevăratul scop al alianţei lor era nimicirea cât mai multor parshendi cu putinţă.

Cu cât omorau mai mulţi, cu atât mai repede avea să se-ncheie războiul. Şi, cel puţin deocamdată, planul lui Dalinar dădea roade. Cele două armate se completau una pe alta. Asalturile lui fuseseră lente, îngăduindu-le parshendilor să-şi ocupe prea bine poziţiile. Sadeas era iute – mai ales acum, când îşi permitea să lase o parte din oameni în tabără şi să se concentreze mai mult asupra vitezei – şi înspăimântător de eficient când îşi conducea soldaţii pe platoul unde se purta lupta, numai că aceştia nu

erau tot atât de bine instruiţi ca ai lui Dalinar. Aşa că dacă Sadeas putea sosi primul şi reuşea să reziste destul de mult pentru ca oastea lui Dalinar să traverseze la rândul ei, pregătirea ei superioară – şi numărul mai mare de Cristale – loveau în parshendi ca un ciocan, strivindu-i de nicovala lui Sadeas.

Totuşi, nu era nicidecum simplu. Parshendii luptau ca nişte demoni ai spărturilor.

Dalinar se repezi asupra lor, rotindu-şi Sabia şi omorându-i pe toţi cei din jur. Nu putea să nu-i respecte, dar îi şi invidia, în acelaşi timp. Puţini oameni îndrăzneau să atace direct un Cristalpurtător – cel puţin nu fără a avea în spate forţa unei armate întregi, care să-i silească să înainteze, aproape împotriva voinţei lor.

Parshendii atacau cu mult curaj. Dalinar se răsuci, împărţind lovituri în stânga şi-n dreapta, străbătut de Fior. Cu o sabie obişnuită, luptătorul se concentra asupra loviturilor, aşteptând un recul al fiecăreia dintre ele. Îţi doreai să loveşti scurt şi repede, rotind-o pe arce mici. Cu o Cristalsabie era altfel. Aveai o armă imensă, dar uimitor de uşoară. Reculul nu apărea niciodată: lovea întotdeauna ca şi cum ar fi trecut doar prin aer. Toată şmecheria era să-i controlezi avântul şi s-o ţii tot timpul în mişcare.

Patru parshendi se aruncară asupra lui; păreau să ştie că era cel mai uşor să-l doboare dacă se înghesuiau în jurul lui. Când se apropiau prea mult, lungimea mânerului Sabiei şi natura armurii făceau lupta foarte dificilă pentru el. Dalinar se răsuci atacând lung, cu Sabia la înălţimea taliei, şi-şi dădu seama că-i omorâse când simţi arma zvâcnind uşor la trecerea prin piepturile duşmanilor. Îi doborî pe toţi patru, simţindu-se cuprins de un val de satisfacţie. Care fu urmat imediat de greaţă.

„Blestem!” se gândi. „Iarăşi! Nu se poate!” Se întoarse

către un alt grup de parshendi în timp ce ochii morţilor ardeau şi fumegau.

Se avântă într-un alt atac – ridicându-şi Sabia şi răsucind-o deasupra capului, pentru a o coborî apoi, mişcând-o paralel cu solul. Şase parshendi muriră. Odată cu împunsătura regretului, simţi nemulţumirea stârnită de Fior. Acei parshendi – acei soldaţi – meritau cu siguranţă să fie priviţi cu respect, nu cu încântare, când erau ucişi.

Îşi aduse aminte de vremurile când Fiorul fusese mai puternic decât orice. Când îi înfrânsese pe înalţii prinţi, alături de Gavilar, în tinereţea lor, când îi respinseseră pe vedeni, când se luptaseră cu herdazienii şi când nimiciseră toată suflarea de pe Akak Reshi. Cândva, setea de luptă aproape că-l împinsese să-l atace până şi pe Gavilar. Îşi amintea gelozia din ziua aceea, rămasă cu zeci de ani în urmă, când setea de a-l ataca pe Gavilar – singurul rival pe care-l considera demn de sine însuşi, bărbatul care câştigase mâna lui Navani – aproape că-l mistuise pe de-a-ntregul.

Garda lui de onoare ovaţiona în timp ce i se prăbuşeau duşmanii. El se simţea golit pe dinăuntru, dar luă în stăpânire Fiorul şi-şi controlă sentimentele şi emoţiile. Lăsă Fiorul să pulseze, străbătându-l. Din fericire, greaţa îi dispăru, ceea ce era bine, fiindcă un alt grup de parshendi îl atacă din flanc. Execută o întoarcere din Postura Vântului, mutându-şi greutatea de pe un picior pe altul, lăsându-şi umărul în jos şi aruncându-şi toată greutatea în urma Sabiei, în timp ce se rotea.

Mişcarea armei spulberă trei parshendi, dar ultimul se înghesui printre camarazii săi răniţi, se strecură prea aproape ca să mai poată fi lovit şi îşi roti ciocanul. În ochii mari i se citeau furia şi hotărârea, deşi nu striga şi nu urla. Coiful lui Dalinar fu lovit cu un pocnet. Izbitura îi înclină

capul pe-o parte, dar armura preluă cea mai mare parte din forţa izbiturii, astfel încât nişte crăpături ca o pânză de păianjen i se întinseră pe toată lungimea. Dalinar le zări cu coada ochiului, strălucind uşor şi pierzând Lumină de Furtună.

Parshendiul era prea aproape. Dalinar lăsă Sabia să-i cadă. Arma dispăru şi se transformă în ceaţă, în timp ce el îşi ridica braţul protejat de armură ca să oprească următoarea lovitură a ciocanului. Pe urmă îşi legănă celălalt braţ, lovind cu pumnul în umărul atacatorului. Lovitura îl aruncă pe acesta la pământ. Cântecul i se întrerupse. Strângând din dinţi, Dalinar îşi ridică piciorul şi îl izbi în piept, azvârlindu-i trupul prin aer, la o distanţă de cel puţin douăzeci de metri. Învăţase să se ferească de parshendii care mai aveau în ei un strop de vlagă.

Lăsă braţul în jos şi începu să-şi recheme Sabia. Se simţea din nou puternic, îşi recăpătase pofta de luptă. „N-ar trebui să mă simt rău fiindcă ucid câţiva parshendi”, îşi spuse. „E drept s-o fac.”

Se opri, observând ceva. Ce se zărea pe celălalt platou, în partea opusă? Părea…

Părea o a doua armată parshendi.

Mai multe grupuri de cercetaşi de-ai săi alegau către principalul front de luptă, dar el putea ghici ce veste aduceau.

— Părinte al Furtunii! blestemă, arătând cu Sabia. Daţi de ştire! Se apropie încă o armată!

Mai mulţi oameni se împrăştiară, ascultându-i ordinul. „Ar fi trebuit să ne aşteptăm la aşa ceva”, îşi spuse. „Noi am început s-aducem două armate pe acelaşi platou, iar acum fac şi ei acelaşi lucru.”

Dar asta sugera că înainte îşi impuseseră nişte limite. O făcuseră dându-şi seama că pe un platou devenit câmp de

luptă era puţin loc de manevră? Sau ca să se mişte mai repede? Dar acest al doilea motiv era lipsit de sens – alethii ar fi trebuit să-şi facă griji pentru poduri, acestea reprezentând puncte de strangulare a drumului, care-i încetineau cu atât mai mult cu cât aduceau mai mulţi soldaţi. Însă parshendii puteau sări peste spărturi. Aşa că de ce să nu-şi fi adus toţi oamenii?

„Blestem!” se gândi, frustrat. „Ştim atât de puţine lucruri despre ei!”

Îşi înfipse sabia în bolovanul de alături, ca să nu dispară. Începu să-şi strige ordinele. Garda de onoare i se adună în jur, chemând cercetaşii şi trimiţând mesageri. Pentru scurtă vreme, deveni mai degrabă un general preocupat de tactică decât un luptător din prima linie.

Le trebuia timp ca să-şi schimbe strategia de luptă. O armată era uneori greoaie şi stângace, ca un chull masiv, reacţionând cu încetineală. Înainte ca oamenii să-i poată duce la îndeplinire ordinele, noua forţă parshendi începu să traverseze spărtura din nord. Acolo lupta Sadeas. Dalinar nu putea să vadă destul de bine ce se petrecea, iar rapoartele cercetaşilor soseau prea târziu.

Se uită într-o parte; în apropiere se vedea o stâncă înaltă. Avea margini neuniforme şi aducea puţin cu o stivă de scânduri suprapuse. Îşi luă Cristalsabia în timp ce primea un raport şi străbătu în fugă terenul pietros, strivind câţiva muguri-de-stâncă sub cizmele lui protejate de armură. Garda de Cobalt şi mesagerii se grăbiră să-l urmeze.

Odată ajuns, îşi aruncă arma, lăsând-o să se transforme în fum. Se avântă dintr-un salt şi se agăţă de stânca pe care începu apoi să se caţere. Câteva secunde mai târziu, se săltă pe vârful ei teşit.

Câmpul de luptă se întindea dedesubt. În centrul

platoului, armata principală a parshendilor era o masă de roşu şi negru, strivită în clipa aceea de alethi, din două părţi. Echipele de podari ale lui Sadeas aşteptau pe platoul din vest, neluate în seamă, în timp ce noua forţă a parshendilor traversa dinspre nord, spre câmpul de luptă.

„Părinte al Furtunii, dar pot sări, nu glumă!” îşi spuse Dalinar, uitându-se la parshendii care treceau cu avânt peste spărtură. Şase ani de luptă îi demonstraseră lui Dalinar că oamenii – mai ales soldaţii cu armuri uşoare – puteau întrece trupele parshendi pe distanţe mai lungi de câteva zeci de metri. Dar picioarele groase şi viguroase îi ajutau pe parshendi să facă salturi lungi.

Nici măcar unul nu se dezechilibră traversând spărtura. Se apropiau de ea alergând cu paşi mărunţi, apoi fugeau cu mare iuţeală pe distanţă de vreo trei metri, avântându-se în salt. Noua forţă se îngrămădea către sud, drept spre armata lui Sadeas. Ridicând o mână ca să-şi apere ochii de strălucirea de un alb orbitor a soarelui, Dalinar zări stindardul personal al celuilalt înalt prinţ.

Se afla exact în calea parshendilor nou-veniţi; Sadeas avea tendinţa să rămână în spatele trupelor sale, pe o poziţie sigură. Dar poziţia aceea ajunsese pe neaşteptate în prima linie, iar soldaţii lui se desprindeau din alte încleştări şi reacţionau mult prea lent. Nu-l susţinea nimeni.

„Sadeas!” îşi zise Dalinar, păşind pe buza stâncii, cu mantia fluturându-i în vânt. „Trebuie să-i trimit suliţaşii mei de rezervă…”

Ba nu, se mişcau prea încet.

Suliţaşii nu puteau ajunge la el. Dar un călăreţ ar fi putut.

— Galant! strigă Dalinar, sărind de pe stâncă.

Căzu pe bolovanii de dedesubt, cu Armura absorbind

şocul izbiturii şi fisurând piatra. Lumina de Furtună i se învârteji în jur, înălţându-se din Armură, iar pe jambiere îi apărură crăpături subţiri.

Auzindu-i chemarea, Galant de smulse din mâinile grăjdarilor şi galopă pe solul stâncos. Când ajunse aproape, Dalinar se prinse de mânerele şeii şi se săltă pe ea.

— Urmaţi-mă dacă puteţi, strigă către garda lui de onoare, şi trimiteţi un mesager la fiul meu, să-i spună că acum el conduce armata noastră.

Îl săltă pe Galant în două picioare, apoi o porni în galop pe marginea câmpului de luptă. Garda lui îşi chemă caii, dar era greu să ţină pasul cu un Ryshadium.

Fie şi aşa.

Soldaţii care luptau în dreapta lui deveniră nişte forme neclare. El se aplecă în şa, cu vântul şuierându-i pe lângă Cristalarmură.

Întinse braţul şi îşi chemă arma. Sabia îi căzu în mână, aburită şi îngheţată, în timp ce-l întorcea pe Galant, ocolind colţul vestic al câmpului de luptă. Prima armată a parshendilor se afla, după cum şi-o doriseră, între forţele lui şi Sadeas. N-avea timp s-o ocolească. Aşa că inspiră adânc şi se năpusti în mijlocul ei. Datorită stilului în care luptau, soldaţii duşmani erau răsfiraţi.

Galant galopă printre ei, iar parshendii se aruncară în lături, ferindu-se din calea uriaşului armăsar şi înjurând în limba lor melodioasă; Dalinar grăbi calul, îmboldindu-l cu genunchii. Trebuia să-şi păstreze avântul. O parte dintre parshendii care luptau în primele rânduri împotriva oamenilor lui Sadeas se întoarseră şi alergară spre el. Îşi dăduseră seama că era un moment prielnic. Dacă ar fi căzut, Dalinar s-ar fi trezit singur, înconjurat de sute de duşmani.

Inima îi bătea cu putere când îşi întinse Sabia, străduindu-se să lovească orice parshendi care se apropia prea mult. În câteva minute, ajunse în faţa frontului duşman din nord-vest. Acolo, parshendii se aliniară, înălţându-şi suliţele şi proptindu-le în pământ.

„Fir-ar să fie!” îşi zise Dalinar. Nu-i mai văzuse niciodată ţinându-şi suliţele astfel în faţa cavaleriei grele. Începeau să-nveţe.

Şarjă către formaţie, apoi îl întoarse pe Galant în ultima clipă, ajungând să galopeze paralel cu şirul de suliţe duşmane. Îşi roti Cristalsabia într-o parte, retezându-le vârfurile armelor şi lovind câteva braţe. Chiar în faţa lui, un grup de parshendi şovăi, iar el inspiră adânc şi îl mână pe Galant drept într-acolo, tăind câteva vârfuri de suliţe. O alta îl lovi în umăr, ricoşând de armură, iar calul se alese c-o tăietură lungă pe partea stângă a trupului.

Avântul pe care şi-l luaseră îi purtă înainte, călcând parshendi în picioare şi, cu un nechezat, armăsarul ţâşni dintre ei spre locul unde lupta grosul armatei lui Sadeas.

Inima lui Dalinar bătea nebuneşte. Trecu de soldaţii aliatului său atât de repede, încât părea o pată în mişcare, galopând către liniile din spate, unde o masă dezorganizată şi învălmăşită de oameni se străduia să ţină piept noii forţe a parshendilor. Oamenii urlau şi mureau într-un vălmăşag de verde alethi şi negru amestecat cu roşu parshendi.

„Acolo!” Dalinar zări stindardul lui Sadeas fluturând pentru o clipă, înainte de a se prăbuşi. Se aruncă din şaua lui Galant, sărind pe solul pietros. Calul se îndepărtă, înţelegând. Era grav rănit şi Dalinar nu voia să-i rişte în continuare viaţa.

Era timpul să înceapă din nou măcelul.

Intră din flanc printre parshendi, unii dintre aceştia

întorcându-se către el cu surprinderea zugrăvită în ochii lor negri, de obicei fermi. Păreau uneori stranii, dar aveau sentimente atât de omeneşti! Fiorul îl cuprinse şi el nu încercă să-l alunge. Îi era mult prea necesar.

Era timpul să-l lase pe Ghimpele Negru să se dezlănţuie.

Trecu printre şirurile de parshendi, făcându-şi loc cu lovituri de pumn. Îşi înlătura duşmanii aşa cum mături firimiturile rămase pe masă după un ospăţ. Nu era vorba de o precizie bine controlată, nici de vreo confruntare atentă între câteva plutoane şi garda de onoare din spatele lui. Era un atac în plin, cu toată forţa letală a unui om care ucidea de-o viaţă, având puterile sporite de Cristale. Dalinar era ca o furtună, ciopârţind picioare, piepturi, braţe, gâturi, omorând, omorând, omorând. Armele se loveau de armura lui, lăsând în urmă crăpături minuscule. Ucidea parshendi cu zecile, tot timpul în mişcare, tăindu-şi drum către locul unde căzuse stindardul lui Sadeas.

Ochii ardeau, săbiile străfulgerau către cer şi parshendii cântau. Faptul că erau ei înşişi atât de înghesuiţi – îngrămădindu-se să-i atace pe oştenii lui Sadeas – îi inhiba. Dar nu şi pe Dalinar. El n-avea de ce să se teamă nici că şi-ar fi putut răni prietenii, nici că arma i s-ar fi putut înţepeni în carnea sau în armura cuiva. Iar dacă îi stăteau în cale leşuri, le tăia – Sabia reteza carnea moartă la fel cum tăia metalul şi lemnul.

Sângele parshendilor ţâşnea în aer în timp ce ucidea, ciopârţea şi îmbrâncea, croindu-şi drum prin înghesuială. Sabia pornea dinspre umăr, lovind într-o parte şi-ntr-alta, iar el se întorcea din când în când către cei care încercau să-l omoare pe la spate.

Se împiedică de o fâşie de pânză verde. Steagul lui Sadeas. Se răsuci, căutând în jur cu privirea. În urmă lăsase un şir de leşuri peste care păşeau cu grijă tot mai

mulţi parshendi, concentrându-se asupra lui. Numai din stânga nu venea nimeni. Niciun parshendi de acolo nu se-ntorcea spre el.

„Sadeas!” se gândi Dalinar, făcând un salt înainte şi atacând parshendii din spate. Şi astfel văzu un grup adunat în cerc, lovind în ceva aflat mai jos de ei. Ceva din care se prelingea Lumină de Furtună.

Într-o parte zăcea un ciocan mare de Cristalpurtător, rămas acolo unde, probabil, îl scăpase Sadeas. Dalinar se repezi la el dintr-un salt, înşfăcându-l în timp ce dădea drumul sabiei. Slobozind un urlet, izbi grupul cu el, îndepărtând din calea sa vreo zece parshendi, după care se răsuci şi lovi în partea opusă. Trupurile duşmanilor ţâşniră în aer, azvârlite pe spate.

În locuri înghesuite, ciocanul făcea treabă mai bună decât Sabia. Aceasta ar fi ucis pur şi simplu, lăsând leşurile căzute la pământ, iar el ar fi rămas în continuare împresurat şi ţintuit locului. Însă ciocanul le azvârlea departe. Dalinar sări în mijlocul zonei pe care-o eliberase, aşezându-şi picioarele de-o parte şi de alta a trupului lui Sadeas, căzut la pământ. Începu să-şi cheme încă o dată Sabia, lovind în toate părţile cu ciocanul şi împrăştiindu-şi duşmanii.

La a noua bătaie de inimă, azvârli ciocanul în faţa unui parshendi, apoi lăsă Aducătoarea Jurământului să i se materializeze în mâini. Intră imediat în Postura Vântului, privind în jos. Armura lui Sadeas pierdea Lumină de Furtună prin numeroase găuri şi crăpături. Platoşa fusese complet strivită; spartă, cu bucăţi de metal ieşind în afară, lăsa să se vadă materialul aflat dedesubt. Din găuri ieşeau fuioare de fum luminos.

Nu avea timp să verifice dacă Sadeas mai trăia sau nu. Parshendii vedeau acum nu doar un Cristalpurtător la care

puteau ajunge cu uşurinţă, ci doi, şi se năpusteau asupra lui Dalinar. El îşi apăra spaţiul din jur cu lovituri largi, măcelărindu-i unul după altul.

Nu-i putea opri pe toţi. Armura lui primea lovituri, mai ales peste braţe şi în spate. Trosnea, ca un cristal sub apăsarea unei forţe prea mari.

Scoase un urlet, doborând patru parshendi în timp ce alţi doi îl loveau din spate, făcându-i armura să vibreze. Se răsuci şi ucise unul, iar celălalt reuşi cu greu să scape, retrăgându-se la o distanţă sigură. Dalinar începuse să gâfâie şi, la fiecare mişcare grăbită, lăsa în aer dâre albastre de Lumină de Furtună. Se simţea ca o pradă însângerată, care se străduia să respingă, în acelaşi timp, o mie de prădători furioşi.

Dar nu era un chull, ca să nu se poată apăra decât ascunzându-se. Ucidea, iar Fiorul se înălţa în el, crescând necontenit. Simţea un pericol real, simţea că s-ar fi putut prăbuşi, iar asta îi dădea Fiorului putere. Era pe punctul să se înece cu el, cu bucuria, cu plăcerea, cu dorinţa. Cu pericolul. Tot mai multe lovituri de-ale duşmanilor îşi atingeau ţinta; tot mai mulţi parshendi izbuteau să se ferească de sabia lui.

Simţi o adiere pătrunzând prin partea din spate a platoşei. Rece, cumplită, înspăimântătoare. Crăpăturile se lărgeau. Dacă platoşa i se făcea ţăndări…

Urlă, lovind cu Sabia de sus în jos, trecând printr-un parshendi, arzându-i ochii, doborându-l fără să-i lase nicio urmă pe trup. Apoi îşi înălţă arma, se răsuci şi tăie picioarele altui atacator. În el se dezlănţuise o furtună de sentimente, iar sub coif fruntea îi şiroia de sudoare. Ce-avea să se-ntâmple cu armata alethi dacă şi el, şi Sadeas cădeau acolo? Doi înalţi prinţi morţi în aceeaşi luptă, două armuri şi o sabie pierdute?

Nu era cu putinţă. El n-avea să-şi găsească sfârşitul aici. Încă nu se lămurise dacă era într-adevăr nebun. Nu putea să moară înainte de-a afla!

Pe neaşteptate, un întreg val de parshendi pe care nu-i atacase el se prăbuşi, fără viaţă. O siluetă într-o Cristalarmură de un albastru strălucitor se năpusti printre ei. Adolin îşi ţinea Cristalsabia masivă într-o singură mână, cu metalul scânteind.

Lovi din nou şi Garda de Cobalt năvăli, scurgându-se prin golul creat de el. Cântecul parshendilor îşi schimbă ritmul, devenind frenetic, iar aceştia începură să se retragă pe măsură ce îşi făceau loc din ce în ce mai mulţi soldaţi, unii în verde, alţii în albastru.

Dalinar îngenunche, istovit, şi-şi lăsă sabia să dispară. Garda sa îl înconjură, iar armata lui Adolin se revărsă asupra tuturor, copleşind duşmanii şi silindu-i să se retragă. În câteva minute, locul deveni sigur.

Pericolul trecuse.

— Tată, spuse tânărul, îngenunchind alături de el şi scoţându-şi coiful.

Părul lui blond cu negru era ciufulit şi lipicios de sudoare.

— Mii de furtuni! Mi-ai tras o spaimă! Eşti teafăr?

Dalinar îşi scoase la rândul său coiful şi minunata răcoare a aerului îi cuprinse faţa udă de transpiraţie. Inspiră adânc şi dădu din cap.

— Ai sosit… exact la ţanc, fiule.

Adolin îl ajută să se ridice.

— A trebuit să-mi fac loc prin întreaga armată parshendi. Nu vreau să fiu lipsit de respect, dar-ar furtuna, însă cum de ţi-a venit să faci un lucru atât de periculos?

— Am avut certitudinea că poţi conduce armata dacă sunt ucis, răspunse Dalinar, bătându-l pe braţ, în

zăngănitul celor două armuri.

Adolin văzu cum arăta partea din spate a Cristalarmurii şi făcu ochii mari.

— E rău? întrebă Dalinar.

— Pare să se mai ţină într-un fir de păr, răspunse Adolin. Piezi Lumină ca un burduf de vin pe care-au exersat arcaşii tragerea la ţintă.

Dalinar dădu din cap, oftând. Armura i se părea deja prea grea. Probabil că trebuia să şi-o scoată înainte de-a se întoarce în tabără, ca nu cumva să rămână imobilizat în ea.

Alături, mai mulţi soldaţi îl scoteau pe Sadeas din Armura lui. Era atât de distrusă, încât din ea nu se mai scurgea Lumină, cu excepţia câtorva şuviţe minuscule. Putea fi reparată, dar avea să coste mult: de obicei, în timpul regenerării Armurii, nestematele prin care absorbea Lumină se spărgeau.

Oştenii scoaseră coiful lui Sadeas şi Dalinar se simţi uşurat văzând că fostul lui prieten clipea dezorientat, dar părea teafăr. Avea o tăietură în coapsă, unde-l nimerise sabia unui parshendi, şi câteva zgârieturi pe piept.

Sadeas îşi ridică privirea spre Dalinar şi Adolin. Cel dintâi se crispă, aşteptându-se să fie învinuit – totul se întâmplase numai şi numai fiindcă el insistase să aducă două armate la luptă pe acelaşi platou. Iar asta îi îmboldise şi pe parshendi să aducă încă una. Ar fi trebuit să găsească nişte cercetaşi mai buni, care să observe dacă se întâmpla aşa ceva.

Dar Sadeas le adresă un zâmbet larg.

— Părinte al Furtunii, de data asta a fost cât pe-aci! Cum merge lupta?

— Parshendii au fost puşi pe fugă, răspunse Adolin. Mai rezistau doar cei care te înconjuraseră. Oamenii noştri scot deja nestemata. Victoria ne aparţine.

— Am câştigat din nou! exclamă triumfător Sadeas. Dalinar, s-ar părea că, din când în când, bătrânul tău creier senil mai are vreo două idei bune!
— Suntem de aceeaşi vârstă, Sadeas, remarcă Dalinar în timp ce se apropiau mesagerii cu rapoarte din alte zone ale câmpului de luptă.
— Răspândiţi vestea, anunţă Sadeas. În seara asta, toţi oştenii mei vor benchetui ca nişte ochi-luminoşi!
Zâmbi în timp ce soldaţii îl ajutau să se ridice, iar Adolin plecă să primească rapoartele cercetaşilor. Sadeas respinse ajutorul cu o mişcare a mâinii, insistând că se putea ţine pe picioare în ciuda rănilor, şi începu să-şi strige ofiţerii.
Dalinar se întorsese, vrând să plece în căutarea lui Galant, ca să se asigure că se ocupa cineva de rana calului. Dar Sadeas îl prinse de braţ.
— Ar fi trebuit să fiu mort, spuse el încet.
— Poate.
— N-am văzut mare lucru. Dar cred că te-am zărit luptând de unul singur. Unde era garda ta de onoare?
— A trebuit s-o las în urmă, răspunse Dalinar. Eu eram singurul care putea ajunge lângă tine la timp.
Sadeas se încruntă.
— Ai riscat teribil de mult, Dalinar. De ce?
— Nu-ţi abandonezi aliaţii pe câmpul de luptă. În afara cazului când nu mai există nicio scăpare. Aşa spun Legile Războinicilor.
Sadeas clătină din cap.
— Dalinar, onoarea asta a ta o să te ducă la pieire, spuse Sadeas, părând uluit. Dar azi n-aş avea de ce să mă plâng din cauza ei!
— Dac-o să mor, o să ştiu că mi-am trăit viaţa aşa cum se cuvenea. Nu destinaţia contează, ci calea pe care ajungi

acolo.

— Legile Războinicilor?

— Nu. *Calea regilor.*

— Cartea aia, lovi-o-ar furtuna!

— Cartea pe care vrei s-o lovească furtuna ţi-a salvat azi viaţa, Sadeas. Cred că-ncep să pricep de ce-i plăcea lui Gavilar.

Auzind asta, Sadeas se încruntă, dar aruncă o privire către Armura lui, care zăcea alături, dezmembrată. Clătină din cap.

— Poate ar trebui să te las să-mi explici ce vrei să spui. Mi-ar plăcea să te-nţeleg din nou, bătrâne prieten. Încep să mă-ntreb dacă te-am înţeles vreodată, zise el, luându-şi mâna de pe braţul lui Dalinar. Mi-aduce cineva afurisitul ăla de cal? Unde sunt ofiţerii mei?

Dalinar se îndepărtă şi găsi curând mai mulţi oameni din garda lui care-l căutau pe Galant. Li se alătură şi fu izbit de numărul leşurilor. Se înşirau începând din punctul unde pătrunsese printre parshendi, îndreptându-se către Sadeas: o cale a morţii.

Se uită spre locul în care ţinuse piept atacurilor. Zeci de morţi. Poate sute.

„Pe sângele străbunilor”, se gândi. „Eu am făcut asta?” Nu mai omorâse atât de mulţi oameni din zilele începuturilor, când îl ajuta pe Gavilar să unească Alethkarul. Şi, tot din tinereţe, nu i se mai făcuse rău la vederea morţii.

Însă acum se simţea întors pe dos şi reuşea cu greu să-şi ţină stomacul sub control. N-avea să verse pe câmpul de luptă. Oamenii lui nu trebuiau să vadă aşa ceva.

Se îndepărtă împleticindu-se, cu o mână la cap şi având coiful în cealaltă. Ar fi trebuit să exulte. Dar nu putea. Pur şi simplu… nu putea.

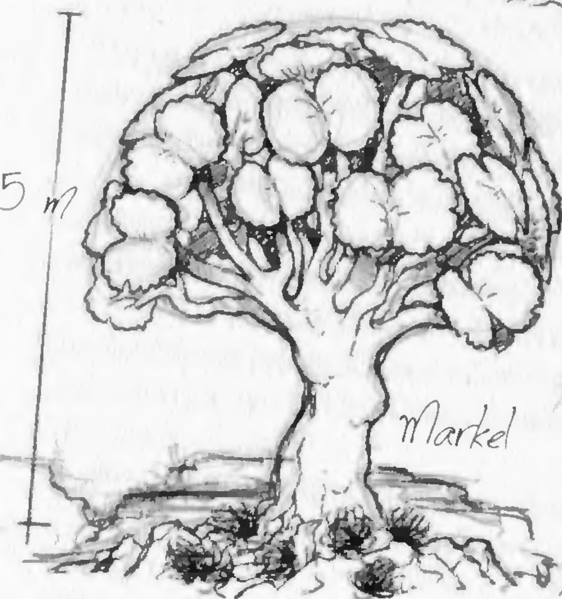
„Îţi trebuie mult noroc dacă-ncerci să mă-nţelegi, Sadeas. Fiindcă mi-e infernal de greu să-ncerc să mă-nţeleg eu însumi.”

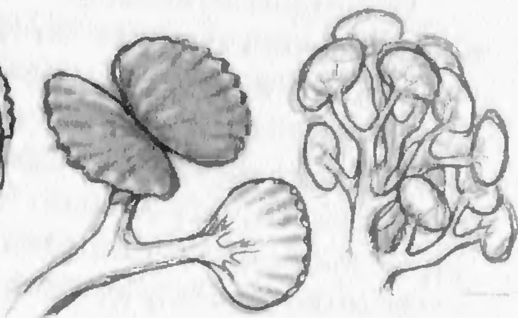

Solzijet

1,8 m
Cioata-grea

5 m
Markel

Tufă mârâitoare

57
VELA RĂTĂCITOARE

„Am sugarul în mâini, îi ţin un cuţit la gât şi ştiu că tot ce e viu vrea să las lama să pătrundă. Să-i vărs sângele pe pământ şi pe mâinile mele şi să dobândesc astfel mai multe răsuflări pentru noi toţi."

Datată shashanan 1173, cu 23 de secunde înainte de moarte. Subiect: un tânăr ochi-întunecaţi de şaisprezece ani. Mostra are o notă aparte.

— Şi toată lumea s-a sfărâmat! strigă Hărţi, cu spatele arcuindu-i-se, cu ochii larg deschişi, cu pete de salivă roşie pe obraji. Stâncile tremurau când păşeau ei, iar pietrele se-nălţau spre cer. Murim! Murim!

Se zvârcoli pentru o ultimă oară şi lumina din ochi i se stinse. Kaladin se trase înapoi, cu sângele stacojiu şi alunecos pe mâini, cu pumnalul pe care-l folosise în loc de bisturiu scăpându-i dintre degete şi lovindu-se de piatră fără prea mult zgomot. Bărbatul acela prietenos zăcea mort pe bolovanii platoului, având în partea stângă a pieptului o rană de săgeată; aceasta din urmă îi trecea prin semnul din naştere care, după părerea lui, semăna cu Alethkarul.

„Îi ia", se gândi Kaladin. „Unul câte unul. Îi spintecă şi-i lasă să sângereze. Nu suntem nimic altceva decât pungi pentru sânge. Şi când murim, îl lăsăm să curgă peste pietre, ca potopurile aduse de o mare furtună."

„Doar eu rămân. Eu rămân întotdeauna."

Un strat de piele, un strat de grăsime, un strat de muşchi, un strat de os. Asta erau oamenii.

Zgomotele luptei răzbăteau de dincolo de spărtură. Judecând după atenţia care li se dădea podarilor, aceasta ar fi putut la fel de bine să fie purtată într-un alt regat. Muriţi, muriţi, muriţi, apoi feriţi-vă din calea noastră.

Solemnă, echipa Podului Patru se adunase în jurul lui Kaladin.

— Ce-a spus la urmă? întrebă Cikatrice. „Stâncile tremurau”?

— N-are importanţă, răspunse Yake, bărbatul cu braţe groase. Aiura înainte de moarte. Se-ntâmplă uneori.

— S-ar părea că se-ntâmplă din ce în ce mai des, zise Teft.

Îşi ţinea o mână pe celălalt braţ, în locul unde-şi înfăşurase în grabă un bandaj peste o rană de săgeată. N-avea să mai care podul prea curând. După moartea lui Hărţi şi a lui Arik nu mai rămăseseră decât douăzeci şi şase. De-abia erau destui ca să care un pod. Greutatea tot mai mare se simţea din plin şi trudeau tot mai mult ca să ţină pasul cu celelalte echipe de podari. După alte câteva pierderi, problemele lor aveau să fie cu adevărat grave.

„Ar fi trebuit să mă mişc mai repede”, se gândi Kaladin, uitându-se în jos la Hărţi, al cărui trup spintecat lăsa măruntaiele să i se usuce la soare. Vârful săgeţii îi străpunsese plămânul şi i se înţepenise în şira spinării. Oare Lirin l-ar fi putut salva? Dacă ar fi mers la Kharbranth, aşa cum dorise tatăl lui, oare ar fi învăţat el însuşi destule – ar fi ştiut destule – ca să împiedice o astfel de moarte?

„Uneori se-ntâmplă aşa ceva, fiule…”

Kaladin îşi duse către faţă mâinile tremurătoare şi mânjite de sânge, strângându-şi între ele capul, măcinat de amintiri. O copiliţă, un cap spart, un picior rupt, un tată furios.

Disperare, ură, pierdere, frustrare, groază. Cum putea trăi cineva astfel? Să fii chirurg, să ştii că nu poţi fi îndeajuns de bun pentru a salva pe toată lumea? Când greşeau alţii, recolta de pe un întreg ogor se umplea de viermi. Când greşea un chirurg, murea cineva.

„Trebuie să-nveţi când să-ţi pese…”

Ca şi cum ar fi putut să aleagă. Să-şi înăbuşe orice sentiment, la fel de simplu cum stingi o lampă. Kaladin se gârbovi sub povară. „Ar fi trebuit să-l salvez, ar fi trebuit să-l salvez, ar fi trebuit să-l salvez.”

Hărţi, Dunny, Amark, Goshel, Dallet, Nalma, Tien.

— Kaladin, zise vocea lui Syl. Fii tare!

— Dacă aş fi fost, şuieră el, ar fi trăit toţi.

— Ceilalţi podari încă mai au nevoie de tine. Le-ai făgăduit, Kaladin. Ai jurat.

El îşi ridică privirea. Podarii păreau tulburaţi, îngrijoraţi. Nu erau decât opt; pe ceilalţi îi trimisese să caute răniţi din alte echipe. Găsiseră de la bun început trei, cu răni uşoare, de care se putea ocupa Cikatrice. Niciun mesager nu venise să-l cheme. Celelalte echipe nu mai aveau, probabil, alţi răniţi – sau răniţii lor nu mai puteau fi ajutaţi.

Poate ar fi trebuit să se ducă să vadă, pentru orice eventualitate. Dar – amorţit – nu putea suporta eşecul încă unei încercări de a salva un om. Se ridică în picioare împleticindu-se şi se îndepărtă de cadavru. Se îndreptă spre spărtură şi se strădui să intre în postura pe care-o ştia de mult, de la Tukks. Picioarele depărtate, mâinile la spate, degetele încleştate de antebraţe. Spatele drept, privirea înainte. Familiaritatea poziţiei îi dădu forţă.

„Te-ai înşelat, tată”, se gândi. „Ai spus c-o să mă-nvăţ cu aceste morţi. Şi totuşi, iată-mă. Peste mai mulţi ani. Cu aceeaşi belea.”

Podarii se adunară în jurul lui. Lopen se apropie

aducând un burduf cu apă. Kaladin şovăi, apoi îl luă şi îşi spălă faţa şi mâinile. Apa caldă îi împroşcă pielea, apoi se evaporă, aducându-i bine-venita răcoare. El expiră prelung, mulţumindu-i herdazianului bondoc cu o înclinare a capului.

Lopen îşi ridică o sprânceană, apoi arătă către punga legată de cingătoarea lui. Recuperase ultimele sfere ţintuite de pod cu o săgeată. O făcuse pentru a patra oară, reuşind de fiecare dată să nu fie observat.

— Ai avut vreo problemă? întrebă Kaladin.

— Nu, gancho, răspunse Lopen cu un zâmbet larg. Simplu ca piedica pusă unui mâncător de coarne.

— Te-am auzit, spuse cu ţâfnă Pietroi, care se afla pe-aproape, stând în poziţia „pe loc repaus."

— Şi frânghia? întrebă Kaladin.

— Am aruncat tot colacul peste margine, răspunse Lopen. Dar n-am legat-o de nimic, întocmai cum ai spus.

— Bun, zise Kaladin.

O frânghie atârnată de pod ar fi sărit prea tare în ochi. Dacă Hashal sau Gaz miroseau ce punea el la cale…

„Unde e Gaz?" se întrebă. „De ce n-a venit la podalergare?"

Lopen îi întinse punga cu sfere, ca şi cum ar fi fost dornic să scape de răspundere. El o luă şi şi-o îndesă în buzunarul pantalonilor.

Herdazianul se retrase, iar Kaladin intră din nou în poziţia „pe loc repaus". Platoul de care-i despărţea spărtura era lung şi îngust, cu pante abrupte pe laturi. La fel ca în ultimele câteva bătălii, Dalinar îl ajuta pe Sadeas. Sosea întotdeauna târziu. Poate că dădea vina pe podurile lui lente, trase de chulli. Foarte avantajos. Oamenii lui îşi permiteau adesea luxul de a traversa fără să fie susţinuţi de tirul arcaşilor.

Sadeas şi Dalinar câştigau astfel mai multe bătălii. Ceea ce oricum nu conta pentru podari.

De partea cealaltă a spărturii mureau mulţi oameni, dar Kaladin nu simţea nimic pentru ei. Niciun imbold de a-i vindeca, nicio dorinţă de a-i ajuta. Pentru asta putea să-i mulţumească lui Hav, care-l deprinsese să gândească în termenii „noi” şi „ei”. Într-un fel, învăţase ceea ce spusese tatăl lui. În sensul negativ, dar era totuşi ceva. Apără-ne pe „noi”, distruge-i pe „ei”. Un soldat trebuia să gândească astfel. Prin urmare, Kaladin îi ura pe parshendi. Erau duşmanii. Dacă n-ar fi învăţat să-şi facă mintea să se disocieze în acest fel, războiul l-ar fi distrus.

Poate că-l distrusese oricum.

Urmărind lupta, se concentră mai ales asupra unui anumit fapt, ca să-şi abată atenţia. Cum *îşi tratau* parshendii morţii? Acţiunile lor păreau dezordonate. Soldaţii se atingeau rareori de morţii lor, odată ce cădeau pe câmpul de luptă; atacau ocolindu-i. Iar acolo unde alethii treceau în marş peste ei izbucneau încăierări cumplite.

Oare alethii observau? Probabil că nu. Însă el îşi dădea seama că parshendii îşi venerau morţii – într-o asemenea măsură încât îi puneau pe cei vii în pericol ca să apere leşurile celor căzuţi. Kaladin se putea folosi de asta. Avea s-o folosească. Cumva.

În cele din urmă, alethii câştigară lupta. Peste nu mult timp, Kaladin şi echipa lui înaintau cu greutate pe platou, cărându-şi podul, cu trei răniţi legaţi deasupra. Numai atâţia găsiseră, iar o parte a minţii lui se simţii dezgustată când îşi dădu seama că o alta se bucura. Salvase deja vreo cincisprezece oameni din alte echipe de podari şi îşi secătuiau resursele – chiar dacă foloseau şi banii din pungi – ca să-i hrănească. Aveau baraca ticsită de răniţi.

Podul Patru ajunse la o spărtură şi Kaladin îşi schimbă poziţia ca să-l lase jos. Pentru el, ceea ce urma era deja rutină. Pune podul jos, dezleagă repede răniţii, împinge podul peste spărtură. Se uită să vadă cum se simţeau cei trei. Toţi cei salvaţi astfel erau uimiţi de ceea ce petrecuse, deşi făcea lucruri de felul ăsta de mai multe săptămâni. Mulţumit de starea lor, se aşeză în poziţia „pe loc repaus”, în timp ce soldaţii traversau.

Echipa se alinie în jurul lui. Soldaţii – ochi-luminoşi şi ochi-întunecaţi deopotrivă – îi priveau din ce în ce mai încruntaţi.

— De ce fac asta? întrebă încet Moash, când un oştean aruncă în ei cu un fruct putred.

Îşi şterse de pe faţă fructul roşu şi cleios, apoi oftă şi-şi reluă poziţia. Kaladin nu-i rugase niciodată să i se alăture, dar ei o făceau întotdeauna.

— Când luptam în armata lui Amaram, le povesti el, visam să mă alătur trupelor de pe Câmpiile Sfărâmate. Toată lumea ştia că soldaţii rămaşi în Alethkar erau drojdia. Ni-i imaginam pe cei adevăraţi, care luptau în afara ţării, în gloriosul război de pedepsire a ucigaşilor regelui nostru. Soldaţii aceia se purtau corect faţă de camarazi. Disciplina lor era fermă. Fiecare era un maestru al luptei cu suliţa şi niciunul nu ieşea din formaţie pe câmpul de luptă.

Alături, Teft râse încetişor.

Kaladin se întoarse spre Moash.

— De ce ne tratează astfel? Pentru că ştiu că ar trebui să fie mai buni decât sunt. Pentru că văd disciplină la podari şi le e ruşine. Li se pare mai uşor să ne batjocorească pe noi decât să devină ei mai buni.

— Soldaţii lui Dalinar Kholin nu se poartă aşa, spuse Cikatrice, chiar din spatele lui. Oamenii lui mărşăluiesc în

rânduri drepte. În tabăra lor e ordine. Când sunt de gardă, nu-şi ţin hainele descheiate şi nu trândăvesc.

„O să tot aud la nesfârşit despre Dalinar Kholin, lua-l-ar Furtuna?” se întrebă Kaladin.

Lumea vorbise la fel şi despre Amaram. Ce uşor era să treci cu vederea un suflet negru când îl îmbrăcai într-o uniformă bine călcată şi în reputaţia unui om de onoare!

Câteva ore mai târziu, grupul de podari asudaţi şi istoviţi urca panta de lângă lemnărie. Îşi lăsară podul să cadă cu zgomot surd pe locul în care era depozitat. Se făcuse târziu. Kaladin trebuia să cumpere cât mai repede ceva de mâncare dacă voiau provizii pentru tocana de seară. Îşi şterse faţa cu prosopul, în timp ce echipa Podului Patru se alinia.

— Sunteţi liberi pentru tot restul serii, îi anunţă. Mâine, dis-de-dimineaţă, trebuie să mergem la corvoada din spărtură. Vom muta antrenamentul cu podul către sfârşitul după-amiezii.

Podarii dădură din cap, apoi Moash ridică o mână. Toţi, ca unul, îşi ridicară braţele şi le încrucişară, cu încheieturile mâinilor una peste alta şi cu pumnii strânşi. Gestul părea îndelung exersat. Pe urmă se îndepărtară.

Kaladin îşi ridică o sprânceană, îndesându-şi prosopul sub centură.

— Au vrut un salut, îl lămuri Teft. Nu putem folosi unul militar obişnuit – nu şi când suliţaşii deja ne cred prea cu nasul pe sus. Aşa că le-am arătat vechiul salut al plutonului meu.

— Când?

— Azi-dimineaţă. Când Hashal îţi spunea ce avem de făcut.

Kaladin zâmbi. Era ciudat, dar încă mai putea să zâmbească. În apropiere, celelalte nouăsprezece echipe

care alergaseră în ziua aceea îşi lăsau podurile să cadă rând pe rând. Oare echipa Podului Patru arătase vreodată la fel ca ei, cu aceleaşi bărbi neîngrijite, cu aceeaşi expresie chinuită? Câţiva se uitară la Kaladin în trecere, dar îşi lăsară ochii în jos imediat ce văzură că-i privea. Nu-i mai tratau pe cei de la Podul Patru cu dispreţul de mai înainte. În mod bizar, acum păreau să aibă faţă de echipa lui aceeaşi atitudine pe care o aveau faţă de oricine altcineva din tabără – o considerau mai presus decât ei înşişi. Îşi grăbiră paşii, ca să nu mai fie priviţi de el.

„Sărmani neghiobi îndobitociţi”, se gândi Kaladin. Ar fi fost oare cu putinţă s-o convingă pe Hashal să-l lase să ia câţiva la Podul Patru? I-ar fi fost de folos nişte oameni în plus; la vederea siluetelor lor gârbovite i se frângea inima.

— Cunosc privirea asta, flăcăule, spuse Teft. De ce trebuie s-ajuţi mereu pe toată lumea?

— Ei, da, răspunse el. Nu pot să apăr nici măcar Podul Patru. Acum dă-mi voie să mă uit la braţul tău.

— Nu e chiar atât de grav.

Kaladin îl prinse oricum de braţ şi îi dezlipi bandajul acoperit cu o crustă de sânge închegat. Tăietura era lungă, dar nu şi adâncă.

— Aici ne trebuie antiseptic, spuse el, văzând câţiva putredospreni roşii care se târau în jurul rănii. Probabil c-ar trebui s-o cos.

— Nu e chiar atât de grav!

— Totuşi, spuse Kaladin, făcându-i semn să-l urmeze în timp ce se îndrepta spre unul dintre butoaiele cu apă de ploaie de pe marginea lemnăriei.

Rana era destul de puţin adâncă pentru ca în dimineaţa următoare Teft să le poată arăta celorlalţi, în spărtură, diverse moduri de a lovi cu suliţa şi de a para lovituri, dar asta nu însemna că trebuia neglijată, pentru că aşa ceva ar

fi însemnat infecţie sau cicatrice.

La butoiul cu apă, Kaladin o spălă, apoi îl strigă pe Lopen – care stătea lângă baracă, la umbră – ca să-i aducă instrumentele medicale. Herdazianul îl salută din nou, deşi o făcea cu singura lui mână, şi plecă să ia ce i se ceruse.

— Ei, flăcăule, spuse Teft. Cum te simţi? Ai avut vreo experienţă ciudată în ultima vreme?

Kaladin se încruntă, ridicându-şi privirea de la braţul lui.

— Dar-ar furtuna, Teft! Îmi pui întrebarea asta pentru a cincea oară în două zile. Ce urmăreşti?

— Nimic, nimic!

— Ceva este, spuse Kaladin. Ce vrei să descoperi? Eu…

— Gancho, spuse Lopen, apropiindu-se cu raniţa cu instrumente şi leacuri pe umăr. Poftim.

Kaladin se uită la el, apoi o luă ezitând. Îi desfăcu şnururile.

— O să vrem să…

Teft schiţă brusc o mişcare. Ca o lovitură de pumn.

Kaladin se mişcă din reflex, inspirând adânc şi intrând într-o poziţie defensivă, cu braţele ridicate, cu un pumn strâns şi cu cealaltă mână pregătită să pareze.

În el se înfiripă ceva, ca o respiraţie profundă, ca o băutură arzătoare, pătrunsă direct în sânge. O undă puternică îi străbătu trupul. Energie, forţă, conştientizare. Ca o reacţie firească a corpului în faţa pericolului, numai că de o sută de ori mai intensă.

Mişcându-se mai repede decât putea fi urmărit cu privirea, prinse pumnul lui Teft. Acesta încremeni.

— Ce faci? întrebă Kaladin.

Teft zâmbea. Se dădu înapoi cu un pas, trăgându-şi pumnul din strânsoare.

— Pe Kelek, spuse scuturându-şi mâna. Strângi, nu glumă.

— De ce-ai încercat să mă loveşti?

— Am vrut să văd ceva. Ai punga cu sfere pe care ţi-a dat-o Lopen, înţelegi, plus punga ta, cu tot ce-am adunat noi. Mai multă Lumină de Furtună decât ai mai avut vreodată asupra ta, cel puţin în ultima vreme.

— Ce legătură are asta cu orice altceva? întrebă Kaladin.

Ce era dogoarea din el, ce-i ardea în vene?

— Gancho, spuse Lopen, cu veneraţie în glas. Străluceşti.

El se încruntă. „Ce tot spu...”

Şi atunci văzu. Erau foarte palide, dar existau, şuviţe de fum luminos înălţându-i-se şerpuitoare din piele. Ca aburul dintr-un vas cu apă fierbinte, într-o noapte rece de iarnă.

Tremurând, puse raniţa cu instrumente pe marginea lată a butoiului cu apă de ploaie. Simţi, pentru o clipă, o răceală pe piele. Ce era asta? Şocat, îşi înălţă cealaltă mână şi se uită la şuviţele care izvorau din ea.

— Ce mi-ai făcut? întrebă, uitându-se la Teft.

Podarul mai vârstnic continua să zâmbească.

— Răspunde-mi! se răsti Kaladin, făcând un pas înainte şi înşfăcându-l de pieptul cămăşii.

„Părinte al Furtunii, dar mă simt puternic!”

— Nu ţi-am făcut nimic, flăcăule, răspunse Teft. Dar tu faci asta de mai multă vreme. Eu te-am surprins hrănindu-te cu Lumină de Furtună când erai bolnav.

Lumină de Furtună. Kaladin se grăbi să-i dea drumul lui Teft şi-şi căută punga în buzunar. O scoase cu o smucitură şi o deschise.

Înăuntru era întuneric. Toate cele cinci nestemate fuseseră golite. Strălucirea albă care se înălţa din el însuşi lumina slab interiorul.

— Ei, asta e ceva, spuse Lopen, de lângă el.

Kaladin se răsuci şi-l văzu aplecat, uitându-se la raniţa

cu instrumente şi leacuri. De ce era atât de important?

Apoi îşi dădu seama. Crezuse c-o aşezase pe marginea butoiului, dar, în graba lui, doar o apăsase pe suprafaţa exterioară. Şi raniţa era acum lipită de lemn. Înţepenise acolo, ca atârnată de un cârlig invizibil. Şi emanând o lumină slabă, exact cum i se întâmpla şi lui. Sub privirile lui, lumina păli şi pieri, iar raniţa se desprinsese şi căzu.

Kaladin îşi duse mâna la frunte, mutându-şi privirea de la surprinsul Lopen la curiosul Teft. Apoi îşi roti înnebunit privirea prin lemnărie. Nimeni altcineva nu se uita la ei; în lumina soarelui, aburul era prea palid ca să fie zărit de la distanţă.

„Părinte al Furtunii… ce… cum…”

Întrezări deasupra capului o siluetă familiară. Syl era o siluetă neclară care se mişca precum o frunză-n vânt, purtată încet când într-o parte, când într-alta.

„Ea a făcut-o!” se gândi Kaladin. „Ce mi-a făcut?”

Se îndepărtă de Lopen şi de Teft cu paşi împleticiţi şi alergă spre Syl. Picioarele îl purtau cu prea multă iuţeală.

— Syl! strigă, oprindu-se sub ea.

Ea se grăbi să coboare şi plană în faţa lui, preschimbându-se din frunză într-o femeie tânără care plutea în aer.

— Da?

El se uită în jur.

— Vino cu mine, spuse el, repezindu-se către o alee aflată între barăci.

Se sprijini de un zid, stând în umbră şi respirând sacadat. Acolo nu putea să-l vadă nimeni.

Syl coborî până la înălţimea feţei lui, îşi duse mâinile la spate şi îl privi cu atenţie.

— Străluceşti.

— Ce mi-ai făcut?

Ea-şi lăsă capul pe o parte, apoi ridică din umeri.

— Syl… spuse el ameninţător, deşi habar n-avea ce rău i-ar fi putut face unui spren.

— Nu ştiu, răspunse ea cu sinceritate, apoi se aşeză, cu picioarele atârnându-i peste marginea unei platforme invizibile. Nu pot… Nu pot să-mi amintesc decât foarte neclar lucruri pe care le ştiam cândva atât de bine. Lumea asta, legătura mea cu oamenii.

— Dar ai făcut ceva.

— Noi am făcut ceva. N-am fost eu. N-ai fost tu. Însă împreună…

Ridică din nou din umeri.

— Asta nu mă ajută prea mult.

Syl se strâmbă.

— Ştiu. Îmi pare rău.

Kaladin ridică o mână. În umbră, lumina care se scurgea din el se vedea şi mai bine. Dacă ar fi trecut cineva…

— Cum scap de asta?

— De ce vrei să scapi de ea?

— Păi, pentru că… Eu… Pentru că…

Ea nu răspunse.

Lui îi trecu ceva prin minte. O întrebare pe care-ar fi trebuit, probabil, s-o pună mai de mult.

— Nu eşti un vântspren, nu-i aşa?

Syl şovăi, apoi clătină din cap.

— Nu.

— Atunci ce eşti?

— Nu ştiu. Unesc obiecte.

Le unea. Când juca farse, lipea diverse lucruri între ele. Încălţări lipite de pământ, făcând oamenii să se-mpiedice. Alţii se întindeau după hainele lor atârnate în cârlige şi nu le puteau desprinde. El îşi duse mâna în jos şi luă o piatră. Cât palma lui de mare, aceasta era netezită de vânturile

furtunilor şi de ploi. O lipi de peretele barăcii şi îşi dori ca Lumina să treacă în ea.

Simţi un fior rece. Piatra începu să emane vapori luminoşi. Şi, după ce îşi retrase el mâna, rămase neclintită, lipită de zid.

Se aplecă şi o privi cu ochii mijiţi. Avea impresia că desluşea spreni minusculi, de un albastru întunecat şi de forma unor mici picături de cerneală, adunându-se în jurul locului unde piatra întâlnea peretele.

— Uniospreni, spuse Syl, venind lângă capul lui; continua să stea în picioare, plutind în aer.

— Ei ţin piatra acolo.

— Poate. Sau poate au fost atraşi de ceea ce ai făcut ca s-o fixezi.

— Dar nu aşa merg lucrurile, nu?

— Putredosprenii sunt cauza bolii – întrebă alene Syl – sau sunt atraşi de ea?

— Toată lumea ştie că ei sunt cauza.

— Şi dau vântsprenii naştere vântului? Aduc ploisprenii ploaie? Aprind focsprenii focuri?

Kaladin şovăi. Nu, n-o făceau. Oare aşa era?

— N-are importanţă. Vreau să aflu cum scap de lumina asta, nu s-o studiez.

— Dar de ce trebuie să scapi de ea? repetă Syl. Kaladin, ştii poveştile despre oameni care mergeau pe ziduri, oameni care se uneau cu furtunile. Vântalergătorii. De ce-ai vrea să scapi de aşa ceva?

Kaladin se străduia să lămurească totul. Vindecarea lui, faptul că săgeţile nu-l nimereau niciodată, deşi alerga în partea din faţă a podului… Da, ştiuse că se petrecea ceva straniu. De ce-l speria atât de mult? Fiindcă se temea să fie altfel decât ceilalţi, aşa cum fusese tatăl său, pe când era chirurg în Vatra-de-Piatră? Sau la mijloc era ceva mai

important?

— Fac ceea ce făceau Radianţii, zise el.

— Chiar asta am spus adineaori.

— M-am tot întrebat dacă am ghinion sau dacă n-am dat din întâmplare peste ceva precum Magia Veche. Poate că asta-i explicaţia! Atotputernicul i-a blestemat pe Radianţii Dispăruţi fiindcă au trădat omenirea. Dacă sunt blestemat şi eu, pentru ceea ce fac?

— Kaladin, *nu* eşti blestemat, spuse ea.

— Parcă spuneai că nu ştii ce se petrece.

El începu să măsoare cu pasul aleea. Alături, piatra se desprinse în sfârşit şi căzu.

— Poţi să spui, fără absolut nicio îndoială, că ghinionul n-a fost atras de lucrurile pe care le fac eu? Ştii destul de multe ca să negi asta pe de-a-ntregul, Syl?

Ea plutea tăcută prin aer, cu braţele încrucişate.

— A… asta, continuă el, arătând către piatră. E împotriva firii. Radianţii au trădat omenirea. Şi-au pierdut puterile şi au fost blestemaţi. Toată lumea ştie legendele. Se uită în jos, la mâinile lui încă strălucitoare, deşi radiau o lumină mai palidă. Indiferent ce-am făcut noi, indiferent ce mi s-a întâmplat mie, am atras într-un fel asupra mea acelaşi blestem. De aceea mor toţi cei din jurul meu când încerc să-i ajut.

— Şi crezi că eu sunt un blestem? îl întrebă ea.

— Eu… Ei, spuneai că ai o legătură cu asta şi…

Ea înaintă cu paşi mari, arătându-l cu degetul – o femeie furioasă minusculă, suspendată în aer.

— Aşa că-ţi închipui că eu am provocat totul? Eşecurile tale? Morţile?

Kaladin nu mai scoase nicio vorbă. Îşi dădu imediat seama că tăcerea era cel mai nepotrivit răspuns. Syl – cu sentimente surprinzător de omeneşti – se răsuci în aer cu o

privire suferindă şi se îndepărtă cu iuţeală, dând naştere unei panglici de lumină.

„Am exagerat”, îşi spuse el. Numai că se simţea atât de neliniştit… Se sprijini din nou de perete, cu mâna la cap. Înainte de-a apuca să-şi adune gândurile, nişte umbre făcură să se întunece intrarea aleii. Teft şi Lopen.

— Vorbitori cu pietrele! exclamă acesta din urmă. Chiar străluceşti în umbră, gancho!

Teft îl strânse de umăr.

— N-o să spună nimic nimănui, flăcăule. O să am grijă.

— Da, gancho, zise Lopen. Jur că n-o să spun nimic. Într-un herdazian poţi avea încredere.

Kaladin îi privi, copleşit. Se împinse, trecând pe lângă ei, ieşi de pe alee şi traversă lemnăria în fugă, ferindu-se de ochii tuturor.

La căderea nopţii, din trupul lui Kaladin nu se mai scurgea lumină. Pălise ca un foc ce se stinge, apoi dispăruse în numai câteva minute.

El mergea spre sud, de-a lungul marginii Câmpiilor Sfărâmate, prin porţiunea dintre taberele de război şi platourile propriu-zise. În unele locuri – ca acela de lângă lemnărie, unde se adunau trupele lui Sadeas – trecerea dintr-o zonă în alta se făcea pe o pantă lină. În altele exista câte o movilă de mică întindere şi de numai doi-trei metri înălţime. Trecu de una dintre ele; avea stâncile în dreapta, iar câmpiile se întindeau în stânga.

Găuri, crăpături şi mici unghere stâncoase erau tot atâtea puncte de reper pe solul pietros. Gropile puţin adânci încă mai ascundeau bălţi rămase după ultima mare furtună. Vieţuitoarele încă se mai foiau grăbite printre bolovani, deşi aerul rece al serii avea să le trimită curând în ascunzişuri. Trecu pe lângă un loc ciuruit de găuri

mărunte, pline cu apă; cremlingii – cu multe picioare, gheare minuscule şi trupuri prelungi, ocrotite de carapace – lipăiau pe margini, înfulecând. Unul dispăru în groapă, tras de un mic tentacul care ţâşnise afară. Era probabil un înşfăcător.

Iarba creştea în susul movilei, cu firele ieşindu-i din găurile lor. În mijlocul verdelui ei se înălţau, ca nişte flori, pâlcuri de muşchi-deget. Lujerii lor strălucitori, roz sau violeţi, i se păreau lui Kaladin nişte tentacule pe care vântul le făcea să fluture spre el. La trecerea lui, iarba timidă se retrase, dar muşchiul-deget era mai curajos. Pâlcurile acelea se refugiau în carapacele lor numai dacă băteai în piatra de lângă ele.

Deasupra lui, pe culme, câţiva cercetaşi scrutau Câmpiile Sfărâmate. Teritoriul de lângă movilă nu-i aparţinea unui înalt prinţ anume, iar cercetaşii nu-i dădură nicio atenţie lui Kaladin. Avea să fie oprit numai dacă încerca să părăsească taberele de luptă prin capătul sudic sau prin cel din nord.

Niciun podar nu-l urmase. Nu ştia sigur ce explicaţii le dăduse Teft. Poate le spusese că era tulburat de moartea lui Hărţi.

De unul singur, se simţea ciudat. De când fusese trădat de Amaram şi ajunsese sclav, fusese mereu cineva lângă el. Sclavii cu care complotase. Podarii cu care lucrase. Soldaţii care îl păziseră. Stăpânii de sclavi care îl bătuseră, prietenii care depinseseră de el. Nu i se mai întâmplase să fie singur din noaptea în care fusese legat pentru a fi ucis de marea furtună.

„Nu”, îşi spuse. „În noaptea aia n-am fost singur. Syl era acolo.” Îşi lăsă capul în jos, trecând pe lângă micile crăpături din stânga lui. Prelungindu-se către est, crăpăturile acelea se lărgeau, devenind spărturi.

Ce i se întâmpla? Nu avea halucinaţii. Şi Teft, şi Lopen văzuseră. Ba Teft chiar părea că se aşteptase la asta.

Kaladin *ar fi trebuit* să moară în timpul acelei mari furturi. Însă îşi revenise, punându-se pe picioare la scurt timp după aceea. Coastele lui ar fi trebuit să fie încă sensibile, dar nu-l mai dureau de câteva săptămâni. Sferele lui, la fel ca ale podarilor din apropierea lui, îşi pierdeau întreaga Lumină de Furtună.

Oare acea mare furtună îl schimbase? Nu, descoperise sfere secătuite şi înainte. Iar Syl... ea măcar recunoscuse că era responsabilă pentru o parte din cele întâmplate. Lucrurile mergeau astfel de multă vreme.

Se opri lângă un colţ de stâncă şi se sprijini de el, făcând iarba să se retragă, scurtându-se. Se uită către est, plimbându-şi privirea peste Câmpiile Sfărâmate. Căminul lui. Mormântul lui. Să-şi ducă traiul pe întinderea lor i se părea un lucru sfâşietor. Podarii îşi înălţau privirile spre el, îl considerau conducătorul lor, salvatorul lor. Dar în fiinţa lui erau fisuri, aidoma celor din piatra de la marginile acelor Câmpii.

Fisurile se lărgeau. Îşi făcea tot felul de promisiuni, ca atunci când alergi pe o distanţă lungă şi nu ţi-a mai rămas niciun strop de energie. Încă puţin. Mai aleargă doar până la următorul deal. Nu te poţi da bătut. Fisuri minuscule, crăpături în piatră.

„E bine că am venit aici”, se gândi. „Suntem făcuţi să fim alături, tu şi cu mine. Îţi semăn.” Care fusese, de la bun început, cauza apariţiei fisurilor de pe Câmpii? Un soi de greutate imensă?

Din depărtare începu să se audă o melodie, călătorind peste platouri. La auzul sunetului, Kaladin tresări. Era ceva atât de neaşteptat, atât de nelalocul lui, încât te înspăimânta în ciuda suavităţii sale.

Cântecul venea de pe Câmpii. Şovăind, dar neizbutind să se împotrivească, Kaladin se puse în mişcare. O luă către est, peste stânca plată, măturată de vânturi. Pe măsură ce înainta, sunetul devenea tot mai puternic, dar încă mai era fantomatic, eteric. Cântecul unui flaut, dar al unuia cu o tonalitate mai joasă decât cele auzite până atunci de el.

Când ajunse mai aproape, simţi miros de fum. Acolo ardea un foc. Un mic foc de tabără.

Descoperi că era la marginea unui soi de peninsule străbătute de crăpături care se lărgeau într-o spărtură pierdută în întuneric. Chiar în vârful acelei peninsule – înconjurat de spărtură din trei părţi – Kaladin găsi un bărbat în uniforma neagră a ochi-luminoşilor, aşezat pe un bolovan. În faţa lui ardea un foc mic, făcut din cochilii de mugur-de-stâncă. Bărbatul avea părul scurt şi negru şi faţa colţuroasă. Purta la şold o sabie subţire, într-o teacă neagră.

Ochi bărbatului erau de un albastru palid. Kaladin nu mai auzise niciodată de un bărbat ochi-luminoşi care să cânte la flaut. Nu considerau ei muzica o îndeletnicire feminină? Dacă nu erau ardenţi, bărbaţii cântau numai din gură, nu la vreun instrument.

Cel pe care-l privea era extrem de talentat. Melodia stranie pe care o cânta părea străină, avea ceva aproape ireal, parcă dintr-un alt loc şi dintr-un alt timp. Reverbera în spărtură şi îşi trimitea ecourile înapoi; era aproape ca şi cum bărbatul ar fi cântat în duet cu el însuşi.

Kaladin se opri la mică depărtare de el, dându-şi seama că ultimul lucru pe care şi-l dorea era să aibă de-a face cu un luminlord, şi mai ales cu unul destul de bizar din fire ca să se îmbrace în negru şi să hoinărească pe Câmpiile Sfărâmate, cântând la flaut. Se întoarse, gata să plece.

Muzica se întrerupse. Kaladin se opri.

— Mă tem întotdeauna c-o să uit cum să cânt la el, spuse, din spatele lui, o voce blândă. E o prostie, ştiu, ţinând cont cât de mult am exersat. Dar în ultimul timp îi dau rareori atenţia pe care o merită.

Kaladin se întoarse din nou către străin. Flautul era cioplit dintr-un lemn de culoare întunecată, aproape negru. Părea un instrument prea obişnuit ca să-i aparţină unui ochi-luminoşi, însă bărbatul îl ţinea în mână cu veneraţie.

— Ce faci aici? întrebă Kaladin.

— Stau. Câteodată cânt.

— Voiam să-ntreb de ce te afli aici.

— De ce mă aflu aici? spuse bărbatul, lăsându-şi flautul în jos, îndreptându-şi umerii şi destinzându-se. De ce se află oricare dintre noi aici? Tinere podar, întrebarea asta e cam prea profundă pentru o primă întâlnire. De obicei, prefer prezentările înaintea teologiei. Şi mâncarea de prânz, dacă e de găsit. Poate şi un somn bun. De fapt, aproape totul ar trebui să vină înaintea teologiei. Dar mai ales prezentările.

— Bine, zise Kaladin. Şi tu eşti…

— Aşezat aici. Câteodată cântând… cântându-le în strună podarilor, ca să mă joc cu minţile lor.

Lui Kaladin i se împurpurară obrajii şi îi întoarse iarăşi spatele, pregătindu-se din nou să plece. Nebunul ochi-luminoşi n-avea decât să spună şi să facă orice voia. El unul trebuia să se gândească la nişte hotărâri importante.

— Ei, atunci du-te, spuse, din spatele lui flautistul ochi-luminoşi. Mă bucur că pleci. Nu vreau să stai pe-aproape. Ţin destul de mult la Lumina mea de Furtună.

Kaladin îngheţă. Apoi se răsuci.

— Ce?

— Vorbesc despre sferele mele, răspunse bărbatul straniu, ridicând în mână ceea ce părea să fie un broam de

smarald, impregnat în totalitate. Toată lumea ştie că podarii sunt hoţi sau cel puţin cerşetori.

Fireşte. Vorbea despre sfere. N-avea de unde să ştie de… năpasta lui. Nu-i aşa? Ochii necunoscutului sticleau ca şi cum ar fi făcut o glumă nemaipomenită.

— Nu te simţi insultat că te-am numit hoţ! adăugă acesta, ridicând un deget.

Kaladin se încruntă. Unde dispăruse sfera? O ţinuse în mâna aceea.

— Am vrut să fie un compliment.

— Un compliment? Când îi spui cuiva că e hoţ?

— Fireşte. Eu însumi sunt hoţ.

— Da. Ce furi?

— Mândrie, răspunse bărbatul. Şi uneori plictiseală, dacă pot lua mândria asupra mea. Sunt Mucalitul Regelui. Sau cel puţin am fost, până mai deunăzi. Probabil c-o să-mi pierd titlul în curând.

— Ce… al regelui?

— Mucalitul. Treaba mea era să cuget, găsind vorbe de spirit.

— A spune lucruri confuze nu e totuna cu a fi spiritual.

— A! exclamă necunoscutul, cu ochii scânteindu-i. Te dovedeşti deja mai înţelept decât majoritatea cunoscuţilor mei din ultima vreme. Şi ce-nseamnă, atunci, să fii spiritual?

— Să spui lucruri inteligente.

— Şi ce e inteligenţa?

— Cred…

De ce purta o asemenea discuţie?

— Cred că e abilitatea de a spune şi de a face lucrul potrivit în momentul potrivit.

Mucalitul Regelui îşi lăsă capul pe-o parte, apoi zâmbi. În cele din urmă îi întinse mâna lui Kaladin.

— Şi care ţi-e numele, podarul meu cugetător?
El îşi întinse mâna şovăind.
— Kaladin. Dar al tău?
— Am mai multe, spuse necunoscutul şi îi strânse mâna. Mi-am început viaţa ca o idee, ca un concept, nişte cuvinte pe o pagină. Ăsta-i un alt lucru pe care l-am furat. Pe mine însumi. Cândva, am primit numele unei pietre.
— Al uneia frumoase, sper.
— Una superbă. Şi care şi-a pierdut orice valoare fiindcă i-am purtat eu numele.
— Ei, şi cum te numesc acum oamenii?
— În multe feluri, dintre care numai câteva sună politicos. Şi aproape toate mi se potrivesc cu adevărat, din păcate. Tu însă îmi poţi spune Hoid.
— E numele tău?
— Nu. E al cuiva care-ar fi trebuit să-mi fie drag. Repet, e un lucru pe care l-am furat. Noi, hoţii, facem aşa ceva.
Se uită spre est, către Câmpiile asupra cărora întunericul se lăsa cu repeziciune.
Micul foc aprins lângă bolovanul lui Hoid împrăştia lumina pâlpâitoare şi roşie a cărbunilor scânteietori.
— Ei, mi-a făcut plăcere să te cunosc, spuse Kaladin. O să plec…
— Nu înainte de a-ţi da ceva, zise Hoid şi îşi ridică flautul. Aşteaptă, te rog.
Kaladin oftă. Avea sentimentul că bărbatul acela straniu n-avea să-l lase să plece înainte de a termina cu el.
— E flautul unui Drumeţ, spuse studiind bucata de lemn întunecat la culoare. E făcut pentru un povestitor, ca să cânte în timp ce istoriseşte.
— Vrei să spui că e menit să acompanieze un povestitor. Ca să cânte la el altcineva în timpul istorisirii.
— De fapt, vreau să spun exact ce-am spus.

— Cum poate cineva să istorisească o poveste în timp ce cântă la flaut?

Hoid îşi ridică o sprânceană, apoi îşi duse flautul la buze. Cânta la el altfel decât la orice flaut pe care-l mai văzuse vreodată Kaladin – în loc să-l ţină în jos, în faţa lui, Hoid îl ridică în lateral şi suflă în capăt. Intonă câteva note, de probă. În aceeaşi tonalitate melancolică auzită de Kaladin mai înainte.

— Povestea, spuse Hoid, e despre Derethil şi despre *Vela Rătăcitoare.*

Începu să cânte. Notele erau mai iuţi şi mai tăioase decât cele pe care le cântase mai devreme. Păreau aproape să se rostogolească una peste alta, fugind din flaut ca nişte copii care aleargă, luându-se la întrecere. Erau frumoase şi vioaie, urcau şi coborau, într-o împletitură tot atât de complicată ca ţesătura unui covor.

Kaladin se trezi ţintuit locului. Melodia era puternică, aproape *poruncitoare.* Fiecare notă era un cârlig azvârlit ca să-i străpungă carnea şi să-l ţină aproape.

Hoid se opri brusc, dar notele continuau să stârnească în spărtură ecouri care se întorceau în timp el ce vorbea.

— Derethil e bine-cunoscut în câteva ţinuturi, deşi aici, în est, am auzit vorbindu-se de el mult mai puţin. A fost un rege din zilele umbrei, dintr-un timp despre care n-avem amintiri. Un bărbat puternic. Comandantul mai multor mii de oameni, conducător al mai multor zeci de mii. Înalt, nobil, binecuvântat cu o piele deschisă la culoare şi cu ochi luminoşi. Era un bărbat de invidiat.

În clipa când se stinseră ecourile, Hoid începu iar să cânte, preluând ritmul. De fapt, părea să continue exact de unde începuseră să se stingă notele ecoului, ca şi cum muzica nu s-ar fi întrerupt niciodată. Melodia deveni mai lină, sugerând plimbarea unui rege alături de curtenii săi.

Cântând cu ochii închişi, Hoid se aplecă spre foc. Aerul suflat deasupra flautului învolbură fumul, agitându-l, şi Kaladin avu impresia că dintr-acesta se contura faţa unui bărbat cu bărbia ascuţită şi pomeţi înalţi. De fapt, fireşte că nu era acolo. Şi-o imagina. Însă cântecul obsedant şi fumul învârtejit îi încurajau închipuirile.

— Derethil s-a luptat cu Pustiitorii în zilele Heralzilor şi ale Radianţilor, spuse Hoid, cu ochii încă închişi, cu flautul chiar sub buze, cu ecourile cântecului urcând din spărtură şi părând să-l acompanieze. Când s-a făcut în sfârşit pace, a descoperit că nu era mulţumit. Ochii lui priviseră întotdeauna către vest, către largul întinsei mări. A armat cea mai minunată corabie de care-a auzit vreodată omenirea, un vas maiestuos, creat pentru a face ceea ce nu mai cutezase nimeni până atunci: pentru a străbate mările în timpul marilor furtuni.

Ecourile se stinseră, iar Hoid începu iar să cânte, schimbându-şi parcă locul cu un partener invizibil. Fumul se învârteji, înălţându-se în aer şi răsucindu-se, purtat de răsuflarea flautistului. Şi Kaladin se simţi aproape convins că vedea cum se conturează o corabie enormă, cu pânza cât o casă, întinsă pe o cocă în formă de săgeată. Melodia deveni alertă, sacadată, ca şi cum ar fi vrut să imite zgomotele ciocanelor de lemn şi ale fierăstraielor.

— Ţelul lui Derethil – spuse Hoid întrerupându-se, era să caute obârşia Pustiitorilor, locul unde se născuseră. Mulţi spuneau că era nebun, dar el nu se putea opri. Şi-a numit corabia Vela Rătăcitoare şi a adunat un echipaj din cei mai curajoşi marinari. Apoi, într-o zi când se apropia o mare furtună, corabia a plecat. A pătruns în ocean, cu pânza întinsă, ca şi cum ar fi întâmpinat cu braţele deschise vânturile furtunii…

O clipă mai târziu, flautul era la buzele lui Hoid, iar el

aţâţa focul lovind cu piciorul o bucată din cochilia unui mugur-de-stâncă. Scânteile se avântară în aer şi fumul ţâşni, apoi se răsuci când, cu o rotire a capului, Hoid îndreptă spre el găurile flautului. Melodia deveni violentă, furtunoasă, cu note neaşteptate şi modulaţii bruşte. Gamele se ridicară către notele înalte, care deveniră ţipete eterice.

Şi Kaladin văzu totul cu ochii minţii. Corabia masivă, dintr-odată minusculă în faţa copleşitoarei forţe a marii furtuni. Luată de vânt, purtată pe oceanul fără sfârşit. Ce se aştepta acest Derethil să găsească, ce sperase? O mare furtună era cumplită şi pe pământ. Dar pe apă?

Sunetele se loveau de pereţii aflaţi dedesubt, născând ecouri. Kaladin se pomeni aplecându-se către bolovani, cu ochii la fumul învolburat şi la flăcările care se înălţau. Văzu nava minusculă prinsă în mijlocul unui vârtej furios.

În cele din urmă, cântecul lui Hoid îşi încetini ritmul şi ecourile violente dispărură, înlocuite de o melodie mult mai blândă. Ca un clipocit de valuri.

— *Vela Rătăcitoare* a eşuat pe uscat şi a fost aproape distrusă, dar Derethil şi cei mai mulţi marinari au supravieţuit. S-au trezit pe un inel de insule mici, care înconjurau un vârtej imens, unde se spunea că se scurge tot oceanul. Au fost întâmpinaţi de oameni stranii, cu trupuri înalte, mlădioase, care purtau robe într-o singură culoare şi aveau în păr scoici nemaivăzute în Roshar. Insularii i-au adăpostit pe supravieţuitori, i-au hrănit şi le-au purtat de grijă până s-au înzdrăvenit. În timpul săptămânilor în care s-a întremat, Derethil i-a studiat pe oamenii aceia stranii, care-şi spuneau uvara, poporul Marelui Abis. Duceau un trai bizar. Spre deosebire de locuitorii Rosharului, care se ceartă tot timpul, uvara păreau să fie întotdeauna de acord. Începând din copilărie,

nu puneau nicio întrebare. Fiecare îşi făcea datoria.

Hoid îşi reluă cântecul, lăsând fumul să se înalţe nestânjenit. Kaladin avu impresia că vedea un popor harnic, muncind fără odihnă. În mijlocul lor se înălţa o clădire, cu o siluetă la fereastră. Era Derethil, privindu-i. Muzica era liniştitoare, ciudată.

— Într-o zi, continuă Hoid, pe când Derethil şi oamenii lui exersau mânuirea suliţei ca să-şi recapete forţele, o servitoare tânără le-a adus ceva să se răcorească. Păşind pe-o piatră colţuroasă, s-a împiedicat şi a scăpat pocalele, care s-au spart. Cât ai clipi, ceilalţi uvara s-au năpustit asupra nefericitei copile şi au ucis-o cu brutalitate. Derethil şi marinarii lui au fost atât de uluiţi încât, în momentul când şi-au revenit, fata era deja moartă. Furios, Derethil a cerut explicaţii pentru crima aceea fără rost. Unul dintre ceilalţi locuitori l-a lămurit: „Împăratul nostru nu îngăduie să dai greş!”

Muzica reîncepu, tristă, iar Kaladin se cutremură. Văzu cum era ucisă cu pietre fata aceea şi silueta maiestuoasă a lui Derethil aplecându-se asupra trupului ei căzut.

Kaladin cunoştea acea amărăciune. Amărăciunea eşecului, care te cuprinde când laşi să moară un om pentru care ar fi trebuit să poţi face ceva. Atât de mulţi oameni pe care-i îndrăgise muriseră.

Acum ştia din ce motiv. Îşi atrăsese mânia Heralzilor şi pe-a Atotputernicului. Asta trebuia să fie, nu?

Ştia că ar fi trebuit să se-ntoarcă la Podul Patru. Dar nu se putea desprinde. Era ţinut în loc de cuvintele povestitorului.

— Când a început să fie mai atent la ceea ce se întâmpla în jurul său – continuă Hoid, acompaniat de ecourile slabe ale melodiei sale – Derethil a văzut şi alte crime. Acei unvara, acei oameni ai Marelui Abis, dădeau dovadă de-o

cruzime uimitoare. Dacă unul de-al lor greşea în vreun fel – încălcând oricât de puţin o regulă sau făcând ceva nepotrivit, ceilalţi îl masacrau. Ori de câte ori întreba, femeia care-i purta de grijă îi dădea acelaşi răspuns: „Împăratul nostru nu îngăduie să dai greş.”

Ecourile melodiei păliră, dar Hoid îşi duse încă o dată flautul la buze, exact în clipa când deveneau prea firave ca să mai poată fi auzite. Cântecul continuă cu note grave. Suave, încete, ca un bocet pentru cineva care pierise. Dar avea totuşi o încărcătură de mister, era presărat cu răbufniri scurte, sugerând nişte secrete.

Kaladin se încruntă când văzu fumul rotindu-se şi luând forma a ceea ce părea un turn. Înalt, subţire, cu o structură deschisă în vârf.

— Derethil a aflat că împăratul locuia în turnul de pe coasta estică a celei mai mari insule stăpânite de uvara.

Kaladin simţi un fior rece. Imaginile de fum erau, pur şi simplu, plăsmuiri ale minţii sale, adăugate istorisirii, nu? Oare chiar văzuse turnul *înainte* de a-l pomeni Hoid?

— Derethil a hotărât că trebuia să-l înfrunte pe acel împărat crud. Ce soi de monstru le putea cere unor oameni atât de paşnici să ucidă atât de des şi atât de cumplit? Şi-a adunat marinarii, un grup de oameni plini de eroism, şi s-au înarmat cu toţii. Uvara n-au încercat să-i oprească, deşi i-au urmărit cu priviri îngrozite când au dat buzna în turnul împăratului.

Hoid tăcu, dar nu se-ntoarse la flaut. Lăsă, în schimb, ecourile melodiei să se înalţe din spărtură. De data asta păreau să zăbovească. Notele erau prelungi, sinistre.

— Derethil şi oameni lui au ieşit în scurtă vreme din turn, ducând cu ei un cadavru uscat, care purta veşminte fine şi giuvaeruri. „Ăsta e împăratul vostru?” a întrebat el. „L-am găsit de unul singur, în încăperea de sus.” Se pare

că murise de ani de zile, dar nimeni nu cutezase să intre în turnul lui. Îi înspăimânta pe toţi.

Când le-a arătat leşul, uvara au început să se vaiete şi să plângă. Întreaga insulă s-a transformat într-un haos, căci uvara au început să ardă casele, să facă scandal pe străzi, să cadă în genunchi, chinuiţi. Uluiţi şi nedumeriţi, Derethil şi marinarii lui s-au repezit către locul unde era reparată *Vela Rătăcitoare.* Călăuza şi îngrijitoarea lor i-a însoţit şi i-a implorat s-o lase să fugă împreună cu ei. Şi aşa i s-a alăturat Nafti echipajului.

Au întins pânza şi, cu toate că nu bătea vântul, au izbutit să înconjoare vârtejul şi s-au folosit de forţa lui ca să fie împinşi în afară şi să se îndepărteze de insule. După plecare, au mai zărit încă mult timp fumul înălţându-se de pe insulele care păruseră atât de paşnice. S-au adunat să-l privească de pe punte şi Derethil a întrebat-o pe Nafti care era motivul acelor dezlănţuiri cumplite.

Hoid amuţi, lăsându-şi cuvintele să se înalţe odată cu fumul straniu, pierzându-se în noapte.

— Ei? întrebă Kaladin. Care a fost răspunsul ei?

— Înfăşurată într-o pătură şi privindu-şi ţara, bântuită de aduceri aminte, a spus: „Nu-nţelegi, călătorule? Dacă împăratul e mort şi dacă aşa a fost în toţi aceşti ani, nu poartă răspunderea crimelor săvârşite între timp. O purtăm noi.”

Kaladin se trase înapoi. Vocea lui Hoid nu mai avea tonul jucăuş şi zeflemitor de la început. Nu-şi mai bătea joc. Limba lui ascuţită nu mai încerca să nedumerească. Istorisirea venise din inima lui, iar Kaladin descoperi că nu era în stare să vorbească. Stătea nemişcat, cu gândul la insulele acelea şi la faptele cumplite care se săvârşiseră.

— Cred… spuse într-un târziu, trecându-şi limba peste buzele uscate. Cred că asta e inteligenţă.

Hoid îşi ridică o sprânceană, luându-şi ochii de la flaut.

— … Să-ţi poţi aduce aminte o astfel de poveste – adăugă Kaladin – şi s-o istoriseşti cu atâta grijă.

— Ai grijă ce spui, zise zâmbind Hoid. Dacă pentru a fi inteligent nu e nevoie decât de o poveste frumoasă, atunci o să rămân fără slujbă.

— N-ai spus că ai rămas deja?

— Aşa e. Regele e, în sfârşit, fără cuget. Mă-ntreb ce-a devenit, în felul ăsta.

— Ăă… necugetat? zise Kaladin.

— O să-i dau de ştire c-ai spus asta, zise Hoid dând din cap, cu ochi scânteietori. Dar mă tem că nu e corect. Poţi avea un cuget, dar nu şi un necugetat. Ce e cugetul?

— Nu ştiu. Poate un soi de spren din capul tău, care te face să gândeşti?

Hoid îşi lăsă capul pe-un umăr, apoi râse.

— Ei, cred că e o explicaţie la fel de bună ca oricare alta.

Se ridică şi-şi scutură de praf pantalonii negri.

— Povestea e adevărată? întrebă Kaladin, ridicându-se şi el.

— Poate.

— Dar cum am fi putut s-o aflăm? Derethil şi oamenii lui s-au întors?

— Unele poveşti spun că da.

— Cum ar fi putut? Marile furtuni nu suflă decât într-o singură direcţie.

— Atunci presupun că povestea e o minciună.

— N-am spus asta.

— Nu, eu am spus-o. Din fericire, e o minciună de cel mai bun soi.

— Şi care e soiul ăsta?

— Păi, soiul de minciuni spuse de mine, fireşte.

Hoid râse, apoi lovi focul cu piciorul, strivind ultimii

tăciuni sub călcâi. Nu păreau destui ca să scoată fumul văzut de Kaladin.

— Ce-ai pus în foc? întrebă el. Ca să scoată fumul ăla special.

— Nimic. A fost un foc ca oricare altul.

— Dar am văzut…

— Ceea ce ai văzut îţi aparţine. O poveste nu există până când nu e imaginată în mintea cuiva.

— Atunci ce semnificaţie are povestea?

— Semnificaţia pe care-ţi doreşti s-o aibă, răspunse Hoid. Un povestitor nu-şi propune să-ţi spună *cum* să gândeşti, ci ridică întrebări *la care* să te gândeşti. Uităm prea des asta.

Kaladin se încruntă şi se uită în urmă, spre vest, în direcţia taberelor de război. Erau luminate de sfere, lămpi şi lumânări.

— E vorba despre asumarea răspunderii, spuse. Uvara au ucis cu inima uşoară atâta vreme cât au putut da vina pe împărat. Nu le-a părut rău decât după ce şi-au dat seama că nu mai exista nimeni care să-şi asume răspunderea.

— Asta e una dintre interpretări, spuse Hoid. De fapt, e una excelentă. Prin urmare, tu pentru ce anume nu vrei să-ţi asumi răspunderea?

Kaladin tresări.

— Ce?

— Oamenii găsesc în poveşti ceea ce caută, tinere prieten.

Duse mâna în spatele bolovanului pe care stătuse, scoase o raniţă şi şi-o agăţă de umăr.

— N-am niciun răspuns pentru tine. De cele mai multe ori, simt că n-am avut niciodată vreun răspuns. Am venit în ţinutul vostru ca să dau de urma unei vechi cunoştinţe, dar

am ajuns să-mi petrec cea mai mare parte a timpului ascunzându-mă de ea.

— Ai vorbit… despre mine şi despre responsabilitate…

— N-a fost decât un comentariu prostesc, atât şi nimic mai mult, răspunse el, apoi se întinse şi-şi puse mâna pe umărul lui Kaladin. Comentariile mele sunt adesea prosteşti. Nu le pot pune să facă nimic trainic. Altminteri mi-aş putea pune cuvintele să care pietre. Ar fi ceva demn de văzut, adăugă, întinzându-i flautul din lemn întunecat. Uite. Ca să fiu sincer, l-am cărat după mine mai mult decât ţi-ar veni să crezi. Ia-l tu.

— Dar nu ştiu să cânt la flaut.

— Atunci învaţă, spuse Hoid, îndesându-i-l în mână. Când poţi face muzica să se-ntoarcă şi să-ţi cânte, înseamnă c-o stăpâneşti, mai zise el, pornind iarăşi la drum. Şi ai grijă de afurisitul ăla de ucenic al meu. Chiar ar fi trebuit să-mi dea de ştire că a rămas în viaţă. Poate s-o fi temut c-o să vin din nou să-l salvez.

— Ucenic?

— Spune-i că-l declar maestru, zise Hoid din mers. De-acum e un lumecântător deplin. Ai grijă să nu fie ucis. Mi-am petrecut prea mult timp străduindu-mă să bag cu de-a sila ceva raţiune în creierul ăla al lui.

„Sigzil”, se gândi Kaladin.

— O să-i dau lui flautul, strigă în urma lui Hoid.

— Nu, n-o să i-l dai, răspunse acesta, întorcându-se către el şi începând să meargă cu spatele. E un dar *pentru tine,* Kaladin cel Binecuvântat de Furtună. M-aştept să fii în stare să-l foloseşti la următoarea noastră întâlnire!

Şi cu asta, povestitorul îi întoarse spatele şi se îndepărtă, alergând în direcţia taberelor. Dar nu intră în niciuna dintre ele. Silueta lui întunecată o luă către sud, ca şi cum ar fi vrut să plece de pe Câmpiile Sfărâmate. Unde

se ducea?
Kaladin se uită în jos, la flautul din mâna lui. Era mai greu decât se aşteptase. Din ce fel de lemn fusese făcut? Îi pipăi gânditor suprafaţa lustruită.
— Nu-mi place, spuse pe neaşteptate vocea lui Syl, venind din spatele lui. E ciudat.
Kaladin se răsuci şi o văzu pe bolovan, acolo unde stătuse Hoid cu o clipă înainte.
— Syl! De când eşti aici?
Ea ridică din umeri.
— Priveai povestea. N-am vrut să te-ntrerup.
Stătea cu mâinile în poală, părând stânjenită.
— Syl…
— Eu sunt în spatele celor ce ţi se întâmplă, zise ea cu voce slabă. Eu o fac.
Kaladin se încruntă şi făcu un pas în faţă.
— Amândoi o facem, adăugă ea. Dar dacă n-aş fi fost eu, în tine nu s-ar fi petrecut nicio schimbare. Eu… iau ceva de la tine. Şi-ţi dau ceva în schimb. Aşa au mers lucrurile, deşi nu-mi pot aduce aminte cum sau de când. Ştiu doar c-a fost astfel.
— Eu…
— Sst, zise ea. Vorbesc eu.
— Iartă-mă.
— Sunt de acord să-i pun capăt, dacă vrei, continuă ea. Dar m-aş întoarce acolo unde eram. Asta mă sperie. Plutire în vânt, fără să-mi amintesc niciodată nimic pentru mai mult de câteva minute. Datorită legăturii dintre noi doi, pot gândi din nou, îmi pot aduce aminte ce şi cine sunt. Dacă-i punem capăt, pierd asta.
Se uită la Kaladin, îndurerată.
El o privi în ochi, apoi inspiră adânc.
— Haide, îi spuse ea, întorcându-se cu spatele şi

străbătând peninsula.

Ea îşi luă zborul, deveni o panglică de lumină plutind leneşă în aer, lângă capul lui. Ajunseră curând în acel loc de sub culme de unde te puteai îndrepta spre tabere. El o luă spre nord, către a lui Sadeas. Cremlingii intraseră în crăpăturile şi în găurile lor, dar multe plante încă mai continuau să-şi lase frunzele bătute de vântul răcoros. La trecerea lui, iarba se retrăgea în pământ, părând, în noaptea luminată de Salas, blana unui animal negru.

„Tu pentru ce anume nu vrei să-ţi asumi răspunderea…”

Nu se ferea de răspundere. Îşi asuma prea multă! Lirin i-o spusese tot timpul, dojenindu-l fiindcă se simţea vinovat pentru morţi pe care nu putea să le-mpiedice.

Exista totuşi un singur lucru de care se putea agăţa. O scuză, poate, asemenea împăratului mort. Sufletul creaturii jalnice. Apatia. Convingerea că nimic nu se petrecea din vina lui, că nu putea să schimbe nimic. Dacă erai blestemat sau dacă erai convins că n-are de ce să-ţi pese, n-aveai de ce să suferi când dădeai greş. N-aveai cum să eviţi eşecurile. Fuseseră sorocite de altcineva sau de altceva.

— Dacă nu sunt blestemat, spuse el încet, atunci de ce supravieţuiesc când alţii mor?

— Din cauza noastră, răspunse Syl. A legăturii dintre noi. Te face mai puternic, Kaladin.

— Atunci de ce nu mă poate face destul de puternic ca să-i ajut pe alţii?

— Nu ştiu, răspunse Syl. Poate totuşi e cu putinţă.

„Dacă scap de asta, o să fiu iar un om obişnuit. Dar pentru ce… ca să pot muri, cum mor ceilalţi?”

Îşi continuă drumul prin întuneric, trecând pe sub lumini care aruncau umbre palide şi vagi pe pietrele din faţa lui. Lujerii muşchiului-deget erau adunaţi în mănunchiuri.

Umbrele lor păreau braţe.

Se gândise adesea să-i salveze pe podari. Totuşi, cântărind lucrurile, îşi dădea seama că, de multe ori, se gândea că salvarea lor era totuna cu salvarea lui. Îşi spunea că n-avea să-i lase să moară pentru că ştia ce i s-ar fi întâmplat lui dacă mureau. Pentru că detesta atât de mult eşecurile, creatura jalnică ameninţa să-l ia în stăpânire ori de câte ori pierdea oameni.

Ce-nsemna asta? De asta voia să afle motivele pentru care ar fi putut fi blestemat? Ca să se lămurească de ce dădea greş? Îşi grăbi paşii.

Făcea un lucru bun ajutând podarii – dar o făcea şi din egoism. Propriile puteri îl nelinişteau, fiindcă însemnau că are o responsabilitate.

O luă la fugă cu paşi mărunţi. În scurt timp, începu să alerge cât îl ţineau puterile.

Însă dacă nu era vorba de el însuşi – dacă nu-i ajuta pe podari fiindcă detesta eşecurile sau fiindcă se ferea de durerea resimţită când îi vedea murind – atunci trebuia să fie vorba de *ei.* De ironiile prieteneşti ale lui Pietroi, de încordarea lui Moash, de asprimea şi seriozitatea lui Teft, de loialitatea tăcută a lui Peet. Cum avea să-i protejeze? Renunţând la iluzii? La scuzele lui? Profitând de orice prilej, indiferent cât de mult l-ar fi schimbat? Indiferent cât l-ar fi intimidat sau ce povară ar fi reprezentat?

Se repezi în susul pantei, înspre lemnărie.

Echipa Podului Patru gătea tocana de seară, oamenii stăteau de vorbă şi râdeau. Cei aproape douăzeci de răniţi din alte echipe mâncau recunoscători. Se simţea mulţumit văzând cât de repede ajunseseră să nu mai privească lumea cu ochi goi şi să râdă alături de ceilalţi.

Mirosul tocanei condimentate a mâncătorului de coarne umplea aerul. Kaladin îşi încetini alergarea şi se opri apoi

lângă podari. Câţiva se îngrijorară văzându-l că gâfâia, asudat. Syl îi coborî pe umăr.

Kaladin îl căută pe Teft. Podarul vârstnic stătea de unul singur sub streaşina barăcii, ţintuind cu privirea bolovanul din faţa lui. Încă nu-l văzuse pe Kaladin. El le făcu semn celorlalţi să continue, apoi se apropie de Teft. Se ghemui în faţa lui.

Teft îşi ridică surprins privirea.

— Kaladin?

— Ce ştii? îl întrebă el. Şi de unde ştii?

— Păi… răspunse Teft. Când eram copil, familia mea făcea parte dintr-o sectă care aştepta întoarcerea Radianţilor. Eu am părăsit-o când nu eram decât un tinerel. M-am gândit că era o prostie.

Ascundea ceva; Kaladin îşi dădea seama după vocea lui şovăielnică.

„Responsabilitatea.”

— Cât de multe ştii despre ceea ce pot face?

— Nu prea multe. Doar legende şi poveşti. Nimeni nu ştie cu adevărat ce puteau face Radianţii, flăcăule.

Kaladin îi întâlni privirea şi zâmbi.

— Ei bine, o să aflăm.

58
CĂLĂTORIA

„Re-Shephir, Mama Miez-de-Noapte, dând naştere unor monstruozităţi cu esenţa ei atât de întunecată, de cumplită şi devoratoare. E aici! Mă priveşte murind!”

Datată shashabev 1173, cu 8 secunde înainte de moarte. Subiect: un docher ochi-întunecaţi de vreo patruzeci şi ceva de ani, tată a trei fii.

— Îmi displace profund să greşesc.

Adolin se lăsă pe spătarul scaunului, cu o mână rezemându-i-se, destinsă, pe tăblia de cristal a mesei şi cu o alta învârtindu-şi vinul în pocal. Vin galben. În ziua acea nu era de gardă, putea să se răsfeţe puţin.

Vântul îi ciufulea părul; stătea, împreună cu un grup de ochi-luminoşi tineri, la mesele în aer liber ale unei taverne din Piaţa de Afară. Era vorba despre un grup de clădiri care apăruseră în apropierea palatului regal, dar în afara taberelor. Un amestec de oameni de toate soiurile se scurgea pe străzile aflate sub terasa pe care stăteau.

— Aş zice că e o nemulţumire împărtăşită de toată lumea, Adolin, spuse Jakamav, sprijinindu-se cu ambele coate de masă.

Era un bărbat robust, un ochi-luminoşi de al treilea dahn din tabăra înaltului Prinţ Roion.

— Cui îi place să greşească? adăugă Jakamav.

— Am cunoscut mai mulţi oameni cu asemenea preferinţe, ripostă Adolin, meditativ. Fireşte că ei n-o recunosc. Dar ce altceva poţi să presupui, având în vedere cât de dese sunt greşelile lor?

Inkima – însoţitoarea lui Jakamav din după-amiaza aceea – izbucni într-un râs cristalin. Era o creatură durdulie, cu ochi de un galben-deschis, care-şi vopsea părul în negru. Purta o rochie roşie. Culoarea nu i se potrivea.

Şi Danlan era de faţă, fireşte. Stătea pe scaunul de lângă Adolin, păstrând distanţa cerută de buna-cuviinţă, deşi îi atingea din când în când braţul cu mâna ei liberă. Vinul ei era violet. Îl savura cu adevărat, cu toate că părea să-l fi ales ca să i se asorteze cu rochia. O particularitate ciudată. Adolin zâmbi. Părea extrem de fermecătoare, cu gâtul ei lung şi cu trupul graţios, acoperit de rochia lucioasă. Nu-şi vopsea părul, deşi era, în cea mai mare parte, castaniu-roşcat. Nu era câtuşi de puţin în neregulă să ai părul de culoare deschisă, în fond, de ce le plăcea tuturor atât de mult părul *negru,* când ochii luminoşi erau ideali?

„Încetează”, îşi spuse Adolin. „O s-ajungi la fel de meditativ ca tata.”

Ceilalţi – Toral şi însoţitoarea lui, Eshava – erau, amândoi, ochi-luminoşi din tabăra înaltului Prinţ Aladar. Casa Kholin era pe moment în dizgraţie, dar Adolin avea prieteni şi cunoştinţe în aproape toate taberele.

— Greşelile pot fi amuzante, spuse Toral. Fac viaţa interesantă. Unde-am ajunge dac-am avea cu toţii dreptate mereu?

— Dragul meu, interveni însoţitoarea lui. N-ai pretins tu, acum câteva zile, că ai aproape întotdeauna dreptate?

— Ba da, recunoscu Toral. Şi, dac-ar fi toată lumea ca mine, pe cine-am mai lua în râs? Dacă toţi ar fi la fel de pricepuţi, mă tem c-aş deveni banal.

Adolin zâmbi, gustând din vin. În ziua aceea avea un duel oficial în arenă şi descoperise că un pocal de vin galben băut înainte îl ajuta să se destindă.

— Ei, din partea mea nu trebuie să te temi c-o să am

dreptate prea des, Toral. Eram sigur că Sadeas o să facă o mişcare împotriva tatălui meu. N-are sens. De ce n-a făcut-o?

— Poate de dragul poziţiei? zise Toral.

Acesta avea mintea ascuţită şi era cunoscut pentru gusturile sale rafinate. Adolin îşi dorea să-l aibă alături ori de câte ori degusta vinuri.

— Vrea să pară puternic, adăugă Toral.

— Era *deja* puternic, răspunse Adolin. N-are absolut nimic de câştigat dacă nu se ridică împotriva noastră.

— Ei… spuse Danlan cu o voce blândă, care avea ceva liniştitor, ştiu că eu sunt nou-venită în tabere şi afirmaţiile mele îmi reflectă ignoranţa, dar…

— Ştii, spui asta mereu, zise Adolin absent.

Îi plăcea destul de mult vocea ei.

— Ce spun mereu?

— Că eşti ignorantă, răspunse Adolin. Însă numai aşa nu eşti. Te numeri printre cele mai inteligente femei pe care le-am întâlnit vreodată.

Ea şovăi, părând, pentru o clipă, ciudat de stânjenită. Pe urmă zâmbi.

— Adolin, n-ar trebui să spui astfel de lucruri când o femeie vrea să-şi arate modestia.

— A, sigur. Modestie. Uitasem că există.

— Ţi-ai petrecut chiar atât de mult timp în preajma ochi-luminoşilor lui Sadeas? spuse Jakamav, provocând un alt hohot de râs cristalin din partea Inkimei.

— Oricum, spuse Adolin, îmi cer scuze pentru întrerupere. Te rog, continuă.

— Cum spuneam, reluă Danlan, mă-ndoiesc că Sadeas ar vrea să stârnească un război. Dacă s-ar fi îndreptat într-un fel atât de evident împotriva tatălui tău, asta s-ar fi întâmplat, nu?

— Fără îndoială, răspunse Adolin.
— Atunci poate că de aceea s-a abţinut.
— Nu ştiu, zise Toral. Ar fi putut arunca ruşinea asupra familiei tale fără să vă atace – de pildă, ar fi putut sugera că aţi fost neglijenţi şi neghiobi fiindcă nu l-aţi protejat pe rege, deşi nu v-aţi aflat în spatele încercării de asasinat.
Adolin dădu din cap.
— Şi asta ar fi putut duce la război, zise Danlan.
— Poate, răspunse Toral. Dar trebuie să recunoşti, Adolin, că reputaţia Ghimpelui Negru nu mai e, în ultima vreme, chiar atât de… impresionantă.
— Şi asta ce vrea să-nsemne? se răsti Adolin.
— Ei, Adolin, spuse Toral, fluturându-şi o mână şi ridicându-şi pocalul, în semn că mai dorea vin. Nu fi nesuferit. Ştii ce-am vrut să spun şi mai ştii *şi* că n-am vrut să te insult. Unde-i femeia aia care serveşte la mese?
— Ai crede că după şase ani de la sosirea noastră aici, am putea avea o tavernă decentă, adăugă Jakamav.
Inkima râse şi de data asta. Devenea *cu adevărat* enervantă.
— Reputaţia tatălui meu e solidă, spuse Adolin. Sau n-ai dat atenţie victoriilor noastre din ultimul timp?
— Obţinute cu ajutorul lui Sadeas, spuse Jakamav.
— Obţinute totuşi. În ultimele câteva luni, tata n-a salvat doar viaţa lui Sadeas, ci şi pe a regelui. Luptă cu mult curaj. Îţi dai în mod sigur seama că zvonurile au fost întrutotul neîntemeiate.
— Bine, bine, zise Toral. N-ai de ce să te superi, Adolin. Putem fi cu toţii de acord că tatăl tău e un om minunat. Dar *tu* ai fost cel care ni s-a plâns, spunând că ar vrea să se schimbe.
Adolin îşi privi cercetător vinul. Ceilalţi doi bărbaţi de la masă purtau, amândoi, genul de veşminte care l-ar fi făcut

pe tatăl lui să se încrunte. Haine scurte, peste cămăşi colorate din mătase. Toral avea în jurul gâtului o eşarfă subţire de mătase galbenă, iar o alta îi înconjura încheietura mâinii drepte. O îmbrăcăminte la modă, care părea mult mai confortabilă decât uniforma lui Adolin. Dalinar ar fi spus că arăta prosteşte, dar moda *era* uneori prostească. Îndrăzneaţă, diferită. Căpătai o anume energie când te îmbrăcai astfel încât să stârneşti interesul altora, să te laşi purtat de valurile stilului. Cândva, înainte de a i se alătura tatălui său în război, lui Adolin îi plăcuse să-şi poată crea o înfăţişare potrivită cu ziua respectivă. Acum nu mai avea decât două opţiuni: haina uniformei de vară şi cea a uniformei de iarnă.

Femeia care servea apăru în sfârşit, aducând două carafe, una cu vin galben şi alta cu vin albastru-închis. Inkima chicoti când Jakamav se aplecă spre ea şi-i şopti ceva la ureche.

Adolin ridică o mână, în semn că nu dorea să i se umple iarăşi pocalul.

— Nu sunt sigur că vreau să-l văd pe tata schimbându-se. Nu mai sunt.

Toral se încruntă.

— Săptămâna trecută…

— Ştiu, zise Adolin. A fost înainte să fiu martor la salvarea lui Sadeas. De fiecare dată când încep să uit cât de uimitor este, face câte ceva care-mi dovedeşte că sunt unul dintre cei zece neghiobi. Aşa s-a întâmplat şi când s-a aflat Elhokar în pericol. E ca şi cum… tata s-ar purta astfel numai când îi pasă de ceva *cu adevărat.*

— Adolin, dragule, sugerezi că nu-i pasă cu adevărat de război, spuse Danlan.

— Nu, o contrazise el, doar că vieţile lui Elhokar şi Sadeas ar putea fi mai importante decât uciderea

parshendilor.

Ceilalţi se mulţumiră cu explicaţia asta şi trecură la alte subiecte. Însă Adolin se trezi întorcând ideea pe toate părţile. În ultima vreme, se simţise nesigur. Faptul că se înşelase în privinţa lui Sadeas era unul dintre motive; iar altul avea legătură cu şansa de a putea dovedi adevărul sau falsitatea viziunilor.

Se simţea prins în cursă. Îşi îmboldise tatăl să pună sub semnul întrebării propria sănătate mintală, iar acum – prin ceea ce stabiliseră în urma ultimei lor discuţii – fusese de acord să accepte abdicarea lui Dalinar, dacă viziunile nu se dovedeau adevărate.

„Nimănui nu-i place să se înşele”, se gândi. „Numai tata spune că ar prefera să se-nşele, dacă ar fi mai bine pentru Alethkar.” Adolin se îndoia că existau mulţi ochi-luminoşi despre care s-ar fi putut dovedi mai degrabă că erau nebuni decât că aveau dreptate.

— Poate, spuse Eshava. Dar asta nu schimbă niciuna dintre restricţiile lui stupide. Aş vrea să abdice.

Adolin tresări.

— Ce? Ce-a fost asta?

Eshava îi aruncă o privire.

— Nimic. Voiam doar să văd dacă urmăreşti conversaţia, Adolin.

— Nu, zise el. Spune-mi despre ce vorbeai.

Ea ridică din umeri, uitându-se la Toral. Acesta se aplecă în faţă.

— Doar nu crezi că-n tabere nu se ştie ce i se-ntâmplă tatălui tău în timpul marilor furtuni, Adolin. Se vorbeşte că din cauza asta ar trebui să abdice.

— Ar fi o prostie, răspunse Adolin cu hotărâre. Gândeşte-te cât de victorios e în luptă.

— Abdicarea ar fi într-adevăr o exagerare, încuviinţă

Danlan. Totuşi, Adolin, mi-aş dori *cu toată sinceritatea* să-ţi poţi convinge tatăl să-mblânzească toate restricţiile prosteşti din tabăra noastră. Tu şi ceilalţi bărbaţi Kholin ar trebui să puteţi reveni *cu adevărat* în societate.

— Am încercat, răspunse el, verificând poziţia soarelui. Crede-mă. Iar acum, din nefericire, trebuie să mă pregătesc pentru un duel. Vă rog să mă scuzaţi.

— Un alt lingău de-al lui Sadeas?

— Nu, răspunse Danlan, zâmbind. E Luminlordul Resi. Au existat câteva provocări zgomotoase din partea lui Thanadal şi asta ar putea fi de folos ca să-i închidă gura, adăugă ea, privindu-l pe Adolin cu drag. Ne întâlnim acolo.

— Mulţumesc, spuse el, ridicându-se şi încheindu-şi haina.

Sărută mâna liberă a lui Danlan, o flutură pe a lui către ceilalţi şi ieşi în stradă.

„A fost o plecare cam abruptă,” se gândi. „Oare-şi vor da seama cât de mult m-a stânjenit discuţia?” Probabil că nu. Nu-l cunoşteau tot atât de bine ca Renarin. Lui Adolin îi plăcea să trateze un mare număr de oameni cu familiaritate, dar nu se apropia foarte mult de niciunul dintre ei. Pe Danlan încă nici n-o cunoştea prea bine. Dar avea să facă din legătura lor una de durată. Se săturase să tot fie tachinat de Renarin fiindcă nu curta niciodată prea mult o femeie înainte de a o schimba cu alta. Danlan era foarte frumoasă; probabil că n-avea să o curteze degeaba.

Străbătu Piaţa de Afară, simţindu-se apăsat de greutatea cuvintelor lui Toral. Nu-şi dorea să devină înalt Prinţ. Nu era pregătit. Nu era totuna cu a se duela şi a sta de vorbă cu prietenii lui. Să conduci o armată era una – dar, ca înalt Prinţ, trebuia să se gândească la alte lucruri. Spre exemplu, la viitorul războiului de pe Câmpiile Sfărâmate sau la protecţia regelui şi la sfaturile pe care să i le dea

acestuia.

„Asta n-ar trebui să fie problema noastră”, se gândi. Însă lucrurile stăteau aşa cum spunea întotdeauna tatăl lui. Dacă n-o făceau ei, cine avea s-o facă?

Piaţa de Afară era mult mai dezorganizată decât cele din tabăra lui Dalinar. Aici, clădirile şubrede – cele mai multe construite din blocuri de piatră aduse din apropiere – apăruseră fără a ţine cont de vreun plan. Negustorii erau, în mare parte, thayleni, cu tichiile şi vestele lor caracteristice şi cu sprâncenele lor lungi, care se clătinau tot timpul.

Plină de lume, piaţa se număra printre locurile unde se amestecau soldaţi din toate taberele. De fapt, acesta devenise unul dintre numeroasele ei roluri; reprezenta un teren neutru, unde se puteau întâlni bărbaţi şi femei din tabere diferite. Şi, în plus, era o piaţă fără prea multe restricţii, cu toate că Dalinar intervenise, stabilind o serie de reguli, imediat ce începuseră să apară semne de anarhie.

În trecere, Adolin dădu din cap, ca răspuns la salutul unui grup de soldaţi Kholin, purtând uniforme albastre. Patrulau cu halebardele pe umeri, iar coifurile străluceau. Trupele lui Dalinar apărau locul acela, iar condeierele sale îl vegheau. Totul pe cheltuiala lui.

Lui Dalinar nu-i plăceau nici poziţia pieţei, nici faptul că îi lipseau zidurile de apărare. Spunea că o incursiune duşmană ar fi fost catastrofală pentru ea şi că încălca spiritul Legilor Războinicilor. Însă trecuseră ani de când parshendii nu mai făcuseră nicio incursiune în acea parte a Câmpiilor stăpânită de alethi. Iar dacă se hotărau să atace taberele, cercetaşii şi paznicii ar fi anunţat pe toată lumea.

Prin urmare, ce rost aveau Legile Războinicilor? Tatăl lui Adolin se purta de parcă ar fi fost de-o importanţă

vitală. Să fii întotdeauna în uniformă, să fii întotdeauna înarmat, întotdeauna sobru. Să fii întotdeauna vigilent dacă există ameninţarea unui atac. Dar *nu exista* nicidecum.

Mergând prin piaţă, Adolin se uită în jur – se uită cu adevărat – încercând pentru prima oară să vadă ce anume făcea tatăl său.

Putea să-i recunoască pe ofiţerii lui Dalinar cu uşurinţă, îşi purtau uniformele, aşa cum li se poruncise. Haine şi pantaloni albaştri, cu nasturi argintii şi noduri pe umeri, ca însemn al gradului. Ofiţerii din alte tabere purtau tot felul de haine. Era greu să-i deosebeşti de negustori şi de alţi civili bogaţi.

„Dar asta nu contează”, îşi spuse din nou Adolin. „Pentru că n-o să fim atacaţi.”

Se încruntă în timp ce trecea pe lângă un grup de ochi-luminoşi care trândăveau în faţa altei taverne. În mare măsură, exact aşa cum făcuse el însuşi. Hainele lor – ba chiar şi poziţiile adoptate şi purtările – creau impresia că nu le păsa decât de distracţii. Adolin descoperi că se înfuriase. Erau în plin război. Mureau soldaţi aproape în fiecare zi. Şi asta în timp ce ochi-luminoşii beau şi stăteau la taclale.

Poate că Legile Războinicilor nu se refereau doar la apărarea împotriva parshendilor. Poate însemnau mai mult – le ofereau oamenilor comandanţi pe care să-i poată respecta şi pe care să se poată baza. Poate că tratau războiul cu seriozitatea cuvenită. Poate spuneau că o zonă în care se desfăşura un război nu trebuia transformată în bâlci. Oamenii simpli stăteau de veghe, vigilenţi. Prin urmare, el şi Dalinar făceau acelaşi lucru.

Adolin şovăi în mijlocul străzii. Nimeni nu-l înjură şi nimeni nu-i strigă s-o ia din loc – erau conştienţi de rangul

lui. Îl ocoleau pur şi simplu.

„Cred că acum înţeleg”, se gândi. De ce avusese nevoie de atât de mult timp?

Tulburat, se grăbi să ajungă în locul unde avea loc duelul acelei zile.

— „Am mers pe jos de la Abamabar la Urithiru”, spuse Dalinar, citând din memorie. „În această privinţă, metafora şi experienţa sunt un tot, inseparabile de mine însumi, precum mintea şi memoria mea. Una o conţine pe cealaltă şi, cu toate că v-o pot explica pe una, cealaltă e numai pentru mine.”

Aşezat alături de el, Sadeas îşi ridică o sprânceană. Elhokar stătea şi el lângă Dalinar, purtându-şi Cristalarmura. O folosea din ce în ce mai des, fiind convins că asasinii abia aşteptau să-i ia viaţa. Se uitau cu toţii la bărbaţii care se duelau jos, pe fundul unui mic crater, ales de Elhokar drept arenă a duelurilor din tabere. Bordurile de piatră aşezate de jur-împrejurul peretelui interior înalt de trei metri erau nişte platforme excelente pe care să se poată aşeza spectatorii.

Duelul lui Adolin încă nu începuse, iar luptătorii din momentul acela erau ochi-luminoşi, dar nu Cristalpurtători. Săbiile lor de duel, cu muchii boante, aveau o crustă dintr-o substanţă albă, precum creta. Lăsau semne vizibile ori de câte ori unul dintre ei reuşea să lovească armura căptuşită a celuilalt.

— Stai puţin, îi spuse Sadeas. Acest bărbat care a scris cartea…

— Nohadon e numele lui sacru. Alţii îi spun Bajerden, deşi nu se ştie sigur dacă aşa îl chema cu adevărat.

— S-a hotărât să meargă pe jos, dar din ce loc şi către ce destinaţie?

— De la Abamabar la Urithiru, răspunse Dalinar. Din felul în care e istorisită povestea, cred că trebuie să fi fost o distanţă foarte mare.

— Nu era rege?

— Ba da.

— Şi de ce…?

— E năucitor. Dar ascultă. O să vezi, zise Dalinar, apoi îşi drese glasul şi continuă. „Am străbătut toată această distanţă considerabilă de unul singur, neîngăduindu-i nimănui să vină cu mine. N-am avut vreun armăsar, ci doar sandalele mele tocite, şi nici vreun însoţitor în afara bastonului meu solid, care mi-a oferit, drept conversaţie, loviturile lui în piatră. Gura mi-a fost pungă; nu am îndesat în ea nestemate, ci cântece. Când nu mi-am putut câştiga pâinea cântând, braţele mele au lucrat cu îndemânare, curăţând podele sau coteţe pentru porci, şi mi-au adus adesea o răsplată satisfăcătoare."

„Cei dragi mie s-au temut pentru siguranţa mea şi, poate, pentru sănătatea minţii mele. Regii, mi-au explicat ei, nu merg pe jos sute de kilometri, precum cerşetorii. Le-am răspuns că, atâta vreme cât un cerşetor e în stare de o astfel de faptă, de ce n-ar fi şi un rege? Mă credeau mai nepriceput decât un cerşetor?"

„Uneori cred că aşa sunt. Cerşetorul ştie multe lucruri pe care un rege nu poate decât să le bănuiască. Şi totuşi, cine dă legile care orânduiesc cerşitul? Mă-ntreb adesea dacă experienţa mea de viaţă – viaţa uşoară pe care am dus-o după Devastare şi huzurul de care mă bucur acum – m-a învăţat ceva care să mă ajute să dau legi. Dacă ar trebui să ne bizuim pe ceea ce ştim noi înşine, regii n-ar fi buni decât pentru legi care privesc încălzirea ceaiului şi capitonarea tronurilor."

La asta, Sadeas se încruntă. În faţa lor, cei doi spadasini

îşi continuau duelul; Elhokar îi urmărea cu pasiune. Se dădea în vânt după dueluri. Aducerea nisipului care acoperea podeaua acelei arene se datorase primei hotărâri luate de el la sosirea pe Câmpiile Sfărâmate.

— „Oricum…” – spuse Dalinar, continuând să citeze din *Calea regilor* – „… am făcut călătoria şi, după cum a dedus deja cititorul ager la minte, am supravieţuit. Istorisirea impresiilor sale va lăsa urme pe o altă pagină a acestei relatări, pentru că mai întâi trebuie să explic de ce am ales o cale atât de stranie. Deşi am fost dispus să-mi las familia să mă creadă nebun, nu voi lăsa istoria să-mi asocieze numele cu aşa ceva.”

„Familia mea a călătorit către Urithiru pe calea neocolită şi a avut de aşteptat câteva săptămâni până când am sosit şi eu. La poartă n-am fost recunoscut fiindcă, în lipsa unui brici care s-o-mblânzească, îmi crescuse o chică bogată. Odată ce am dezvăluit cine sunt, am fost luat pe sus, dichisit, hrănit, mi s-a purtat de grijă şi am fost dojenit, exact în această ordine. Numai după ce s-au încheiat toate am fost în sfârşit întrebat despre scopul expediţiei mele. N-aş fi putut ajunge în oraşul sfânt pe calea obişnuită, simplă şi uşoară?”

— Chiar aşa! exclamă Sadeas. N-ar fi putut cel puţin să facă drumul călare?

— „Drept răspuns…” – cită Dalinar – „… mi-am scos sandalele şi le-am arătat tălpile mele pline de bătături. Le-am aşezat comod pe masă, alături de tava mea cu struguri pe jumătate golită. În momentul acela, pe chipurile tuturor s-a citit că mă credeau ţicnit, aşa că le-am dat explicaţii, istorisindu-le întâmplările din călătoria mea. Una după alta, aşa cum stivuieşti sacii cu tallew când aduni provizii pentru iarnă. O să fac în curând pâine nedospită din ei şi-o s-o înghesui în paginile acestei cărţi.”

„Da, aş fi putut să călătoresc cu iuţeală. Dar până la urmă, toţi oamenii au aceeaşi destinaţie. Indiferent dacă ne găsim sfârşitul într-un mormânt săpat anume sau în şanţurile unde sunt aruncaţi săracii, în afara Herazilor înşişi, trebuie să stăm cu toţii la masă cu Veghetoarea Nopţii.

Are aşadar destinaţia vreo importanţă? Sau calea pe care o alegem? Afirm în faţa tuturor că nicio realizare nu este, în esenţa ei, tot atât de măreaţă cum e calea pe care am ajuns s-o înfăptuim. Nu suntem creaţia destinaţiilor noastre. Cea care ne modelează e călătoria. Tălpile bătătorite, spatele mai puternic după ce a purtat greutăţile drumului, ochii deschişi de proaspăta încântare a experienţelor trăite."

„În final, trebuie să declar că niciun lucru bun nu se poate dobândi pe căi măsluite. Pentru că existenţa noastră nu e susţinută de realizare, ci de metodă. Un monarh trebuie să înţeleagă asta; nu trebuie să se concentreze asupra lucrurilor pe care vrea să le înfăptuiască, abătându-şi privirea de la calea urmată pentru a sosi unde şi-a dorit."

Dalinar se lăsă pe spate. Piatra de sub ei fusese capitonată şi i se adăugaseră suporturi pentru braţe şi spătare de lemn. Duelul se încheie când unul dintre ochi-luminoşi – îmbrăcat în verde, căci era un supus de-al lui Sadeas – izbuti să lovească în platoşa celuilalt, lăsând pe ea o urmă lungă, albă. Elhokar îşi exprimă aprobarea aplaudând şi făcând mănuşile armurii să zăngăne, apoi ambii luptători se înclinară. Victoria avea să fie înregistrată de femeile aşezate pe locurile judecătorilor. Tot ele ţineau şi cărţile cu regulamentele duelurilor şi dădeau sentinţele când existau dispute sau erau încălcate regulile.

— Presupun că ăsta e sfârşitul poveştii tale, spuse Sadeas, în timp ce în arenă intrau următorii duelişti.

— Întocmai, răspunse Dalinar.

— Şi ai memorat tot fragmentul?

— Probabil c-am greşit câteva cuvinte.

— La cum te ştiu eu, asta-nseamnă că e posibil să fi uitat doar vreun cuvânt fără importanţă.

Dalinar se încruntă.

— Ei, nu fi atât de băţos, bătrâne prieten, zise Sadeas. A fost un compliment. Unul nu prea reuşit.

— Ce zici de poveste? întrebă Dalinar, în vreme ce în arenă începea noul duel.

— E ridicolă, răspunse cu sinceritate Sadeas, făcându-i semn unui servitor să-i aducă nişte vin – din cel galben, căci dimineaţa nu trecuse încă. A făcut atâta drum doar ca să demonstreze că regii trebuie să-şi cântărească urmările faptelor?

— N-a făcut-o doar ca să demonstreze ceva, zise Dalinar. Şi eu am crezut asta, dar am început să-nţeleg. A făcut drumul pe jos fiindcă a vrut să trăiască experienţa lucrurilor făcute de poporul lui. L-a folosit ca metaforă, dar cred că, de fapt, a vrut să ştie cum e când mergi atât de mult.

Sadeas sorbi din vin, apoi se uită la soare, strângându-şi pleoapele.

— Nu s-ar putea pune aici o copertină sau ceva de felul ăsta?

— Îmi place soarele, răspunse Elhokar. Îmi petrec prea mult timp închis în peşterile astea pe care le numim clădiri.

Sadeas se uită la Dalinar, dându-şi ochii peste cap.

— O mare parte din *Calea regilor* e scrisă la fel ca fragmentul pe care ţi l-am citat, zise Dalinar. O metaforă

din viaţa lui Nohadon – o faptă reală, transformată în exemplu. El le numeşte cele patruzeci de parabole.

— Toate sunt la fel de ridicole?

— Eu cred că asta e superbă, spuse încet Dalinar.

— Nu mă-ndoiesc. Ţie ţi-au plăcut întotdeauna poveştile sentimentale, zise Sadeas ridicând o mână. Şi ăsta a vrut să fie un compliment.

— Unul nu prea reuşit?

— Întocmai. Dalinar, prietene, ai fost întotdeauna sentimental. Ceea ce te face sincer. Însă tot asta poate sta şi în calea unei judecăţi echilibrate – dar, atâta timp cât continuă să te-ndemne să-mi salvezi viaţa, nu mă deranjează, zise el scărpinându-şi bărbia. Cred că, prin definiţie, trebuie s-o fac, nu?

— Presupun.

— Ceilalţi înalţi prinţi te cred îngâmfat.

— Nu…

Ce-ar fi putut spune?

— Nu vreau să fiu.

— Ei, îi provoci. Să luăm, de exemplu, felul în care refuzi să le iei în seamă argumentele şi insultele.

— Protestele nu fac altceva decât să atragă atenţia asupra problemei, zise Dalinar. Cea mai bună înfăţişare a adevărului despre caracter e acţiunea corectă. Obişnuieşte-te cu virtuţile, dacă te aştepţi să fii tratat cum se cuvine de cei din jur.

— Ei, vezi? spuse Sadeas. Cine vorbeşte astfel?

— Dalinar, răspunse Elhokar, cu toate că încă mai urmărea duelul. Şi tata o făcea.

— Întocmai, zise Sadeas. Dalinar, prietene, ceilalţi pur şi simplu nu pot accepta că vorbeşti serios. Îşi imaginează că te prefaci.

— Şi tu? Tu ce crezi despre mine?

— Eu sunt în stare să văd adevărul.

— Care e adevărul ăsta?

— Că eşti un moralist îngâmfat, răspunse Sadeas, vesel. Dar totul vine din onestitate.

— Sunt sigur că şi ăsta vrea să fie un compliment.

— De fapt, de data asta nu-ncerc decât să te sâcâi.

Sadeas îşi înălţă pocalul cu vin către Dalinar.

De lângă ei, Elhokar rânji.

— Sadeas, aici ai fost aproape ingenios. Ar trebui să declar că eşti noul Cuget?

— Ce s-a-ntâmplat cu celălalt?

În vocea lui Sadeas se simţea curiozitatea, ba chiar şi entuziasmul, ca şi cum ar fi sperat să audă că lui Cuget i se-ntâmplase o nenorocire.

Rânjetul lui Elhokar deveni încruntare.

— A dispărut.

— Serios? Ce dezamăgire!

— Ei, da… zise Elhokar, fluturându-şi mâna ascunsă în mănuşa armurii. O face din când în când. O să se-ntoarcă până la urmă. La el, totul e la fel de nesigur ca osânda veşnică. Dacă nu m-ar fi făcut să râd cu atâta poftă, l-aş fi înlocuit cu mai multe anotimpuri în urmă.

Tăcură, iar duelul continuă. Îl priveau şi alţi câţiva ochi-luminoşi – bărbaţi şi femei deopotrivă – aşezaţi pe bordurile acelea ca nişte bănci. Dalinar observă, stânjenit, că sosise şi Navani şi stătea de vorbă cu mai multe femei, printre care se număra şi cea mai recentă pasiune a lui Adolin, condeiera cu păr castaniu-roşcat.

Ochii lui Dalinar zăboviră asupra lui Navani, sorbindu-i din priviri rochia violetă şi frumuseţea matură. Îi notase cele mai recente viziuni fără să se plângă şi părea să-l fi iertat fiindcă o gonise din apartamentul lui cu atâta bruscheţe. Nu-l lua niciodată în râs, nu părea niciodată

sceptică. El aprecia asta. Oare ar fi trebuit să-i mulţumească – sau ea ar fi luat mulţumirile drept o invitaţie?

Îşi luă privirea de la ea, dar descoperi că nu putea să se uite la duelişti fără s-o vadă cu coada ochiului. Aşa că privi în schimb cerul, strângându-şi pleoapele ca să-şi ferească ochii de strălucirea soarelui după-amiezii. De jos venea zgomotul metalului lovit de metal. În spatele lui, câţiva melci mari stăteau lipiţi de piatră, în aşteptarea apei unei mari furtuni.

Avea atâtea întrebări, atâtea incertitudini. Asculta *Calea regilor* şi se străduia să descopere ce însemnau ultimele cuvinte ale lui Gavilar. De parcă ele ar fi reprezentat, cumva, nu doar cheia nebuniei sale, ci şi aceea a naturii viziunilor, însă adevărul era că nu ştia nimic şi nu se putea baza pe hotărârile sale. Asta îl dezechilibra încetul cu încetul, pas cu pas.

Acolo, pe câmpiile bătute de vânt, norii păreau să se adune mult mai rar. Nu era decât arzătoarea dogoare a soarelui, întreruptă de marile furtuni. Furtunile influenţau şi restul Rosharului – dar acolo, în est, erau neîmblânzite, brutale, supremaţia le aparţinea şi guvernau totul. Putea vreun rege muritor să spere că era în stare să revendice acele ţinuturi? Legendele spuneau că erau nelocuite, că însemnau mai mult decât nişte simple dealuri nerevendicate, platouri dezolante şi păduri prea întinse. Natanatan, Regatul Granitului.

— Ah, spuse Sadeas, ca şi cum ar fi gustat ceva amar. Trebuia să vină şi el?

Dalinar îşi lăsă capul în jos şi-i urmări privirea. Înaltul Prinţ Vamah venise să vadă duelurile, urmat de propria suită. Aproape toţi însoţitorii purtau culorile tradiţionale – cafeniul şi cenuşiul –, el însuşi fiind îmbrăcat cu o haină

cenuşie şi lungă, cu despicături prin care i se vedeau veşmintele de dedesubt, din mătase portocalie şi de un roşu intens, asortate cu volanele care-i ieşeau din manşete şi din guler.

— Credeam că-ţi place Vamah, zise Elhokar.

— Îl tolerez, răspunse Sadeas. Dar are un simţ al modei de-a dreptul respingător. Portocaliu şi roşu? Nici măcar un portocaliu-închis, ci unul ţipător, care-ţi scoate ochii. Iar despicăturile nu se mai poartă de-o veşnicie. A, minunat, se-aşază chiar în faţa noastră. Voi fi silit să-l am înaintea ochilor pe toată durata duelurilor.

— N-ar trebui să judeci oamenii cu atâta asprime pornind de la înfăţişarea lor, spuse Dalinar.

— Dalinar, răspunse Sadeas pe un ton sec, suntem înalţi Prinţi. *Reprezentăm* Alethkarul. În întreaga lume, mulţi ne privesc ca pe un centru al culturii şi al autorităţii. Prin urmare, n-ar trebui să am dreptul de a încuraja prezentarea corespunzătoare în faţa lumii?

— Da, prezentarea corespunzătoare, încuviinţă Dalinar. E bine să purtăm haine frumos croite şi îngrijite.

„Bine-ar fi dacă soldaţii tăi, de pildă, şi-ar păstra uniformele curate."

— Frumos croite, îngrijite şi la modă, îl corectă Sadeas.

— Şi eu? întrebă Dalinar, coborându-şi privirea către uniforma lui simplă. Ai vrea să mă vezi şi pe mine purtând jabouri şi culori strălucitoare?

— Tu? Tu eşti un caz fără speranţă, zise Sadeas ridicându-şi mâna ca să-i oprească obiecţiile. Nu, sunt nedrept. Uniforma are ceva… mai presus de timp. În virtutea utilităţii sale, costumul militar nu va fi niciodată complet demodat. E o alegere sigură – permanentă. Într-un fel, tu eviţi problema modei, neintrând în joc, adăugă el, arătându-i-l pe Vamah cu o mişcare a capului. El încearcă,

dar joacă foarte prost. Şi asta e de neiertat.

— Tot mi se pare că dai prea multă importanţă acestor mătăsuri şi eşarfe, insistă Dalinar. Suntem soldaţi în război, nu curteni la bal.

— Câmpiile Sfărâmate se transformă rapid într-o destinaţie pentru demnitarii străini. E important să ne prezentăm aşa cum se cuvine, spuse Sadeas ridicând un deget către Dalinar. Prietene, dacă am acceptat superioritatea ta morală, probabil că e timpul să-mi accepţi şi tu simţul modei. Unii ar putea să remarce că tu însuţi judeci oamenii după haine, chiar într-o măsură mai mare decât mine.

Dalinar amuţi. Comentariul îl izbise prin adevărul lui. Cu toate acestea, erai oare prea pretenţios dacă-ţi doreai ca demnitarii sosiţi la întâlnirea cu înalţii Prinţi pe Câmpiile Sfărâmate să găsească acolo nişte tabere de război eficiente, conduse de oameni care măcar ar fi arătat ca nişte generali?

Dalinar se lăsă pe spate şi văzu că duelul se încheiase. După socotelile lui, era timpul să-nceapă lupta lui Adolin. Cei doi ochi-luminoşi care se înfruntaseră se înclinară în faţa regelui, apoi se retraseră într-un cort aflat lângă arenă.

O clipă mai târziu, pe nisip păşi Adolin, în Cristalarmura lui de un albastru intens. Îşi ţinea coiful sub braţ, iar părul lui blond cu negru stătea într-o neorânduială căutată. Îşi înălţă către Dalinar mâna acoperită de mănuşa armurii şi se înclină în faţa regelui, apoi îşi puse coiful.

Bărbatul care apăru în urma lui purta o Cristalarmură vopsită în galben. Luminlordul Resi era singurul Cristalpurtător deplin din armata înaltului Prinţ Thanadal – deşi în tabăra acestuia se mai aflau trei bărbaţi care aveau fie doar Cristalsabie, fie doar Cristalarmură. Thanadal n-

avea niciuna, nici alta. Pentru un înalt prinţ, nu era ceva neobişnuit să se bazeze, drept Cristalpurtători, pe cei mai buni dintre luptătorii săi; era foarte logic, mai ales dacă erai genul de general care prefera să stea în spatele liniilor şi să stabilească tactici. De secole, în principatul lui Thanadal exista tradiţia de a-l numi Apărător Regal pe purtătorul Cristalelor casei Resi.

În ultima vreme, Thanadal vorbise despre defectele lui Dalinar, aşa că Adolin – acţionând cu o oarecare subtilitate – îl provocase pe cel mai bun Cristalpurtător al înaltului prinţ la un duel amical. Puţine dueluri aveau ca miză Cristalele; în cazul acela, o înfrângere n-avea să-l coste pe niciunul dintre ei nimic mai mult decât poziţia din clasament. Duelul atrăgea atenţia într-o neobişnuit de mare măsură şi arena se umplu în următorul sfert de oră, în timp ce dueliştii se încălzeau şi se pregăteau. Mai multe femei îşi pregătiră planşeta, gata să deseneze sau să-şi noteze impresiile despre duel. Thanadal nu era de faţă.

Duelul începu când înalta judecătoare prezentă, Lady Istow, le strigă combatanţilor să-şi cheme săbiile. Elhokar se aplecă din nou în faţă, concentrat, în timp ce Resi şi Adolin se învârteau unul în jurul altuia pe nisip, în timp ce li se materializau Cristalsăbiile.

Dalinar se trezi aplecându-se şi el în faţă, deşi simţi împunsătura ruşinii. Potrivit Legilor Războinicilor, cele mai multe dueluri ar fi trebuit evitate atâta timp cât Alethkarul se afla în război. Exista o graniţă foarte fragilă între lupta ca exerciţiu şi duelul pricinuit de o insultă, care se putea sfârşi cu rănirea unor ofiţeri importanţi.

Resi stătea în Postura Pietrei, cu braţele cât mai bine întinse în faţă, ţinându-şi Cristalsabia cu ambele mâini, cu vârful spre cer. Adolin folosea Postura Vântului, uşor întors într-o parte, cu mâinile în faţă şi coatele foarte puţin

îndoite, cu vârful Cristalsabiei îndreptat în spate, deasupra capului. Se roteau unul în jurul altuia. Învingător avea să fie cel care ar fi reuşit primul să distrugă complet o parte din Armura celuilalt. Nu era foarte periculos; o Armură şubrezită putea cu uşurinţă să facă faţă unei lovituri, chiar dacă se spărgea din cauza acesteia.

Resi atacă primul; făcu un salt înainte, îşi trase sabia în spate, deasupra capului, apoi se lăsă în jos, spre dreapta, lovind cu toată puterea. Postura Pietrei se concentra în jurul acestui gen de atac, lovind de fiecare dată cu cel mai mare avânt şi cu cea mai mare forţă cu putinţă. Dalinar o considera stângace – pe câmpul de luptă, în spatele unei Cristalsăbii nu era necesară o asemenea putere, cu toate că se dovedea utilă când înfruntai un alt Cristalpurtător.

Adolin se feri sărind înapoi, agil în ciuda faptului că trebuia să susţină Cristalarmura groasă, cu o greutate de peste o mie patru sute de livre, tocmai fiindcă aceasta îi mărea forţa picioarelor. Deşi bine executat, atacul îl lăsase pe Resi descoperit, iar Adolin lovi cu precizie, ţintindu-i apărătoarea antebraţului, pe care o făcu să se crape. Resi atacă iarăşi, iar Adolin se feri din nou, parcă dansând, pentru a-l lovi apoi peste coapsa stângă.

Unii poeţi descriau lupta ca pe un dans. Lui Dalinar, o înfruntare obişnuită i se părea rareori astfel. Doi bărbaţi în luptă, cu săbii şi scuturi, se năpusteau de obicei cu furie unul asupra altuia, lovindu-şi armele în repetate rânduri, fiecare încercând să ocolească scutul celuilalt. Nu prea era un dans, ci mai degrabă o luptă corp la corp, cu arme.

Însă în cazul Cristalsăbiilor, înfruntarea *chiar* ar fi putut semăna cu dansul. Aveai nevoie de foarte multă îndemânare ca să-ţi roteşti arma lungă aşa cum trebuia, iar Armura era rezistentă, aşa că loviturile erau de obicei deviate. Lupta era o succesiune de mişcări ample şi de

rotiri largi. Avea fluiditate şi graţie.

— E foarte bun, să ştii, comentă Elhokar.

Adolin lovi coiful lui Resi, stârnind aplauzele privitorilor.

— Mai bun decât a fost tata. Mai bun chiar şi decât tine, unchiule.

— Munceşte foarte mult, răspunse Dalinar. Chiar îi place. Nu lupta, şi nici războiul. Duelul.

— Ar putea fi campion, dacă şi-ar dori-o.

Dalinar ştia că Adolin chiar şi-o dorea. Dar refuzase dueluri care i-ar fi putut oferi titlul. Dalinar bănuia că, într-un fel, o făcuse pentru a respecta Legile Războinicilor. Duelurile în campionate şi turniruri erau rezervate pentru acele rare momente când aveau parte de pace. Această atitudine putea fi contrazisă de argumentul că trebuia să-ţi aperi mereu onoarea familiei.

Oricum ar fi fost, Adolin nu se duela ca să urce în clasamente, motiv pentru care ceilalţi Cristalpurtători îl subestimau. Se grăbeau să-i accepte provocările, iar el era provocat şi de bărbaţi care nu erau Cristalpurtători. Prin tradiţie, Cristalarmura şi Cristalsabia regelui se aflau, contra unei taxe imense, la dispoziţia celor care se bucurau de favorurile sale şi doreau să-nfrunte un Cristalpurtător.

Dalinar se cutremură la gândul că altcineva ar fi putut să-i poarte armura şi să-i mânuiască Sabia. Era nefiresc. Cu toate acestea, împrumutarea sabiei şi armurii regelui – sau a Cristalelor unui înalt prinţ înainte de restaurarea monarhiei – erau o tradiţie bine înrădăcinată. Până şi Gavilar o respectase, deşi între patru ochi se plânsese fiindcă era nevoit s-o facă.

Adolin evită o altă lovitură, dar începu să prefere formele ofensive ale Posturii Vântului. Resi nu era pregătit pentru asta – reuşi să dea o lovitură în apărătoarea

umărului lui Adolin, dar fu una piezişă. Adolin avansa. Sabia i se rotea cu mişcări fluide. Resi se retrase, intrând într-o poziţie de evitare a loviturilor. Era Postura Pietrei, una dintre puţinele care se bazau pe aşa ceva.

Adolin îi devie sabia, scoţându-l din postura aceea. Resi şi-o reluă, dar Adolin îl făcu s-o părăsească iarăşi. Resi reveni la ea de mai multe ori, cu mişcări din ce în ce mai stângace, şi Adolin începu să-l atace, lovindu-l când într-o parte, când într-alta. Lovituri uşoare, rapide, menite să-l enerveze.

Şi reuşeau. Resi urlă, luându-şi avânt pentru una dintre loviturile specifice Posturii Pietrei, cu braţul coborând de la o înălţime aflată deasupra umărului. Adolin îi făcu faţă cu brio, lăsându-şi sabia în jos cu o mână şi primind lovitura în apărătoarea intactă de pe antebraţ. Aceasta se crăpă destul de tare, dar mişcarea îi îngădui lui Adolin să-şi tragă propria Sabie într-o parte şi să lovească în apărătoarea coapsei stângi a adversarului, deja crăpată.

Apărătoarea se sfărâmă cu zgomot de metal spintecat şi mai multe bucăţi din ea zburară în toate părţile, strălucind ca oţelul topit şi lăsând în urmă dâre de fum. Resi se retrase împleticindu-se. Piciorul lui stâng nu mai putea suporta greutatea Cristalarmurii. Înfruntarea se încheiase. Duelurile mai importante continuau până la distrugerea a două sau chiar trei piese ale armurii, însă erau foarte periculoase.

Înalta judecătoare se ridică şi anunţă încheierea luptei. Resi se îndepărtă împleticindu-se şi-şi smulse coiful. Înjurăturile lui ajungeau până la urechile privitorilor. Adolin îl salută, atingându-şi fruntea cu muchia boantă a Sabiei, pe care o lăsă apoi să dispară. Se înclină în faţa regelui. Alţi învingători intrau uneori în mijlocul mulţimii, pentru a se făli sau pentru a primi omagii, dar el se retrase

în cortul destinat pregătirilor.

— E într-adevăr talentat, comentă Elhokar.

— Şi e un tânăr atât de… cuviincios, adăugă Sadeas, sorbind din vin.

— Da, încuviinţă Dalinar. Uneori îmi doresc să fi fost pace, doar pentru ca Adolin să se poată dedica duelurilor.

Sadeas oftă.

— Altă discuţie despre renunţarea la război, Dalinar?

— Nu asta am vrut să spun.

— Te tot plângi, susţinând că ai lăsat baltă ideea aia, unchiule, zise Elhokar, întorcându-se către el. Însă continui să te învârţi în jurul ei, vorbind cu nostalgie despre pace. În tabere se spune că eşti laş.

— Nu e laş, Maiestate, zise pufnind Sadeas. Pentru asta depun mărturie.

— Atunci, de ce? întrebă Elhokar.

— Zvonurile au căpătat o amploare absurdă, spuse Dalinar.

— Totuşi, nu mi-ai răspuns la întrebare, insistă regele. Dacă ţi-ai putea impune hotărârea, unchiule, ne-ai cere să plecăm de pe Câmpiile Sfărâmate? Eşti laş?

Dalinar şovăi.

„Uneşte-i”, îi spusese vocea aceea. „E misiunea ta, ţi-o încredinţez ţie.”

„Sunt laş?” se întrebă. Prin cartea lui, Nohadon îl provocase să mediteze asupra propriei persoane. Să nu se simtă niciodată atât de sigur pe sine şi să nu se creadă mai presus de orice, fiindcă asta l-ar fi făcut să nu-şi mai dorească să caute adevărul.

Întrebarea lui Elhokar nu se referea la viziunile lui. Cu toate acestea, Dalinar avea impresia clară că dăduse dovadă de laşitate, cel puţin în privinţa dorinţei sale de a abdica. Dacă ar fi plecat din pricina lucrurilor care i se

întâmplau, ar fi însemnat că alege cea mai uşoară cale.

„Nu pot pleca”, înţelese el. „Indiferent ce s-ar întâmpla. Trebuie să duc totul până la capăt.” Chiar dacă era nebun. Sau chiar dacă viziunile erau reale, însă de obârşie îndoielnică, lucru care-l îngrijora şi mai tare. „Trebuie să rămân. Dar îmi trebuie un plan, trebuie să fiu sigur că nu-mi îndrept casa către distrugere.”

Trebuia să aibă mare grijă. Nimic nu era clar, totul era în ceaţă. Fusese pe punctul de a fugi fiindcă îi plăcea să ia hotărâri clare. Ei bine, în privinţa lucrurilor care i se întâmplau, nimic nu era limpede. După toate aparenţele, decizia de a rămâne înalt prinţ reprezenta baza pe care-şi putea reclădi sinele.

N-avea să abdice. Şi cu asta basta.

— Dalinar? întrebă Elhokar. Te… simţi bine?

El clipi, dându-şi seama că nu le mai dădea atenţie nici regelui, nici lui Sadeas. Se uita în gol, ca şi cum n-ar fi putut face nimic ca să-şi salveze reputaţia. Se întoarse către nepotul său.

— Ai vrut să ştii adevărul, îi spuse. Da, dacă aş fi putut da ordinul, aş fi luat toate cele zece armate şi m-aş fi întors în Alethkar.

În ciuda spuselor celorlalţi, asta nu era laşitate. Nu, tocmai dăduse piept cu propria laşitate şi aflase ce însemna asta. Aici era vorba de cu totul altceva.

Regele părea şocat.

— *Aş* pleca, confirmă cu hotărâre. Dar nu fiindcă vreau să fug sau fiindcă mă tem de luptă. Aş pleca fiindcă-mi fac griji pentru stabilitatea Alethkarului; dacă am abandona acest război, ne-am apăra mai bine ţara, iar înalţii prinţi ne-ar rămâne fideli. Aş putea să trimit mai mulţi mesageri şi mai multe erudite să afle de ce l-au ucis parshendii pe Gavilar. Am renunţat prea uşor la asta. Încă mă mai întreb

dacă asasinatul n-a fost cumva pus la cale de nişte nemernici sau de nişte rebeli din rândul propriilor oameni. Aş descoperi în ce constă cultura lor – căci da, au una. Dacă în spatele asasinatului nu se află nişte rebeli, aş pune întrebări până când aş afla *de ce* au făcut-o. Aş cere o compensaţie – poate chiar să ni-l dea pe regele lor, ca să-l executăm, la rândul nostru – în schimbul căreia să le garantăm pacea. Cât despre inimile-nestemată, aş sta de vorbă cu eruditele mele şi aş găsi o cale mai bună de păstrare a acestui teritoriu. Poate că populând masiv întreaga regiune şi transformând Dealurile Nerevendicate într-un teritoriu sigur, ne-am putea extinde hotarele, punând stăpânire pe Câmpiile Sfărâmate. N-aş renunţa la răzbunare, Maiestate, dar aş aborda-o cu mai multă chibzuinţă, lucru valabil şi în privinţa războiului pe care îl purtăm. În momentul de faţă, ştim prea puţine ca să fim eficienţi.

Elhokar păru surprins. Dădu din cap.

— Păi… Unchiule, asta chiar are sens. De ce nu ne-ai explicat mai devreme?

Dalinar clipi, nedumerit. Cu doar câteva săptămâni în urmă, Elhokar se indignase imediat ce-l auzise pomenind de întoarcere. Ce se schimbase?

„Nu i-am acordat băiatului destulă încredere,” îşi zise, înţelegând.

— În ultima vreme mi-a fost greu să-mi clarific propriile gânduri, Maiestate.

— Maiestate! exclamă Sadeas. Sunt sigur că n-ai de gând să…

— Ultimul atentat la viaţa mea m-a pus pe gânduri, Sadeas. Spune-mi, ai mai descoperit ceva în privinţa nestematelor din armura mea?

— Încă nu, Maiestate.

— Încearcă să mă ucidă, spuse încet Elhokar, cu trupul crispându-i-se în interiorul armurii. Vor să mă vadă mort, ca pe tatăl meu. Uneori chiar mă-ntreb dacă aici nu alergăm cumva după cei zece neghiobi. Asasinul în alb – omul ăla era shin.

— Parshendii şi-au asumat responsabilitatea pentru trimiterea lui, zise Sadeas.

— Da, răspunse Elhokar. Dar ei sunt totuşi nişte sălbatici uşor de manipulat. Când vrei să distragi atenţia, arunci vina asupra unor parshi. Purtăm războiul ani şi ani de-a rândul, dar nu-i observăm niciodată pe adevăraţii vinovaţi, care complotează în tăcere, chiar în tabăra mea. Mă pândesc fără întrerupere. Aşteaptă. Le văd feţele în oglinzi. Simboluri contorsionate, inumane…

Dalinar se întoarse spre Sadeas: se priviră unul pe altul cu îngrijorare. Paranoia regelui se înrăutăţise – sau devenise pur şi simplu mai evidentă? Vedea conspiraţii fantomă în orice umbră, iar încercarea de a i se lua viaţa îi oferise o dovadă cu care-şi hrănea temerile.

— Retragerea de pe Câmpiile Sfărâmate ar putea fi o idee bună, spuse Dalinar cu prudenţă. Dar nu pentru a intra în război cu altcineva. Trebuie să ne unificăm poporul şi să-i asigurăm stabilitatea.

Elhokar oftă.

— Deocamdată nu prea are rost să-l vânăm pe asasin. Poate că nici n-o să fie nevoie s-o facem. Am auzit că unirea forţelor tale cu ale lui Sadeas a dat roade.

— Într-adevăr, Maiestate, răspunse Sadeas, părând mândru – poate chiar prea plin de el. Deşi Dalinar insistă să folosească podurile lui lente. Uneori, trupele mele sunt aproape zdrobite înainte de sosirea lui. Totul ar merge mai bine dacă, în privinţa podurilor, ar folosi tactica modernă.

— Pierderea de vieţi… zise Dalinar.

— E acceptabilă, răspunse Sadeas. Sunt mai ales sclavi, Dalinar. Faptul că au şansa să participe cât de cât la luptă e o onoare pentru ei.

„Mă-ndoiesc că ei văd lucrurile în aceeaşi lumină.”

— Aş vrea să-ncerci măcar metoda mea, continuă Sadeas. Până acum ne-a mers, dar mă tem că parshendii vor continua să trimită două armate împotriva noastră. Nu mă încântă ideea de a lupta cu amândouă înaintea sosirii tale.

Dalinar şovăi. Era într-adevăr o problemă. Dar cum să renunţe la podurile de asalt?

— Păi de ce nu faceţi un compromis? propuse Elhokar. La următorul atac, unchiule, lasă podarii lui Sadeas să te ajute pe timpul marşului până la platoul asaltat. Are o mulţime de echipe de rezervă pe care ţi le-ar putea împrumuta. El ar merge totuşi înainte, cu o armată mai mică, dar folosind podurile lui, iar tu ai ajunge pe câmpul de luptă mult mai repede decât până acum.

— Aş face acelaşi lucru dacă mi-aş folosi propriile echipe de podari, zise Dalinar.

— Nu neapărat, îl contrazise regele. Ai spus că parshendii trag rareori asupra ta, odată ce sunt deja în luptă cu Sadeas. Oamenii lui pot începe asaltul ca de obicei, iar tu poţi să li te alături după ce-ţi creează un punct de traversare sigur.

— Da… aprobă gânditor Sadeas. Podarii folosiţi de tine vor fi în siguranţă, iar traversarea ta n-o să însemne pierderea mai multor vieţi. Dar o să ajungi de două ori mai repede pe platou, ca să mă sprijini în luptă.

— Şi dacă nu le poţi distrage atenţia parshendilor îndeajuns de mult? întrebă Dalinar. Dacă-şi vor pune totuşi arcaşii să tragă asupra podarilor mei când o să traversez?

— Atunci o să ne retragem, răspunse oftând Sadeas. Dar

cel puţin vom fi încercat. Numai aşa poţi merge înainte, bătrâne prieten. Încercând lucruri noi.

Dalinar îşi scărpină bărbia, gânditor.

— Ei, haide, Dalinar, spuse regele. El a primit propunerea ta, aţi atacat împreună. De data asta, încearcă şi tu să procedezi cum vrea el.

— Bine, acceptă Dalinar. Să vedem cum merge.

— Excelent, zise bucuros Elhokar, ridicându-se. Şi acum cred că mă duc să-ţi felicit fiul. Lupta a fost captivantă!

Lui Dalinar nu i se păruse deosebit de captivantă – adversarul lui Adolin nu fusese niciodată în avantaj. Dar era cel mai bun tip de luptă. El unul nu le dădea crezare celor care susţineau că o luptă „bună” e o luptă strânsă. Când câştigai, era întotdeauna de preferat s-o faci cât mai repede şi având cel mai mare avantaj.

El şi Sadeas se ridicară, în semn de respect, în timp de regele cobora către platoul nisipos; păşind pe acele proeminenţe ale stâncii care aduceau atât de mult cu o scară. Pe urmă se întoarse către Sadeas.

— Trebuie să plec. Trimite-mi o condeieră care să-mi dea detalii despre platourile pe care simţi că am putea încerca manevra. La următorul atac asupra unuia dintre ele, o să-mi aduc armata în zona în care se adună trupele tale şi-o să plecăm împreună. Tu, însoţit de un grup mai mic şi mai rapid o s-o luaţi înainte, iar noi vă vom ajunge din urmă când veţi fi pe poziţie.

Sadeas aprobă cu o mişcare a capului. Dalinar se întoarse cu spatele, gata să urce treptele către rampa de ieşire.

— Dalinar! strigă Sadeas în urma lui.

El se uită peste umăr la celălalt înalt prinţ. Sadeas rămăsese cu braţele încrucişate; eşarfa îi flutura în bătaia vântului, iar broderia de un auriu metalic scânteia.

— Trimite-mi şi tu una dintre condeierele tale, cu un exemplar din cartea aia a lui Gavilar. S-ar putea să mă amuze lectura celorlalte poveşti.

Dalinar zâmbi.

— Aşa o să fac, Sadeas.

59
O ADEVĂRATĂ ONOARE

„Atârn deasupra celui din urmă gol: am prieteni şi-n urmă, şi înainte. Banchetul la care trebuie să beau e zugrăvit pe chipurile lor, iar cuvintele pe care trebuie să le spun îmi scânteiază în minte. Vechile jurăminte vor fi rostite iarăşi.”

Datată betabanan 1173, cu 45 de secunde înainte de moarte. Subiect: un copil ochi-luminoşi de cinci ani. Cu pronunţia remarcabil îmbunătăţită când a oferit mostra.

Kaladin fixa cu privirea cele trei sfere strălucitoare de topaz aflate pe podeaua din faţa lui. În baracă era întuneric şi înăuntru nu se mai afla decât Teft. Lopen se sprijinea de canatul luminat de soare al uşii, privind în jur cu un aer nepăsător. Afară, Pietroi făcea instrucţie cu ceilalţi podari. Kaladin îi pusese să exerseze formaţiile de luptă. Nu se dădeau de gol. Totul avea să treacă drept un exerciţiu pentru transportarea podului, deşi în realitate se deprindeau să asculte ordinele şi să se reîncoloneze rapid.

Cele trei sfere mărunte – în fapt, doar nişte stropi – luminau suprafaţa de piatră, conturând împrejurul lor mici inele cafenii. Kaladin se concentră asupra lor, ţinându-şi răsuflarea şi dorind să aducă lumina în el.

Nu se întâmplă nimic.

Îşi mări eforturile, privind fix în adâncurile lor.

Nu se întâmplă nimic.

Luă una, şi-o aşeză în căuşul palmei şi o ridică astfel încât să nu poată vedea decât lumina ei. Putea să-i desluşească în amănunt învolburarea, vârtejul schimbător

de lumină. Porunci, tânji, imploră.

Nu se întâmplă nimic.

Gemu, sprijinindu-şi spatele pe piatră, şi se uită la tavan.

— Poate nu ţi-o doreşti îndeajuns de mult, spuse Teft.

— Mi-o doresc din toate puterile. Nu vrea să se clintească, Teft.

Podarul mai vârstnic mormăi şi luă una dintre sfere.

— Poate că te-nşeli în privinţa mea, spuse Kaladin.

Poetic privind lucrurile, i se părea firesc ca, odată ce acceptase existenţa acelei stranii şi înfricoşătoare trăsături a propriei fiinţe, s-o poată folosi.

— Poate că lumina soarelui ne-a jucat o festă.

— Lumina soarelui ne-a jucat o festă, repetă sec Teft. Când ai putut lipi o raniţă de un butoi, ne-a jucat lumina o festă…

— Bine. Atunci poate c-a fost o întâmplare stranie, ceva care s-a petrecut o singură dată.

— Şi când ai fost rănit, şi în timpul podalergărilor, ori de câte ori îţi trebuie mai multă forţă sau rezistenţă, zise Teft.

Kaladin oftă, nemulţumit, şi se izbi uşor cu capul de podeaua de piatră, de mai multe ori.

— Bine, şi dacă sunt unul dintre Radianţii despre care tot vorbeşti, de ce nu pot face nimic?

— Deduc, spuse podarul cărunt răsucind sfera între degete, că eşti ca un copil care-nvaţă cum să-şi facă picioarele să meargă. La început, nu se ştie cum, i se întâmplă, pur şi simplu. Apoi descoperă, încetul cu încetul, cum să le pună dinadins în mişcare. Ai nevoie doar de exerciţiu.

— Mi-am petrecut o săptămână holbându-mă la sfere, Teft. Cât ar trebui să exersez?

— Mai mult, în mod sigur.

Kaladin îşi dădu ochii peste cap şi se lăsă pe spate.

— De ce te ascult? Ai recunoscut că nu ştii mai mult decât mine.
— Nu ştiu nimic despre folosirea Luminii de Furtună, spuse Teft, încruntându-se. Dar ştiu ce *ar trebui* să se-ntâmple.
— Luându-te după poveşti care se contrazic unele pe altele. Mi-ai spus că Radianţii puteau să zboare şi să umble pe pereţi.
Teft dădu aprobator din cap.
— Puteau, cu siguranţă. Şi făceau piatra să se topească doar uitându-se la ea. Şi să străbată distanţe mari în timpul unei singure bătăi de inimă. Şi să-i poruncească luminii soarelui. Şi…
— Şi de ce aveau nevoie să meargă pe pereţi şi, în acelaşi timp, să zboare? îl întrerupse Kaladin. Dacă puteau zbura, la ce s-ar mai fi obosit s-alerge pe pereţi?
Teft nu răspunse.
— Şi de ce să se fi obosit să facă oricare dintre lucrurile astea, dacă puteau „să străbată distanţe mari în timpul unei singure bătăi de inimă”?
— Nu ştiu sigur, recunoscu Teft.
— Nu putem avea încredere în poveşti sau în legende, zise Kaladin.
Se uită la Syl, care coborâse lângă una dintre sfere şi o cerceta cu interes copilăresc.
— Cine ştie ce e adevăr şi ce e născocire? Ştim sigur doar un lucru, adăugă el, apoi luă o sferă şi o ridică, ţinând-o între două degete. Radiantul din încăperea asta s-a săturat până peste cap de culoarea cafenie.
Teft protestă.
— Nu eşti Radiant, flăcăule.
— Păi nu vorbeam despre…
— O, poţi să impregnezi, spuse Teft. Poţi să absorbi

Lumina de Furtună şi poţi să-i dai porunci. Dar să fii Radiant însemna mai mult decât atât. Felul în care trăiau, lucrurile pe care le făceau. Cuvintele Nepieritoare.

— Ce?

Teft răsuci din nou sfera între degete, ridicându-o şi uitându-se îndelung în interiorul ei.

— Viaţă înaintea morţii. Putere înaintea slăbiciunii. Călătorie înaintea destinaţiei. Asta era deviza lor, era Primul Ideal în Cuvinte Nepieritoare. Mai existau încă patru.

Kaladin îşi ridică o sprânceană.

— Care anume?

— De fapt, nu ştiu, răspunse Teft. Însă Cuvintele Nepieritoare – aceste Idealuri – le călăuzeau toate faptele. Despre celelalte patru se spune că erau diferite pentru fiecare ordin al Radianţilor. Însă Primul era acelaşi pentru toate cele zece: „Viaţă înaintea morţii, putere înaintea slăbiciunii, călătorie înaintea destinaţiei”, adăugă el, apoi avu un moment de ezitare. Sau cel puţin aşa mi s-a spus.

— Da, bine, mi se pare oarecum evident, zise Kaladin. Viaţa vine înainte de moarte. Aşa cum vine ziua înaintea nopţii sau unu înaintea lui doi. Evident.

— Nu iei toate astea în serios. Poate de aceea ţi se refuză Lumina de Furtună.

Kaladin se ridică şi se întinse.

— Îmi pare rău, Teft. Sunt pur şi simplu obosit.

— Viaţă înaintea morţii, spuse Teft, făcându-i semn cu degetul. Un Radiant se străduieşte întotdeauna să apere viaţa. Nu ucide niciodată dacă nu e necesar şi nu-şi riscă niciodată viaţa din motive lipsite de importanţă. Să trăieşti e mai greu decât să mori. Datoria Radiantului e să trăiască. Putere înaintea slăbiciunii. Toţi oamenii sunt slabi în anumite momente ale vieţii lor. Radiantul îi apără pe cei

slabi şi-şi foloseşte puterea pentru binele altora. Puterea nu te face capabil să domneşti; te face capabil să slujeşti.

Teft luă sferele şi le puse în pungă. Pe ultima o reţinu o clipă, apoi o îndesă lângă celelalte.

— Călătorie înaintea destinaţiei. Un scop poate fi atins întotdeauna pe mai multe căi. Eşecul e preferabil unei victorii prin mijloace incorecte. Ca să aperi zece nevinovaţi, nu merită să ucizi unul. Toţi oamenii mor în cele din urmă. Modul în care ai trăit cântăreşte, în faţa Atotputernicului, mai mult decât ceea ce ai realizat.

— În faţa Atotputernicului? Cavalerii aveau aşadar legătură cu religia?

— Nu e totul? Toate astea i se datorează unui rege bătrân. Soţia lui le-a scris într-o carte sau cam aşa ceva. Idealurile Radianţilor se bazau pe ceea ce a scris acolo.

Kaladin dădu din umeri, se ridică şi începu să verifice mormanul de veste din piele pentru podari. De ochii lumii, el şi Teft le verificau, căutând tăieturi sau curele rupte. Câteva clipe mai târziu, Teft i se alătură.

— Chiar crezi într-adevăr aşa ceva? întrebă Kaladin, ridicând o vestă şi trăgând de curele. Că ar respecta cineva aceste jurăminte, şi mai ales un grup de ochi-luminoşi?

— Nu erau doar ochi-luminoşi. Erau Radianţi.

— Erau oameni, spuse Kaladin. Oamenii ajunşi la putere pretind întotdeauna că sunt plini de virtuţi sau că se află sub îndrumarea zeilor, că au un soi de împuternicire ca să ne „apere” pe noi, ceilalţi. Crezând că Atotputernicul i-a pus acolo unde se află, înghiţim cu mai multă uşurinţă ceea ce ne fac.

Teft răsuci o vestă în mâini. Începea să se rupă sub porţiunea vătuită de pe umărul stâng.

— N-am crezut niciodată. Şi apoi… te-am văzut pe tine

impregnându-te cu Lumină şi am început să-mi pun întrebări.

— Poveşti şi legende, Teft. Ne place să credem că noi, oamenii, am fost cândva mai buni. Ne face să ne închipuim că am putea ajunge din nou. Dar oamenii nu se schimbă. Erau corupţi şi atunci.

— Poate, răspunse Teft. Părinţii mei credeau în toate. În Cuvintele Nepieritoare, în Idealuri, în Cavalerii Radianţi, în Atotputernic. Chiar şi în vechiul vorinism. Mai ales în vechiul vorinism.

— Asta a dus la Hierocraţie. Devoţiunile şi ardenţii n-ar trebui să deţină pământuri şi bunuri. E prea periculos.

— De ce? întrebă Teft, pufnind. Crezi că, ajunşi la putere, ar fi mai răi decât ochi-luminoşii?

— Ei, poate că aici ai dreptate.

Kaladin se încruntă. Îşi petrecuse atât de mult timp închipuindu-şi că Atotputernicul îl părăsise – sau chiar că îl blestemase – încât îi era greu să accepte că poate (aşa cum spusese Syl) era, în schimb, binecuvântat. Da, fusese ţinut în viaţă şi bănuia că, pentru asta, ar fi trebuit să fie recunoscător. Însă ce putea fi mai cumplit decât să ţi se dea o mare putere, dar să fii totuşi prea slab ca să-i salvezi pe cei care-ţi sunt dragi?

Îşi întrerupse presupunerile când Lopen, care stătea sprijinit de canatul uşii, se îndreptă, gesticulând pe furiş către el şi către Teft. Din fericire, nu mai aveau nimic de ascuns. De fapt, nici n-avuseseră de ascuns nimic altceva decât pe el însuşi, stând pe podea şi holbându-se la sfere ca un idiot. Lăsă vesta din mână şi o porni spre uşă.

Palanchinul lui Hashal venea drept spre baraca lor; bărbatul înalt şi cel mai adesea tăcut al acesteia mergea alături. Eşarfa lui era violetă, la fel ca broderiile de pe manşetele hainei nu mai lungi decât o vestă. Gaz încă nu

se întorsese. Trecuse o săptămână, şi nici urmă de el. Hashal şi soţul ei – plus aghiotanţii lor ochi-luminoşi – făceau acum ceea ce făcuse înainte sergentul podurilor şi refuzau să răspundă la întrebările despre el.

— Dar-ar furtuna! zise Teft, venind lângă Kaladin. Când îi văd pe ăştia doi mă furnică pielea, ca atunci când ştiu că-n spatele meu stă cineva cu un cuţit.

Pietroi aliniase podarii şi aşteptau cu toţii în tăcere, ca pentru inspecţie. Kaladin li se alătură, urmat de Teft şi de Lopen. Purtătorii lăsară palanchinul jos în faţa lui. Deschis în lateral şi având doar o copertină mică deasupra, nu prea era altceva decât un fotoliu pe o platformă. Multe femei ochi-luminoşi foloseau aşa ceva în tabere.

Fără tragere de inimă, Kaladin se înclină în faţa lui Hashal aşa cum se cuvenea, făcându-le celorlalţi semn să-i urmeze exemplul. Nu era momentul să fie bătuţi pentru nesupunere.

— Ai o echipă atât de bine instruită, şefule de pod, spuse ea, scărpinându-şi nepăsătoare obrazul cu o unghie de culoarea rubinului, în timp ce-şi ţinea cotul pe braţul fotoliului. Atât de… eficientă la podalergări.

— Mulţumesc, Luminată Hashal, răspunse el, străduindu-se – fără succes – să-şi înlăture asprimea şi ostilitatea din voce. Îmi este îngăduit să-ntreb? Gaz n-a mai fost văzut de câteva zile. E sănătos?

— Nu.

Kaladin aşteptă o continuare a răspunsului ei, dar acesta nu mai veni.

— Soţul meu a luat o hotărâre. Oamenii tăi sunt atât de buni la podalergări, încât aţi devenit un model pentru celelalte echipe. Aşa stând lucrurile, veţi lua de acum înainte parte la toate podalergările.

Kaladin simţi un fior rece.

— Şi curăţarea spărturilor?

— A, va rămâne timp şi pentru asta. Oricum trebuie să mergeţi jos cu torţe, iar platourile nu sunt niciodată asaltate noaptea. Oamenii tăi vor dormi ziua – întotdeauna gata să se prezinte la datorie – şi vor lucra în spărturi noaptea. Aşa vă veţi întrebuinţa mult mai bine timpul.

— Toate podalergările, spuse Kaladin. O să luăm parte la *toate.*

— Da, întări ea cu nepăsare, făcându-le semn purtătorilor s-o ridice. Echipa ta e pur şi simplu prea bună. Trebuie folosită. Veţi începe de mâine. Consideraţi asta o… onoare.

Kaladin inspiră scurt, ca să nu-i spună ce credea despre „onoarea” ei. Nu reuşi să se convingă s-o salute cu o plecăciune la plecare, dar ea nu păru să se sinchisească. Pietroi şi ceilalţi începură să murmure.

Toate podalergările. Hashal tocmai accelerase ritmul în care puteau fi ucişi. Echipa n-avea cum să mai reziste alte câteva săptămâni. Rămăseseră deja atât de puţini încât, chiar dacă pierdeau doar un om sau doi la un asalt, aveau să se poticnească. Şi-atunci parshendii s-ar fi concentrat asupra lor, doborându-i.

— Pe răsuflarea lui Kelek! exclamă Teft. Vrea să ne vadă morţi!

— Nu e corect, adăugă Lopen.

— Suntem podari, spuse Kaladin, întorcându-se către ei. De ce credeţi că ar avea cineva de gând să se poarte „corect” faţă de noi?

— Hashal nu ne-a ucis destul de repede ca să fie pe placul lui Sadeas, zise Moash. Ştiai că soldaţii au fost bătuţi fiindc-au venit să te vadă, să-l privească pe omul care a supravieţuit unei mari furtuni? Nu te-a uitat, Kaladin.

Teft continua să înjure. Îl trase pe Kaladin deoparte. Lopen îi urmă, iar ceilalţi rămaseră să vorbească între ei.

— Blestem! spuse încet Teft. Le place să pretindă că se poartă corect cu echipele de podari. Aşa par drepţi. Dar s-ar zice că acum au renunţat. Nemernicii!

— Ce facem, gancho? întrebă Lopen.

— Mergem în spărturi, răspunse Kaladin, aşa cum ni s-a poruncit. Şi avem grijă să dormim mai mult în noaptea asta, fiindcă-n următoarea s-ar părea c-o să rămânem treji.

— Oamenilor n-o să le placă să coboare noaptea-n spărturi, flăcăule, zise Teft.

— Ştiu.

— Dar încă nu suntem pregătiţi pentru… ceea ce trebuie să facem, adăugă Teft, uitându-se în jur, ca să fie sigur că nu-i putea auzi nimeni; nu erau decât el, Kaladin şi Lopen. O să mai avem nevoie de cel puţin câteva săptămâni.

— Ştiu.

— N-o să mai rezistăm câteva săptămâni! răbufni Teft. Cu Sadeas şi Kholin luptând împreună, avem podalergări aproape în fiecare zi. E de-ajuns una proastă – o singură dată în care să tragă toţi parshendii în noi – şi se termină totul. O să fim nimiciţi.

— Ştiu! exclamă Kaladin frustrat, inspirând adânc şi încleştându-şi pumnii ca să nu răbufnească.

— Gancho! spuse Lopen.

— Ce e? se răsti Kaladin.

— Se-ntâmplă iar.

El înlemni, apoi se uită în jos, la propriile braţe. Aşa cum se aştepta, văzu dâre vagi de fum luminos ridicându-i-se din piele. Strălucirea era extrem de palidă – avea puţine sfere asupra lui –, dar exista. Dârele de fum dispărură în scurt timp. Spera că nu le zăriseră şi ceilalţi podari.

— Blestem! Ce-am făcut?

— Nu ştiu, răspunse Teft. E din cauză că te-ai înfuriat, cu gândul la Hashal?

— Eram furios dinainte.

— Ai absorbit lumina, spuse Syl entuziasmată, zburând în jurul lui ca o panglică luminoasă.

— Ce?

— Te-am văzut, răspunse Syl învârtindu-se. Erai furios, ai respirat, iar Lumina… ai sorbit-o şi pe ea.

Kaladin se uită la Teft, dar fireşte că podarul mai vârstnic nu auzise nimic.

— Adună oamenii, îi spuse. Mergem în spărtură.

— Şi cum rămâne cu cele petrecute? întrebă Teft. Kaladin, nu putem lua parte la atât de multe podalergări. O să fim făcuţi bucăţi.

— Azi o să mă ocup de asta. Adună oamenii. Syl, am nevoie de ajutorul tău.

— Ce să fac?

Syl coborî în faţa lui şi luă înfăţişarea unei femei.

— Găseşte-ne un loc cu parshendi morţi.

— Credeam că azi vă antrenaţi pentru lupta cu suliţa.

— Se vor antrena ceilalţi, răspunse Kaladin. O să-i organizez la început. Pe urmă am de făcut altceva.

Kaladin dădu semnalul bătând scurt din palme şi podarii se organizară destul de bine într-o formaţie „vârf de săgeată”. Purtau suliţele pe care le ascunseseră în prăpastie, într-un sac mare, umplut cu pietre, pe care îl îndesaseră într-o crăpătură. Bătu din nou din palme, iar ei îşi schimbară locul, aşezându-se într-o „formaţie zid”, pe două rânduri. La a treia bătaie din palme formară un inel, cu câte un om stând în spatele altor doi, ca rezervă gata să intre imediat în luptă.

De pe pereţii spărturii curgeau picături de apă, iar altele

săreau din băltoace, împroşcate de podari. Erau buni. Mai buni decât aveau dreptul să fie, mai buni – pentru nivelul lor de instruire – decât oricare alt grup cu care mai lucrase vreodată.

Însă Teft avea dreptate. Tot nu puteau rezista prea mult într-o luptă. Mai avea nevoie de câteva săptămâni pentru ca loviturile şi modul de a se apăra unul pe altul să poată fi exersate îndeajuns de mult cât să devină periculoşi. Până atunci, nu erau decât nişte podari capabili să intre în formaţii frumoase. Aveau nevoie de mai mult timp. Iar Kaladin trebuia să le facă rost de timpul ăsta.

— Teft, spuse el. Ia-i în primire.

Podarul mai bătrân îi adresă unul din acele saluturi cu braţele încrucişate.

— Syl, zise Kaladin, hai să vedem leşurile alea.

— Sunt aproape. Haide.

Ea se avântă prin spărtură, sub forma unei panglici strălucitoare. Kaladin o urmă.

— Domnule! îl strigă Teft.

Kaladin şovăi. De când începuse să-i spună „domnule”? Ciudat era că nu-i se părea deloc nepotrivit.

— Da?

— Vrei o escortă?

Teft stătea în fruntea grupului de podari care semănau din ce în ce mai mult a soldaţi, cu vestele lor de piele şi cu suliţele ţinute cu pricepere în mâini, aşa cum îi deprinseseră exerciţiile.

Kaladin clătină din cap.

— O să mă descurc.

— Demonii spărturilor…

— Ochi-luminoşii i-au ucis pe toţi cei care se învârteau pe lângă taberele noastre. În plus, dacă dau peste unul, ce se schimbă în cazul în care mă-nsoţesc doi sau trei

oameni?

Teft făcu o strâmbătură în spatele bărbii sale scurte şi cărunte, dar nu mai găsi nimic de spus. Kaladin îşi continuă drumul pe urmele lui Syl. Avea în pungă restul sferelor descoperite asupra morţilor. Se obişnuiseră să păstreze o parte din tot ce adunau, agăţând pungile de poduri şi, cu ajutorul lui Syl, găseau mai multe decât până atunci. Avea cu el o mică avere. Lumină de Furtună care, spera el, avea să-i fie de folos în ziua aceea.

Scoase o pată de safir ca să-şi lumineze drumul şi ocoli bălţile presărate cu oase. Dintr-una ieşea o ţeastă peste care crescuse muşchi verde şi unduitor, asemenea părului, cu viaţăspreni ţopăindu-i deasupra. Poate ar fi trebuit să i se pară sinistru să umble singur prin spărturile întunecate, dar asta nu-l deranja. Era un loc sacru, mormântul celor umili, peştera mortuară a podarilor şi a suliţaşilor care pieriseră din ordinul ochi-luminoşilor, împrăştiindu-şi sângele pe acei pereţi ciobiţi. Da, locul nu era sinistru, ci sacru.

De fapt, se bucura să fie singur cu tăcerea lui şi cu rămăşiţele morţilor. Oamenilor acelora nu le păsase de certurile altora, născuţi cu ochi de culoare mai deschisă decât ai lor. Le păsase de propriile familii sau – cel puţin – de pungile lor cu sfere. Câţi nu erau captivi în acel ţinut străin, pe acele platouri nesfârşite, prea săraci ca să poată pleca înapoi, către Alethkar? Mureau cu sutele în fiecare săptămână, dobândind nestemate pentru oameni deja bogaţi şi răzbunând un rege mort de mult.

Kaladin trecu pe lângă o altă ţeastă – una fără falca de jos, cu creştetul spart de lovitura unei securi. Oasele păreau să-l privească pline de curiozitate, iar strălucirea albastră a Luminii de Furtună din mâna lui dădea o înfăţişare fantomatică solului şi pereţilor denivelaţi.

Devoţiunile spuneau că, după moarte, cei mai bravi dintre oameni – cei care-şi preschimbaseră cel mai bine Chemarea în fapte – aveau să se ridice pentru a ajuta la revendicarea paradisului. Fiecare avea să facă exact ceea ce făcuse în viaţă. Suliţaşii aveau să lupte, ţăranii aveau să lucreze pământul, ochii-luminoşii aveau să conducă. Ardenţii subliniau cu insistenţă că, orice Chemare ţi-ai fi ales, ajungând la desăvârşire, căpătai putere. Doar cu o fluturare de mână, ţăranul avea să poată crea ogoare imense, cu recolte spirituale. Suliţaşul avea să fie un mare luptător, în stare să stârnească tunete cu scutul şi fulgere cu suliţa.

Dar podarii? Oare Atotputernicul avea să le ceară tuturor celor căzuţi să se ridice şi să-şi continue corvoada? Dunny şi ceilalţi aveau să facă podalergări în viaţa de apoi? La ei nu venea niciun ardent care să le pună la încercare deprinderile sau să le făgăduiască înălţarea. Poate că-n Războiul pentru cucerirea Paradisului nu era nevoie de podari. Acolo ajungeau, oricum, doar cei mai iscusiţi. Ceilalţi aveau să doarmă până la redobândirea Palatelor Împăcării.

„Aşadar, acum cred din nou?” Kaladin se căţără pe un bolovan înţepenit în spărtură. Pur şi simplu? Nu era sigur. Dar nu conta. Avea să facă doar ceea ce era mai bine pentru podarii lui. Dacă în asta era vreo Chemare, cu atât mai bine.

Desigur, dacă izbutea să fugă împreună cu echipa lui, Sadeas avea s-aducă alţii, care urmau să moară în locul lor.

„Nu trebuie să-mi fac griji decât pentru ceea ce-mi stă în puteri”, îşi spuse. „Nu trebuie să le port de grijă acelor noi podari.”

Teft vorbea despre Radianţi, despre idealuri şi istorisiri.

De ce nu puteau oamenii să fie cu adevărat aşa? De ce era nevoie să se inspire din vise şi din născociri?

„Dacă fugiţi… îi lăsaţi pe toţi ceilalţi podari să fie măcelăriţi,” şopti în el o voce. „Trebuie să existe vreun lucru pe care să-l poţi face pentru ei.”

„Nu!” se împotrivi Kaladin. „Dacă-mi fac griji pentru asta, n-o să pot salva Podul Patru. Dacă găsesc o cale de ieşire, plecăm.”

„Dacă pleci, cine-o să mai lupte pentru ceilalţi?” păru să spună vocea. „Nimănui nu-i pasă. Nimănui.”

Ce spusese tatăl lui, cu ani în urmă? Făcea ceea ce simţea că era corect pentru că trebuia să-nceapă cineva. Cineva trebuia să facă primul pas.

Kaladin îşi simţi mâna caldă. Se opri şi închise ochii. De obicei nu simţeai niciun fel de căldură când atingeai o sferă, dar cea din palma lui părea caldă. Şi apoi – având senzaţia că făcea ceva absolut firesc – Kaladin trase aer în adâncul pieptului. Sfera se răci şi un val de căldură îi străbătu braţul.

Deschise ochii. Sfera din mâna lui era cenuşie, iar pe degetele lui reci se formase chiciură. Lumina se înălţa din el ca fumul din foc, albă şi pură.

Se simţea înviorat, plin de energie. N-avea nevoie să respire – de fapt, îşi ţinea răsuflarea, păstrând captivă Lumina de Furtună. Syl făcu cale-ntoarsă şi veni în grabă spre el, şuierând. I se învârti în jur, apoi se opri în aer, luând înfăţişarea unei femei.

— Ai făcut-o. Ce s-a-ntâmplat?

Kaladin clătină din cap, ţinându-şi respiraţia. Se simţi străbătut de un val puternic, aidoma…

Aidoma unei furtuni. Îi urla în vene şi se învolbura, rotindu-i-se în coşul pieptului. Îl făcea să-şi dorească s-alege, să sară, să ţipe. Se simţea aproape gata să

explodeze. Avea senzaţia că ar fi putut să meargă prin aer. Sau pe pereţi.

„Da!” îşi spuse. O luă la fugă şi sări pe peretele spărturii. Cu tălpile înainte.

Apoi ricoşă şi căzu la pământ. Asta îl ului atât de tare încât ţipă, simţind furtuna din el cum se domoleşte când dădu drumul aerului din piept.

Rămase întins pe spate în vreme ce Lumina de Furtună se înălţa din el mai repede decât era în stare să respire. Rămase astfel până când arse toată.

Syl îi coborî pe piept.

— Kaladin? Ce-a fost asta?

— Eu, purtându-mă ca un idiot, răspunse el şi se săltă în capul oaselor, cu spatele îndurerat şi cu o durere ascuţită în cotul cu care se izbise de pământ. Teft a spus că Radianţii puteau să umble pe pereţi, iar eu m-am simţit atât de plin de viaţă...

Ea merse prin aer, păşind ca şi cum ar fi coborât pe scări.

— Nu cred că eşti pregătit pentru aşa ceva. Nu mai risca atât. Să ştii că, dacă mori, eu mă prostesc la loc.

— O să-ncerc să ţin minte asta, spuse Kaladin, ridicându-se în picioare. Poate scot moartea de pe lista cu lucruri pe care am de gând să le fac săptămâna asta.

Ea pufni, şuierând prin aer şi transformându-se din nou într-o panglică.

— Vino, grăbeşte-te.

Se avântă din nou prin spărtură. Kaladin îşi luă sfera cenuşie, apoi căută în pungă o alta care să-i ofere lumină. Le golise pe toate? Nu. Celelalte continuau să strălucească puternic. Alese o pată de rubin şi se grăbi pe urmele lui Syl.

Ea îl conduse într-o spărtură îngustă, unde se afla un

mic grup de parshendi morţi de curând.

— E morbid, Kaladin, remarcă ea, stând deasupra leşurilor.

— Ştiu. Tu ai idee pe unde-i Lopen?

— L-am trimis să caute prin apropiere, ca s-aducă tot ce i-ai cerut.

— Cheamă-l aici, te rog.

Ea oftă, dar se îndepărtă în grabă. Devenea irascibilă ori de câte ori îi cerea să i se arate şi altcuiva. Kaladin îngenunche. Parshendii semănau atât de mult între ei! Aceeaşi faţă pătrăţoasă, aceleaşi trăsături masive – tăiate parcă în piatră. Unii aveau bărbi în care-şi împletiseră fragmente de nestemate. Dădeau lumină, dar nu străluceau. Pietrele preţioase şlefuite păstrau mai bine lumina. De ce?

Prin tabără circula zvonul că parshendii adunau oamenii răniţi şi îi mâncau. Se mai spunea şi că îşi abandonau morţii, că nu le păsa de cei căzuţi, că nu pregăteau pentru ei cuvenitele ruguri. Dar ăsta era un neadevăr. Le păsa de morţi. În privinţa acestora, păreau să fie cu toţii la fel de sensibili ca Shen, care făcea de fiecare dată o criză de nervi numai pentru că un podar atingea leşul unui parshendi.

Aş face bine să nu mă-nşel în privinţa asta, îşi zise Kaladin sumbru, luând un cuţit de la unul dintre parshendii morţi. Era forjat şi cu ornamentaţii superbe pe toată lungimea oţelului, cu glife pe care el nu le recunoştea. Începu să taie platoşa stranie crescută din pieptul leşului.

Îşi dădu repede seama că, fiziologic, parshendii erau diferiţi de oameni. Ligamente mici, de culoare albastră, uneau platoşa cu pielea de sub ea. Toată suprafaţa îi era prinsă în acest fel. Continuă să lucreze. Nu era mult sânge. Se strânsese în spatele lui sau se scursese ceva mai încolo.

Cuţitul nu era un instrument chirurgical, dar îşi făcu treaba cât se putea de bine. Când Syl se întoarse cu Lopen, Kaladin desprinsese platoşa şi trecuse la carapacea sub formă de coif. Acesta era mai greu de îndepărtat. Crescuse pe alocuri chiar din ţeastă, iar el trebuia să taie cu partea zimţată a cuţitului.

— Hei, gancho, spuse Lopen, cu un sac atârnat pe umăr. Ăştia nu-ţi plac deloc, nu-i aşa?

După ce-şi şterse mâinile de cămaşa mortului, Kaladin se ridică în picioare.

— Ai găsit ce ţi-am cerut?

— Bineînţeles, răspunse Lopen, lăsând sacul jos şi căutând în el.

Scoase un pieptar de piele şi o cască, de soiul celor folosite de suliţaşi. Apoi urmară câteva curele subţiri din piele şi un scut de dimensiuni medii, făcut tot pentru un suliţaş. În final, apărură câteva oase de un roşu intens. Oase de parshendi. Chiar în fundul sacului se afla frânghia, cea cumpărată de el şi aruncată în spărtură.

— Nu ţi-ai pierdut minţile, nu-i aşa? îl întrebă pe Kaladin, cu ochii la oase. Fiindcă, dacă ţi le-ai pierdut cumva, am un văr care prepară o băutură pentru oameni care nu mai sunt zdraveni la cap, iar asta sigur o să-ţi ajute.

— Dacă mi le-aş fi pierdut – zise Kaladin apropiindu-se de-o băltoacă în care spălă coiful-carapace – aş fi spus că e aşa?

— Nu ştiu, răspunse Lopen, sprijinindu-se cu spatele de perete. Poate. Cred că nu contează dacă eşti smintit sau nu.

— Ai urma un smintit în luptă?

— Bineînţeles. Dacă eşti smintit, eşti unul din soiul care-mi place. Nu eşti din ăia care omoară oameni în somn,

adăugă zâmbind. În plus, urmăm cu toţii nişte smintiţi, tot timpul. O facem zi de zi, cu ochi-luminoşii.

Kaladin chicoti.

— Prin urmare, pentru ce sunt astea?

Kaladin nu răspunse. Puse platoşa peste vesta de piele şi o legă în faţă cu o parte din curele. Făcu acelaşi lucru cu casca şi coiful, deşi în cele din urmă se văzu nevoit să se folosească de cuţit pentru a face nişte crestături în coif, ca să-l poată fixa.

Pe urmă folosi ultimele curele ca să lege oasele unul de altul şi să le prindă de partea din faţă a scutului rotund din lemn. Oasele zăngăniră când ridică scutul, dar el hotărî că rezultatul era mulţumitor.

Luă sacul, casca şi platoşa şi le puse în sacul lui Lopen. Abia încăpeau.

— Bun, spuse în timp ce se ridica. Syl, du-ne la spărtura mică.

Îşi petrecuseră mai multă vreme făcând cercetări şi găsiseră cel mai bun loc din care să tragă cu săgeţi în podurile permanente. Unul dintre acestea se afla foarte aproape de tabăra lui Sadeas – aşa că îl traversau adesea când plecau la o podalergare – şi se întindea peste o spărtură foarte puţin adâncă. N-avea decât vreo doisprezece metri, iar adâncimea obişnuită era de cel puţin treizeci.

Syl dădu din cap şi se avântă în faţa lor, călăuzindu-i. Kaladin şi Lopen o urmară. Teft primise ordin să-i ducă pe ceilalţi înapoi şi apoi să-i aştepte pe ei la baza scării, dar cei doi ar fi trebuit să ajungă mult mai repede ca restul echipei. Pe drum, Kaladin îl ascultă cam neatent pe Lopen, care-i vorbea despre familia lui lărgită.

Cu cât se gândea mai mult la planul său, cu atât mai temerar i se părea. Poate că Lopen avea dreptate când se-

ndoia de sănătatea lui mintală. Dar se străduise să fie raţional. Încercase să fie prudent. Iar planurile lui eşuaseră; acum nu mai avea timp pentru logică şi prudenţă. Era clar că Hashal dorea să nimicească echipa Podului Patru.

Când planurile ingenioase şi prudente nu reuşeau, era momentul să-ncerci ceva disperat.

Lopen tăcu brusc. Kaladin ezită. Herdazianul pălise şi înlemnise. Ce era…

Un scrâşnet. Kaladin înlemni la rândul său, simţindu-se cuprins de panică. De pe unul dintre coridoarele laterale se auzea ecoul unui hârşâit. Kaladin se răsuci încet, exact la timp ca să vadă ceva mare – ba nu, ceva imens – înaintând pe culoarul îndepărtat. Umbre în lumina slabă, zgomot de picioare chitinoase zgâriind piatra. Kaladin îşi ţinu răsuflarea, asudând, dar animalul nu venea spre ei. Hârşâitul se auzea tot mai slab şi, în cele din urmă, încetă. Lopen rămase neclintit încă multă vreme după stingerea ultimului sunet.

În cele din urmă vorbi:

— Cred că n-au murit toţi cei de pe-aici, nu-i aşa, gancho?

— Aşa e, răspunse Kaladin.

Şi tresări brusc când Syl apăru grăbită, întorcându-se după ei. În clipa aceea, absorbi inconştient Lumină de Furtună şi, când se opri în aer, Syl văzu că emana o lumină firavă.

— Ce se petrece? zise ea, cu mâinile în şolduri.

— Un demon al spărturilor, răspunse Kaladin.

— Adevărat? întrebă ea, părând entuziasmată. Ar trebui să-l urmărim!

— Ce?

— Sigur, spuse ea. Ai putea să te lupţi cu el, pun

prinsoare.

— Syl…

Ochii ei sticleau cu veselie. Fusese doar o glumă.

— Haideţi, spuse.

Se îndepărtă ca o săgeată.

Kaladin şi Lopen păşeau cu grijă, ca să facă mai puţin zgomot. În cele din urmă, Syl coborî pe o latură a spărturii şi rămase acolo, ca şi cum ar fi vrut să-şi bată joc de Kaladin, fiindcă încercase să umble de pereţi.

El îşi ridică privirea către umbra pe care o făcea podul de lemn aflat cu doisprezece metri mai sus. Aceasta era spărtura cea mai superficială pe care reuşiseră s-o găsească; pe măsură ce înaintai spre est, spărturile se adânceau din ce în ce mai mult. Era tot mai clar că n-aveai cum să evadezi mergând în direcţia aceea. Trebuia s-ajungi prea departe şi era foarte dificil să supravieţuieşti pe timpul inundaţiilor provocate de marile furtuni. Planul iniţial – lupta sau mituirea străjilor, apoi fuga – era cel mai bun.

Dar trebuia să rămână în viaţă îndeajuns de mult ca să poată încerca să-l pună în aplicare. Podul acela de sus le oferea o şansă, dacă el izbutea să ajungă până acolo. Îşi cântări în mână punga cu sfere şi-şi aruncă pe umăr sacul în care se aflau armura şi oasele. La început se gândise să-l pună pe Pietroi să tragă peste pod o săgeată cu frânghia legată de ea, astfel încât aceasta să atârne în spărtură. Dacă mai mulţi bărbaţi ţineau de un capăt, un altul putea urca să lege sacul sub pod.

Dar asta ar fi însemnat riscul de-a înălţa săgeata deasupra şanţului, unde putea fi zărită de cercetaşi. Se spunea c-aveau vederea foarte ageră, fiindcă armatele depindeau de ei ca să descopere demonii spărturilor intraţi în stadiul de pupă.

Kaladin se gândi că găsise ceva mai bun decât o săgeată. Poate.

— Avem nevoie de pietre, spuse. De mărimea unui pumn. Ne trebuie o grămadă.

Lopen ridică din umeri şi începu să caute. Kaladin i se alătură, pescuindu-le din bălţi şi smulgându-le din crăpături. În spărtură nu duceai lipsă de pietre. În scurt timp, adunase o grămadă într-un sac.

Luă punga cu sfere în mână şi încercă să se gândească la aceleaşi lucruri ca mai înainte, când absorbise Lumina de Furtună. „E ultima noastră şansă.”

— Viaţă înaintea morţii, şopti el. Putere înaintea slăbiciunii. Călătorie înaintea destinaţiei.

Primul Ideal al Cavalerilor Radianţi. Trase aer în adâncul pieptului şi un val de forţă îi inundă braţul. Îşi simţi muşchii arzând de energie şi de dorinţa de a se mişca. Furtuna se răspândi în el, simţindu-i apăsarea sub piele, umplându-i venele de ritmul violent al zvâcnirii sângelui. Deschise ochii. În jurul lui se înălţa un fum strălucitor. Putea să reţină o mare parte a Luminii, păstrând-o atâta timp cât îşi ţinea răsuflarea.

„E ca o furtună în trupul meu.” Se simţea de parcă l-ar fi sfâşiat în bucăţi.

Lăsă jos sacul cu armura, dar îşi înfăşură frânghia pe braţ şi-şi legă sacul cu pietre de cingătoare. Cântări în mână o singură piatră, pipăindu-i suprafeţele netezite de furtuni. „Bine-ar fi ca treaba asta să meargă…”

Impregnă piatra cu lumină de furtună, iar pe braţ îi apărură cristale de promoroacă. Nu ştia sigur cum o făcea, dar totul părea firesc, ca şi cum ar fi turnat ceva într-o cană. Lumina părea să i se adune sub pielea mâinii, trecând apoi în piatră, de parcă ar fi pictat-o cu un lichid strălucitor, vibrant.

Apăsă piatra pe peretele stâncos. Iar aceasta rămase acolo, lăsând să se prelingă din ea Lumină de Furtună şi lipindu-se atât de bine, încât n-o mai putea desprinde. O încercă, atârnându-se de ea cu toată greutatea, dar rezistă. Mai puse una puţin mai sus, apoi încă una, şi mai sus. Pe urmă, dorindu-şi să fi avut pe cineva care să ardă o rugăciune pentru izbânda lui, începu să se caţere.

Se strădui să nu se gândească la ceea ce făcea. Se urca pe pietre lipite de perete cu… ce? Cu lumină? Cu un spren? Îşi continuă înaintarea. Tot aşa se urca pe stâncile din jurul Vetrei-de-Piatră împreună cu Tien, numai că acum îşi putea pune punctele de sprijin pentru mâini oriunde voia.

„Ar fi trebuit să caut nişte praf de piatră cu care să-mi acopăr palmele”, se gândi, trăgându-se în sus, apoi luând o altă piatră din sac şi lipind-o de perete.

Syl înainta cu uşurinţă pe lângă el, de parcă şi-ar fi bătut joc de efortul cu care se căţăra el. În timp ce-şi muta greutatea pe o altă piatră, auzi de dedesubt un sunet de rău augur. Riscă să se uite în jos. Prima piatră se desprinsese. Cele de lângă ea nu mai emiteau decât o Lumină foarte palidă.

Pietrele se înşirau către el ca o dâră de urme arzătoare. Furtuna din trup i se domolise, deşi continua să-i sufle şi să-i urle în vene, umplându-l de exaltare şi, în acelaşi timp, distrăgându-i atenţia. Ce-avea să se-ntâmple dacă rămânea fără Lumină înainte de a ajunge sus?

Se desprinse şi a doua piatră. Cea de alături o urmă peste câteva secunde. Lopen stătea lângă celălalt perete al spărturii şi se sprijinea de el, interesat de ceea ce se petrecea, dar relaxat.

„Mişcă-te!” îşi spuse Kaladin, supărat pe sine însuşi fiindcă se lăsase distras. Continuă să se caţere.

Ajunse sub pod tocmai când începuseră să-l doară braţele din cauza urcuşului. Întinse mâna spre el în clipa când cădeau alte două pietre. Făceau un zgomot tot mai puternic, fiindcă se prăbuşeau de la o înălţime tot mai mare.

Căutând să-şi ţină echilibrul cu picioarele încă sprijinite de pietrele aflate sus şi cu o mână prinsă de pod, trase capătul frânghiei peste unul dintre suporturile lui de lemn, făcând o buclă. Îl trecu încă o dată pe deasupra şi îl băgă prin bucla aceea, făcând un nod provizoriu. La capătul mai scurt îi rămăsese destulă frânghie.

Lăsă restul frânghiei să-i alunece de pe umăr şi să cadă pe fundul pietros al spărturii.

— Lopen! strigă el, cu Lumina scurgându-i-se din gură în timp ce vorbea. Trage cât de tare poţi.

Herdazianul se supuse, iar Kaladin ţinu de capătul său, strângând astfel nodul. Apoi se agăţă de partea mai lungă a frânghiei şi începu să se legene, atârnat de pod. Nodul rezistă.

Kaladin se destinse. Încă mai emana lumină şi, scăzând timpul în care îi vorbise lui Lopen, îşi ţinuse răsuflarea un întreg sfert de oră. „Asta ar putea fi o nimica toată”, se gândi, cu toate că plămânii începeau să-l ardă, făcându-l să-şi reia respiraţia normală. Lumina nu-l părăsi dintr-odată, deşi prinse să se scurgă mai repede.

— Bun, îi spuse lui Lopen. Leagă celălalt sac de capătul de jos.

Frânghia începu să se mişte şi, câteva clipe mai târziu, Lopen strigă că terminase. Kaladin prinse frânghia între pulpe ca să-şi stabilizeze poziţia, apoi se folosi de mâini ca să tragă în sus partea de sub el, săltând astfel sacul cu armura. Îşi strecură înăuntru punga cu sfere cenuşii, apoi întrebuinţă capătul scurt de frânghie ca să-l lege sub pod,

unde spera că puteau ajunge la el, de deasupra, Lopen şi Dabbid.

Se uită în jos. Solul spărturii părea mult mai departe decât ar fi crezut dac-ar fi stat pe pod. Acea perspectivă uşor diferită schimba totul.

Nu ameţea din cauza înălţimii. Simţea, în schimb, o mică răbufnire de entuziasm. Avea în el ceva care-l făcuse să se simtă bine ori de câte ori se aflase la înălţimi mari. Deprimant era să te afli jos – captiv în gropi şi neavând cum să vezi lumea.

Se gândi la următoarea mişcare.

— Ce e? întrebă Syl, urcând către el şi rămânând proptită în aer.

— Dacă las funia aici, s-ar putea s-o vadă cineva când trece podul.

— Atunci tai-o.

Kaladin se uită la ea, ridicându-şi o sprânceană.

— Să tai o funie de care sunt agăţat?

— N-o să păţeşti nimic.

— Aş cădea de la doisprezece metri. O să-mi rup oasele, în cel mai bun caz.

— Nu, insistă Syl. Simt c-o să fie bine, Kaladin. N-o să păţeşti nimic. Ai încredere în mine.

— Să am încredere în tine? Syl, ai spus chiar tu că nu prea te-ajută memoria.

— M-ai insultat săptămâna trecută, zise ea, încrucişându-şi braţele. Cred că-mi datorezi scuze.

— Şi trebuie s-o fac tăind frânghia şi căzând de la doisprezece metri?

— Nu, îţi ceri scuze având încredere în mine. Ţi-am spus. Simt că va fi bine.

El oftă, privind din nou în jos. Lumina de Furtună îi era pe sfârşite. Ce altceva putea să facă? Să lase frânghia

acolo ar fi fost o prostie. Era posibil s-o lege cu un altfel de nod, care să se desfacă imediat ce ajungea jos?

Dacă exista un asemenea nod, el nu ştia cum să-l facă. Strânse din dinţi. Apoi, în vreme ce ultima lui piatră cădea, lovindu-se cu zgomot de stâncă, inspiră adânc şi scoase cuţitul parshendi pe care-l luase mai devreme. Nelăsându-şi timp să se răzgândească, reteză frânghia cu mişcări iuţi.

Căzu imediat, încă strângând în mână funia tăiată, cu stomacul tresăltându-i din cauza vibraţiei neplăcute a căderii. Podul se îndepărtă brusc, de parcă s-ar fi ridicat, iar mintea lui cuprinsă de panică îl făcu să se uite imediat în jos. Nu era frumos. Era înspăimântător. Era oribil. Avea să moară. Avea…

„Totul e bine.”

Se linişti într-o clipă. Cumva, îşi dădu seama ce avea de făcut. Se răsuci în aer, lăsând frânghia să cadă şi lovind pământul cu ambele tălpi. Se ghemui, sprijinindu-se cu o mână de piatră, cu trupul străbătut de un zdruncinător fior rece. Toată Lumina de Furtună rămasă îl părăsi într-o singură răbufnire, risipindu-se într-un inel de fum luminos care se izbi de pământ şi apoi se spulberă, făcându-se nevăzut.

Kaladin se ridică. Lopen icni. Simţea o durere în picioare din cauza izbiturii, dar era ca şi cum ar fi sărit de la cel mult un metru şi jumătate înălţime.

— Ca zece tunete izbind munţii, gancho! exclamă Lopen. A fost incredibil!

— Mulţumesc, spuse Kaladin.

Îşi duse mâna la cap, uitându-se la pietrele împrăştiate pe lângă perete şi ridicându-şi apoi privirea în sus, către armura bine legată de pod.

— Ţi-am spus, zise Syl, coborându-i pe umăr.

Vocea ei era triumfătoare.

— Lopen, crezi că poţi lua sacul cu armura în timpul următoarei podalergări? întrebă Kaladin.

— Sigur. N-o să observe nimeni. Nu ne dau nicio atenţie nouă, herdazienilor, nu le dau nicio atenţie podarilor şi, mai ales, nu le dau nicio atenţie ologilor. Pentru ei, sunt atât de invizibil c-ar trebui să trec prin ziduri.

Kaladin dădu din cap.

— Ia-o. Ascunde-o. Dă-mi-o chiar înainte de asaltul ultimului platou.

— N-o să le placă dac-o să vii la o podalergare în armură, gancho, zise Lopen. Nu cred că de data asta o să fie altfel decât înainte.

— O să vedem. Tu fă ce ţi-am spus, şi-atât.

60
CEEA CE NU PUTEM AVEA

„Moartea e viaţa mea, puterea devine slăbiciunea mea, călătoria s-a sfârşit.”

Datată betabanes 1173, cu 95 de secunde înainte de moarte. Subiect: un erudit de importanţă minoră. Mostră culeasă la mâna a doua. Considerată îndoielnică.

— De aceea, tată, nu poţi nicidecum să abdici în favoarea mea, indiferent *ce* am descoperi cu ajutorul viziunilor, spuse Adolin.

— Chiar aşa? zise Dalinar, zâmbind în sinea lui.

— Da.

— Bine, m-ai convins.

Adolin se opri brusc pe coridor. Cei doi se îndreptau spre încăperile lui Dalinar. El se întoarse şi se uită în urmă, la bărbatul mai tânăr.

— Serios? se miră Adolin. Adică am *câştigat* într-adevăr o dispută cu tine?

— Da. Tot ce-ai spus e întemeiat.

Dalinar nu adăugă că luase oricum hotărârea de unul singur.

— Indiferent ce s-ar întâmpla, o să rămân. Nu pot părăsi acum lupta.

Adolin zâmbi cu toată faţa.

— Însă – continuă Dalinar ridicând un deget – am o pretenţie. O să-ntocmesc un ordin – aşternut pe hârtie de condeiera cu cel mai înalt rang aflată în slujba mea, şi o să-l pun ca martor pe Elhokar – care să-ţi dea dreptul să mă înlături dacă mintea mea se va şubrezi prea tare. N-o să

lăsăm să se ducă vestea în alte tabere, dar nu vreau să risc să înnebunesc într-atât încât să nu mai pot fi detronat.

— Bine, spuse Adolin, venind lângă tatăl său.

Erau singuri pe coridor.

— Mi se pare ceva rezonabil. Atâta timp cât nu-i spui nimic lui Sadeas. Încă n-am încredere în el.

— Nu-ţi cer să ai, zise Dalinar, deschizând uşa apartamentului său. Trebuie doar să ai încredere în faptul că se poate schimba. Sadeas mi-a fost cândva prieten şi cred că mi-ar putea fi iarăşi.

Pietrele reci din încăperea Animmodului păreau să poarte în ele frigul primăverii. Care continua să refuze să se preschimbe în vară, dar cel puţin nu redevenea iarnă. Elthebar garantase că aşa ceva n-avea să se-ntâmple, dar tot ce garanta un furtunoveghetor era însoţit de numeroase avertismente. Căile Atotputernicului erau tainice şi nu te puteai încrede întotdeauna în semne.

Acum îi accepta pe furtunoveghetori, deşi le respinsese ajutorul pe vremea când începuseră să fie cunoscuţi. Niciun om n-ar fi trebuit să-ncerce să cunoască viitorul sau să pretindă c-ar avea vreun drept asupra lui, fiindcă viitorul îi aparţinea numai şi numai Atotputernicului. În plus, Dalinar se întreba cum îşi puteau face cercetările fără să citească. Susţineau că nu citesc, dar le văzuse cărţile pline de glife. De glife! Menirea glifelor nu era să fie întrebuinţate în cărţi; erau desene. Un om care nu mai văzuse niciodată una putea totuşi să-şi dea seama ce însemna, pornind de la forma ei. De aceea interpretarea glifelor nu era totuna cu cititul.

Furtunoveghetorii făceau o mulţime de lucruri care-i nelinişteau pe oameni. Din nefericire erau, pur şi simplu, foarte *utili!* Să ştii când era posibil să-nceapă o mare furtună, ei bine, asta era un avantaj prea ispititor. Deşi

furtunoveghetorii se înşelau adesea, astfel de situaţii erau totuşi mai rare decât cele în care aveau dreptate.

Renarin îngenunche lângă cămin, inspectând fabrialul pus acolo ca să-ncălzească încăperea. Navani sosise deja. Stătea la masa înaltă de scris a lui Dalinar, compunând o scrisoare; la intrarea lui, îşi flutură distrată mâna în care ţinea trestia. Purta fabrialul cu care o văzuse la un ospăţ de-acum câteva săptămâni; născocirea aceea cu multe picioare era agăţată de umărul ei, fiind prinsă de materialul violet al rochiei.

— Nu ştiu, tată, spuse Adolin închizând uşa; încă mai părea să se gândească la Sadeas. Puţin îmi pasă că ascultă ce i se citeşte din *Calea regilor.* O face doar ca să dai tu mai puţină atenţie atacurilor de pe platouri, astfel încât oamenii lui să poată lua cât mai multe nestemate. Te manipulează.

Dalinar ridică din umeri.

— Inimile-nestemată nu sunt cel mai important lucru, fiule. Dacă mă pot alia din nou cu el, aproape că niciun preţ nu e prea mare. Într-un fel, eu sunt cel care-l manipulează pe Sadeas.

Adolin oftă.

— Bine. Dar şi de-acum încolo o să ţin bine de punga cu bani când o să-l ştiu prin preajmă.

— Numai să nu-ncerci să-l insulţi, spuse Dalinar. A, şi mai e ceva. Vreau să dai mult mai multă atenţie Gărzii Regale. Dacă există soldaţi despre care ştii sigur că-mi sunt loiali, pune-i de strajă în faţa apartamentelor regelui. Mă-ngrijorează ceea ce a spus în legătură cu o conspiraţie.

— Doar nu-i dai crezare, zise Adolin.

— Cu armura lui s-a petrecut într-adevăr ceva ciudat. Toată povestea asta duhneşte ca mâzga de crem. Poate se va dovedi că n-a fost nimic. Însă deocamdată fă-mi pe plac.

— Trebuie să remarc – intră în vorbă Navani, încheindu-şi scrisoarea cu o înfloritură – că pe vremea când tu şi Gavilar eraţi prietenii lui, nu-mi făceam prea multe griji din pricina lui Sadeas.

— Nu-i el în spatele atacurilor împotriva regelui, spuse Dalinar.

— Cum poţi fi sigur? întrebă ea.

— Pentru că nu e stilul lui. Sadeas nu şi-a dorit niciodată titlul de rege. Ca înalt prinţ are destulă putere şi poate da vina pe altcineva în cazul unor greşeli mari, zise Dalinar clătinând din cap. N-a încercat niciodată să-i ia tronul lui Gavilar, iar sub Elhokar poziţia lui e încă şi mai avantajoasă.

— Pentru că fiul meu e un om slab, zise Navani.

Nu era o acuzaţie.

— Nu e slab, o contrazise Dalinar. N-are experienţă. Dar e adevărat că asta face situaţia ideală pentru Sadeas. Spune adevărul – a cerut să fie Înalt Prinţ al Informării fiindcă-şi doreşte din toate puterile să afle cine încearcă să-l ucidă pe Elhokar.

— Mashala, spuse Renarin, folosind cuvântul care însemna „mătuşă” în limbaj protocolar. Ce face fabrialul de pe umărul tău?

Navani se uită în jos, privindu-şi invenţia cu un zâmbet şiret. Dalinar îşi dădu seama că aşteptase ca unul dintre ei să-i pună întrebarea. El se aşeză; marea furtună avea să-nceapă curând.

— A, ăsta? E un soi de durerial. Hai să vi-l arăt.

Îşi duse mâna interzisă la umăr şi apăsă pe clema care desfăcu picioarele cu rol de gheare, apoi ridică obiectul.

— Te doare ceva, dragul meu? Te-ai lovit la vreun deget de la picior, ai vreo zgârietură?

Renarin clătină din cap.

— Eu mi-am întins un muşchi al mâinii în timpul duelului de ieri, spuse Adolin. Nu e grav, dar mă doare.

— Vino-ncoace, îl invită Navani.

Dalinar zâmbi cu drag – cumnata lui era cu adevărat ea însăşi când putea să se joace cu fabriale noi. Era una dintre puţinele împrejurări în care-o vedeai renunţând la orice prefăcătorie. Nu era nici Navani, mama regelui, nici Navani, femeia care urzea intrigi politice. Era Navani, inventatoarea entuziastă.

— Comunitatea artifarialistelor făureşte câteva lucruri uimitoare, continuă Navani, în timp ce Adolin îşi întindea mâna spre ea. Mă mândresc foarte tare cu această mică născocire, fiindcă am participat la crearea ei.

Prinse obiectul de mâna lui Adolin, înfăşurându-i picioarele în formă de gheară în jurul palmei şi fixându-le.

Tânărul îşi ridică mâna şi o roti.

— Durerea a dispărut.

— Dar îţi simţi în continuare mâna, nu-i aşa? întrebă Navani, cu mulţumire de sine.

El îşi împunse palma cu degetele celeilalte mâini.

— Nu mi-a amorţit deloc.

Renarin urmărea totul cu un viu interes, cu o privire intensă şi curioasă în ochii din spatele ochelarilor. Măcar dac-ar fi putut fi convins să devină ardent. Pe urmă, dacă şi-o dorea, ar fi putut ajunge şi inventator. Însă refuza. Iar Dalinar avea mereu impresia că motivele invocate de fiul său erau doar nişte jalnice scuze neîntemeiate.

— E cam butucănos, observă înaltul prinţ.

— Ei, nu e decât unul dintre primele modele, se apără Navani. Am pornit de la una dintre creaţiile îngrozitoare ale lui Umbră-Lungă şi nu mi-am permis luxul de a-i schimba forma. Dar cred c-ar putea face o mulţime de lucruri. Imaginează-ţi că ai avea câteva fabriale ca ăsta pe

câmpul de luptă, ca să domolească durerea soldaţilor răniţi. Imaginează-ţi un astfel de fabrial în mâinile unui chirurg, care n-ar mai trebui să-şi facă griji în privinţa durerii celor pe care-i operează.

Adolin dădu din cap. Iar Dalinar recunoscu că obiectul părea folositor.

Navani zâmbi.

— Trăim în vremuri deosebite; am învăţat o mulţime de lucruri despre fabriale. Aici, de exemplu, avem unul diminuator: micşorează ceva – în cazul nostru, durerea. Nu vindecă realmente rana, dar ar putea fi un pas în direcţia asta. Oricum, e total diferit de fabrialele perechi, de genul distrestiilor. Dac-aţi putea vedea ce planuri avem pentru viitor…

— Cum ar fi? întrebă Adolin.

— Până la urmă o să aflaţi, răspunse ea cu un zâmbet misterios.

Scoase fabrialul de pe mâna lui Adolin.

— Cristalsăbii? întrebă el, părând entuziasmat.

— Ei, nu, zise Navani. Concepţia şi funcţionarea Cristalsăbiilor şi Armurilor diferă de oricare altă descoperire de-a noastră. Cel mai aproape de asta s-a ajuns cu scuturile din Jah Keved. Dar, din câte ştiu eu, ele sunt create pornind de la un principiu total diferit de al adevăratelor Cristalarmuri. Probabil că anticii stăpâneau extraordinar de bine ingineria.

— Nu, o contrazise Dalinar. I-am văzut, Navani. Erau… ei bine, erau doar oameni din vremuri foarte vechi. Toate uneltele lor erau primitive.

— Şi Oraşele din Zori? întrebă ea neîncrezătoare. Fabrialele?

El clătină din cap.

— Nu le-am văzut nici pe unele, nici pe celelalte. În

viziuni există Cristalsăbii, dar par atât de nelalocul lor. Poate că le-au primit chiar de la Heralzi, cum spun legendele.

— Poate, spuse Navani. De ce nu…

Şi dispăru.

Dalinar clipi, nedumerit. N-auzise marea furtună care se apropia.

Se afla într-o încăpere deschisă, de mari dimensiuni, cu câte un şir de coloane de o parte şi de alta. Erau uriaşe şi păreau sculptate din gresie moale, având laturile neşlefuite şi lipsite de ornamente. Tavanul era foarte înalt, tăiat în stâncă şi împodobit cu modele geometrice care-i păreau vag familiare. Cercuri unite prin linii, extinzându-se şi crescând unele din altele…

— Nu ştiu ce să fac, bătrânul meu prieten, spuse vocea cuiva aflat lângă el.

Dalinar se întoarse şi văzu un bărbat tânăr, îmbrăcat într-o robă regală, albă cu auriu; mergea cu mâinile împreunate în faţă, ascunzându-şi-le în mânecile ample. Avea părul negru, dat peste cap şi împletit într-o coadă, şi o barbă scurtă, cu vârf ascuţit. Prin păr i se întreţeseau fire de aur, unite pe frunte într-un simbol. Simbolul Cavalerilor Radianţi.

— Spun întotdeauna acelaşi lucru, continuă bărbatul. Niciodată nu suntem pregătiţi să facem faţă Devastărilor. Ar trebui să putem rezista din ce în ce mai bine, însă noi suntem, de fiecare dată, cu un pas mai aproape de nimicire.

Se întoarse spre Dalinar, ca şi cum ar fi aşteptat un răspuns.

Acesta se uită în jos. Şi el purta o robă cu podoabe bogate, dar nu la fel de bogate. Unde era? În ce epocă? Trebuia să descopere indicii pe care să le noteze Navani

pentru ca, pornind de la ele, Jasnah să-i poată dovedi adevărul – sau falsitatea – viselor sale.

— Nici eu nu ştiu ce să spun, îi răspunse.

Dacă voia să afle informaţii, trebuia să se poarte mai firesc decât în viziunile de până atunci.

Bărbatul în veşminte regale oftă.

— Speram c-o să-mi poţi împărtăşi ceva din înţelepciunea ta, Karm.

Îşi continuară drumul către o margine a încăperii, apropiindu-se de un loc în care peretele se deschidea într-un balcon masiv, cu balustradă de piatră. De-aici putea vedea cerul, pe înserat; soarele apunea, pătând văzduhul cu un roşu murdar, arzător.

— Însăşi natura noastră ne distruge, spuse însoţitorul său cu înfăţişare regală, păstrându-şi tonul scăzut, deşi chipul îi era plin de furie. Alakavish era Undeunitor. Ar fi trebuit să ştie mai multe. Cu toate astea, legătura Nahel nu l-a făcut să fie mai înţelept decât un om obişnuit. Din păcate, ceilalţi spreni nu sunt, cu toţii, la fel de ascuţiţi la minte ca onoaresprenii.

— De acord, încuviinţă Dalinar.

Celălalt păru să răsufle uşurat.

— Mă gândeam că ideile mele ţi s-ar putea părea prea îndrăzneţe. Undeunitorii tăi erau… Dar nu, n-ar trebui să privim în urmă.

„Ce e un Undeunitor?” ar fi vrut să strige Dalinar, dar n-o putea face. Nu fără ca purtarea lui să pară cu desăvârşire nelalocul ei.

„Poate…”

— Ce crezi c-ar trebui făcut cu aceşti Undeunitori? întrebă cu prudenţă.

— Nu ştiu dacă-i putem sili să facă un lucru sau altul.

Paşii lor stârneau ecouri în încăperea goală. Nu existau

străji, nu existau curteni?

— Puterea lor… Ei bine, Alakavish dovedeşte că Undeunitorii sunt atraşi de oamenii obişnuiţi. Numai dacă ar exista o cale prin care să-i încurajăm…

Se opri şi se-ntoarse spre Dalinar.

— Trebuie să fie mai buni, bătrâne prieten. Cu toţii trebuie să fim mai buni. Îndatoririle legate de ceea ce ni s-a dat – fie că e vorba de coroană sau de legătura Nahel – trebuie să *ne* facă mai buni.

Părea să aştepte ceva de la Dalinar. Dar ce?

— Citesc pe faţa ta că eşti de altă părere, continuă bărbatul cu înfăţişare regească. Nu-i nimic, Karm. Îmi dau seama că, în privinţa asta, ideile mele sunt neobişnuite. Poate că voi, ceilalţi, aveţi dreptate, poate că puterile noastre sunt dovada unei alegeri divine. Dar dacă e aşa, n-ar trebui să acţionăm gândindu-ne mai bine cum o facem?

Dalinar se încruntă. Cuvintele i se păreau cunoscute. Bărbatul care arăta ca un rege oftă, apropiindu-se de marginea balconului. Dalinar i se alătură, ieşind din încăpere. Şi putu în sfârşit să vadă peisajul care se întindea dedesubt.

În faţa ochilor îi apărură mii de leşuri.

Icni. Era doar moarte pe străzile oraşului, ale unui oraş pe care avu senzaţia vagă că îl recunoştea. „Kholinar”, îşi zise. „Ţara mea.” Stătea alături de omul cu înfăţişare de rege, în vârful unui turn mic, având trei etaje – un soi de donjon construit din piatră. Părea să se afle în acelaşi loc unde avea să fie ridicat, într-o bună zi, palatul.

Oraşul era inconfundabil, cu piscurile lui stâncoase înălţându-se ca înotătoarele unui peşte. Tăietoare de vânt, aşa li se spunea. Dar erau mai puţin tocite decât le ştia el, iar oraşul din jurul lor arăta cu totul altfel. Era alcătuit din construcţii masive de piatră, multe dintre ele fiind

distruse. Ruinele se întindeau până departe, de-a lungul străzilor primitive. Oare locul fusese lovit de un cutremur?

Nu, oamenii fuseseră ucişi în luptă. Dalinar simţea duhoarea sângelui, a maţelor, a fumului. Cadavrele erau împrăştiate peste tot, multe aflându-se chiar lângă zidul scund care înconjura donjonul. Acest zid era spart şi sfărâmat în anumite locuri. Iar printre leşuri erau împrăştiaţi bolovani cu o formă stranie. Bolovani tăiaţi ca…

„Pe sângele străbunilor!” îşi zise Dalinar, strângând în mâini balustrada de piatră şi aplecându-se. „Alea nu sunt pietre. Sunt fiinţe.” Creaturi masive, de cel puţin cinci sau şase ori mai mari decât un om, cu pielea mată şi cenuşie, precum granitul. Aveau membre lungi şi trupuri scheletice, cu picioarele din faţă – sau erau braţe? – pornind din umeri laţi. Aveau feţe prelungi, ascuţite ca nişte săgeţi.

— Ce s-a-ntâmplat aici? se trezi întrebând fără să vrea. E groaznic!

— Şi eu îmi pun aceeaşi întrebare. Cum de-am putut permite să se petreacă una ca asta? Li s-a spus pe bună dreptate Devastări. Am aflat rezultatele primelor numărători. Unsprezece ani de război şi, din fiecare zece oameni pe care-i cârmuiam cândva, au murit câte nouă. Mai avem regate pe care să le conducem? Sur a dispărut. Probabil că nici Tarma şi Eiliz nu vor supravieţui. Prea mulţi locuitori de-ai lor au căzut.

Dalinar nu auzise niciodată de acele locuri.

Celălalt îşi strânse pumnul şi lovi uşor în balustradă. În depărtare se zăreau ruguri; începuseră să ardă leşurile.

— Ceilalţi vor să dea vina pe Alakavish. Şi, la drept vorbind, dacă nu ne-ar fi dus la război înaintea Devastării, poate că n-am fi fost zdrobiţi într-o asemenea măsură. Dar Alakavish a fost primul semn al unei boli care s-a dovedit mult mai gravă decât părea. Ce vor găsi Heralzii atunci

când se vor întoarce? Un popor care i-a uitat încă o dată? O lume măcinată de război şi de certuri? Dacă vom continua astfel, poate că merităm să fim înfrânţi.

Pe Dalinar îl străbătu un fior. Se gândise că faptele din viziunea aceea se petreceau după cele dezvăluite în cea de dinaintea ei, dar viziunile mai vechi nu se înşiruiseră în ordine cronologică. Încă nu zărise niciun Cavaler Radiant, dar asta nu neapărat din cauză că se împrăştiaseră deja. Poate că nu luaseră încă fiinţă. Şi poate că vorbele bărbatului de lângă el sunau atât de familiar dintr-un anumit motiv.

Era oare cu putinţă? Se putea într-adevăr să se afle lângă omul căruia îi ascultase cuvintele în repetate rânduri?

— În înfrângere există onoare, rosti el prudent cuvintele care apăreau de mai multe ori în *Calea regilor.*

— Dacă înveţi din înfrângerea aceea, zise bărbatul zâmbind. Foloseşti din nou vorbele mele împotriva mea, Karm?

Dalinar simţi că i se tăia răsuflarea. Era chiar el, Nohadon. Marele rege. Exista cu adevărat. Sau existase cu adevărat. Era mai tânăr decât şi-l imaginase, însă ţinuta lui modestă, dar în acelaşi timp regească... da, era adevărat.

— Mă gândesc să renunţ la tron, spuse încet Nohadon.

— Nu! Dalinar făcu un pas către el. Nu trebuie.

— Nu-i pot conduce, spuse celălalt. Nu dacă la asta se ajunge sub conducerea mea.

— Nohadon.

Bărbatul se întoarse spre el, încruntându-se.

— Ce?

Dalinar şovăi. Era cu putinţă să se fi înşelat în privinţa identităţii celuilalt? Ba nu. Nohadon era mai degrabă un titlu decât un nume. Înainte de-a fi desfiinţată, Biserica le

dăduse nume sacre multor oameni faimoşi, rămaşi în istorie. Probabil că nici Bajerden nu era numele său real; acela se pierduse în negura timpului.

— Nimic, răspunse. Nu poţi renunţa la tron. Oamenii au nevoie de un conducător.

— Au conducători, răspunse Nohadon. Există prinţi, regi, Animmodelatori, Undeunitori. Nu ducem niciodată lipsă de bărbaţi şi femei care vor să conducă.

— E adevărat, zise Dalinar, dar ne lipsesc cei care se pricep s-o facă.

Nohadon se aplecă peste balustradă. Se uită lung la morţi, cu o durere adâncă şi cu neliniştea citindu-i-se pe faţă. Era aşa de ciudat să-l vadă astfel. Era atât de tânăr! Dalinar nu-şi imaginase niciodată că-n el exista atâta nesiguranţă, atâta zbucium.

— Cunosc sentimentul ăsta, spuse încet. Nesiguranţa, ruşinea, tulburarea.

— Mă citeşti mult prea bine, bătrânul meu prieten.

— Cunosc toate acestea fiindcă le simt eu însumi. Nu… nu mi-am închipuit nicicând că le simţi şi tu.

— Atunci mă corectez. Poate că nu mă cunoşti destul de bine.

Dalinar rămase tăcut.

— Aşadar, ce să fac? întrebă Nohadon.

— Mă-ntrebi pe mine?

— Eşti sfetnicul meu, nu-i aşa? Ei, un sfat mi-ar prinde bine.

— Eu… Nu poţi renunţa la tron.

— Şi ce pot face cu el?

Nohadon îi întoarse spatele şi o porni de-a lungul balconului. Acesta părea să se-ntindă împrejurul întregului etaj. Dalinar i se alătură, trecând pe lângă locuri unde piatra era spartă şi balustra lipsea.

— Nu mai am încredere în oameni, bătrânul meu prieten, spuse Nohadon. Pune doi oameni laolaltă, şi vor găsi pentru ce să se certe. Adună-i în grupuri, şi unul dintre ele va găsi motive ca să-l oprime sau să-l atace pe celălalt. Şi acum asta. Cum îi apăr eu? Cum fac să nu se mai întâmple iarăşi aşa ceva?

— Dictează o carte, răspunse Dalinar cu înflăcărare. O carte măreaţă, care să le dea oamenilor speranţă, să le explice principiile pe care se bazează cârmuirea ta şi să le arate cum ar trebui să-şi trăiască vieţile!

— O carte? Eu? Să scriu o carte?

— De ce nu?

— Fiindcă e o idee nemaipomenit de *prostească.*

Dalinar rămase cu gura căscată.

— Lumea, aşa cum o ştim noi, a fost distrusă aproape în întregime, spuse Nohadon. Cu greu mai găseşti o familie întreagă! Cei mai buni oameni pe care-i avem zac morţi pe câmpul ăsta şi nu mai avem hrană decât pentru cel mult două sau trei luni. Şi eu ar trebui să-mi petrec timpul scriind o carte? Şi cine ar scrie-o pentru mine? Toţi oamenii mei de litere au fost măcelăriţi când Yelignar a pătruns în cancelarie. Dintre toţi condeierii pe care-i ştiu, tu eşti singurul rămas în viaţă.

Un *bărbat* condeier? *Erau* vremuri stranii.

— Atunci aş putea s-o scriu eu.

— Cu o singură mână? Te-ai deprins să scrii cu stânga?

Dalinar se uită în jos. Ambele lui braţe erau la locurile lor, dar se pare că Nohadon nu i-l vedea pe cel drept.

— Nu, trebuie să reconstruim, spuse acesta. Aş vrea doar să existe o cale prin care să-i conving pe regii – pe cei care mai sunt în viaţă – să nu-ncerce să profite unii de alţii, adăugă el, bătând cu degetele în balustradă. Aşa că asta e hotărârea mea. Abdică, sau fă ce e de făcut. Vremurile nu

sunt potrivite pentru scris. Aceasta e un timp al faptelor. Şi, din păcate, al săbiilor.

„Al săbiilor?” se gândi Dalinar. „Tu spui asta, Nohadon?”

N-avea să fie aşa. Omul acela urma să devină un mare filosof; avea să propovăduiască pacea şi respectul pentru ceilalţi, fără a sili pe cineva să-i facă lui pe plac. Avea să-i călăuzească spre câştigarea onoarei.

Nohadon se uită la el.

— Îmi cer iertare, Karm. N-ar trebui să-ţi resping sfaturile după ce ţi le-am cerut. Sunt la capătul răbdării, acolo unde îmi imaginez că am ajuns cu toţii. Din când în când, am impresia că a fi oameni înseamnă a dori ceea ce nu putem avea. Pentru unii, e vorba de putere. Pentru alţii, e vorba de pace.

Se întoarse cu spatele, continuând să meargă pe balcon. Deşi înainta încet, ţinuta lui dădea de înţeles că îşi dorea să fie singur. Dalinar îl lăsă să se îndepărteze.

— O să devină unul dintre cei mai de seamă scriitori de care s-a auzit vreodată în Roshar, spuse el.

Îi răspunse liniştea, întreruptă doar de strigătele oamenilor de jos, care adunau leşurile.

— Ştiu că eşti aici, continuă Dalinar.

Tăcere.

— Ce hotărâre o să ia? întrebă el. O să-i unească, aşa cum vrea?

Vocea care-i vorbise adesea în viziuni nu se auzi. Nu primi niciun răspuns la întrebările sale. Oftă, întorcându-şi privirea către câmpul plin de morţi.

— Ai dreptate cel puţin într-o privinţă, Nohadon. A fi oameni înseamnă a dori ceea ce nu putem avea.

Soarele apuse şi totul se întunecă. Întunericul îl cuprinse şi el închise ochii. Când îi deschise, se afla din nou în apartamentele lui, în picioare, cu mâinile pe

spătarul unui scaun. Se întoarse către Adolin şi Renarin, care stăteau şi ei în picioare, lângă el, îngrijoraţi şi gata să-l înşface dacă ar fi devenit violent.

— Ei, spuse Dalinar, n-a avut niciun sens. N-am aflat nimic. Fir-ar să fie! Nu fac treabă bună.

— Dalinar, spuse tăios Navani, încă scriind cu o trestie pe hârtia din faţa ei. Ultimul lucru pe care l-ai spus, chiar înainte de încheierea vizunii. Ce înseamnă?

El se încruntă.

— Ultimul…

— Da, spuse apăsat Navani. Ultimele cuvinte pe care le-ai rostit.

— Am repetat spusele bărbatului cu care stăteam de vorbă. „A fi oameni înseamnă a dori ceea ce nu putem avea.” De ce?

Ea continuă să scrie cu înverşunare, fără să-i dea atenţie. Imediat ce termină, se ridică de pe scaunul cu picioare înalte şi se apropie grăbită de raftul pentru cărţi.

— Ai un exemplar din… Da, cred s-ar putea să ai. Astea sunt cărţile lui Jasnah, nu-i aşa?

— Da, răspunse Dalinar. A vrut să le port de grijă până la întoarcerea ei.

Navani luă un volum de pe raft.

— *Analectele* lui Corvana.

Aşeză cartea pe masa de scris şi începu s-o răsfoiască.

Dalinar veni lângă ea, deşi – fireşte – privea paginile fără să priceapă nimic.

— Ce importanţă are?

— Uite, spuse Navani. Ştii că vorbeşti în timpul viziunilor.

— Păsăreşte. Da, mi-au spus fiii mei.

— *Anak malah kaf, del makian habin yah,* zise Navani. Îţi sună cunoscut?

El clătină din cap, uluit.

— Seamănă foarte bine cu ceea ce a spus tata, zise Renarin. În timpul viziunii.

— Nu „seamănă foarte bine”, Renarin, îl contrazise Navani pe un ton care părea sfidător. Este exact aceeaşi frază. E ultimul lucru pe care l-ai spus înainte de a ieşi din transă, Dalinar. Am pus pe hârtie – când de bine am putut – tot ce-ai bolborosit azi.

— De ce? întrebă înaltul prinţ.

— Fiindcă m-am gândit c-ar putea fi de folos. Şi a fost. În *Analecte* apare aceeaşi frază, aproape identică.

— Ce? se miră Dalinar. Cum?

— E un vers dintr-un cântec, răspunse Navani. Un cântec al vanrialilor, un ordin de artişti care trăiesc pe coastele Muntelui Tăcut din Jah Keved. An de an, veac după veac, cântă aceleaşi cuvinte – ale unor cântece despre care pretind că au fost scrise chiar de Heralzi, în cântul-din-zori. Ei au cuvintele acestor cântece, scrise într-o limbă antică. Dar *înţelesul* li s-a pierdut. Acum nu mai sunt decât nişte sunete. O parte dintre erudite cred că limba acelor cuvinte – şi a cântecelor înseşi – ar putea fi în cântul-din-zori.

— Iar eu… zise Dalinar.

— Tu tocmai ai rostit un vers al unuia dintre ele, îi spuse Navani. În plus, dacă fraza pe care tocmai mi-ai dictat-o e corectă, l-ai şi *tradus.* Ceea ce ar putea dovedi adevărul Ipotezei Vanriale! O singură frază nu e mult, dar ne-ar putea oferi cheia traducerii întregului text. Asta mă frământa de la o vreme, tot ascultând viziunile tale. M-am *gândit* că tot ce spuneai suna prea închegat ca să fie o simplă bolboroseală, adăugă ea, zâmbindu-i cu însufleţire. Dalinar, probabil că ai oferit dezlegarea unuia dintre cele mai complicate şi mai vechi mistere din toate timpurile.

— O clipă, se amestecă Adolin. Ce spui?

— Spun, nepoate, răspunse ea privindu-l drept în ochi, că ai dovada pe care ţi-o doreai.

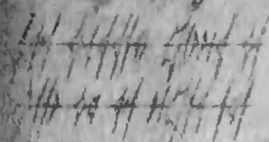
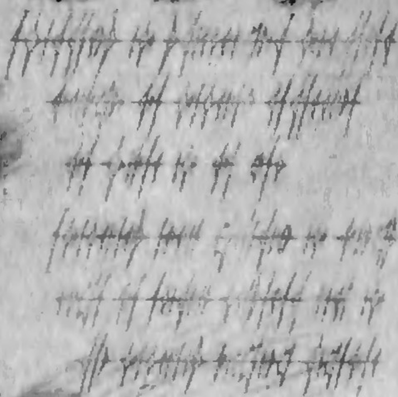
— Totuşi, zise el. Adică, poate că tata a auzit undeva fraza aia…

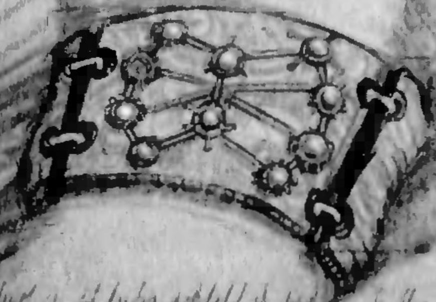
— Şi-a-nvăţat, din ea, un întreg limbaj? întrebă Navani, ridicând foaia plină de însemnări. Asta *nu e* păsărească, ci o limbă pe care n-o mai vorbeşte nimeni. Bănuiesc că e chiar ceea ce pare, cântul-din-zori. Dacă nu-ţi vine în minte un alt mod în care-ar fi putut învăţa tatăl tău o limbă moartă, înseamnă, Adolin, că viziunile lui sunt reale.

În încăpere se lăsă tăcerea. Navani părea ea însăşi uluită de ceea ce spusese. Se dezmetici repede.

— Şi acum, Dalinar, te rog să-mi descrii viziunea asta cât mai exact cu putinţă, zise ea. Am nevoie exact de cuvintele pe care le-ai spus, dacă ţi le poţi aduce aminte. Fiecare detaliu pe care-l adunăm le poate fi de folos eruditelor mele ca să pună totul cap la cap.

61
BINE CĂ A MERS RĂU

„În furtună m-am trezit, căzând, rotindu-mă, jelind.”

Datată kakanev 1173, cu 13 secunde înainte de moarte. Subiectul era un străjer al cetăţii.

— Cum poţi fi sigur că era el, Dalinar? zise încet Navani, cu voce scăzută.

El scutură din cap.

— Sunt, pur şi simplu. Era Nohadon.

De la încheierea viziunii trecuseră câteva ore. Navani se ridicase de la masa de scris ca să se aşeze pe un scaun mult mai confortabil, lângă Dalinar. Renarin stătea în faţa lui, ţinându-le companie de dragul bunei-cuviinţe. Adolin plecase să primească raportul despre stricăciunile făcute de marea furtună. Tânărul părea foarte tulburat de faptul că vizuinile se dovediseră reale.

— Dar bărbatul pe care l-ai văzut nu şi-a rostit niciodată numele, spuse Navani.

— El era.

Dalinar se uita fix la perete, undeva deasupra capului lui Renarin, privind piatra maronie, netedă, creată de un Animmod.

— Avea ceva, o aură de comandant, greutatea unor responsabilităţi enorme. Regalitate.

— Ar fi putut fi un alt rege, spuse ea. La urma urmelor, când i-ai spus să scrie o carte, ţi-a respins sfatul.

— Pentru că încă nu era timpul s-o scrie. Atâta moarte… Era deprimat de o pierdere imensă. Părinte al Furtunii! Nouă oameni din zece, morţi în război. Îţi poţi imagina aşa

ceva?

— Devastările, spuse Navani.

„Uneşte oamenii… Vine Adevărata Devastare…”

— Ştii dacă s-a scris undeva despre Devastări? o întrebă Dalinar. Nu poveştile pe care le spun ardenţii. Există referinţe istorice?

Navani ţinea în mână un pocal cu vin violet încălzit, cu picuri de condens pe buza de sticlă.

— Da, dar nu mie trebuie să-mi pui o asemenea întrebare. Jasnah e cea care se ocupă de istorie.

— Cred c-am văzut urmările uneia. E… e posibil să fi văzut cadavre de Pustiitori. Asta ne poate oferi o dovadă în plus?

— Niciuna la fel de bună ca limbajul, răspunse Navani sorbind din vin. Devastările ne sunt cunoscute din legendele străvechi. S-ar putea spune că ţi-ai imaginat lucruri pe care te aşteptai să le vezi. Dar cuvintele acelea… dacă reuşim să le traducem, nimeni n-o să poată contesta că ai văzut ceva real.

Planşeta de scris stătea pe masa scundă dintre ei, trestia şi cerneala fiind aşezate cu grijă peste hârtie.

— Ai de gând să le spui celorlalţi? întrebă Dalinar. Despre viziunile mele?

— Cum altfel am putea să explicăm ce ţi se-ntâmplă?

Dalinar şovăi. Cum ar fi putut el să explice? Pe de o parte, se simţea uşurat ştiind că nu era nebun. Dar dacă un soi de forţă încerca să-l călăuzească pe căi greşite trimiţându-i viziunile, folosind imagini ale lui Nohadon şi ale Radianţilor pentru că el le găsea demne de încredere?

„Cavalerii Radianţi au căzut”, îşi reaminti el. „Ne-au abandonat. Poate că alte ordine s-au întors împotriva noastră, aşa cum spun legendele.” În asta era ceva neliniştitor. Avea o altă piatră pentru reconstruirea

temeliei sinelui său, dar cel mai important lucru rămăsese încă nelămurit. Se putea încrede în viziuni, sau nu? Nu putea să le pună din nou mai presus de orice îndoială, nu şi după ce scepticismul lui Adolin îl făcuse să se gândească la nişte lucruri care-l îngrijorau cu adevărat.

Până când nu afla de unde veneau, nu putea îngădui să se răspândească vestea despre existenţa lor.

— Dalinar, spuse Navani, aplecându-se în faţă. În taberele de război se vorbeşte despre crizele tale. Până şi soţiile ofiţerilor tăi au ajuns să se simtă stânjenite. Lumea crede că te temi de furtuni sau că suferi de o boală a minţii. Asta o să te reabiliteze.

— Cum? Preschimbându-mă într-un soi de mistic? Mulţi se vor gândi că suflul acestor viziuni bate prea aproape de profeţie.

— Tu vezi trecutul, tată, zise Renarin. Aşa ceva nu e interzis. Şi, dacă sunt trimise de Atotputernic, cum ar putea oamenii să le pună sub semnul întrebării?

— Am stat de vorbă cu ardenţii, şi eu, şi Adolin, răspunse Dalinar. Au spus că e foarte puţin probabil ca aşa ceva să vină de la Atotputernic. Dacă ne vom hotărî într-adevăr că viziunile sunt demne de încredere, mulţi nu vor fi de acord.

Navani se lăsă pe spate, sorbind din vin, cu mâna interzisă în poală.

— Dalinar, fiii tăi mi-au spus că ai căutat cândva Magia Veche. De ce? Ce i-ai cerut Veghetoarei Nopţii şi ce blestem ţi-a dat în schimb?

— Le-am spus că ruşinea asta e numai a mea. Şi că n-o împărtăşesc nimănui.

În încăpere se lăsă tăcerea. Rafalele de ploaie de după marea furtună încetaseră, nu mai izbeau acoperişul.

— Ar putea fi important, spuse într-un târziu Navani.

— S-a întâmplat demult. Cu mult înainte de începerea viziunilor. Nu cred că are vreo legătură.

— Dar ar putea avea.

— Da, admise el.

Oare ziua aceea avea să-l bântuie la nesfârşit? Pierderea tuturor amintirilor despre soţia lui nu era de-ajuns?

Ce-avea să creadă Renarin? Avea să-şi condamne tatăl pentru un păcat atât de neobişnuit? Se sili să-şi ridice privirea şi întâlni ochii acoperiţi de ochelari ai fiului său.

Era ciudat, dar tânărul nu părea supărat. Doar curios.

— Îmi pare rău c-a trebuit să descoperi ruşinea mea, spuse Dalinar, uitându-se la Navani.

Ea îşi flutură mâna cu indiferenţă.

— Căutarea Magiei Vechi este o ofensă la adresa devoţiunilor, deşi nu e pedepsită niciodată cu asprime. Presupun că n-a trebuit să faci mare lucru ca să-ţi speli păcatul.

— Ardenţii mi-au cerut sfere pentru săraci, răspunse Dalinar. Şi a fost necesară rostirea mai multor rugăciuni. Dar nimic nu m-a scăpat nici de urmări, nici de sentimentul de vinovăţie.

— Ai fi uimit dac-ai afla cât de mulţi ochi-luminoşi cucernici se-ntorc către Vechea Magie într-un moment sau altul al vieţilor lor. Cel puţin cei care pot ajunge până în Vale. Însă eu chiar mă-ntreb dacă are vreo legătură cu treaba asta.

— Mătuşă, interveni Renarin, întorcându-se spre ea. În ultima vreme, am cerut de mai multe ori să mi se citească despre Magia Veche. Sunt de aceeaşi părere cu tata. Asta nu dă senzaţia că ar fi lucrarea Veghetoarei Nopţii. Ea aruncă blesteme în schimbul îndeplinirii unei dorinţe neînsemnate. E întotdeauna vorba de un singur blestem şi de o singură dorinţă. Tată, cred că ştii care-i fiecare dintre

ele, nu-i aşa?

— Da, răspunse el. Ştiu exact care-a fost blestemul meu, şi n-are legătură cu asta.

— Atunci e puţin probabil să fie vina Vechii Magii.

— Da, încuviinţă Dalinar. Dar mătuşa ta e îndreptăţită să pună întrebări. Adevărul e că nu putem dovedi nici că viziunile vin de la Atotputernic. Ceva vrea să-mi dezvăluie lucrurile legate de Devastări şi de Cavalerii Radianţi. Poate c-ar trebui să ne-ntrebăm de ce.

— Ce *au fost* Devastările, mătuşă? întrebă Renarin. Ardenţii vorbesc despre Pustiitori. Despre omenire, despre Radianţi şi despre luptă. Dar, de fapt, ce-au fost? Cunoaştem ceva care le defineşte?

— Printre condeierele tatălui tău sunt folcloriste care ţi-ar fi de mai mult folos.

— Poate, adăugă Dalinar, dar nu ştiu în care dintre ele pot avea încredere.

Navani şovăi.

— Ai dreptate. Din câte am înţeles eu, n-au rămas însemnări făcute de cineva care să fi trăit totul. S-a petrecut cu foarte, foarte mult timp în urmă. Mi-aduc aminte că Devastările sunt amintite în legenda lui Parasaphi şi Nadris.

— Parasaphi, spuse Renarin. Cea care a găsit pietrele-sământă.

— Da, răspunse Navani. Ca să refacă poporul ei înfrânt, s-a urcat pe piscurile Munţilor Dara – legenda are mai multe variante, existând diferite lanţuri muntoase din zilele noastre considerate adevăratele piscuri Dara – în căutarea pietrelor atinse de Heralzii înşişi. Le-a adus la Nadris, aflat pe patul de moarte, şi a luat sământa lui ca să dea viaţă pietrelor. Au făcut să se nască din ele zece copii pe care ea i-a folosit ca să creeze un popor nou. Cred că se

numea marnah.

— Din care se trag makabakii, spuse Renarin. Mama mi-a spus povestea când eram copil.

Dalinar clătină din cap.

— Născuţi din pietre?

Rareori i se părea că vechile poveşti ar fi avut vreo noimă, deşi devoţiunile sacralizaseră destul de multe.

— Devastările sunt menţionate la începutul legendei, continuă Navani. Se spune că ele au ras de pe faţa pământului poporul lui Parasaphi.

— Dar *ce-au fost?*

— Războaie, răspunse Navani, sorbind din vin. Pustiitorii au venit mereu, încercând din răsputeri să gonească omenirea din Roshar, trimiţând-o în Infern. Aşa cum mai siliseră cândva omenirea – şi pe Heralzi – să părăsească Palatele Împăcării.

— Când a luat fiinţă Ordinul Cavalerilor Radianţi? întrebă Dalinar.

Navani ridică din umeri.

— Nu ştiu. Poate că erau un grup de soldaţi dintr-un regat anume sau poate-au fost, la început, un grup de mercenari. În felul ăsta nu-i greu să înţelegi cum au ajuns, în cele din urmă, nişte tirani.

— Viziunile mele n-au dat de înţeles că ar fi fost tirani. Poate că ăsta e adevăratul scop al viziunilor. Să mă facă să cred nişte minciuni despre Radianţi. Să mă facă să mă-ncred în ei, poate încercând astfel să mă conducă spre o repetare a căderii şi a trădării lor.

— Nu ştiu, zise Navani, părând sceptică. Cred că, în ceea ce-i priveşte, n-ai văzut niciun neadevăr. Toate legendele spun că n-au fost întotdeauna atât de răi. În măsura în care e posibil ca toate legendele să se pună de acord într-o anumită privinţă.

Dalinar se ridică, luă pocalul ei gol şi se duse să-l umple. De vreme ce descoperiseră că nu era nebun, lucrurile ar fi trebuit să se limpezească, însă el era, în schimb, încă şi mai tulburat. Dacă în spatele viziunilor erau Pustiitorii? Auzise poveşti care spuneau că puteau poseda trupuri omeneşti, împingându-le spre fapte rele. Însă dacă viziunile îi fuseseră trimise de Atotputernic, care le era scopul?

— Trebuie să mă gândesc la toate astea, spuse. A fost o zi lungă. Vă rog, m-aţi putea lăsa cu gândurile mele?

Renarin se ridică de pe scaun şi-şi înclină respectuos fruntea înainte de a porni spre ieşire. Navani se ridică mult mai încet, cu rochia lucioasă foşnindu-i când îşi puse pocalul pe masă, apoi se duse să-şi ia fabrialul absorbitor de durere. Renarin plecă, iar Dalinar se îndreptă spre uşă, unde o aşteptă pe Navani. Nu-şi dorea să-l prindă din nou de unul singur. Se uită dincolo de prag. Soldaţii lui erau acolo, îi vedea. Bun.

— Nu eşti câtuşi de puţin încântat? întrebă Navani, oprindu-se în prag, lângă el, cu o mână pe toc.

— Încântat?

— Nu înnebuneşti.

— Dar nici n-am aflat dacă cineva încearcă să mă influenţeze, spuse el. Într-un fel, acum am mai multe întrebări decât înainte.

— Viziunile sunt o binecuvântare, zise Navani, punându-şi mâna liberă pe braţul lui. O simt, Dalinar. Cum de nu-ţi dai seama cât de minunat e?

El îi întâlni ochii de un violet-deschis, superb. Era atât de profundă, atât de inteligentă. Cât de mult îşi dorea să se poată încrede în ea pe de-a-ntregul!

„Faţă de mine, a arătat întotdeauna doar onoare”, îşi zise. „N-a suflat nimănui un cuvânt despre intenţia mea de-

a abdica. N-a încercat nici măcar să folosească viziunile împotriva mea.” Se ruşina la gândul că-şi făcuse cândva griji din pricina asta.

Ea, Navani Kholin, era o femeie minunată. Minunată, uimitoare, *periculoasă.*

— Eu văd mai multe griji, zise el. Şi mai multe primejdii.

— Dar, Dalinar, avem erudite, istorice şi folcloriste cu experienţă care nu pot decât să viseze la astfel de lucruri! Eu una te invidiez, deşi spui că n-ai văzut niciun fabrial remarcabil.

— Anticii n-aveau fabriale, Navani. De asta sunt sigur.

— Iar asta schimbă tot ce credeam că am înţeles în privinţa lor.

— Probabil că da.

— Dar-ar grindina, Dalinar! spuse ea, oftând. Nu te mai însufleţeşte nimic?

El trase aer în adâncul pieptului.

— Ba da, Navani, mă însufleţesc prea multe. Sunt frământat de tot felul de simţăminte, învălmăşindu-se ca un ghem de ţipari. Adevărul acestor viziuni e neliniştitor.

— E incitant, îl corectă ea. Mai devreme ai vorbit serios? Când ai spus că ai încredere în mine?

— Am spus asta?

— Ai spus că n-ai încredere în condeierele tale şi mi-ai cerut mie să-ţi pun pe hârtie viziunile. Asta sugerează ceva.

Mâna ei rămăsese pe braţul lui. Apoi întinse mâna interzisă şi închise uşa către coridor. El îşi dori s-o oprească, dar şovăi. De ce?

Uşa se închise cu un pocnet. Erau singuri. Şi ea era atât de frumoasă! Cu ochii ei inteligenţi, captivanţi, plini de pasiune.

— Navani, spuse el, străduindu-se să-şi înăbuşe dorinţa.

O faci din nou.

Şi el de ce i-o îngăduise?

— Da, răspunse ea. Sunt o femeie încăpăţânată, Dalinar.

În tonul ei nu părea să fie nimic jucăuş.

— Nu se cuvine. Fratele meu…

Întinse mâna spre uşă, vrând s-o deschidă.

— Fratele tău! se răsti Navani, cu o străfulgerare de furie pe chip. De ce trebuie să se învârtă toată lumea în jurul lui? Toată lumea îşi face mereu atâtea griji pentru un bărbat mort! El nu mai e aici, Dalinar. S-a dus. Îi simt lipsa. Dar s-ar părea că nici pe jumătate atât de mult cât i-o simţi tu.

— Îi cinstesc memoria, răspunse el băţos, şovăind cu mâna pe încuietoarea uşii.

— Minunat! Mă bucur c-o faci. Dar au trecut *şase ani,* şi nimeni nu vede în mine decât soţia unui bărbat care a murit. Celelalte femei se străduiesc să-mi facă plăcere cu bârfe prosteşti, dar nu mă primesc în cercurile lor politice. Mă cred o relicvă. Voiai să ştii de ce m-am întors atât de repede?

— Eu…

— *M-am întors,* continuă ea, pentru că nu-mi găsesc locul. Lumea se-aşteaptă să nu iau parte la evenimentele importante, pentru că bărbatul meu e mort! Trândăvesc, sunt răsfăţată, dar ignorată. Le împiedic să se simtă în largul lor. Pe regină şi pe celelalte femei de la curte.

— Îmi pare rău, spuse Dalinar. Dar nu…

Ea îşi ridică mâna liberă şi îl bătu uşor pe piept.

— Din partea ta nu accept aşa ceva, Dalinar. Suntem prieteni încă de pe vremea când nici măcar nu-l cunoscusem pe Gavilar! Încă mă mai cunoşti ca pe mine însămi, nu ca pe o umbră a unei domnii care s-a năruit cu ani în urmă. Nu e aşa?

Se uită la el, implorând.

„Pe sângele străbunilor!” îşi spuse Dalinar, şocat. „Plânge.” Două lacrimi mărunte.

Rareori o mai văzuse atât de sinceră.

Aşa că o sărută.

Era o greşeală. Ştia că era o greşeală. Şi totuşi, mâinile lui o prinseră, trăgând-o într-o îmbrăţişare strânsă, brutală, şi îşi apăsă gura pe a ei, neizbutind să se stăpânească. Ea se topi la pieptul lui. Dalinar îi gustă sarea lacrimilor când acestea se prelinseră către buzele ei, unde le întâlniră pe ale lui.

Dură mult. Prea mult. Minunat de mult. Propria raţiune ţipa la el, ca un prizonier înlănţuit într-o celulă şi silit să se uite la ceva oribil. Dar o parte a fiinţei lui dorise asta vreme de zeci de ani petrecuţi privindu-şi fratele curtând-o, luând-o de nevastă şi apoi îmbrăţişând-o pe singura femeie pe care tânărul Dalinar şi-o dorise vreodată.

Îşi spuse că n-ar fi trebuit să-ngăduie asta niciodată. Îşi negase sentimentele pentru Navani începând din clipa când mâna ei fusese câştigată de Gavilar. Se dăduse deoparte.

Dar gustul ei – mirosul ei, căldura ei lipită de el – era prea dulce. Ca un parfum care înflorea, spălându-i vinovăţia. Pentru o clipă, atingerea aceea alungă totul. Îşi uită teama de viziuni, grijile pe care şi le făcea din cauza lui Sadeas, ruşinea pentru greşelile trecutului.

Nu se putea gândi decât la ea. Frumoasă, cu o minte pătrunzătoare, gingaşă şi, în acelaşi timp, puternică. Se agăţă de ea ca de ceva de care se putea ţine în vreme ce restul lumii i se învolbura în jur.

În cele din urmă, el îşi desprinse buzele. Navani îşi ridică ochii spre el, năucită. Prin aerul din jur coborau patimospreni, plutind ca nişte fulgi cristalini de zăpadă.

Vinovăţia îl inundă iarăşi. Încercă s-o îndepărteze pe Navani cu blândeţe, dar ea se agăţă de el, ţinându-l strâns.
— Navani, spuse el.
— Sst.
Navani îşi lipi capul de pieptul lui.
— Nu putem…
— Sst, repetă ea, cu mai multă insistenţă.
El oftă, dar îşi îngădui s-o strângă în braţe.
— În lumea asta ceva nu merge cum ar trebui, Dalinar, zise Navani cu glas scăzut. Regele din Jah Keved a fost asasinat. Am aflat astăzi. A fost ucis de un Cristalpurtător shin în haine albe.
— Părinte al Furtunii! exclamă Dalinar.
— Se-ntâmplă ceva, continuă ea. Ceva mai important decât războiul nostru de aici, mai important decât Gavilar. Ai auzit ce lucruri stranii spun oamenii înainte de moarte? Cei mai mulţi nu dau importanţă, dar chirurgii vorbesc. Iar furtunoveghetorii spun, în şoaptă, că furtunile sunt tot mai puternice.
— Am auzit, răspunse el, atât de îmbătat de ea încât îşi găsea cu greutate cuvintele.
— Fiica mea caută ceva, zise Navani. Uneori mă sperie. E atât de înverşunată. Cred, sincer, că e cea mai inteligentă persoană pe care-o cunosc. Iar lucrurile pe care le caută… Dalinar, ea crede că se-apropie ceva foarte periculos.
„Soarele se-apropie de orizont. Vine Furtuna Eternă. Adevărata Devastare. Noaptea Suferinţelor.”
— Am nevoie de tine, spuse Navani. O ştiu de ani întregi, dar m-am temut că vinovăţia te-ar distruge, aşa că am fugit. Dar n-am putut să stau deoparte. Nu când sunt tratată astfel. Nu când în lume se-ntâmplă asemenea lucruri. Sunt îngrozită, Dalinar, şi am nevoie de tine.

Gavilar n-a fost aşa cum îl credea lumea. Mi-a fost drag, dar…

— Te rog, o întrerupse Dalinar, nu-l vorbi de rău.

— Bine.

„Pe sângele străbunilor!” Nu putea să-şi scoată din minte parfumul ei. Se simţea paralizat, o strângea în braţe ca şi cum s-ar fi agăţat de o stâncă, în bătaia vânturilor furtunii.

Navani îşi ridică ochii spre el.

— Ei, atunci să spunem că Gavilar mi-a fost drag. Dar pentru tine simt mai mult decât atât. Şi m-am săturat s-aştept.

El închise ochii.

— Cum ar putea să meargă aşa ceva?

— O să găsim o cale.

— Au să ne dea de gol.

— Taberele de război deja mă ignoră, zise ea, iar despre tine răspândesc zvonuri şi minciuni. Mai mult decât atât, ce ne-ar putea face?

— Vor găsi ceva. Până acum devoţiunile nu m-au condamnat.

— Gavilar e mort, spuse Navani, lipindu-şi din nou capul de pieptul lui. Cât a trăit, nu i-am fost necredincioasă niciodată, deşi Părintele Furtunii ştie că am avut motive din belşug. Iar devoţiunile n-au decât să spună ce vor, pentru că *Argumentele* nu interzic unirea noastră. Tradiţia nu e totuna cu doctrina şi n-am de gând să mă-nfrânez de teamă c-aş ofensa pe cineva.

Dalinar inspiră adânc, apoi se sili să-şi desfacă braţele şi să se retragă.

— Dac-ai sperat să-mi alini grijile pe ziua de azi, asta n-a ajutat.

Ea îşi încrucişă braţele. El încă mai simţea, pe spate,

locul unde îl atinsese mâna ei interzisă. O atingere tandră, rezervată numai pentru membrii familiei.

— N-am venit aici ca să-ţi aduc ţie alinare, Dalinar. Dimpotrivă.

— Te rog. *Chiar* am nevoie de timp ca să mă gândesc.

— N-o să te las să mă-ndepărtezi. N-o să trec cu vederea ceea ce s-a-ntâmplat. N-o să…

— Navani, o întrerupse el cu blândeţe, n-o să te părăsesc. Îţi promit.

Ea îl privi, apoi peste faţă îi trecu un zâmbet silit.

— Bine. Dar azi ai început ceva.

— *Eu* am început? întrebă Dalinar amuzat, încântat, năucit, îngrijorat şi ruşinat în acelaşi timp.

— Sărutul a fost al tău, Dalinar, spuse ea alene, deschizând uşa şi intrând în anticamera lui.

— Pentru că m-ai sedus.

— Ce? Te-am sedus? întrebă ea, întorcându-se pentru a-i arunca o privire. În viaţa mea n-am mai fost atât de sinceră.

— Ştiu, răspunse el, zâmbind. Tocmai asta a fost partea seducătoare.

Închise uşa încet, apoi oftă.

„Pe sângele străbunilor, de ce nu sunt lucrurile astea niciodată simple?” se întrebă el.

Şi totuşi, în contrast cu propriile gânduri, simţi că întreaga sa lume devenise, cumva, mai bună, tocmai pentru că lucrurile nu merseseră cum se cuvenea.

62
TREI GLIFE

„Întunericul devine palat. Lăsaţi-l să domnească! Lăsaţi-l să domnească!”

Kakevah 1173, cu 22 de secunde înainte de moarte. Un selay ochi-întunecaţi, a cărui meserie nu e cunoscută.

— Crezi că una din astea o să ne salveze? întrebă Moash, uitându-se încruntat la rugăciunea legată în partea de sus a braţului drept al lui Kaladin.

El îşi feri privirea. Stătea în poziţia de repaus în timp ce soldaţii lui Sadeas traversau podul. Acum, când îşi începuse munca, aerul rece al primăverii îi făcea bine. Cerul era strălucitor, fără nori, iar furtunoveghetorii îi asiguraseră că nu se apropia nicio mare furtună.

Rugăciunea legată de braţul lui era simplă. Trei glife: vânt, protecţie, dragoste. Era o rugă către Jezerezeh – Părintele Furtunii – ca să-i apere prietenii şi pe toţi cei dragi. Era dintr-acelea directe, pe care le prefera mama lui. În ciuda subtilităţii şi a vicleniei ei, împletea şi scria întotdeauna rugăciuni simple şi sincere. Purtând rugăciunea aceea, îşi aducea aminte de ea.

— Nu-mi vine să cred că ai plătit bani buni pentru aşa ceva, adăugă Moash. Chiar dacă Heralzii veghează, nu le acordă podarilor nicio atenţie.

— Cred că-n ultima vreme am fost nostalgic.

Probabil că rugăciunea era lipsită de sens, dar în ultima vreme avusese motive să-nceapă să se gândească mai mult la religie. Ducând o viaţă de sclav, multora le era greu să creadă că asupra lor veghea ceva sau cineva. Cu toate

acestea, în timpul captivităţii, mulţi podari deveniseră mai credincioşi. Două grupuri, reacţii opuse. Oare însemna că unii erau proşti şi alţii cu sufletele împietrite, sau asta avea o cu totul altă semnificaţie?

— Vor să ne vadă morţi, ştiţi doar, spuse Drehy, din spatele lor. Ăsta ne e sfârşitul.

Podarii erau istoviţi. Kaladin şi ai lui fuseseră obligaţi să muncească în spărtură toată noaptea. Hashal fusese foarte strictă, cerându-le să aducă o cantitate mai mare de obiecte recuperate. Ca să le poată aduna, renunţaseră la instrucţie.

Iar în dimineaţa aceea fuseseră treziţi pentru un asalt după numai trei ore de somn. Stăteau aliniaţi, cu umerii căzuţi, şi nici măcar nu ajunseseră încă la platoul disputat.

— Lăsaţi-l să vină, spuse încet Cikatrice, din celălalt capăt al şirului. Ne vor morţi? Ei bine, eu n-o să dau înapoi. O să le-arătăm ce-nseamnă curajul. Ei se ascund în spatele podurilor noastre în timpul atacului.

— Asta nu e o victorie, spuse Moash. Eu zic să atacăm soldaţii. Imediat.

— Să ne-atacăm propriii oşteni? întrebă Sigzil, întorcându-şi faţa întunecată ca să se uite la podarii aliniaţi.

— Bineînţeles, răspunse Moash, continuând să privească drept înainte. Oricum vom fi ucişi. Să luăm câţiva cu noi. Ce blestemăţie! De ce nu l-am ataca pe Sadeas? Garda lui nu se-aşteaptă la aşa ceva. Fac prinsoare că putem să doborâm câţiva şi să le luăm suliţele, apoi să ucidem ochi-luminoşi până când vom fi doborâţi.

Vreo doi podari murmurară aprobator în vreme ce soldaţii îşi continuau traversarea.

— Nu, spuse Kaladin. N-am reuşi să facem mai nimic. Ne-ar ucide înainte de-a apuca să ne-atingem de Sadeas.

Moash scuipă.

— Şi aşa o să reuşim ceva? Pe Infern, Kaladin, mă simt ca şi cum aş atârna deja în ştreang!

— Am un plan, spuse Kaladin.

Şi aşteptă să obiecteze cineva. Toate planurile lui de până atunci eşuaseră.

Nimeni nu se plânse.

— Bine, zise Moash. Care e?

— O să vedeţi azi, răspunse Kaladin. Dac-o să meargă, o să câştigăm timp. Dacă nu, o să mor.

Se întoarse să privească şirul de chipuri.

— În cazul ăsta, Teft a primit ordin să vă conducă în încercarea de evadare din seara asta. Nu sunteţi pregătiţi, dar măcar o s-aveţi o şansă.

Era mult mai bine decât să-l atace pe Sadeas în timp ce traversa.

Podarii încuviinţară dând din cap, iar Moash păru mulţumit. Pe cât de mult i se împotrivise la început, pe atât de loial îi devenise. Era impulsiv, dar şi cel mai bun în lupta cu suliţa.

Sadeas se apropia, călare pe armăsarul lui murg, purtând Cristalarmura roşie, cu coiful pus, dar cu viziera ridicată. Din întâmplare, traversă pe podul lui Kaladin, deşi avea la dispoziţie – ca întotdeauna – douăzeci de poduri din care putea s-aleagă. Către echipa podului nu aruncă nici măcar o privire.

— Rupeţi rândurile şi traversaţi, ordonă Kaladin, după ce înaltul prinţ se îndepărtă.

Oamenii lui trecură podul, iar Kaladin le ordonă să-l tragă după ei şi apoi să-l ridice.

Părea mai greu ca niciodată. Podarii începură să alerge cu paşi mărunţi, ocolind coloana de soldaţi şi grăbindu-se să ajungă la spărtura următoare. Departe, în urmă, se

zărea o a doua armată – una în albastru, traversând cu ajutorul altor echipe de podari de-ai lui Sadeas. Se părea că Dalinar Kholin renunţase la masivele lui poduri mecanice şi le folosea acum pe ale lui Sadeas. Gata cu purtarea plină de „onoare” şi cruţarea vieţilor podarilor!

Kaladin avea în pungă un număr mare de sfere impregnate, primite de la zarafi în schimbul unuia şi mai mare de sfere cenuşii. Nu-i plăcea că ieşise în pierdere, dar avea nevoie de Lumina de Furtună.

Ajunseră repede la următoarea spărtură. Era penultima, judecând după ce auzise de la Matal, soţul lui Hashal. Soldaţii începeau să-şi verifice armurile şi să-şi încordeze muşchii, iar presimţiosprenii se înălţau în aer ca nişte flamuri minuscule.

Oamenii lui Kaladin îşi aşezară podul şi se retraseră. Când făcu un semn din cap, Lopen şi tăcutul Dabbid se apropiară cu targa lor plină de burdufuri cu apă şi bandaje. Lopen fixase targa de un cârlig agăţat la cingătoarea lui, ca înlocuitor pentru braţul lipsă. Cei doi trecură printre membrii echipei, dându-le apă.

Când ajunse în dreptul lui Kaladin, Lopen îi arătă cu o înclinare a capului o umflătură mare din mijlocul tărgii. Armura.

— Când o vrei? îl întrebă încet ciungul, lăsând targa în jos şi întinzându-i apoi un burduf cu apă.

— Chiar înainte de asalt. Te-ai descurcat bine, Lopen.

Acesta îi făcu cu ochiul.

— Un herdazian cu o singură mână e de două ori mai util decât un alethi fără pic de creier.

Făcu, pe ascuns, un gest necuviincios la adresa soldaţilor în marş.

Kaladin zâmbi, dar începea să fie prea nervos ca să se mai poată înveseli. Trecuse mult timp de când nu i se mai

întâmplase asta înaintea unei lupte. Credea că Tukks îl dezvăţase de aşa ceva cu ani în urmă.

— Hei, strigă pe neaşteptate o voce. Îmi trebuie şi mie un pic.

Kaladin se răsuci şi văzu un soldat apropiindu-se. Era exact tipul de om de care învăţase să se ferească în armata lui Amaram. Ochi-întunecaţi de rang modest, voinic de felul lui, fusese probabil avansat numai în virtutea faptului că era bine clădit. Avea armura bine îngrijită, dar uniforma de sub ea era pătată şi mototolită, şi-şi ţinea mânecile suflecate, lăsându-şi la vedere braţele păroase.

La început, Kaladin îşi închipui că bărbatul văzuse gestul lui Lopen. Dar nu părea furios. Îl împinse pe el, apoi trase burduful din mâna lui Lopen. În apropiere, soldaţii care aşteptau să traverseze îi remarcaseră. Echipele lor de sacagii se mişcau mult mai încet, şi mulţi dintre cei care aşteptau îl văzuseră pe Lopen, cu burdufurile lui.

Dacă-i lăsau pe soldaţi să le bea apa, s-ar fi creat un precedent îngrozitor – dar problema era minoră în comparaţie cu alta, mult mai gravă. Dacă s-ar fi învârtit pe lângă targă ca să ia apă, soldaţii ar fi descoperit sacul cu armura.

Kaladin se puse repede în mişcare, smulgându-i nou-venitului burduful.

— Aveţi echipele voastre de sacagii.

Oşteanul se uită la el ca şi cum nu i-ar fi venit nici în ruptul capului să creadă că un podar îl înfrunta. Se încruntă urât şi îşi lăsă suliţa în jos, cu coada sprijinită de pământ.

— Nu vreau s-aştept.

— Ce ghinion! spuse Kaladin, venind chiar în faţa lui şi privindu-l în ochi.

În gând, îl înjură pe idiot. Dacă se ajungea la o

încăierare…

Soldatul şovăi, încă şi mai uluit să vadă un podar atât de agresiv. Kaladin n-avea braţe la fel de groase ca ale lui, dar era cu un deget sau două mai înalt. Nesiguranţa i se citi pe faţă.

„Retrage-te, şi-atât”, îi spuse în gând Kaladin.

Dar nu. Să se retragă din faţa unui podar, sub privirile plutonului său? Omul îşi strânse pumnul, iar încheieturile îi trosniră.

Peste câte clipe, în faţa lui era toată echipa Podului Patru. Soldatul clipi, uimit, când podarii se adunară în jurul lui Kaladin într-o formaţie agresivă, ca un triunghi inversat, mişcându-se firesc – lin – aşa cum învăţaseră de curând. Îşi strânseră cu toţii pumnii, dându-i soldatului ocazia să vadă clar că ridicarea podului greu îi adusese la un nivel al forţei fizice mai presus decât al unui oştean obişnuit.

Bărbatul aruncă o privire peste umăr, la plutonul său, ca şi cum ar fi cerut ajutor.

— Ai chef să te-ncaieri, prietene? îl întrebă încet Kaladin. Dacă răneşti podarii, mă-ntreb pe cine-o să pună Sadeas s-alerge cu podul.

Soldatul îi întoarse privirea lui Kaladin, amuţi pentru o clipă, apoi se încruntă, înjură şi plecă furios.

— Probabil că-i oricum plină de crem, bombăni, întorcându-se la plutonul lui.

Echipa Podului Patru se calmă, primind însă destule priviri apreciative din partea soldaţilor care aşteptau. Era pentru prima oară când fusese vorba şi de altceva, nu doar de încruntări. Sperau ca nimeni să nu-şi fi dat seama că o echipă de podari intrase repede şi corect într-o formaţie de luptă folosită adesea de suliţaşi.

Kaladin le făcu semn oamenilor săi să se liniştească şi

dădu din cap către ei, drept mulţumire. Rupseră rândurile, iar Kaladin îi aruncă lui Lopen burduful recuperat.

Bărbatul mai scund zâmbi strâmb.

— De-acum înainte o să ţin chestiile astea mai bine sub control, gancho.

Se uită la soldatul care încercase să-i ia apa.

— Ce? întrebă Kaladin.

— Păi, ştii, am un văr printre sacagii, răspunse Lopen. Şi cred că-mi datorează o favoare, fiindcă odată am ajutat-o pe sora pritenului lui să scape de un individ care o căuta…

— Ai, *într-adevăr,* o grămadă de veri.

— Niciodată de-ajuns. Dacă-l superi pe unul dintre noi, ne superi pe toţi. Asta-i o treabă pe care voi, capete de paie, nu păreţi s-o pricepeţi niciodată. N-o lua drept jignire sau altceva, gancho.

Kaladin îşi ridică o sprânceană.

— Nu-i cazul să facem scandal din cauza soldatului. Nu azi.

„O să stârnesc eu însumi destul scandal, în curând."

Lopen oftă, dar dădu din cap.

— Fie. Pentru tine, zise el ridicând burduful. Sigur nu vrei niciun strop?

Kaladin nu voia; stomacul îi era întors pe dos. Dar luă burduful şi se sili să bea câteva guri.

Peste puţin timp traversară la rândul lor, traseră podul şi îl ridicară pentru ultima alergare. Pentru asalt. Soldaţii se încolonau, ochi-luminoşii călăreau înainte şi înapoi, strigându-şi ordinele. Matal îi făcu semn echipei lui Kaladin să înainteze. Armata lui Dalinar Kholin rămăsese în urmă; înainta mai lent din cauza numărului mai mare de soldaţi.

Kaladin îşi ocupă locul în partea din faţă a podului. În faţă, arcaşii parshendi erau aliniaţi pe marginea platoului

lor, urmărind din priviri forţa de atac care se apropia. Începuseră deja să cânte? Kaladin avea impresia că le auzea vocile.

Moash se afla în dreapta lui, iar Pietroi în stânga. Numai trei oameni în linia morţii, fiindcă rămăseseră atât de puţini. Pe Shen îl pusese în ultimul rând, ca să nu vadă ce-avea de gând să facă.

— O să plec de sub pod imediat ce-o să pornim, le spuse Kaladin celor doi. Pietroi, preiei conducerea. Alergaţi fără oprire.

— Bine, răspunse Pietroi. O să ne fie greu să-l cărăm fără tine. Suntem puţini şi foarte slăbiţi.

— O să izbutiţi. Trebuie.

Stând sub pod, Kaladin nu putea să vadă faţa lui Pietroi, dar după voce, acesta părea îngrijorat:

— Treaba asta, pe care vrei tu s-o faci, e primejdioasă?

— Poate.

— Te pot ajuta?

— Mă tem că nu, prietene. Dar auzindu-ţi întrebarea, prind mai multă putere.

Pietroi nu mai avu când să-i răspundă. Matal le strigă echipelor de podari să pornească. Pe deasupra zburau săgeţi menite să le abată atenţia parshendilor. Podul Patru plecă în fugă.

Iar Kaladin se lăsă în jos şi se avântă în faţa lor. Lopen îl aştepta pe margine şi îi aruncă sacul cu armura.

Matal zbieră la Kaladin, cuprins de panică, dar toate echipele de podari erau în mişcare. Kaladin, concentrat asupra scopului său de-a apăra Podul Patru, trase scurt aer în piept. Simţi cum îl inundă Lumina de Furtună din punga de la centură, însă nu absorbi prea multă. Doar cât îi trebuia ca să-şi ia elan.

Syl se avântă în faţa lui – o unduire în aer, aproape

invizibilă. Kaladin dezlegă sacul dintr-o smucitură, scoase vesta şi şi-o trase cu stângăcie peste cap. Nu-i luă în seamă curelele din lateral şi-şi puse coiful în timp ce sărea peste o mică ridicătură stâncoasă. La sfârşit scoase scutul pe care zăngăneau, încrucişate, oasele roşii de parshendi.

Chiar dacă în tot acel timp îşi îmbrăca armura, reuşi cu uşurinţă să rămână în faţa echipelor împovărate de greutatea podurilor. Picioarele lui impregnate cu Lumină de Furtună erau iuţi şi sigure.

Arcaşii parshendi aflaţi chiar în faţa lui îşi încetară brusc cântecul. Mai mulţi îşi lăsară arcurile în jos şi, cu toate că se aflau prea departe ca să le poată desluşi feţele, Kaladin le putea simţi indignarea şi furia. La asta se aşteptase. Sperase că aşa avea să se întâmple.

Parshendii îşi părăseau morţii. Nu fiindcă nu le-ar fi păsat de ei, ci fiindcă li se părea o cumplită profanare să îi clintească din loc. Simpla atingere a unui mort părea să fie un păcat. Aşa stând lucrurile, un om care le pângărise trupurile şi purta bucăţi din ele în luptă săvârşise un sacrilegiu mult mai mare.

Când Kaladin ajunse mai aproape, arcaşii parshendi începură un alt cântec. Unul alert, violent, aducând mai degrabă a incantaţie decât a melodie. Cei care-şi coborâseră arcurile le ridicară.

Şi încercară tot ce le stătea în puteri ca să-l ucidă.

Săgeţile zburau către el. Cu zecile. Nu mai porneau în valuri bine ţintite. Zburau una câte una, iuţi, sălbatice, fiecare arcaş trimiţând-o pe-a lui cât de repede putea. Un roi al morţii se năpustea asupra lui Kaladin.

Cu inima bătându-i nebuneşte, Kaladin se repezi în stânga, sărind peste un mic grup de bolovani. Săgeţile despicară aerul în jurul lui, periculos de aproape. Dar fiind impregnaţi cu lumină de furtună, muşchii îi lucrau cu mare

repeziciune. Se strecură printre săgeţi, apoi se repezi în partea opusă, schimbându-şi direcţia la întâmplare.

În spatele lui, Podul Patru ajunse în bătaia arcaşilor, dar absolut nicio săgeată nu porni către el. Nici alte echipe de podari nu erau luate în seamă, cei mai mulţi arcaşi concentrându-se asupra lui Kaladin. Săgeţile veneau spre el cu mai multă rapiditate, împrăştiindu-se în jurul lui şi ricoşându-i de scut. Una îi tăie carnea braţului când zbură pe alături; alta îl lovi în coif, aproape smulgându-i-l.

Rana, din care i se prelinse Lumină în loc de sânge, începu, spre uimirea lui, să se închidă treptat, în timp ce o chiciură i se cristaliza pe piele, iar Lumina de Furtună se scurgea din el. Absorbi alta, îmbibându-se până în punctul maxim al strălucirii sale vizibile. Se ferea cu mişcări repezi, sărea, alerga.

Rapiditatea astfel căpătată era o încântare pentru reflexele lui de luptător, iar el îşi folosea scutul ca să doboare săgeţile din zbor. Era ca şi cum trupul său tânjise după acea înzestrare, ca şi cum ar fi fost născut ca să se folosească de Lumina de Furtună. În prima parte a vieţii fusese inert şi lipsit de putere. Acum se lecuise. Nu făcea nimic mai presus de puterile lui – nu, în sfârşit şi le dobândise.

Veni un val de săgeţi lacome de sânge, însă Kaladin se răsuci printre ele, alegându-se cu încă o tăietură în braţ din cauza uneia dintre ele, dar deviindu-le pe toate celelalte cu scutul sau cu platoşa. Sosi un alt stol, iar el îşi ridică scutul, temându-se că o făcea prea încet. Dar săgeţile îşi schimbară direcţia, venind în zbor arcuit către scut şi izbindu-se de el. Atrase de el.

„Eu le fac să vină spre scut!” Îşi aduse aminte de alte zeci de podalergări, cu săgeţi lovind podul în apropierea locului unde-şi ţinea mâinile încleştate pe mânere. Şi

întotdeauna ajungeau pe-aproape fără a-l nimeri.

„De când fac asta?” se întrebă. „Câte săgeţi am atras către pod, îndepărtându-le de mine?”

N-avea timp să se gândească. Continuă să alerge, ferindu-se. Simţea şi auzea săgeţile şuierând prin aer, le simţea aşchiile când se frângeau, lovindu-se de scut sau de piatră. Spera că abătuse atenţia unora dintre parshendi, ca să nu mai tragă în oamenii lui, dar n-avea idee cât de puternică era reacţia pe care o provocase.

O parte a fiinţei lui exulta ferindu-se şi mânuind scutul, oprind ploaia de săgeţi. Însă mişcările începeau să i se încetinească. Încercă să mai absoarbă Lumină de Furtună, dar nu mai găsi nimic. Sferele erau secătuite. Pradă panicii, continuă să se ferească, însă în curând săgeţile se răriră.

Văzu, cu o tresărire, că echipele de podari se răsfiraseră în jurul lui, lăsându-i loc să se ferească în timp ce treceau mai departe ca să-şi lase jos povara. Podul Patru era pe poziţie, traversat de cavaleria care ataca arcaşii. Cu toate astea, mai mulţi parshendi continuau să ţintească spre el, înfuriaţi. Soldaţii îi doborau pe aceştia cu uşurinţă, înlăturându-i de pe platou şi făcând loc pentru pedestrimea lui Sadeas.

Kaladin îşi lăsă scutul în jos. Era plin de săgeţi, dese ca nişte ţepi. Abia avusese timp să ia o gură de aer proaspăt când podarii ajunseră la el, strigându-l plini de veselie şi, în entuziasmul lor, aproape trântindu-l la pământ.

— Nebunule! exclamă Moash. Nebun lovit de furtună! Ce-a fost asta? Ce-ai avut în cap?

— A fost incredibil, spuse Pietroi.

— Ar fi trebuit să fii mort! strigă Sigzil, dar faţa lui de obicei sobră era străbătută de un zâmbet.

— Părinte al Furtunii, adăugă Moash, smulgând o

săgeată înfiptă în vesta lui Kaladin, lângă umăr. Uitaţi-vă la astea!

Kaladin îşi coborî privirea şi descoperi, şocat, vreo zece găuri de săgeată în părţile laterale ale vestei şi ale cămăşii sale, acolo unde erau cât pe-aci să-l lovească. Trei săgeţi se înţepeniseră în pielea vestei.

— Binecuvântat de Furtună, zise Cikatrice. Asta-i tot ce se poate spune.

Kaladin ridică din umeri, neluându-le în seamă laudele, cu inima încă bătându-i prea tare. Era amorţit. Uluit fiindcă supravieţuise, înfrigurat de Lumina de Furtună pe care o absorbise, obosit de parcă ar fi luat parte la o cursă grea, cu obstacole. Se uită la Teft, ridicându-şi o sprânceană şi arătând cu capul către punga cu sfere prinsă de centură.

Teft clătină din cap. Îl urmărise; Lumina de Furtună care se înălţase din el nu fusese vizibilă pentru privitori, nu pe timpul zilei. Dar chiar şi fără ea, modul în care se ferise Kaladin păruse, probabil, incredibil. Dacă până atunci circulaseră poveşti despre el, de atunci încolo aveau să se înmulţească.

Kaladin se uită la soldaţii care traversau. Şi îşi dădu seama de altceva. Încă nu lămurise lucrurile cu Matal.

— Intraţi în formaţie, le spuse celorlalţi.

Se supuseră cu toţii fără tragere de inimă, adunându-se în jurul lui, pe două rânduri. În faţă, Matal stătea lângă podul lor. Părea îngrijorat, aşa cum era firesc. Se apropia Sadeas. Kaladin îşi adună toate puterile, amintindu-şi că precedenta lui victorie – când alergaseră ţinând podul într-o parte – i se întorsese împotrivă. Şovăi, apoi se grăbi către pod, unde Sadeas avea să treacă pe lângă Matal. Oamenii săi îl urmară.

Ajunseră tocmai când Matal se înclina în faţa lui Sadeas,

care-şi purta superba Cristalarmură roşie. Se înclinară şi ei.

— Avarak Matal, spuse înaltul prinţ, apoi arătă spre Kaladin cu o mişcare a capului. Omul ăsta mi se pare cunoscut.

— E cel de mai înainte, luminlordul meu, răspunse Matal nervos. Cel care a…

— A, da, zise Sadeas. „Miracolul”. Şi l-ai trimis înainte, aşa, ca momeală? Nimeni nu te-ar fi crezut capabil să iei o măsură atât de cutezătoare.

— Îmi asum întreaga responsabilitate, Luminlordul meu, spuse Matal, străduindu-se să prezinte totul în cea mai bună lumină.

Sadeas privi câmpul de luptă.

— Ei, din fericire pentru tine, a mers. Presupun că acum trebuie să te avansez, adăugă el clătinând din cap. Sălbaticii ăia pur şi simplu n-au dat atenţie forţei de asalt. Douăzeci de poduri instalate, fără nicio pierdere. Într-un fel, pare o risipă. Consideră că ai primit laude. Băiatul ăsta s-a ferit incredibil de bine…

Îşi îmboldi calul şi se îndepărtă, lăsându-i în urmă pe Matal şi pe podari.

Era cea mai dispreţuitoare avansare de care auzise vreodată Kaladin, dar avea să rezolve totul. Zâmbi larg când Matal se întoarse spre el, cu ochii plini de furie.

— Tu… se răsti ofiţerul. Aş fi putut fi executat din cauza ta!

— Însă ai fost avansat, ripostă Kaladin, cu echipa Podului Patru adunându-i-se împrejur.

— Tot ar trebui să te văd atârnat în furtună.

— S-a mai încercat, răspunse Kaladin. Şi n-a mers. În plus, ştii că de-acum înainte Sadeas se-aşteaptă să mă vadă în faţa podurilor, abătând atenţia arcaşilor. Îţi urez

noroc dacă vrei să găseşti alt podar dispus să-ncerce.

Matal se împurpură la faţă. Se întoarse şi plecă furios, să vadă cum stăteau lucrurile cu celelalte echipe. Cele mai apropiate – a Podului Şapte şi a Podului Optsprezece – stăteau în picioare, cu ochii la Kaladin şi la oamenii lui. Toate cele douăzeci de poduri fuseseră aşezate? Aproape fără nicio pierdere?

„Părinte al Furtunii”, îşi spuse Kaladin. „Câţi arcaşi au tras în mine?”

— Ai reuşit, Kaladin! exclamă Moash. Ai găsit secretul. Trebuie să facem treaba asta să meargă. S-o extindem.

— Pun prinsoare că m-aş putea feri de săgeţi dacă n-aş avea şi altceva de făcut, zise Cikatrice. Cu o armură destul de bună…

— Ar trebui mai mulţi oameni, încuviinţă Moash. Vreo cinci, care s-alerge în toate părţile, abătând atenţia parshendilor.

— Oasele, zise Pietroi, încrucişându-şi braţele. De-asta a mers. Parshendii s-au înfuriat atât de tare, încât n-au mai dat atenţie echipelor de podari. Dacă ar purta toţi cinci oase de-ale lor…

Asta îi aminti lui Kaladin de altceva. Se uită în spate, căutând cu privirea printre podari. Unde era Shen?

Acolo. Stătea pe bolovani, retras, privind drept înainte. Kaladin se apropie împreună cu ceilalţi. Parshul îşi ridică ochii spre el, cu durerea întipărită pe chip, cu lacrimile şiroindu-i pe obraji. Se uită la Kaladin, cutremurându-se vizibil, apoi îşi feri privirea şi închise ochii.

— S-a aşezat jos imediat cum a văzut ce făceai, flăcăule, povesti Teft, frecându-şi bărbia. S-ar putea să nu mai fie bun pentru podalergări de-acum înainte.

Kaladin îşi scoase casca legată de carapace şi-şi trecu mâna prin păr. Carapacea lipită de hainele lui avea o

oarecare duhoare, deşi jos, în spărtură, o spălase.

— O să vedem, spuse el, simţind împunsătura vinovăţiei.

Aceasta nu era însă atât de puternică încât să-i umbrească reuşita încercării de a-şi proteja oamenii, dar măcar i-o atenua.

— Deocamdată sunt totuşi destule echipe de podari asupra cărora s-a tras. Ştiţi ce-aveţi de făcut.

Oamenii dădură din cap şi se grăbiră să plece în căutarea răniţilor. Kaladin puse pe cineva să stea cu ochii pe Shen – nu ştia ce altceva se putea face în privinţa parshului – şi se strădui să nu-şi trădeze oboseala când îşi puse pe targa lui Lopen casca şi vesta acoperite de carapace. Îngenunche ca să-şi verifice echipamentul medical – pentru cazul în care ar fi fost necesar – şi descoperi că îi tremura mâna. Şi-o lipi de pământ ca să-i oprească tremurul, controlându-şi respiraţia.

„Piele rece şi umedă”, se gândi. „Greaţă. Slăbiciune.” Era în stare de şoc.

— Te simţi bine, flăcăule? îl întrebă Teft, îngenunchind alături de el.

Încă mai purta pe braţ un bandaj înfăşurat în jurul rănii căpătate cu câteva podalergări în urmă, ceea ce nu-l împiedicase să care din nou podul. Nu şi când rămăseseră atât de puţini.

— O să-mi treacă, răspunse Kaladin, luând un burduf cu apă în mâna tremurătoare şi reuşind cu greu să-i scoată dopul.

— Nu arăţi…

— O să-mi treacă, repetă Kaladin, bând şi apoi lăsând burduful jos. Important e că oamenii sunt în siguranţă.

— O să faci asta de fiecare dată? De câte ori o să mergem la luptă?

— O să fac orice ca să-i apăr.

— Nu eşti nemuritor, Kaladin, spuse încet Teft. Radianţii puteau fi ucişi, ca orice alt om. Mai curând sau mai târziu, una dintre săgeţile alea o să-ţi nimerească gâtul, nu umărul.

— Lumina de Furtună vindecă.

— Lumina de Furtună ajută trupul să se vindece. E cu totul altceva, aşa cred, zise Teft, punându-i mâna pe umăr. Nu te putem pierde, flăcăule. Oamenii au nevoie de tine.

— N-o să mă feresc de pericol, Teft. Şi n-o să las oamenii să-nfrunte o furtună de săgeţi când pot împiedica asta.

— Atunci o să ne laşi pe câţiva dintre noi să ieşim în faţă împreună cu tine, zise Teft. Podul poate fi dus doar de douăzeci şi cinci de oameni, dacă trebuie. Asta ne lasă câţiva în plus, exact cum a spus Pietroi. Şi fac prinsoare că o parte dintre răniţii din alte echipe, pe care noi i-am salvat, se simt destul de bine ca să ne-ajute să ducem podul. Nu vor cuteza să-i trimită înapoi la echipele lor, nu atâta vreme cât Podul Patru va face ceea ce ai făcut tu azi, ajutând la bunul mers al întregului asalt.

— Păi…

Vocea lui Kaladin se stinse. Şi-l putea imagina pe Dallet făcând ceva asemănător. Spunea întotdeauna că, sergent fiind, era dator, printre altele, să-l ţină pe Kaladin în viaţă.

— Bine.

Teft dădu din cap şi se ridică.

— Ai fost suliţaş, Teft, spuse Kaladin. Nu încerca să negi. Cum ai ajuns aici, în echipele de podari?

— Aici mi-e locul, răspunse acesta şi plecă să supravegheze căutarea răniţilor.

Kaladin se aşeză, apoi se întinse pe spate, aşteptând să iasă din starea de şoc. Dinspre sud sosise cealaltă armată, fluturând stindardul albastru al lui Dalinar Kholin. Se îndreptau spre platoul alăturat.

Kaladin închise ochii ca să-şi revină. Într-un târziu, auzi ceva şi îi deschise. Syl îi stătea pe piept, cu picioarele încrucişate. În spatele ei, oastea lui Dalinar Kholin îşi începuse asaltul pe câmpul de bătaie şi reuşise s-o facă fără să se tragă asupra ei. Sadeas îi împrăştiase pe parshendi.

— A fost uimitor, îi spuse Kaladin lui Syl. Ceea ce am făcut cu săgeţile.

— Tot te mai crezi blestemat?

— Nu. Mi-am dat seama că nu sunt, răspunse el, ridicându-şi privirea spre cerul înnorat. Dar asta-nseamnă că toate eşecurile au fost numai şi numai din vina mea. L-am lăsat pe Tien să moară, n-am putut să-mi apăr suliţaşii, nu i-am putut apăra nici pe sclavii pe care am încercat să-i salvez, nici pe Tarah…

Nu se mai gândise la ea de ceva vreme. În cazul ei, dăduse greş altfel decât cu alţii, dar tot un eşec fusese.

— Dacă nu e nici blestem, nici ghinion, dacă niciun zeu din înalturi nu-şi revarsă furia asupra mea, atunci trebuie să trăiesc ştiind că, dacă m-aş fi străduit puţin mai mult, dacă aş fi exersat mai mult sau aş fi avut mai multă îndemânare, aş fi putut să-i salvez.

Syl se încruntă şi mai tare.

— Kaladin, trebuie să treci peste asta. Nimic nu s-a întâmplat din vina ta.

El schiţă un zâmbet firav.

— Aşa spunea întotdeauna tata. „Treci peste vinovăţie, Kaladin. Trebuie să-ţi pese, dar nu prea mult. Asumă-ţi răspunderea, dar nu te învinovăţi.” Apără, salvează, ajută, dar dă-ţi seama când e cazul să renunţi. Trebuie să mergi tot timpul pe muchie de cuţit. Cum s-o fac?

— Nu ştiu. Nu ştiu nimic din toate astea, Kaladin. Dar tu te distrugi singur. Pe dinăuntru şi pe dinafară.

El privi lung cerul de deasupra.

— A fost minunat. Am fost o furtună, Syl. Parshendii nu m-au putut atinge. Săgeţile nu însemnau nimic.

— Încă nu eşti obişnuit cu asta. Te-ai forţat prea tare.

— „Salvează-i”, şopti el. „Fă imposibilul, Kaladin. Dar nu te forţa prea tare. Şi nu te simţi vinovat dacă dai greş.” O muchie de cuţit, Syl. Atât de îngustă…

O parte dintre oamenii lui se întoarseră cu un rănit, un thaylen cu faţa pătrăţoasă, având o săgeată înfiptă în umăr. Kaladin trecu la treabă. Mâinile încă îi mai tremurau uşor, dar nici pe departe atât de tare ca mai înainte.

Podarii se adunară în jurul lui, urmărindu-i mişcările. Începuse deja să le dea lecţii lui Pietroi, lui Drehy şi lui Cikatrice, dar văzându-i pe toţi adunaţi acolo, cu ochii la el, se trezi dând explicaţii.

— Dacă apeşi aici, poţi încetini curgerea sângelui. Asta nu e o rană prea periculoasă, deşi probabil că senzaţia nu e plăcută…

Rănitul se strâmbă, semn că era de acord.

— … iar adevărata problemă va fi infecţia. Spălaţi rana, ca să fiţi siguri că n-a rămas nicio aşchie de lemn şi nicio fărâmă de metal, apoi o coaseţi. Muşchii umărului, ca şi pielea lui, vor fi puşi la treabă, aşa că aveţi nevoie de un fir rezistent, ca să nu se desfacă marginile rănii. Acum…

— Kaladin, spuse Lopen cu un aer îngrijorat.

— Ce e? întrebă el distrat, ocupându-se în continuare de rană.

— Kaladin!

Lopen îl strigase pe nume, în loc să-i spună *gancho.* El se ridică în picioare, se răsuci şi-l văzu pe herdazianul scund în spatele mulţimii, arătând către spărtură. Lupta se mutase departe, către nord, dar un grup de parshendi spărsese liniile lui Sadeas. Era alcătuit din arcaşi.

Kaladin îi privi, uluit, cum intrau în formaţie, potrivindu-şi săgeţile în arcuri. Cincizeci de arcuri, toate îndreptate către echipa lui. Parshendilor nu părea să le pese că ar fi putut fi atacaţi din spate. Păreau concentraţi asupra unui singur lucru.

Nimicirea lui Kaladin şi a oamenilor săi.

El strigă, cuprins de panică, dar se simţea atât de lent, atât de obosit. Podarii din jur se întoarseră când duşmanii îşi încordau arcurile. Oamenii lui Sadeas apărau de obicei spărtura, împiedicându-i pe parshendi să le împingă înapoi podurile, tăindu-le retragerea. Dar de aceea dată, văzând că pe arcaşi nu-i interesau podurile, niciun soldat nu se grăbi să-i oprească. Lăsau podarii să moară, încercând în schimb să le taie duşmanilor calea către poduri.

Oamenii lui Kaladin erau fără apărare. Ţinte perfecte. „Nu”, îşi zise el. „Nu! Nu se poate întâmpla una ca asta. Nu după ce…”

Rândurile parshendilor fuseră sparte în forţă. O singură siluetă în armură de culoarea cenuşie a ardeziei, mânuind o sabie pe atât de lungă pe cât de înalţi erau cei mai mulţi dintre bărbaţi. Cristalpurtătorul trecu în grabă printre arcaşii preocupaţi de altceva, spărgându-le rândurile. Săgeţile zburară către echipa lui Kaladin, dar plecaseră din arcuri prea devreme şi erau prost ţintite. Câteva ajunseră aproape, în vreme ce podarii se fereau ghemuindu-se, dar nu răniră pe nimeni.

Parshendii cădeau în faţa Sabiei Cristalpurtătorului, unii prăbuşindu-se în spărtură, alţii dând înapoi cu paşi împleticiţi. Ceilalţi mureau cu ochii arşi. În câteva clipe, din grupul de cincizeci de arcaşi nu mai rămăseseră decât leşuri.

Garda de onoare a Cristalpurtătorului îl ajunse din urmă. El se întoarse, cu armura părând să-i strălucească în

momentul când îşi înălţă Sabia într-un salut plin de respect adresat podarilor. Pe urmă se năpusti într-o altă direcţie.

— Ăsta a fost el, spuse Drehy, ridicându-se. Dalinar Kholin. Unchiul regelui!

— Ne-a salvat! exclamă Lopen.

— Ei, da, zise Moash scuturându-se de praf. Pur şi simplu a văzut un grup de arcaşi fără apărare şi a profitat, atacându-i. Ochi-luminoşilor nu le pasă de noi. Nu-i aşa, Kaladin?

Kaladin rămăsese cu privirea pironită în locul unde stătuseră arcaşii. Într-o singură clipă, ar fi putut pierde totul.

— Kaladin? repetă Moash.

— Ai dreptate, se trezi el răspunzând. A profitat pur şi simplu de ocazie.

Însă de ce-şi înălţase Cristalsabia către Kaladin?

— De acum înainte, ne retragem mai mult după ce traversează soldaţii, spuse Kaladin. Până acum nu ne mai dădeau atenţie după începerea luptei, dar de-acum înainte n-o să mai fie aşa. Ceea ce am făcut eu azi – şi ceea ce vom face în curând cu toţii – o să-i înfurie îngrozitor. Destul de mult ca să facă gesturi prosteşti, dar îndeajuns şi ca să ne vrea moartea. Deocamdată, voi doi, Leyten şi Narm, găsiţi puncte de observare bune şi urmăriţi câmpul de luptă. Vreau să ştiu dacă mai vine vreun parshendi către spărtură. Îl bandajez pe omul ăsta şi ne retragem.

Cei doi cercetaşi se îndepărtară, iar Kaladin îşi îndreptă din nou atenţia asupra podarului cu umărul rănit.

Moash îngenunche lângă el.

— Un asalt împotriva unui duşman pregătit, fără să fi pierdut vreun pod, un Cristalpurtător venit din întâmplare în ajutorul nostru, Sadeas însuşi lăudându-ne. Mai că-mi vine să cred c-ar trebui să-mi iau o banderolă din aia.

Kaladin aruncă o privire în jos către rugăciune. Era pătată de sângele scurs dintr-o tăietură de pe braţ, pe care Lumina de Furtună i-o vindecase în timp ce i se scurgea din trup, dispărând.

— Aşteaptă să vezi dacă ne izbuteşte evadarea, zise Kaladin terminând cusătura. Asta e adevărata încercare.

63
FRICA

„Aş vrea să dorm. Acum ştiu de ce faci ceea ce faci şi te urăsc pentru asta. N-o să vorbesc despre adevărurile care nu se arată.”

Kakashah 1173, cu 142 de secunde înainte de moarte. Un marinar shin, lăsat în urmă de echipajul lui, fiindcă se spunea că le aduce ghinion celorlalţi. Mostră în mare măsură inutilă.

— Vedeţi? zise Leyten răsucind bucata de carapace în mâini. Dacă-i facem scobituri pe margine, conduce lama – sau în cazul nostru săgeata – în direcţia opusă feţei. Nu vrem să vă distrugă frumuseţe de zâmbete.

Kaladin surâse, luând înapoi acea parte a armurii. Leyten o cioplise ca un maestru, făcându-i găuri pentru curelele de piele, pentru a o putea fixa de vestă. Noaptea, spărtura era un loc friguros şi întunecat. Când nu se vedea cerul, aceasta părea o peşteră. Numai licărirea întâmplătoare a câte unei stele, aflată la mare înălţime deasupra lor, spunea că adevărul era altul.

— Cât de repede le poţi termina pe toate? îl întrebă pe Leyten.

— Pe toate cinci? Probabil că până la sfârşitul nopţii. Adevărata şmecherie a fost să descopăr cum se pot modifica, explică acesta, bătând în carapace cu încheieturile degetelor. Uimitor material. E aproape la fel de dur ca oţelul, dar cântăreşte numai pe jumătate cât el. Greu de tăiat sau de spart. Dar dacă-l poţi găuri, e uşor de modelat.

— Perfect, zise Kaladin. Fiindcă nu vreau doar şapte

seturi. Vreau câte unul pentru fiecare om din echipă.

Leyten îşi ridică o sprânceană.

— Dacă ne vor îngădui să purtăm armuri, îl lămuri Kaladin, toată lumea primeşte aşa ceva. În afara lui Shen, fireşte.

Matal fusese de acord ca ei să-l lase pe parsh în tabără în timpul podalergărilor; acum acesta nici măcar nu se mai uita la Kaladin.

Leyten dădu din cap.

— Bine. Atunci n-ar strica totuşi să m-ajutaţi.

— Poţi folosi răniţii. O să scoatem afară toate carapacele pe care o să le găsim.

Izbânda lui Kaladin adusese vremuri ceva mai bune pentru Podul Patru. Insistase că oamenii lui aveau nevoie de timp pentru găsirea carapacelor, iar Hashal – neştiind exact cum stăteau lucrurile – micşorase cantitatea de obiecte care trebuiau adunate. Pretindea deja – cu mare uşurinţă – că armura fusese de la bun început ideea ei, ignorând întrebarea referitoare la apariţia primeia dintre acestea, însă când o privea în ochi, Kaladin îi vedea îngrijorarea. Ce altceva avea să-ncerce el? Până atunci, nu îndrăznise să-l înlăture. Nu atâta timp cât îi aducea atât de multe laude din partea lui Sadeas.

— Totuşi, cum ajunge podar ucenicul unui armurier? întrebă Kaladin, în timp de Leyten îşi relua munca.

Era un bărbat robust, cu braţe groase, cu faţa ovală şi părul deschis la culoare.

— De obicei, nimeni nu se lipseşte de meşteşugari.

Leyten ridică din umeri.

— Când crapă o piesă a armurii şi un ochi-luminoşi primeşte o săgeată în umăr, vina trebuie să cadă asupra cuiva. Sunt convins că stăpânul meu ţine un ucenic în plus, special pentru astfel de situaţii.

— Ei, pierderea lui e norocul nostru.

— Fac tot ce-mi stă în puteri, domnule, răspunse el cu un zâmbet. Însă nu ştiu dacă poţi să strici o armură mai mult decât ai făcut-o tu. E uimitor că platoşa nu ţi s-a desprins la jumătatea drumului!

Kaladin îl bătu pe umăr, apoi îl lăsă să-şi vadă de treabă, înconjurat de un mic inel de stropi de topaz. I se îngăduise să-i aducă după ce explicase că oamenii lui aveau nevoie de lumină ca să lucreze la armuri. Ceva mai încolo se aflau Lopen, Pietroi şi Dabbid, care se întorceau cu o nouă încărcătură de obiecte găsite. Syl zbura în faţa lor, călăuzindu-i.

Kaladin o porni prin spărtură, luminându-şi drumul cu o sferă de granat dintr-un suport de piele atârnat la centură. În locul acela, spărtura se ramifica, dând naştere unei intersecţii triunghiulare largi – un loc ideal pentru antrenamentul cu suliţa. Destul de lat pentru ca oamenii să poată exersa şi destul de departe de podurile permanente pentru ca ecourile zgomotelor să nu ajungă la urechile cercetaşilor.

În fiecare zi, Kaladin le dădea instrucţiunile de la început, apoi îi lăsa să exerseze sub supravegherea lui Teft. Se antrenau la lumina sferelor, cu mici mormane de stropi de diamant aşezate în colţurile intersecţiei, la lumina cărora de-abia reuşeau să vadă ceva împrejur. „N-aş fi crezut niciodată c-o să regret zilele când exersam sub dogoarea soarelui, în tabăra lui Amaram”, îşi zise.

Se apropie de Hobber, podarul cu strungăreaţă, şi-i corectă poziţia, apoi îi arătă cum să-şi folosească întreaga greutate a corpului când lovea cu suliţa. Podarii făceau progrese rapide, dovedindu-şi meritele prin felul în care-şi însuşiseră lucrurile de bază. Unii se antrenau cu suliţa, exersând poziţia în care ţineau suliţele mai uşoare

deasupra capetelor, cu scuturile ridicate.

Cei mai talentaţi erau Cikatrice şi Moash. De fapt, cel din urmă era surprinzător de bun. Kaladin se trase deoparte ca să-l privească pe bărbatul cu faţă de şoim. Era concentrat, cu privirea înverşunată, cu fălcile încordate. Exersa atac după atac, cele câteva sfere aruncând asupra lui tot atâtea umbre.

Kaladin îşi amintea că învăţase, la rândul său, cu tot atâta dăruire. După moartea lui Tien, îşi petrecuse un an în acest fel, muncind zi de zi până la extenuare. Hotărât să devină mai bun. Hotărât să nu mai lase pe nimeni altcineva să moară din cauza nepriceperii lui. Devenise cel mai bun din plutonul său, apoi cel mai bun din companie. Unii spuneau că era cel mai bun suliţaş din armata lui Amaram.

Ce s-ar fi întâmplat cu el dacă Tarah nu l-ar fi abătut de la singurul său scop? Asta l-ar fi nimicit complet, aşa cum pretinsese ea?

— Moash! strigă Kaladin.

Moash se opri şi se uită la el. Nu ieşi din poziţia de luptă.

Kaladin îi făcu semn să apropie, iar el veni fără tragere de inimă. Lopen le lăsase câteva burdufuri de apă, agăţate de un pâlc de hasperi. Kaladin desprinse unul şi i-l aruncă lui Moash. Acesta bău şi îşi şterse buzele.

— Eşti din ce în ce mai bun, spuse Kaladin. Probabil cel mai bun pe care-l avem.

— Mulţumesc.

— Am observat că te antrenezi şi atunci când Teft îi lasă pe ceilalţi să facă pauze. E bine să-nveţi cu dăruire, dar n-o face până la epuizare. Vreau să fii una dintre ţintele false.

Moash zâmbi larg. Toţi se oferiseră să se numere printre cei patru podari care aveau să-l ajute pe Kaladin să le abată atenţia parshendilor. Era uimitor. Cu câteva luni în

urmă, Moash abia aştepta – ca toţi ceilalţi – să-i pună în faţa podului pe cei noi sau pe cei mai slabi, făcând din ei ţinta săgeţilor. Şi acum ajunseseră să se ofere toţi pentru cele mai periculoase însărcinări.

„Îţi dai seama ce ţi-ar fi oferit oamenii ăştia, Sadeas? Dacă n-ai fi fost atât de ocupat să te gândeşti cum să-i duci la pieire?” se gândi Kaladin.

— Ce se întâmplă cu tine? întrebă Kaladin, arătând către întunecosul teren de instrucţie. De ce munceşti din greu? Ce urmăreşti?

— Răzbunarea, răspunse Moash, întunecat la faţă.

Kaladin dădu din cap.

— Odinioară, eu am pierdut pe cineva pentru că nu luptam destul de bine cu suliţa. Am exersat atât de mult, c-am fost cât pe-aci să-mi dau sufletul.

— Cine-a fost?

— Fratele meu.

De data asta, Moash fu cel care dădu din cap. Se număra şi el printre podarii care păreau să privească „misteriosul” trecut a lui Kaladin cu veneraţie.

— Mă bucur că m-am antrenat, adăugă acesta. Şi mă bucur că tu o faci cu dăruire. Dar trebuie să ai grijă. Dacă aş fi murit fiindcă trudeam din greu, moartea mea n-ar fi însemnat nimic.

— Sigur. Dar între noi e o diferenţă, Kaladin.

El îşi ridică o sprânceană.

— Tu ai vrut să poţi salva pe cineva. Eu vreau să omor pe cineva.

— Pe cine?

Moash şovăi, apoi clătină din cap.

— Poate o să spun într-o zi, zise întinzând mâna şi prinzându-l pe Kaladin de umăr. Renunţasem la planurile mele, dar tu mi le-ai redat. O să te apăr cu preţul vieţii

mele, Kaladin. Ţi-o jur, pe sângele străbunilor mei.

Kaladin îi întâlni privirea arzătoare şi zâmbi.

— Bine. Du-te să-i ajuţi pe Hobber şi pe Yake. Loviturile lor sunt încă stângace.

Moash se supuse, plecând în fugă. Nu-i spunea „domnule”, dar îl privea cu aceeaşi veneraţie nemărturisită care se citea în ochii celorlalţi. Iar asta îl făcea pe şeful de pod să se simtă mult mai liniştit în privinţa lui.

Kaladin îşi petrecu următoarea oră ajutând oamenii, rând pe rând. Cei mai mulţi erau prea nerăbdători, se repezeau să atace. Le explică importanţa controlului şi a preciziei, care duceau la câştigarea mai multor lupte decât entuziasmul haotic. Îl ascultară, înţelegând. Aduceau tot mai mult cu fostul lui pluton de suliţaşi.

Asta îl puse pe gânduri. Îşi aminti cum se simţise când le împărtăşise pentru prima oară planul de evadare. Atunci căutase o soluţie – un mod de luptă, oricât de riscant ar fi fost. O şansă. Dar lucrurile se schimbaseră. Acum avea o echipă de care era mândru, prieteni pe care ajunsese să-i îndrăgească şi – poate – o posibilitate de ocupare a unei poziţii stabile.

Dacă puteau să se ferească, folosind armurile cât mai bine, s-ar fi aflat într-o situaţie destul de sigură. Poate la fel de sigură ca a fostului său pluton de suliţaşi. Oare fuga rămânea în continuare cea mai bună soluţie?

— Asta-i o faţă îngrijorată, remarcă o voce tunătoare.

Kaladin se întoarse şi-l văzu pe Pietroi cum se apropia, rezemându-se de perete lângă el şi încrucişându-şi braţele voinice.

— Faţa unui conducător, zic eu. Întotdeauna neliniştit.

Pietroi îşi ridică sprânceana roşcată şi stufoasă.

— Sadeas n-o să ne lase niciodată să plecăm, mai ales acum, când am ieşit atât de mult în evidenţă.

Ochi-luminoşii alethi dispreţuiau un om căruia îi fugeau sclavii; părea lipsit de putere. Capturarea fugarilor era esenţială pentru salvarea reputaţiei.

— Ai mai spus-o, zise Pietroi. O să ne luptăm cu oamenii trimişi după noi, o să căutăm s-ajungem la Kharbranth, unde nu există sclavi. Şi de acolo, pe Piscuri, unde poporul meu ne va întâmpina ca pe nişte eroi!

— S-ar putea să-nfrângem primul grup, dacă Sadeas e prost şi trimite numai câteva zeci de oameni. Însă pe urmă va trimite mai mulţi. Şi ce-o să facem cu răniţii? O să-i lăsăm să moară? Sau o să-i luăm cu noi şi-o ne mişcăm mult mai încet?

Pietroi dădu încet din cap.

— Vrei să spui că ne trebuie un plan.

— Da, răspunse Kaladin. Cred că asta vreau să spun. Fie un plan, fie rămânem aici… ca podari.

— Ha! zise Pietroi, cu aerul că-i lua spusele drept glumă. În ciuda noii armuri, o să murim curând. Ne transformăm în ţinte!

Kaladin şovăi. Mâncătorul de coarne avea dreptate. Podarii urmau să fie folosiţi zi de zi. Chiar dacă izbutea să micşoreze tributul dat morţii la doi sau trei oameni pe lună – cândva ar fi considerat că era imposibil, însă acum părea să fi devenit cu putinţă –, echipa Podului Patru, cu oamenii pe care îi avea în acel moment, ar fi dispărut într-un an.

— O să vorbesc cu Sigzil, spuse Pietroi, frecându-se pe bărbie, între cele două smocuri de barbă. O să ne gândim. Trebuie să existe o cale de scăpare din capcana asta, un mod de a ne face nevăzuţi. O urmă măsluită? Ceva care să abată atenţia? Poate reuşim să-l convingem pe Sadeas c-am murit în timpul unei podalergări.

— Cum am face aşa ceva?

— Nu ştiu, răspunse Pietroi. Dar o să ne gândim.

Dădu din cap către Kaladin şi se îndreptă agale spre Sigzil. Azishul se antrena alături de ceilalţi. Kaladin încercase să-i vorbească despre Hoid, dar Sigzil – de obicei zgârcit la vorbă – nu voise să-nceapă o discuţie.

— Hei, Kaladin! strigă Cikatrice.

Făcea parte dintr-un grup avansat care se lupta cu suliţele sub supravegherea foarte atentă a lui Teft.

— Vino să lupţi cu noi. Arată-le acestor nătărăi cu creiere de piatră cum se face treaba.

Şi ceilalţi începură să-l cheme, la rândul lor.

Kaladin îşi flutură mâna spre ei, clătinând din cap.

Teft se apropie cu paşi iuţi, cu o suliţă grea pe umeri.

— Cred c-ar fi bine pentru moralul lor dacă le-ai arăta câte ceva tu însuţi.

— I-am instruit deja.

— Folosindu-te de-o suliţă fără vârf. Mişcându-te foarte încet şi vorbind foarte mult. Au nevoie să vadă, flăcăule. Să te vadă pe tine.

— Am mai vorbit despre asta, Teft.

— Da, aşa e.

Kaladin zâmbi. Teft avea grijă să nu pară furios sau agresiv – arăta ca şi cum ar fi purtat o discuţie normală.

— Înainte ai fost sergent, nu-i aşa?

— Nu contează. Haide, arată-le câteva lucruri simple, de rutină.

— Nu, Teft, îl refuză Kaladin, mai serios de această dată.

Podarul mai vârstnic se uită la el.

— O să refuzi să lupţi pe câmpul de bătaie, exact ca mâncătorul de coarne?

— Nu e vorba de asta.

— Atunci despre ce e vorba?

Kaladin se strădui să găsească o explicaţie.

— O să lupt la timpul potrivit. Dar dacă mă las prins în

treaba asta chiar acum, devin prea nerăbdător. O să insist să atacăm imediat. O să-mi vină greu s-aştept până când oamenii vor fi pregătiţi. Ai încredere în mine, Teft.

Celălalt îl cercetă cu privirea.

— Ţi-e frică, flăcăule.

— Ce? Nu, eu…

— Îmi dau seama, spuse Teft. Mi-am dat seama şi înainte. Când ai luptat ultima oară pentru cineva, ai dat greş, nu? Aşa că acum şovăi când vine vorba s-o mai faci.

Kaladin ezită.

— Ai dreptate, recunoscu.

Dar era mai mult decât atât. Când avea să lupte din nou, trebuia să devină iarăşi cel care fusese cu mult timp în urmă, cel Binecuvântat de Furtună, cum i se spunea. Un bărbat încrezător în sine, puternic. Nu era sigur că putea fi din nou astfel. Şi asta îl speria.

Odată ce lua iarăşi suliţa în mână, n-avea să mai existe cale de întoarcere.

— Bine, zise Teft, frecându-şi bărbia. Când va veni timpul, sper c-o să fii pregătit. Fiindcă oamenii ăştia au nevoie de tine.

Kaladin dădu din cap, iar Teft se grăbi să se-ntoarcă la ceilalţi, să le ofere un soi de explicaţie liniştitoare.

64
UN OM AL EXTREMELOR

„Vin din abis, doi bărbaţi morţi cu o inimă în mâini, iar eu ştiu că am văzut adevărata glorie.”

Kakashah 1173, cu 13 secunde înainte de moarte. Un trăgător de caretă.

— Nu-mi puteam da seama dacă erai interesat sau nu, îi spuse Navani lui Dalinar cu voce scăzută, în timp ce se plimbau prin curtea reşedinţei lui Elhokar, ridicată în apropierea câmpului de luptă, la mare înălţime. Jumătate din timp păreai să flirtezi – îmi dădeai de înţeles că-mi faci curte, apoi te retrăgeai. În cealaltă jumătate a timpului, eram sigură că te înţelesesem greşit. Iar Gavilar era atât de direct! Îi stătea în obicei să pună întotdeauna stăpânire pe ceea ce dorea.

Dalinar dădu din cap, gânditor. Îşi purta uniforma albastră, în timp ce Navani era îmbrăcată într-o rochie de un maroniu palid, cu tiv gros. Grădinarii lui Elhokar începuseră să cultive plante. În dreapta lor, un şir de coajă-de-piatră răsucită ajungea până la înălţimea taliei, ca o balustradă. Planta, care părea piatră, era năpădită de grupuri mici de hasperi cu carapace sidefii, care li se deschideau şi li se închideau lent la fiecare respiraţie. Păreau guri minuscule, vorbind fără grai într-un ritm propriu. Dalinar şi Navani aleseseră o alee care urca dealul în pantă lină. El mergea cu mâinile strânse la spate. Garda lui de onoare şi condeierele lui Navani îi urmau. Câţiva dintre aceşti însoţitori erau uluiţi de timpul îndelungat pe care Dalinar şi Navani şi-l petreceau

împreună. Câţi bănuiau adevărul? Toţi? O parte? Niciunul? Avea importanţă?

— N-am vrut să te derutez, atunci, demult, spuse el încet, pentru ca glasul să nu-i ajungă la urechi iscoditoare. Aveam intenţia să-ţi fac curte, dar Gavilar a spus că erai preferata lui. Aşa că în cele din urmă a trebuit să mă dau deoparte.

— Aşa, pur şi simplu? întrebă Navani.

Părea ofensată.

— Nu şi-a dat seama că eram şi eu interesat. S-a gândit că, prezentându-i-te lui, îi sugeram că ar fi trebuit să te curteze. Relaţia noastră mergea adesea aşa: eu descopeream oameni pe care ar fi trebuit să-i cunoască Gavilar, apoi îi aduceam la el. Când am înţeles ce făcusem dându-i-te lui, era prea târziu.

— „Dându-mă”? Port pe frunte vreun stigmat de sclavă de care nu ştiu?

— N-am vrut să spun că…

— Oh, sst, spuse Navani, cu vocea brusc drăgăstoasă.

Dalinar îşi înăbuşi un oftat; deşi Navani se maturizase mult faţă de vremea tinereţii lor, dispoziţia i se schimba, ca *întotdeauna,* la fel de repede ca anotimpurile. De fapt, făcea parte din farmecul ei.

— Te dădeai adesea la o parte ca să-l laşi pe el în locul tău? întrebă ea.

— Întotdeauna.

— Nu devenea obositor?

— Nu mă gândeam prea mult la asta, răspunse Dalinar. Când o făceam… da, era frustrant. Dar era vorba de Gavilar. Ştii cum era el. Acea tărie de caracter, acel aer al omului care are, în mod firesc, dreptul la orice. Părea întotdeauna surprins când îl respingea cineva sau când lumea însăşi nu mergea după bunul lui plac. Nu mă obliga

să renunţ – pur şi simplu aşa era viaţa.

Navani dădu din cap cu înţelegere.

— Oricum, adăugă Dalinar, îmi cer scuze că te-am derutat. Mi-a… fost greu să mă retrag. Mă tem că – uneori – am lăsat să mi se vadă prea mult adevăratele sentimente.

— Ei, cred că pentru asta pot să te iert, spuse ea. Deşi mi-am petrecut următoarele două decenii convingându-mă că mă urai.

— N-am făcut nimic de genul ăsta!

— A, da? Şi cum altfel ar fi trebuit să-ţi interpretez răceala? Felul în care părăseai adesea încăperea la intrarea mea?

— Mă înfrânam, răspunse el. Luasem o hotărâre.

— Ei bine, semăna foarte mult a ură. Deşi m-am întrebat de multe ori ce se ascundea în spatele ochilor tăi de piatră. Fireşte, pe urmă a apărut *Şsşsşsşs.*

Aşa cum se întâmpla ori de câte ori rostea cineva numele soţiei lui, la Dalinar ajungea doar un foşnet uşor, care-i dispărea apoi imediat din minte. Nu putea nici să-i audă numele, nici să şi-l amintească.

— Ea a schimbat totul, spuse Navani. Păreai s-o iubeşti cu adevărat.

— O iubeam.

Bineînţeles că o iubise. Nu era aşa? Nu putea să-şi amintească nimic.

— Cum era? Adică, după părerea ta. Cum o vedeai?

— Toată lumea o iubea pe *Şsşsşsşs,* răspunse Navani. M-am străduit din greu s-o urăsc, dar, până la urmă, n-am putut decât să fiu întrucâtva geloasă.

— Tu? Geloasă pe ea? Pentru ce?

— Pentru că ţi se potrivea atât de bine, nu făcea niciodată comentarii necuvenite, nu se purta niciodată urât cu cei din jurul ei şi era întotdeauna atât de calmă, spuse

Navani, apoi zâmbi. Privind în urmă, chiar ar fi trebuit s-o pot urî. Dar era pur şi simplu atât de cumsecade. Deşi nu era foarte… ei…

— Cum? întrebă Dalinar.

— Deşteaptă, răspunse Navani roşind, ceea ce i se întâmpla foarte rar. Îmi pare rău, Dalinar, chiar nu era. Nu era proastă, dar… ei… nu se poate să fie toţi oamenii spirituali. Probabil că asta făcea parte din farmecul ei.

Părea să-şi imagineze că Dalinar s-ar fi putut simţi ofensat.

— Nu contează. Ai fost surprinsă că m-am însurat cu ea?

— Cine ar fi putut fi surprins? Cum spuneam, era perfectă pentru tine.

— Fiindcă ne potriveam ca inteligenţă? întrebă Dalinar, sec.

— Nicidecum. Dar vă potriveaţi ca temperament. Pentru o vreme, după ce n-am mai încercat s-o urăsc, m-am gândit că noi patru am fi putut deveni foarte apropiaţi. Dar tu erai atât de băţos în prezenţa mea.

— Nu-mi mai puteam îngădui să… mă las în voia pasiunii, făcând greşeli din pricina cărora să crezi că încă mai eram interesat.

Rosti ultima parte cu stângăcie. La urma urmelor, nu asta făcea în clipa aceea? Nu se lăsa în voia pasiunii?

Navani se uită la el.

— O iei de la-nceput.

— Cu ce?

— Te simţi din nou vinovat. Dalinar, eşti un bărbat minunat, onorabil – dar eşti cu adevărat înclinat să-ţi îngădui prea multe.

Lăsându-se în voia sentimentului de vinovăţie îşi îngăduia prea multe?

— Până acum n-am privit niciodată lucrurile în felul ăsta.

Ea îi adresă un zâmbet pornit din adâncul sufletului.

— Tu chiar eşti sincer, nu-i aşa, Dalinar?

— Încerc să fiu, răspunse el şi se uită peste umăr. Deşi natura relaţiei noastre continuă să perpetueze un soi de minciună.

— N-am minţit pe nimeni. Lasă-i să creadă sau să-şi imagineze tot ce doresc.

— Cred că ai dreptate.

— De obicei am, zise ea, apoi rămase tăcută pentru câteva clipe. Regreţi ceea ce am…

— Nu, spuse el tăios, surprins de tăria cu care obiecta.

Navani se mulţumi să zâmbească.

— Nu, continuă Dalinar, cu mai multă blândeţe. Nu regret, Navani. Nu ştiu ce să fac, dar n-am de gând să renunţ.

Ea şovăi lângă un mănunchi de muguri-de-stâncă mici, de mărimea unui pumn, cu lujerii ca nişte limbi lungi şi verzi. Adunaţi laolaltă aproape ca un buchet, crescuseră pe o piatră mare şi ovală de lângă alee.

— Cred că-ţi cer prea mult dacă vreau să nu te mai simţi vinovat, spuse ea. Nu-ţi poţi îngădui să te abaţi de la principiile tale, măcar puţin?

— Nu sunt sigur că pot. Mai ales acum. E greu să-ţi explic de ce.

— Nu poţi încerca? Pentru mine?

— Sunt… Ei bine, sunt un om al extremelor, Navani. Am descoperit asta în tinereţe. Am constatat, în repetate rânduri, că singurul mod în care pot controla aceste extreme e să-mi dedic viaţa cuiva. La început a fost Gavilar. Acum sunt Legile Războinicilor şi învăţăturile lui Nohadon. Asta mă face să nu mă împrăştii în mai multe direcţii. Ca o îngrăditură din jurul focului, menită să-l înfrâneze, să-l controleze.

Inspiră adânc.

— Sunt un om slab, Navani. Chiar sunt. Dacă mă abat cu doar câţiva paşi, îmi încalc imediat toate interdicţiile. Impulsul de a respecta Legile Războinicilor mi-a dat putere în toţi aceşti ani de după moartea lui Gavilar. Dacă las să-mi apară câteva crăpături în armura asta, s-ar putea să devin iarăşi cel care am fost cândva. Nu vreau să mai fiu vreodată omul de-atunci.

Omul care se gândise să-şi ucidă propriul frate pentru tron – şi pentru femeia care se măritase cu acel frate. Dar nu-i putea explica asta, nu-ndrăznea s-o lase pe Navani să afle ce fusese în stare să săvârşească pentru că o dorea. În ziua aceea, Dalinar jurase că n-avea să ia niciodată tronul pentru el însuşi. Era una dintre interdicţiile pe care şi le impusese. Putea să-i explice că, fără ca măcar să fi încercat aşa ceva, ea îl împingea către încălcarea interdicţiilor? Şi cât de greu îi era să-mpace îndelung dospita lui dragoste pentru ea cu vinovăţia pe care-o simţea luând în sfârşit un lucru la care renunţase de mult în favoarea fratelui său?

— Nu eşti un om slab, Dalinar, spuse Navani.

— Ba da. Dar slăbiciunea poate părea putere dacă e bine controlată, aşa cum şi laşitatea poate fi luată drept eroism dacă n-ai unde să fugi.

— Dar în cartea lui Gavilar nu există nimic care să ne oprească. Numai tradiţia e aceea care…

— Pare o greşeală, spuse Dalinar. Dar, te rog, nu-ţi face griji; îmi fac eu, pentru amândoi. O să găsesc o cale de a face lucrurile să meargă; te rog doar să fii înţelegătoare. Va fi nevoie de timp. Când par nemulţumit nu e din cauza ta, situaţia e de vină.

— Cred că o să accept asta. Presupunând că tu poţi să te împaci cu zvonurile. Au început deja.

— Nu vor fi primele care se abat asupra mea. Încep să-mi fac mai puţine griji pentru ele şi mai multe pentru Elhokar. Cum o să-i explic lui?

— Mă-ndoiesc c-o să observe, spuse Navani, pufnind uşor şi reluându-şi plimbarea. E atât de obsedat de parshendi şi, din când în când, de ideea că-n tabără e cineva care-ncearcă să-l ucidă.

— Asta ar putea înrăutăţi lucrurile. Şi-ar putea imagina o serie de conspiraţii pornind de la faptul că noi doi vrem să fim împreună.

— Păi, el…

De jos se auziră sunete puternice de corn. Dalinar şi Navani se opriră să asculte pentru a înţelege mesajul.

— Părinte al Furtunii! Un demon al spărturilor a fost văzut *chiar* pe Turn. E unul dintre platourile supravegheate de Sadeas, spuse el.

Simţi un val de entuziasm.

— Înalţii prinţi n-au izbutit până acum să câştige nicio inimă-nestemată pe platoul ăla. Dacă noi doi am reuşi împreună, ar fi o victorie de mare importanţă.

Navani părea neliniştită.

— Ai dreptate în privinţa lui, Dalinar. Avem *într-adevăr* nevoie de el pentru cauza noastră. Dar ţine-l la o lungime de braţ distanţă.

— Urează-mi să am parte de vânt prielnic.

Întinse braţele spre ea, dar se opri. Ce avea de gând să facă? S-o îmbrăţişeze acolo, în public? Gestul ar fi stârnit zvonurile la fel de repede cum se întinde focul într-o baltă de ulei. Încă nu era pregătit pentru asta. În schimb, se înclină în faţa ei, grăbit să răspundă chemării şi să-şi ia Cristalarmura.

Abia la jumătatea drumului se opri să se gândească la cuvintele alese de Navani. Spusese: „Avem nevoie de el

pentru cauza noastră”.

Care era cauza lor? Se îndoia că Navani ştia. Dar începuse deja să se gândească la ei doi ca şi cum ar fi trebuit să-şi unească eforturile.

Şi îşi dădu seama că tot aşa gândea şi el.

Cornii sunară, un sunet atât de limpede şi de frumos pentru a vesti o bătălie inevitabilă. În lemnărie se stârni o agitaţie frenetică. Sosiseră ordinele. Urmau să atace din nou Turnul – acelaşi loc unde Podul Patru dăduse greş, unde Kaladin provocase un dezastru.

Cel mai mare platou. Cel mai râvnit.

Podarii alergau în toate părţile să-şi ia vestele. Dulgherii şi ucenicii se fereau din calea lor. Matal îşi striga ordinele; podalergările erau singurele momente când o făcea fără să fie însoţit de Hashal. Dând dovadă de un oarecare talent de conducători, şefii de poduri strigau la echipele lor să se alinieze.

Bătea vântul, azvârlind în văzduh iarbă uscată şi aşchii. Oamenii zbierau şi se auzeau clopotele. Şi prin tot acel haos trecea cu paşi mari echipa Podului Patru, avându-l pe Kaladin în frunte. În ciuda grabei, soldaţii se opriră, podarii rămaseră cu gura căscată, dulgherii şi ucenicii înlemniră.

Treizeci şi cinci de oameni mărşăluiau în armuri-carapace de un portocaliu cu tentă ruginie, cioplite de Leyten cu măiestrie, astfel încât să se potrivească peste veste de piele şi coifuri. Tăiaseră şi apărători pentru braţe şi picioare ca să-şi completeze armurile. Coifurile erau făcute din mai multe piese şi fuseseră ornamentate – la insistenţele lui Leyten – cu creste şi şanţuri asemenea unor coarne minuscule sau a muchiilor unei carapace de crab. Şi platoşele, şi apărătorile erau ornamentate cu modele ca

nişte dinţi, oricare dintre ele ducându-te cu gândul la o lamă de fierăstrău. Jaks Fără-Urechi adusese vopsea albastră şi albă, cu care desenase modelele pe armurile portocalii. Fiecare podar din echipă avea un scurt mare din lemn, de care fuseseră legate cu nişte curele – de data asta strâns – oase roşii de parshendi. Erau mai ales coaste, alcătuind modele spiralate. Unii îşi legaseră în mijloc falange, ca să zăngănească. Iar alţii îşi fixaseră pe laturile coifurilor coaste ascuţite, ieşind în afară ca nişte colţi sau ca nişte fălci.

Privitorii se uitau uluiţi. Nu era pentru prima oară când vedeau armura aceea, dar era prima alergare la care o purta întreaga echipă a Podului Patru. Era o privelişte impresionantă.

Zece zile, cu şase podalergări, le oferiseră oamenilor lui Kaladin ocazia să-şi perfecţioneze strategia. Cinci oameni în faţă, pe post de ţinte false, şi alţi cinci în primul rând al podului, ţinându-l cu un singur braţ şi folosind scuturi. Datorită răniţilor de la alte poduri pe care-i salvaseră şi care erau deja destul de puternici ca să-i ajute, echipa devenise mai numeroasă.

Până în momentul acela – deşi fuseseră la şase podalergări – pierduseră un singur om. Ceilalţi podari vorbeau, în şoaptă, despre un miracol. Kaladin nu ştia nimic despre asta. El nu făcea altceva decât să ţină tot timpul asupra sa o pungă cu sfere impregnate. Aproape toţi arcaşii parshendi păreau să se concentreze asupra lui. Uneori ai fi putut spune că totul se petrecea având-l pe el în centru.

Ajunseră la pod şi-şi ocupară locurile, cu scuturile legate de barele din lateral, în aşteptarea momentului când aveau să fie folosite. Când ridicară podul, celelalte echipe izbucniră spontan în urale.

— O noutate, spuse Teft, aflat în stânga lui Kaladin.
— Cred că şi-au dat în sfârşit seama ce suntem.
— Şi ce suntem?
Kaladin îşi potrivi podul pe umeri.
— Campionii lor. Cu podul înainte!
Alergând uşor, deschiseră drumul către zona de adunare, însoţiţi de uralele celorlalţi.

„Tata nu e nebun”, îşi spuse Adolin, însufleţit de energie şi de entuziasm, în timp ce-i erau legate curelele Cristalarmurii.
Adolin întorsese descoperirea lui Navani pe toate părţile, vreme de mai multe zile. Se înşelase într-un mod atât de cumplit. Dalinar Kholin *nu* devenea slab. *Nu* devenea senil. *Nu* era laş. Dalinar avusese dreptate şi el, Adolin, se înşelase. După ce-şi cercetase îndelung sufletul, Adolin ajunsese la o concluzie.
Se *bucura* că se înşelase.
Zâmbi, îndoindu-şi degetele în mănuşa Cristalarmurii, în vreme ce scutierii treceau la curelele din cealaltă parte. Nu ştia ce însemnau viziunile şi ce urmări puteau avea. Tatăl lui era un soi de profet, iar el se simţea intimidat când se gândea la asta. Dar pe moment era de-ajuns să ştie că Dalinar nu era nebun. Era momentul să se-ncreadă în el. Părintele Furtunii ştia că Dalinar îşi câştigase acest drept în faţa copiilor săi.
Scutierii îşi terminară treaba. Se retraseră, iar Adolin părăsi încăperea, ieşind în lumina soarelui şi adaptându-se la amalgamul de forţă, rapiditate şi greutate pe care-l aducea Cristalarmura. Niter şi alţi cinci membri al Gărzii de Cobalt se apropiară în grabă, unul dintre ei aducându-l pe Sânge Pur. Adolin luă frâul, mergând mai întâi pe lângă ryshadium, fiindcă-şi dorea mai mult timp de acomodare

cu propria Armură.

Ajunseră în curând în zona de adunare. Dalinar, purtând Cristalarmura, se sfătuia cu Teleb şi Ilamar. Arăta spre est, părând să-i domine întrutotul. Câteva companii de soldaţi se îndreptau deja către marginea Câmpiilor.

Adolin se apropie de tatăl lui cu paşi mari, nerăbdător. La un prea mare distanţă, zări un bărbat care călărea de-a lungul marginii de est a taberelor. Purta o Cristalarmură de un roşu strălucitor.

— Tată? spuse tânărul, arătând cu degetul. Ce caută aici? N-ar trebui să ne aştepte în tabăra lui?

Dalinar îşi ridică privirea. Îi făcu semn unui grăjdar să i-l aducă pe Galant, după care încălecară amândoi. Porniră în întâmpinarea lui Sadeas, urmaţi de doisprezece membri ai Gărzii de Cobalt. Oare Sadeas voia să anuleze atacul? Se temea că asaltul Turnului avea să fie din nou un eşec?

Odată ajunşi destul de aproape, Dalinar îşi opri calul.

— Ar fi trebuit să pleci deja, Sadeas. Viteza e importantă dacă vrem s-ajungem înainte ca parshendii să fugă cu inima-nestemată.

Celălalt înalt prinţ dădu din cap.

— Sunt de acord, în parte. Dar mai întâi trebuie să ne sfătuim. Dalinar, asaltăm *Turnul!*

Părea înverşunat.

— Da, şi?

— Blestem, omule! Tu eşti cel care a spus că trebuie să-ncolţim cumva un număr mare de parshendi pe un platou. Turnul e ideal. Acolo aduc întotdeauna o forţă numeroasă, iar două dintre laturile lui sunt inaccesibile.

Adolin se pomeni dând aprobator din cap.

— Da, spuse. Tată, are dreptate…

De obicei, parshendii fugeau ori de câte ori aveau pierderi mari. Era unul dintre motivele pentru care

războiul dura atât de mult.

— Ar putea fi un punct din care să se schimbe mersul întregului război, adăugă Sadeas, cu ochi arzători. Condeierele mele apreciază că nu le-au mai rămas decât vreo douăzeci sau treizeci de mii de soldaţi. Acolo vor aduce zece mii – aşa fac mereu. Dar dacă putem să-i încolţim şi să-i ucidem pe toţi, aproape că le-am *distruge* toată forţa cu care poată războiul de pe aceste Câmpii.

— O să meargă, tată, spuse Adolin entuziasmat. Ar putea fi ceea ce aştepţi, ceea ce *ai aşteptat* tot timpul. Un mod de a schimba mersul războiului, de a le omorî îndeajuns de mulţi soldaţi ca să nu mai poată continua lupta!

— Avem nevoie de oameni, Dalinar, spuse Sadeas. De o grămadă. Care-i cel mai mare număr de oameni pe care-i poţi aduce pe câmpul de luptă?

— Într-un timp atât de scurt? întrebă Dalinar. Poate vreo opt mii.

— Ar trebui să fie suficient. Eu am reuşit să mobilizez în jur de şapte mii. O să-i iau pe toţi. Vino cu cei opt mii ai tăi în tabăra mea, iar eu îmi voi lua toate echipele de podari ca să mergem împreună. Parshendii vor ajunge primii – e inevitabil când platoul e atât de aproape de partea lor – dar dacă ne mişcăm destul de repede, îi putem încolţi acolo. Apoi le arătăm de ce e în stare o *adevărată* armată alethi!

— Nu vreau să pun în primejdie vieţile unor oameni cu podurile tale, Sadeas, spuse Dalinar. Nu ştiu dacă pot fi de acord cu un atac în totalitate comun.

— Ei, na! zise Sadeas. Avem un nou mod de folosire a podarilor, astfel că nu se mai pierd atât de multe vieţi. Nu mai au aproape nicio pierdere.

— Serios? se miră Dalinar. Datorită acelor podari cu armuri? Ce te-a făcut să te răzgândeşti?

Sadeas ridică din umeri.

— Poate c-ai reuşit să mă influenţezi. Oricum, trebuie să plecăm imediat. Împreună. La cât de mulţi soldaţi au ei, nu pot risca să-ncep lupta şi s-aştept să mă ajungi din urmă. Vreau să mergem împreună şi să atacăm unul după altul, în cât mai scurt timp cu putinţă. Dacă totuşi îţi faci griji pentru podari, pot să atac primul, să cuceresc o poziţie şi să te las apoi să traversezi fără să pui în primejdie alte vieţi.

Dalinar părea să fi căzut pe gânduri.

„Haide, tată”, îşi spuse în gând Adolin. „Aşteptai ocazia potrivită ca să le dai parshendilor o lovitură puternică. Asta e!”

— Bine, încuviinţă Dalinar. Adolin, trimite mesageri să mobilizeze Diviziile Patru şi Opt. Să pregătească oamenii pentru marş. Să punem capăt acestui război.

Harta bătăliei de pe Turn, desenată şi explicată de Navani Kholin, circa 1173

65
TURNUL

„Îi văd. Ei sunt pietrele. Sunt spiritele răzbunătoare. Ochii roşii.”

Kakakes 1173, cu 8 secunde înainte de moarte. O tânără ochi-întunecaţi, în vârstă de cincisprezece ani. Despre subiect se spune că a fost instabil mintal încă din copilărie.

Câteva ore mai târziu, Dalinar şi Sadeas se aflau pe o stâncă înaltă, cu vedere chiar spre Turn. Fusese un marş lung şi greu. Platoul se afla departe, în est, la cea mai mare distanţă la care atacaseră vreodată. Pe cele de dincolo de el era imposibil să poarte o luptă. Parshendii puteau ajunge atât de repede, încât luau inima-nestemată cu mult înainte de sosirea alethilor. Uneori, acelaşi lucru se întâmpla şi când era vorba de Turn.

Dalinar cercetă cu privirea platoul.

— O văd, spuse arătând cu degetul. Încă nu i-au scos inima-nestemată!

Aşezaţi în cerc, parshendii loveau pupa. Însă carapacea ei era ca o piatră groasă. Încă mai rezista.

— Ar trebui să fii încântat că-mi foloseşti podurile, bătrâne prieten, spuse Sadeas, umbrindu-şi faţa cu mâna înmănuşată. Spărturile astea sunt prea largi, un Cristalpurtător nu poate sări peste ele.

Dalinar dădu din cap. Turnul era enorm; nici măcar dimensiunile foarte mari de pe hărţi nu-i făceau dreptate. Spre deosebire de alte platouri, nu era plan – avea în schimb forma unei uriaşe pene de lemn care cobora brusc spre vest, cu vârful îndreptat către suprafaţa vastă a unei

stânci aflate în bătaia furtunilor. Era prea abrupt – şi spărturile erau prea largi – ca să poţi ajunge pe el venind dinspre est sau dinspre sud. Asaltul putea porni doar de pe trei dintre platourile alăturate, de-a lungul laturii de vest sau a celei din sud-vest.

Spărturile care-l despărţeau de ele erau neobişnuit de largi, aproape prea largi ca să poată fi acoperite de un pod. Pe platourile alăturate erau adunaţi mii şi mii de soldaţi purtând albastru sau verde, culori ce nu se amestecau pe acelaşi platou. Laolaltă, alcătuiau cea mai mare forţă adusă împotriva parshendilor pe care o văzuse vreodată Dalinar.

Numărul acestora era chiar atât mare pe cât anticipaseră. Erau aliniaţi acolo cel puţin zece mii. Urma să fie o luptă adevărată, aşa cum spera Dalinar, una care le-ar fi îngăduit să concentreze un mare număr de alethi împotriva unei uriaşe forţe parshendi.

Acesta ar fi *putut* fi punctul de cotitură în mersul războiului. Învinge azi şi totul o să se schimbe.

Dalinar îşi umbri la rândul său ochii, ţinând coiful sub braţ. Observă cu satisfacţie că echipele de cercetaşi ale lui Sadeas se aflau pe platourile învecinate, de unde puteau vedea sosirea unor eventuale întăriri pentru parshendi. Simplul fapt că aceştia aduseseră atât de mulţi soldaţi de la bun început nu însemna că nu mai existau şi alte forţe duşmane, aşteptând să-i înconjoare. Dalinar şi Sadeas n-aveau să fie luaţi din nou prin surprindere.

— Vino cu mine, spuse Sadeas. Să-i atacăm împreună! Un singur val imens de atacatori, pe patruzeci de poduri!

Dalinar se uită la echipele de podari; mulţi dintre membrii lor zăceau epuizaţi pe platou. Aşteptându-şi – probabil îngroziţi – următoarea însărcinare. Foarte puţini purtau armurile despre care vorbise celălalt înalt prinţ.

Aveau să fie măcelăriţi cu sutele dacă el şi Sadeas atacau împreună. Dar oare se deosebea asta de ceea ce făcea el însuşi, cerându-le oamenilor săi să intre în luptă pentru cucerirea platoului? Nu făceau cu toţii parte din aceeaşi armată?

Crăpăturile. Nu le putea lăsa să se lărgească. Dacă avea să fie împreună cu Navani, trebuia să-şi dovedească sieşi că putea rămâne ferm în celelalte privinţe.

— Nu, spuse. O să atac, dar numai după ce creezi un punct de coborâre a podurilor pentru echipele mele. Chiar şi atât e mai mult decât ar trebui să îngădui. Nu-ţi sili niciodată oamenii să facă un lucru pe care nu l-ai face tu însuţi.

— Dar tu îi ataci pe parshendi!

— N-aş face-o niciodată cărând unul dintre podurile alea, ripostă Dalinar. Îmi pare rău, bătrâne prieten. Nu te judec. Doar că asta-i ceea ce trebuie să fac eu.

Sadeas clătină din cap, punându-şi coiful.

— Ei bine, va trebui să se facă. Cinăm în seara asta împreună ca să discutăm strategia, cum am plănuit?

— Cred că da. Dacă nu cumva face Elhokar o criză fiindcă lipsim amândoi de la ospăţul lui.

Sadeas pufni.

— Ăsta-i un lucru cu care va trebui să se obişnuiască. Şase ani în care benchetuieşti seară de seară încep să-ţi taie cheful de ospeţe. În plus, cred că după ce-o să-nvingem azi, micşorând numărul soldaţilor parshendi cu o treime, n-o să simtă nimic altceva decât încântare. Ne vedem pe câmpul de luptă.

Dalinar dădu din cap, iar Sadeas sări de pe stâncă şi, odată ajuns jos, li se alătură ofiţerilor săi. Dalinar mai rămase sus, privind Turnul. Nu era doar mai mare decât majoritatea platourilor, ci şi mai denivelat, plin cu grămezi

de crem solidificat, tare ca piatra. Terenul era vălurit, cu pante line, şi totuşi foarte neuniform – ca un câmp plin de ziduri scunde, acoperit cu o pătură de zăpadă.

Vârful estic al platoului urca spre un punct a cărui înălţime domina Câmpiile. Cele două platouri pe care le foloseau se aflau în mijlocul laturii vestice; Sadeas avea să pornească de pe cel dinspre nord, iar Dalinar urma să atace de pe următorul, aflat imediat sub el, după ce Sadeas elibera un loc pentru aşezarea podurilor.

„Trebuie să-i împingem pe parshendi către sud-est şi să-i încolţim acolo”, îşi zise el, frecându-şi bărbia. Totul depindea de asta. Pupa se afla sus, aproape de vârf, aşa că duşmanii ocupau deja o poziţie numai bună pentru ca Dalinar şi Sadeas să-i împingă către marginea stâncii. Probabil că parshendii aveau să le-o îngăduie, fiindcă astfel ajungeau într-o zonă mai înaltă.

Dacă sosea o a doua armată duşmană, aceasta ar fi fost despărţită de prima. Şi alethii s-ar fi putut concentra asupra celor blocaţi în vârful Turnului, păstrându-şi o formaţie de apărare împotriva nou-veniţilor. *Avea* să meargă.

Se simţi cuprins de entuziasm. Sări pe o stâncă mai joasă, apoi coborî pe nişte fisuri asemănătoare unor trepte, ajungând pe platou, unde aşteptau ofiţerii săi. Pe urmă ocoli stânca, vrând să vadă cum mergeau lucrurile sub conducerea lui Adolin. Tânărul în Cristalarmură îndruma companiile care traversau podurile mobile ale lui Sadeas, îndreptându-se către platoul de pregătire dinspre sud. La mică distanţă, oamenii lui Sadeas intrau în formaţiile de asalt.

Aşteptând începerea luptei în mijlocul primelor rânduri ale echipelor de podari, tovarăşii purtători de armură ai acestora îţi săreau în ochi. De ce li se îngăduia să poarte

armuri? De ce numai lor, dar nu şi celorlalţi? Semănau cu acele carapace ale parshendilor. Dalinar clătină din cap. Asaltul începu, cu echipele de podari alergând în faţa armatei lui Sadeas şi apropiindu-se primele de Turn.

— Unde vrei să atacăm, tată? întrebă Adolin, chemându-şi Cristalsabia şi sprijinindu-şi-o apoi pe apărătoarea de umăr, cu muchia ascuţită în sus.

— Acolo, spuse Dalinar, arătându-i un punct de pe platoul lor de pregătire. Ai grijă să fie toată lumea gata.

În depărtare, podarii începeau să moară. „Să vă arate Heralzii calea, bieţii de voi”, se gândi Dalinar. „Şi să mi-o arate şi mie.”

Kaladin se mişca iute în bătaia vântului.

Săgeţile curgeau în jurul lui, la foarte mică distanţă, aproape atingându-l cu penele lor din scoarţă subţire, vopsită. Trebuia să le lase să treacă astfel pe lângă el, să le creeze parshendilor impresia că nu mai lipsea mult ca să-l ucidă.

Cu toate că le mai distrăgeau atenţia şi alţi patru podari şi cu toate că, în spatele lor, toţi ceilalţi oameni ai Podului Patru îşi făcuseră armuri din scheletele parshendilor căzuţi, cei mai mulţi arcaşi trăgeau în Kaladin. El era un simbol. Un stindard viu, care trebuia distrus.

Se învârtea printre săgeţi, îndepărtându-le cu scutul. În el urla o furtună, de parcă sângele i-ar fi fost sorbit din trup şi înlocuit de vijelie. Energia îi trimitea furnicături în vârfurile degetelor. În faţa lui, parshendii îşi cântau melodia monotonă, încărcată de furie. Un cântec pentru cel care le pângărise morţii.

El rămase în fruntea ţintelor false, lăsând săgeţile să ajungă cât mai aproape. Sfidându-le. Bătându-şi joc de ele. Cerându-le parshendilor să-l ucidă, până când nu mai căzu

nicio săgeată şi vântul încremeni.

Atunci se opri, ţinându-şi răsuflarea ca să păstreze furtuna în el. Parshendii se retrăgeau cu părere de rău din faţa forţei lui Sadeas. O forţă enormă, dacă ţineai cont că era vorba de atacul unui platou. Mii de oameni şi treizeci şi două de poduri. În ciuda strădaniilor lui Kaladin de a abate atenţia, cinci poduri căzuseră şi oamenii care le cărau fuseseră nimiciţi.

Niciunul dintre soldaţii care dăduseră năvală dincolo de spărtură nu făcea vreun efort ca să-i atace pe arcaşii care trăgeau în Kaladin, dar aceştia dădeau înapoi, copleşiţi numericeşte. Câţiva îi aruncară priviri ostile, însoţite de un gest straniu, cu o mână dusă căuş la urechea dreaptă şi arătând către el cu cealaltă înainte de a se retrage definitiv.

Kaladin nu-şi mai ţinu răsuflarea, iar Lumina de Furtună pulsă, părăsindu-l. Se afla într-un echilibru foarte fragil, absorbind destulă Lumină de Furtună încât să rămână în viaţă, dar nu atât de multă încât s-o zărească soldaţii care-l priveau.

Turnul se înălţa în faţa lui, o lespede de piatră cu partea dinspre vest înclinată în jos. Era înconjurat de o spărtură atât de largă, încât se temuse că oamenii aveau să scape podul în abis când încercau să-l aşeze. De cealaltă parte, Sadeas îşi desfăşurase forţele sub forma unei cupe şi îi împingea pe parshendi înapoi, într-o încercare de a-i oferi lui Dalinar o deschidere.

Poate că ataca astfel ca să salveze imaginea imaculată a lui Kholin. Acesta nu trimitea podari la moarte. Cel puţin nu direct. Nu conta că venea pe urmele celor care căzuseră pentru ca Sadeas să poată traversa. Leşurile lor erau adevăratul lui pod.

— Kaladin! strigă o voce din spate.

Se răsuci. Unul dintre oamenii lui era rănit. „Dar-ar furtuna!” se gândi, repezindu-se către Podul Patru. În vene încă-i mai pulsa destul de multă Lumină de Furtună ca să nu simtă oboseala. Începuse să se simtă mulţumit de sine. Şase podalergări fără nicio victimă. Ar fi trebuit să-şi dea seama că nu putea să dureze. Îşi făcu loc printre podarii adunaţi şi-l găsi pe Cikatrice căzut la pământ, ţinându-şi laba piciorului în mâini, cu sângele scurgându-i-se printre degete.

— Săgeată în laba piciorului, spuse rănitul printre dinţii încleştaţi. În afurisita de labă a piciorului! Cine e lovit în laba piciorului?

— Kaladin! strigă Moash cu disperare.

Podarii se dădură la o parte pentru a-i face loc lui Moash; îl aducea Teft, cu o săgeată ieşindu-i din umăr, în locul dintre platoşa făcută din carapace şi braţ.

— Dar-ar furtuna! exclamă Kaladin, ajutându-l pe Moash să-l pună jos pe Teft.

Podarul mai vârstnic părea năucit. Săgeata i se înfipsese adânc în muşchi.

— S-apese cineva pe piciorul lui Cikatrice şi să-l lege cu un bandaj până când mă pot uita la el. Teft, mă auzi?

— Îmi pare rău, flăcăule, murmură podarul cărunt, cu ochii sticloşi. Eu sunt…

— Eşti bine, spuse Kaladin, grăbindu-se să ia nişte bandaje de la Lopen şi dând din cap, posomorât.

Lopen avea să încălzească un cuţit pentru cauterizare.

— Cine mai e? întrebă Kaladin.

— Toţi ceilalţi sunt bine, spuse Drehy. Teft a-ncercat să-şi ascundă rana. Probabil c-a fost lovit când împingeam podul peste spărtură.

Kaladin apăsă o bucată de tifon peste rană, apoi îi făcu semn lui Lopen să aducă repede cuţitul încins.

— Vreau să stea cercetaşii noştri de veghe. Să fie siguri că parshendii nu încearcă vreo manevră, ca acum câteva săptămâni. Dacă sar pe platoul ăla ca s-ajungă la Podul Patru, suntem morţi.

— Stai liniştit, spuse Pietroi, umbrindu-şi ochii. Sadeas îşi ţine oamenii în zona asta. De ei nu trece niciun parshendi.

Cuţitul sosi; fumul se înălţa de pe toată lungimea lui, ondulându-se, iar Kaladin îl luă şovăind. Teft pierduse prea mult sânge; nu putea risca să-l coasă. Dar dacă răsucea cuţitul, i-ar fi putut lăsa o cicatrice urâtă, din cauza căreia să-i înţepenească muşchiul şi să nu mai poată mânui cu uşurinţă suliţa.

Cu inima îndoită, Kaladin apăsă cuţitul pe rană, iar carnea sfârâi şi sângele se uscă în cruste negre. Din pământ ieşiră şerpuind durerospreni fibroşi şi portocalii. Într-o sală de operaţii puteai să coşi. Însă pe câmpul de luptă aceea era adesea singura soluţie.

— Îmi pare rău, Teft.

Kaladin clătină din cap şi continuă să lucreze.

●

Oamenii începură să ţipe. Săgeţile loveau lemnul şi carnea, sunând ca nişte lovituri îndepărtate de secure ale unor tăietori de lemne.

Dalinar aştepta alături de soldaţii lui, privind cum luptau oamenii lui Sadeas. „Bine-ar fi să ne facă loc”, se gândi. „Îmi doresc din ce în ce mai tare platoul ăsta.”

Din fericire, Sadeas începu să pună stăpânire pe Turn cu iuţeală şi trimise trupe adiacente care să-i facă loc lui Dalinar. N-aveau cum să-şi ocupe complet poziţia înainte ca Dalinar să se pună, la rândul său, în mişcare.

— Să vină cu mine o echipă de podari! strigă el, repezindu-se înainte.

Îl urmă una dintre cele opt echipe de podari pe care i le împrumutase Sadeas.

Dalinar trebuia s-ajungă neapărat pe platou. Parshendii observaseră ce se întâmpla şi începuseră să atace în forţă micul grup de soldaţi în verde şi alb trimis de Sadeas să apere zona de pătrundere.

— Podari, acolo! spuse Dalinar, arătând locul.

Oamenii se grăbiră să-şi aşeze podul, părând mulţumiţi că nu li se cerea să-l manevreze sub o ploaie de săgeţi. Imediat ce-l văzu pe poziţie, Dalinar traversă în goană, urmat de Garda de Cobalt. Chiar în faţa lui, soldaţii lui Sadeas se împrăştiau.

Dalinar scoase un strigăt de luptă, încleştându-şi degetele apărate de Armură pe mânerul Aducătoarei Jurământului, care prindea contur din ceaţă. Izbi şirul de parshendi care se năpusteau, rotindu-şi larg Sabia ţinută cu amândouă mâinile, şi doborî patru duşmani. Parshendii începură să intoneze o melodie monotonă în limba lor stranie, pornindu-şi astfel cântecul de război. Dalinar împinse un cadavru cu o lovitură de picior şi trecu la atac, apărând cu zel şi frenezie poziţia cucerită pentru el de oamenii lui Sadeas. Câteva minute mai târziu, în jur năvăliră propriii soldaţi.

Cu Garda de Cobalt păzindu-i spatele, Dalinar intră în luptă înaintând pas cu pas şi împrăştiind duşmanii aşa cum n-o putea face decât un Cristalpurtător. Seceră primele rânduri ale parshendilor, lăsând locuri goale în jur, ca un peşte care sare din undele unei ape curgătoare, lovind în dreapta şi-n stânga, fără a-i lăsa pe duşmani să se organizeze. Cadavrele cu ochii arşi şi hainele crestate rămâneau în urma lui ca o dâră. Golurile erau umplute de tot mai mulţi soldaţi alethi. Adolin se repezea asupra unui grup de parshendi aflat în apropiere, în timp ce plutonul

său din Garda de Cobalt îl urma la o distanţă sigură. Îşi aduse întreaga armată pe platoul asediat – era necesar să urce repede panta şi să-i împingă pe parshendi înapoi, blocându-i, astfel încât să nu poată scăpa. Sadeas trebuia să păzească laturile de nord şi de vest ale Turnului.

Dalinar simţea vibraţia dată de ritmul luptei: melodia monotonă a parshendilor, icnetele şi strigătele soldaţilor, Cristalsabia din mâinile lui şi revărsarea de putere a Cristalarmurii. În el se înălţa Fiorul. De când nu-l mai cuprindea greaţa, îi dădea cu prudenţă frâu liber Ghimpelui Negru şi simţea încântarea oferită de dominarea unui câmp de bătaie şi dezamăgirea provocată de lipsa unui adversar pe măsură.

Unde erau Cristalpurtătorii parshendi? Văzuse unul în timpul unei bătălii, cu câteva săptămâni în urmă. De ce nu mai apărea? Trimiseseră pe Turn atât de mulţi soldaţi şi niciun Cristalpurtător?

Ceva greu îi lovi cu zgomot răsunător Cristalarmura şi o mică trâmbă din Lumina de Furtună scăpă prin îmbinările din partea de sus a braţului. Dalinar înjură şi-şi ridică o mână ca să-şi apere faţa, în timp ce privea cu atenţie împrejur. „Acolo”, îşi spuse zărind în apropiere o stâncă pe care stăteau câţiva parshendi, rotind cu ambele mâinii nişte praştii enorme. Pietrele de mărimea unui cap de om loveau deopotrivă alethi şi parshendi, deşi ţinta era, evident, el însuşi.

Gemu când o piatră îl nimeri din nou în antebraţ, zdruncinându-i puţin întreaga Armură. Izbitura fusese destul de puternică, umplându-i apărătoarea braţului cu un păienjeniş de crăpături subţiri.

Dalinar icni şi se avântă, alergând cu puterile sporite de Armură. Fiorul creştea în el cu tot mai multă forţă, aşa că izbi cu umărul un grup de parshendi, împrăştiindu-l, apoi

îşi roti Sabia şi-i seceră pe cei prea lenţi ca să se retragă din calea lui. Se feri, trăgându-se iute într-o parte, în timp ce pe locul unde stătuse cădea o ploaie de pietre, apoi sări pe un bolovan scund. După doi paşi, făcu un nou salt, avântându-se către bordura de piatră pe care se aflau prăştiaşii. Se prinse de marginea ei cu o mână, ţinându-şi sabia în cealaltă. Parshendii de pe pragul îngust se dădură înapoi împleticindu-se, dar Dalinar se ridică destul de sus ca să-şi rotească Aducătoarea Jurământului la nivelul pulpelor lor, iar patru se prăbuşiră, rămânând fără picioare. El lăsă Sabia să-i cadă – şi arma dispăru – apoi se folosi de ambele mâini ca să se salte pe bordură.

Acolo se opri ghemuindu-se, cu Armura zăngănind. Mai mulţi parshendi încercară să-şi rotească praştiile, însă el înhăţă dintr-un morman două pietre mari cât un cap de om – ţinându-le cu uşurinţă în palmele mâinilor înmănuşate – şi le azvârli către duşmani. Pietrele loviră cu destul de multă forţă ca să-i scoată pe prăştiaşi din formaţie, strivindu-le piepturile.

Dalinar zâmbi şi continuă să arunce pietre. Când ultimul parshendi cădea de pe bordură, el se răsuci, chemându-şi Sabia şi cercetând cu privirea câmpul de luptă. Un zid de suliţe, tot numai albastru şi oţel oglindind lumina, înfrunta negrul şi roşul parshendilor. Oamenii lui se descurcau bine, împingându-i pe duşmani în sus, către sud, unde aveau să fie prinşi în cursă. Adolin le călăuzea eforturile, cu Armura strălucind.

Respirând adânc şi simţindu-se pătruns de Fior, Dalinar îşi ridică deasupra capului Cristalsabia, cu razele soarelui reflectându-se în ea. Sub el, soldaţii ovaţionară, trimiţând în văzduh strigăte care acoperiră cântecul parshendilor. În jur i se iviră gloriospreni.

Părinte al Furtunii, ce bine era să câştige din nou! Se

aruncă de pe stâncă, de data asta preferând să nu mai coboare cu prudenţă. Nimeri în mijlocul unui grup de parshendi, izbindu-se de piatră în timp ce Lumina de Furtună albastră i se înălţa din Armură. Se răsuci, ucigând şi aducându-şi aminte de anii în care luptase alături de Gavilar – învingând, cucerind.

În anii aceia, el şi Gavilar creaseră ceva. Făuriseră o naţiune solidă, unită, pornind de la ceva sfărâmat. Aidoma maeştrilor olăritului, care puteau reface un vas din ceramică fină după ce se zdrobise. Cu un urlet, Dalinar sparse liniile parshendilor, îndreptându-se către Garda de Cobalt, care se străduia să-l ajungă din urmă.

— Îi strivim! strigă. Daţi de veste! Toate companiile urcă spre marginea Turnului.

Soldaţii îşi înălţară suliţele şi mesagerii plecară în grabă să-i transmită ordinele. Dalinar se răsuci şi-i atacă pe parshendi, croindu-şi drum pentru ca el şi armata lui să poată înainta. La nord, forţele lui Sadeas erau blocate. Ei bine, armata lui putea lupta şi-n locul lor. Dacă izbutea să înainteze, Dalinar putea împărţi armata parshendilor în două, făcând apoi jumătatea din nord să fie strivită de oastea lui Sadeas şi pe cea din sud să se zdrobească de marginea stâncii.

Soldaţii năvăleau în urma lui, iar Fiorul clocotea în el. Era o forţă. Mai mare decât a Cristalarmurii. O vitalitate mai presus de cea a tinereţii. O pricepere mai mare decât cea dobândită într-o viaţă de strădanii. O febră a puterii, în faţa Sabiei lui, parshendii cădeau unul după altul. Nu le putea tăia carnea, dar le împuţina rândurile. Avântul cu care-l atacaseră făcea adesea ca trupurile lipsite de viaţă ale acestora să treacă pe lângă el, împleticindu-se, cu ochii arzând. Începuseră să se împrăştie, fugind sau retrăgându-se. El zâmbea larg din spatele vizierei aproape translucide.

Asta însemna să trăieşti. Asta însemna să deţii puterea. Gavilar fusese conducătorul, impulsul şi esenţa cuceririlor lor. Însă Dalinar fusese războinicul. Adversarii lor se predaseră, acceptând domnia lui Gavilar, însă Ghimpele Negru fusese cel care-i împrăştiase, cel care se duelase cu mai-marii lor şi cel care le omorâse cei mai buni Cristalpurtători.

Dalinar strigă la parshendi, iar trupele acestora dădură înapoi, risipindu-se. Alethii dădură buzna înainte, ovaţionând. El li se alătură oamenilor săi, conducându-i în luptă pentru a nimici perechile de luptători parshedi care fugeau spre nord sau spre sud, în încercarea de a ajunge la grupurile mai mari care aşteptau acolo.

Prinse din urmă o pereche. Unul se întoarse să-l înfrunte cu un ciocan, dar Dalinar îl seceră din mers, apoi îl înşfăcă pe celălalt şi-l azvârli la pământ cu o răsucire a braţului. Rânjind, îşi înălţă apoi Sabia, ridicându-se ameninţător deasupra soldatului.

Parshendiul se rostogoli stângaci, ţinându-se de braţul pe care cu siguranţă i-l zdrobise când îl azvârlise la pământ. Ridică îngrozit privirea spre Dalinar, în timp ce în jurul său apăreau spaimospreni.

Nu era decât un băietan.

Înaltul prinţ încremeni, cu Sabia deasupra capului, cu muşchii încordaţi. Ochii aceia… chipul acela… Poate că parshendii nu erau oameni, dar trăsăturile lor – expresiile lor – erau omeneşti. Dacă nu ţineai cont de pielea marmorată şi de straniile excrescenţe care alcătuiau armura-carapace, băiatul ar fi putut fi unul dintre grăjdarii lui Dalinar. Ce vedea deasupra lui? Un monstru fără chip, într-o armură impenetrabilă? Care era povestea acelui tânăr? În momentul asasinării lui Gavilar nu era, probabil, decât un copil.

Dalinar se retrase împleticindu-se, iar Fiorul îi dispăru. Un soldat din Garda de Cobalt trecu pe lângă ei şi îşi înfipse cu nepăsare sabia în gâtul băiatului parshendi. Dalinar ridică o mână, dar totul se petrecu prea repede, nu izbuti să intervină. Soldatul nici măcar nu-i observă gestul.

Dalinar îşi coborî braţul. În jur năvăleau oamenii lui, năpustindu-se asupra parshendilor care fugeau. Cei mai mulţi dintre aceştia încă mai luptau, opunându-li-se forţelor lui Sadeas într-o parte şi celor ale lui Dalinar în cealaltă. Marginea de est a platoului se afla acum la mică distanţă, în dreapta lui Dalinar – el se repezise asupra duşmanilor ca o suliţă, trecând prin mijlocul lor şi împingându-le jumătate din trupe spre nord şi jumătate spre sud.

În jurul lui zăceau morţii. Mulţi căzuseră cu faţa în jos, loviţi în spate de suliţele sau săgeţile din tabăra lui Dalinar. Dintre parshendii doborâţi, unii erau încă vii, deşi îşi trăiau ultimele clipe. Murmurau sau şopteau un cântec straniu, obsedant. Cel pe care-l cântau când voiau să moară.

Şoptită, melodia se înălţa ca blestemele spiritelor din *Marşul Sufletelor.* Cântecul morţii i se păruse întotdeauna lui Dalinar cel mai frumos lucru pe care-l auzise la parshendi. Acesta părea să-şi croiască drum printre gemetele, zăngănitul şi ţipetele luptei. Ca întotdeauna, cântecul fiecărui parshendi se potrivea perfect cu ale semenilor săi. Ca şi cum ar fi putut auzi cu toţii aceeaşi melodie venind de undeva, de departe, pentru a o cânta apoi cu buze printre care bolborosea sângele, cu o respiraţie şuierătoare.

„Legile Războinicilor”, se gândi Dalinar, întorcându-se către soldaţii săi prinşi în luptă. „Nu le cere niciodată oamenilor tăi un sacrificiu pe care nu l-ai face tu însuţi. Nu

le cere niciodată să lupte acolo unde tu însuţi ai refuza să lupţi. Nu-i cere niciodată nimănui să săvârşească o faptă cu care tu însuţi nu ţi-ai mânji mâinile.”

Se simţi îngreţoşat. Nu era frumos. Nu era glorios. Nu era forţă, nu era energie, nu era viaţă. Era revoltător, dezgustător, oribil.

„Dar l-au ucis pe Gavilar”, îşi spuse, căutând să-şi înfrângă cumva greaţa care-l cuprinsese dintr-odată.

„Uneşte-i…”

Rosharul fusese cândva unit. Oare unirea aceea îi indusese şi pe parshendi?

„Nu ştii dacă poţi sau nu să te încrezi în viziuni”, îşi spuse, cu garda de onoare adunându-i-se în urmă. Ar putea veni de la Veghetoarea Nopţii sau de la Pustiitori. Sau de la cu totul altceva.

În clipa aceea, orice obiecţie părea prea slabă. Ce voiau viziunile să facă? Să aducă pacea în Alethkar, să-şi unească poporul, să ţină cont de dreptate şi onoare în tot ce înfăptuia. Putea oare să nu le judece bazându-se pe asta?

Îşi puse Cristalsabia pe umăr, înaintând printre luptătorii căzuţi şi îndreptându-se către parshendii din nord, prinşi între oamenii lui şi ai lui Sadeas. Greaţa era tot mai puternică.

Ce i se *întâmpla?*

— Tată!

Strigătul lui Adolin era disperat.

Dalinar se întoarse către fiul său, care alerga spre el. Cristalarmura tânărului era împroşcată cu sângele parshendilor, dar Sabia îi strălucea, ca întotdeauna.

— Ce facem? întrebă Adolin, gâfâind.

— Despre ce vorbeşti? spuse Dalinar.

Fiul său se întoarse, arătând către sud-est – spre platoul

aflat în sudul celui de pe care îşi începuseră atacul cu o oră în urmă. Acolo, sărind peste spărtura lată, se afla o a doua armată enormă de parshendi.

Dalinar îşi săltă brusc viziera, lăsând aerul proaspăt să-i scalde faţa asudată. Făcu un pas înainte. Anticipase o asemenea posibilitate, dar cineva ar fi trebuit să le dea de veste. Unde erau cercetaşii? Ce se…?

Simţi un fior rece.

Tremurând, se târî către una dintre ridicăturile stâncoase cu pante line care împânzeau Turnul.

— Tată? spuse Adolin, alergând în urma lui.

Dalinar se căţără, cu ochii către culme, lăsând Sabia să-i cadă. Ajunse pe creastă şi se întoarse să privească spre nord, dincolo de armata parshendilor. Spre nord, către Sadeas. Adolin se urcă lângă el, săltându-şi viziera cu mâna înmănuşată.

— O, nu… şopti.

Traversând spărtura, armata lui Sadeas se retrăgea către platoul din nord, cel de pe care venise. Jumătate se afla deja de cealaltă parte. Cele opt echipe de podari pe care i le împrumutase lui Dalinar îşi luaseră podurile şi dispăruseră.

Sadeas îi abandona pe Dalinar şi pe soldaţii lui, lăsându-i pe Câmpiile Sfărâmate singuri şi înconjuraţi din trei părţi de parshendi. Pleca şi îşi lua toate podurile cu el.

66
LEGILE RĂZBOINICILOR

„Incantaţia aia, cântecul ăla, vocile alea aspre.”

Kaktach 1173, cu 16 secunde înainte de moarte. Un olar de vârstă mijlocie. Conform zvonurilor, în ultimii doi ani avusese vise stranii în timpul marilor furtuni.

Kaladin descoperi cu grijă rana lui Cikatrice, ca să-i cerceteze cusătura şi să-i schimbe bandajele. Săgeata îl nimerise în dreapta gleznei, fusese deviată de capătul peroneului şi o luase în jos, sfâşiind muşchii de pe partea laterală a labei piciorului.

— Ai avut mare noroc, îi spuse punându-i un alt bandaj. O să poţi merge din nou dacă nu-ţi sprijini greutatea de piciorul ăsta până când se vindecă. O să punem câţiva oameni să te care înapoi în tabără.

În spatele lor continuau strigătele şi loviturile, iar bătălia dezlănţuită îşi înteţea ritmul. Lupta se purta acum departe, concentrându-se către marginea estică a platoului. În dreapta lui Kaladin, Teft bea apa pe care Lopen i-o turna direct în gură. Bărbatul mai vrâstnic se încruntă, luând burduful ciungului în mâna teafără.

— Nu sunt infirm, se răsti.

Scăpase de ameţeala de la început, dar era slăbit.

Kaladin se destinse, simţindu-se secătuit. Când Lumina de Furtună dispărea, era istovit. Dar avea să-şi revină în curând. De la începutul atacului trecuse mai bine de o oră. Mai avea în pungă câteva sfere impregnate; se silea să se împotrivească dorinţei de a le absorbi Lumina.

Se ridică în picioare, cu gândul să adune câţiva oameni

care să-i ducă pe Cikatrice şi pe Teft în partea opusă a platoului, pentru cazul în care lupta lua o întorsătură urâtă şi erau nevoiţi să se retragă. Dar era puţin probabil; când se uitase ultima oară, soldaţii alethi se descurcau bine.

Îşi îndreptă din nou privirea spre câmpul de bătaie. Şi încremeni.

Sadeas se retrăgea.

La început, lucrurile pe care le vedea i se păruseră atât de improbabile, încât nu reuşi să accepte realitatea. Sadeas îşi punea oamenii să facă un ocol, ca să atace din altă direcţie? Ba nu, ariergarda traversa deja podurile, iar stindardul lui Sadeas se apropia. Oare înaltul prinţ era rănit?

— Drehy, Leyten, luaţi-l pe Cikatrice. Pietroi şi Peet, voi luaţi-l pe Teft. Duceţi-vă repede pe latura de vest a platoului şi pregătiţi-vă de plecare. Voi, ceilalţi, ocupaţi-vă poziţiile lângă pod.

Observând abia atunci ce se întâmpla, oamenii îi dădură ascultare, neliniştiţi.

— Moash, tu vino cu mine, adăugă Kaladin, îndreptându-se cu paşi repezi spre pod.

Moash se grăbi să-l ajungă din urmă.

— Ce se petrece?

— Sadeas se retrage, răspunse Kaladin, cu ochii la valul de oameni în verde care se îndepărtau de liniile parshendilor, părând să se prelingă precum ceara topită. Şi n-are niciun motiv. Lupta abia a început şi forţele lui câştigă. Singura explicaţie care-mi vine în minte e că el însuşi a fost rănit.

— Şi de ce să retragă o întreagă armată pentru asta? se miră Moash. Doar nu crezi că a…

— Stindardul lui e încă ridicat, îl întrerupse Kaladin. Probabil că nu e mort. Dacă nu cumva l-au lăsat aşa ca să

nu intre oamenii în panică.

El şi Moash ajunseră la marginea podului. În spatele lor se alinie cu iuţeală restul echipei. Matal era de cealaltă parte a spărturii, unde vorbea cu comandantul ariergărzii. După un scurt schimb de cuvinte, traversă şi începu să alerge de la o echipă de podari la alta, strigându-le să fie gata să-şi ridice podurile. Aruncă o privire spre oamenii lui Kaladin, văzu că erau deja pregătiţi şi se grăbi să plece mai departe.

În dreapta lui Kaladin, pe platoul alăturat – cel care fusese punctul de plecare al asaltului lui Dalinar – cele opt poduri date cu împrumut se îndepărtau de câmpul de luptă, fiind cărate de echipele lor către platoul unde se aflau toţi ceilalţi podari. Un ofiţer ochi-luminoşi – pe care Kaladin nu-l cunoştea – dădea ordinele. Dincolo de ele, mai departe, spre sud, îşi făcuse apariţia o nouă armată parshendi, care năvălea pe Turn.

Sadeas se apropie de spărtură în şaua calului său. Vopseaua Cristalarmurii îi strălucea în soare; n-avea nici măcar o singură zgârietură. De fapt, întreaga lui gardă de onoare era nevătămată. Deşi fuseseră pe Turn, se îndepărtaseră de inamici şi făcuseră cale-ntoarsă. De ce?

Şi apoi Kaladin văzu. Armata lui Dalinar Kholin, care în momentul acela lupta la jumătatea părţii de sus a platoului care avea forma unei pene de lemn, era înconjurată. Noua forţă parshendi se revărsa în zonele controlate până atunci de Sadeas, care ar fi trebuit să asigure retragerea lui Dalinar.

— Îl abandonează! exclamă Kaladin. A fost o capcană. O înşelătorie. Sadeas îi lasă pe Înaltul Prinţ Kholin şi pe toţi oştenii lui să moară.

Ocoli capătul podului, făcându-şi loc printre soldaţii care coborau de pe el. Moash înjură şi îl urmă.

Kaladin nu ştia de ce îşi făcea loc cu coatele ca s-ajungă la podul următor – Podul Zece – pe care traversa Sadeas. Poate simţea nevoia să se convingă că înaltul prinţ nu era rănit. Poate că era încă uluit. Ceea ce vedea era o imensă trădare, pe lângă care trădarea lui Amaram faţă de el însuşi părea aproape banală.

Sadeas traversă podul, cu copitele calului lovind zgomotos lemnul. Era însoţit de doi ochi-luminoşi în armuri obişnuite, şi toţi trei îşi ţineau coifurile sub braţ, ca la paradă.

Garda de onoare îl opri pe Kaladin cu gesturi ostile. Însă ajunsese destul de aproape ca să vadă că Sadeas era într-adevăr nevătămat. Şi, totodată, destul de aproape ca să-i studieze figura orgolioasă când îşi întoarse calul şi se uită în urmă, spre Turn. A doua armată parshendi mişuna în jurul soldaţilor lui Kholin, înconjurându-i. Şi, chiar dacă n-ar fi fost aşa, Kholin n-avea poduri. Nu se putea retrage.

— Ţi-am spus, bătrâne prieten, zise Sadeas cu glas scăzut, dar clar, acoperind strigătele din depărtare. Ţi-am spus că onoarea asta a ta o să te ucidă într-o bună zi.

Clătină din cap. Apoi îşi întoarse calul şi se îndepărtă de câmpul de luptă.

Dalinar doborî o pereche de luptători parshendi. Dar exista întotdeauna alta care să-i ia locul. Îşi încleştă fălcile, intră în Postura Vântului şi îşi luă o poziţie defensivă, rămânând pe mica lui movilă de pe coasta dealului, ca o stâncă pe care valul de parshendi trebuia s-o spargă.

Sadeas îşi plănuise bine retragerea. Soldaţii lui nu avuseseră niciun fel de probleme; li se ordonase să lupte astfel încât să se poată îndepărta cu uşurinţă de inamici. Pentru traversare avuseseră la dispoziţie patruzeci de poduri. Luate laolaltă, toate acestea îl ajutaseră să-şi

abandoneze aliatul cu mare repeziciune, ţinând cont de modul în care se scurgea timpul pe durata bătăliilor. Deşi Dalinar le ordonase oamenilor săi să-şi forţeze înaintarea, sperând să-l prindă pe Sadeas înainte de retragerea podurilor, nu izbutiseră să se mişte cu destulă iuţeală. Podurile lui Sadeas erau deja trase şi întreaga lui armată îşi încheiase traversarea.

Adolin lupta alături. Erau doi bărbaţi obosiţi, în Cristalarmuri, înfruntând o armată întreagă. Crăpăturile Armurilor ajunseseră la un număr înspăimântător. Niciuna nu era foarte gravă, dar prin toate se prelingea preţioasa Lumină de Furtună. Se înălţa în şuviţe firave, aidoma cântecelor parshendilor muribunzi.

— Te-am avertizat să nu te-ncrezi în el! urlă Adolin în timp ce lupta, nimicind o pereche de parshendi şi fiind ţinta valului de săgeţi trimis de un grup de arcaşi care se instalase în apropiere. Armura îi era împroşcată de săgeţi care îi zgâriau vopseaua. Una nimeri într-o crăpătură, lărgind-o.

— Ţi-am spus, continuă să strige Adolin, coborându-şi braţul din dreptul feţei şi secerând următoarea pereche de parshendi chiar în momentul în care aceştia se pregăteau să-i dea o lovitură de ciocan. Ţi-am spus că e un ţipar!

— Ştiu! îi răspunse Dalinar, tot cu un strigăt.

— Am picat drept în laţ, continuă Adolin, strigând ca şi cum nu l-ar fi auzit pe Dalinar. L-am lăsat să ne ia podurile. L-am lăsat să ne aducă pe platou înaintea sosirii celui de-al doilea val de parshendi. L-am lăsat să controleze cercetaşii. Şi chiar am sugerat un mod de atac în urma căruia să rămânem încercuiţi dacă nu ne mai sprijinea el!

— Ştiu.

Dalinar îşi simţi inima strângându-i-se în piept.

Sadeas dusese la îndeplinire un plan pus la cale cu grijă, iar trădarea fusese deplină. Nu-l copleşiseră duşmanii, nu se retrăsese ca să fie în siguranţă – deşi, odată întors în tabără, avea să pretindă fără îndoială că aşa se petrecuseră lucrurile. Un dezastru, avea să spună. Parshendi pretutindeni. Atacând împreună stricaseră echilibrul şi – din nefericire – el fusese silit să se retragă şi să-şi părăsească prietenul. A, poate că o parte din oamenii lui Sadeas aveau să vorbească, să spună adevărul, iar ceilalţi înalţi prinţi aveau să ştie, fără urmă de îndoială, ce se petrecuse în realitate. Dar nimeni n-avea să-l provoace pe Sadeas direct. Nu după o manevră atât de puternică, de hotărâtoare.

În tabere, povestea lui avea să fie acceptată. Ceilalţi înalţi prinţi erau prea nemulţumiţi de Dalinar ca să protesteze. Singurul care ar fi putut să spună lucrurilor pe nume era Elhokar, dar Sadeas se bucura de favorurile lui. Asta îi frângea inima lui Dalinar. Totul nu fusese decât prefăcătorie? Îl judecase pe de-a-ntregul greşit pe Sadeas? Şi cum rămânea cu cercetările prin care acesta îl dezvinovăţise? Cu planurile şi cu amintirile lor? Numai minciuni, toate?

„Ţi-am salvat viaţa, Sadeas.” Dalinar privi stindardul celuilalt înalt prinţ traversând platoul alăturat. În mijlocul acelui grup îndepărtat, un călăreţ în Cristalarmură stacojie se întoarse şi se uită înapoi. Sadeas, uitându-se cum lupta Dalinar să-şi apere viaţa. O siluetă care se opri o clipă, apoi se răsuci în loc şi-şi continuă drumul.

Parshendii înconjurau poziţia de avangardă unde luptau Dalinar şi Adolin, chiar în faţa armatei lor. Copleşeau garda lui Dalinar, care se repezi şi ucise altă pereche de inamici, primind încă o lovitură în antebraţ. Parshendii mişunau împrejurul său, iar garda lui începea să cedeze.

— Retrage-te! îi strigă lui Adolin, dând la rândul său înapoi şi apropiindu-se de grosul armatei.

Tânărul înjură, dar făcu ce i se ordonase. El şi tatăl lui se retraseră în spatele primei linii a apărării. Gâfâind, Dalinar îşi scoase coiful crăpat. Luptase fără oprire îndeajuns de mult ca să i se taie răsuflarea, în ciuda Cristalarmurii. Un soldat din gardă îi întinse un burduf cu apă, iar Adolin primi un altul. Dalinar îşi stropi gura deschisă şi faţa cu apa aceea caldă. Avea gustul metalic al apei de furtună.

Adolin îşi lăsă burduful în jos şi apa susură, umplându-i gura. Întâlni privirea tatălui său şi îi văzu faţa chinuită, sumbră. Ştia. Aşa cum ştia şi Dalinar. Cum ştiau probabil şi soldaţii. Nu puteau supravieţui în bătălia aceea. Parshendii nu lăsau în urmă supravieţuitori. Dalinar îşi adună puterile, aşteptând acuzaţiile lui Adolin. Băiatul avusese dreptate tot timpul. Şi, indiferent ce-ar fi fost viziunile, îl înşelaseră cel puţin într-o privinţă. Încrederea acordată lui Sadeas le adusese osânda.

Oamenii mureau la câţiva paşi distanţă, ţipând şi blestemând. Dalinar tânjea să intre în luptă, dar trebuia să se odihnească. Pierderea unui Cristalpurtător din cauza oboselii nu le-ar fi slujit la nimic oamenilor săi.

— Ei? i se adresă lui Adolin. Spune-o. Am fost duşi la pieire din cauza mea.

— Eu…

— E vina *mea,* sublinie Dalinar. N-ar fi trebuit să pun casa noastră în primejdie de dragul unor vise prosteşti.

— Nu, zise Adolin, părând surprins de propriile cuvinte. Nu, tată, nu e vina ta.

Dalinar se holbă la fiul lui. Se aşteptase s-audă cu totul altceva.

— Ce-ar fi trebuit să faci? întrebă Adolin. Să nu mai

încerci să transformi Alethkarul în ceva mai bun? Să devii la fel ca Sadeas şi ca toţi ceilalţi? Nu. N-aş fi vrut să devii un asemenea om, indiferent ce-am fi câştigat astfel. Aş vrea ca Heralzii să nu-i fi îngăduit lui Sadeas să ne atragă în capcană, dar n-o să te învinuiesc pentru această amăgire.

Adolin întinse mâna şi-l strânse pe Dalinar de braţul acoperit de Armură.

— Ai făcut bine că ai respectat Legile Războinicilor. Ai făcut bine că ai încercat să uneşti Alethkarul. Iar eu am fost un neghiob fiindcă am încercat să te-mpiedic la fiecare pas. Poate că dacă nu mi-aş fi petrecut atât de mult timp abătându-ţi atenţia, ţi-ai fi dat seama că ziua asta avea să vină.

Dalinar îşi strânse pleoapele, uluit. Adolin rostise toate acele cuvinte? Ce se schimbase la el? Şi de ce i le spunea atunci, în pragul celui mai cumplit dintre eşecurile lui?

Însă ecoul vorbelor sale nu se stingea, iar Dalinar îşi simţi vinovăţia destrămându-se şi risipindu-se printre urletele muribunzilor. *Era* un sentiment egoist.

Oare ar fi trebuit să se schimbe? Da, ar fi putut să fie mai prudent. Ar fi putut să nu se încreadă atât de mult în Sadeas. Dar ar fi putut să renunţe la Legile Războinicilor? Să devină iarăşi ucigaşul nemilos care fusese în tinereţe?

Nu.

Avea importanţă că viziunile greşiseră în privinţa lui Sadeas? Îi era ruşine de omul în care îl transformaseră acestea, laolaltă cu lucrurile pe care le citise în carte? În sinea lui, ultima piesă, ultima cheie de boltă îşi găsi locul potrivit, iar el descoperi că nu-şi mai făcea griji. Toate nedumeririle i se spulberaseră. Ştia, în sfârşit, ce avea de făcut. Nu-şi mai punea întrebări. Nu mai era nesigur.

Întinse mâna şi îl strânse pe Adolin de braţ.

— Mulţumesc.

Tânărul dădu scurt din cap. Încă mai era furios. Dalinar îşi dădea seama de asta, dar fiul său se hotărâse să-l urmeze – iar a urma un conducător însemna, printre altele, să-l susţii chiar şi atunci când mersul luptei se întorcea împotriva lui.

Se desprinseră unul de celălalt şi Dalinar se întoarse către soldaţii din jur.

— E timpul să luptăm, le spuse cu voce din ce în ce mai puternică. Şi o facem nu fiindcă ne dorim gloria, ci fiindcă alte căi sunt mai rele. Nu respectăm Legile Războinicilor pentru că ne aduc câştiguri, ci pentru că ne dezgustă oamenii în care ne-am transforma altminteri. Ne aflăm singuri aici, pe acest câmp de luptă, pentru că suntem ceea ce suntem.

Adunaţi în jurul lui ca un inel, membrii Gărzii de Cobalt se întoarseră, toţi ca unul, să-l privească. Dincolo de ei, soldaţii păstraţi ca rezervă – ochi-luminoşi şi ochi-întunecaţi deopotrivă – se strânseră mai aproape, cu groază în ochi, dar cu feţe hotărâte.

— Moartea e sfârşitul tuturor oamenilor, strigă Dalinar. Dar cum e măsurat omul, odată ce nu mai este? După averea pe care-a adunat-o şi pentru care i se ceartă moştenitorii? După gloria pe care-a dobândit-o, doar pentru a trece apoi asupra celor care l-au ucis? După poziţia înaltă pe care-a deţinut-o din întâmplare? Nu. Luptăm aici pentru că înţelegem. Sfârşitul e acelaşi. Ceea ce-i deosebeşte pe oameni e *calea aleasă.* Când vom gusta acel sfârşit, o vom face ţinându-ne capul sus, cu ochii către soare.

Ridică mâna, chemând Aducătoarea Jurământului.

— Nu mi-e ruşine de ceea ce am devenit, strigă el, descoperind că spunea adevărul.

Era atât de straniu să te simţi eliberat de orice sentiment de vinovăţie.

— Alţii se pot înjosi ca să mă distrugă, continuă el. Să se bucure de gloria lor. Eu mi-o păstrez pe-a mea!

Cristalsabia prinse contur, căzându-i în mână.

Oamenii nu ovaţionară, dar se ţinură mai drepţi, devenind mai mândri. Groaza care pusese stăpânire pe el se mai diminuă puţin. Adolin îşi puse coiful şi propria Sabie îi apăru în mână, acoperită de condens. Dădu aprobator din cap.

Şi iarăşi se avântară împreună în luptă.

„Şi astfel mor”, îşi zise Dalinar, lovind şirurile de parshendi. Şi îşi găsi pacea. Un sentiment atât de neaşteptat pe un câmp de luptă, dar cu atât mai bine-venit.

Îşi descoperi totuşi un regret: îl lăsa pe sărmanul Renarin ca Înalt Prinţ Kholin, derutat şi înconjurat de duşmani care se îngrăşaseră cu carnea tatălui şi a fratelui său.

„N-am apucat să-i dau Cristalarmura pe care i-am făgăduit-o”, îşi zise. „Va trebui să-şi croiască drum fără ea. Onoarea străbunilor să te aibă în pază, fiule.

Fii puternic – şi învaţă să fii înţelept mai repede decât a făcut-o tatăl tău.

Adio.”

67
CUVINTE

„Să nu mă mai doară! Să nu mai plâng! Dai-Gonarthis! Pescarul Negru se repede la durerea mea şi mi-o devorează!”

Tanatesach 1173, cu 28 de secunde înainte de moarte. O saltimbancă ambulantă, ochi-întunecaţi. A se lua notă de similitudinea cu proba 1172-89.

Podul Patru rămăsese în urma restului armatei. Cu doi răniţi, pe care-i cărau patru oameni, greutatea podului îi băga în pământ. Din fericire, Sadeas îşi adusese aproape toate podurile, printre acestea numărându-se şi cele opt pe care i le împrumutase lui Dalinar. Ceea ce însemna că soldaţii nu erau nevoiţi să aştepte echipa lor ca să traverseze.

Kaladin se simţea istovit până-n măduva oaselor, iar podul de pe umerii lui părea făcut din piatră. Nu se mai simţise atât de obosit din prima sa zi de podar. Syl plutea înaintea lui, privindu-l îngrijorată în timp ce mergea în fruntea oamenilor săi, cu faţa scăldată în sudoare, luptându-se la fiecare pas cu terenul denivelat.

În faţa lor, ultima parte a armatei lui Sadeas se aduna de-a lungul spărturii, traversând-o. Platoul pe care se grupaseră înainte de atac era aproape pustiu. Doar la gândul cumplitei cutezanţe a faptei lui Sadeas, Kaladin se simţea întors pe dos. Până atunci, credea că lui i se întâmplase ceva oribil. Însă acolo Sadeas condamnase la moarte mii de oameni, ochi-luminoşi şi ochi-întunecaţi deopotrivă. Pe care-i numise aliaţi. Trădarea părea să-l

apese pe Kaladin la fel de greu ca podul. Îl strivea, îi tăia răsuflarea.

Mai exista speranţă pentru oameni? Îi ucideau pe cei pe care ar fi trebuit să-i iubească. La ce bun să lupţi şi la ce bun să câştigi dacă între duşmani şi aliaţi nu exista nicio diferenţă? Ce era victoria? O absurditate. Ce însemnau morţile prietenilor şi ale camarazilor de arme? Nimic. Întreaga lume era un buboi îngreţoşător de verde şi de infestat cu putreziciune.

Amorţiţi, Kaladin şi ceilalţi ajunseră la spărtură, dar prea târziu ca să mai ajute la traversare. Cei pe care-i trimisese înainte erau acolo: Teft cu o figură sumbră, Cikatrice sprijinindu-se într-o suliţă ca să nu-şi lase greutatea pe piciorul rănit. În apropiere zăcea un mic grup de suliţaşi morţi. Când era cu putinţă, soldaţii lui Sadeas îşi recuperau răniţii, însă unii muriseră în timp ce erau ajutaţi. Dintre aceştia, o parte fuseseră abandonaţi; era evident că Sadeas se grăbea să părăsească locul.

Morţilor nu li se luase echipamentul. Probabil că acolo îşi găsise Cikatrice cârja. Nişte amărâţi de podari aveau să se întoarcă mai târziu ca să ia tot ce era de luat de la ei şi de la leşurile oamenilor din armata lui Dalinar.

Echipa lui Kaladin lăsă podul jos, iar el îşi şterse fruntea.

— Nu puneţi podul peste spărtură, le spuse celorlalţi. Aşteptaţi să traverseze şi ultimul soldat, apoi treceţi-l peste unul din celelalte poduri.

Matal îi văzu, dar nu le ceru nici el să-şi aşeze podul. Îşi dădea seama că abia ar fi avut timp să-l fixeze pe poziţie înainte de a fi nevoiţi să-l ridice iarăşi.

— Avem ce vedea, nu? spuse Moash, venind lângă Kaladin şi uitându-se în urmă.

Kaladin se întoarse. Turnul se înălţa în spatele lor, înclinat către ei. Armata lui Kholin era un cerc albastru,

blocat la jumătatea pantei după ce încercase să forţeze coborârea şi s-ajungă la Sadeas înainte de retragerea podurilor. Parshendii erau un roi întunecat, cu pete de roşu de la pielea lor marmorată. Se îngrămădeau în jurul inelului alethi, micşorându-l.

— Ce ruşine! exclamă Drehy, aşezat pe marginea podului lor. Mă scârbeşte.

Ceilalţi podari dădură din cap, iar pe Kaladin îl surprinse îngrijorarea care li se citea pe chipuri. Pietroi şi Teft li se alăturară lui Kaladin şi lui Moash, purtându-şi cu toţii armurile din carapace parshendi. El se bucura că îl lăsaseră pe Shen în tabără. La vederea tuturor acestor lucruri, ar fi rămas complet încremenit.

Teft îşi susţinea braţul rănit. Pietroi îşi umbri ochii cu o mână şi clătină din cap, privind spre vest.

— E o ruşine. Pentru Sadeas. Şi pentru noi.

— Podul Patru! strigă Matal. Haideţi!

Îşi flutura mâna, făcându-le semn să părăsească platoul, trecând pe Podul Şase. Lui Kaladin îi veni brusc o idee. O idee fantastică, înflorindu-i în minte ca un mugur-de-stâncă.

— O să vă urmăm pe podul nostru, Matal, strigă el. Abia am ajuns la spărtură. Mai avem nevoie să ne tragem sufletul câteva minute.

— Traversaţi imediat! zbieră Matal.

— Asta o să ne facă doar să rămânem şi mai mult în urmă! ripostă Kaladin. Vrei să-i explici lui Sadeas de ce trebuie să ţină pe loc o întreagă armată pentru o nenorocită de echipă de podari? Avem podul. Lasă-mi oamenii să se odihnească. Vă prindem din urmă mai târziu.

— Şi dacă vin sălbaticii ăia după voi? întrebă Matal.

Kaladin ridică din umeri.

Matal îşi strânse pleoapele, părând să-şi dea seama cât

de mult îşi dorea să se-ntâmple asta.

— Treaba voastră! strigă acesta, grăbindu-se să traverseze pe Podul Şase, în timp ce erau ridicate toate celelalte.

După câteva secunde, echipa lui Kaladin rămânea singură pe acea parte a spărturii, în timp ce armata se retrăgea către vest.

El zâmbi larg.

— Nu-mi vine să cred, după ce ne-am făcut atâtea griji… Suntem liberi!

Ceilalţi se întoarseră spre el, nedumeriţi.

— O s-o pornim după ei peste puţin timp – îi lămuri el, înflăcărat –, iar Matal o să presupună că ne vom continua drumul spre tabără. O să rămânem din ce în ce mai mult în urma armatei, până când nu ne vor mai vedea. Atunci o s-o luăm spre nord, folosindu-ne de pod ca să traversăm Câmpiile. Putem scăpa mergând într-acolo, şi toată lumea o să presupună că ne-au prins parshendii şi ne-au măcelărit!

Ceilalţi îl priviră cu ochi mari.

— Provizii, spuse Teft.

— Avem sferele astea, zise Kaladin scoţându-şi punga. O avere, chiar aici. Putem lua armurile şi armele morţilor de-acolo şi-o să ne folosim de ele ca să ne apărăm de tâlhari. O să fie greu, dar n-o să ne urmărească nimeni!

Oamenii începură să se entuziasmeze. Dar ceva îl făcu pe Kaladin să şovăie. „Şi ce-o să se-ntâmple cu răniţii din tabără?”

— Eu va trebui să rămân în urmă, spuse.

— *Ce?* întrebă Moash.

— Cineva trebuie s-o facă, răspunse el. Pentru binele răniţilor din tabără. Nu-i putem părăsi. Iar dacă rămân eu în urmă, voi avea o poveste credibilă. Răniţi-mă şi lăsaţi-

mă pe unul dintre platouri. Sunt sigur că Sadeas o să trimită oameni după lucrurile morţilor. O să le spun că echipa mea a fost vânată pentru c-a profanat leşurile parshendilor şi că podul ne-a fost aruncat în spărtură. Îmi vor da crezare; au văzut ce mult ne urăsc parshendii.

Toată echipa stătea acum în picioare, schimbând priviri stânjenite.

— Nu plecăm fără tine, spuse Sigzil.

Mulţi alţii dădură din cap, încuviinţând.

— O să vă urmez, făgădui Kaladin. Nu-i putem lăsa pe oamenii ăia în urmă.

— Kaladin, flăcăule… începu Teft.

— O să vorbim despre mine mai târziu, îl întrerupse el. Poate-o să vin cu voi şi-o să ne furişăm mai târziu în tabără, ca să-i salvăm pe cei răniţi. Deocamdată luaţi tot ce puteţi de la morţii ăştia.

Podarii şovăiră.

— E un ordin!

Se puseră cu toţii în mişcare fără să se mai împotrivească şi se grăbiră să jefuiască leşurile abandonate de Sadeas. Kaladin rămase de unul singur lângă pod.

Se simţea totuşi neliniştit. Nu era vorba doar de răniţii din tabără. Ce mai era, atunci? Li se ivise o ocazie fantastică. De soiul celor pentru care ar fi fost în stare să ucidă în toţi acei ani de când era sclav. Ocazia de a se face nevăzuţi, de a fi crezuţi morţi? N-aveau nevoie să lupte. Erau liberi. Atunci de ce era atât de îngrijorat?

Se întoarse să-şi supravegheze oamenii şi observă, şocat, că alături de el stătea cineva. O femeie translucidă, din lumină albă.

Era Syl, aşa cum n-o mai văzuse niciodată; de mărimea unui om obişnuit, cu mâinile strânse în faţă, cu părul şi

rochia fluturându-i într-o parte, în vânt. N-avusese idee că se putea înfăţişa sub asemenea dimensiuni. Se uita către est, îngrozită, cu ochii mari, plini de durere. Era faţa unui copil care e martor la o crimă brutală, pierzându-şi astfel inocenţa.

Kaladin se răsuci încet şi privi în direcţia în care se uita ea. Către Turn.

Către armata disperată a lui Dalinar Kholin.

La vederea acelor soldaţi, i se frânse inima. Lupta lor era lipsită de speranţă! Fuseseră abandonaţi. Încercuiţi. Lăsaţi singuri, ca să moară.

„Avem un pod”, îşi dădu el seama. „Dacă l-am putea aşeza...” Atenţia celor mai mulţi parshendi se îndrepta către armata alethi, având doar o rezervă simbolică jos, lângă spărtură. Un grup destul de mic pentru ca podarii să-l poată înfrânge.

Ba nu. Era o idioţenie. Erau mii de parshendi care-i blocau drumul lui Kholin către spărtură. Şi cum şi-ar fi putut aşeza podul fără arcaşi care să-i susţină?

Încheindu-şi scurta incursiune de jaf, mai mulţi podari se întoarseră. Pietroi i se alătură lui Kaladin şi se uită la rândul său spre vest, înnegurându-se la faţă.

— E cumplit, spuse. Nu putem face nimic ca să-i ajutăm?

Kaladin clătină din cap.

— Ar fi sinucidere, Pietroi. Ar trebui să mergem la asalt fără nicio armată care să ne susţină.

— Nu ne-am putea abate doar puţin din drum? întrebă Cikatrice. Să aşteptăm, să vedem dacă nu cumva Kholin îşi poate croi drum către noi? Dacă izbuteşte, aşezăm podul.

— Nu, răspunsese Kaladin. Dacă rămânem în afara bătăii săgeţilor armatei lui Kholin, o să-şi închipuie că suntem cercetaşi trimişi de Sadeas. Trebuie să alergăm spre spărtură. Altminteri n-o să coboare nicidecum la noi.

Auzind asta, podarii păliră.
— În plus, adăugă Kaladin, dacă reuşim cumva să-i salvăm pe unii dintre oamenii ăştia, vor duce vorba, iar Sadeas va afla că suntem în viaţă. Ne va hăitui şi ne va ucide. Întorcându-ne, renunţăm la şansa de a fi liberi.
Dând din cap, podarii îi aprobară spusele. Se adunaseră cu toţii, aducând arme. Era timpul să plece. Kaladin încercă să scape de disperarea cuibărită în el. Acel Dalinar Kholin era, probabil, ca toţi ceilalţi. Ca Roshone, ca Sadeas, ca orice alt ochi-luminoşi. Făcând-o pe virtuosul, însă corupt în interior.
„Dar îl însoţesc o mie de soldaţi ochi-întunecaţi”, îl contrazise o parte a fiinţei sale. „Oameni care nu merită această soartă cumplită. Oameni ca fostul meu pluton de suliţaşi.”
— Nu le datorăm nimic, şopti.
Avea impresia că zăreşte stindardul albastru al lui Dalinar Kholin, fluturând în fruntea armatei.
— Tu i-ai băgat în asta, Kholin. N-o să-mi las oamenii să moară pentru tine.
Se întoarse cu spatele către Turn.
Syl continua să stea alături de el, cu faţa spre est. Disperarea din privirea ei îi sfâşie sufletul.
— Vântsprenii sunt atraşi de vânt – întrebă ea încet – sau ei sunt cei care îi dau naştere?
— Nu ştiu, răspunse Kaladin. Are importanţă?
— Poate că nu. Ştii, mi-am adus aminte ce fel de spren sunt.
— E momentul potrivit pentru asta, Syl?
— Unesc lucrurile, Kaladin, zise ea, răsucindu-se şi întâlnindu-i privirea. Sunt un onoarespren. Un spirit al jurămintelor. Al făgăduielilor. Şi al nobleţei.
Kaladin auzea slab zgomotele luptei. Sau nu era decât

mintea lui, căutând ceva despre care ştia că se afla acolo?
Putea să audă oamenii murind?
Îi vedea pe soldaţi fugind, împrăştiindu-se, părăsindu-şi lordul comandant?
Toţi ceilalţi se îndepărtau în goană. Kaladin îngenunchea lângă trupul neînsufleţit al lui Dallet.
Un stindard verde cu roşu-închis, aproape violet, flutura stingher pe câmpul de luptă.
— Am mai trăit asta! urlă Kaladin, întorcându-se din nou către stindardul albastru.
Dalinar lupta întotdeauna în frunte.
— Ce s-a întâmplat ultima dată? strigă Kaladin. Mi-am învăţat lecţia! N-o să fac aceeaşi prostie a doua oară!
Părea să se simtă zdrobit din cauza trădării lui Sadeas, a epuizării care-l cuprinsese, a morţii atâtor oameni. Pentru o clipă se aflã din nou acolo, îngenuncheat în cartierul general mobil al lui Amaram, privind cum îi erau măcelăriţi prietenii, prea slăbit şi prea rănit ca să-i poată salva.
Îşi duse la cap o mână tremurândă şi îşi pipăi stigmatul de pe frunte, ud de sudoarea lui.
— Nu-ţi datorez nimic, Kholin.
Şi vocea tatălui său păru să-i şoptească un răspuns: „Cineva trebuie să facă primul pas. Cineva trebuie să ia taurul de coarne şi să facă ceea ce e corect. Dacă nu-ncepe nimeni, ceilalţi n-au pe cine urma.”
Dalinar venise să-i ajute pe oamenii lui Kaladin, atacase arcaşii şi salvase Podul Patru.
„Ochi-luminoşii nu se sinchisesc de viaţă”, spusese Lirin. „Aşa că trebuie să-mi pese mie. Să ne pese nouă.”
„Să-ţi pese ţie.”
Viaţă înaintea morţii.
„Am dat greş atât de des. Am fost doborât la pământ şi călcat în picioare.”

Putere înaintea slăbiciunii.

„Moartea ar fi ţinta spre care mi-aş conduce prietenii…”

Călătorie înaintea destinaţiei.

„… moartea şi ceea ce e corect.”

— Trebuie să ne ducem înapoi, spuse încet. Dar-ar furtuna, să ne ducem înapoi!

Se întoarse spre echipa Podului Patru. Rând pe rând, oamenii dădură din cap.

Oameni care, cu numai câteva luni în urmă, fuseseră scursorile armatei – oameni cărora cândva nu le păsase de nimic altceva în afară de propria piele – inspirară adânc, renunţară la propria siguranţă şi dădură aprobator din cap. Aveau să-l urmeze.

Kaladin se uită în sus şi-şi umplu plămânii cu aer. Lumina năvăli în el ca un val, de parcă şi-ar fi lipit buzele de o mare furtună, sorbind-o.

— Podul sus! ordonă.

Echipa Podului Patru ovaţionă, în semn că era de acord, înşfăcă podul şi îl săltă. Kaladin trase de un scut şi îi apucă în mână curelele.

Pe urmă se întoarse cu spatele, ridicându-l. Cu un strigăt, îşi conduse oamenii la atac, către abandonatul stindard albastru.

Armura lui Dalinar pierdea Lumină de Furtună prin zeci de crăpături mărunte; nicio piesă importantă nu scăpase nevătămată. Lumina se înălţa din el ca aburul dintr-un cazan, leneşă, aşa cum era întotdeauna Lumina de Furtună, împrăştiindu-se lent.

În timpul luptei, soarele îşi trimitea dogoarea direct asupra lui, făcându-l să se simtă de parcă ar fi fost pus la frigare. Era atât de obosit. De la trădarea lui Sadeas nu trecuse mult, dacă te luai după cum era socotit timpul în

luptă. Însă Dalinar se forţase prea tare, stătuse mereu în prima linie, luptând cot la cot cu Adolin. Armura lui pierduse multă Lumină de Furtună. Era tot mai grea şi, cu fiecare lovitură, îi dădea tot mai puţină putere. Greutatea ei avea să-l doboare în curând, încetinindu-l într-atât încât parshendii să poată năvăli asupra lui.

Omorâse atât de mulţi. Atât de mulţi. Un număr înspăimântător, şi o făcuse fără a simţi Fiorul. Era gol pe dinăuntru. Era mai bine decât să se simtă inundat de plăcere.

Însă nici vorbă să fi omorât destui duşmani. Se concentrau asupra lui şi a lui Adolin; având Cristalpurtători în prima linie, orice breşă era în scurt timp astupată de un bărbat în armură strălucitoare, cu o Sabie ucigaşă. Parshendii trebuiau să-i doboare mai întâi pe el şi pe Adolin. Iar ei ştiau. Dalinar ştia. Adolin ştia.

Poveştile vorbeau despre lupte în care ultimii rămaşi în picioare fuseseră Cristalpurtătorii, doborâţi de duşmanii lor după lupte lungi, eroice. Cu desăvârşire nerealist. Dacă omorai mai întâi Cristalpurtătorii, puteai să le iei Săbiile, întorcându-le împotriva inamicilor.

Lovi din nou, cu muşchii încetiniţi de oboseală. Să mori primul. Aşa era bine. „Nu le cere ceva ce n-ai face tu însuţi…” Dalinar se împletici pe pietre, Cristalarmura părându-i-se la fel de grea ca o armură obişnuită.

Putea să fie mulţumit de modul în care-şi trăise viaţa. Cât despre oamenii lui… îi dezamăgise. Gândul la modul stupid în care-i condusese într-o capcană îl îngreţoşa.

Şi mai era şi Navani.

„Tocmai când începusem în sfârşit să-i fac curte”, îşi spuse. „Şase ani irosiţi. O viaţă irosită. Şi acum va trebui să jelească iarăşi.”

Gândul îl făcu să-şi înalţe braţele şi să-şi proptească bine

tălpile, echilibrându-se. Îi respinse pe parshendi. Continuând să lupte. Pentru ea. Nu voia să se lase doborât cât mai avea încă putere.

Alături, Armura lui Adolin pierdea şi ea Lumină de Furtună. Tânărul se străduia din ce în ce mai mult să-şi apere tatăl. Nici măcar nu luaseră în discuţie o încercare de a sări peste spărtură şi de a scăpa cu fuga. Cu spărturi atât de largi, şansele erau firave – dar, dincolo de asta, nu voiau să-şi părăsească oamenii, lăsându-i să piară. El şi Adolin trăiseră în spiritul Legilor Războinicilor. Şi tot în spiritul acestor Legi aveau să-şi încheie vieţile.

Dalinar lovi iarăşi, stând alături de Adolin; luptau fără să se despartă unul de altul, ţinându-şi duşmanii la o distanţă care-i ferea de armele lor, într-un stil tipic pentru doi Cristalpurtători. În vreme ce, sub coif, sudoarea îi şiroia pe faţă, Dalinar aruncă o ultimă privire spre armata care dispărea în depărtare. Locul în care se afla în momentul acela îi oferea o bună perspectivă către vest.

„Blestemat să fie omul ăsta, pentru că…”

„Pentru că…”

„Pe sângele străbunilor, ce e asta?”

Un mic grup traversa platoul din vest, îndreptându-se spre Turn. O echipă singuratică de podari ducând podul pe umeri.

— Nu se poate, spuse Dalinar, retrăgându-se din luptă şi lăsând Garda de Cobalt – atât cât mai rămăsese din ea – să vină în grabă pentru a-l apăra.

Nevenindu-i să-şi creadă ochilor, îşi ridică viziera coifului. Restul armatei lui Sadeas dispăruse, dar acea singuratică echipă de podari era acolo. De ce?

— Adolin! strigă el, folosindu-şi Cristalsabia ca să arate într-acolo, în timp ce-şi simţea braţele şi picioarele inundate de un val de speranţă.

Tânărul se răsuci, urmărindu-i mişcarea. Şi încremeni.

— Imposibil! strigă. Ce capcană mai e şi asta?

— Una prostească, dacă e într-adevăr o capcană. Suntem deja morţi.

— Dar de ce să trimită o echipă înapoi? Cu ce scop?

— Are vreo importanţă?

Şovăiră o clipă în toiul luptei. Ştiau amândoi răspunsul.

— Formaţii de atac! strigă Dalinar, întorcându-se către soldaţi.

Părinte al Furtunii, rămăseseră atât de puţini! Mai puţin de jumătate din cei opt mii de la început.

— Intraţi în formaţii! ordonă Adolin. Fiţi gata să vă puneţi în mişcare! Ne facem loc printre ei. Adunaţi-vă toate puterile. Avem o şansă!

„Una foarte firavă”, se gândi Dalinar, lăsându-şi viziera în jos. „Va trebui să străpungem restul armatei parshendilor.” Chiar dacă ajungeau jos, probabil c-aveau să găsească întreaga echipă de podari moartă, cu podul aruncat în spărtură. Arcaşii parshendi se adunau deja; erau mai bine de o sută. Avea să fie un măcel.

Dar exista o speranţă. Infimă, preţioasă. Dacă armata lui avea să piară, atunci avea s-o facă încercând să nu-şi piardă speranţa aceea.

Ridicându-şi Sabia cât putea de sus şi simţindu-se inundat de un val de forţă şi de hotărâre, Dalinar atacă, în fruntea oamenilor săi.

Pentru a doua oară în aceeaşi zi, Kaladin alerga către o poziţie ocupată de parshendii înarmaţi, cu scutul în faţă şi purtând o armură tăiată de pe trupul unui duşman căzut. Poate ar fi trebuit să se simtă revoltat de ceea ce făcuse ca s-o creeze. Dar nu era cu nimic mai cumplit decât ceea ce săvârşiseră parshendii omorându-i pe Dunny, pe Hărţi şi

pe bărbatul fără nume care-l tratase cu prietenie în prima lui zi de podar. Încă îi mai purta sandalele.

„Noi şi ei”, se gândi. Era singurul mod în care putea privi lucrurile un soldat. În ziua aceea, Dalinar Kholin şi oamenii lui erau o parte din „noi”.

Un grup de parshendi îi văzuse pe podari apropiindu-se şi îşi pregătea arcurile. Din fericire, se părea că îi văzuse şi Dalinar, pentru că armata în albastru încerca să-şi croiască drum către salvare.

N-avea să meargă. Parshendii erau prea numeroşi, iar oamenii lui Dalinar erau probabil obosiţi. Avea să urmeze un nou dezastru. Dar, pentru prima oară, Kaladin se repezea drept în mijlocul lui, cu ochii larg deschişi.

„E alegerea mea”, îşi zise, în timp ce arcaşii parshendi intrau în formaţie. „Nu mă priveşte niciun zeu furios, nu-mi joacă feste niciun spren şi nu e vorba de o întorsătură a sorţii.”

„Sunt eu. Eu am hotărât să-l urmez pe Tien. Eu am hotărât să-l salvez pe Amaram. Eu am hotărât să fug din minele unde lucrau sclavii. Eu m-am hotărât acum să-ncerc să-i salvez pe oamenii ăştia, deşi probabil că nu voi izbuti.”

Parshendii îşi sloboziră săgeţile, iar Kaladin se simţi cuprins de exaltare. Oboseala îi dispăru rapid, slăbiciunea pieri. Nu lupta pentru Sadeas. Nu se străduia să umple buzunarele nimănui. Lupta ca să apere pe cineva.

Săgeţile se apropiară şuierând, iar scutul lui trasă un arc prin aer, împrăştiindu-le. Sosiră altele, trase din toate părţile, căutându-i carnea. El le stătea chiar în faţă, sărind când îi ţinteau coapsele, răsucindu-se când îi ţinteau umerii, ridicându-şi scutul când îi ţinteau faţa. Nu era uşor şi nu puţine săgeţi ajungeau foarte aproape, zgâriindu-i platoşa sau jambierele. Dar niciuna nu-l lovea. Le făcea faţă. Putea…

Ceva nu era cum ar fi trebuit să fie.

Se răsuci între două săgeţi, nedumerit.

— Kaladin! strigă Syl, planând pe lângă el după ce-şi reluase forma ei minusculă. Uite!

Arătă către platoul de alături, de pe care pornise atacul lui Dalinar. Parshendii săriseră acolo în număr mare şi îngenuncheau, ridicându-şi arcurile. Nu le îndreptau către el, ci către flancul lipsit de apărare al Podului Patru.

— Nu! strigă Kaladin, cu Lumina de Furtună scăpându-i printre buze ca un nor.

Se întoarse şi traversă în fugă platoul stâncos, către echipa de podari. Săgeţile porniră către el din spate. Una îi nimeri platoşa în plin, dar alunecă într-o parte. O alta îi nimeri coiful. Sări peste crăpătura din stâncă, alergând cu toată iuţeala pe care i-o putea da Lumina de Furtună.

Parshendii trăgeau dintr-o parte. Erau cel puţin cincizeci. Avea să ajungă prea târziu. Avea să...

— Podul Patru! strigă. Întoarceţi podul într-o parte, pe dreapta!

Nu mai exersaseră manevra de mai multe săptămâni, dar instrucţia îşi spuse cuvântul când se supuseră fără cârtire, coborând podul pe-o latură chiar în clipa când arcaşii începuseră să tragă. Ploaia de săgeţi lovi suprafaţa podului, umplând-o de ţepi.

Ajuns lângă echipa care-şi încetinise paşii ca să poată duce podul pe-o parte, Kaladin răsuflă uşurat.

— Kaladin! strigă Pietroi, arătând cu degetul.

El se răsuci. În spatele său, pe Turn, arcaşii se pregăteau pentru o salvă masivă.

Echipa era expusă. Parshendii traseră.

Kaladin strigă din nou, din toate puterile, cu Lumina de Furtună impregnând aerul când şi-o trimise în scut până la ultimul strop. Strigătul îi reverberă în urechi; Lumina

răbufnea din el, iar îmbrăcămintea îngheţată îi trosnea.
Săgeţile întunecară cerul. Ceva îl pocni; era o lovitură prelungită, care-l aruncă pe spate, peste ceilalţi podari. Îi izbi cu putere, gemând când forţa continuă să-l apese.
Podul încremeni când oamenii se opriră.
Nimic nu se mai clintea.
Kaladin îşi strânse pleoapele, simţindu-se complet secătuit. Braţele îi tremurau, spatele îl chinuia, durerea îi cuprindea tot trupul. Cea din încheietura mâinii era ascuţită. Gemu, deschizând ochii, şi se împletici în timp ce braţele lui Pietroi îl propteau din spate.
O bufnitură înfundată. Podul era aşezat pe platou. „Idioţilor!” se gândi Kaladin. „Nu-l lăsaţi jos… Retrageţi-vă…”
Podarii se îngrămădiră în jurul lui în vreme ce aluneca la pământ, copleşit de prea multa Lumină de Furtună folosită. Clipi uluit când văzu ce avea în faţa ochilor, prins de braţul care-i sângera.
Scutul îi era acoperit cu zeci cu săgeţi, unele dintre acestea fiind despicate de altele. Oasele încrucişate pe suprafaţa scutului se făcuseră fărâme. Câteva săgeţi străpunseseră lemnul, intrându-i în braţ. De acolo venea durerea.
Peste o sută de săgeţi. O întreagă salvă. Toate înfipte într-un singur scut.
— Pe razele Celui ce Cheamă Lumina! spuse încet Drehy. Ce… ce-a fost…
— A fost ca un izvor de lumină, zise Moash, îngenunchind lângă Kaladin. Ca şi cum din tine, Kaladin, ar fi răbufnit însuşi soarele.
— Parshendii… murmură Kaladin, lăsând scutul să cadă.
Curelele de prindere se rupseseră şi, în timp ce se străduia să se ridice în picioare, scutul aproape fărâmiţat

căzu, făcându-se ţăndări şi împrăştiindu-i la picioare zeci de săgeţi frânte. Câteva îi rămaseră înfipte în braţ, dar el nu luă în seamă durerea, continuând să se uite la parshendi.

Arcaşii de pe ambele platouri încremeniseră, uluiţi. Cei din faţă începură să strige către ceilalţi într-o limbă pe care Kaladin nu o înţelegea:

— Nashua Kadal!

Se ridicară cu toţii în picioare.

Şi apoi fugiră.

— Ce se-ntâmplă? întrebă Kaladin.

— Nu ştiu, răspunse Teft, susţinându-şi propriul braţ rănit. Dar te ducem într-un loc mai ferit. Afurisit să fie braţul ăsta! Lopen!

Bărbatul mai scund îl aduse pe Dabbid şi amândoi îl conduseră pe Kaladin către centrul platoului, unde s-ar fi aflat mult mai în siguranţă. El se ţinea de braţ, amorţit şi atât de istovit încât abia mai putea să gândească.

— Podul sus! strigă Moash. Încă nu ne-am terminat treaba!

Plini de hotărâre, ceilalţi se întoarseră la pod şi îl ridicară. Pe Turn, oamenii lui Dalinar luptau, croindu-şi drum către posibila scăpare oferită de echipa podarilor.

„Probabil că au pierderi atât de grele…” se gândi Kaladin, amorţit.

Se împletici şi căzu. Teft şi Lopen îl traseră la adăpost într-o adâncitură în care se aflau Cikatrice şi Dabbid. Bandajul de la piciorul celui dintâi se înroşise, îmbibat de sângele prelins, iar suliţa pe care-o folosise drept cârjă stătea alături de el. „Deşi i-am spus… să nu se sprijine pe piciorul ăla…”

— Avem nevoie de sfere, spuse Teft. Cikatrice?

— Ni le-a cerut azi-dimineaţă, răspunse bărbatul uscăţiv.

I-am dat tot ce aveam. Cred că aşa a făcut aproape toată lumea.

Teft înjură în barbă, scoţând săgeţile care mai rămăseseră în braţul lui Kaladin, apoi i-l înfăşură în bandaje.

— O să-şi revină? întrebă Cikatrice.

— Nu ştiu, spuse Teft. Nu ştiu nimic. Pe Kelek! Sunt un idiot. Kaladin, flăcăule, m-auzi?

— Nu e… decât şocul… răspunse Kaladin.

— Arăţi ciudat, gancho, spuse Lopen cu îngrijorare. Te-ai albit.

— Eşti palid ca un mort, flăcăule, adăugă Teft. S-ar zice că adineaori ţi-ai făcut ceva. Nu ştiu… Eu… zise el, apoi înjură din nou, lovind cu palma în piatră. Ar fi trebuit s-ascult! Idiotul de mine!

Îl întinseră pe o parte, aşa încât abia putea să vadă Turnul. Alţi parshendi – grupuri noi, care n-apucaseră să vadă ce făcuse Kaladin – se apropiau de spărtură. Podul Patru ajunse la marginea platoului şi echipa îl lăsă jos. Îşi desprinseră scuturile şi se grăbiră să ia suliţe din sacii legaţi de pod, în care se aflau lucruri de-ale morţilor. Pe urmă îşi ocupară poziţiile pentru a împinge podul întors pe o parte, pregătindu-se să-l aşeze peste abis.

Parshendii nu aveau arcuri. Intrară în formaţii şi rămaseră în aşteptare, cu armele pregătite. Erau cel puţin de trei ori mai numeroşi decât podarii, iar alţii continuau să se apropie.

— Trebuie să mergem să-i ajutăm, spuse Cikatrice către Lopen şi Teft.

Aceştia dădură din cap şi toţi trei – doi răniţi şi un ciung – se ridicară. Kaladin încercă să facă acelaşi lucru, dar căzu din nou la pământ, prea slăbit ca să se poată ţine pe picioare.

— Stai aici, flăcăule, zise zâmbind Teft. O să ne descurcăm foarte bine.

Luară câteva săgeţi din cele puse de Lopen pe targa lui, apoi plecară şchiopătând, ca să li se alăture celorlalţi podari. Îi urmă până şi Dabbid. Nu mai scosese nicio vorbă de când fusese rănit, la acea primă alegare cu podul, cu atât de mult timp în urmă.

Kaladin se târî pe buza adânciturii, de unde îi urmări cu privirea. Syl coborî pe piatra de lângă el.

— Lua-i-ar furtuna de proşti, bombăni Kaladin. N-ar fi trebuit să mă urmeze. Dar sunt mândru de ei.

— Kaladin… spuse Syl.

— Ai putea să faci ceva?

Dar-ar furtuna, el se simţea atât de obosit!

— Ceva care să-mi dea putere?

Ea clătină din cap.

Nu departe, în faţa lor, podarii începură să împingă. Lemnul podului trecea peste piatră cu un hârşâit zgomotos şi înainta peste spărtură, către duşmanii aflaţi în aşteptare. Parshendii prinseră să intoneze un cântec de luptă strident, aşa cum făceau ori de câte ori îl vedeau pe Kaladin în armură.

Şi păreau nerăbdători, furioşi, înverşunaţi. Voiau sânge. Aveau să-i căsăpească pe podari, să-i sfâşie şi să arunce apoi podul – şi leşurile lor – în hăul dintre platouri.

„Se-ntâmplă iarăşi”, îşi spuse Kaladin, năucit şi copleşit. Se trezi că se face ghem, secătuit şi zguduit. „Nu pot ajunge la ei. Vor muri. Sub ochii mei. Tukks. Mort. Nelda. Mort. Goshel. Mort. Dallet. Cenn. Hărţi. Dunny. Morţi. Morţi. Morţi…”

„Tien.”

„Mort.”

Zăcea ghemuit într-o adâncitură a stâncii. Cu zgomotele

luptei răsunând în depărtare. Înconjurat de moarte.

O clipă mai târziu, era din nou acolo, în cea mai oribilă dintre zile.

Kaladin se împleticea prin haosul încărcat de înjurături şi blesteme al luptei, strângându-şi în mână suliţa. Îşi pierduse scutul. Trebuia să găsească undeva altul. N-ar fi trebuit să aibă unul?

Era a treia lui luptă adevărată. Se afla în armata lui Amaram doar de câteva luni, dar Vatra-de-Piatră părea deja într-o altă lume. Găsi o adâncitură în stâncă şi se ghemui în ea, cu spatele lipit de rocă, răsuflând sacadat, cu degetele alunecoase pe mânerul suliţei. Tremura.

Nu-şi dăduse niciodată seama cât de idilică îi fusese viaţa. Departe de război. Departe de moarte. Departe de toate acele urlete, de toată cacofonia metalului izbind metalul, a metalului izbind lemnul, a metalului izbind carnea. Strânse cu putere din pleoape, încercând să nu mai audă.

„Nu,” îşi spuse. „Deschide ochii. Nu-i lăsa să te găsească şi să te ucidă cu-atâta uşurinţă.”

Îşi impuse să-şi salte pleoapele, apoi se răsuci şi privi câmpul de luptă. Era o harababură totală. Se luptau pe coasta largă a unui deal, mii de oameni din fiecare tabără, amestecându-se şi ucigându-se. Cum puteai să urmăreşti ceva în toată nebunia aia?

Armata lui Amaram – a lui Kaladin – încerca să-şi păstreze poziţia dominantă de pe culmea dealului. O altă armată, tot alethi, încerca să i-o ia. Asta era tot ce ştia Kaladin. Duşmanii păreau mai numeroşi decât soldaţii din armata lui.

„O să fie în siguranţă”, se gândi Kaladin. „O să fie!”

Dar îi era greu să se convingă. Limitarea îndatoririlor lui

Tien la acelea de mesager nu ţinuse mult. Recrutările mergeau prost, i se spusese, aşa că era nevoie de orice mână în stare să ţină o suliţă. Tien şi alţi mesageri, mai vârstnici decât el, fuseseră organizaţi în mai multe plutoane de rezervă.

Dallet spusese că n-aveau să fie folosiţi niciodată. Probabil. În afara cazului când armata s-ar fi aflat într-un mare pericol. Oare să fii încercuit pe o culme de deal abrupt – cu liniile propriei armate preschimbate în haos – era un pericol mare?

„Du-te-n vârf”, îşi spuse, privind în susul pantei. Acolo continua să fluture stindardul lui Amaram. Probabil că soldaţii lor rezistau. Kaladin nu vedea decât o masă învolburată de bărbaţi în haine portocalii şi, ocazional, câte un strop de verde vegetal.

Începu să urce în fugă. Nu se întoarse când auzi voci strigând la el, nu se uită să vadă din ce tabără erau. Peticele de iarbă din faţa lui se retrăgeau. Se împiedică de câteva leşuri, ocoli doi arbori cioată-grea piperniciţi şi se feri de locurile unde se purtau lupte.

„Acolo”, îşi spuse, văzând drept înainte un grup de suliţaşi care se uitau în jur cu prudenţă. Erau îmbrăcaţi în verde. Culoarea lui Amaram. Se îndreptă în grabă spre ei, iar aceştia îl lăsară să treacă.

— Din ce pluton eşti, soldat? îl întrebă un ochi-luminoşi îndesat, cu noduri de căpitan de rang inferior pe umeri.

— Morţi, domnule, se sili să răspundă. Morţi cu toţii. Făceam parte din compania Luminlordului Tashlin şi…

— Pfui! spuse căpitanul, întorcându-se spre un mesager. Al treilea raport care ne spune că Tashlin a căzut. Să-i dea cineva de ştire lui Amaram. Flancul de est slăbeşte încetul cu încetul, zise el, apoi se uită la Kaladin. Tu, fugi la rezerve pentru altă repartizare.

— Da, domnule, zise el pe un ton indiferent.

Se uită în jos, spre locul de unde venise. Panta era presărată cu morţi, mulţi dintre aceştia fiind îmbrăcaţi în verde. Chiar sub ochii lui, duşmanii tăiară calea unui grup de trei soldaţi răzleţiţi şi-i uciseră.

Niciunul dintre oamenii din vârf nu se clinti ca să-i ajute. El însuşi ar fi putut cădea la fel de uşor, la numai câţiva metri de locul unde şi-ar fi putut găsi adăpost. Ştia că, strategic privind lucrurile, era probabil important ca soldaţii din linia aceea să-şi păstreze poziţia. Dar neclintirea lor părea atât de lipsită de inimă!

„Găseşte-l pe Tien”, îşi spuse, alergând cu paşi mărunţi către rezervele aflate în partea de nord a pantei late. Însă acolo nu găsi decât un alt haos. Grupuri de bărbaţi năuciţi, plini de sânge, împărţiţi în plutoane noi şi trimişi înapoi pe câmpul de luptă. Kaladin se strecură printre ei, căutând plutonul alcătuit din mesageri.

Dădu mai întâi peste Dalar. Sergentul deşirat, cu numai trei degete la o mână, stătea lângă un stâlp înalt pe care fluturau două stindarde triunghiulare. Repartiza noile plutoane abia formate, astfel încât să umple golurile, înlocuind oamenii pierduţi de companiile care luptau în partea de jos a pantei. Kaladin încă le mai auzea strigătele.

— Tu, spuse Dalar, arătând către el. Repartizarea în plutoane se face în partea aia. Fugi acolo!

— Trebuie să găsesc plutonul alcătuit din mesageri, răspunse Kaladin.

— Pentru numele Infernului, de ce-ai vrea să faci aşa ceva?

— De unde să ştiu eu? răspunse el, ridicând din umeri şi străduindu-se să-şi păstreze calmul. Execut un ordin.

Dalar mormăi.

— Compania Luminlordului Sheler. Spre sud-est. Poţi…

Kaladin se îndepărta deja în fugă. Aşa ceva n-ar fi trebuit să se-ntâmple. Tien ar fi trebuit să fie în siguranţă. Părinte al Furtunii! Nu intrase în armată nici măcar de *patru luni!* Îşi croi drum către sud-estul pantei, căutând s-ajungă la un stindard aflat la un sfert din drumul către baza pantei. Cele două glife negre şi puternic reliefate pe care le purta erau *shesh lerel* – compania lui Sheler. Surprins el însuşi fiindcă se simţea atât de hotărât, trecu printre soldaţii care păzeau culmea dealului şi se trezi din nou pe câmpul de luptă.

Acolo lucrurile păreau să stea mai bine. Compania lui Sheler se menţinea pe poziţie, deşi o asalta un val de duşmani. Kaladin se repezi în josul pantei, alunecând uneori când călca pe sânge. Frica îi dispăruse. Fusese înlocuită de îngrijorarea pentru soarta fratelui său.

Sosi în formaţia companiei tocmai când o atacau plutoanele duşmane. Încercă să se repeadă în spatele liniilor, în căutarea lui Tien, dar era prins în valul atacurilor. Împleticindu-se, se retrase într-o parte şi se alătură unui pluton de suliţaşi.

Duşmanul năvăli asupra lor într-o clipă. Kaladin îşi ţinea suliţa cu amândouă mâinile, rămânând la marginea grupului celorlalţi suliţaşi şi având grijă să nu le stea în drum. De fapt, nu prea ştia ce face. Abia dacă învăţase destul de multe ca să-şi poată folosi camarazii drept scut. Încăierarea se termină rapid, iar el lovi o singură dată. Soldaţii respinseseră duşmanul şi el izbutise să scape nevătămat.

Rămase locului, gâfâind, cu suliţa strânsă în mâini.

— Tu, spuse o voce poruncitoare.

Un bărbat cu noduri pe umeri făcea semn către Kaladin. Comandantul plutonului.

— Era şi timpul să primesc întăriri. Începusem să cred

că toţi oamenii ajung la Varth. Unde ţi-e scutul?

Kaladin se repezi să ia scutul unui soldat. În timp ce-o făcea, îl auzi pe comandant înjurând în spatele lui.

— Blestem! Iar vin. De data asta din două părţi. Aşa nu putem rezista.

Un bărbat cu vestă verde de mesager sări în grabă peste o ridicătură stâncoasă aflată în apropiere.

— Respinge atacul dinspre est, Mesh!

— Şi valul dinspre sud? urlă Mesh, comandantul plutonului.

— E sub deja sub control. Respinge-l pe cel din est! Astea sunt ordinele tale.

Noul sosit se îndepărtă în grabă, având acelaşi mesaj pentru următorul pluton din formaţie.

— Varth. Plutonul tău trebuie să respingă atacul dinspre est!

Kaladin se ridică, ţinându-şi scutul. Trebuia să-l găsească pe Tien. Nu putea…

Se opri împleticindu-se. Acolo, în următorul pluton, ieşeau în evidenţă trei siluete. Băieţi mai tineri, părând scunzi în armurile lor şi ţinându-şi suliţele cu stângăcie. Unul era Tien. Grupul lui de rezerve fusese evident împărţit ca să umple golurile din alte plutoane.

— Tien! strigă Kaladin, ieşind din rând chiar în momentul când duşmanii îşi porniră atacul.

De ce erau Tien şi ceilalţi doi aşezaţi în *mijlocul primei linii* din pluton? Abia dacă ştiau cum se ţine o suliţă!

Mesh strigă în urma lui, dar Kaladin nu-l luă în seamă. O clipă mai târziu, duşmanii se năpustiră asupra lor şi plutonul lui Mesh se împrăştie, uitând de disciplină şi trecând la o rezistenţă mai frenetică şi mai dezorganizată.

Kaladin simţi un fel de lovitură în pulpă. Se împletici şi căzu la pământ, apoi îşi dădu seama, surprins, că avea

piciorul străpuns de o suliţă. Nu simţea nicio durere. Bizar.

„Tien!” îşi zise, impunându-şi să se ridice. Ceva se înălţa ameninţător deasupra lui, aşa că reacţionă imediat, rostogolindu-se când o suliţă coborî spre el, ţintindu-i inima. Avea deja propria suliţă în mâini, înainte să-şi fi dat măcar seama că o înşfăcase, aşa că o repezi în sus.

Pe urmă încremeni. O trecuse prin gâtul unui soldat duşman. Se întâmplase atât de repede. „Tocmai am ucis un om.”

Se rostogoli, lăsându-şi potrivnicul să cadă în genunchi când îşi eliberă arma cu o smucitură. Plutonul lui Varth era puţin mai în spate. Duşmanii se repeziră asupra lui ceva mai târziu, la scurt timp după ce atacaseră locul unde se afla Kaladin. Fratele lui şi ceilalţi doi erau tot în faţă.

— Tien! strigă el.

Băiatul se uită spre el, cu ochii larg deschişi. Şi chiar zâmbi. În spatele lui, restul plutonului se retrase, lăsându-i descoperiţi pe cei trei.

Simţind punctul slab, soldaţii din cealaltă tabără îi atacară. În fruntea lor era un ochi-luminoşi în armură din oţel strălucitor. Roti o sabie.

Fratele lui Kaladin se prăbuşi dintr-o dată! Cu o clipă în urmă stătuse acolo, îngrozit. În clipa următoare era la pământ.

— *Nu!* urlă Kaladin.

Încercă să se ridice, dar alunecă în genunchi. Piciorul nu i se supunea cum ar fi trebuit.

Plutonul lui Varth se grăbi să înainteze, atacând; atenţia duşmanilor fusese distrasă de cei trei băieţi. Puseseră soldaţii neinstruiţi în faţă ca să le taie avântul atacatorilor din cealaltă tabără.

— Nu, nu, nu! strigă Kaladin.

Îşi folosi suliţa ca să se salte în picioare, apoi înaintă

împleticindu-se. Nu era cu putinţă să se termine atât de repede.

Printr-un miracol, nu-l doborî nimeni în timp ce parcursese restul distanţei şchiopătând. Abia dacă se gândi la asta. Fixa cu privirea locul unde căzuse Tien. Se auzi un tunet. Nu. Tropot de copite. Sosise cavaleria lui Amaram şi pătrundea în liniile duşmane.

Lui Kaladin nu-i păsa. Ajunse în sfârşit la locul dorit. Acolo găsi trei morţi: tineri, scunzi, zăcând într-o adâncitură a solului pietros. Îngrozit, amorţit, Kaladin întinse mâna şi-l rostogoli pe cel aflat cu faţa în jos.

Tien fixa cerul cu ochi fără viaţă.

Kaladin îşi continuă mişcarea, îngenunchind lângă cadavru. Ar fi trebuit să-i lege rana, ar fi trebuit să-l ducă la loc sigur, dar mintea îi era prea amorţită. Se mulţumi să îngenuncheze.

— Era şi timpul să aducă aici călăreţii, spuse o voce.

Kaladin îşi ridică privirea şi văzu un grup de suliţaşi îngrămădiţi în apropiere, cu ochii la cavalerie.

— A vrut să-i vadă adunaţi aici, împotriva noastră, spuse unul dintre ei.

Avea noduri pe umeri. Varth, comandantul lor. Omul avea nişte ochi atât de pătrunzători! Nu era nici pe departe un bădăran brutal. Era uscăţiv şi gânditor.

„Ar trebui să fiu furios”, îşi zise Kaladin. „Ar trebui să fiu… cumva.”

Varth îşi coborî privirea spre el, apoi spre trupurile celor trei băieţi care fuseseră mesageri.

— Nemernicule, şuieră Kaladin. Tu i-ai pus în faţă.

— Te descurci cu ceea ce ai, răspunse Varth, dând din cap către oamenii lui şi arătându-le apoi o poziţie fortificată. Dacă-mi dau soldaţi care nu-s în stare să lupte, le găsesc o altă întrebuinţare.

Şovăi, în timp ce plutonul lui se îndepărta. Părea cuprins de regret.

— Trebuie să faci tot ce poţi ca să rămâi în viaţă, fiule. Transformă o povară într-un câştig, ori de câte ori e cu putinţă. Nu uita asta, dac-o să supravieţuieşti.

Şi plecă în fugă.

Kaladin se uită în jos. „De ce n-am putut să-l apăr?” se întrebă, cu ochii la Tien, amintindu-şi râsul lui. Inocenţa lui, zâmbetul, entuziasmul cu care cerceta dealurile din jurul Vetrei-de-Piatră.

„Te rog. Te rog. Îngăduie-mi să-l apăr. Dă-mi putere.

Se simţea atât de slăbit. Pierduse sânge. Se pomeni alunecând într-o parte şi, cu mâini obosite, îşi bandajă rana. Apoi, simţindu-se cumplit de gol pe dinăuntru, se întinse alături de Tien şi-l trase mai aproape.

— Nu-ţi face griji, şopti.

Când începuse să plângă?

— O să te duc acasă. O să te apăr, Tien. O să te duc înapoi…

Seara ţinu leşul în braţe, mult timp după ce lupta se încheiase, agăţându-se de el, simţind cum se răcea încetul cu încetul.

Kaladin clipi. Nu era în adâncitura aceea, cu Tien. Era pe platou.

Auzea cum, în depărtare, oamenii mureau. Nu-i plăcea să se gândească la ziua aceea. Aproape că-şi dorea să nu fi plecat în căutarea lui Tien. Să nu fi fost nevoit să privească. Să nu fi fost nevoit să cadă-n genunchi acolo, neputincios, în timp ce-i era măcelărit fratele.

Şi se întâmpla din nou. Pietroi, Moash, Teft. Aveau să moară cu toţii. Iar el zăcea, din nou neputincios. Abia dacă se putea mişca. Se simţea atât de *secătuit.*

— Kaladin, se auzi o voce.

Clipi, nedumerit. Syl se învârtea prin aer în faţa ochilor lui.

— Ştii Cuvintele?

— Nu vreau decât să-i apăr, şopti el.

— De aceea am venit. Cuvintele, Kaladin.

— Vor muri. Nu-i pot salva. Sunt…

Amaram îi căsăpise oamenii în faţa lui.

Un Cristalpurtător fără nume îl ucisese pe Dallet.

Un ochi-luminoşi îi omorâse fratele.

„Nu.”

Se rostogoli şi se sili să se ridice – clătinându-se, cu picioarele slăbite.

„Nu!”

Echipa încă nu aşezase podul. Asta îl surprinse. Încă îl mai împingeau peste spărtură, cu parshendii îngrămădiţi în cealaltă parte, nerăbdători, înălţându-şi cântecul cu tot mai multă frenezie. Avusese impresia că nălucirile lui duraseră ore întregi, dar totul nu ţinuse mai mult de câteva secunde. „NU!”

Targa lui Lopen rămăsese în faţa lui. Printre burdufurile golite de apă şi bandajele zdrenţuite stătea o suliţă al cărei vârf de oţel reflecta razele de soare. Îi şoptea lui Kaladin. Îl îngrozea, iar el o adora.

„Când va veni timpul, sper c-o să fii pregătit. Fiindcă oamenii ăştia au nevoie de tine.”

Înşfăcă suliţa, prima armă adevărată pe care-o ţinea în mână după demonstraţia din spărtură, de la care se scurseseră atât de multe săptămâni. Apoi începu să alerge. La început, nu prea tare. Apoi cu tot mai multă iuţeală. Cu nesăbuinţă, cu trupul istovit. Dar nu se opri. Se sili să înainteze, cu tot mai multe sforţări, năpustindu-se către pod. Acesta ajunsese abia la jumătatea spărturii.

Syl ţâşni în faţa lui şi se uită înapoi, îngrijorată.

— *Cuvintele,* Kaladin!

Pietroi ţipă când îl văzu intrând în fugă pe podul aflat în mişcare. Sub el, suprafaţa de lemn se legăna, întinzându-se deasupra golului, fără să fi ajuns în capătul opus.

— Kaladin! zbieră Teft. Ce faci?

Ajuns la capătul podului, Kaladin scoase un strigăt. Reuşind să-şi adune puterile, îşi înălţă suliţa şi se aruncă spre marginea platformei de lemn, avântându-se în aer, deasupra golului cavernos.

Podarii ţipară, îngroziţi. Syl şuieră pe lângă el, îngrijorată. Parshendii se uitau cu uimire la podarul singuratic care străbătea văzduhul, venind către ei.

În trupul lui secătuit şi istovit nu mai era aproape niciun strop de putere. În acea frântură de timp cristalizat îşi privi duşmanii aflaţi jos. Parshendi cu piele marmorată, neagră cu roşu. Soldaţi înălţând arme migălos lucrate, parcă vrând să-l doboare de pe cer. Creaturi străine, ciudăţenii având carapace în formă de coif şi platoşă. Şi mulţi dintre ei purtau bărbi.

Bărbi împletite, împodobite cu nestemate strălucitoare.

Kaladin trase aer în piept.

Ca o forţă a mântuirii însăşi – ca razele de soare din ochii Atotputernicului – Lumina de Furtună răbufni din nestematele acelea. Se scurse prin aer în torente vizibile, ca nişte coloane strălucitoare de fum luminos. Răsucindu-se, curbându-se şi alcătuind spirale ca nişte minusculi nori în formă de pâlnie, până când îl izbiră, pătrunzând în el.

Şi furtuna reveni la viaţă.

Kaladin se izbi de marginea stâncoasă a spărturii, cu picioarele devenindu-i dintr-odată puternice, cu mintea, trupul şi sângele vibrând de energie *vie.* Se opri, ghemuindu-se cu suliţa sub braţ şi cu un mic inel de

Lumină de Furtună crescând din el ca o undă împinsă în jos, către piatra pe care căzuse. Uluiţi, parshendii se retraseră – cu ochii mari, în timp ce cântecul li se stingea.

O dâră de Lumină de Furtună închise rănile din braţul lui Kaladin. El zâmbi, întinzându-şi suliţa înainte. Îi era tot atât de familiară ca trupul unei ibovnice de mult pierdute.

„CUVINTELE”, spuse o voce insistentă, vorbindu-i parcă direct în minte. Şi, în clipa aceea, îşi dădu uimit seama că le ştia, deşi nu i le spusese nimeni, niciodată.

— Îi voi apăra pe aceia care nu se pot apăra singuri, şopti.

Al doilea ideal al Cavalerilor Radianţi.

Un trosnet zgudui aerul, aidoma unui tunet puternic, deşi cerul era cu desăvârşire senin. Teft se trase înapoi, împleticindu-se – după ce tocmai fixaseră podul – şi se trezi privind cu gura căscată, alături de întreaga echipă. Kaladin se transformase într-o explozie de energie.

Din el ţâşni o răbufnire albă, un val de fum. Lumină de Furtună. Forţa acesteia izbi primul rând de parshendi, azvârlindu-i înapoi; Teft îşi întinse mâna în sus, ferindu-se de vibraţia luminii.

— În clipa asta s-a schimbat ceva, şopti Moash, cu mâna ridicată. Ceva important.

Kaladin îşi înălţă suliţa. Lumina puternică prinse să pălească, retrăgându-se. Din trup începu să i se scurgă o strălucire mult mai blândă. Radiantă, ca fumul unui foc eteric.

O parte dintre parshendii aflaţi lângă el fugiră, însă alţii înaintară, ridicându-şi provocatori armele. Kaladin pătrunse printre ei ca un vârtej, ca o furtună vie de oţel, lemn şi îndârjire.

68
ESHONAI

„Au numit-o Ultima Devastare, dar au minţit. Zeii noştri au minţit. O, cum au mai minţit. Furtuna Eternă vine. Îi aud şoaptele, îi văd zidul, îi cunosc inima.”

Tanatanes 1173, cu 8 secunde înainte de moarte. Un azish, muncitor nomad. Mostră de o notă aparte.

Soldaţii în albastru răcneau, încurajându-se cu strigăte de luptă. Sunetele păreau tunetul unei avalanşe dezlănţuite în spatele lui Adolin, în timp ce-şi rotea sabia cu gesturi largi. N-avea loc pentru o postură corectă. Trebuia să fie tot timpul în mişcare, să pătrundă printre parshendi, conducându-şi oamenii către spărtura din vest.

Caii, al lui şi al tatălui său, se aflau încă în siguranţă, în rândurile din spate, cărând răniţi. Însă Cristalpurtătorii nu cutezau să încalece. Cu duşmanii atât de aproape, Ryshadiumii ar fi fost ciopârţiţi, iar călăreţii lor s-ar fi prăbuşit.

Fără Cristalpurtători, acel gen de manevră de luptă n-ar fi fost posibil. Să dea năvală asupra unor duşmani mai numeroşi decât ei înşişi? Nişte oameni răniţi, istoviţi? Ar fi fost opriţi imediat şi zdrobiţi.

Însă Cristalpurtătorii nu puteau fi opriţi cu atâta uşurinţă. Cu armurile pierzând Lumină de Furtună, cu Săbiile de aproape doi metri tăind fulgerător brazde largi, Adolin şi Dalinar zdruncinau apărarea parshendilor, croind o deschidere, o fisură. Iar oamenii lor – cel mai bine înarmaţi din toate taberele alethi – ştiau s-o folosească. Se organizaseră într-o formaţie triunghiulară în spatele

Cristapurtătorilor, forţând ruperea rândurilor armatei duşmane. Se foloseau de formaţiile de suliţaşi ca să-şi croiască drum printre ele şi continuau să înainteze.

Adolin aproape că alerga. Panta dealului îi avantaja, le susţinea mai bine paşii, le îngăduia să coboare ca nişte chulli porniţi la atac. Şansa de a supravieţui, după ce crezuseră că totul era pierdut, le oferea un val de energie, făcându-i să-şi ia avânt, într-o ultimă încercare de dobândire a libertăţii.

Aveau pierderi enorme. Mai căzuseră deja încă o mie – sau chiar mai mulţi – dintre cei patru mii de oameni rămaşi. Dar nu conta. Parshendii luptau ca să ucidă, însă – de data asta – alethii luptau ca să supravieţuiască.

„Heralzi vii din ceruri”, îşi zise Teft, uitându-se cum lupta Kaladin.

Cu doar câteva clipe înainte, flăcăul păruse aproape mort, cu pielea de un cenuşiu tern, cu mâinile tremurând. Şi acum era un vârtej strălucitor, o furtună care mânuia o suliţă. Teft fusese pe multe câmpuri de luptă, dar, din tot ce văzuse, nimic nu semăna cu asta, nici pe departe. Kaladin apăra, de unul singur, terenul din faţa podului. Lumina de Furtună albă izvora din el ca o vâlvătaie. Rapiditatea lui era incredibilă, aproape inumană, ca şi precizia loviturilor – suliţa nimerea de fiecare dată un gât, o coastă sau o altă parte neprotejată de armură a cărnii unui parshendi.

Era ceva mai mult decât Lumina de Furtună. Teft îşi amintea doar frânturi din lucrurile pe care familia lui se străduise să-l facă să le-nveţe, dar tot ce ţinea minte se potrivea. Lumina de Furtună nu-ţi oferea îndemânare. Nu putea să transforme un om în ceea ce nu era. Sporea, fortifica, dădea vigoare.

Desăvârşea.

Kaladin se ghemui, lovind picioarele unui parshendi cu mânerul suliţei şi doborându-l la pământ, apoi se ridică şi opri rotirea unei securi, blocându-i coada cu suliţa. Îşi luă o mână de pe armă, împingându-i cu cealaltă vârful în sus, pe sub braţul duşmanului, şi înfigându-i-l sub braţ. Pe când acesta cădea, el îşi trase suliţa, folosindu-i coada pentru a-l pocni în cap pe un parshendi ajuns prea aproape. Lemnul se frânse, împroşcând aşchii, iar coiful-carapace se sparse.

Nu, nu era doar Lumină de Furtună. Era un maestru al suliţei, cu îndemânarea sporită până la culmi uimitoare.

Podarii se adunară în jurul lui Teft, uluiţi. Braţul rănit părea să nu-l mai doară atât de tare cum ar fi fost normal.

— Pare să fie una cu vântul însuşi, spuse Drehy. Adus pe pământ şi însufleţit. N-arată deloc a om. E ca un spren.

— Sigzil? zise Cikatrice, privind cu ochi mari. Ai mai văzut vreodată aşa ceva?

Bărbatul cu piele întunecată clătină din cap.

— Părinte al Furtunii, şopti Peet. Ce… ce-i el?

— E şeful nostru de pod, răspunse Teft, smulgându-se din reverie.

De cealaltă parte a spărturii, Kaladin se feri cu greu de lovitura ghioagei unui parshendi.

— Şi are nevoie de ajutorul nostru! Prima şi a doua echipă, mergeţi în stânga. Nu lăsaţi parshendii să-l împresoare. Echipele trei şi patru, veniţi cu mine în dreapta! Pietroi şi Lopen, fiţi gata să-i trageţi înapoi pe toţi cei care sunt răniţi. Ceilalţi, alcătuiţi o formaţie „zid încreţit”. Nu atacaţi, încercaţi doar să rămâneţi în viaţă şi respingeţi-i. Iar tu, Lopen, aruncă-i o suliţă care nu e ruptă!

Cu un strigăt puternic, Dalinar doborî un grup de

spadasini parshendi. Trecu în goană peste trupurile lor, alergând în susul unei pante scurte, şi sări, de la mai bine de doi metri, asupra duşmanilor de dedesubt, secerându-i cu o lovitură de Sabie. Armura îi apăsa spatele cu o greutate enormă, dar avântul cu care lupta îl purta înainte. Puţinii membri ai Gărzi de Cobalt rămaşi în viaţă săriră de pe pantă în urma lui, cu strigăte de luptă.

Nu aveau scăpare. Podarii fuseseră probabil omorâţi între timp. Dar Dalinar îi binecuvânta pentru sacrificiul lor. Poate că, pentru ţinta aleasă, sacrificiul lor fusese lipsit de sens, dar drumul parcurs pentru atingerea acesteia se schimbase. Aşa trebuiau să cadă soldaţii lui: nu încolţiţi şi îngroziţi, ci luptând cu înverşunare.

N-avea să alunece fără zgomot în întuneric. Nu, nici gând. Strigă din nou, sfidător, aruncându-se cu putere asupra unui grup de parshendi, răsucindu-se şi rotindu-şi Sabia. Înaintă împleticindu-se prin pâlcul de parshendi morţi, ai căror ochi ardeau în cădere.

Apoi năvăli într-un loc deschis.

Clipi, uluit. „Am reuşit”, îşi spuse, nevenindu-i să creadă. „Ne-am tăiat drum printre ei.” În spatele lui răsunară strigătele soldaţilor, iar în vocile lor se putea simţi aproape tot atâta de uimire ca la el. Drept înainte, între Dalinar şi spărtură nu mai stătea decât un ultim grup de parshendi. Dar cu spatele către el. De ce erau…?

Podarii.

Podarii luptau. Dalinar rămase cu gura căscată, lăsându-şi Aducătoarea Jurământului în jos, cu braţe obosite. Mica forţă a podarilor apăra capul podului, luptând cu disperare împotriva parshendilor care se străduiau să-i împingă înapoi.

Era cel mai uluitor şi cel mai *glorios* fapt văzut vreodată de Dalinar.

Adolin scoase un strigăt de bucurie, răzbătând printre parshendii din stânga lui Dalinar. Armura tânărului era zgâriată, plină de crăpături şi de crestături, iar coiful îi fusese zdrobit, lăsându-i capul expus. Dar exulta.

— Du-te! strigă Dalinar, gesticulând. Ajută-i, dar-ar furtuna! Dacă podarii ăia cad, suntem morţi!

Adolin şi Grada de Cobalt se repeziră înainte. Galant şi Sânge Pur, armăsarul lui Adolin, galopară pe lângă ei, purtând, fiecare, câte trei răniţi. Lui Dalinar nu-i plăcea că abandonase atât de mulţi răniţi pe pante, dar Legile Războinicilor erau clare. Într-o împrejurare ca aceea, apărarea celor care puteau fi salvaţi era mai importantă.

Dalinar se întoarse s-atace grosul parshendilor din stânga, asigurându-se astfel că rămânea un culoar deschis pentru soldaţii săi. Mulţi se grăbeau s-ajungă la loc sigur, deşi câteva plutoane îşi dovediră curajul intrând în formaţie pe margini şi continuând lupta, pentru a lărgi deschiderea. Sudoarea de pe fruntea lui Dalinar i se îmbibase în fâşia de pânză prinsă de coif, iar picăturile cădeau, trecându-i de sprâncene şi intrându-i în ochiul stâng. Înjură şi-şi ridică mâna ca să-şi salte viziera – apoi încremeni.

Soldaţii duşmani se despărţeau în două. Şi acolo, în mijlocul lor, stătea un parshendi uriaş, de peste doi metri, în Cristalarmură strălucitoare, argintie. I se potrivea aşa cum numai o astfel de armură o putea face, modelându-se după statura lui enormă. Cristalsabia lui era înspăimântare, răsucită, asemenea unor flăcări încremenite, preschimbate în metal. Şi-o înălţă către Dalinar, într-un salut.

— Acum? strigă înaltul prinţ, nevenindu-i să creadă. *Acum* vii?

Cristalpurtătorul făcu un pas înainte, cu cizmele de oţel

zăngănindu-i pe piatră. Ceilalţi parshendi se retraseră.

— De ce nu mai devreme? întrebă Dalinar, grăbindu-se să intre în Postura Vântului şi clipind din ochiul stâng ca să scape de stropii de sudoare.

Stătea în umbra unei stânci mari şi alungite care avea pe una dintre laturi forma unei cărţi.

— De ce-ai aşteptat pe tot timpul luptei şi-ataci abia acum? Când…

Când Dalinar era punctul să cedeze. După cum se părea, Cristalpurtătorul îi lăsase pe ceilalţi parshendi să se arunce asupra lui Dalinar atâta vreme când nu se îndoise c-avea să fie doborât. Poate că le dădeau soldaţilor obişnuiţi prilejul să câştige Cristale, aşa cum se-ntâmpla şi-n armatele oamenilor. Iar în momentul acela, când Dalinar ar fi putut să scape, potenţiala pierdere a unei Săbii şi a unei Armuri era prea importantă, aşa că-şi trimiseseră Cristalpurtătorul să-l înfrunte.

Acesta se apropie, vorbind în limba lor răguşită. Dalinar nu înţelese nici măcar un singur cuvânt. Îşi înălţă Sabia şi intră în postură. Parshendiul mai adăugă ceva, apoi mormăi şi înaintă, lovind.

Dalinar înjură în sinea lui, fără să-şi fi recăpătat vederea la ochiul stâng. Se trase înapoi, rotindu-şi sabia şi lovind-o pe a duşmanului. Din interiorul Armurii, Dalinar simţi forţa izbiturii ca pe o zdruncinătură. Muşchii lui răspundeau cu încetineală. Lumina de Furtună continua să se scurgă prin crăpături, dar se împuţina. Nu mai era mult până când Armura n-avea să-l mai slujească.

Cristalpurtătorul parshendi îl atacă iarăşi. Postura lui nu-i era cunoscută, dar ceva îi spunea că era îndelung exersată. Nu lupta cu un sălbatic aflat în stăpânirea unei arme puternice, cu care se juca. Adversarul era un războinic instruit. Dalinar se văzu din nou silit să lovească,

deşi Postura Vântului nu era potrivită pentru aşa ceva. Muşchii lui împovăraţi de greutatea armurii erau prea lenţi ca să se poată feri, iar Armura era prea crăpată ca să-şi asume riscul de a fi lovit din plin.

Forţa izbiturii aproape că-l scoase din postură. Strânse din dinţi şi-şi puse toată greutatea în spatele armei, exagerând cu bună ştiinţă, în timp ce venea următoarea lovitură. Săbiile se încrucişară cu un zăngănit năprasnic, azvârlind o ploaie de scântei, ca şi cum cineva ar fi aruncat în aer o găleată de metal topit.

Dalinar îşi reveni cu iuţeală şi se avântă înainte, încercând să-şi izbească duşmanul cu umărul în piept. Însă aceasta era încă plin de forţă, cu Armura intactă. Se feri şi fu cât pe-aci să-l lovească pe Dalinar în spate. Dar acesta se răsuci exact la timp. Pe urmă se întoarse cu spatele şi sări pe o stâncă măruntă, apoi păşi pe un prag mai înalt şi reuşi s-ajungă în vârf. Potrivnicul său îl urmă, aşa cum sperase. Poziţia precară a picioarelor mărea pericolul – ceea ce nu-l deranja. O singură lovitură l-ar fi putut distruge pe Dalinar. Dar asta-nsemna să rişti.

Când celălalt se apropie de vârful stâncii, Dalinar atacă, folosindu-se de avantajul unei poziţii mai sigure şi de al unui teren mai înalt. Parshendiul nu se obosi să se ferească. Primi lovitura în coif, iar acesta crăpă, dar avu astfel şansa de a-şi îndrepta lovitura către picioarele lui Dalinar.

El făcu un salt înapoi, simţindu-se dureros de lent. Izbuti cu greu să se ferească, însă fără a putea să dea o a doua lovitură când celălalt se căţăra spre vârful stâncii.

Parshendiul izbi cu furie. Strângând din dinţi, Dalinar îşi ridică antebraţul ca să pareze şi păşi către atacator, rugându-se Heralzilor să-i reziste Armura. Lama duşmanului o lovi, zguduind-o şi trimiţând şocul de-a

lungul braţului lui Dalinar. Mănuşa care-i ocrotea pumnul păru dintr-odată grea ca plumbul, dar el nu se opri, ci roti Sabia, atacând la rândul său.

Dar nu-şi alesese drept ţintă armura celuilalt, ci o piatră de sub el.

Exact în clipa când aşchiile de metal topit din apărătoarea antebraţului său zburară în aer, el îşi trecu Sabia prin pragul de piatră de sub picioarele adversarului. O întreagă bucată se desprinse, iar Cristalpurtătorul căzu pe spate. Se prăbuşi la pământ cu un bubuit.

Dalinar lovi în piatră cu pumnul – cel de sub apărătoarea de antebraţ distrusă –, desprinzându-şi mănuşa de restul Armurii. Apoi îşi trase mâna din ea, lăsându-şi-o liberă în aerul pe care-l simţea răcoros din cauza pielii sale asudate. Abandonă mănuşa – n-o mai putea folosi corect, din cauza apărătorii distruse – şi scoase un strigăt, rotindu-şi Sabia cu o singură mână. Tăie o altă bucată de piatră şi o trimise în jos, către Cristalpurtătorul duşman.

Acesta se ridică împleticindu-se, dar piatra căzu peste el cu un trosnet puternic, răspândind în jur un val de Lumină de Furtună. Dalinar coborî dintr-o săritură, încercând s-ajungă la parshendi înainte ca acesta să poată face vreo mişcare. Din nefericire, îşi târa piciorul drept, aşa că, odată ce se văzu jos, nu mai putu să-nainteze decât şchiopătând. Dacă şi-ar fi scos apărătoarea cizmei, n-ar mai fi putut susţine restul Cristalarmurii.

Scrâşni din dinţi, oprindu-se în clipa în care adversarul său începu să se ridice. Se mişcase prea încet. Deşi crăpată în mai multe locuri, Armura celuilalt nu era nici pe departe tot atât de vătămată ca a lui. Era impresionat că reuşise să nu-şi scape Sabia. Îşi înclină spre Dalinar capul apărat de coif, cu ochii ascunşi în spatele îngustei deschideri a vizierei. În jurul lor, ceilalţi parshendi priveau

în tăcere, alcătuind un inel, fără să intervină.

Dalinar îşi înălţă Sabia, ţinând-o cu o mână înmănuşată şi cu una dezgolită. Simţea vântul rece pe pielea lui umedă, expusă.

N-avea rost să fugă. Avea să lupte acolo.

Pentru prima oară după multe, multe luni, Kaladin se simţea pe de-a-ntregul treaz şi pe de-a-ntregul viu.

Splendoarea suliţei, şuierând prin aer. Comuniunea trupului şi a minţii, cu mâinile şi picioarele supunându-i-se instantaneu, mai repede decât i se puteau contura gândurile. Claritatea şi familiaritatea vechilor poziţii de luptă cu suliţa, învăţate în cea mai cumplită perioadă a vieţii.

Arma era o prelungire a fiinţei sale; putea s-o mişte instinctiv, cu aceeaşi uşurinţă cu care îşi mişca degetele. Rotind-o, împlântând-o în parshendi, răzbunându-se fiindcă-i uciseseră atât de mulţi prieteni. Plătindu-le cu vârf şi îndesat pentru fiecare săgeată trimisă către carnea lui.

Cu Lumina de Furtună pulsându-i extatic în trup, simţea un ritm al luptei. Aproape ca la cântecul parshendilor.

Şi ei cântau. Îşi reveniseră după ce-l văzuseră absorbind Lumina şi rostind cuvintele celui de-Al Doilea Ideal. Îl atacau în valuri, străduindu-se cu înverşunare s-ajungă la pod şi să-l răstoarne. Unii săriseră pe marginea cealaltă, ca să atace din altă direcţie, dar Moash adusese podarii să le ţină piept. Şi, uimitor, reuşeau.

Syl se răsucea în jurul lui Kaladin, atât de repede încât i se învălmăşeau contururile, lăsându-se purtată de valurile Luminii de Furtună care se ridicau din pielea lui, ca o frunză în voia unei vijelii. Era încântată. Aşa cum n-o mai văzuse niciodată până atunci.

El nu-şi întrerupea atacurile – într-un fel, nu era decât unul singur, cu fiecare lovitură pornind direct din cea de dinaintea ei. Suliţa nu i se oprea niciodată şi, împreună cu oamenii lui, îi împingea pe parshendi înapoi, acceptând orice provocare a perechilor care ieşeau în faţă.

Omora. Măcelărea. Sângele ţâşnea în aer şi răniţii îi gemeau la picioare. Se străduia să nu le dea prea multă atenţie. Ei erau duşmanul. Însă gloria deplină a faptelor sale părea să se bată cap în cap cu distrugerile pe care le provoca.

Apăra. Salva. Şi totuşi ucidea. Cum era cu putinţă să existe ceva atât de cumplit şi, în acelaşi timp, atât de frumos?

Se feri de lovitura unei săbii splendide, argintii, apoi lovi cu suliţa din flanc, sfărâmând nişte coaste. Răsuci suliţa, pocnind cu coada ei deja crăpată coastele perechii parshendiului. Apoi azvârli bucăţile rupte într-un al treilea duşman şi prinse suliţa nouă aruncată de Lopen. Herdazianul le aduna de la alethii căzuţi în apropiere şi i le dădea când îi trebuiau.

Când atacai un om, aflai ceva despre el. Duşmanii erau atenţi şi meticuloşi? Înaintau încercând să intimideze, agresivi şi dominatori? Te înjurau ca să te scoată din sărite? Erau necruţători, sau lăsau în viaţă un om care era cu siguranţă destul de grav rănit ca să nu mai poată lupta?

Parshendii îl impresionau. Înfruntase mai multe zeci, fiecare cu un stil de luptă uşor diferit. Păreau să nu trimită asupra lui mai mult de doi sau patru în acelaşi timp. Atacau atent, controlat, şi fiecare pereche lupta ca o echipă. Păreau să-l respecte pentru măiestria lui.

Mai grăitor decât orice, păreau să evite lupta cu Teft şi Cikatrice, care erau răniţi, concentrându-se asupra lui Kaladin, a lui Moash şi a celorlalţi suliţaşi pricepuţi.

Parshendii nu erau sălbaticii dezlănţuiţi şi neinstruiţi la care fusese făcut să se aştepte. Erau soldaţi bine pregătiţi care pe câmpul de luptă respectau un cod al onoarei inexistent pentru cei mai mulţi dintre alethii pe care-i întâlnise. Găsea, la ei, ceea ce sperase să găsească la soldaţii de pe Câmpiile Sfărâmate.

Descoperirea îl zdruncină. Se trezi respectându-i pe cei pe care-i ucidea.

În cele din urmă, furtuna din interiorul său îl purtă mai departe. El îşi alesese o cale, iar parshendii aveau să măcelărească armata lui Dalinar Kholin fără s-o regrete nici măcar o singură clipă. Se dedicase unui ţel. Şi avea să meargă, alături de oamenii săi, până la capăt.

Nu ştia de cât timp intrase în luptă. Podul Patru rezista uimitor de bine. Fără îndoială că nu luptau de prea mult timp, altminteri ar fi fost copleşiţi. Şi totuşi, numărul mare de răniţi şi muribunzi din jurul lui părea să spună că trecuseră ore întregi.

Simţi nu doar uşurare, ci şi o dezamăgire bizară când o siluetă în Armură sparse rândurile parshendilor, deschizând calea unui şuvoi de soldaţi în albastru. Kaladin se retrase cu părere de rău, cu inima bătându-i puternic, cu furtuna din trup domolită. Era evident că Lumina înceta să se mai scurgă din pielea lui. Neîntrerupta sosire a parshendilor cu nestemate în bărbile împletite îl hrănise în prima parte a luptei, însă cei care se repeziseră în ultimul timp asupra lui nu aveau nestemate. Un alt indiciu că nu erau creaturi subumane, încete la minte, aşa cum pretindeau ochi-luminoşii. Văzuseră ce făcea şi ţinuseră cont de asta, chiar dacă nu înţelegeau de ce. Avusese destulă Lumină ca să nu se prăbuşească. Dar în timp ce alethii îi împingeau înapoi pe parshendi, înţelese că sosiseră exact la timp.

„Trebuie să am mare grijă cu asta”, se gândi. Furtuna interioară îi trezea setea de mişcare şi de atac, dar folosirea ei îl secătuia. Cu cât folosea mai multă şi cu cât o folosea mai repede, cu atât mai rău se simţea când o termina.

Soldaţii alethi ocupară poziţii de apărare pe ambele laturi ale podului, iar podarii istoviţi se retraseră, cei mai mulţi aşezându-se şi apăsând cu mâinile pe răni. Kaladin se grăbi să li se alăture.

— Raportaţi!

— Trei morţi, răspunse Pietroi înnegurat, îngenunchind lângă trupurile pe care le întinseseră pe pământ.

Malop, Jaks Fără-Urechi şi Narm.

Kaladin se încruntă, îndurerat. „Bucură-te că trăiesc ceilalţi”, se gândi. Uşor de spus. Greu de acceptat.

— Şi voi cum staţi?

Mai erau cinci cu răni grave, dar Pietroi şi Lopen se ocupaseră deja de ei. Cei doi deveniseră destul de pricepuţi ascultându-l pe Kaladin. El însuşi nu mai putea face mare lucru pentru răniţi. Se uită la trupul lui Malop. Primise în braţ o lovitură de secure care îi retezase carnea şi-i spărsese osul. Murise din cauza pierderii de sânge. Dacă n-ar fi luptat, Kaladin ar fi putut să…

„Nu. În clipa asta, fără regrete.”

— Traversaţi înapoi, le spuse podarilor, gesticulând. Teft, tu eşti şeful. Moash, crezi că mai ai destulă putere ca să vii cu mine?

— Bineînţeles, răspunse acesta, cu un zâmbet larg pe faţa mânjită de sânge.

Părea entuziasmat, nu istovit. Toţi cei trei morţi luptaseră în partea apărată de el, însă Moash şi restul supravieţuitorilor se descurcaseră uimitor de bine.

Ceilalţi podari se retraseră. Kaladin se întoarse să se

uite la soldaţii alethi. Era ca şi cum ar fi aruncat o privire într-un cort de triere a răniţilor. Niciunul nu era nevătămat. Cei din mijloc se împleticeau şi şchiopătau. Cei de pe margini continuau să lupte, cu uniformele însângerate şi rupte. Retragerea se preschimbase în haos.

Kaladin îşi croi drum către răniţi, făcându-le semn să traverseze podul. Unii îl ascultară, dar alţii stăteau locului, cu un aer năucit. El se apropie în grabă de un grup care părea într-o stare mai bună decât mulţi alţii.

— Cine e comandantul vostru?

— E… începu soldatul, care avea o tăietură de-a latul obrazului. Luminlordul Dalinar.

— Comandantul direct. Cine e căpitanul vostru?

— Mort, răspunse omul. La fel ca lordul companiei mele. La fel ca secundul lui.

„Părinte al Furtunii!” îşi zise Kaladin.

— Treceţi podul, spuse, apoi plecă mai departe. Trebuie să vorbesc cu un ofiţer! Cine conduce retragerea?

Drept în faţă se zărea o siluetă în Cristalarmură albastră, plină de zgârieturi, luptând în fruntea unui grup. Probabil că era Adolin, fiul lui Dalinar. Se străduia să-i ţină pe parshendi la distanţă; n-ar fi fost înţelept să-i abată atenţia.

— Aici, strigă cineva. L-am găsit pe Luminlordul Havar! E comandantul ariergărzii.

„În sfârşit”, îşi spuse Kaladin, străbătând în grabă haosul ca să descopere un ochi-luminoşi bărbos, care zăcea pe pământ scuipând sânge. Îl cercetă cu privirea şi-i văzu rana enormă din pântec.

— Cine e secundul lui?

— Mort, răspunse bărbatul de lângă comandant.

Era un ochi-luminoşi.

— Şi tu cine eşti? întrebă Kaladin.

— Nacomb Gaval.

Părea tânăr, mai tânăr decât el.

— Eşti avansat, îi spuse. Du-i pe oamenii ăştia dincolo de pod cât mai repede cu putinţă. Dacă te-ntreabă cineva, spui că ai primit o misiune pe câmpul de luptă, în calitate de comandant al ariergărzii. Dacă pretinde cineva că are rang mai mare, îl trimiţi la mine.

Tânărul tresări, uluit.

— Avansat… Cine eşti? Poţi *face* asta?

— Cineva trebuie s-o facă, se răsti Kaladin. Du-te! Îndeplineşte misiunea!

— Păi…

— *Du-te!* strigă Kaladin.

Spre surprinderea lui, tânărul ochi-luminoşi îl salută, apoi începu să-şi strige plutonul. Oamenii lui Kholin erau răniţi, istoviţi şi năuciţi, dar bine instruiţi. Imediat ce luă cineva comanda, ordinele se transmiseră repede. Plutoanele traversară podul, intrând în formaţie de marş. În toată zăpăceala, păreau să se agaţe de tiparele familiare.

Peste câteva minute, grosul armatei lui Kholin se scurgea peste pod ca nisipul dintr-o clepsidră. Inelul luptătorilor se îngustă. Oamenii încă mai continuau să strige şi să moară în tumultul haotic al săbiilor izbite de scuturi şi al suliţelor lovite de metal.

Kaladin se grăbi să-şi scoată armura-carapace – în momentul acela nu era înţelept să-i înfurie pe parshendi – apoi se strecură printre răniţi în căutarea mai multor ofiţeri. Găsi doi, însă erau năuciţi, răniţi, cu răsuflarea tăiată. Se părea că toţi cei care mai erau în stare să lupte se aflau în fruntea oamenilor de pe cele două flancuri, ţinându-i la distanţă pe parshendi.

Urmat de Moash, Kaladin se repezi către linia din

centrul frontului, unde alethii păreau să reziste cel mai bine. Acolo găsi în sfârşit un comandant: un ochi-luminoşi înalt, impunător, cu platoşă de oţel şi coif pe măsura ei, purtând o uniformă de un albastru mai închis decât ale celorlalţi. Conducea lupta chiar din spatele primelor linii.

Dădu din cap către Kaladin, strigând ca să se facă auzit peste zgomotul bătăliei.

— Eşti comandantul podarilor?

— Da. De ce nu trec oamenii tăi podul?

— Suntem Garda de Cobalt, răspunse bărbatul. Datoria noastră e să-l apărăm pe Luminlordul Adolin.

Arătă către Cristalpurtătorul în Armură albastră din faţa lor. Părea să-şi forţeze înaintarea către ceva anume.

— Unde e înaltul prinţ? strigă Kaladin.

— Nu suntem siguri, zise bărbatul ochi-luminoşi, iar faţa i se schimonosi. Garda lui a dispărut.

— *Trebuie* să vă retrageţi. Grosul armatei e dincolo de pod. Dacă rămâneţi aici, o să fiţi încercuiţi!

— Nu-l putem părăsi pe Luminlordul Adolin. Îmi pare rău.

Kaladin se uită în jur. Grupurile de alethi care luptau îşi păstrau cu greu poziţiile, dar n-aveau să se retragă dacă nu li se ordona.

— Bine, spuse înălţându-şi suliţa şi făcându-şi loc către prima linie.

Acolo, parshendii luptau cu înverşunare. Kaladin îl doborî pe unul dintre ei cu o lovitură în gât, apoi se roti în mijlocul unui grup, cu vârful suliţei străfulgerând. Lumina lui de Furtună aproape că se terminase, dar parshendii aceia aveau nestemate în bărbi. Inspiră – sorbind foarte puţină Lumină, ca să nu se trădeze în faţa soldaţilor alethi – şi se avântă, atacând.

Parshendii dădură înapoi din faţa asaltului său plin de

furie şi câţiva membri ai Gărzii de Cobalt aflaţi în apropiere se traseră deoparte, împleticindu-se şi părând uluiţi. În jurul lui Kaladin căzuseră vreo zece duşmani, răniţi sau morţi. Asta îi oferi o deschidere, iar el se strecură prin ea, urmat îndeaproape de Moash.

O mulţime de parshendi se concentrau asupra lui Adolin, a cărui Cristalarmură albastră era plină de zgârieturi şi crăpături. Kaladin nu mai văzuse niciodată una într-o stare atât de jalnică. Lumina de Furtună care se înălţa din crăpături semăna foarte bine cu aceea scursă din pielea lui, când o avusese – sau o folosise – din belşug.

Furia cu care lupta Criastalpurtătorul îl făcu pe Kaladin să se oprească locului. El şi Moash rămaseră chiar la marginea spaţiului acoperit de Sabia lui Adolin, iar parshendii îi ignorară, străduindu-se cu evidentă disperare să-l doboare pe fiul lui Dalinar. Adolin secera mai mulţi duşmani dintr-o singură lovitură – dar Sabia lui nu tăia carnea, lucru pe care Kaladin îl mai văzuse o singură dată. Ochii parshendilor ardeau şi se înnegreau, iar ei cădeau morţi cu zecile. Cadavrele picau în jurul lui ca fructele coapte dintr-un pom.

Cu toate acestea, era clar că Adolin făcea eforturi mari. Cristalarmura lui nu era doar crăpată, ci pe alocuri avea chiar găuri. Coiful îi dispăruse, dar fusese înlocuit cu o cască obişnuită de suliţaş. Şchiopăta de piciorul stâng, aproape târându-l. Sabia lui era letală, dar parshendii se apropiau tot mai mult.

Kaladin nu îndrăzni să pătrundă în raza Sabiei.

— Adolin Kholin! strigă el.

Luminlordul continuă să lupte.

— Adolin Kholin, strigă el încă o dată cu voce tunătoare, simţind cum din el se ridica un norişor de Lumină.

Cristalpurtătorul se opri, apoi se uită la el. Se retrase

fără tragere de inimă, lăsând Garda de Cobalt să se repeadă înainte – folosindu-se de golul creat de Kaladin – şi să-i ţină la distanţă pe parshendi.

— Cine eşti? întrebă Adolin când ajunse lângă el.

Chipul său tânăr şi mândru lucea de sudoare, iar părul îi era o încâlceală de şuviţe blonde şi negre.

— Sunt cel care ţi-a salvat viaţa, răspunse Kaladin. Trebuie să ordoni retragerea. Soldaţii tăi nu mai sunt în stare să lupte.

— Tatăl meu e acolo, podarule, ripostă Adolin, arătând cu sabia lui foarte lată. L-am văzut chiar acum câteva clipe. Ryshadiumul lui s-a dus la el, dar nu s-a mai întors nici calul, nici omul. O să conduc un pluton către…

— O să te *retragi!* exclamă Kaladin, exasperat. Uită-te la oamenii tăi, Kholin! Abia se mai ţin pe picioare, nici vorbă să mai lupte. Pierzi câteva zeci în fiecare minut. Trebuie să-i scoţi de-aici.

— N-o să-mi abandonez tatăl, zise Adolin, cu încăpăţânare.

— Pentru liniştea… Dacă tu cazi, Adolin Kholin, oamenii ăştia nu mai au *nimic.* Comandanţii lor sunt răniţi sau morţi. Nu te poţi duce la tatăl tău; abia mai poţi să mergi! Repet, *du-ţi oamenii la loc sigur!*

Tânărul Cristalpurtător făcu un pas înapoi, clipind uluit de tonul lui Kaladin. Se uită către nord-est, unde o siluetă cenuşie ca ardezia apăru pe o ridicătură stâncoasă, luptându-se cu o alta, tot în Cristalarmură.

— E atât de aproape…

Kaladin inspiră adânc.

— Mă duc eu după el. Tu condu retragerea. Apără podul, dar numai podul…

Adolin îi aruncă o privire aspră. Făcu un pas, dar ceva din armura lui cedă, făcându-l să se împleticească şi să

cadă într-un genunchi. Strângând din dinţi, reuşi să se ridice.

— Căpitane Malan! strigă. Ia-ţi soldaţii şi du-te cu omul ăsta. Scoateţi-l pe tata de-acolo.

Bărbatul cu care vorbise Kaladin mai înainte salută cu hotărâre. Adolin aruncă o nouă privire spre Kaladin, apoi îşi ridică sabia şi o porni maiestuos către pod.

— Moash, du-te cu el, spuse Kaladin.

— Dar…

— Fă-o, Moash, insistă Kaladin cu îndârjire, uitându-se către stânca pe care lupta Dalinar.

Inspiră adânc, îşi îndesă suliţa sub braţ şi începu să alerge cât de repede era în stare.

Soldaţii din Garda de Cobalt strigară în urma lui, străduindu-se să ţină pasul, dar el nu se uită înapoi. Se izbi de linia atacatorilor parshendi, se răsuci şi doborî doi dintre ei cu suliţa, apoi sări peste ei şi-şi continuă drumul. În locul acela, atenţia celor mai mulţi parshendi se îndrepta către lupta lui Dalinar sau către bătălia purtată pe drumul spre pod; între cele două fronturi, rândurile erau rare.

Kaladin se mişca repede, absorbind mai multă Lumină pe măsură ce alerga, ferindu-se şi ocolindu-i pe duşmanii care încercau să-l atace. În câteva clipe ajunse în locul unde luptase Dalinar. Pe stâncă nu mai era acum nimeni, însă în jurul ei se adunase un grup numeros de parshendi.

„Acolo”, îşi spuse, avântându-se dintr-un salt.

Un cal necheză. Dalinar îşi înălţă şocat privirea când Galant năvăli în spaţiul liber din interiorul inelului format de parshendii care priveau. Ryshadiumul venise la el. Cum… unde…? Calul ar fi trebuit să fie liber şi la loc sigur, pe platoul alăturat.

Era prea târziu. Dalinar căzuse într-un genunchi, doborât de Cristalpurtătorul duşman. Pashendiul îl izbi cu piciorul în piept, trântindu-l pe spate.

Urmă o lovitură în coif. Alta. Şi alta. Coiful explodă, iar forţa loviturilor îl ameţi pe Dalinar. Unde se afla? Ce se întâmpla? De ce îl ţintuia la pământ ceva atât de greu?

„Cristalarmura”, se gândi, străduindu-se să se ridice. „O port… Cristalarmura mea…”

O pală de vânt îi trecu peste faţă. Lovituri în cap; trebuia să te fereşti de loviturile în cap, chiar şi atunci când purtai o Armură. Duşmanul stătea deasupra lui, ameninţător, şi părea să-l cerceteze. Ca şi cum ar fi căutat ceva.

Dalinar îşi scăpase Sabia. Soldaţii parshendi înconjurau locul duelului. Îl siliră pe Galant să se retragă, iar calul necheză şi se ridică în două picioare. Dalinar îl privea, iar imaginea i se învârtea înaintea ochilor.

Oare de ce nu-l omora Cristalpurtătorul, pur şi simplu? Parshendiul uriaş se aplecă, apoi vorbi. Cuvintele aveau un accent puternic şi mintea lui Dalinar aproape că le respinse. Dar aflându-se acum atât de aproape, îşi dădu seama de ceva. Pricepea ce i se spunea. Accentul făcea cuvintele aproape de neînţeles, dar erau în *alethi.*

— Eşti tu, spuse Cristalpurtătorul parshendi. Te-am găsit, în sfârşit.

Dalinar clipi, surprins.

În rândurile din spate ale soldaţilor privitori se produse o agitaţie. Scena era oarecum familiară: parshendii înconjurau un Cristalpurtător în pericol. Dalinar o mai trăise, dar atunci se afla de cealaltă parte.

Cristalpurtătorul ăla n-avea cum să-i vorbească lui. El primise lovituri prea puternice în cap. Probabil aiura. Ce-i tulbura pe parshendii aflaţi împrejurul lui?

„Sadeas”, se trezi Dalinar zicându-şi, cu mintea

încețoșată. „A venit să mă salveze, așa cum l-am salvat și eu pe el.”

„Unește-i…”

„Va veni, știu că va veni. O să-i adun…”

Parshendii țipau, se mișcau, se răsuceau. Brusc, dintre ei țâșni cineva. Nici vorbă să fi fost Sadeas. Un bărbat tânăr, cu trăsături puternice și păr ondulat, lung și negru. Avea o suliță.

Și strălucea.

„Ce?” se întrebă Dalinar, năucit.

Kaladin se opri în mijlocul cercului. Cei doi Cristalpurtători erau în mijloc, unul căzut la pământ, cu o undă firavă de Lumină scurgându-i-se din corp. Era prea firavă. Judecând după numărul de crăpături, nestematele lui erau aproape secătuite. Celălalt – un parshendi, după mărimea și forma brațelor și a picioarelor sale – era deasupra celui căzut.

„Grozav”, își zise Kaladin, avântându-se înainte ca soldații parshendi să-și dea seama că ar fi trebuit să-l atace. Cristalpurtătorul dușman era aplecat, concentrându-se asupra lui Dalinar. Armura lui pierdea Lumină de Furtună printr-o crăpătură largă din jambieră.

Și – aducându-și fulgerător aminte cum îl salvase pe Amaram – Kaladin se apropie și-și înfipse sulița în crăpătură.

Cristalpurtătorul țipă și, surprins, scăpă Sabia din mână. Kaladin își trase sulița și se dădu înapoi. Cristalpurtătorul se răsuci, repezindu-și către el pumnul ocrotit de armură, dar nu-l nimeri. Kaladin se apropie dintr-un salt și – punându-și în lovitură toată puterea – își înfipse din nou sulița în crăpătura Armurii.

Cristalpurtătorul țipă, de data asta chiar mai tare, se

împletici şi căzu în genunchi. Kaladin încercă să-şi smulgă suliţa, dar celălalt se prăbuşi peste ea, frângându-i coada. Kaladin se retrase cu mâinile goale, având acum în faţă inelul de parshendi. Lumina de Furtună îi izvora din trup.

Tăcere. Şi ei prinseră apoi să vorbească iarăşi, repetând cuvintele pe care le rostiseră mai înainte.

— Neshua Kadal!

Şi le spuneau unii altora pe şoptite, părând năuciţi. Începură un cântec pe care Kaladin nu-l mai auzise niciodată.

„E bine şi-aşa”, îşi zise el. Atâta vreme cât nu-l atacau. Dalinar Kholin se mişca, săltându-se în capul oaselor. Kaladin îngenunche, poruncindu-i Luminii sale de Furtună să intre în solul stâncos şi păstrându-şi din ea doar atât cât avea nevoie ca să nu-şi piardă puterile, dar nu destul de multă ca să mai strălucească. Apoi se repezi către calul cu armură care se afla lângă inelul format de parshendi.

Aceştia i se feriră din cale, părând îngroziţi. El luă frâul şi se grăbi să se-ntoarcă lângă înaltul prinţ.

Dalinar scutură din cap, străduindu-se să-şi limpezească mintea. Lumea încă i se mai învârtea înaintea ochilor, dar gândurile îi prindeau din nou formă. Ce se întâmplase? Fusese lovit în cap şi… şi acum Cristalpurtătorul era la pământ.

La pământ? Ce îl doborâse? Creatura chiar vorbise cu el? Nu, probabil că îşi imaginase. Şi asta, şi faptul că tânărul suliţaş strălucea. În clipa aceea n-o făcea. Ţinându-l pe Galant de frâu, îl chema pe Dalinar, fluturându-şi cu disperare mâna. Înaltul prinţ se sili să se ridice în picioare. În jurul lor, parshendii murmurau ceva de neînţeles.

„Cristalarmura asta,” îşi zise Dalinar, privindu-şi la adversarul căzut în genunchi. „O Cristalarmură… aş putea

să-mi ţin promisiunea faţă de Renarin. Aş putea…”

Cristalpurtătorul gemu, strângându-şi cu o mână înmănuşată piciorul. Dalinar se simţea îmboldit să-l ucidă. Făcu un pas înainte, târându-şi piciorul care nu-l asculta. În jur, parshendii priveau în tăcere. De ce nu atacau?

Suliţaşul înalt alergă spre Dalinar, ducându-l pe Galant de frâu.

— Încalecă, ochi-luminoşi.

— Ar trebui să-l omorâm. Am putea…

— Încalecă! porunci tânărul, azvârlindu-i frâul, în timp ce parshendii se întorceau să-nfrunte un grup de soldaţi alethi. Tu ar trebui să fii un om de onoare, mârâi suliţaşul.

Lui Dalinar i se-ntâmplase rareori să i se vorbească astfel, mai ales când cuvintele erau ale unui ochi-întunecaţi.

— Ei bine, oamenii tăi nu vor pleca de-aici fără *tine,* iar oamenii mei nu vor pleca fără *ei.* Aşa c-o să te urci pe cal şi-o să ieşim din capcana asta în care ne-aşteaptă moartea. Pricepi?

Dalinar îi întâlni ochii. Şi dădu din cap. Fireşte. Avea dreptate; trebuia să-l lase-n pace pe Cristalpurtătorul duşman. Căci cum i-ar fi putut lua Armura? Ar fi târât leşul după ei tot drumul?

— Retrageţi-vă! le strigă soldaţilor săi, săltându-se în şaua lui Galant.

Şi abia izbuti s-o facă, atât de puţină era Lumină de Furtună rămasă în armura lui.

Sigur pe picioare, Galant ţâşni în galop prin culoarul de fugă pentru care oamenii lui Dalinar îşi vărsaseră sângele. Suliţaşul fără nume alerga în urma lui, iar Garda de Cobalt îi înconjura. În faţă, pe platoul salvator se vedea o parte mai mare a armatei sale. Podul încă mai era la locul lui, iar Adolin aştepta neliniştit în capăt, apărându-l ca să asigure

retragerea tatălui său.

Cu un suspin de uşurare, Dalinar străbătu puntea de lemn care ducea către platoul alăturat. Adolin şi ultimii săi soldaţi se aliniară în spatele lui.

Îl întoarse pe Galant şi se uită spre est. Parshendii se îngrămădeau pe marginea spărturii, dar nu-i urmăriră. Un grup se ocupa de pupa din vârful platoului. În furia luptei, ambele părţi o däduseră uitării. Nu-i mai urmăriseră pe alethi niciodată, dar dacă s-ar fi răzgândit, i-ar fi putut hărţui pe tot drumul de întoarcere până la podurile permanente.

Însă nu o făcură. Se aliniară şi începură un alt cântec de-al lor, cel pe care-l cântau la fiecare retragere a forţelor alethi. Sub privirile lui Dalinar, o siluetă în Cristalarmură argintie crăpată şi cu o mantie roşie trecu, împleticindu-se, în fruntea celorlalţi. Coiful fusese scos, dar se afla prea departe ca să-i poată fi desluşite trăsăturile de pe faţa marmorată, neagră cu roşu. Cel cu care se luptase înainte Dalinar îşi înălţă Cristalsabia cu o mişcare de neconfundat. Un salut, un gest de respect. Instinctiv, Dalinar îşi chemă arma şi, după zece bătăi de inimă, îi răspunse la salut.

Podarii îşi traseră podul aflat deasupra spărturii, despărţind cele două armate.

— Ocupaţi-vă de răniţi! strigă Dalinar. Nu abandonăm niciun om care are şanse de supravieţuire! Parshendii nu ne vor ataca aici!

Oamenii lui îşi uniră glasurile într-un strigăt. Faptul că scăpaseră de pe Turn părea, într-un fel, o victorie mai importantă decât toate inimile-nestemată pe care le câştigaseră. Soldaţii alethi istoviţi se împărţiră în batalioane. Opt intraseră în luptă, iar acum erau tot opt, deşi în unele nu mai rămăseseră mai mult de câteva sute de oameni. Cei care aveau pregătire de chirurgi militari

treceau printre rânduri, în timp ce ofiţerii îi numărau pe supravieţuitori. Printre durerospreni şi istoviospreni începeau să se aşeze oameni însângeraţi, unii fără arme, mulţi cu uniformele rupte.

Pe celălalt platou, parshendii îşi continuau cântecul straniu.

Dalinar se trezi urmărind cu atenţie echipa de podari. Tânărul care-l salvase părea să le fie şef. Oare doborâse un *Cristalpurtător?* Dalinar îşi amintea ca prin ceaţă de o ciocnire bruscă şi scurtă şi de o suliţă în picior. Tânărul era, evident, abil şi norocos deopotrivă.

Echipa de podari dădea dovadă de mai multă coordonare şi disciplină decât s-ar fi aşteptat Dalinar din partea unor oameni de condiţie atât de joasă. Nu mai putea aştepta. Îl îmboldi pe Galant şi traversă terenul stâncos, trecând printre răniţi şi printre oameni istoviţi. Îi aminteau de propria oboseală, dar acum, după ce avusese ocazia să stea jos şi să-şi tragă sufletul, nu-i mai vâjâia capul.

Şeful podarilor cosea rana unui rănit, iar degetele i se mişcau cu măiestrie. Un om cu pregătire de chirurg printre podari?

„Ei, de ce nu?” îşi spuse Dalinar. „Nu e mai ciudat decât priceperea cu care luptă.” Sadeas avusese încredere în el.

Tânărul îşi ridică privirea. Şi Dalinar îi văzu pentru prima oară stigmatul de sclav de pe frunte, ascuns de părul lung. Podarul se ridică, adoptând o poziţie ostilă, cu braţele încrucişate.

— Sunteţi demni de laudă, spuse Dalinar. Cu toţii. De ce s-a retras înaltul vostru prinţ, pentru ca după aceea să vă trimită iarăşi la noi?

Mai mulţi podari chicotiră.

— Nu ne-a trimis înapoi, spuse şeful lor. Noi am luat hotărârea asta. Împotriva voinţei lui.

Dalinar se trezi că dădea din cap şi înţelese că era singurul răspuns care avea sens.
— De ce? întrebă. De ce-aţi venit după noi?
Tânărul ridică din umeri.
— Felul în care v-aţi lăsat prinşi în cursă a fost de-a dreptul spectaculos.
Dalinar dădu iarăşi din cap, obosit. Poate că ar fi trebuit să se enerveze din cauza tonului folosit, însă tânărul avea dreptate.
— Da, dar de ce-aţi venit? Şi cum aţi învăţat să luptaţi atât de bine?
— Din întâmplare, spuse tânărul.
Şi se întoarse la răniţii lui.
— Ce pot face ca să vă răsplătesc? întrebă Dalinar.
Tânărul se uită din nou la el.
— Nu ştiu. Voiam să fugim de la Sadeas, să ne facem nevăzuţi în toată zăpăceala. Încă am mai putea, dar o să ne urmărească şi-o să ne ucidă.
— Ţi-aş putea lua oamenii în tabăra mea, l-aş putea face pe Sadeas să vă elibereze.
— Mă tem că nu ne-ar lăsa să plecăm, răspunse podarul, cu o privire chinuită. Şi mă tem că tabăra ta n-ar fi nici pe departe un loc sigur. Mişcarea făcută azi de Sadeas… Va însemna război între voi doi, nu-i aşa?
Aşa era? Dalinar se ferise să se gândească la Sadeas – toate gândurile lui se îndreptaseră spre supravieţuire –, dar furia împotriva celuilalt înalt principe era un abis clocotitor. Din adâncul fiinţei sale ar fi trebuit să-i ceară socoteală lui Sadeas pentru fapta sa. Dar putea îngădui un război între principate? Ar fi zguduit Alethkarul. Mai mult decât atât, ar fi distrus casa Kholin. N-avea nici soldaţi, nici aliaţi alături de care să-l înfrunte pe Sadeas, nu după dezastrul ăla.

Cum avea să reacţioneze Sadeas la întoarcerea lui? Avea să-l atace, încercând să termine ce începuse? „Nu”, îşi răspunse Dalinar. „Nu, a procedat aşa dintr-un anumit motiv.” Sadeas nu îl înfruntase direct. Îl abandonase, dar în concepţia unui alethi, asta era cu totul altceva. Nici el nu voia să pună regatul în primejdie.

Sadeas nu voia un război făţiş, iar Dalinar nu şi-l putea permite, în ciuda furiei lui clocotitoare. Strânse pumnii şi se întoarse către podar.

— N-o să se-ajungă la război, răspunse. Cel puţin, nu încă.

— Păi, în cazul ăsta, luându-ne în tabăra ta ai săvârşi un jaf. Legea regelui şi Legile Războinicilor, pe care oamenii mei pretind că le respecţi întotdeauna, îţi vor cere să ne trimiţi înapoi la Sadeas. *N-o* să ne lase să plecăm cu uşurinţă.

— De Sadeas o să mă ocup eu. Întoarceţi-vă cu mine şi veţi fi în siguranţă. V-o garantez cu toate fărâmele de onoare care mi-au mai rămas.

Tânărul îl privi în ochi, căutând ceva. Pentru un bărbat atât de tânăr, era atât de dur!

— Bine, spuse. Ne vom întoarce. Nu-mi pot abandona oamenii din tabără, iar acum, cu atât de mulţi răniţi, n-avem tot ce ne trebuie ca să putem fugi.

Apoi se întoarse la munca lui, iar Dalinar, călare pe Galant, plecă să afle ce pierderi avuseră. Se sili să-şi stăpânească furia împotriva lui Sadeas. Era greu. Nu, el unul nu putea îngădui ca totul să se transforme într-un război, dar nici nu putea lăsa lucrurile să redevină ceea ce fuseseră.

Sadeas dezechilibrase balanţa, iar echilibrul nu putea fi redobândit. Nu în acelaşi mod.

Copie a unui basorelief, realizată prin haşurare cu ajutorul cărbunelui, înfăţişându-l pe Nalan'Elin, aflat pe zidul palatului Maiestăţii Sale Elhokar Kholin din Câmpiile Sfărâmate, circa 1173

69
DREPTATE

„Mi se ia totul. Mă ridic împotriva celui care mi-a salvat viaţa. Îl apăr pe cel care mi-a ucis speranţele. Ridic mâna. Furtuna răspunde.”

Tanatanev 1173, cu 18 secunde înainte de moarte. O femeie ochi-întunecaţi, mamă a patru copii, în al şaizeci şi doilea an al vieţii sale.

Navani se împinse ca să-şi facă loc printre străjeri, fără să ia în seamă protestele lor şi strigătele doamnelor ei de companie. Se silea să-şi păstreze calmul. *Avea* să-şi păstreze calmul! Ceea ce auzise era un simplu zvon. *Trebuia* să fie.

Din nefericire, cu cât îmbătrânea mai mult, cu atât mai greu îi venea să păstreze cuvenita seninătate a unei lumindoamne. Străbătu tabăra lui Sadeas grăbind pasul. Soldaţii pe lângă care trecea îşi întindeau mâinile către ea, fie ca s-o ajute, fie ca să-i ceară să se oprească. Ea îi ignora oricum; n-aveau să-ndrăznească niciodată s-o atingă, nici măcar cu un deget. Ca mamă a regelui, se bucura de câteva privilegii.

Tabăra era dezordonată şi prost împărţită. Grupuri de negustori, târfe şi muncitori se aciuaseră în cocioabe lipite de partea ferită de vânt a barăcilor. De streşinile din aceeaşi parte atârnau scursuri de crem întărit, ca nişte dâre de ceară lăsate să se prelingă peste marginea unei mese. Totul contrasta de la o poştă cu aşezarea ordonată şi curăţenia clădirilor din tabăra lui Dalinar.

„N-o să păţească nimic”, îşi spuse Navani. „Să facă bine

să nu păţească”.

Ca dovadă a tulburării sale, abia dacă se gândi să conceapă un plan al străzilor pentru tabăra lui Sadeas. Se îndreptă direct către locul de adunare al soldaţilor, unde găsi o armată care nu arăta aproape deloc ca după o luptă. Pe uniforme nu erau pete de sânge, oamenii vorbeau şi râdeau, ofiţerii treceau printre rânduri şi le îngăduiau să părăsească formaţia, pluton după pluton.

Asta ar fi trebuit s-o liniştească. Bărbaţii pe care-i avea în faţa ochilor nu păreau o armată care tocmai trecuse printr-un dezastru. Însă ceea ce vedea îi spori îngrijorarea.

Sadeas, în Cristalarmura lui roşie, impecabilă, stătea de vorbă cu câţiva ofiţeri sub un umbrar din apropiere. Ea se îndreptă într-acolo cu paşi maiestuoşi, dar un grup de străjeri reuşi să-i taie calea, aşezându-se umăr la umăr în timp ce unul se ducea să-l înştiinţeze pe Sadeas despre venirea ei.

Navani îşi încrucişă nerăbdătoare braţele. Poate ar fi trebuit să ia un palanchin, aşa cum o sfătuiseră doamnele ei de companie. Câteva tocmai soseau în zona de adunare, părând copleşite de situaţie. În ultimă instanţă, îi explicaseră ele, un palanchin avea să fie mai rapid, fiindcă lăsa timp pentru trimiterea unor mesageri la Sadeas, ca s-o poată primi.

Cândva respectase şi ea astfel de reguli de protocol. Îşi aducea aminte că fusese o femeie tânără, expertă în jocuri de societate, manipulând cu încântare sistemul în mai multe moduri. Şi ce câştigase? Un soţ mort, pe care nu-l iubise niciodată, şi o poziţie „privilegiată” la o curte regală, care echivala cu excluderea din cauza vârstei înaintate.

Oare ce-ar fi făcut Sadeas dacă ea ar fi început să ţipe? Mama regelui, urlând ca un toporcopoi cu o antenă

răsucită? Se gândi la asta în timp ce soldatul aştepta să se ivească ocazia potrivită ca să-i anunţe înaltului prinţ sosirea ei.

Cu coada ochiului, zări un tânăr în uniformă albastră care tocmai intra în zona de adunare a trupelor, însoţit de o mică gardă de onoare, alcătuită din trei oameni. Era Renarin, a cărui faţă exprima pentru prima oară altceva în afara unei curiozităţi calme. Se apropie de ea în grabă, cu ochii mari, înnebunit.

— Mashala, o imploră pe tonul lui scăzut. Te rog! Ce-ai auzit?

— Oastea lui Sadeas s-a întors fără armata tatălui tău, răspunse Navani. Se vorbeşte de o retragere forţată, dar oamenii ăştia nu par să fi trecut prin aşa ceva.

Aruncă o privire aspră spre Sadeas, gândindu-se cu toată seriozitatea dacă n-ar fi cazul să facă scandal. Din fericire, el vorbi în sfârşit cu soldatul şi îl trimise înapoi.

— Puteţi trece, Luminăţie, spuse omul, făcând o plecăciune.

— Era şi timpul, bombăni Navani, făcându-şi loc pe lângă el şi intrând sub copertină. Renarin i se alătură, înaintând cu mai puţină hotărâre.

— Luminată Navani, spuse Sadeas, impozant în armura lui stacojie, cu mâinile strânse la spate. Speram c-o să-ţi pot da vestea în palatul fiului tău. Presupun că un asemenea dezastru e prea mare ca să poată fi ascuns. Condoleanţe pentru pierderea fratelui tău.

Renarin suspină încet.

Navani îşi adună puterile, încrucişându-şi braţele şi încercând să-şi înăbuşe în sinea ei strigătele de durere prin care refuza să accepte realitatea celor auzite. Lucrurile se desfăşurau după un tipar. Vedea adesea astfel de tipare oriunde. În cazul acela, conform tiparului, ea nu

putea să aibă ceva valoros pentru prea multă vreme. Îi era mereu luat cu de-a sila, tocmai când începea s-arate promiţător.

„Hai, gata!” se mustră singură.

— O să dai explicaţii, îi spuse lui Sadeas, uitându-se drept în ochii lui.

Exersase privirea aceea preţ de mai multe decenii, aşa că se simţi încântată văzând că îl pusese în încurcătură.

— Îmi pare rău, Luminăţie, repetă el, bâlbâindu-se. Parshendii au copleşit armata fratelui tău. A fost o nebunie să luptăm împreună. Sălbaticii s-au simţit atât de ameninţaţi de această schimbare de tactică, încât au aruncat în lupta asta toţi oştenii pe care i-au putut găsi şi ne-au înconjurat.

— Aşa că l-ai abandonat pe Dalinar?

— Ne-am luptat din greu ca s-ajungem la el, dar numărul duşmanilor era pur şi simplu copleşitor. A trebuit să ne retragem, altminteri am fi fost nimiciţi şi noi! Aş fi putut continua lupta, dar l-am văzut cu ochii mei pe fratele tău căzând, năpădit de parshendi cu ciocane, zise el cu o strâmbătură. Începuseră să ia bucăţi din Cristalarmura însângerată drept trofee. Monştri barbari!

Navani simţi că i se face frig. Era rece şi amorţită. Cum se putuse întâmpla una ca asta? După ce reuşise în sfârşit – în sfârşit – să-l facă pe căposul ăla s-o privească mai degrabă ca pe o femeie decât ca pe o soră. Şi acum…

Şi acum…

Îşi încleştă fălcile ca să nu plângă.

— Nu cred.

— Înţeleg că vestea e greu de suportat, zise Sadeas, făcându-i semn unui slujitor să caute un scaun pentru Navani. Aş fi vrut să nu fiu nevoit să ţi-o aduc. Eu şi Dalinar… ei bine, îl cunoşteam de mulţi ani şi, cu toate că

n-am văzut întotdeauna lucrurile în aceeaşi lumină, l-am considerat aliatul meu. Şi prietenul meu, adăugă el, apoi blestemă cu glas scăzut, privind spre est. Vor plăti pentru asta. O să *am grijă* să plătească.

Lăsa impresia că vorbeşte atât de serios, încât Navani se trezi şovăind. Sărmanul Renarin, cu faţa palidă şi ochii mari, părea atât de năucit încât nu mai era în stare să vorbească. Când sosi scaunul, ea refuză să se aşeze, aşa că se aşeză Renarin, atrăgându-şi o privire dezaprobatoare din partea lui Sadeas. Tânărul îşi luă capul în mâini, cu ochii în pământ. Tremura.

„Acum e înalt prinţ”, îşi dădu seama Navani.

Nu. *Nu.* Nu era înalt prinţ decât dacă accepta ea ideea morţii lui Dalinar. Şi nu murise. Nu se putea să moară.

„Sadeas a avut toate podurile”, se gândi ea, uitându-se spre lemnărie.

Ieşi în soarele după-amiezii târzii şi îi simţi căldura pe piele. Se apropie de doamnele ei de companie.

— Pensulă, îi spuse lui Makal, care ţinea punga cu lucrurile ei. Cea mai groasă. Şi cerneala mea inflamabilă.

Femeia scundă şi rotofeie deschise punga şi scoase o pensulă lungă, având la unul din capete un smoc din păr de porc, de grosimea degetului mare al unui bărbat. Navani o luă. Urmă cerneala.

Deveni ţinta privirilor tuturor soldaţilor din jur când înmuie pensula în cerneala de culoarea sângelui. Îngenunche şi începu să picteze pe terenul stâncos.

Arta însemna creaţie – sufletul ei, esenţa ei. Creaţia şi ordinea. Luai ceva lipsit de ordine – o pată de cerneală, o pagină goală – şi, pornind de la acel ceva, construiai altceva. Ceva din nimic. *Sufletul* creaţiei.

Picta simţindu-şi lacrimile pe obraji. Dalinar n-avea nici soţie, nici fiice; n-avea pe nimeni care să se roage pentru

el. Aşa că Navani picta o rugăciune chiar pe piatră, trimiţându-şi însoţitoarele după mai multă cerneală. Măsura glifa cu pasul, extinzându-i marginile, făcând-o enormă, întinzându-şi cerneala pe pietrele cafenii.

Soldaţii se adunară în jurul ei şi Sadeas ieşi de sub copertină. Priveau cu toţii cum picta, cu soarele în spate, târându-se şi afundându-şi cu furie pensula în călimări. Ce era o rugăciune, dacă nu o creaţie? Puneai ceva acolo unde nu exista nimic. Creai o dorinţă din disperare, o rugă din suferinţă. Te plecai în faţa Atotputernicului, dând naştere umilinţei din mândria găunoasă a unei vieţi omeneşti.

Ceva din nimic. Adevărata creaţie.

Lacrimile i se amestecară cu cerneala. Goli patru călimări. Se târî, sprijinindu-se cu mâna interzisă de stâncă, vopsind pietrele cu pensula şi mânjindu-şi obrajii de cerneală când îşi ştergea lacrimile. Când termină, îngenunche din nou în faţa unei glife lungi de douăzeci de paşi, care părea pictată cu sânge. Cerneala umedă reflecta soarele, iar ea o aprinse cu o lumânare; era făcută să ardă oricum ar fi fost, uscată sau nu. Flăcările se întinseră pe toată lungimea rugăciunii, mistuind-o şi trimiţându-i sufletul către Atotputernic.

Ea îşi plecă fruntea în faţa acelei rugi. Deşi era un singur caracter, era unul complex. *Thath.* Dreptate.

Toată lumea privea în tăcere, temându-se parcă să nu-i întineze ruga solemnă. Începu un vânt rece, şfichiuind flamurile şi mantiile. Rugăciunea se stinse, dar era perfect. N-avea menirea să ardă vreme îndelungată.

— Luminlord Sadeas! strigă o voce plină de nelinişte.

Navani îşi ridică privirea. Mulţimea soldaţilor se dădu în lături, făcând loc unui mesager în verde. Omul se apropie grăbit de Sadeas şi începu să vorbească, dar înaltul prinţ îl înşfăcă de umăr cu toată puterea unui Cristalpurtător şi

arătă cu degetul, cerându-le oştenilor din garda lui să înconjoare locul. Apoi îl trase pe mesager sub copertină.

Navani rămase îngenuncheată alături de rugăciune. Flăcările lăsaseră pe piatră o cicatrice neagră, având forma glifei. Cineva veni lângă ea. Era Renarin. Se lăsă într-un genunchi şi îi puse o mână pe umăr.

— Mulţumesc, Mashala.

Ea dădu din cap şi se ridică, cu mâna liberă plină de stropi de vopsea roşie. Avea obrajii încă uzi de lacrimi, dar îşi strânse pleoapele, privindu-l pe Sadeas printre soldaţii adunaţi. Avea o expresie de rău augur, cu faţa din ce în ce mai roşie, cu ochii măriţi de furie.

Navani se răsuci şi îşi făcu loc prin mulţime, grăbindu-se să ajungă la marginea zonei de adunare. Renarin şi câţiva dintre ofiţerii lui Sadeas i se alăturară, scrutând toţi cu privirea Câmpiile Sfărâmate.

Şi acolo văzură un şir de oameni care se întorceau spre tabere încet, şchiopătând, conduşi de un bărbat călare, în armură de culoarea cenuşie a ardeziei.

Dalinar călărea pe Galant, urmat de două mii şase sute cincizeci şi trei de oameni. Atât mai rămăsese din cei opt mii de soldaţi cu care plecase la asalt.

Îndelungata traversare a platourilor îi oferise timp de gândire. Sentimentele continuau să i se învălmăşească într-o adevărată furtună. Călărea închizându-şi şi deschizându-şi în repetate rânduri pumnul stâng, acum acoperit de o mănuşă albastră, împrumutată de la Adolin. Pentru refacerea propriei mănuşi avea să fie nevoie de câteva zile. Sau chiar mai mult, dacă parshendii încercau să producă o întreagă armură din ceea ce lăsase el în urmă. Dar n-aveau să reuşească, atâta vreme cât armurierii o impregnau pe a lui cu Lumină de Furtună.

Mănuşa abandonată avea să se descompună, transformându-se în praf, în timp ce pentru Dalinar avea să crească una nouă.

Deocamdată o purta pe a lui Adolin. Adunaseră toate nestematele impregnate ale celor două mii şase sute de oameni ai săi şi le folosiseră Lumina de Furtună ca să reîncarce şi să întărească Armura lui. Încă mai era plină de crăpături. Pentru repararea unor stricăciuni atât de numeroase avea să fie nevoie de mai multe zile, dar Armura putea fi folosită din nou în luptă, dacă se ajungea aici.

El trebuia să se asigure că nu avea să se întâmple asta. Se hotărâse să-i vorbească lui Sadeas şi voia s-o facă îmbrăcat în armură. De fapt, îşi dorea să urce în goană panta, pătrunzând în tabăra „vechiului său prieten”, ca să-i declare oficial război. Şi poate să-şi cheme Sabia, ca să-l vadă mort.

Dar n-avea s-o facă. Soldaţii lui erau prea slăbiţi, poziţia lui prea şubredă. Un război oficial nu l-ar fi distrus numai pe el, ci ar fi nimicit întreg regatul. Trebuia să facă altceva. Ceva care să apere unitatea Alethkarului. Răzbunarea avea să vină. În cele din urmă. Pe primul loc era Alethkarul.

Îşi lăsă în jos pumnul acoperit de mănuşa albastră şi strânse în mâini hăţurile lui Galant. Ceva mai încolo, Adolin venea şi el călare. Reparaseră şi armura lui, deşi acum îi lipsea o mănuşă. La început, Dalinar refuzase mănuşa oferită în dar de fiul său, dar cedase în faţa logicii lui Adolin. Când purtau Cristalarmuri, diferenţa de vârstă dintre ei nu conta – dar, altfel, Adolin era un bărbat tânăr, de douăzeci şi ceva de ani, iar Dalinar unul îmbătrânit, de cincizeci şi ceva.

Încă nu ştia ce să creadă despre viziunile sale, despre

faptul că păreau să-l fi îndrumat greşit când îi arătaseră să se încreadă în Sadeas. De asta avea să se ocupe mai târziu. Problemele trebuiau rezolvate pas cu pas.

— Elthal! strigă el.

Purtătorul acestui nume, ofiţerul cel mai mare în grad dintre supravieţuitorii dezastrului, era un bărbat suplu, cu trăsături distinse şi mustaţă subţire. Avea braţul prins într-o eşarfă. Făcuse parte dintre cei care, alături de Dalinar, apăraseră trecerea peste spărtură în ultima parte a luptei.

— Da, Luminlordul meu! spuse el, apropiindu-se în fugă.

În afară de cei doi Ryshadiumi, toţi caii cărau răniţi.

— Du răniţii în tabăra mea, îi ceru Dalinar. Pe urmă spune-i lui Teleb să ţină pe toată lumea în alertă. Să mobilizeze toate celelalte companii.

— Da, Luminlordul meu, răspunse omul, salutând. Pentru ce să le spun să fie pregătiţi?

— Pentru orice. Dar să sperăm că nu va fi nimic.

— Am înţeles, Luminlordul meu, zise Elthal, plecând să îndeplinească ordinele.

Dalinar îl întoarse pe Galant şi se îndreptă spre grupul de podari care îşi urmau în continuare şeful posomorât, un bărbat pe nume Kaladin. Îşi abandonaseră podul imediat ce ajunseseră la cele permanente. Sadeas putea să trimită pe cineva după el mai târziu.

Văzând că se apropia, podarii se opriră, părând tot atât de istoviţi cum se simţea el însuşi, şi intrară apoi într-o formaţie sugerând o ostilitate subtilă. Îşi ţineau strâns suliţele, ca şi cum ar fi fost siguri că el va încerca să-i lase fără ele. Îl salvaseră, însă era evident că nu-i acordau încredere.

— Îmi trimit răniţii înapoi în tabără, le spuse Dalinar. Ar trebui să mergeţi cu ei.

— O să vorbeşti cu Sadeas? întrebă Kaladin.

— Trebuie. *Trebuie să ştiu de ce-a făcut ce-a făcut.* Atunci o să vă cumpăr şi libertatea.

— În cazul ăsta, rămân cu tine, spuse Kaladin.

— Şi eu, zise bărbatul cu figură de şoim aflat lângă el.

Imediat, toţi ceilalţi podari cerură să rămână.

Kaladin se întoarse spre ei.

— Ar trebui să vă trimit înapoi.

— Ce? întrebă un bărbat mai bătrân, cu o barbă scurtă, încărunţită. Tu te poţi pune în primejdie, dar noi nu? Avem oameni rămaşi în tabăra lui Sadeas. Trebuie să-i scoatem de-acolo. Sau cel puţin să rămânem împreună. Să ducem lucrurile până la capăt.

Ceilalţi încuviinţară, dând din cap. Disciplina lor îl uimi din nou pe Dalinar. Era din ce în ce mai sigur că Sadeas n-avea nimic de-a face cu asta. Meritul era al bărbatului din fruntea lor. Deşi cu ochii de un căprui-închis, se purta ca un luminlord.

Ei bine, dacă nu voiau să plece, el nu-i putea sili. Îşi continuă drumul şi, peste puţină vreme, o mie de soldaţi se despărţiră de coloană şi se îndreptară spre sud, către tabăra lui. Ceilalţi nu-şi schimbară direcţia, mărşăluind către tabăra lui Sadeas. Când ajunseră mai aproape, Dalinar observă, lângă ultima spărtură, un mic grup de oameni. În faţă stăteau două persoane. Renarin şi Navani.

— Ce caută *ei* în tabăra lui Sadeas? întrebă Adolin, zâmbind în ciuda oboselii şi aducându-l pe Sânge Pur lângă Dalinar.

— Nu ştiu, răspunse acesta, dar Părintele Furtunii să-i binecuvânteze că sunt acolo!

Văzându-le feţele pline de încântare, începu – în sfârşit – să înţeleagă cu adevărat că scăpase cu bine după ziua aceea.

Galant traversă podul. Renarin era acolo, aşteptând, şi

Dalinar se înveseli.

Pentru prima oară, băiatul îşi arăta pe faţă bucuria. Dalinar sări din şa şi îl îmbrăţişă.

— Tată, trăieşti! exclamă Renarin.

Adolin râse, sărind la rândul său din şa, cu armura zăngănind. Renarin se desprinse din îmbrăţişare şi îl prinse de umăr, bătând uşor în Cristalarmură cu cealaltă mână şi zâmbind cu toată faţa. Şi Dalinar zâmbi, desprinzându-şi privirea de la cei doi fraţi ca să se uite la Navani. Ea stătea cu mâinile strânse în faţă şi cu o sprânceană ridicată. Era ciudat că pe faţă avea câteva pete de vopsea roşie.

— Nici măcar n-ai fost îngrijorată, nu-i aşa? îi spuse el.

— Îngrijorată? întrebă ea.

Dalinar o privi în ochi şi abia acum văzu că i se înroşiseră.

— Am fost îngrozită.

Şi Dalinar se trezi că o cuprindea în braţe. Fiind în Cristalarmură, trebuia să-şi controleze îmbrăţişarea, dar mănuşile îi îngăduiră să-i simtă mătasea rochiei şi, fiindcă nu purta coif, simţi şi mirosul de flori al săpunului ei parfumat. O strânse cât de tare cuteza, înclinându-şi fruntea şi îndesându-şi nasul în părul ei.

— Hmm, s-ar părea că mi s-a simţit lipsa, observă ea pe un ton cald. Ne vede lumea. O să-nceapă să bârfească.

— Puţin îmi pasă.

— Hmm… Se pare că mi s-a simţit *foarte mult* lipsa.

— Pe câmpul de luptă, spuse el cu glas aspru, am crezut c-o să mor. Şi mi-am dat seama că n-are nimic.

Ea îşi lăsă capul pe spate, părând năucită.

— Mi-am petrecut prea mult timp gândindu-mă la ce-o să spună lumea şi făcându-mi griji pentru asta, Navani. Când am crezut că mi-a sosit ceasul, mi-am dat seama că

toate grijile mele au fost în van. În final, m-am simţit mulţumit de felul în care mi-am trăit viaţa.

Îşi coborî privirea spre ea, apoi văzu cu ochii minţii cum îşi desfăcea mănuşa dreaptă, lăsând-o să cadă cu un zăngănit. Îşi întinse mâna bătătorită şi-i prinse bărbia în palmă.

— Am avut doar două regrete. Unul te privea pe tine şi altul pe Renarin.

— Adică spui că dacă ai muri, nu s-ar întâmpla nimic?

— Nu. Spun că, fiind faţă-n faţă cu veşnicia, am văzut acolo pace. Iar asta o să schimbe modul în care-mi duc viaţa.

— Fără nicio urmă de vinovăţie?

El şovăi.

— Fiind cel care sunt, nu cred c-o să pot scăpa complet de ea. Sfârşitul însemna doar pace, dar viaţa… e o furtună. Totuşi, acum văd lucrurile altfel. E timpul să nu mă mai las manevrat de mincinoşi.

Îşi ridică privirea către culmea de deasupra lor, unde se adunau mai mulţi soldaţi în verde.

— Mă tot gândesc la una dintre viziuni, spuse el încet. La ultima, în care l-am întâlnit pe Nohadon. Nu i-a plăcut când i-am sugerat să-şi scrie cugetările înţelepte. Aici e ceva. Un lucru pe care trebuie să-l aflu.

— Ce? întrebă Navani.

— Încă nu ştiu. Dar o să-l descopăr, sunt aproape.

O strânse din nou la piept, ţinându-şi mâna pe ceafa ei şi mângâindu-i părul. Îşi dorea să-i dispară Armura, să nu mai existe metal între ea şi el.

Dar încă nu venise timpul pentru asta. Se desprinse de ea fără tragere de inimă, întorcându-se către Renarin şi Adolin, care îi priveau stânjeniţi. Soldaţii lui se uitau în sus, către armata lui Sadeas, care se aduna pe culme.

„Nu pot îngădui să se ajungă la vărsare de sânge”, îşi zise Dalinar, întinzându-şi mâna şi punându-şi-o în mănuşa căzută. Curele se strânseră, fixând-o de restul armurii. „Dar nici n-o să mă furişez în tabăra mea fără să-i vorbesc.” Trebuia măcar să afle de ce-l trădase. Până atunci, totul mersese atât de bine.

În plus, le făgăduise ceva podarilor. Începu să urce panta, cu mantia lui albastră pătată de sânge fluturându-i în urmă. Adolin mergea alături, în zăngănitul armurii, iar Navani, aflată în cealaltă parte, ţinea pasul cu ei. Renarin îi urma, iar cei o mie şase sute de oameni care-i rămăseseră făceau acelaşi lucru.

— Tată… spuse Adolin, privindu-i pe soldaţii ostili.

— Nu-ţi chema Sabia. N-o să se-ajungă la luptă.

— Sadeas v-a abandonat, nu-i aşa? întrebă încet Navani, cu ochii arzând de furie.

— Nu numai atât, răspunse Adolin cu scârbă. Ne-a atras într-o cursă, apoi ne-a trădat.

— Am supravieţuit, spuse Dalinar cu hotărâre.

Începea să vadă limpede drumul pe care trebuia să-l urmeze. Ştia ce-avea de făcut.

— N-o să ne-atace aici, dar ar putea încerca să ne provoace. Păstrează-ţi Sabia în ceaţă, Adolin, şi nu-i lăsa pe oamenii noştri să facă nicio greşeală.

Ezitanţi, soldaţii în verde se dădură în lături, strângându-şi suliţele în mâini. Kaladin şi podarii lui mergeau pe lângă primele rânduri ale oştenilor lui Dalinar.

Adolin nu-şi chemă sabia, deşi se uita cu dispreţ la trupele lui Sadeas. Oamenii lui Dalinar n-aveau cum să se simtă în largul lor când erau iarăşi înconjuraţi de duşmani, dar îl urmară, pătrunzând pe terenul de adunare. Sadeas era în faţa lor. Înaltul prinţ trădător aştepta cu braţele încrucişate, încă îmbrăcat în Cristalarmură, cu buclele

părului negru unduind în vânt. Acolo, pe pietre, cineva arsese o glifă *thath* imensă, iar Sadeas stătea în mijlocul ei.

Dreptate. Sadeas călca dreptatea în picioare şi asta se potrivea magnific de bine.

— Dalinar, exclamă el, bătrâne prieten! Se pare că m-am pripit închipuindu-mi că soarta ţi-era pecetluită. Îmi cer scuze că m-am retras când încă mai erai în pericol, dar am pus pe primul loc siguranţa oamenilor mei. Sunt convins că înţelegi.

Dalinar se opri la mică distanţă de el. Cei doi se priviră în faţă, în mijlocul soldaţilor încordaţi. Un vânt rece biciuia umbrarul din spatele lui Sadeas.

— Fireşte, răspunse Dalinar cu voce egală. Ai făcut ceea ce trebuia să faci.

Sadeas se destinse vizibil, deşi mai mulţi soldaţi de-ai lui Dalinar bombăniră la auzul cuvintelor. Adolin îi amuţi, aruncând priviri tăioase.

Dalinar se răsuci şi, cu o fluturare de mână, le ceru fiilor şi oamenilor lui să se îndepărteze. Navani îşi ridică o sprânceană, dar, la îndemnul lui, se retrase odată cu ceilalţi. Dalinar se întoarse spre Sadeas şi acesta – părând curios – le făcu semn aghiotanţilor săi să dea înapoi.

Dalinar se apropie de marginea glifei *thath,* iar Sadeas înaintă până când nu-i mai despărţeau decât câteva degete. Erau de aceeaşi înălţime. Stând atât de aproape, Dalinar se gândi că vedea încordarea – şi furia – din privirea lui Sadeas. Supravieţuirea lui îi distrusese planurile urzite luni de-a rândul.

— Trebuie să ştiu de ce, spuse Dalinar, prea încet ca să fie auzit de altcineva în afara celuilalt înalt prinţ.

— Din cauza jurământului meu, bătrâne prieten.

— *Ce?* întrebă Dalinar, strângându-şi pumnii.

— Am făcut amândoi un jurământ, cu ani în urmă.

Sadeas oftă şi, lăsând deoparte prefăcătoria neruşinată, vorbi deschis:

— Să-l apărăm pe Elhokar. Să apărăm regatul, adăugă el.

— Şi eu asta fac! răspunse Dalinar. Urmăream amândoi acelaşi scop. Şi luptam împreună, Sadeas. Şi *mergea bine.*

— Da. Dar eu sunt sigur că îi pot înfrânge pe parshendi de unul singur. Pot face tot ce-am făcut împreună împărţindu-mi armata în două – o parte care să se năpustească înainte şi o alta, mai mare, care s-o urmeze. Trebuia să mă folosesc de prilejul ăsta ca să te înlătur, Dalinar, nu înţelegi? Gavilar a murit din pricina slăbiciunii sale. *Eu* voiam să-i atacăm pe parshendi de la bun început, să le cucerim teritoriul. El a insistat să încheiem un tratat, şi asta i-a adus moartea. Iar tu începi să te porţi exact ca el. Aceleaşi idei, acelaşi stil de a vorbi. Prin tine, Elhokar începe şi el să se molipsească de lucrurile astea. Se îmbracă la fel ca tine. Îmi vorbeşte despre Legile Războinicilor, despre faptul că poate ar trebui să impunem respectarea lor în toate taberele, începe să se gândească la *retragere.*

— Adică vrei să văd toată treaba asta ca pe un act de onoare?

— Nicidecum, chicoti Sadeas. M-am străduit ani de-a rândul să devin cel mai de încredere sfătuitor al lui Elhokar – dar tu erai întotdeauna acolo, abătându-i atenţia, făcându-l să-şi plece urechea către tine, în ciuda tuturor eforturilor mele. Nu pot pretinde c-a fost vorba numai de onoare, deşi a existat şi aşa ceva. În cele din urmă, mi-am dorit pur şi simplu să dispari.

Vocea lui Sadeas deveni de gheaţă.

— Dar *înnebuneşti,* bătrâne prieten. N-ai decât să mă

faci mincinos, însă am procedat aşa şi din milă. Am găsit o cale prin care să-ţi ofer o moarte glorioasă, în loc să te privesc decăzând din ce în ce mai mult. Lăsându-i pe parshendi să te omoare, puteam să-l apăr pe Elhokar de tine, preschimbându-te în acelaşi timp într-un simbol care să le aducă tuturor aminte de lucrurile pe care le facem de fapt aici. Moartea ta ar fi fost cea care ne-ar fi unit în sfârşit. Ce ironie, dacă stai să te gândeşti.

Dalinar inspiră, apoi dădu drumul aerului din plămâni. Era greu să nu se lase mistuit de furie şi de indignare.

— Spune-mi un singur lucru. De ce n-ai lăsat vina încercării de asasinat să cadă asupra mea? De ce-ai îndepărtat bănuielile, numai ca să mă trădezi mai târziu?

Sadeas pufni abia auzit.

— Pfui! Nimeni n-ar fi crezut cu adevărat c-ai încercat să-l omori pe rege. Ar fi vorbit despre asta, dar n-ar fi crezut. Aruncând vina asupra ta prea devreme, aş fi riscat să mă amestec pe mine în complot, zise el clătinând din cap. Cred că Elhokar ştie cine-a încercat să-l omoare. Atâta lucru a recunoscut faţă de mine, deşi n-a vrut să-i spună numele.

„Ce?” se întrebă Dalinar. „Ştie? Dar… de unde? De ce nu spune cine a fost?” Dalinar îşi modifică planurile. Nu era sigur că Sadeas spunea adevărul dar, dacă era sincer, dezvăluirea i-ar fi putut fi de folos.

— Ştie că n-ai fost tu, continuă Sadeas. Pot să-mi dau seama, deşi el habar n-are că e aşa uşor de citit. N-ar fi avut nicio noimă să te acuz. Elhokar ţi-ar fi luat apărarea, iar eu mi-aş fi putut pierde poziţia de Înalt Prinţ al Informării, însă asta chiar mi-a oferit o minunată ocazie de a-ţi recâştiga încrederea.

„Uneşte-i…” Viziunile… Dar cel care-i vorbea lui Dalinar în fiecare dintre ele se înşelase cumplit. Purtându-se

cinstit, nu câştigase loialitatea lui Sadeas. Devenise doar mai uşor de trădat.

— Dacă asta înseamnă ceva, spuse nepăsător Sadeas, să ştii că ţin la tine. Ţin cu adevărat. Dar eşti un bolovan în calea mea, o forţă care – fără s-o ştie – pune umărul la distrugerea regatului lui Gavilar. Când mi s-a ivit un prilej, l-am folosit.

— N-a fost o simplă ocazie favorabilă. Ai pus totul la cale, Sadeas.

— Mi-am făcut planuri, dar aşa procedez de multe ori. Nu ţin întotdeauna cont de preferinţele mele. Azi am făcut-o.

— Ei bine, zise pufnind Dalinar, azi mi-ai demonstrat ceva – mi-ai demonstrat-o pur şi simplu fiindcă ai încercat să mă înlături.

— Ce ţi-am demonstrat? întrebă Sadeas, amuzat.

— Că încă mai sunt o ameninţare.

Înalţii prinţi îşi continuau discuţia cu voci scăzute. Istovit, Kaladin stătea lângă soldaţii lui Dalinar, alături de ceilalţi bărbaţi din echipa Podului Patru.

Sadeas le aruncă o privire. Din mulţime, Matal, roşu la faţă, nu-i scăpa din ochi. Ştia probabil că avea să fie pedepsit, aşa cum fusese Lamaril. Ar fi trebuit să-nveţe din cele petrecute atunci. Ar fi trebuit să-l ucidă pe Kaladin de la bun început.

„Au încercat”, se gândi. „Şi au dat greş.”

Nu ştia ce i se întâmplase, ce se petrecuse cu Syl şi ce se alesese de cuvintele din mintea lui. Lumina de Furtună părea să-l slujească acum mai bine. Avea mai multă forţă, devenise mai puternic. Dar forţa aceea dispăruse şi era *atât* de obosit… Secătuit. Trăsese prea mult de el însuşi, de echipa Podului Patru. Mersese prea departe.

Poate că toţi ceilalţi ar fi trebuit să plece în tabăra lui Kholin. Însă Teft avea dreptate; trebuia să ducă lucrurile până la capăt.

„A făgăduit”, îşi zise. „A făgăduit c-o să ne elibereze din mâinile lui Sadeas.”

Înalţii Prinţi îşi întrerupseră discuţia şi se îndepărtară unul de altul.

— Ei bine, spuse tare Sadeas, se vede că oamenii tăi sunt istoviţi, Dalinar. O să vorbim mai târziu despre ceea ce n-a mers, deşi cred că putem presupune, fără să greşim, că alianţa noastră s-a dovedit imposibilă.

— Imposibilă, repetă Dalinar. E un mod delicat de exprimare, adăugă el, arătând cu o mişcare a capului către podari. Pe oamenii ăştia îi iau în tabăra mea.

— Mă tem că nu mă pot despărţi de ei.

Kaladin simţi un junghi în inimă.

— Sunt sigur că nu valorează prea mult pentru tine. Spune un preţ.

— Nu vreau să-i vând.

— Îţi plătesc şaizeci de broami de smarald pentru fiecare om.

Soldaţii din ambele tabere scoaseră sunete de uimire. Era de douăzeci de ori mai mult decât preţul unui sclav bun.

— Nu-i dau nici pentru câte o mie de fiecare, Dalinar, răspunse Sadeas, iar Kaladin citi în ochii lui că podarii aveau să moară. Ia-ţi soldaţii şi pleacă. Pe cei care-mi aparţin lasă-i aici.

— Nu-mi forţa mâna, Sadeas.

Încordarea se reinstaură brusc. Ofiţerii lui Dalinar îşi duseră mâinile la săbii, iar suliţaşii îşi scoaseră pieptul înainte, strângându-şi mai tare armele.

— Să nu-ţi forţez mâna? întrebă Sadeas. Ce soi de

ameninţare e asta? *Pleacă* din tabăra mea. E clar că nu ne mai leagă nimic. Dacă-mi furi ceea ce îmi aparţine, o să am toate motivele să te atac.

Dalinar nu se clinti. Părea încrezător în sine, deşi Kaladin nu pricepea de ce. „Încă o promisiune spulberată”, îşi zise întorcându-se cu spatele. Până la urmă, cu toate bunele lui intenţii, Dalinar Kholin era la fel ca toţi ceilalţi.

Oamenilor din spatele lui Kaladin li se tăie răsuflarea de uimire.

El rămase împietrit, apoi se răsuci. Dalinar Kholin îşi ţinea în mână Cristalsabia masivă; abia şi-o chemase, aşa că de pe ea cădeau picături de apă. Din armură ieşea un abur subţire şi Lumina de Furtună se înălţa din crăpături.

Sadeas se retrase împleticindu-se, cu ochii larg deschişi. Soldaţii din garda lui de onoare îşi scoaseră săbiile. Adolin Kholin întinse mâna într-o parte, ca şi cum şi-ar fi chemat propria armă.

Dalinar făcu un pas înainte, apoi îşi înfipse Sabia în mijlocul glifei înnegrite de pe piatră. Pe urmă se trase înapoi.

— Pentru podari, spuse.

Sadeas clipi, nedumerit. Toate murmurele se stinseră şi oamenii de pe întregul câmp părură să împietrească, nemaiputând nici măcar să respire.

— *Ce?* întrebă Sadeas.

— Sabia, răspunse Dalinar, a cărui voce plină de hotărâre făcea aerul să vibreze. În schimbul podarilor tăi. Al tuturor podarilor tăi. Vreau toţi podarii din tabăra ta. Devin ai mei, fac cu ei ce vreau, tu nu te mai atingi de ei niciodată. Primeşti în schimb Sabia.

Sadeas îşi coborî privirea spre Cristalsabie, nevenindu-i să creadă.

— Arma asta valorează mai multe averi. Oraşe, palate,

regate.

— Facem târgul? întrebă Dalinar.

— Tată, nu! spuse Adolin Kholin, în timp ce propria armă i se materializa în mână. Nu…

Dalinar îşi ridică braţul, făcându-l pe tânăr să tacă. Continua să se uite la Sadeas.

— *Facem târgul?* întrebă din nou, rostind cuvintele cu voce apăsată.

Kaladin se uita cu ochii holbaţi, fără a putea să se mişte sau să vorbească.

Sadeas învălui Cristalsabia într-o privire încărcată de dorinţă. Se uită la Kaladin, şovăi puţin, apoi întinse mâna şi apucă Sabia de mâner.

— *Ia* creaturile blestemate.

Dalinar dădu scurt din cap şi se îndepărtă de Sadeas.

— Să mergem, le spuse însoţitorilor săi.

— N-au nicio valoare, să ştii, zise Sadeas. Eşti unul dintre cei zece nebuni, Dalinar Kholin! Nu vezi cât de ţicnit eşti? Toată lumea o să-şi aducă aminte de asta ca de cea mai ridicolă hotărâre pe care-a luat-o vreodată un înalt prinţ alethi!

Dalinar nu se uită în urmă. Se îndreptă spre Kaladin şi spre ceilalţi bărbaţi din echipa Podului Patru.

— Plecaţi, le spuse cu voce blândă. Luaţi-vă lucrurile şi oamenii pe care i-aţi lăsat în urmă. O să trimit soldaţi să vă servească drept gardă. Lăsaţi podurile şi veniţi repede în tabăra mea. Acolo veţi fi în siguranţă. Vă dau cuvântul meu de onoare.

Începu să se îndepărteze.

Kaladin se scutură de amorţeală. Se grăbi să-l ajungă din urmă pe înaltul prinţ şi îl prinse de braţul acoperit de armură.

— Aşteaptă. Tu… Asta… *Ce s-a-ntâmplat?*

Dalinar se întoarse spre el. Apoi îi puse o mână pe umăr, cu mănuşa sa strălucitoare şi albastră, nepotrivită cu restul armurii cenuşii ca ardezia.

— Nu ştiu ce v-au făcut. Nu pot decât să-mi imaginez cum a fost viaţa voastră. Dar ştiu un singur lucru. În tabăra mea n-o să fiţi nici podari, nici sclavi.

— Dar…

— Cât valorează viaţa unui om? întrebă încet Dalinar.

— Stăpânii de sclavi spun că în jur de doi broami de smarald, răspunse Kaladin, încruntându-se.

— Şi tu ce spui?

— E nepreţuită, zise Kaladin fără să stea pe gânduri, repetând cuvintele tatălui său.

Dalinar zâmbi, făcând să i se încreţească ridurile care-i porneau din colţurile ochilor.

— Din întâmplare, tot atât valorează şi o Cristalsabie. Azi, tu şi oamenii tăi v-aţi sacrificat ca să-mi cumpăraţi mie două mii şase sute de vieţi nepreţuite. Şi a trebuit să dau în schimb doar o singură sabie nepreţuită. Eu numesc asta chilipir.

— Chiar eşti convins că ai făcut un schimb avantajos, nu-i aşa?

Dalinar îl privi cu un zâmbet izbitor de părintesc.

— Pentru onoarea mea? E discutabil. Du-te să-ţi conduci oamenii la loc sigur, soldat. Mai târziu, spre seară, am să-ţi pun nişte întrebări.

Kaladin se uită la Sadeas, care-şi ţinea cu veneraţie în mână noua Sabie.

— Ai spus c-o să ai grijă de Sadeas. Asta aveai de gând?

— Aici n-am avut grijă de Sadeas, răspunse Dalinar, ci de tine şi de oamenii tăi. Azi mai am încă treburi de rezolvat.

Dalinar îl găsi pe regele Elhokar în salonul palatului său.

Dădu încă o dată din cap către străjerii de afară, apoi închise uşa. Soldaţii păreau tulburaţi. Şi chiar aşa ar fi trebuit să fie: ordinele lui fuseseră neobişnuite. Dar aveau să facă tot ce le ceruse. Purtau culorile regelui, albastru şi auriu, dar erau oamenii lui Dalinar, anume aleşi pentru loialitatea lor.

Uşa se închise cu un pocnet. Îmbrăcat în Cristalarmură, regele fixa cu privirea una dintre hărţile sale.

— A, unchiule, spuse întorcându-se spre Dalinar. Bun. Voiam să stăm de vorbă. Ai aflat de zvonurile despre tine şi mama? Îmi dau seama că nu s-a putut întâmpla nimic necuviincios, dar îmi fac griji când mă gândesc la ce cred oamenii.

Dalinar traversă încăperea, iar cizmele lui, lovind covorul gros, făceau un zgomot surd. În colţuri atârnau diamante impregnate, iar în pereţii sculptaţi fuseseră încrustate bucăţi mici de cuarţ, care reflectau lumina.

— Sincer, unchiule – spuse Elhokar, clătinând din cap – încep să nu mai suport felul în care eşti privit în tabără. Ceea ce se spune se reflectă negativ asupra mea, înţelegi, şi…

Tăcu când Dalinar se opri la un pas de el.

— Unchiule? E totul în ordine? Străjerii de la uşă mi-au raportat că la asaltul platourilor de azi, lucrurile n-au mers cum trebuie, dar mintea mi-era plină de gânduri. Mi-a scăpat ceva important?

— Da, răspunse Dalinar.

Pe urmă îl pocni pe rege cu piciorul în piept.

Puterea loviturii îl aruncă pe tânăr cu spatele pe masă. Lemnul fin se făcu ţăndări când Cristalpurtătorul masiv se prăbuşi peste el. Elhokar se izbi de podea şi platoşa i se crăpă uşor. Dalinar se apropie de el şi îl lovi din nou cu

piciorul, de data asta în coaste, făcându-i încă o crăpătură pe platoşă.

— Străjeri! La mine! Străjeri! ţipă Elhokar, cuprins de panică.

Nu veni nimeni. Dalinar îl izbi din nou cu piciorul şi regele înjură, prinzându-l de cizmă. Dalinar gemu, dar se aplecă, îl înşfăcă pe rege de braţ, ridicându-l dintr-o smucitură, apoi îl azvârli către perete. Regele se împiedică de covor şi căzu peste un scaun. Picioarele rotunde din lemn săriră în toate părţile, împrăştiind aşchii.

Cu ochii mari, Elhokar se grăbi să se ridice. Dalinar se îndreptă spre el.

— Ce-ai păţit, unchiule? strigă tânărul. Eşti nebun! Străjeri! Asasin în camera regelui! Străjeri!

Încercă s-alege spre uşă, dar Dalinar îl izbi cu umărul, trântindu-l din nou la podea.

Elhokar se rostogoli, dar reuşi să-şi tragă o mână sub el şi se ridică în genunchi, întinzându-şi într-o parte cealaltă mână, în care îi apăru o dâră de ceaţă când îşi chemă Sabia.

Dalinar îl pocni peste braţ exact în momentul în care Cristalsabia îi cădea între degete. În urma loviturii, aceasta îi fu azvârlită din mână, transformându-se imediat în ceaţă.

Elhokar îşi repezi cu frenezie pumnul către unchiul său, dar acesta i-l prinse, apoi îl trase în picioare. Îl smuci către el şi îi dădu un pumn în platoşă. Tânărul se zbătu, dar Dalinar repetă mişcarea, izbindu-şi mănuşa de platoşă, spărgând oţelul care-i proteja degetele şi făcându-l pe rege să geamă.

Următoarea lovitură sparse platoşa acestuia, într-o explozie de aşchii topite.

Dalinar îl lăsă să cadă. Elhokar se strădui să se ridice

iarăşi, dar platoşa era focarul puterii unei Cristalarmuri. Lipsa ei îngreuna braţele şi picioarele. Dalinar se lăsă într-un genunchi, alături de regele care se zvârcolea. Cristalsabia regelui se materializă iarăşi, dar Dalinar îi prinse mâna de încheietură şi i-o izbi de podeaua de piatră, făcându-l s-o scape iarăşi. Arma dispăru în ceaţă.

— Străjeri! ţipă tânărul, cu glas strident. Străjeri, străjeri, *străjeri!*

— Nu vor veni, Elhokar, spuse Dalinar, cu glas scăzut. Sunt oamenii mei, iar eu le-am poruncit să nu intre – şi să nu lase pe nimeni înăuntru – indiferent ce-ar auzi. Chiar dacă ai striga după ajutor.

Elhokar amuţi.

— Sunt oamenii mei, repetă Dalinar. Eu i-am instruit. Eu i-am adus aici. Mi-au fost loiali întotdeauna.

— De ce, unchiule? Ce faci? Te rog, spune-mi.

Aproape că plângea.

Dalinar se aplecă, apropiindu-se destul de mult ca să-i simtă mirosul răsuflării.

— Chinga şeii pe care ai folosit-o în timpul vânătorii, spuse el încet. Ai tăiat-o chiar tu, nu-i aşa?

Elhokar făcu ochii şi mai mari.

— Şeile au fost schimbate înainte să ajungi la mine în tabără, continuă Dalinar. Fiindcă n-ai vrut să-ţi strici şaua preferată în momentul când cădeai de pe cal. Ai pus totul la cale, *ai avut grijă* să ţi se realizeze planul. De-asta erai atât de sigur c-a fost tăiată chinga.

Începând să cedeze, Elhokar dădu din cap.

— Cineva încerca să mă ucidă, dar tu nu voiai să mă crezi! M-am… m-am temut că puteai fi chiar tu! Aşa că m-am hotărât… m-am…

— Ţi-ai tăiat singur chinga, ca să vadă toată lumea o aşa-zisă încercare de a ţi se lua viaţa, spuse Dalinar. Ceva care

să ne convingă pe mine sau pe Sadeas să facem cercetări.

Elhokar şovăi, apoi dădu din nou din cap.

Dalinar închise ochii, răsuflând rar.

— Nu-ţi dai seama ce-ai făcut, Elhokar? Ai atras asupra mea bănuielile oamenilor din toate taberele noastre! I-ai dat lui Sadeas prilej să mă distrugă.

Deschise ochii şi-şi coborî privirea către rege.

— Trebuia să aflu, şopti acesta. Nu puteam avea încredere în nimeni.

Gemu sub greutatea lui Dalinar.

— Şi nestematele crăpate din Armura ta? Tot tu le-ai pus?

— Nu.

— Atunci poate-ai descoperit într-adevăr ceva, mârâi Dalinar. Presupun că nu poţi fi învinuit pe de-a-ntregul.

— Atunci mă laşi să mă ridic?

— Nu.

Dalinar se apleacă şi mai tare, sprijinindu-şi mâna pe pieptul regelui. Elhokar încetă să se mai zbată şi se uită îngrozit în sus.

— Dacă apăs, spuse Dalinar, mori. Îţi crapă coastele ca nişte crengi uscate, iar inima ţi se storceşte ca o boabă de strugure. Nimeni nu mi-ar găsi vreo vină. Şoptesc cu toţii că Ghimpele Negru ar fi trebuit să ia tronul pentru sine cu ani în urmă. Garda ta îmi e loială mie. Nimeni nu te-ar răzbuna. Nimeni nu s-ar sinchisi.

Elhokar lăsă să-i iasă aerul din piept când mâna lui Dalinar îl apăsă uşor.

— Pricepi? îl întrebă încet acesta.

— Nu!

Dalinar oftă, apoi îşi eliberă nepotul şi se ridică. Elhokar îşi umplu plămânii gâfâind.

— Temerile tale ar putea fi neîntemeiate, spuse Dalinar,

sau ar putea fi îndreptăţite. Oricum ar fi, trebuie să-nţelegi ceva. Nu-ţi sunt duşman.

Elhokar se încruntă.

— Aşadar n-o să mă ucizi?

— Dar-ar furtuna, nu! Te iubesc ca pe un fiu, băiete.

Regele îşi frecă pieptul.

— Ai… instincte paterne foarte bizare.

— Mi-am petrecut ani întregi urmându-te, spuse Dalinar. Ţi-am oferit întreaga mea loialitate, devotamentul meu, sfaturile mele. Am jurat să-ţi slujesc – făgăduindu-mi, *jurându-mi* mie însumi că n-o să râvnesc niciodată la tronul lui Gavilar. În ciuda tuturor acestor lucruri, tu n-ai încredere în mine. Pui la cale farse ca asta cu chinga, arunci bănuieli asupra mea, le oferi tocmai duşmanilor tăi poziţii din care să te atace, fără să ai habar ce faci.

Făcu un pas către rege. Elhokar îşi vârî capul între umeri.

— Ei bine, acum ştii, continuă Dalinar cu glas aspru. Dac-aş fi vrut să te omor, Elhokar, aş fi putut s-o fac de zece ori. De-o *sută* de ori. S-ar părea că nu accepţi loialitatea şi devotamentul ca dovezi ale sincerităţii mele. Prin urmare, dacă te porţi ca un copil, eşti tratat ca un copil. Acum ştii sigur că nu-ţi vreau moartea. Fiindcă altminteri ţi-aş fi zdrobit pieptul şi-aş fi terminat cu tine!

Se uită în ochii regelui.

— Acum *pricepi?*

Elhokar încuviinţă, înclinându-şi încet capul.

— Bun, zise Dalinar. Mâine o să mă numeşti Înalt Prinţ al Războiului.

— Ce?

— Sadeas m-a trădat azi, spuse Dalinar.

Se apropie de masa sfărâmată şi lovi bucăţile cu piciorul. Sigiliul regelui se rostogoli din sertarul unde

stătea de obicei, iar el îl ridică.

— Aproape şase mii de oameni de-ai mei au fost măcelăriţi. Eu şi Adolin abia am scăpat cu viaţă.

— Ce? spuse Elhokar, străduindu-se să se ridice în capul oaselor. Imposibil!

— Nicidecum, ripostă Dalinar, privindu-şi nepotul. A găsit ocazia potrivită să se retragă, lăsându-i pe parshendi să ne nimicească. Un gest cât se poate de alethi. Nemilos, dar îngăduindu-i să pretindă că e vorba de onoare şi de moralitate.

— Atunci… vrei să fie judecat?

— Nu. Sadeas nu e nici mai rău, nici mai bun decât ceilalţi. Oricare înalt prinţ l-ar trăda pe altul, dacă ar avea prilejul s-o facă fără să se pună el însuşi în primejdie. Am de gând să găsesc o cale prin care unirea lor să nu fie doar o vorbă goală. Vei vedea cum anume. Mâine, odată ce-o să mă numeşti Înalt Prinţ al Războiului, o să-i dau Armura mea lui Renarin, ca să-mi îndeplinesc o promisiune. Sabia mi-am dat-o deja, ca să-ndeplinesc o alta.

Veni mai aproape şi îl privi din nou în ochi pe Elhokar, apoi apucă în mână sigiliul acestuia.

— Ca Înalt Prinţ al Războiului, voi impune respectarea Legilor Războinicilor în toate cele zece tabere. Şi voi hotărî în ce fel se poartă luptele, stabilind ce armate pleacă la asalt şi care va fi platoul atacat de fiecare. Toate inimile-nestemată vor fi ale Coroanei şi tu le vei împărţi apoi ca trofee. Din întrecere, o să transformăm ceea ce se petrece aici în război adevărat, iar eu mă voi folosi de el ca să fac soldaţi adevăraţi din oamenii celor zece armate ale noastre şi din comandanţii lor.

— Părinte al Furtunii! Ne vor ucide! Înalţii prinţi se vor revolta! N-o să treacă nici măcar o săptămână!

— Nu vor fi încântaţi, asta-i sigur, răspunse Dalinar. Şi

da, tot ce vreau să fac o să ne pună în mare pericol. Va trebui să fim mult mai atenţi când ne alegem oamenii din gardă. Dar dacă ai dreptate, cineva încearcă deja să te ucidă, aşa că ar trebui s-o facem oricum.

Elhokar se holbă mai întâi la el, apoi la mobila distrusă, frecându-şi pieptul.

— Vorbeşti *serios,* nu-i aşa?

— Aşa e, răspunse Dalinar, aruncându-i lui Elhokar sigiliul. Va trebui să-ţi pui condeierele să-mi scrie numirea imediat ce voi pleca.

— Dar parcă spuneai că nu e bine să-i silim pe oameni să respecte Legile Războinicilor, zise Elhokar. Ai spus că, pentru a schimba oamenii, cea mai bună cale e să duci o viaţă corectă, astfel încât ei să-ţi urmeze exemplul!

— Asta a fost înainte să fiu înşelat de Atotputernic, răspunse Dalinar, care încă nu ştia ce să creadă despre asta. Din tot ce ţi-am spus, o mare parte am aflat din *Calea regilor.* Dar n-am înţeles ceva. Nohadon a scris cartea asta către sfârşitul vieţii sale, *după ce* a făcut ordine – după ce a silit regatele să se unească, după ce a refăcut ţinuturile distruse în urma Devastării.

Cartea a fost scrisă pentru a da formă unui ideal. Le-a fost oferită oamenilor care se simt deja îndemnaţi să acţioneze aşa cum se cuvine. Aici am greşit eu. Înainte să fie posibile toate astea, poporul nostru trebuie să ajungă la un nivel minim al onoarei şi demnităţii. Adolin mi-a spus acum câteva săptămâni ceva foarte profund. M-a întrebat de ce mi-am obligat fiii să se ridice la înălţimea unor aşteptări atât de înalte, dar i-am lăsat pe ceilalţi să-şi urmeze căile greşite fără să-i condamn.

I-am tratat pe ceilalţi înalţi prinţi şi pe ochi-luminoşii de la curţile lor ca pe nişte adulţi. Un adult e în stare să ia un principiu şi să-l adapteze nevoilor sale. Dar noi încă nu

suntem pregătiţi pentru aşa ceva. Noi suntem copii. Iar când educi un copil, îi *impui* să se poarte aşa cum e corect până când creşte destul de mare ca să ia propriile hotărâri. Regatele de Argint n-au *început* prin a fi bastioane ale onoarei, unite şi încărcate de glorie. Au fost deprinse să fie astfel, au fost educate, ca nişte tineri îndrumaţi până la vârsta maturităţii.

Se apropie cu paşi mari şi îngenunche lângă Elhokar. Regele continua să-şi frece pieptul, iar Armura lui arăta ciudat, lipsită fiind de partea ei esenţială.

— O să transformăm Alethkarul în ceva măreţ, nepoate, spuse încet bărbatul mai vârstnic. Înalţii prinţi i-au jurat credinţă lui Gavilar, dar acum îşi nesocotesc jurămintele. Ei bine, e timpul să nu-i mai lăsăm s-o facă. O să câştigăm războiul ăsta şi-o să transformăm din nou Alethkarul într-un loc demn de invidiat. Nu pentru puterea sa militară, ci fiindcă locuitorii săi vor trăi în siguranţă şi pentru că aici va domni dreptatea. O s-o facem – sau o să murim amândoi încercând s-o facem.

— O spui cu înflăcărare.

— Fiindcă ştiu în sfârşit ce am de făcut, răspunse Dalinar, ridicându-se. M-am străduit să fiu Nohadon pacificatorul. Dar nu sunt. Sunt Ghimpele Negru, un general, un comandant de oaste. N-am niciun fel de talent când e vorba de urzeli politice secrete, dar mă pricep foarte bine să instruiesc soldaţii. Începând de mâine, toţi bărbaţii din taberele noastre vor fi ai mei. Din punctul meu de vedere, vor fi cu toţii recruţi neinstruiţi. Chiar şi înalţii prinţi.

— Presupunând că fac numirea.

— O s-o faci. Şi, în schimb, îţi promit c-o să aflu cine încearcă să te ucidă.

Elhokar pufni, începând să-şi scoată Cristalarmura

bucată cu bucată.

— După ce-o să se ducă vestea despre numirea ta, o să fie simplu să descoperi cine-ncearcă să mă ucidă! O să poţi pune pe listă toate numele din taberele de război!

Zâmbetul lui Dalinar se lăţi.

— Atunci măcar n-o să mai fiu nevoit să ghicesc! Nu mai fi atât de supărat, nepoate. Azi ai aflat ceva. Unchiul tău nu vrea să te omoare.

— Nu vrea decât să mă transforme în ţintă.

— Spre binele tău, fiule, spuse Dalinar, îndreptându-se către uşă. Nu te agita prea tare. Am nişte planuri, ştiu exact ce trebuie făcut ca să te ţin în viaţă.

Deschise uşa şi văzu mai mulţi străjeri care se străduiau să ţină la distanţă un grup de slujitori şi de curteni neliniştiţi.

— E teafăr şi nevătămat, le spuse el. Vedeţi?

Se trase într-o parte, lăsând străjerii şi servitorii să meargă la rege.

El se răsuci în loc, gata să plece. Pe urmă şovăi.

— A, ştii ceva, Elhokar? Acum îi fac curte mamei tale. Vreau să-ncepi să te obişnuieşti cu asta.

În ciuda tuturor celor petrecute în ultimele câteva minute, asta aduse pe faţa regelui o expresie de nemaipomenită uimire. Dalinar zâmbi, închise uşa şi se îndepărtă cu paşi fermi.

Majoritatea lucrurilor nu se rezolvaseră încă. Era în continuare plin de furie împotriva lui Sadeas, încă îndurerat de pierderea atâtor soldaţi de-ai săi, încă prea năucit ca să ştie ce-avea de făcut în privinţa lui Navani, încă uluit de viziunile sale şi încă intimidat de ideea unificării taberelor de luptă.

Dar cel puţin acum avea ceva de la care să pornească.

PARTEA A CINCEA
Tăcerea deasupra

SHALLAN●DALINAR●KALADIN●SZETH●WIT

70
MAREA DE STICLĂ

Shallan zăcea, nemişcată, în patul din camera ei de spital. Plânsese până îi secaseră lacrimile, apoi vărsase în ploscă, peste ceea ce era în ea. Se simţea mizerabil.

O trădase pe Jasnah. Şi Jasnah ştia. Faptul că o trădase pe prinţesă părea, cumva, mai cumplit decât furtul în sine. Întregul plan fusese prostesc, de la bun început.

În plus, Kabsal era mort. De ce se simţea atât de rău din cauza *asta?* Fusese un asasin, îi pusese în pericol viaţa încercând s-o ucidă pe Jasnah. Cu toate astea, ea îi simţea lipsa. Jasnah nu păruse surprinsă că îi dorea cineva moartea; poate că asasinii erau ceva obişnuit în viaţa ei. Probabil îl credea pe Kabsal un ucigaş înrăit, însă cu Shallan se purtase frumos. Era cu putinţă ca totul să fi fost doar minciună?

„Într-un fel, trebuie să fi fost sincer”, îşi spuse ea, stând ghemuită în pat. „Dacă nu-i păsa de mine, de ce s-a străduit atât să mă facă să mănânc gemul?”

Îi dăduse antidotul mai întâi ei, în loc să-l fi luat el însuşi. „Şi totuşi, până la urmă l-a luat”, îşi zise. „Şi-a vârât degetul plin de gem în gură. De ce nu l-a salvat antidotul?”

Întrebarea începu s-o obsedeze. Şi atunci îşi dădu brusc seama de un lucru pe care l-ar fi remarcat mai devreme dacă n-ar fi distras-o propria vinovăţie.

Jasnah mâncase pâinea.

Cuprinzându-se cu braţele, Shallan se săltă în capul oaselor şi se sprijini de tăblia patului. „A mâncat-o, dar nu s-a otrăvit”, îşi zise. „De la o vreme, viaţa mea nu mai are nicio logică. Creaturile cu capete schimonosite, locul cu un

cer întunecat, Animmodelarea… şi acum asta.”

Cum izbutise Jasnah să supravieţuiască? În ce fel?

Cu degete tremurătoare, întinse mâna către punga de pe noptieră. Înăuntru descoperi sfera de granat întrebuinţată de Jasnah ca s-o salveze. Împrăştia o strălucire slabă; restul fusese folosit în timpul Animmodelării. Dar era de-ajuns ca să-i lumineze blocul cu schiţe. Probabil că Jasnah nu se ostenise să-l răsfoiască. Dispreţuia atât de mult artele vizuale! Lângă schiţe era volumul pe care i-l dăduse prinţesa, *Cartea cu nenumărate pagini.* De ce i-o lăsase?

Îşi luă cărbunele pentru desen şi răsfoi blocul, în căutarea unei pagini albe. Trecu peste mai multe desene ale creaturilor cu simboluri în loc de capete, dintre care unele fuseseră surprinse chiar în încăperea aceea. Stăteau la pândă în jurul ei, mereu. Uneori avea impresia că le zărea cu coada ochiului. Alteori le auzea şoptind. Nu mai îndrăznise să le răspundă iarăşi.

Începu să deseneze cu degete nesigure, înfăţişând-o pe Jasnah aşa cum arătase atunci, la spital. Stând lângă patul ei, cu gemul în mână. Nu o memorase în mod special şi reprezentarea nu era atât de exactă cum ar fi fost altminteri, dar şi-o amintea destul de bine ca s-o deseneze având degetul înfipt în gem. Degetul pe care şi-l ridicase ca să miroasă căpşunele. De ce? De ce îşi vârâse degetul în gem? N-ar fi fost de-ajuns să-şi ducă borcanul la nas?

Mirosul n-o făcuse să se strâmbe. De fapt, nu spusese că gemul era stricat. Pusese doar capacul la loc şi îi înapoiase borcanul.

Shallan căută o altă foaie albă şi o desenă pe Jasnah cu bucata de pâine la buze. Care o făcuse să strâmbe, după ce o mâncase. Ciudat.

Shallan lăsă cărbunele jos şi se uită la desenul în care Jasnah ţinea bucata de pâine între degete. Nu era o

reproducere perfectă, dar se apropia destul de mult de realitate. În schiţă, bucata de pâine părea să se topească. Ca şi cum degete lui Jasnah ar fi strâns-o într-un mod nefiresc înainte de a şi-o băga în gură.

„S-ar putea… ar fi cu putinţă?”

Shallan coborî din pat, luă sfera şi plecă, ţinând-o în mână, cu blocul pentru desen îndesat sub braţ. Străjerul dispăruse. Se părea că nu-i mai păsa nimănui ce se întâmplă cu ea; în dimineaţa următoare avea să fie oricum dată afară.

Sub picioarele ei goale, podeaua de piatră era rece. Nu purta decât o cămaşă de noapte albă şi subţire, simţindu-se aproape dezbrăcată. Cel puţin mâna interzisă îi era acoperită. Ajunsă la capătul coridorului, trecu pragul unei uşi care se deschidea către oraş. Îl traversă grăbită, îndreptându-se către Ralinsa şi ferindu-se să intre pe alei întunecoase. Mergea spre Conclav, cu părul lung şi roşu fluturându-i în urmă, atrăgând destule priviri nedumerite şi fiind ţinta câtorva perechi de ochi holbaţi. Ora nopţii era atât de înaintată încât pe tot parcursul drumului nu se găsi nimeni care să se sinchisească îndeajuns cât s-o întrebe dacă n-avea nevoie de ajutor.

Maeştrii-slujitori de la intrarea Conclavului o lăsară să treacă. O recunoscură şi nu fură puţini aceia care o întrebară dacă nu-şi dorea s-o ajute. Îi refuză şi se îndreptă de una singură către Văl. Intră, apoi îşi ridică privirea către pereţii plini de balcoane; unele dintre acestea erau luminate de sfere.

Separeul lui Jasnah era ocupat. Bineînţeles. Jasnah lucra întotdeauna. Probabil că o nemulţumea foarte tare faptul că-şi pierduse atât de mult timp din cauza presupusei încercări de sinucidere a lui Shallan.

În vreme ce era ridicată de parshi la nivelul lui Jasnah,

Shallan simţea platforma şubredă sub tălpi. Urca în tăcere, ruptă parcă de lumea din jur. Umbla prin palat – prin *oraş* – numai într-o cămaşă de noapte? Se ducea s-o-nfrunte din nou pe Jasnah Kholin? Nu învăţase nimic?

Dar ce-avea de pierdut?

Străbătu familiarul culoar de piatră care ducea spre separeu, ţinând sfera violetă în faţa ei. Jasnah stătea la masa de lucru. Părea neobişnuit de obosită, cu cearcăne negre sub ochi, cu o figură încordată. Îşi ridică privirea şi încremeni la vederea lui Shallan.

— Nu eşti bine-venită aici.

Tânăra intră totuşi, surprinsă că se simţea atât de calmă. Ar fi trebuit să-i tremure mâinile.

— Nu mă sili să chem soldaţii ca să scap de tine, spuse Jasnah. Ţinând cont de ceea ce ai făcut, te-aş fi putut arunca în temniţă pentru o sută de ani. Ai idee ce…?

— Animmodul pe care-l porţi e un fals, spuse încet Shallan. A fost un fals tot timpul, chiar şi înainte de-a face eu schimbul.

Jasnah încremeni.

— M-am întrebat de ce n-ai observat că l-am înlocuit, continuă Shallan, aşezându-se pe celălalt scaun din încăpere. Am fost nedumerită săptămâni de-a rândul. Să fi observat, păstrând tăcerea ca să prinzi hoţul? Să nu fi Animmodelat nimic în tot acel timp? N-avea niciun sens. În afara cazului când Animmodul furat de mine era o momeală.

Jasnah se destinse.

— Da. O deducţie foarte inteligentă din partea ta. Am mai multe falsuri. Vezi tu, nu eşti prima care a încercat să fure fabrialul. Pe cel adevărat îl ascund cu mare grijă, fireşte.

Shallan îşi scoase blocul cu schiţe şi căută una anume.

Era un desen în care înfăţişase locul straniu, cu marea de mărgele, flăcările plutitoare, soarele îndepărtat de pe cerul negru, foarte negru. Îl privi o clipă, apoi îl răsuci şi îl ridică în faţa ochilor lui Jasnah.

Consternarea absolută pe care-o citi în privirea prinţesei aproape că o răsplătea pentru noaptea când se simţise bolnavă şi chinuită de vină. Jasnah făcu ochii cât cepele şi, preţ de-o clipă, rosti ceva de neînţeles, căutându-şi cuvintele. Shallan îşi strânse pleoapele, păstrând Amintirea momentului. Nu se putea abţine.

— Unde-ai găsit asta? întrebă prinţesa. Ce carte ţi-a descris o asemenea scenă?

— Niciuna, Jasnah, răspunse ea, lăsând desenul jos. Am fost în locul ăla. În noaptea când am Animmodelat din întâmplare conţinutul pocalului şi mi-am ascuns apoi fapta înscenând o încercare de sinucidere.

— Imposibil. Doar nu-ţi imaginezi c-o să cred…

— Nu există niciun fabrial, nu-i aşa, Jasnah? Niciun Animmod. N-a existat niciodată. Îl foloseşti pe cel fals ca să nu-şi dea nimeni seama că ai puterea de a Animmodela fără niciun ajutor.

Jasnah amuţi.

— Am făcut-o şi eu, adăugă Shallan. Animmodul era îndesat în punga mea ferită. Nu-l atingeam – dar oricum n-avea importanţă. Era un fals. Ceea ce am făcut, am făcut fără el. Poate că stând aproape de tine m-am schimbat, într-un fel sau altul. Are legătură cu locul ăla şi cu acele creaturi.

Nici de data asta nu primi vreun răspuns.

— Kabsal ţi-a trezit bănuieli şi te-ai gândit c-ar putea fi un asasin, adăugă Shallan. Când am căzut, ai ştiut imediat ce s-a întâmplat; te-ai aşteptat să fii otrăvită sau cel puţin ţi-ai dat seama că nu era exclus să fii otrăvită. Dar ai

crezut că otrava era în gem. Ai Animmodelat-o când ai desfăcut capacul şi te-ai prefăcut c-o miroşi. Dar n-ai ştiut să recreezi gemul de căpşuni şi, când ai încercat, ţi-a ieşit un amestec scârbos. Ai crezut că scapi de otravă. Însă, fără să vrei, ai Animmodelat şi ai distrus antidotul. N-ai vrut să mănânci nici pâinea, te-ai temut să nu fie ceva şi-n ea. Ai refuzat-o întotdeauna. Dar când te-am convins să iei o bucăţică, ai Animmodelat-o în altceva înainte să ţi-o pui în gură. Ai spus că nu te pricepi să faci substanţe organice, aşa că şi ceea ce ţi-a ieşit a fost dezgustător. Dar ai reuşi să-ndepărtezi otrava, aşa că pâinea nu te-a ucis.

Shallan întâlni privirea fostei sale maestre. Oare oboseala o făcea atât de indiferentă faţă de consecinţele confruntării cu ea? Sau cunoaşterea adevărului?

— Ai făcut toate astea, Jasnah, cu un Animmodul. Încă nu ştiai că-l înlocuisem. Nu încerca să-mi spui altceva. L-am luat în noaptea când i-ai ucis pe cei patru tâlhari.

În ochii violeţi ai lui Jasnah apăru un licăr de surpriză.

— Da, întări tânăra, cu atât de mult timp în urmă. Nu l-ai înlocuit cu un fals. Ai aflat c-ai fost înşelată abia în clipa când l-am scos, ca să-mi poţi salva viaţa.

— Nu e aşa, ripostă Jasnah. Ai năluciri, din pricina oboselii şi a încordării.

— Bine, spuse Shallan şi se ridică, strângând în mână sfera palidă. Cred că trebuie să-ţi demonstrez. Dacă pot.

„Creaturilor”, spuse apoi în gând. „Mă auziţi?”

„Da, întotdeauna”, veni răspunsul şoptit.

Deşi sperase să-l audă, Shallan tresări.

„Mă puteţi duce înapoi, în locul acela?”

„Trebuie să-mi spui ceva adevărat. Cu cât e mai adevărat, cu atât mai puternică va fi legătura noastră.”

„Jasnah foloseşte un Animmod fals”, zise în gând Shallan. „Sunt sigură că ăsta e adevărul”, spuse o voce.

„Nu e de-ajuns”, şopti vocea. „Trebuie să ştiu ceva adevărat despre tine. Spune-mi. Cu cât mai puternic şi mai tainic e adevărul, cu atât mai puternică devine legătura. Spune-mi. Spune-mi. Ce eşti?”

— Ce sunt? şopti Shallan. Cu toată sinceritatea?

Era o zi a confruntărilor. Se simţea ciudat de puternică, de hotărâtă. Era momentul să vorbească.

— Sunt o ucigaşă. Mi-am omorât tatăl.

„Aha!” şopti vocea. „Un adevăr extrem de puternic…”

Şi separeul dispăru.

Shallan se prăbuşi, căzând în marea de mărgele din sticlă întunecată. Se zbătu, încercând să rămână la suprafaţă. O clipă, izbuti. Pe urmă ceva o prinse de picior şi o trase în jos. Când alunecă dedesubt, ţipă, aşa că micile boabe de sticlă îi umplură gura. Intră în panică. Avea să…

Stratul de mărgele aflat deasupra ei se despică. Cele de sub ea se înălţară, scoţând-o la suprafaţă. Acolo stătea cineva, cu mâna întinsă. Era Jasnah, întoarsă cu spatele la cerul negru şi cu faţa luminată de flăcările plutitoare din apropiere. Prinţesa o apucă de mână şi o trase deasupra, pe ceva. Pe o plută. *Făcută* din mărgele de sticlă. Care păreau să se supună voinţei lui Jasnah.

— Copilă idioată, spuse prinţesa, dând din mână.

Marea de mărgele se despică, făcând pluta să se clatine, iar ele fură duse într-o parte, către câteva văpăi de lumină. Jasnah o aruncă pe Shallan într-una dintre acele flăcări mici, iar ea părăsi pluta căzând pe spate.

Şi se izbi de podeaua separeului. Jasnah stătea în acelaşi loc de mai înainte, cu ochii închişi. O clipă mai târziu, îi deschise şi-i azvârli tinerei o privire furioasă.

— Copilă idioată! repetă ea. N-ai idee în ce pericol ai fost. Te duci în Umbremar cu o singură sferă, cu lumina aproape secătuită? Idioato!

Shallan tuşi, cu senzaţia că-i rămăseseră mărgele în gât. Se ridică împleticindu-se şi întâlni privirea lui Jasnah. Femeia mai vârstnică părea încă furioasă, dar nu mai spuse nimic. „Ştie c-o am la mână”, înţelese Shallan. „Dacă dezvălui adevărul…”

Ce-ar fi însemnat? Jasnah avea puteri stranii. Să fi fost un fel de Pustiitor? Ce-ar fi spus oamenii? Nu era de mirare că-şi crease fabrialul fals.

— Vreau să iau parte la asta, se trezi Shallan spunând.

— Poftim?

— Vreau să iau parte la ceea ce faci tu, indiferent despre ce e vorba. La cercetările tale, oricare ar fi.

— N-ai idee despre ce vorbeşti.

— Îmi dau seama, spuse Shallan. Sunt ignorantă. Pentru asta, tratamentul e simplu, adăugă ea, făcând un pas înainte. Vreau să *înţeleg,* Jasnah. Vreau să-ţi fiu cu adevărat pupilă. Indiferent de unde-ar veni aceste lucruri pe care le poţi face, sunt şi eu în stare să le fac. Vreau să mă-nveţi şi să-mi îngădui să iau parte la munca ta.

— Ai furat de la mine.

— Ştiu, răspunse Shallan. Şi-mi pare rău.

Jasnah îşi ridică o sprânceană.

— N-o să-mi caut scuze. Dar să ştii, Jasnah, că am venit aici cu intenţia să fur de la tine. Am plănuit furtul de la bun început.

— Asta ar trebui să mă facă să mă simt mai bine?

— Am plănuit să fur de la Jasnah, eretica înverşunată, spuse Shallan. Nu mi-am dat seama c-o s-ajung să regret că nevoia mă-mpinge să fur. Şi nu ţi s-a datorat doar ţie, ci şi gândului că trebuia să las în urmă toate *astea.* Lucrurile pe care am ajuns să le-ndrăgesc. Te rog. Am făcut o greşeală.

— Una imensă. Peste care nu se poate trece.

— Nu face una şi mai mare izgonindu-mă. Aş putea fi cineva în faţa căruia nu trebuie să minţi. Cineva care ştie.

Jasnah se lăsă pe spătarul scaunului.

— Am furat fabrialul în noaptea în care i-ai ucis pe bărbaţii ăia, Jasnah. Ajunsesem la concluzia că n-o pot face, dar tu m-ai convins că adevărul nu e chiar atât de simplu cum îl crezusem eu. Ai deschis în mine un sălaş al furtunilor. Am făcut o greşeală. O să mai fac şi altele. Am nevoie de tine.

Jasnah inspiră adânc.

— Stai jos.

Shallan se aşeză.

— N-o să mă mai minţi niciodată, spuse Jasnah, ridicând un deget. Şi n-o să mai furi niciodată, nici de la mine, nici de la altcineva.

— Făgăduiesc.

Jasnah rămase o clipă nemişcată, apoi oftă.

— Trage-ţi scaunul mai aproape, spuse ea, deschizând o carte.

Şi, în timp ce Shallan îi dădea ascultare, scoase mai multe foi de hârtie pline de notiţe.

— Ce sunt astea? întrebă tânăra.

— Vrei să iei parte la ceea ce fac? Ei bine, trebuie să le citeşti, zise Jasnah, coborându-şi privirea spre notiţe. Sunt despre Pustiitori.

71
SCRIS CU SÂNGE

Szeth-fiu-fiu-Vallano, făr’adevăr din Shinovar, mergea cu spatele încovoiat, cărând pe docurile din Kharbranth un sac cu grâne descărcat de pe o corabie. Oraşul Clopoţeilor avea mirosul proaspăt al dimineţilor de pe ocean, paşnic şi totodată incitant, iar pescarii îşi pregăteau năvoadele, strigându-şi prietenii.

Szeth li se alătură celorlalţi hamali, cărându-şi sacul pe străzile întortocheate. Poate că un alt negustor ar fi folosit o căruţă trasă de chulli, dar toată lumea ştia despre îngrămădeala din Kharbranth şi străzile lui abrupte. Un şir de hamali era o soluţie eficientă.

Szeth îşi ţinea ochii în jos. În parte, ca să imite înfăţişarea unui lucrător. Pe de altă parte, ca să-şi ferească privirea de soarele arzător, zeul zeilor, care îl privea şi îi vedea ruşinea. Szeth n-ar fi trebuit să iasă în timpul zilei. Ar fi trebuit să-şi ascundă chipul îngrozitor.

Simţea că toţi paşii lui ar fi trebuit să lase câte o urmă de sânge. După masacrele pe care le comisese în ultimele luni, lucrând pentru stăpânul lui tainic… Ori de câte ori închidea ochii, auzea urletele celor ucişi. Îi măcinau sufletul, distrugându-i-l, îl bântuiau, îl mistuiau.

Atâţia morţi! Atât de mulţi morţi!

Oare îşi pierdea minţile? De câte ori săvârşea un asasinat, se trezea dând vina pe victime. Le blestema fiindcă nu aveau destulă putere ca să riposteze şi să-l ucidă.

În timpul fiecărui măcel purta haine albe, aşa cum i se poruncise.

„Un picior înaintea celuilalt. Nu te gândi. Nu te concentra asupra faptelor săvârşite. Nici asupra celor… pe care le vei săvârşi.”

Ajunsese la ultimul nume de pe listă: Taravangian, regele Kharbranthului. Un monarh îndrăgit, renumit pentru construirea spitalelor din oraşul lui şi pentru sprijinul acordat acestora. Până şi în îndepărtatul Azir se ştia că, dacă erai bolnav, Taravangian te primea. Vino la Kharbranth şi vindecă-te. Regele îi iubea pe toţi.

Şi Szeth urma să-l ucidă.

Ajuns în vârful oraşului abrupt, Szeth îşi duse sacul în partea din spate a palatului, la fel ca restul hamalilor, şi intră într-un culoar de piatră slab luminat. Taravangian era slab de minte. Asta ar fi trebuit să-l facă pe Szeth să se simtă încă şi mai vinovat, dar el se trezi chinuit de dezgust. Taravangian n-avea să fie destul de inteligent ca să se pregătească să-i ţină piept. Neghiob. Idiot. Oare Szeth n-avea să-nfrunte niciodată un duşman destul de puternic ca să-l omoare?

Ajunsese în oraş devreme şi se angajase ca hamal. Trebuia să cerceteze şi să studieze totul, pentru că indicaţiile primite îi porunceau – numai de acea dată – să nu ia viaţa nimănui altcuiva în timp ce săvârşea asasinatul. Taravangian avea să fie ucis fără zarvă.

De ce apărea această deosebire? Instrucţiunile spuneau că trebuia să transmită un mesaj: „Ceilalţi sunt morţi. Am venit să-nchei lucrarea.” Porunca era cât se putea de explicită: „Înainte de a-i face vreun rău lui Taravangian, convinge-te că ţi-a auzit şi ţi-a înţeles cuvintele.”

Aşa ceva suna mai degrabă a răzbunare. Cineva îl trimisese să-i vâneze şi să-i distrugă pe cei care-l nedreptăţiseră. Szeth lăsă sacul jos, în cămara palatului. Se răsuci pe călcâie şi urmă şirul de hamali care-şi

târşâiau picioarele, parcurgând culoarul în sens invers. Făcu un semn din cap către latrina servitorilor, iar şeful hamalilor îi arătă că poate să intre. Szeth cărase astfel de poveri cu mai multe ocazii şi se presupunea că era demn de încredere: avea să-şi facă treaba şi să-i ajungă pe ceilalţi din urmă.

În latrină nu mirosea nici pe jumătate atât de urât cum se aşteptase. Era o încăpere întunecoasă, tăiată în peretele peşterii subpământene, iar alături de bărbatul care stătea lângă jgheabul pentru urinat ardea o lumânare. Omul dădu din cap către Szeth, legându-şi şnururile prohabului şi ştergându-şi degetele de coapse în timp ce se îndrepta către uşă. Îşi luă lumânarea, dar, înainte de a ieşi, fu destul de amabil ca să aprindă un alt muc de lumânare rămas pe acolo.

Imediat după plecarea lui, Szeth se îmbibă cu Lumină de Furtună din propria pungă, apoi îşi lipi mâna de uşă, creând o Ancorare Compactă între ea şi toc şi astfel blocând-o. Pe urmă i se ivi Cristalsabia. În palat, totul era construit de sus în jos. Încrezându-se în planurile pe care le cumpărase, îngenunche şi tăie o bucată pătrăţoasă din podea, cu baza mai lată. Când bucata începu să alunece, o îmbibă cu Lumină de Furtună şi o prinse de plafon, folosind jumătate dintr-o Ancorare de Bază şi lipsind-o astfel de greutate.

Pe urmă se prinse el însuşi de sus, folosind o Ancorare ingenioasă care-i reduse greutatea la numai o zecime din cât era de obicei. Sări pe piatră, iar greutatea lui împuţinată o împinse încet în jos. Coborî cu ea în încăperea aflată dedesubt. De-a lungul pereţilor, sub oglinzi elegante din argint se întindeau trei canapele cu perne de catifea violet. Privata ochi-luminoşilor. Într-un suport, o lampă ardea cu flacără mică, dar Szeth era

singur.

Piatra se opri pe podea cu o bufnitură uşoară şi el sări jos. Îşi aruncă hainele, lăsându-le la vedere pe cele în alb şi negru, de maestru-slujitor, pe care le purta pe dedesubt. Scoase din buzunar o bonetă asortată, punându-şi-o apoi pe cap fără prea mare tragere de inimă. Îşi lăsă Sabia să dispară, se furişă pe coridor şi închise uşa din spatele lui, Ancorând-o.

Acum dădea rareori atenţie faptului că mergea pe piatră. Odinioară, ar fi privit cu veneraţie un astfel de coridor făcut în stâncă. Oare omul de odinioară era chiar el? Avusese el vreodată ceva sfânt?

Szeth îşi iuţi pasul. N-avea mult timp. Din fericire, regele Taravangian respecta un orar strict. La al şaptelea clopot: meditaţie în singurătatea camerei sale de lucru. Szeth vedea uşa acesteia în faţa lui, păzită de doi soldaţi.

Îşi lăsă capul în jos ca să-şi ascundă trăsăturile shin şi se apropie grăbit de ei. Unul dintre cei doi întinse spre el o mână în semn de avertizare, aşa că el i-o înşfăcă, răsucindu-i-o şi rupându-i încheietura. Îl lovi cu cotul în faţă, izbindu-l cu spatele de perete.

Însoţitorul uluit al străjerului deschise gura să ţipe, dar Szeth îl pocni cu piciorul în burtă. Chiar şi fără Cristalsabie era periculos, fiind impregnat cu Lumină de Furtună şi antrenat în kammar. Îl înşfăcă pe al doilea paznic de păr şi-l trânti cu fruntea de podeaua din piatră. Pe urmă se ridică şi deschise uşa cu o lovitură de picior.

Intră într-o încăpere bine luminată de un şir dublu de lămpi prinse de peretele din stânga. Cel din dreapta era acoperit, din podea până în tavan, cu dulapuri lipite unele de altele, pline de cărţi. Chiar în faţa lui Szeth, un bărbat stătea pe un covor mic, cu picioarele încrucişate. Se uita pe o fereastră imensă tăiată în stâncă, cu privirea pierdută

asupra oceanului de dincolo de ea.

Szeth înaintă cu paşi mari.

— Am primit ordin să-ţi spun că toţi ceilalţi sunt morţi. Am venit să-nchei lucrarea.

Îşi înălţă mâinile, iar Cristalsabia începu să prindă contur.

Regele nu se clinti.

Szeth şovăi. Trebuia să se convingă că spusele lui fuseseră înţelese.

— M-ai auzit? întrebă el, continuând să înainteze.

— Mi-ai ucis străjerii, Szeth-fiu-fiu-Vallano? întrebă încet regele.

Szeth încremeni. Înjură şi făcu un pas înapoi, ridicându-şi Sabia, gata de apărare. Încă o cursă?

— Ţi-ai făcut bine treaba, îi spuse regele, tot fără a-şi întoarce faţa către el. Conducători morţi, vieţi pierdute. Panică şi haos. Oare ăsta ţi-a fost destinul? Te-ai întrebat vreodată? Să primeşti o Cristalsabie monstruoasă de la poporul tău, să fii izgonit şi absolvit de toate păcatele pe care-ţi vor cere stăpânii tăi să le săvârşeşti?

— Nu sunt absolvit, răspunse Szeth, încă prudent. Toţi umblătorii pe piatră greşesc, crezând asta. Fiecare viaţă pe care-o iau mă trage în jos, îmi mistuie sufletul.

„Glasurile… ţipetele… spiritele de dedesubt, pe care le aud urlând…”

— Cu toate astea, ucizi.

— E pedeapsa mea, răspunse Szeth. Să ucid, să n-am de ales, dar să port totuşi păcatele. Sunt făr’adevăr.

— Făr’adevăr, cugetă regele. Aş zice că ştii multe adevăruri. În momentul ăsta, mai multe decât cunosc oamenii din ţinutul tău.

Se întoarse în sfârşit către Szeth, care văzu că se înşelase în privinţa lui. Regele Taravangian nu era slab de

minte. Avea ochi pătrunzători şi o expresie înţeleaptă pe chipul inteligent, încadrat de o barbă pe de-a-ntregul albă, cu mustăţile lăsate în jos, ca nişte vârfuri de săgeţi.

— Ai văzut ce-i pot face unui om moartea şi omorurile. Ai putea spune, Szeth-fiu-fiu-Vallano, că porţi păcate imense pentru cei din poporul tău. Înţelegi ceea ce nu sunt ei în stare să înţeleagă. Aşa că tu ai adevărul.

Szeth se încruntă. Şi apoi totul începu să capete sens. Ştiu ce avea să urmeze, chiar în clipa când regele îşi strecură mâna în mâneca lui voluminoasă şi scoase o mică piatră ce scânteia în lumina celor două duzini de lămpi.

— Tu ai fost, dintotdeauna, spuse Szeth. Stăpânul meu nevăzut.

Regele aşeză piatra pe podea, între ei. Piatra Jurământului lui Szeth.

— Ţi-ai trecut numele pe listă, spuse acesta.

— Pentru cazul că ai fi fost capturat, răspunse Taravangian. Cea mai bună apărare împotriva bănuielilor e să te afli printre victime.

— Şi dacă te-aş fi ucis?

— Instrucţiunile au fost clare. Şi, după cum ne-am dat seama, tu te pricepi *foarte* bine să le urmezi. Probabil că nu e nevoie s-o spun, dar ţi-am ordonat să *nu*-mi faci niciun rău. Acum spune, mi-ai ucis străjerii?

— Nu ştiu, răspunse Szeth, silindu-se să se lase într-un genunchi şi îngăduindu-i Sabiei să dispară.

Vorbea tare, încercând să acopere ţipetele despre care era sigur că veneau de pe cornişa din partea de sus a încăperii.

— I-am trântit pe amândoi, aşa că şi-au pierdut cunoştinţa. Cred că unuia i-am crăpat ţeasta.

Taravangian expiră, oftând. Se ridică şi se îndreptă spre uşă. Szeth se uită peste umăr şi îl văzu pe bătrânul rege

aplecându-se asupra străjerilor şi cercetându-le rănile. Pe urmă strigă după ajutor şi alţi străjeri veniră să se ocupe de răniţi.

Szeth rămăsese prins în vârtejul unei furtuni de sentimente. Bărbatul acela blajin şi gânditor îl trimisese să omoare, să fie un asasin? El stârnise ţipetele?

Taravangian se întoarse.

— De ce? întrebă Szeth, cu voce răguşită. Ca să te răzbuni?

— Nu, zise regele cu un glas care-i trăda oboseala. Unii dintre oamenii pe care i-ai ucis îmi erau prieteni, Szeth-fiu-fiu-Vallano.

— Ca să te simţi mai în siguranţă? se răsti Szeth. Ca să fii mai presus de orice bănuială?

— În parte. Şi, în plus, fiindcă moartea fiecăruia dintre ei era necesară.

— De ce? întrebă Szeth. La ce poate servi?

— Pentru stabilitate. Cei pe care i-ai ucis se numărau printre cei mai puternici şi mai influenţi oameni din Roshar.

— Şi cum asigură asta stabilitatea?

— Uneori e nevoie să dărâmi o construcţie ca să înalţi alta, cu ziduri mai trainice, răspunse Taravangian, apoi se întoarse şi se uită spre ocean. Şi, în anii care vin, vom avea nevoie de ziduri trainice. Foarte, foarte trainice.

— Cuvintele tale sunt ca o sută de porumbei.

— *Uşor de eliberat, greu de păstrat,* adăugă Taravangian, în limba shin.

Szeth îi aruncă o privire pătrunzătoare. Vorbea limba poporului lui şi îi cunoştea proverbele? Asta era ciudat, la un umblător pe piatră. La un asasin.

— Da, vă vorbesc limba. Uneori mă-ntreb dacă nu cumva mi-ai fost trimis de însuşi Fratele-Vieţii.

— Ca să mă umplu de sânge în locul tău, spuse Szeth. Da, pare să fie unul dintre lucrurile pe care le-ar face zeii voştri vorini.

Taravangian păstră o vreme tăcerea.

— Ridică-te, spuse într-un târziu.

Szeth se supuse. Se supunea întotdeauna stăpânului său. Regele îl conduse către o uşă de pe o latură a camerei de lucru. Bătrânul luă o lampă cu sfere de pe perete şi lumină o scară în spirală, cu trepte înalte şi înguste. Le coborâră şi ajunseră, în cele din urmă, pe un palier. Taravangian împinse o altă uşă şi intrară într-o sală mare, care nu apărea nici în planurile palatului cumpărate de Szeth, nici în cele pe care avusese ocazia să le vadă, mituind diferiţi oameni. Era lungă, cu balustrade late pe margini, lăsând impresia că te aflai pe o terasă. Totul era vopsit în alb.

Era plină cu paturi. Sute şi sute de paturi, multe ocupate.

Szeth îl urmă pe rege, încruntându-se. O imensă încăpere ascunsă, tăiată în piatra Conclavului? Prin ea se agitau oameni în haine albe.

— Un spital? întrebă Szeth. Te aştepţi să văd în strădaniile tale umanitare o răscumpărare a faptelor pe care mi-ai poruncit să le fac?

— Astea nu sunt strădanii umanitare, zise Taravangian înaintând încet, în foşnetul veşmintelor sale în nuanţe de alb şi portocaliu.

Oamenii pe lângă care treceau se înclinau în faţa lui cu respect. Regele îl conduse pe Szeth într-un separeu cu mai multe paturi, în fiecare dintre acestea aflându-se câte un bolnav. De ei se ocupau nişte vindecători. Le făceau ceva la braţe.

Le scurgeau sângele.

Lângă paturi stătea o femeie cu o planşetă de scris şi cu un condei pregătit, ca şi cum ar fi aşteptat ceva. Ce?

— Nu înţeleg, spuse Szeth, privind îngrozit cum patru dintre bolnavi erau cuprinşi de paloare. Îi omorâţi, nu-i aşa?

— Da. N-avem nevoie de sânge; e pur şi simplu un mod de a-i ucide lent şi uşor.

— Pe toţi? Pe toţi oamenii din sala asta?

— Ne străduim să alegem şi să mutăm aici doar cazurile cele mai grave, fiindcă, odată aduşi în locul ăsta, nu-i mai putem lăsa să plece dacă încep să-şi revină, răspunse el, apoi se întoarse spre Szeth cu o privire îndurerată. Uneori avem nevoie de mai multe trupuri decât ne pot oferi muribunzii. Şi atunci trebuie să-i aducem pe cei abandonaţi şi pe cei mai săraci. Pe oamenii cărora nu li se simte lipsa.

Szeth nu putea să vorbească. Nu putea da glas groazei şi repulsiei. Sub ochii lui, una dintre victime – un bărbat tânăr – îşi dădu ultima suflare. Doi dintre cei rămaşi erau copii. Szeth făcu un pas înainte. Trebuia să oprească asta. Trebuia să…

— O să te potoleşti, spuse Taravangian. Şi-o să te-ntorci lângă mine.

El ascultă porunca stăpânului. Ce mai însemnau câteva vieţi pierdute? Doar alte ţipete care să-l bântuie. Le auzea venind de sub paturi, din spatele oricărei mobile.

„Sau ai putea să-l ucizi”, se gândi. „Ai putea opri asta.”

Fu cât pe-aci s-o facă. Dar onoarea învinse, pe moment.

— Vezi aşadar, Szeth-fiu-fiu-Vallano, că nu te-am trimis să te umpli de sânge în locul meu, spuse regele. O fac aici eu însumi. Am ţinut adesea chiar eu cuţitul şi am lăsat să curgă sângele din venele multora. Într-o mare măsură asemenea ţie, ştiu că nu pot scăpa de păcatele mele.

Suntem doi oameni cu o singură inimă. E unul dintre motivele care m-au făcut să te caut.

— Dar de ce? întrebă Szeth.

Într-un pat, un tânăr pe moarte începu să vorbească. Una dintre femeile cu planşetă de scris se apropie în grabă şi notă cuvintele.

— Ziua era a noastră, dar ei au luat-o! strigă băiatul. Părinte al Furtunii! Ei vin, vin scrâşnind, iar luminile se năruie. O, Părinte al Furtunii!

Băiatul îşi arcui spatele, apoi amuţi brusc, cu privirea împietrită.

Regele se întoarse spre Szeth.

— E mai bine să păcătuiască un singur om decât să fie distrus un întreg popor, nu crezi, Szeth-fiu-fiu-Vallano?

— Eu…

— Nu ştim de ce unii vorbesc şi alţii nu, continuă regele. Dar muribunzii văd ceva. A început acum şapte ani, pe vremea când Regele Gavilar cerceta Câmpiile Sfărâmate pentru prima oară, adăugă el, cu privirea pierdută în depărtare. Se apropie, iar oamenii ăştia văd că se apropie. Pe puntea dintre viaţă şi nesfârşitul ocean al morţii, întrezăresc ceva. Cuvintele lor ar putea să ne salveze.

— Eşti un monstru.

— Da, răspunse Taravangian. Dar un monstru care va salva lumea asta, mai zise regele, uitându-se la Szeth. Mai am un nume de adăugat pe listă. Am sperat c-o să-l pot ocoli, dar evenimentele din ultima vreme au făcut moartea lui inevitabilă. Nu-l pot lăsa să ia controlul. Ar duce totul de râpă.

— Cine? spuse Szeth, întrebându-se dacă exista ceva care să-l poată îngrozi şi mai mult.

— Dalinar Kholin, răspunse Taravangian. Mă tem că trebuie s-o faci repede, înainte de-a apuca să-i unească pe

înalţii prinţi alethi. Pleci pe Câmpiile Sfărâmate şi-i curmi viaţa, mai spuse, având o ezitare. Şi mă tem că va trebui s-o faci cu brutalitate.

— Rareori mi-am permis luxul de a face altfel, spuse Szeth, închizând ochii.

Ţipetele îi veniră în întâmpinare.

72
VERISITALIANĂ

— Înainte de a citi, spuse Shallan, trebuie să-nţeleg ceva. Mi-ai Animmodelat sângele, nu-i aşa?

— Ca să scot otrava, răspunse Jasnah. Da. Am acţionat extrem de repede; cum spuneam, probabil c-a fost o pulbere foarte concentrată. În timp ce te făceam să vomiţi, a trebuit să-ţi Animmodelez sângele de mai multe ori. Corpul tău continua să absoarbă otrava.

— Dar ziceai că nu te pricepi la substanţe organice, spuse Shallan. Ai transformat gemul în ceva necomestibil.

— Cu sângele e altceva, sublinie Jasnah, dând din mână. E una dintre Esenţe. O să-nveţi asta, dacă mă hotărăsc într-adevăr să-ţi dau lecţii de Animmodelare. Deocamdată, ştii că forma pură a unei esenţe e destul de uşor de creat; e mai uşor să creezi cele opt tipuri de sânge decât, de pildă, apă. Dar să fac ceva atât de complex ca gemul de căpşuni – un terci dintr-un fruct pe care nu l-am gustat şi nu l-am mirosit niciodată – a fost mult peste puterile mele.

— Dar ardenţii? întrebă Shallan. Cei care Animmodelează? Folosesc cu adevărat fabriale, sau e doar pură înşelătorie?

— Nu, fabrialele pentru Animmodelare sunt cât se poate de reale. Din câte ştiu, toţi ceilalţi le folosesc pentru a realiza ceea ce eu – *noi* – putem face fără ele.

— Dar creaturile cu simboluri în loc de capete? îşi continuă Shallan întrebările.

Îşi răsfoi desenele, apoi ridică unul dintre cele în care erau înfăţişate creaturile respective.

— Le vezi şi tu? Ce legătură au?

Jasnah luă desenul, încruntându-se.

— Vezi astfel de făpturi? În Umbremar?

— Apar în desenele mele, zise Shallan. Sunt în jurul meu, Jasnah. Tu nu le vezi? Eu…

Prinţesa ridică o mână.

— Sunt un fel de spreni, Shallan. *Au* legătură cu ceea ce faci tu, îi explică Jasnah, bătând uşor în masă. Ordinele Cavalerilor Radianţi aveau de la bun început puterea de a Animmodela; primele fabriale au fost construite pe baza acestei puteri, aşa cred. Am presupus că tu… Dar nu, n-ar fi avut, cu siguranţă nicio noimă. Acum înţeleg.

— Ce?

— O să-ţi explic când o să te instruiesc, spuse Jasnah, înapoindu-i hârtia. Vei avea nevoie de o bază mai solidă înainte să poţi înţelege. E de-ajuns să spun că toate puterile Radianţilor erau legate de câte un spren.

— Stai puţin, *Radianţi?* Dar…

— O să-ţi explic, promise Jasnah. Însă mai întâi trebuie să vorbim despre Pustiitori.

Shallan dădu din cap.

— Crezi că se vor întoarce, nu-i aşa?

Jasnah o cercetă cu privirea.

— De ce spui asta?

— Legendele povestesc că Pustiitorii au venit de o sută de ori ca să-ncerce să distrugă omenirea, continuă Shallan. Am… am citit câteva notiţe de-ale tale.

— *Ce*-ai făcut?

— Căutam informaţii despre Animmodelare, mărturisi tânăra.

Jasnah oftă.

— Ei, cred că e cea mai puţin gravă nelegiuire săvârşită de tine.

— Nu pot să-nţeleg, zise Shallan. De ce-ţi baţi capul cu

poveştile astea despre legende şi fantasme? Alte erudite – unele pe care ştiu că le respecţi – consideră Pustiitorii o invenţie. Cu toate astea, tu cauţi poveştile istorisite de ţărani şi le notezi. De ce, Jasnah? De ce-ai crede aşa ceva, când respingi lucruri mult mai plauzibile?

Jasnah îşi privi foile.

— Ştii în ce constă cu adevărat deosebirea dintre mine şi un credincios, Shallan?

Tânăra clătină din cap.

— Mă şochează faptul că religia – în esenţa ei – se străduieşte să atribuie cauze supranaturale unor fapte fireşti. În schimb, eu mă străduiesc să iau fapte supranaturale şi să *găsesc firescul* din spatele lor. Poate că asta e linia care desparte fără dubiu ştiinţa de religie. Feţele opuse ale unei cărţi de joc.

— Aşadar… crezi…

— Pustiitorii sunt legaţi de ceva firesc, din lumea reală, spuse Jasnah cu hotărâre. Sunt sigură. Ceva *a dus la naşterea* legendelor.

— Ce anume?

Jasnah îi întinse lui Shallan o pagină cu notiţe.

— Aici sunt cele mai bune indicii pe care-am reuşit să le descopăr. Citeşte-le. Spune-mi ce părere ai.

Shallan îşi lăsă privirea să alunece de-a lungul paginii. O parte dintre citate – sau cel puţin ideile conţinute – îi erau familiare din ceea ce citise deja.

„Dintr-odată primejdioşi. Ca o zi senină, cuprinsă brusc de furtună.”

— Au existat în realitate, repetă Jasnah.

„Creaturi de cenuşă şi foc.”

— Ne-am luptat cu ei, continuă prinţesa. I-am înfruntat atât de des, încât oamenii au început să vorbească despre ei în metafore. O sută de bătălii – de zece ori câte zece.

„Flacără şi cărbune. Piele atât de groaznică! Ochi ca nişte hăuri de întuneric. Cântă când ucid.”

— I-am înfrânt… spuse Jasnah.

Shallan simţi un fior rece.

— … dar legendele mint într-o singură privinţă, adăugă prinţesa. Pretind că i-am gonit pe Pustiitori din întregul Roshar sau că i-am nimicit. Însă oamenii nu acţionează aşa. Noi nu aruncăm lucruri care ne sunt utile.

Shallan se ridică, se apropie de marginea balconului şi se uită la platforma care cobora, trasă încet de cei doi purtători ai săi.

Parshi. Cu pielea neagră cu roşu. Cenuşă şi foc.

— Părinte al Furtunii… şopti îngrozită.

— N-am nimicit Pustiitorii, spuse Jasnah din spatele ei, cu voce chinuită. I-am *înrobit.*

73
ÎNCREDERE

Vremea răcoroasă de primăvară părea să se fi preschimbat în sfârşit în vară. Noaptea era încă rece, dar nu cât să-ţi fie frig. Kaladin stătea pe locul de adunare din tabăra lui Dalinar Kholin, uitându-se spre est, către Câmpiile Sfărâmate.

După ce avusese loc trădarea, salvarea şi înfăptuirea promisiunii lui Kholin, Kaladin se simţea neliniştit. Libertate. Cumpărată cu o Cristalsabie. Părea imposibil. Toate experienţele prin care trecuse până atunci îi spuneau să se aştepte la o capcană.

Îşi încleştă mâinile la spate; Syl îi stătea pe umăr.

— Să-ndrăznesc să mă-ncred în el? întrebă încet.

— E om bun, răspunse Syl. L-am urmărit. În ciuda acelui *lucru* pe care-l poartă cu el.

— Acel lucru?

— Cristalsabia.

— De ce-ţi faci tu griji din pricina ei?

— Nu ştiu, răspunse ea, cuprinzându-şi trupul cu braţele. Simt, pur şi simplu, că e *rea.* O detest. Mă bucur c-a scăpat de ea. Aşa a devenit un om mai bun.

Nomon, luna mijlocie, începu să se înalţe. Era de un albastru strălucitor şi palid, scăldând orizontul în lumină. Undeva, departe, pe Câmpii, se afla Cristalpurtătorul parshendi cu care se luptase Kaladin. Îl înjunghiase în picior, din spate. Parshendii care-i priveau nu se amestecaseră în duel şi nu-i atacaseră pe podarii răniţi ai lui Kaladin, însă el le atacase unul dintre luptători, folosindu-se de cea mai laşă poziţie cu putinţă şi

intervenind astfel în luptă.

Propria faptă îl frământa, iar asta îi dădea o stare de frustrare. Un luptător nu trebuia să-şi facă probleme, gândindu-se pe cine atacase şi în ce fel. Pe câmpul de luptă, supravieţuirea era singura regulă.

Ei, da, supravieţuirea şi loialitatea. Şi el lăsa uneori răniţii din tabăra duşmană în viaţă, dacă nu reprezentau un pericol. Şi salva soldaţii tineri, care aveau nevoie să fie protejaţi. Şi…

Nu se pricepuse niciodată cu adevărat la acele lucruri pe care trebuia să le facă un războinic.

În ziua aceea, salvase un înalt prinţ – un alt ochi-luminoşi – şi, odată cu el, mii de soldaţi. Îi salvase omorând parshendi.

— E cu putinţă să ucizi ca să aperi? întrebă cu glas tare. E vreo contradicţie în asta?

— Nu… nu ştiu.

— Te-ai purtat ciudat în timpul luptei, spuse Kaladin. Ai fost ca un vârtej în jurul meu. Pe urmă ai plecat. Nu te-am văzut prea mult.

— Omorurile, răspunse ea încet. Îmi fac rău. A trebuit să plec.

— Tu eşti cea care m-a-ndemnat să mă-ntorc şi să-l salvez pe Dalinar. Tu ai vrut să mă-ntorc şi să ucid.

— Ştiu.

— Teft spunea că Radianţii respectau nişte legi, adăugă Kaladin. Spunea că, după regulile lor, faptele măreţe nu trebuiau înfăptuite prin săvârşirea unor lucruri cumplite. Şi ce-am făcut eu azi? Am măcelărit parshendi ca să-i salvez pe alethi. Ce-a-nsemnat asta? Nu sunt inocenţi, dar nici noi nu suntem. Nu suntem furtună, dar nici adiere.

Syl nu răspunse.

— Dacă nu m-aş fi întors să-i salvez pe oamenii lui

Dalinar, continuă Kaladin, i-aş fi îngăduit lui Sadeas să ducă până la capăt o trădare oribilă. Aş fi lăsat să moară oameni pe care puteam să-i salvez. Aş fi fost îngreţoşat, dezgustat de mine însumi. Dar am pierdut trei oameni buni, nişte podari pe care doar câteva răsuflări îi mai despărţeau de libertate. Meritau vieţile altora sacrificiul ăsta?

— N-am răspunsurile, Kaladin.

— Le are cineva?

Din spate se auziră nişte paşi. Syl se întoarse.

— El e.

Luna abia răsărise. Dalinar Kholin părea să fie punctual.

Se opri alături de Kaladin. Ţinea un pachet sub braţ şi, chiar în lipsa Cristalarmurii, avea aerul unui om de arme. De fapt, fără ea era mai impresionant. Trupul său musculos dădea de înţeles că nu se bizuia pe forţa oferită de Armură, iar uniforma îngrijit călcată spunea că purtătorul ei înţelese că oamenii capătă elan când au în frunte un comandant cu o înfăţişare demnă de statutul său înalt.

„Şi alţii ar fi putut avea o înfăţişare la fel de nobilă”, îşi zise Kaladin. Dar cine altcineva ar fi oferit o Cristalsabie doar pentru a păstra aparenţele? Şi, dacă ar fi făcut-o, în ce moment ar fi devenit aparenţele realitate?

— Îmi pare rău că te-am chemat la o întâlnire atât de târzie, spuse Dalinar. Ştiu c-a fost o zi lungă.

— Oricum, mă-ndoiesc c-aş fi putut să dorm.

Dalinar mormăi încet, ca şi cum ar fi înţeles.

— Li s-a acordat destulă atenţie oamenilor tăi?

— Da, răspunse Kaladin. Chiar foarte multă. Îţi mulţumesc.

Primise barăci goale pentru podari, iar aceştia fuseseră îngrijiţi de cei mai buni dintre chirurgii lui Dalinar, care se

ocupaseră *mai întâi* de ei şi apoi de ochi-luminoşii răniţi. Podarii din alte echipe decât a Podului Patru îl acceptaseră imediat pe Kaladin drept şef, fără să stea la discuţii.

Dalinar dădu din cap.

— Câţi crezi că-mi vor accepta oferta de a primi bani şi de a deveni oameni liberi?

— Mulţi podari din celelalte echipe. Dar pun prinsoare că încă şi mai mulţi nu vor accepta. Podarii nu se gândesc la fugă şi la libertate. N-ar şti încotro să se îndrepte. Cât despre echipa mea… Ei bine, mi se pare că vor stărui să facă la fel ca mine, indiferent ce-aş alege. Dacă eu rămân, vor rămâne şi ei. Dacă plec, vor pleca.

Dalinar dădu iarăşi din cap.

— Şi ce-o să faci?

— Încă nu m-am hotărât.

— Am vorbit cu ofiţerii mei, zise Dalinar, strâmbându-se. Cu cei care-au supravieţuit. Mi-au spus că le-ai dat ordine, că ai luat comanda ca un ochi-luminoşi. Fiul meu încă mai simte un gust amar când se gândeşte cum a decurs… conversaţia voastră.

— Până şi un neghiob şi-ar fi dat seama că nu era în stare s-ajungă până la tine. Cât despre ofiţeri, cei mai mulţi erau zăpăciţi sau morţi de oboseală. Eu n-am făcut altceva decât să-i îmboldesc.

— Îţi sunt dator pentru că mi-ai salvat în două rânduri viaţa. Şi-ţi sunt dator şi pentru vieţile fiului meu şi ale oamenilor mei.

— Ţi-ai plătit datoria asta.

— Nu, răspunse Dalinar. Dar am făcut ce-am putut.

Se uită la Kaladin, ca şi cum l-ar fi cântărit, evaluându-l.

— De ce-a venit echipa ta de podari după noi? Care a fost adevăratul motiv? adăugă Dalinar.

— De ce-ai renunţat la Cristalsabie?

Dalinar îi susţinu privirea, apoi dădu din cap pentru a treia oară.

— Am înţeles. Vreau să-ţi fac o propunere. Eu şi regele ne-am pus în gând ceva foarte, foarte primejdios. Ceva care o să tulbure toate taberele de război.

— Felicitări.

Dalinar avu o umbră de zâmbet.

— Garda mea de onoare a fost aproape nimicită, iar oamenii care mi-au rămas trebuie să-ntărească garda regelui. Astăzi mi-a scăzut încrederea în oameni. Am nevoie de cineva care să mă apere pe mine, să-mi apere familia. Iar de asta vreau să te ocupi tu şi oamenii tăi.

— Vrei o şleahtă de podari pe post de gărzi de corp?

— Îi vreau pe cei mai buni ca gărzi de corp, răspunse Dalinar. Pe cei din echipa ta, cei instruiţi de tine. Iar ceilalţi vreau să fie soldaţi în armata mea. Am auzit cât de bine au luptat oamenii tăi. I-ai instruit fără ştirea lui Sadeas, şi asta în timp ce alergaţi cu podurile. Sunt curios să văd ce-ai putea face având resursele potrivite.

Dalinar se întoarse şi se uită spre nord. Spre tabăra lui Sadeas.

— Armata mea s-a împuţinat. O să am nevoie de toţi oamenii pe care-o să-i pot găsi, dar toţi cei pe care-o să-i recrutez vor fi dubioşi. Sadeas o să-ncerce să-mi trimită în tabără spioni. Şi trădători. Şi asasini. Elhokar crede că n-o să rezistăm nici măcar o săptămână.

— Părinte al Furtunii, spuse Kaladin. Ce ţi-ai pus în gând?

— O să-i lipsesc de jocurile lor şi mă aştept să se poarte ca nişte copii care-şi pierd jucăriile preferate.

— Copiii ăştia au armate şi Cristalsăbii.

— Din nefericire.

— Şi de ei vrei să te apărăm?

— Da.

Fără tertipuri. Totul pe faţă. Pentru asta merita respect. Din multe puncte de vedere.

— O să fac echipa Podului Patru mai puternică, pentru a deveni Garda ta de Onoare, spuse Kaladin. Şi o să-i instruiesc pe ceilalţi, o să fac din ei o companie de suliţaşi. Cei din Garda de Onoare vor fi plătiţi ca orice altă gardă de onoare.

În general, ochi-luminoşii care erau gărzi de corp primeau o soldă de trei ori mai mare decât a unui suliţaş.

— Bineînţeles.

— Am nevoie de un loc pentru instrucţie, adăugă Kaladin. Drept deplin de rechiziţie în magaziile cu provizii. Eu stabilesc programul oamenilor mei, iar sergenţii şi şefii de plutoane vor fi numiţi de noi. Nu ne supunem niciunui alt ochi-luminoşi în afară de tine, de fiii tăi şi de rege.

Dalinar îşi ridică o sprânceană.

— Ultima parte e puţin cam… neobişnuită.

— Vrei să vă apăr pe tine şi pe cei din familia ta? întrebă Kaladin. Împotriva celorlalţi înalţi prinţi şi a asasinilor trimişi de ei, care s-ar putea strecura în armata ta şi printre ofiţerii tăi? Ei bine, nu am cum să primesc ordine de la toţi ochi-luminoşii din tabere, nu-i aşa?

— Aici ai dreptate, răspunse Dalinar. Însă îţi dai totuşi seama că asta înseamnă, în esenţă, să-ţi dau o autoritate egală cu a unui ochi-luminoşi de al patrulea dahn. Vei conduce o mie de foşti podari. Un batalion întreg.

— Da.

Dalinar căzu o clipă pe gânduri.

— Foarte bine. Consideră-te ridicat la rangul de căpitan – cel mai înalt pe care cutez să i-l ofer unui ochi-întunecaţi. Dacă te-aş numi lord de batalion, ar apărea o grămadă de probleme. Însă o să dau de ştire că te afli în afara lanţului

de comandă. Nu dai ordine ochi-luminoşilor cu grad mai mic decât al tău, iar cei mai mari în grad nu au nicio autoritate asupra ta.

— Perfect, spuse Kaladin. Însă vreau ca aceşti oşteni pe care-i instruiesc eu să fie trimişi în patrulare, nu la asalturile platourilor. Am auzit c-ai avut mai multe batalioane care-i căutau pe tâlhari şi care asigurau liniştea şi ordinea în Piaţa de Afară – genul ăsta de lucruri. Acolo merg oamenii mei, pentru cel puţin un an.

— E destul de simplu, răspunse Dalinar. Presupun că vrei să ai timp pentru instrucţie înainte de a-i trimite la luptă.

— Şi asta. În plus, azi am ucis o mulţime de parshendi. M-am trezit regretându-le moartea. Au dat dovadă de mai multă onoare decât mulţi oameni din armata mea. Asta nu mi-a plăcut şi-mi trebuie un timp de gândire. Noi, cei instruiţi ca să-ţi fim gardă de corp, vom merge pe câmpul de luptă, dar principalul nostru rol va fi acela de a te apăra, nu de a omorî parshendi.

Dalinar părea uluit.

— Bine. N-ai de ce să-ţi faci griji pentru asta. Pe viitor, n-am de gând să mă aflu prea des în primele linii. Rolul meu se schimbă. Oricum, ne-am înţeles.

Kaladin întinse o mână.

— Asta depinde de hotărârea pe care-o iau oamenii mei.

— Parc-ai spus că fac ceea ce faci tu.

— Probabil, răspunse Kaladin. Eu le sunt comandant, nu stăpân.

Dalinar îi luă mâna şi i-o strânse sub lumina lunii de safir care răsărea. Pe urmă îşi scoase pachetul de sub braţ.

— Poftim.

— Ce e? întrebă Kaladin, primind darul.

— Mantia mea. Cea pe care-am purtat-o azi în luptă,

spălată şi peticită.

Kaladin o desfăşură. Era de un albastru intens, cu perechea de glife *khokh* şi *linil* brodate cu alb pe spate.

— Fiecare om care-mi poartă culorile face parte, într-un fel, din familia mea, adăugă Dalinar. Mantia e un dar simplu, dar, din tot ceea ce pot oferi, este unul dintre puţinele lucruri care au o semnificaţie. Primeşte-o împreună cu recunoştinţa mea, Kaladin cel Binecuvântat de Furtună.

Tânărul împături încet mantia.

— Unde-ai auzit numele ăsta?

— La podarii tăi. Te admiră foarte mult. Şi asta te ridică foarte sus în ochii mei. Am nevoie de oameni ca tine, ca voi toţi.

Dalinar îşi strânse pleoapele, părând să cadă pe gânduri.

— Întregul regat are nevoie de voi. Poate întregul Roshar. Vine Adevărata Devastare… adăugă el.

— Ce-au vrut să-nsemne lucrurile de la sfârşit?

— Nimic, zise Dalinar. Te rog, du-te să te odihneşti, căpitane. Sper în curând să-mi dai veşti bune.

Kaladin dădu din cap şi se retrase, trecând pe lângă cei doi bărbaţi care-i serveau lui Dalinar drept gardă în seara aceea. Înaltul prinţ îi dăduse câte o clădire pentru fiecare echipă de podari. Peste o mie de oameni. Ce-avea să facă el cu atât de mulţi? Nu comandase niciodată mai mult de douăzeci şi cinci.

Baraca Podului Patru era pustie. Kaladin şovăi în prag, uitându-se înăuntru. Era mobilată cu câte un pat şi un cufăr cu lacăt pentru fiecare om. Părea un palat.

Simţi miros de fum. Încruntându-se, ocoli baraca şi-şi găsi oamenii în jurul unei vetre, stând relaxaţi pe buturugi şi pietre şi aşteptând să pregătească Pietroi o oală cu tocană. Îl ascultau pe Teft, care avea braţul bandajat şi le

vorbea încet. Shen era de faţă; parshul tăcut stătea chiar la marginea grupului. Îl recuperaseră din tabăra lui Sadeas, odată cu podarii răniţi.

Teft se întrerupse imediat ce-l zări pe Kaladin, iar ceilalţi se răsuciră către el; aproape toţi purtau câte un bandaj de vreun fel sau altul.

„Dalinar şi-i doreşte ca gardă de corp?” se întrebă Kaladin. Erau într-adevăr o şleahtă zdrenţăroasă.

Însă alegerea lui Dalinar coincidea cu a lui. Dac-ar fi trebuit să-şi pună viaţa în mâinile cuiva, atunci ar fi preferat şleahta aceea.

— Ce faceţi? îi întrebă cu asprime. Ar trebui să vă odihniţi.

Podarii se uitară unii la alţii.

— Pur şi simplu… spuse Moash. Nu ni s-a părut corect să mergem la culcare înainte de a avea o şansă să… ei, să facem asta.

— E greu să dormi într-o astfel de zi, gancho, adăugă Lopen.

— Vorbeşte pentru tine, îl repezi Cikatrice, sprijinindu-şi piciorul rănit de o buturugă. Dar pentru tocană merită să rămâi treaz. Chiar dacă pune pietre-n ea.

— Nu pun! se răsti Pietroi. Câmpeni îmbătaţi de aer!

Îi făcură loc lui Kaladin. El se aşeză, folosind mantia lui Dalinar drept pernă pentru spate şi cap. Luă cu recunoştinţă castronul cu tocană întins de Drehy.

— Vorbeam despre ce-au văzut oamenii azi, spuse Teft. Despre ce-ai făcut.

Kaladin şovăi, cu lingura la gură. Aproape că uitase – sau poate că voise să uite – că le arătase oamenilor săi ce putea face cu Lumina de Furtună. Din fericire, soldaţii lui Dalinar nu văzuseră. Lumina lui de Furtună fusese atunci palidă, iar ziua strălucitoare.

— Înţeleg, spuse Kaladin, pierzându-şi pofta de mâncare.

Oare lor li se părea diferit? Înspăimântător? Îl considerau ceva care trebuia îndepărtat, cum i se întâmplase tatălui său în Vatra-de-Piatră? Sau, şi mai rău, ceva care trebuia venerat? Se uită în ochii lor larg deschişi, apoi şi îşi adună curajul.

— A fost *uimitor!* exclamă Drehy, aplecându-se în faţă.

— Eşti unul dintre Radianţi, zise Cikatrice, arătându-l cu degetul. Cred asta, chiar dacă Teft zice că nu-i adevărat.

— *Încă* nu e, se răsti Teft. N-asculţi ce spun?

— Mă poţi învăţa să fac ce-ai făcut tu? îi întrerupse Moash.

— Şi eu vreau să-nvăţ, gancho, spuse Lopen. Ştii, dacă ne dai lecţii şi tot restul.

Copleşit, Kaladin clipi, pe când ceilalţi se tot amestecau în vorbă.

— Ce poţi să faci?

— Ce simţi când o faci?

— Poţi să zbori?

El ridică o mână, oprindu-le întrebările.

— Nu sunteţi speriaţi de ceea ce-aţi văzut?

Mai mulţi ridicară din umeri.

— Te-a ţinut în viaţă, gancho, zise Lopen. Mă sperii doar când mă gândesc cât de irezistibilă li se pare femeilor treaba asta. „Lopen”, vor spune ele, „n-ai decât un braţ, dar văd că străluceşti. Cred că acum ar trebui să mă săruţi.”

— Dar e straniu şi înspăimântător, protestă Kaladin. Asta făceau Radianţii! Toată lumea ştie c-au fost trădători.

— Da, spuse pufnind Moash. Aşa cum ştie toată lumea că ochi-luminoşii au fost aleşi de Atotputernic ca să conducă şi că ei sunt întotdeauna nobili şi corecţi.

— Noi suntem Podul Patru, adăugă Cikatrice. Am trecut

prin multe. Am trăit în crem şi-am fost folosiţi ca momeală. Dacă te-ajută să supravieţuieşti, e un lucru bun. Asta-i tot ce trebuie spus.

— Aşadar, poţi să mă-nveţi? întrebă Moash. Ne poţi arăta cum să facem ce faci tu?

— Nu… nu ştiu dacă e posibil să-nveţi pe cineva, spuse Kaladin, cu ochii la Syl, care stătea pe o piatră din apropiere cu o expresie plină de curiozitate pe chip. Nu ştiu sigur ce *este.*

Ceilalţi păreau dezamăgiţi.

— Dar, adăugă el, asta nu-nseamnă că n-am putea încerca.

Moash zâmbi.

— Poţi s-o faci? întrebă Drehy scoţând o sferă, un mic şi strălucitor strop de diamant. Acum? Vreau s-o văd atunci când m-aştept s-o văd.

— Nu e o distracţie pentru zile de sărbătoare, Drehy, zise Kaladin.

— Nu crezi c-o merităm?

Stând pe piatra lui, Sigzil se apleacă în faţă.

Kaladin şovăi. Pe urmă, ezitând, întinse un deget şi atinse sfera. Inspiră brusc; absorbirea Luminii devenea un lucru din ce în ce mai firesc. Sfera păli. Lumina de furtună începu să se prelingă din pielea lui Kaladin, iar el respiră normal, ca s-o lase să se scurgă mai repede, făcând-o mai vizibilă. Pietroi luă o pătură zdrenţuită – pe care-o foloseau la aţâţarea focului – şi o aruncă peste vatră, tulburând focsprenii şi lăsându-i în beznă pentru câteva clipe, înainte ca flăcările s-o mistuie.

În întuneric, Kaladin strălucea cu o lumină albă, imaculată, care i se înălţa din piele.

— Pe furtună… şopti Drehy.

— Şi ce poţi să faci cu ea? întrebă nerăbdător Cikatrice.

Nu ne-ai răspuns.

— Nu ştiu sigur ce pot să fac, spuse Kaladin, ridicându-şi o mână în faţa ochilor.

Într-o clipă, intensitatea Luminii începu să crească, apoi focul răbufni prin pătură, luminându-i iarăşi.

— Abia acum câteva săptămâni am început să fiu sigur de toate astea. Pot s-atrag săgeţile către mine şi pot lipi pietrele una de alta. Lumina mă face mai puternic, mai iute şi îmi vindecă rănile.

— Cât de mult îţi sporeşte puterile? întrebă Sigzil. Când de mare e greutatea pe care-o pot susţine pietrele după ce le lipeşti unele de altele şi cât timp rămân unite? Cu cât îţi sporeşte iuţeala? De două ori? Cu o pătrime faţă de cum eşti? Cât de departe poate fi săgeata ca s-o atragi? Poţi atrage şi alte lucruri?

Kaladin clipi, năucit.

— Nu… nu ştiu.

— Păi, pare foarte important să ştii toate astea, spuse Cikatrice, frecându-şi bărbia.

— Putem face încercări, zise Pietroi şi îşi încrucişă braţele, zâmbind. E o idee bună.

— Poate-o să ne-ajute să ne dăm seama cum s-o facem şi noi, remarcă Moash.

— Nu e ceva care se-nvaţă, răspunse Pietroi, clătinând din cap. E ceva *holetental.* Numai pentru el.

— Nu ştii sigur, spuse Teft.

— Tu nu ştii sigur că eu nu ştiu sigur, îi spuse Pietroi ameninţându-l cu lingura. Mănâncă-ţi tocana.

Kaladin îşi ridică amândouă mâinile.

— Nu-i puteţi vorbi nimănui despre asta, băieţi, le zise. O să le fie frică de mine, poate-au să-şi imagineze că sunt înrudit cu Pustiitorii şi cu Radianţii. Vreau să-mi juraţi asta.

Se uită la ei cum dădeau din cap, unul câte unul.

— Dar vrem să-ţi fim de folos, spuse Cikatrice. Chiar dacă nu putem învăţa. Asta face parte din tine, iar tu eşti unul de-al nostru. De la Podul Patru. Corect?

Kaladin le privi feţele nerăbdătoare şi nu putu să nu dea din cap.

— Da. Da, îmi puteţi fi de folos.

— Excelent, spuse Sigil. O să fac o listă de încercări prin care să măsurăm viteza, precizia şi forţa acestor legături pe care le poţi crea. Trebuie să găsim o cale prin care să aflăm ce altceva mai poţi face.

— Îl aruncăm de pe-o stâncă, spuse Pietroi.

— La ce bun? întrebă Peet.

Pietroi ridică din umeri.

— Dacă are şi alte talente, aşa vor ieşi la iveală, nu? Când e vorba să faci un bărbat dintr-un băiat, nimic nu ajută mai mult decât căderea de pe-o stâncă!

Kaladin îl privi cu acreală, iar Pietroi râse.

— O să fie o stâncă mică, zise ridicându-şi degetul mare şi arătătorul, ca s-arate cât de mică. Îmi placi prea mult ca s-aleg una mare.

— Cred că glumeşti, spuse Kaladin, luând o gură de tocană. Dar, ca să fiu sigur, o să te lipesc de tavan la noapte, ca să nu faci vreo experienţă când dorm.

Podarii chicotiră.

— Numai să nu străluceşti prea tare când încercăm noi să dormim, da, gancho? zise Lopen.

— O să-mi dau toată silinţa.

Mai luă o lingură de tocană. Avea gust mai bun decât de obicei. Oare Pietroi schimbase reţeta?

Sau era altceva? Când începu să mănânce, ceilalţi se apucară să vorbească despre casele şi despre trecutul lor, lucruri care fuseseră tabu până atunci. Mai mulţi bărbaţi

din alte echipe – răniţi pe care-i îngrijise Kaladin, ba chiar şi câţiva singuratici care încă nu adormiseră – se apropiară agale. Oamenii Podului Patru îi primiră cu prietenie, întinzându-le castroane cu tocană şi făcându-le loc.

Toţi arătau la fel de obosiţi cum se simţea Kaladin, dar nimeni nu vorbea de plecare. Şi el înţelegea acum de ce. Erau împreună, mâncau tocana lui Pietroi şi ascultau discuţiile purtate cu voci scăzute în timp ce focul pocnea şi trosnea, trimiţând în aer fulgi jucăuşi de lumină galbenă…

Era mult mai liniştitor decât ar fi putut fi somnul. Kaladin zâmbi, se lăsă pe spate şi se uită în sus, privind cerul întunecat şi luna de safir. Pe urmă închise ochii, ascultând.

Încă trei oameni muriseră. Malop, Jaks Fără-Urechi şi Narm. Kaladin nu reuşise să-i salveze. Dar el şi Podul Patru apăraseră alţi oameni, cu sutele. Sute de oameni care n-aveau să mai alerge niciodată cu un pod, n-aveau să mai stea neajutoraţi în faţa săgeţilor parshendilor, n-aveau să mai meargă niciodată la luptă dacă nu voiau s-o facă. Privind lucrurile din punct de vedere personal, putea spune că douăzeci şi şapte dintre prietenii săi trăiau. În parte datorită faptelor lui, în parte datorită eroismului lor.

Douăzeci şi şapte de oameni trăiau. Izbutise în sfârşit să salveze pe cineva.

Deocamdată era de-ajuns.

74
DUHURILE SÂNGELUI

Shallan se frecă la ochi. Citise notiţele lui Jasnah – cel puţin pe cele mai importante. Care reprezentau, numai ele, un teanc impresionat. Tânăra se afla tot în separeu, dar trimiseseră un parsh să aducă o pătură în care se înfăşurase, acoperindu-şi cămaşa de spital.

Ochii o ardeau după o noapte de plâns şi apoi de citit. Era istovită. Dar se simţea atât de vie!

— E adevărat, spuse. Ai dreptate. Pustiitorii sunt parshi. Nu văd nicio altă concluzie.

Jasnah zâmbi, părând ciudat de mulţumită de ea însăşi, dacă te gândeai că nu convinsese decât o singură persoană.

— Şi acum? întrebă Shallan.

— Ceea ce urmează are legătură cu lucrurile pe care le-ai cercetat înainte.

— Lucrurile pe care le-am cercetat? Vorbeşti de moartea tatălui tău?

— Întocmai.

— Parshendii l-au atacat, spuse Shallan. L-au ucis pe neaşteptate, fără nicio avertizare, adăugă ea concentrându-şi atenţia asupra celeilalte femei. Asta te-a făcut să-ncepi să cercetezi totul, nu-i aşa?

Jasnah dădu din cap.

— Aceşti parshi sălbatici – parshendii de pe Câmpiile Sfărâmate – sunt cheia, explică ea, aplecându-se în faţă. Shallan, dezastrul care ne aşteaptă e mult prea real, mult prea cumplit. N-am nevoie de avertismente mistice sau de predici teologice care să mă-nspăimânte. Sunt sincer

îngrozită de propriile concluzii.

— Dar i-am domesticit pe parshi.

— Oare? Shallan, gândeşte-te ce fac, cum sunt priviţi, cât de des îi folosim.

Tânăra şovăi. Parshii erau pretutindeni.

— Ne servesc la masă, continuă Jasnah. Lucrează în depozitele noastre. Ne îngrijesc *copiii.* În Roshar nu există nici măcar un singur sat fără câţiva parshi. Nu le dăm atenţie; pur şi simplu ne aşteptăm să fie acolo, să facă exact ceea ce fac. Să muncească fără să se plângă.

Însă o parte s-au transformat pe neaşteptate din prieteni paşnici în luptători feroce. Ceva i-a stârnit. Exact ca acum mai multe sute de ani, în vremurile pe care le numim Epocile Heraldice. O vreme a fost pace, apoi a urmat o invazie a parshilor care – din motive neştiute de nimeni – au fost cuprinşi brusc de o furie nebună. Asta s-a aflat în spatele luptei purtate de oameni ca să nu fie „izgoniţi în Infern”. Asta a fost cât pe-aci să pună capăt civilizaţiei noastre. Astea au fost cumplitele cataclisme repetate, atât de înfricoşătoare încât au ajuns să fie numite Devastări.

Noi le-am purtat de grijă parshilor. I-am integrat în fiecare parte a civilizaţiei noastre. Depindem de ei, fără să ne dăm seama că am pus în ham o furtună care aşteaptă să răbufnească. Veştile primite de pe Câmpiile Sfărâmate vorbesc despre puterea acestor parshendi de a comunica între ei, care le permite să-şi cânte melodiile la unison când se află la mari distanţe unii de alţii. Minţile lor sunt în legătură, ca distrestiile. Îţi dai seama ce-nseamnă asta?

Shallan dădu din cap. Ce s-ar fi întâmplat dacă fiecare parsh din Roshar s-ar fi întors pe neaşteptate împotriva stăpânului său? Dornic de libertate sau, mai rău, de răzbunare?

— Totul s-ar preschimba în ruine. Civilizaţia, aşa cum o

cunoaştem noi, s-ar prăbuşi. Trebuie *să facem* ceva!

— Facem, spuse Jasnah. Punem laolaltă faptele, ne asigurăm că ştim într-adevăr ceea ce credem că ştim.

— Şi de cât de multe fapte avem nevoie?

— De multe. De mult mai multe, răspunse Jasnah aruncând o privire către cărţi. Istorisirile cuprind câteva lucruri pe care încă nu le înţeleg. Se povesteşte că alături de parshi luptau nişte creaturi, nişte animale de piatră care ar putea fi un soi de carapace-mari şi alte ciudăţenii în a căror descriere cred că există un oarecare adevăr. Dar am luat tot ce ne putea oferi Kharbranthul. Eşti în continuare hotărâtă să te adânceşti în cercetarea asta? Vom purta o povară grea. O vreme n-o să te poţi întoarce pe domeniile familiei tale.

Shallan îşi muşcă buza, cu gândul la fraţii ei.

— M-ai lăsa să plec acum, după ce-am aflat tot ce-am aflat?

— Nu vreau să te am în slujba mea în timp ce te gândeşti cum să fugi.

Jasnah părea istovită.

— Nu-mi pot părăsi pur şi simplu fraţii, zise Shallan, simţind din nou cum i se strânge sufletul. Dar asta e ceva mai important decât ei. Blestem! E mai important decât mine şi decât oricare dintre noi. Trebuie să te-ajut, Jasnah, nu pot sta deoparte. O să găsesc o altă cale prin care să-mi ajut familia.

— Bine. Atunci împachetează-ţi lucrurile. Plecăm mâine cu nava pe care am închiriat-o pentru tine.

— Mergem în Jah Keved?

— Nu. Trebuie s-ajungem în miezul lucrurilor, spuse prinţesa uitându-se la Shallan. Trebuie să aflăm dacă parshendii au fost vreodată parshi obişnuiţi şi, dacă e aşa, ce anume i-a schimbat. Poate că-n privinţa asta mă-nşel,

dar, dacă am dreptate, atunci ei pot deţine cheia preschimbării parshilor obişnuiţi în soldaţi.

Şi adăugă apoi cu un aer sumbru:

— Trebuie s-o facem înaintea altora, care ar folosi apoi ce-au aflat împotriva noastră.

— Înaintea altora? întrebă Shallan, simţind cum teama o străpungea ca un cuţit. Mai sunt şi alţii care fac cercetări?

— Bineînţeles. Cine crezi că s-a străduit atât de mult să mă asasineze? zise prinţesa, întinzând mâna către un teanc de hârtii aflat pe masă. Nu ştiu prea multe despre ei. Din câte-am aflat, mai multe grupări caută să afle aceste secrete. Şi, oricum, de una dintre acestea sunt sigură. Îşi spun Duhurile Însângerate, explică ea scoţând o foaie de hârtie. Prietenul tău Kabsal era unul dintre ei. I-am găsit simbolul lor tatuat pe partea din interior a braţului.

Puse foaia jos. Pe ea erau desenate trei romburi care alcătuiau un model, suprapunându-se.

Era acelaşi simbol pe care i-l arătase Nan Balat, cu săptămâni în urmă. Simbolul purtat de Luesh, majordomul tatălui ei, omul care ştiuse cum se folosea Animmodul. Simbolul purtat de bărbaţii care veniseră la familia ei, insistând să-l înapoieze. Oamenii care-i sprijiniseră tatăl, oferindu-i bani când încercase să ajungă înalt prinţ.

— Atotputernicule din ceruri, şopti Shallan ridicându-şi privirea. Jasnah, cred că… cred că *tatăl* meu a făcut parte din această grupare.

75
VEDERE DE SUS

Palatul lui Dalinar începu să fie lovit de vânturile unei mari furtuni îndeajuns de puternice ca să facă pietrele să geamă. Navani se lipi de Dalinar, strângându-l în braţe. Femeia mirosea încântător. Era… umilitor să ştie prin ce spaimă cumplită trecuse, temându-se pentru el.

Bucuria de a-l avea din nou alături fusese de-ajuns ca să-i domolească furia stârnită de purtarea lui faţă de Elhokar. Era de acord că totul fusese necesar.

Când furtuna lovi cu toată forţa, Dalinar simţi viziunea apropiindu-se. Închise ochii, lăsând-o să-l ia în stăpânire. Trebuia să ia o decizie, avea o responsabilitate. Ce urma să facă? Viziunile îl minţiseră sau măcar îl îndrumaseră pe o cale greşită. Se părea că nu se putea încrede în ele, cel puţin nu pe de-a-ntregul, ca până atunci.

Inspiră adânc, deschise ochii şi se trezi pe un tărâm al fumului.

Se răsuci, uitându-se bănuitor în jur. Cerul era negru, iar el se afla pe o câmpie de piatră albă ca oasele, lipsită de strălucire şi plină de creste mărunte şi de bolovani, care se întindea în toate direcţiile. Pierzându-se în eternitate. Din sol se înălţau vălătuci amorfi de fum. Iată un scaun. Dincolo, un mugur-de-piatră cu lujerii întinşi răsucindu-i-se într-o parte şi într-alta şi dispărând. Alături de el apăru silueta unui bărbat în uniformă, tăcută şi vaporoasă, ridicându-se inert spre cer, cu gura deschisă. Siluetele se topeau, destrămându-se pe măsură ce urcau, deşi păreau să-şi păstreze forma mai mult decât ar fi trebuit. Era descurajant să stai pe câmpia nemărginită,

având deasupra întunericul de nepătruns, cu forme de fum înălţându-se împrejur.

Nu semăna cu niciuna dintre viziunile de mai înainte. Era…

„Nu, stai aşa”. Se încruntă, făcând un pas înapoi când un copac ţâşni din pământ lângă el. „Am mai văzut locul ăsta. În prima viziune, cu atât de multe luni în urmă.” Îşi amintea vag. Se simţise dezorientat, viziunea fusese neclară, ca şi cum mintea lui nu ar fi învăţat să accepte ceea ce vedea. De fapt, singurul lucru pe care şi-l amintea clar era…

— Trebuie să-i uneşti, tună o voce puternică.

…era vocea. Vorbindu-i din toate părţile, înnegurând şi deformând siluetele de fum.

— De ce m-ai minţit? întrebă Dalinar întunericul. Am făcut ce mi-ai spus şi am fost trădat!

— Uneşte-i. Soarele se apropie de orizont. Vine Furtuna Eternă. Adevărata Devastare. Noaptea Suferinţelor. Trebuie să vă pregătiţi. Construieşte-i poporului tău o fortăreaţă a puterii şi a păcii, un zid care să reziste în faţa vânturilor. Terminaţi cu certurile şi uniţi-vă.

— Am nevoie de răspunsuri, spuse Dalinar. Nu mă mai încred în tine. Dacă vrei să-ţi dau ascultare, trebuie să…

Viziunea se schimbă. Dalinar se răsuci, descoperind că era tot pe un şes întins şi pietros, dar pe cer se afla soarele familiar. Câmpia de piatră era una obişnuită, din Roshar.

O viziune care-l ducea într-un loc pustiu, unde nu existau alţi oameni cu care să vorbească şi să interacţioneze, era foarte stranie. Însă, ca niciodată, era îmbrăcat în propriile haine. Purta uniforma de un albastru intens, albastrul Kholin.

Oare asta se mai întâmplase şi înainte, atunci când ajunsese pentru prima oară pe tărâmul de fum? Da… se

întâmplase. Dar nu se mai întâmplase să fie adus încă o dată într-un loc unde mai fusese. De ce?

Cercetă cu atenţie peisajul din jur. De vreme ce vocea nu-i mai vorbea, se puse în mişcare, umblând printre bolovani crăpaţi, bucăţi de marnă sfărâmate, pietre mărunte şi colţi de stâncă. Nu exista nicio plantă, nici măcar muguri-de-stâncă. Doar un peisaj pustiu, plin de piatră spartă.

Într-un târziu, văzu o culme. Se gândi că era o idee bună s-ajungă pe un teren mai înalt, dar urcuşul părea să dureze ceasuri întregi. Viziunea nu se încheie. În viziunile lui, timpul curgea adesea într-un fel straniu. Îşi continuă drumul pe panta stâncoasă, dorindu-şi să fi avut Cristalarmura, ca să-i dea mai multă putere. Ajuns în cele din urmă pe culme, se apropie de margine şi se uită în jos. Şi văzu Kholinarul, căminul lui, capitala Alethkarului.

Fusese distrusă.

Construcţiile frumoase se dărâmaseră. Tăietoarele de vânt se năruiseră. Nu se vedeau leşuri, doar piatră sfărâmată. Nu era ca în viziunea de mai înainte, cea cu Nohadon. Nu avea în faţa ochilor Kholinarul din trecutul îndepărtat; vedea ruinele propriului palat. Însă nu se zărea nicio formaţiune stâncoasă ca aceea care se ridica lângă Kholinarul din lumea reală. Până atunci, viziunile îi arătaseră întotdeauna trecutul. Oare acum avea o viziune a viitorului?

— Nu mă mai pot lupta cu el, spuse vocea.

Dalinar tresări şi se uită într-o parte. Acolo era un bărbat cu pielea întunecată şi părul de un alb desăvârşit. Înalt şi lat în umeri, fără a fi masiv, purta haine exotice, cu o croială bizară: pantaloni bufanţi largi şi o haină care nu-i ajungea decât până la mijloc. Toate păreau de aur.

Da, acelaşi lucru se mai întâmplase şi înainte, în prima

lui viziune. Acum îşi aducea aminte.

— Cine eşti? întrebă. De ce-mi trimiţi viziunile astea?

— O poţi vedea acolo, spuse celălalt, arătând cu degetul. Dacă te uiţi cu atenţie. Începe undeva, în depărtare.

Dalinar se uită într-acolo, enervat. Nu desluşea nimic deosebit.

— Dar-ar furtuna! zise. Nu-mi poţi răspunde la întrebări măcar o dată? La ce sunt bune toate astea dacă nu-mi spui decât ghicitori?

Celălalt rămase tăcut. Continua să arate în aceeaşi direcţie. Şi... da, acolo se întâmpla ceva. În aer era o umbră care se apropia. Un zid de negură. Ca o mare furtună, dar având ceva *nepotrivit.*

— Spune-mi măcar atât: în ce vremuri ne aflăm? insistă Dalinar. Ăsta e trecutul, viitorul sau cu totul altceva?

Celălalt nu-i răspunse imediat. Pe urmă spuse:

— Probabil te-ntrebi dacă asta e o viziune a viitorului.

Dalinar tresări.

— Tocmai... tocmai am întrebat...

Totul era familiar. Prea familiar.

„Data trecută a spus exact acelaşi lucru”, îşi dădu el seama, străbătut de un fior rece. „Toate astea s-au mai întâmplat. Am aceeaşi viziune.”

Bărbatul privea orizontul cu pleoapele strânse.

— Nu pot vedea viitorul în întregime. În privinţa asta, Cultivarea e mai bună decât mine. E ca şi cum viitorul a fi o fereastră care se sparge. Cu cât te uiţi mai mult, cu atât se sparge în mai multe bucăţi. Viitorul apropiat se poate anticipa, dar cel foarte îndepărtat... Nu pot decât să-l ghicesc.

— Nu mă poţi auzi, nu-i aşa? întrebă Dalinar, simţindu-se cuprins de groază pe măsură ce începea, în sfârşit, să înţeleagă.

„Pe sângele străbunilor… nu mă ignoră. Nu poate să mă vadă! Nu-mi spune ghicitori. Par astfel, pentru că i-am luat vorbele drept răspunsuri criptice la întrebările mele.”

Nu mi-a spus să am încredere în Sadeas. Aşa… aşa am presupus eu.

În jurul lui Dalinar, totul părea să se clatine. Toate ideile lui preconcepute, tot ce crezuse că ştia. Pământul însuşi.

— Asta e ceea ce o să se-ntâmple, continuă celălalt, arătând cu un gest al capului spre depărtări. E ceea ce mă tem că se va întâmpla. E ceea ce vrea el. Adevărata Devastare.

Nu, zidul din aer nu era o mare furtună. Nu ploaia făcea acea umbră enormă, ci un vârtej de praf. Acum îşi amintea viziunea aceea de la un capăt la altul. Se încheiase acolo, în timp ce urmărea nedumerit, cu ochii holbaţi, cum se apropia zidul de praf. Însă de data asta viziunea continuă.

Bărbatul se întoarse spre el.

— Îmi pare rău că-ţi fac asta. Sper că tot ce-ai văzut până acum ţi-a oferit o bază de la care să porneşti, ajungând să înţelegi. Dar nu pot fi sigur. Nu ştiu nici cine eşti, nici cum ai găsit drumul până aici.

— Eu…

Ce-ar fi putut să spună? Avea vreo importanţă?

— Ţi-am arătat mai ales scene pe care le-am văzut eu însumi, nemijlocit, spuse bărbatul. Însă altele, cum e cea de acum, s-au născut din spaimele mele. Dacă eu mă tem de asta, ar trebui să te temi şi tu.

Pământul se cutremura. Fusese ceva ce ridicase acel zid de praf. Ceva care se apropia tot mai mult.

Terenul se surpa.

Dalinar icni. Pietrele din faţa lui crăpau, se făceau bucăţi, se preschimbau în praf. Se trase înapoi când totul începu să se zdruncine; era un cutremur uriaş, însoţit de

urletul pietrei muribunde. El căzu la pământ.

Era un moment cumplit, chinuitor, înspăimântător, de coşmar. Zguduiturile, distrugerea, zgomotele pământului însuşi, care părea să moară.

Apoi încetă. Dalinar inspiră, apoi expiră înainte să se ridice, fără să se poată ţine cum trebuie pe picioare.

El şi celălalt stăteau pe un vârf de stâncă singuratic. Pe o mică porţiune care, dintr-un anumit motiv, fusese protejată. Era ca un stâlp de stâncă, lat de câţiva paşi, dar foarte înalt.

În jurul lui, pământul *dispăruse.* Kholinarul dispăruse. Se surpase într-un nemăsurat hău de întuneric. Dalinar simţea că ameţeşte stând pe minuscula bucată de stâncă rămasă – incredibil – în picioare.

— Ce e asta? întrebă el, deşi ştia că fiinţa de alături nu putea să-l audă.

Aceasta se uită în jur, îndurerată.

— Nu pot lăsa prea multe în urmă. Doar aceste câteva imagini pe care ţi le dăruiesc. Indiferent cine ai fi.

— Viziunile… sunt un fel de jurnal, nu-i aşa? O istorie pe care ai scris-o, o carte pe care le-o laşi urmaşilor, numai că eu n-o citesc, ci o văd.

Celălalt privi cerul.

— Nici măcar nu ştiu dac-o să vadă cineva vreodată toate astea. Am plecat, înţelegi?

Dalinar nu răspunse. Se uita îngrozit peste marginea povârnită a vârfului de stâncă, în golul de dedesubt.

— Aici nici nu e vorba doar despre tine, spuse celălalt, ridicându-şi mâna în aer.

Pe cer licări o lumină, una pe care Dalinar n-o observase. Pe urmă clipi o alta. Soarele părea să se întunece.

— E vorba despre toţi, adăugă celălalt. Ar fi trebuit să-

mi dau seama c-o să vină după mine.

— Cine eşti? întrebă Dalinar, rostind cuvintele doar pentru sine.

Celălalt continua să fixeze cerul cu privirea.

— Las asta, pentru că trebuie să existe ceva. Speranţa unei descoperiri. O şansă de-a afla cineva ce e de făcut. Vrei să te lupţi cu el?

— Da, se trezi Dalinar spunând, deşi era conştient că n-avea importanţă. Nu ştiu cine e, dar dacă vrea să facă asta, atunci o să mă lupt cu el.

— Cineva trebuie să-i conducă.

— O s-o fac eu, zise Dalinar.

Cuvintele i se desprinseră pur şi simplu de pe buze.

— Cineva trebuie să-i unească.

— O s-o fac eu.

— Cineva trebuie să-i apere.

— O s-o fac eu!

Celălalt păstră o clipă tăcerea. Apoi vorbi cu glas limpede, plin de însufleţire:

— Viaţă înaintea morţii. Putere înaintea slăbiciunii. Călătorie înaintea destinaţiei. Reînnoieşte jurămintele străvechi şi înapoiază Cristalele oamenilor care le-au purtat cândva.

Se întoarse spre Dalinar şi-i întâlni privirea.

— Cavalerii Radianţi trebuie să se ridice din nou la luptă.

— Nu pricep cum s-ar putea face asta, spuse Dalinar cu voce scăzută. Dar voi încerca.

— Oamenii trebuie să-i înfrunte împreună, zise celălalt, făcând un pas spre Dalinar şi punându-i mâna pe umăr. Nu vă mai puteţi certa, ca în trecut. El a înţeles că dacă vi se dă timp, veţi deveni propriii voştri duşmani. Nu e *nevoie* să lupte cu voi. Nu şi dacă vă poate face să uitaţi, să vă-

ntoarceţi unul împotriva altuia. Legendele voastre spun că aţi câştigat. Dar adevărul e că am pierdut. Şi pierdem.

— Cine eşti? întrebă din nou Dalinar, de data asta şi mai încet.

— Aş vrea să fi putut face mai mult, repetă bărbatul în veşminte de aur. L-aţi putea sili să aleagă un luptător. E obligat să se supună unor legi. Cu toţii suntem. Folosirea unui luptător v-ar putea fi de ajutor, dar nu e sigur. Şi… fără Cristalele din Zori… Ei, eu am făcut ceea ce-mi stătea în puteri. E cumplit, cumplit să vă las singuri.

— Cine eşti? întrebă încă o dată Dalinar, deşi credea că ştie.

— Sunt… *am fost…* Zeul. Cel pe care-l numiţi Atotputernicul, creatorul omenirii, spuse făptura închizând ochii. Şi acum sunt mort. Odios m-a ucis. Îmi pare rău.

EPILOG
CEL MAI VALOROS

— Simţiţi? întrebă Cuget, sub cerul nopţii. Tocmai s-a schimbat ceva. Cred că ăsta-i sunetul pe care-l scoate lumea când se pişă pe ea însăşi.

Dincolo de porţile din lemn masiv ale Kholinarului stăteau trei străjeri. Îl urmăreau pe Cuget cu priviri îngrijorate.

Porţile erau închise; iar cei trei bărbaţi făceau parte din garda de noapte – o denumire care era, într-un fel, nepotrivită. Pentru că, mai degrabă decât să stea de gardă, îşi petreceau noaptea pălăvrăgind, căscând, ţinându-se de jocuri de noroc sau – ca în momentul acela – stând stingheriţi în picioare şi ascultând vorbele unui nebun.

Nebunul avea, din întâmplare, ochi albaştri, ceea ce îl ajuta să scape de-o grămadă de necazuri. Cuget ar fi trebuit, poate, să fie uluit de importanţa pe care o dădeau oamenii aceia unui fapt atât de banal cum e culoarea ochilor, dar umblase prin multe locuri şi văzuse multe metode de guvernare. Aceea nu i se părea mai ridicolă decât multe altele.

Şi, fireşte, oamenii făceau ceea ce făceau dintr-un anumit motiv. Mă rog, de obicei exista un motiv. Iar în cazul acela se întâmpla să fie unul întemeiat.

— Luminlordul meu! spuse unul dintre străjeri, uitându-se la Cuget, care stătea pe lăzile lui.

Fuseseră stivuite şi lăsate acolo de un negustor care mituise străjile din garda de noapte ca să aibă grijă să nu i se fure nimic. Pentru Cuget, lăzile erau, pur şi simplu, ceva pe care se putea cocoţa. Avea raniţa în spate, iar pe genunchi ţinea un enthir, un instrument muzical pătrat, cu

coarde, pe care-l acorda. La el cântai cu mâna deasupra lui, ţinându-l în poală când îi ciupeai strunele.

— Luminlordul meu! repetă soldatul din gardă. Ce faci acolo, sus?

— Aştept, răspunse Cuget, ridicându-şi privirea şi uitându-se către est. Aştept să vină furtuna.

La auzul răspunsului, cei trei se simţiră şi mai stingheriţi. Pentru noaptea aceea nu fusese prezisă nicio mare furtună.

Cuget începu să cânte la enthir.

— Să stăm de vorbă ca să treacă timpul. Spuneţi-mi, ce anume preţuiesc oamenii la alţi oameni?

Muzica era oferită unui public alcătuit din clădiri şi alei tăcute, din pietre de pavaj tocite. Străjerii nu-i răspunseră. Nu ştiau ce să creadă despre bărbatul ochi-luminoşi îmbrăcat în negru, care intrase în oraş chiar înainte de căderea serii, apoi se aşezase pe lăzile de lângă poartă şi începuse să cânte.

— Ei? întrebă Cuget, întrerupând muzica. Ce părere aveţi? Dacă un bărbat sau o femeie ar putea avea un singur talent, care ar fi cel mai respectat, cel mai bine privit şi care ar fi considerat cel mai valoros?

— Ăă… muzica? spuse în sfârşit unul dintre străjeri.

— Da, e un răspuns obişnuit, zise Cuget, scoţând câteva note joase din coardele ciupite. Am pus cândva această întrebare unor erudite înţelepte. Una a pomenit de talentele artistice, după cum ai ghicit cu mintea ta pătrunzătoare. Alta a ales inteligenţa sclipitoare. Iar ultima a preferat talentul de a inventa, abilitatea de a concepe şi construi instrumente minunate.

Nu cânta la enthir o melodie anume, ciupea doar, ici şi colo, câte o coardă, intonând din când în când o gamă sau o cvintă. Ca o pălăvrăgeală pe strune.

— Geniul estetic, continuă el, inventivitatea, perspicacitatea, creativitatea. Idealuri cu adevărat nobile. Dacă li s-ar oferi ocazia, mulţi oameni ar alege unul dintre ele şi l-ar numi cel mai mare dintre talente, mai spuse ciupind o coardă. Suntem nişte mincinoşi superbi.

Străjerii se uitară unul la altul; torţele care ardeau în suporturile de pe zid îşi aruncau lumina portocalie asupra lor.

— Vă gândiţi că sunt cinic, adăugă Cuget. Credeţi c-o să vă spun cum pretind oamenii că preţuiesc aceste idealuri, preferând, în taină, talentele josnice. Abilitatea de a strânge bani sau de a fermeca femeile. Ei bine, *sunt* cinic, dar în cazul ăsta cred că acele erudite au fost sincere. Răspunsurile acelea li se adresau sufletelor oamenilor. În inimile noastre, ne dorim să credem în marile realizări şi virtuţi – şi pe acestea le-am alege. De aceea minciunile noastre, mai ales cele pe care ni le spunem nouă înşine, sunt atât de frumoase.

Începu un cântec adevărat. Mai întâi o melodie simplă, suavă, tristă. O melodie pentru o noapte liniştită, în care se schimbă întreaga lume.

Unul dintre soldaţi îşi drese glasul.

— Atunci care e cel mai valoros talent al unui om?

Părea însufleţit de o curiozitate sinceră.

— N-am nici cea mai mică idee, răspunse Cuget. Din fericire, n-a fost asta întrebarea. Am întrebat *ce preţuiesc oamenii cel mai mult.* Diferenţa dintre cele două întrebări e, în acelaşi timp, minusculă şi tot atât de colosală ca lumea însăşi.

Îşi continuă cântecul. Nimeni nu zdrăngănea la un enthir. Nu se cuvenea, cel puţin nu din partea unor oameni care aveau un minim simţ al decenţei.

— Aici, continuă Cuget, ca în orice altă privinţă,

acţiunile noastre ne trădează. Dacă o artistă creează o lucrare de o frumuseţe trainică – folosind tehnici noi, inovatoare –, va primi laude, fiind considerată o maestră, şi va da naştere unui nou curent estetic. Totuşi, dacă o alta, lucrând pe cont propriu, cu exact la fel de mult talent, va ajunge la aceleaşi realizări, cu numai o lună mai târziu? Va fi aclamată în acelaşi fel? Nu. Se va spune că a copiat.

Inteligenţa. Dacă un mare gânditor formulează o nouă teorie în matematică, ştiinţele naturii sau filosofie, îl vom numi înţelept. Ne vom prosterna la picioarele sale, vom învăţa şi îi vom înscrie numele în istorie, pentru a fi venerat de mii şi mii de oameni. Dar dacă un altul descoperă aceeaşi teorie prin propriile puteri, dar o face publică doar cu o săptămână mai târziu? Va rămâne în amintirea tuturor pentru măreţia lui? Nu. Va fi dat uitării.

Invenţiile. O femeie construieşte un nou instrument, de o mare valoare – un fabrial sau o realizare inginerească măreaţă. Va deveni cunoscută ca inventatoare. Dar dacă o alta, cu acelaşi talent, creează acelaşi instrument cu un an mai târziu – fără să ştie că a fost deja construit – va fi şi *ea* răsplătită pentru creativitate? Nu. Se va spune că e o imitatoare, o falsificatoare.

Îşi ciupi strunele, lăsând melodia să continue – unduitoare, obsedantă, dar cu vagi accente batjocoritoare.

— Şi astfel, în cele din urmă, ce constatăm? îşi reluă el spusele. Venerăm *inteligenţa* sau geniul? Dacă le-am ridica în slăvi măiestria artistică şi frumuseţea minţii, nu le-am preamări indiferent dacă până atunci am mai văzut sau nu un lucru asemenea celui produs de ele?

Dar n-o facem. Având două lucrări artistice măreţe, exact de aceeaşi calitate, aclamaţiile noastre vor fi pentru omul care a terminat-o pe a sa *cel dintâi.* Nu contează ce creezi. Contează s-o faci *înaintea oricui altcuiva.*

Aşa că nu admirăm frumuseţea. Şi nici puterea minţii. Nu inventivitatea, nu estetica, nu talentul în sine. Cea mai mare calitate pe care credem că o poate avea un om? întrebă el, ciupind o strună pentru nota finală. Mi se pare că-i vorba doar de ceea ce ni se pare nou.

Străjerii păreau năuciţi.

Porţile se zgâlţâiră. Erau lovite de ceva din afară.

— A venit furtuna, spuse Cuget, ridicându-se.

Soldaţii se repeziră la suliţele sprijinite de perete. Aveau o gheretă, dar era pustie; preferau aerul nopţii.

Poarta se zgudui din nou, ca şi cum afară ar fi fost ceva enorm. Străjerii strigară, chemând alţi soldaţi de pe culmea zidului. Când, pentru a treia oară, poarta bubui puternic, cutremurându-se şi vibrând de parcă ar fi fost izbită de un bolovan, totul se transformă în haos şi buimăceală.

Şi-apoi o lamă cu o strălucire argintie intră între cele două canaturi masive, alunecând în sus şi tăind drugul care le ţinea lipite. O Cristalsabie.

Poarta se deschise. Străjerii se traseră grăbiţi înapoi. Cuget aştepta pe lăzi, cu enthirul într-o mână şi cu raniţa pe umăr.

Dincolo de poartă se afla un singur bărbat, cu pielea tot atât de întunecată ca piatra drumului pe care stătea. Avea părul lung şi încâlcit şi nu purta nimic altceva în afara unei bucăţi zdrenţuite de pânză, ca aceea de sac, legată în jurul mijlocului. Îşi ţinea capul plecat, cu pletele ude şi murdare atârnându-i de-a lungul feţei şi contopindu-se cu barba în care se înţepeniseră bucăţi mărunte de lemn şi de frunze.

Muşchii îi luceau, ca şi cum ar fi parcurs înot o mare întindere de apă. Căra o Cristalsabie masivă, al cărei vârf era orientat în jos, înfigându-se în piatră pe o adâncime cât un lat de deget. Sabia reflecta lumina torţelor; era lungă,

îngustă şi dreaptă, de forma unui ţăruş imens.

— Bine ai venit, tu, cel pierdut! şopti Cuget.

— Cine eşti? strigă un străjer nervos, în timp ce un altul fugea să dea alarma.

În Kholinar intrase un Cristalpurtător.

Nou-venitul nu luă în seamă întrebarea. Înaintă târându-şi Cristalsabia, ca şi cum ar fi fost foarte grea. Tăia piatra în urma lui, lăsând pe drum un şanţ minuscul. Mergea clătinându-se şi aproape că se împiedică. Îşi regăsi echilibrul sprijinindu-se de poartă, iar o şuviţă de păr îi alunecă de pe obraz, dându-i la iveală ochii. Erau de un căprui întunecat, ca ai unui om din clasa de jos. Ochi sălbatici, buimaci.

Îi văzu în cele din urmă pe cei doi oameni din gardă care, îngroziţi, îşi ţineau vârfurile suliţelor coborâte către el. Îşi ridică spre ei mâna liberă.

— Plecaţi, le spuse istovit într-o alethi perfectă, fără niciun accent. Fugiţi! Daţi de ştire! Daţi alarma!

— Cine eşti? se sili un străjer să întrebe. Ce alarmă? Cine ne atacă?

Bărbatul şovăi. Îşi duse la cap o mână tremurătoare.

— Cine sunt? Sunt… Talenel’Elin, Cel Tare ca Piatra, Herald al Atotputernicului. A venit Devastarea. O, Zei… a venit. Şi eu am dat greş.

Înaintă împleticindu-se şi se prăbuşi pe solul pietros, cu Cristalsabia zăngănind lângă el. Arma nu dispăru. Străjerii se apropiară încet. Unul îl înghionti pe cel căzut cu coada suliţei.

Bărbatul care-şi spusese Herald nu se clinti.

— Ce preţuim noi? şopti Cuget. Inovaţia. Originalitatea. Noutatea. Dar, mai presus de toate… oportunitatea. Mă tem că e posibil să fi întârziat prea mult, nedumeritul şi nefericitul meu prieten.

Sfârşitul
Primei Cărţi din
ARHIVA LUMINII DE FURTUNĂ

NOTA DE FINAL

„Deasupra tăcerii, furtuni iluminatoare – furtuni muribunde – iluminând furtuna tăcerii deasupra.”

Citatul de mai sus merită consemnat pentru că este un ketek, o formă complexă de poezie vorină sacră. Ketekul nu numai că se citeşte la fel, atât de la început către sfârşit cât şi de la sfârşit către început (fiind permisă modificarea formei verbelor şi a substantivelor), ci, totodată, se poate împărţi în cinci părţi distincte mai mici, fiecare dintre acestea fiind o cugetare complexă.

Întreaga poezie trebuie să alcătuiască o singură frază, corectă din punct de vedere gramatical, care are (teoretic) o semnificaţie subtilă. Datorită dificultăţii construirii unui ketek, acesta a fost cândva considerat cea mai înaltă şi cea mai impresionantă formă a poeziei vorine.

Cel de mai sus a fost rostit, în pragul morţii, de un herdazian analfabet, într-o limbă pe care o vorbea cu mare greutate, fapt care ar trebui considerat de o importanţă aparte. Ketekul nu e consemnat în nicio culegere de poezie vorină, aşa că e foarte puţin probabil ca subiectul să fi repetat ceea ce a auzit cândva. Niciunul dintre ardenţii cărora le-a fost arătat nu-l cunoştea, deşi trei dintre ei i-au lăudat structura şi au vrut să-l cunoască pe poet.

Într-o admirabilă zi, lăsăm mintea Maiestăţii Sale să-i descifreze înţelesul, descoperind de ce ar putea fi importante furtunile şi ce vrea să spună poezia, sugerând că tăcerea se află atât deasupra lor, cât şi sub ele.

– Joshor, Conducătoarea Antologatoarelor Tăcute ale Maiestăţii Sale, tanatanev 1173.

ARS ARCANUM

CELE ZECE ESENŢE ŞI ASOCIERILE LOR ISTORICE

NUMĂR	Nestemată	Esenţă	Concentrare în corp	Proprietăţile Animmodelării	Atribute divine primare/ secundare
1 Jes	Safir	Zefir	Inspiraţia	Gaz translucid, aer	Protector/ Conducător
2 Nan	Cuarţ fumuriu	Abur	Expiraţia	Gaz opac, fum, ceaţă	Corect/ Încrezător
3 Chach	Rubin	Scânteie	Sufletul	Foc	Curajos/Supus
4 Vev	Diamant	Lucenti a	Ochii	Cuarţ, sticlă, cristal	Iubitor/ Vindecător
5 Palah	Smarald	Pulpa de fruct	Părul	Lemn, plante, muşchi	Erudit/ Generos
6 Shash	Granat	Sânge	Sângele	Sânge, toate lichidele neuloioase	Creativ/ Onest
7 Betab	Zircon	Grăsime	Uleiul	Toate tipurile de uleiuri	Înţelept/ Prudent
8 Kak	Ametist	Foiţă	Unghiile	Metal	Dârz/

		metalică			Creator
9 Tanat	Topaz	Astragal	Osul	Piatră şi stâncă	Demn de încredere/ Ingenios
10 Ishi	Heliodor	Tendon	Carnea	Carne	Pios/ Călăuzitor

Lista de mai sus e o culegere imperfectă de informaţii legate de simbolismul vorin tradiţional asociat celor Zece Esenţe. Adunate laolaltă, acestea alcătuiesc Ochiul Dublu al Atotputernicului, un ochi cu două pupile, reprezentând creaţia plantelor şi animalelor. Şi este, totodată, fundamentul formei de clepsidră, adesea asociată Cavalerilor Radianţi.

Erudiţii din antichitate au plasat pe această listă şi cele zece ordine ale Cavalerilor Radianţi, alături de Heralzii înşişi, caracterizaţi printr-o asociere clasică a fiecăruia cu câte un număr şi cu câte o esenţă.

Încă nu ştiu sigur în ce mod se potrivesc în această paradigmă cele zece niveluri ale Pustiirii şi ale Magiei Vechi, dacă se potrivesc cu adevărat. Cercetările mele sugerează că ar trebui să existe într-adevăr o altă serie de abilităţi, chiar mai ezoterice decât Pustiirea. Poate că acolo îşi are locul Magia Veche, deşi încep să bănuiesc că reprezintă cu totul altceva.

DESPRE CREAREA FABRIALELOR

Până acum au fost descoperite cinci grupuri de fabriale. Metodele prin care sunt create reprezintă tot atâtea secrete păstrate cu grijă de comunitatea artifabrialistelor, dar acestea par să fie opera unor savante devotate muncii lor, spre deosebire de mult mai misticele Undeuniri

realizate odinioară de Cavalerii Radianţi.

FABRIALE MODIFICATOARE

Augmentatori: Sunt fabriale realizate pentru a mări ceva. Pot crea căldură şi durere sau, de pildă, chiar şi un vânt cald. Ca orice alt fabrial, îşi iau energia din Lumina de Furtună. Par să acţioneze cel mai bine când e vorba de forţe, sentimente şi senzaţii.

Aşa-numitele semicristale din Jah Keved sunt create prin ataşarea acestui tip de fabrial la o folie metalică, mărindu-i rezistenţa. Am văzut cum au fost create astfel de fabriale folosindu-se mai multe tipuri de pietre preţioase; presupun că oricare dintre cei zece Pietropoli va da rezultate.

Reductori: Din punct de vedere al acţiunii lor, sunt opuşii augmentatorilor şi, în general, par îngrădiţi de aceleaşi restricţii care apar la celelalte fabriale înrudite. Artifabrialistele care mi-au acordat încredere par să fie de părere că e posibilă crearea unor fabriale mult mai bune decât cele de până acum, mai ales în ceea ce priveşte augmentarea şi reducerea.

PERECHI DE FABRIALE

Conectori: Impregnând un rubin şi folosind un procedeu care nu mi-a fost dezvăluit (deşi am bănuielile mele), se pot crea perechi de fabriale conectate. Pentru aceasta e necesară divizarea rubinului iniţial. Aflate la o anumită distanţă, cele două jumătăţi vor avea reacţii similare. Distrestiile sunt cea mai des întâlnită formă a acestui tip de fabrial.

Forţa care acţionează asupra unuia dintre ele se conservă; de exemplu, dacă unul este prins de o piatră

grea, forţa necesară pentru ridicarea fabrialului pereche este egală cu forţa necesară pentru ridicarea pietrei. Se pare că un anumit procedeu utilizat în timpul fabricării fabrialului influenţează distanţa până la care se menţine activă legătura dintre cele două jumătăţi.

Inversori: Folosind un ametist în locul rubinului, sunt de asemenea create două jumătăţi legate între ele, numai că aceste fabriale dau naştere unor reacţii *opuse.* De exemplu, dacă ridici unul, celălalt va fi împins în jos.

Acest tip de fabial a fost descoperit recent şi se fac deja presupuneri asupra posibilităţilor de întrebuinţare. S-ar părea că apar limitări neaşteptate, dar nu am reuşit să aflu în ce constau.

Din această categorie face parte un singur tip de fabrial, numit Vestitor. Un Vestitor poate avertiza în privinţa unor obiecte, sentimente, senzaţii sau fenomene din apropiere. Pentru focalizare e folosit un heliodor. Nu ştiu dacă acesta este singurul tip de nestemată care dă rezultate sau e întrebuinţat din alte motive.

În cazul unui astfel de fabrial, cantitatea de Lumină de Furtună cu care poate fi îmbibat îi modifică raza de acţiune. De aceea e foarte importantă mărimea nestematei folosite.

VÂNTALERGAREA ŞI ANCORĂRILE

Rapoartele despre puterile stranii ale Asasinului în Alb m-au condus către nişte surse de informare despre care cred că sunt, în general, necunoscute. Vântalergătorii erau membrii unui ordin al Cavalerilor Radianţi şi se foloseau de două tipuri elementare de Undeunire. Efectele acestor Undeuniri erau numite – în limbajul de zi cu zi al membrilor ordinului – Cele Trei Ancorări.

ANCORAREA DE BAZĂ:
MODIFICAREA GRAVITAŢIEI

Acest tip de ancorare era folosit cel mai des de membrii ordinului, deşi nu e cel mai uşor de realizat. (Precizarea este preluată din descrierea Ancorării Compacte, despre care se vorbeşte mai jos.) O Ancorare de Bază presupunea anularea legăturii spirituale de tip gravitaţional a unui obiect cu planeta de sub el, înlocuind-o temporar cu legarea fiinţei sau a obiectului respectiv de un alt obiect sau de o altă direcţie.

De fapt, prin aceasta ia naştere o schimbare a atracţiei gravitaţionale, fiind distorsionate înseşi energiile planetei. Ancorarea de Bază îi permitea unui Vântalergător să meargă pe pereţi, să facă oamenii şi obiectele să zboare sau să creeze alte efecte similare. Utilizatorii experimentaţi ai acestui tip de Ancorare îşi puteau micşora greutatea, orientând în sus o parte a masei trupului lor. (Analizând lucrurile din punct de vedere matematic, a orienta în sus un sfert din masa corporală a unei persoane înseamnă a-i înjumătăţi greutatea. Orientând în sus o jumătate din masa corporală, persoana respectivă devine imponderabilă.)

Ancorările de Bază Multiple pot de asemenea să tragă un obiect sau o persoană în jos cu o forţă egală cu dublul ori triplul greutăţii sale, sau cu orice alt multiplu al acesteia.

ANCORAREA COMPACTĂ:
LEGAREA OBIECTELOR ÎNTRE ELE

O Ancorare Compactă poate părea foarte asemănătoare

cu Ancorarea de Bază, însă cele două acţionau pornind de la principii diferite. Pe când una avea legătură cu gravitaţia, cealaltă folosea forţa (sau Unda, cum o numeau Radianţii) de adeziune – legând obiectele între ele, ca şi cum ar fi fost unul singur. Cred că această Undă avea ceva de-a face cu presiunea atmosferică.

Pentru a crea o Ancorare Compactă, un Vântalergător impregna un obiect cu Lumină de Furtună, apoi apăsa un altul peste el. Cele două obiecte se lipeau unul de altul, obţinându-se o legătură extrem de puternică, aproape imposibil de desfăcut. De fapt, cele mai multe materiale se spărgeau înainte să fie anihilată legătura.

ANCORAREA INVERSĂ:
ÎNZESTRAREA UNUI OBIECT CU O FORŢĂ DE ATRACŢIE GRAVITAŢIONALĂ

Cred că acesta era, de fapt, un caz particular al Ancorării de Bază. Se putea înfăptui utilizând mai puţină Lumină de Furtună decât în cazul celorlalte două tipuri de Ancorare. Vântalergătorul impregna ceva, dădea o comandă mentală şi-i oferea obiectului o forţă de atracţie care smulgea alte obiecte, atrăgându-le către el.

În esenţă, această Ancorare crea în jurul obiectului ales o bulă care imita legătura lui spirituală cu pământul aflat dedesubt. Astfel stând lucrurile, acest tip de Ancorare i se aplica mai greu unui obiect care atingea solul, fiindcă legătura lui cu planeta era mai puternică. Era mult mai simplu să influenţezi obiecte aflate în cădere sau în zbor. Avea efect şi asupra celorlalte, dar realizarea ei cerea mult mai multă îndemânare şi consuma mult mai multă Lumină de Furtună.